

REVISTA PROFESORI DE 10

Numarul 18
București 2026

ISSN 3044-8654 ISSN-L 3044-8654

**PROIECT EDUCAȚIONAL
INTERNAȚIONAL
„LUMINĂ ȘI
RENAȘTERE:
TRADIȚIE ȘI
CREATIVITATE
ÎN EDUCAȚIE”**

**SIMPOZION
INTERNAȚIONAL
ȘI
CONCURS
ȘCOLAR
INTERNAȚIONAL**

Ediția a XXIII-a

MARTIE-APRILIE 2026

Cuprins

Abuziloaie Mihaela.....	11
Agache Marta.....	29
Agapie Nicoleta	33
Airizer Melinda.....	35
Albici Mihaela.....	38
Amarinei Magda Cornelia	41
Anghel Crenguta Fraguta Aurelia	44
Anghel Dorina	46
Antal Valentina	48
Baboi Maricica.....	50
Bacea Maria	52
Balabaneanu Alina, Bold Maria Madalina	54
Balica Madalina	56
Balint Eva.....	59
Baltatescu Irina	62
Bandi Andrea Monica.....	65
Banica Veronica.....	67
Bejan Paula.....	70
Benga Adriana-Elena.....	73
Berci Tatiana Livia.....	77
Bită Simona	82
Boita Flavia	86
Borodi Simona- Raluca	88
Botos Gyongyver	95
Bulgariu Alina	97
Bunescu Maria Cristina	99
Buta Ligia.....	101
Buterchi Alina Maria	104

Buz Antonia	106
Buzea Genina	108
Capitanescu Adela-Leontina	111
Caragea Luminita	113
Cenusa Maria Liliana	115
Chelaru Ana-Maria	117
Chituleasa Mimi, Cireasa Cristina	119
Ciobanu Valentina	122
Ciobica Alina-Delia	124
Ciurdas Camelia.....	127
Conon Cornelia.....	130
Constantin Madalina	133
Constantin Mihaela	136
Cosmescu Vasile Octavian.....	138
Costachel Nicoleta.....	140
Coza Emilia	142
Craciun Dorina.....	145
Cretu Marlena	147
Crisan Alina	149
Curca-Nastaselu Amelia Cristina	151
Cusiac Daniela	153
Danciu Magda Nicoleta	155
Danila Ioan Eugen	157
Dinescu Ioana-Catalina	160
Dogaru Constantina Mariana	163
Dondos Codruta	167
Dragan Mihaela	169
Draghici Mihaela-Oana	172
Dragomir Eugenia.....	175

Drinceanu Mirela Roxana	177
Dumitras Maria Alexandra	179
Durlan Violeta Magdalena	181
Ercus Camelia-Dorina	184
Fanica Daniel	187
Farkas Ildiko, Fekete-Bartos Kinga.....	191
Faur Ileana.....	194
Fierascu Alina-Carmen	197
Fleser Rodica, Marginean Angela.....	199
Foit Ecaterina-Daniela	201
Gajaila Elena Olivia.....	203
Ganea Popa Denisa	206
Gaurean Diana	209
Gavril Daniela	212
Gavrilenco Mihaela	214
Gherghinoiu Elena Mihaela.....	217
Ghita Geanina	221
Ghita Marinela	225
Girbea Tatiana	227
Grama Mirela	229
Grama Oana	233
Grec Claudia Doina.....	235
Grigore Ecaterina Diana	238
Grigore Gabriela.....	241
Grigore Gabriela Valerica	242
Grigorescu Crinela, Marin Constanta.....	244
Groza Anita.....	247
Haiduc Pamela	250
Horopciuc Cristina	252

Hrisca Silvia-Steluta	254
Iacob Oana Elena	257
Ienea Cosmina Margareta	260
Ilie Elena-Elisabeta	262
Incze Eszter	264
Ion Carla Carina	269
Ionescu Alina	271
Ionescu Georgiana	274
Ionica-Cretu Elena- Emilia	276
Ionita Lucia Claudia	278
Ionita Raluca Mihaela.....	280
Iordache Mihaela	282
Ivan Simina	284
Joita Adriana Elena.....	287
Kulcsar Tunde	290
Lalu Petronela	292
Lemnar Gabriela.....	294
Lulea Andreea-Emilia	296
Lupu Raluca-Maria	298
Maier Ana-Maria	300
Man Cristina	304
Marinescu Beatrice	306
Mate Mihaela	310
Matei Cristina Daniela.....	313
Mates Rodica.....	315
Matusa Constanta Steluta	317
Mertan Alexandra-Maria.....	319
Mita Mihaela-Nicoleta	322
Mogos Alina-Oana.....	324

Moldovan Dana	326
Moldovan Septimiu	328
Moldoveanu Aurelia	331
Morariu Irina	333
Moraru Adina	336
Moraru Iuliana	338
Musat Alina	341
Neag Codruta-Mariana	344
Neagoe Simona-Aurelia	347
Neagu Cristina Elena	350
Neamtu Elena	353
Nica Ionela Mariana	357
Nicolescu Ionut	359
Nistor Silvia-Lucica	362
Novac Alexandra	366
Olaru Alina-Gina	367
Olteanu Loredana, Moldoveanu Aurelia	369
Otvis Monica	371
Paicu Madalina	373
Parasca Mihaela	375
Pavel Theodora	378
Pazurik Erika Kristina	381
Penu Daniela	384
Petrovai Delia Cristina	387
Pinghireac Simina-Elena	389
Popa Florentina	391
Popa Florina Diana	393
Popescu Aurelia	396
Popescu Dacia	401

Popescu Diana Filofteia	403
Popute Geta	406
Porumb Ionica	408
Postolache Simona-Laura	410
Pricob Viorica Simona	412
Puiulet Diana	416
Radu Aura	419
Radu Elena	422
Rasol Crina	425
Roman Ana-Maria	427
Roman Mirela- Liliana	429
Rosario Curvelo Nicoleta	431
Salagean Diana Maria Zorica	433
Salagean Gabriela Laura, Stainer Claudia Cristina	435
Salagean Laura Melinda	437
Sandu Ana Maria	440
Sava Maria-Gabriela	443
Sburlea Cecilia	445
Schuhmann Monica	447
Serban Anita Constantina	449
Sevinci Omer	452
Sgubea Luminita	455
Simioana Mihaiela Adina	458
Simion Lavinia	461
Sircuta Florica	463
Solea-Mateescu Maria-Adina	465
Spineanu Irina Mihaela	468
Spulber Roxana-Elena	470
Stanciu Bianca-Gabriela	472

Stancu Priciu Daniela Virginia	475
Stefan Gabriela.....	478
Stoica Ramona-Elena	482
Stoica Viorica.....	484
Stotii Daniela Mariana.....	487
Stroia Ionela	489
Suga Simona	491
Szabo Gabriella.....	493
Szasz Reka	496
Tamas Ramona	500
Tamisi Mirela-Maria	502
Tanase Iohana-Magdalena	505
Tanase Lacramioara.....	507
Tapirdea Valentina.....	509
Teodorescu Adina-Maria, Adumitroie Marinela	513
Ticu Mirela	516
Timpanar Aurica Elena	520
Tirlea Ramona-Mariana	523
Todea Ion-Sebastian	526
Todica Daniela Giorgia.....	528
Todosi Raluca Maria	534
Toma Iuliana	536
Torcescu Anca Gabriela	539
Traistaru Daniela	541
Trifescu Daniela	543
Tudor Ramona	546
Tudose Ionica Oana	549
Turcu Ana-Maria.....	551
Tutuianu Iuliana	555

Ureche Florina Stefania.....	558
Valcea Melania	561
Vamvu Nicoleta	564
Vechiu Alexandra.....	566
Vilceanu Ecaterina.....	568
Vlad Maria	570
Vlad Mirela	574
Weiss Paula Elena.....	577
Zagarin Raluca	579
Zbanca Mihaela	582
Zlata Gina	588
Zota Corina	591

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ

„Ou roșu și frumos de Înviere LUI Hristos”

Educatoare: Abuziloeaie Mihaela

Grădinița cu Program Prelungit nr.6 Botoșani

Grupa: Mare „ALBINUȚELE”

Tema anuală de studiu: „Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?”

Tema activității integrate: „Ou roșu și frumos de Înviere LUI Hristos”

Forma de realizare: activitate integrată: ALA1 + ADE + ALA2

Elemente componente ale activității:

- **Întâlnirea de dimineată;**
- **Noutatea zilei: „Cum sărbătorim Paștele?”**

Activități liber alese (ALA1)

- **Știință: „Ajută oul să ajungă la coș” - labirint**
- **Construcții: „Coșuri pentru ouăle de Paști”**
- **Joc de masă: „Găsește și potrivește!”**

Activități pe domenii experiențiale (ADE)

- **DOS: lectură după imagini „Obiceiuri și tradiții de Paști”**
- **DLC: pictură „Ouă pictate”**

Activități liber alese (ALA2)

- **Joc distractiv: „Aruncă oul la coș”**

Noutatea zilei : „Cum sărbătorim Paștele”

Întâlnirea de dimineață

Salutul: Educatoarea salută copiii: „Bună dimineața, dragi copii!”

Prezența: Se stabilește numărul copiilor prezenți, fiecare copil spunând ce își dorește de la Iepuraș.

Calendarul naturii: Acesta este completat în urma întrebărilor adresate de educatoare: „Ce zi este astăzi?”, „Cum este vremea afară?” și “În ce anotimp suntem?”

Tranziție

Bat din palme clap-clap-clap

Din picioare trap-trap-trap

Ne învârtim ne răsucim

Și spre centre noi pornim

Activități liber alese 1 (A.L.A. 1)

1. Știință: „Ajută oul să ajungă la coș!”

Mijloc de realizare: Labirint

Obiectiv operațional (O1): Să găsească și să traseze corespunzător drumul Oului Roșu către coșul de Paști

Strategii didactice:

- a) mijloace de învățământ: fișe cu labirint, carioci*
- b) metode și procedee: explicația, exercițiul, conversația*

Desfășurarea activității: Copiii primesc fișele de lucru prin care trebuie să realizeze corespunzător drumul Oului Roșu către coș, prin trasare.

Evaluarea activității: Educatoarea îi evaluează constant, copiii fiind ajutați și sprijiniți, când întâmpină greutăți.

2. Construcții : „Coșuri pentru ouăle de Paști”

Mijloc de realizare: Construcție

Obiectiv operațional (O2): Să construiască coșulețele pentru Paști utilizând piesele de lego puse la dispoziție.

Strategii didactice:

a)mijloace de învățământ: piese lego

b)metode și procedee: explicația, conversația, exercițiul

Desfășurarea activității: Copiii se așează la sectorul de construcții și încep realizarea coșulețelor.

Evaluarea activității: Educatoarea îi evaluează constant, copiii fiind ajutați și sprijiniți, când întâmpină greutăți.

3. Joc de masă: „Găsește și potrivește!”

Mijloc de realizare: joc

Obiectiv operațional (O3): Să găsească și să potrivească piesele pe panouri.

Strategii didactice:

a)mijloace de învățământ: panouri, materiale

b)metode și procedee: explicația, conversația, exercițiul

Desfășurarea activității: Copiii se așează la masă pentru a se juca cu materialele puse la dispoziție.

Evaluarea activității: Educatoarea îi evaluează constant, copiii fiind ajutați și sprijiniți, când întâmpină greutăți.

Tranziție

1,2,1,2

Câte doi în pas vioi,

Brațele le ridicăm,

Mâinile le fluturăm.

Stânga, dreapta 1,2

Faceți și voi ca noi.

Activități pe domenii experiențiale 1 (A.D.E.)

Domeniul experiențial: Domeniul Om și Societate

Tema activității: „Tradiții și obiceiuri de Paști”

Categoria de activitate: Educație moral-civică

Mijloc de realizare: Lectură după imagini

Scop: Cunoașterea și stimularea interesului pentru respectarea tradițiilor și obiceiurilor de Paști;

Dimensiuni ale dezvoltării:

- ***Finalizarea sarcinilor și a acțiunilor (persistență în activități)***
- ***Activare și manifestare a potențialului creativ.***

Comportamente vizate:

2.1. Realizează sarcinile de lucru cu consecvență

2.2. Integrează ajutorul primit, pentru realizarea sarcinilor de lucru la care întâmpină dificultăți.

3.1. Manifestă creativitate în activități diverse

Obiective operaționale:

O4- Să cunoască obiceiuri și tradiții legate de sărbătoarea Paștelui;

O5- Să descrie obiceiurile și tradițiile creștinilor legate de sărbătorile pascale;

O6- Să participe cu interes la activitate.

Activități pe domenii experiențiale 1 (A.D.E.)

Domeniul experiențial: Domeniul Estetic și Creativ

Categoria de activitate: Educație artistico-plastică

Tema activității: „Ouă pictate”

Mijloc de realizare: Pictură

Scop: Stimularea expresivității și a creativității prin pictură.

Dimensiuni ale dezvoltării:

- *Activare și manifestare a potențialului creativ.*

Comportamente vizate:

Demonstrează creativitate prin activitatea artistico-plastică.

Obiective operaționale:

O7- Să denumească ustensilele de lucru puse la dispoziția lor ;

O8- Să verbalizeze acțiunile întreprinse folosind un limbaj adecvat ;

O9- Să creeze lucrări originale prin folosirea tehnicilor de lucru învățate.

Activități liber alese 2 (A.L.A. 2)

1. Joc distractiv: „Aruncă oul la coș!”

Mijloc de realizare: joc de mișcare

Educatoarea împarte copiii în două echipe, îi așează în șir indian și stabilesc următoarele reguli: fiecare copil va arunca pe rând, iar cel care va nimeri de cele mai multe ori coșul va fi câștigător.

Obiectiv operațional:

O10- Să participe cu interes într-o atmosferă destinsă, plăcută la jocul distractiv.

Strategii didactice:

- a) material didactic: calendarul naturii, coș cu ouă (jetoane), panouri pentru joc de masă, ouă colorate decupate pentru jocurile de masă, piese de lego pentru construcții, instrumente de scris (culori cerate, carioci), fișe de lucru cu labirinturi, șorțulețe pentru pictură*
- b) metode și procedee: explicația, conversația, observația, exercițiul, problematizarea, demonstrația, Turul galeriei, Cubul, descrierea, joc-exercițiu, jocul recreativ, aprecieri verbale*

c) *forma de organizare: frontală, individuală și pe grupe*

Locul desfășurării activității: Sala de grupă

Bibliografie:

- ☐ *MEN - Curriculum pentru educație timpurie - 2019*
- ☐ <https://www.edu.ro/invatamant-prescolar>

Desfășurarea activității

Etapetele activității	Ob. Op.	CONȚINUTUL ÎNVĂȚĂRII	STRATEGIA DIDACTICĂ			EVALUARE
			Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	
1.Moment organizatoric		Se pregătește sala de grupă și materialele necesare bunei desfășurări a activităților. Activitatea debutează cu întâlnirea de grup dintre educatoare și preșcolari prin intermediul salutului de dimineață: „Dimineața a sosit, Toți copiii au venit, În cerc să ne adunăm, Cu toții să ne salutăm!” -Bună dimineața, dragi copii!” Se realizează salutul între copii, se face prezența și se completează calendarul naturii.	Conversația			
2. Captarea atenției		Se va face prin intuirea materialelor pregătite pentru copii, aferente fiecărei activități de învățare.	Observația Conversația Explicația	imagini, coș cu ouă (jetoane), piese lego panouri pentru joc de masă, ouă colorate	Frontal	Observarea capacității de atenție voluntară

				decupate pentru jocurile de masă, piese de lego pentru construcții, instrumente de scris (culori cerate, carioci), fișe de lucru cu labirinturi, șorțulețe pentru pictură		
3. Anunțarea temei și a obiectivelor	O1.	Voi anunța tema fiecărei activități de învățare, voi explica sarcinile și modul de realizare. Știință: „Ajută oul să ajungă la coș!” Preșcolarii trebuie să găsească și să traseze corespunzător drumul Oului Roșu către coșul de Paști, rezolvând labirintul.	Conversația Explicația Observația Exercițiul	instrumente de scris (culori cerate, carioci), fișe de lucru cu labirinturi	Frontal Frontal	Observarea capacității de atenție voluntară
	O2.	2. Construcții : „Coșuri pentru ouăle de Paști” Copiii trebuie să construiască coșulețele pentru Paști utilizând piesele de lego puse la dispoziție.	Explicația Demonstrația	piese lego	Individual	Aprecieri verbale

	O3.	3. Joc de masă: „Găsește și potrivește!” Copiii trebuie să găsească și să potrivească piesele pe panouri. Preșcolarii sunt liberi să-și aleagă centrele de interes. Cei care vor termina sarcinile din centrul ales pot să continue cu activitățile din alt centru de interes.	Explicația Demonstrația Exercițiul	panouri pentru joc de masă, ouă colorate decupate	Individual	
4. Dirijarea învățării		<u>Activități liber alese (ALAI)</u> Copiii își aleg activitățile pe care vor să le realizeze, intuiesc și se familiarizează cu materialele pregătite. Pe tot parcursul activității se vor asigura condițiile optime, se va urmări modul de relaționare, de comunicare între parteneri, dar și cu materialele puse la dispoziție. Se va urmări modul în care copiii lucrează, acuratețea și creativitatea acestora.	Conversația Demonstrația	.	Individual	Observarea comportamentului copiilor
	O1.	La Științe copiii vor descoperi drumul prin labirint pentru a ajuta oul să ajungă la coș.	Exercițiul	instrumente de scris (culori cerate,	Frontal	Observarea comportamentului copiilor
	O2.	La Construcții, copiii își vor folosi imaginația pentru a construi coșulețe pentru ouă vopsite.	Demonstrația	carioci), fișe de lucru cu	Individual	
	O3.	La centrul Joc de masă, copiii vor selecta materialele și le vor așeza la locul potrivit pentru:	Explicația	labirinturi, piese lego,	Individual	Aprecieri verbale

		- a completa ouăle cu jumătățile găsite; - a așeza oul potrivit fiecărui iepuraș de pe panou. Pe parcursul activității, îndrum individual copiii, insist pe corectitudine și acuratețe în execuție, poziționarea corectă în timpul lucrului individual. <u>Activități pe domenii experiențiale (ADE)</u> <u>Domeniul experiențial: Domeniul Om și Societate</u> <u>Tema activității: „Tradiții și obiceiuri de Paști”</u> Copiii vor fi invitați să lectureze câteva imagini despre tradiții și obiceiuri de Paști. Fiecare imagine este introdusă printr-o ghicitoare: 1.E fragil, e colorat, Poate fi și-ncondeiat, E simbol al Paștelui O4. Bucuria pruncului...(Oul de Paști) Prima imagine reprezintă tradiția „vopsirii și încondeieri ouălor”. Vom citi imaginea și vom analiza tabloul cu ajutorul întrebărilor: -Cu ce culoare se obișnuiește să se vopsească ouăle de Paști? (roșu);	Exercițiul Demonstrația Exercițiul Explicația Conversația Explicația Conversația	panouri pentru joc de masă, ouă colorate decupate imagini imagini	Frontal Individual Frontal Individual Frontal Individual	Aprecieri verbale Observarea comportament ului copiilor Aprecieri verbale Observarea comportament ului copiilor

	O5.	-Ce semnifică culoarea roșu a ouălor vopsite? (sângele lui Iisus Hristos care a fost răstignit pe cruce); -Se pot folosi și alte culori pentru a vopsi ouăle de Paști? Se explică semnificația altor culori (galben reprezintă căldura soarelui de primăvară, albastru- cerul senin și apele, verde- iarba care încolțește); -Ce semnifică ciocnirea ouălor? (sacrificiul lui Iisus Hristos); -Cum spunem când ciocnim ouăle de Paști? (Hristos a Înviat!; Adevărat a Înviat!) 	Explicația Conversația Explicația Conversația	imagini imagini	Frontal Individual Frontal Individual	Aprecieri verbale Observarea comportamentului copiilor Aprecieri verbale
	O6.	2. O pelicula brumărie Sare, zburdă pe câmpie. Cu oița e bunelul, Eu alerg râzând cu... (Mielul) În a doua imagine vom afla și vom discuta ce simbolizează „mielul”. 	Explicația Conversația	Imagini	Frontal Individual	Aprecieri verbale

		-Ce reprezintă sacrificarea mielului de Paști? (Îl reprezintă pe Iisus Hristos care s-a jertfit pentru păcatele oamenilor și a murit asemeni unui miel nevinovat). -Ce bucate se pregătesc pentru masa de Paști din carnea de miel? (Borș de miel, drob, friptură) 3.Mititel, fricos, pufos El aduce într-un coș Ouă, doar de ciocolată Și frumos împachetate.. (Iepurașul) 	Explicația Conversația	imagini	Frontal Individual	Observarea comportamentului copiilor
	O4.	-Cine ne aduce cadouri de Paști?(Iepurașul) -Ce cadouri aduce iepurașul copiilor cumiți?(Haine noi, ouă de ciocolată, mici daruri) Următoarea imagine aduce în prim plan „pasca și cozonacul”.	Explicația Conversația	imagini	Frontal Individual	Aprecieri verbale
	O5.	4. Pâine Sfântă se numește Și pe masa de Paști Se găsește? (Pasca) -Ce reprezintă pasca? 	Explicația Conversația	imagini	Frontal Individual	Observarea comportamentului copiilor

	(Pâinea binecuvântată care se prepară doar la Paști, având puterea de a ne feri de boli și neazuri.) -Cum arată pasca? (Pasca are forma rotundă și în mijlocul ei se face o cruce.) -Ce reprezintă cozonacul? (Pâinea îndulcită simbolizează bucuria). Ultima imagine reprezintă „Biserica și Lumina Învierii” 5. Clopote răsună, Creștinii se adună În casa Domnului, Să se roage Lui. (Sf. Biserică) -Unde mergem în noaptea de Paști? (La Biserică) -Ce sărbătorim din punct de vedere religios de Paști? (Învierea Domnului). -De la cine luam Lumina în noaptea de Paști? (De la preot). -Ce reprezintă Lumina Învierii? (simbolul Învierii, al biruinței vieții asupra morții.) 	Explicația Conversația Explicația Conversația	imagini imagini	Frontal Individual Frontal Individual Frontal Individual	Observarea comportament ului copiilor Aprecieri verbale

		<u>Domeniul experiențial: Domeniul Estetic și Creativ</u> <u>Categoria de activitate: Educație artistico-plastică</u> <u>Tema activității: „Ouă pictate”</u> O7. Copiii se vor așeza la masă unde vor găsi un coș cu O8. ouă pe care urmează să le picteze, palete cu acvarele ,pensule, șervețele umede. După O9. prezentarea și analizarea modelului le voi explica și demonstra tehnica de lucru, vom folosi pensula și acvarelele și apoi vom picta încât să acoperim cât mai bine toată suprafața. Dar înainte de a trece la treabă încălzim mâinile, pentru a fi pregătite de lucru. <u>Activități liber alese 2 (A.L.A. 2)</u> <u>Joc distractiv: „Aruncă oul la coș!”</u> O10 Copiii vor fi împărțiți în două echipe în funcție de ecusoanele din piept. Astfel, copiii care au aceeași iepurăși în piept, vor forma o pereche. Educatoarea îi așează în două șiruri, iar la semnalul ei primii copii din echipă încep să arunce câte un ou în coș, cine reușește să arunce cele mai multe, câștigă.	Explicația Demonstrația Exercițiul Jocul	Pensule Acvarele Palete pentru culori ouă colorate din plastic	Frontal Individual Frontal Individual	Observarea comportamentului copiilor Aprecieri verbale Observarea comportamentului copiilor Aprecieri verbale

5. Obținerea performanței.	<i>Cu ajutorul unui cub cu fețele colorate în diferite culori, vom fixa cunoștințele acumulate în timpul activităților.</i> <i>Copiii vor fi invitați să arunce cubul și să răspundă la întrebările de pe fețele acestuia.</i> <i>DESCRIE – „Ce sărbătorim de Paști?”.</i> <i>COMPARĂ- „Asemănări și deosebiri între sărbătoarea Paștelui și a Crăciunului”.</i> <i>ASOCIAZĂ- „În afară de sărbătoarea Paștelui ce altă sărbătoare mai cunoașteți?”.</i> <i>ANALIZEAZĂ – „Care este semnificația culorilor ouălor de Paști?”</i> <i>APLICĂ - Să realizeze cărticica cu „Tradiții și obiceiuri de Paști” aplicând câte un simbol.</i> <i>ARGUMENTEAZĂ - „De ce așteptăm sărbătoarea Paștelui?”</i> <i>Li se va cere copiilor să facă aprecieri exprimând opinii referitoare la modul cum au comunicat, cum au rezolvat sarcinile, cum au colaborat, dar și rezultatele pe care le-au obținut.</i>	<i>Conversația</i> <i>Cubul</i>	<i>Lucrările realizate ale copiilor</i> <i>cub interactiv</i>	<i>Individual</i>	<i>Autoevaluarea</i>
6. Asigurarea retenției și a transferului	<i>Se vor adresa câteva întrebări copiilor:</i> <i>- Ce activități am desfășurat noi astăzi?</i> <i>(Am rezolvat un labirint;</i> <i>Am construit coșulețe cu lego;</i>	<i>Conversația</i>		<i>Frontal</i>	<i>Observare sistematică</i>

		<i>Am jucat jocuri de masa, de asociere;</i> <i>Am lecturat imaginile despre tradițiile și obiceiurile de Paști;</i> <i>Am pictat cele mai frumoase ouă de Paști;</i> <i>Am jucat un joc distractiv)</i> <i>- Au fost interesante informațiile primite astăzi? (Da)</i> <i>- Ce credeți: Sărbătoarea Paștelui ne aduce bucurie? (Da)</i>				<i>Evaluare orală</i>
7. Evaluarea și încheierea activității		<i>Voi analiza fiecare lucrare și voi da un feedback fiecărui copil pentru modul în care au lucrat.</i> <i>Copiii vor primi aprecieri verbale, stimulative și vor fi felicități cu aplauze pentru lucrările realizate.</i> <i>Vor fi recompensați cu ouă de ciocolată.</i>	<i>Conversația</i> <i>Turul galeriei</i>	<i>Lucrările realizate ale copiilor</i>	<i>Frontal</i>	<i>Aprecieri verbale</i> <i>Aplauze</i>

DEZVOLTAREA EMOȚIONALĂ ÎN ERA DIGITALĂ

JOCURI-INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

Agache Marta-Cecilia, Școala Gimnazială "Elena Doamna", Tulcea

Dezvoltarea emoțională presupune capacitatea copilului de a-și recunoaște emoțiile, de a le exprima adecvat și de a le gestiona. În era digitală, copiii pot deveni mai retrași, mai puțin răbdători sau pot avea dificultăți în a interpreta corect emoțiile celorlalți, deoarece interacțiunile directe sunt uneori înlocuite de cele virtuale.

Inteligența emoțională include empatia, autocontrolul, motivația și abilitățile sociale. Aceste competențe pot fi dezvoltate prin activități simple, dar eficiente, mai ales prin joc-metoda cea mai naturală de învățare pentru copii.

Jocuri pentru dezvoltarea inteligenței emoționale:

* **Sentimetru**

* **Provocări, emoții și soluții**

* **Harta emoțiilor-Furia**

* **"Conflicte ca-n filme"**

* **Emoțiile din povești**

* **Reclama**

*Sentimetru - Mood Metre

"Predarea inteligenței emoționale în copilărie" (NAEYC)

"Cum te simți astăzi?"

1. Prima săptămână: Identificarea emoțiilor.

Roșu: supărat, îngrijorat, furios, speriat

Galben: energic, mândru, bucuros, emoționat

Albastru: supărat, obosit, jignit, deranjat

Verde: calm, relaxat, liniștit, integrat, confortabil

2. A doua săptămână "Măsurătoarea"

-Cât de supărat ești?

-Cât de mare e furia ta?

-Cât ești de plictisit sau somnoros?

-Cât de emoționat te simți?

3. A treia săptămână "Transformarea"

-Cum reușim să transformăm emoțiile?

-Cum au reușit să fie calmi, bucuroși, energici, relaxați copiii care erau pe verde sau galben?

-Ce anume i-a făcut să se simtă așa?

***Provocări, emoții și soluții**

Fiecare grup va primi o situație, va crea o miniscenetă pe care o va prezenta în fața colegilor, vor găsi soluții.

Nu înțelegi instrucțiunile pe care învățătoarea ți le cere la clasă pentru un exercițiu, dar îți este frică să o întrebi pentru că s-ar putea să creadă colegii că ești prost.

Ai fost refuzat de cel mai bun prieten să te ajute la rezolvarea testului.

Este prima zi de școală și tu nu găsești clasa

Un coleg face o șotie și tu ești învinuit pe nedrept

Întrebări de suport pentru fiecare situație:

-Care au fost primele gânduri?

-Ce emoții s-au declanșat?

-Cum veți acționa?

--Ce sfaturi ați da fiecărui personaj?

***Harta emoțiilor-Furia**

Decupare de imagini

Din mulțimea de imagini pe care le vor avea pe masă, elevii le vor decupa numai pe cele care sugerează exemple de comportamente inadecvate atunci când nu-și gestionează furia.

Concluzii

Atunci când mă comport așa, mă simt: trist, speriat, frustrat, supărat, vinovat, iar colegii nu se simt confortabil în preajma mea.

Elevilor li se propun sugestii:

Dau dovadă de o bună gestionare a furiei, atunci când:

-Spun: Mă deranjează comportamentul tău!

-Folosesc cuvinte care nu jignesc.

-Cer ajutorul unui adult.

-Părăsesc zona de conflict.

-Îmi țin mâinile și picioarele la locul lor.

-Solicit o pauză pentru a mă calma.

-Spun că nu înțeleg și cer explicații suplimentare.

-Respir adânc.

-Atunci când mă comport astfel, mă simt special, iar colegii se simt bine în preajma mea.

***Reclama**

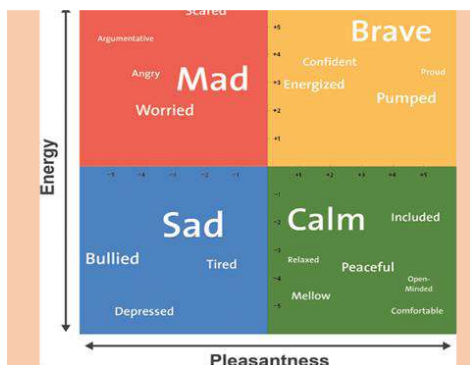
Exprimarea emoțiilor personale într-o manieră sigură și plăcută

Reclama reprezintă o modalitate prin care o persoană își exprimă propriile valori, opinii politice, preferințele muzicale, și poate fi așezată în diferite locuri.

– creează-ți propria reclamă pentru a te exprima pe tine însuși (utilizând hârtie și creioane colorate)

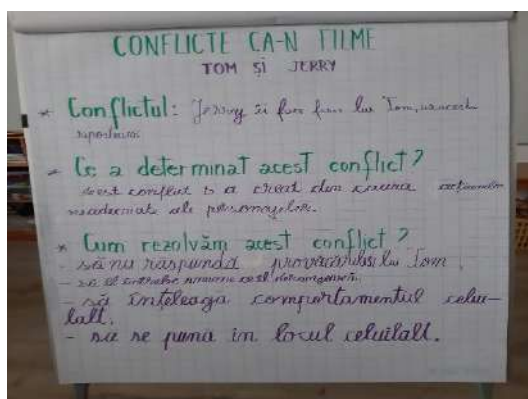
*Ce cuvinte cheie poți folosi pentru a te descrie cât mai bine?

*Care este locul potrivit pentru reclama ta?

*Conflicte ca-n filme

- Ce a determinat conflictul?
- Cum rezolvăm acest conflict?

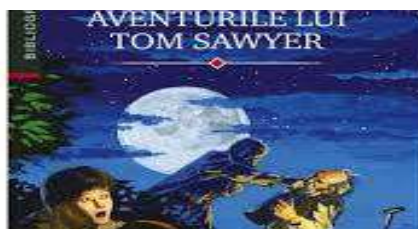
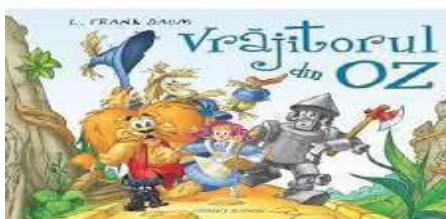
*Emoțiile din povești

Leul, care deși este un animal mare, se declară fricos, spunând ca s-a născut așa. Ne naștem cu frica sau o dobândim?

*Omul de Tinichea calcă pe un gândăcel și îl omoară. Putem vorbi despre toleranță, consecințe, milă?

*Barza care îl scoate din apă pe Sperie-Ciori și nu așteaptă nicio răsplată pentru ajutorul oferit. Ce înseamnă să fii mărinimos?

*O mulțime de șoareci mici reușesc să tragă carul greu. Ce reprezintă puterea grupului?

*Tom Sawyer ne învață cum cel mai neplăcut și disprețuit lucru se poate transforma într-o activitate plăcută și profitabilă. Ce crezi că este automotivarea?

*Celebra prietenie dintre Tom Sawyer și Huckleberry Finn. Ce trăsături trebuie să aibă prietenul tău?

*Tom este un copil independent. Ce crezi că înseamnă acest lucru?

*Tom s-a lăsat pedepsit de învățător pentru prietenia cu Backy. În ce situații ai dat dovadă de spirit de sacrificiu?

BIBLIOGRAFIE:

”Dezvoltarea emoțională a elevilor claselor primare”- Tatiana Sova, Angela Parea, Bălți, 2020

”Predarea inteligenței emoționale în copilărie”-NAEYC.ORG

”Cum să ne exprimăm emoțiile și sentimentele”- LELORD F.; ANDRE, C., Editura Trei, 2013

INFLUENȚA FORMATIVĂ A ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE PENTRU EVITAREA ABANDONULUI ȘCOLAR

**profesor Agapie Nicoleta,
Liceul Tehnologic de Industrie Alimentară Fetești**

Spunea Aristotel că "educarea minții fără cea a inimii nu este educație deloc", iar Seneca, „nu învățăm pentru școală, ci pentru viață”.

Oricât de importante ar fi achiziția de cunoștințe, formarea de priceperi și deprinderi, nu se epuizează influența formativă a activităților extracurriculare. Acestea au un caracter interdisciplinar, se adresează tuturor categoriilor de elevi, având o mare diversitate și o implicare afectivă foarte mare.

Copiii au nevoie de sprijinul nostru pentru a avea mai multe șanse, pentru a avea mai multă încredere în posibilitățile lor. Succesul școlar este mult influențat de modul în care copiii au organizat timpul liber.

Azi societatea pune accentul pe asigurarea unor condiții de viață cât mai bune, în scopul valorificării maxime a potențialului de care copiii îl au pentru a se putea integra mai bine în viață. Dar fenomenele de abandon și părăsire timpurie a școlii sunt probleme serioase, adevărate provocări ale societății actuale care influențează traseul profesional al copiilor. Acestea au implicații sociale și economice importante.

În acest context ar trebui extinse programele de prevenire și remediere, inclusiv a programului Școală după Școală în vederea reintegrării în sistemul educațional a persoanelor care au părăsit timpuriu școala.

Astfel pe lângă asigurarea unui învățământ de calitate pentru toți, îmbunătățirea atractivității și incluziunii, calității învățământului ar trebui sprijiniți copiii printr-o ofertă adecvată de programe educaționale. Mai mult decât orice, într-o societate plină de provocări trebuie să dăm copiilor alternative educaționale și să încercăm să facem școala atractivă pentru ei.

O activitate de succes este desenul sau pictura. Sunt mulți copii speciali care își exprimă sentimentele și emoțiile prin culoare. Participarea la proiecte îi ajută să valorifice talentul lor și să fie mai încrezători în posibilitățile lor.

Aceste activități extracurriculare au fost un prilej minunat de îmbogățire a experiențelor didactice, dezvoltarea relației profesor-elev în cadrul unor activități educative și extracurriculare, consolidarea relațiilor dintre cadrele didactice din școlile partenere.

Elevii se implică fericiți în activitățile extracurriculare, influențând dezvoltarea personală în sensul cunoașterii de sine, al formării deprinderilor pentru o viață echilibrată, al dezvoltării emoționale și sociale.

Factul că se antrenează în activitățile extracurriculare familia elevului și comunitatea locală face ca succesul să fie și mai accentuat, implicând școala în viața comunității.

În concluzie, activitățile extrașcolare îi ajută pe copiii să se dezvolte frumos, să-și construiască stima de sine și să se integreze.

Bibliografie

<https://www.didactic.ro/revista-cadrelor-didactice/integrarea-copiilor-cu-ces-prin-activitatile-extrascolare>

https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Invatamant-Preuniversitar/2015/Strategie-PTS/Strategia-PTS-2015.pdf

Prevenirea abandonului școlar prin dezvoltarea abilităților de viață sănătoasă

Prof. Airizer Melinda
Școala Gimnazială Cristești

Rezumat

Abandonul școlar reprezintă o problemă majoră a sistemului educațional contemporan, fiind determinat de o multitudine de factori educaționali, sociali și emoționali. Lucrarea de față analizează impactul unei activități remediale centrate pe dezvoltarea abilităților de viață sănătoasă, implementată în cadrul Programului Național pentru Reducerea Abandonului Școlar (PNRAS). Rezultatele evidențiază îmbunătățirea stării de bine a elevilor, creșterea motivației pentru participarea școlară și dezvoltarea unor comportamente alimentare sănătoase.

Introducere

Fenomenul abandonului școlar și al părăsirii timpurii a școlii constituie o provocare majoră pentru sistemele educaționale, având implicații semnificative asupra integrării sociale și profesionale a indivizilor. Abordările contemporane subliniază necesitatea unor intervenții integrate, care să vizeze nu doar dimensiunea cognitivă, ci și pe cea socio-emoțională a dezvoltării elevilor. În acest sens, studiile de specialitate evidențiază importanța stării de bine și a formării unor obiceiuri de viață sănătoase în susținerea performanței școlare (Goleman, 1995). Programul Național pentru Reducerea Abandonului Școlar (PNRAS) oferă un cadru instituțional pentru implementarea unor măsuri sistematice de prevenție, intervenție și compensare.

Context instituțional și cadrul programatic

În perioada 2022–2026, Școala Gimnazială Cristești participă la implementarea PNRAS, în cadrul Mecanismului de Avertizare Timpurie în Educație (MATE). Activitățile derulate includ intervenții educaționale diferențiate, activități remediale, programe extracurriculare și acțiuni de digitalizare, toate având ca obiectiv reducerea riscului de abandon școlar și îmbunătățirea climatului educațional. Un rol esențial îl ocupă activitățile orientate spre dezvoltarea abilităților de viață, considerate factori protectivi în raport cu riscul de excluziune educațională.

Metodologie

Activitatea analizată a fost concepută ca o intervenție educațională de tip remedial, având ca temă promovarea unui stil de viață sănătos („Să ne hrănim sănătos”). Aceasta s-a desfășurat în data de 18 februarie 2025, fiind adresată elevilor clasei a VI-a A.

Obiectivul principal a constat în formarea și consolidarea unor comportamente sănătoase, precum adoptarea unei alimentații echilibrate, menținerea igienei personale, practicarea activității fizice și încurajarea consumului de fructe și legume.

Identificarea nevoilor educaționale s-a realizat prin observație directă și prin aplicarea unui chestionar privind stilul de viață al elevilor. Instrumentul a vizat frecvența meselor, tipologia alimentelor consumate, obiceiurile familiale, preferințele alimentare, autonomia în prepararea hranei și modalitățile de petrecere a timpului liber.

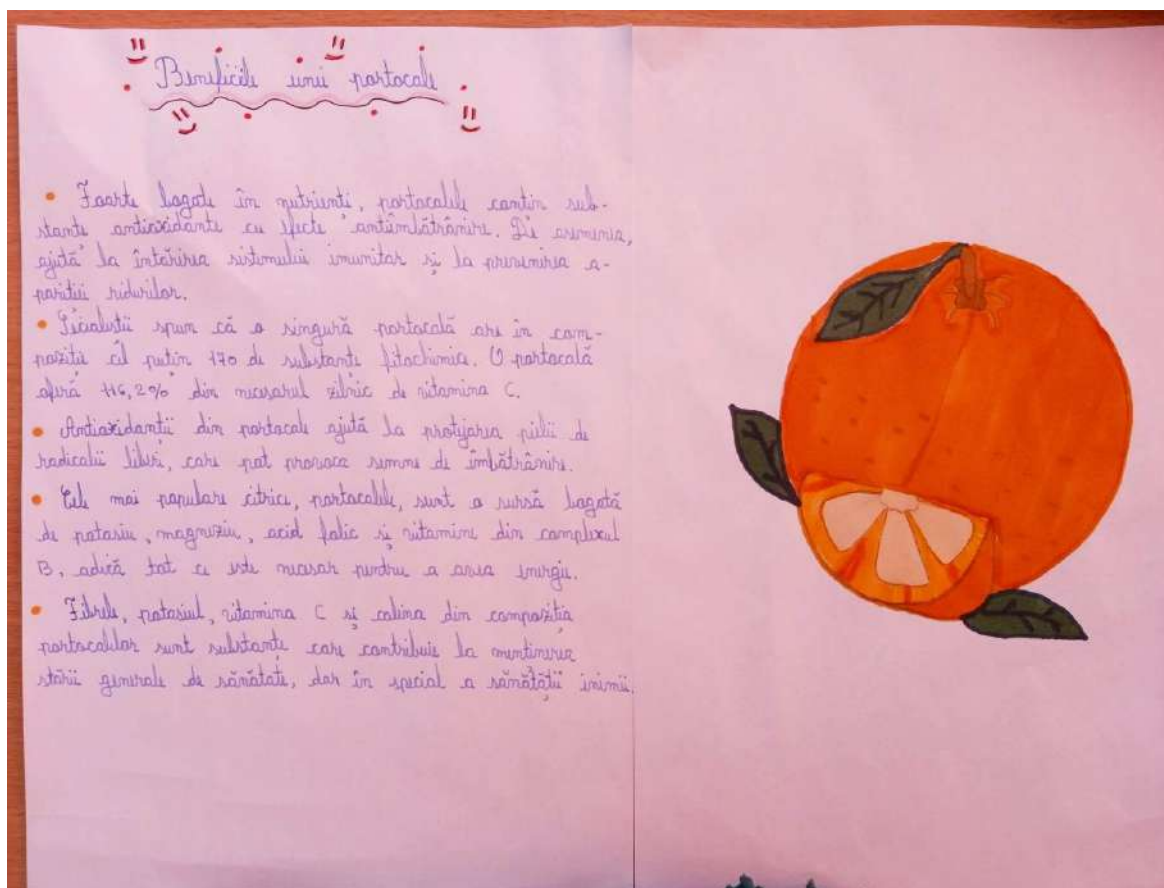
Datele obținute au evidențiat predominanța alimentelor hipercalorice, un nivel scăzut de educație nutrițională și tendințe de sedentarism.

Desfășurarea activității

Intervenția didactică a fost realizată prin metode activ-participative și a integrat resurse educaționale variate (tablă interactivă, materiale vizuale, ingrediente alimentare).

Activitatea a fost structurată pe trei secvențe:

- joc de rol, cu scopul conștientizării beneficiilor consumului de fructe;

- dezbatere orientată spre dezvoltarea gândirii critice privind influența reclamelor alimentare;
- activitate practică, constând în prepararea unor gustări sănătoase.

Rezultate și discuții

Rezultatele intervenției indică o schimbare pozitivă în atitudinea elevilor față de alimentație și stilul de viață. Elevii au manifestat un interes crescut pentru alegeri alimentare sănătoase și au demonstrat inițiativă în adoptarea unor comportamente adecvate, precum pregătirea gustărilor pentru școală.

De asemenea, s-au observat efecte benefice asupra stării emoționale, a implicării școlare și a relațiilor interpersonale, aspecte care contribuie la reducerea riscului de abandon școlar.

6. Concluzii

Intervenția analizată confirmă eficiența strategiilor educaționale centrate pe elev și a integrării educației pentru sănătate în activitățile remediale. Dezvoltarea abilităților de viață contribuie semnificativ la creșterea stării de bine și la consolidarea motivației pentru participarea școlară.

Caracterul interactiv al activității și utilizarea metodelor participative susțin posibilitatea replicării acestui model în contexte educaționale diverse.

Prin promovarea unui stil de viață sănătos și a responsabilității personale, școala își consolidează rolul de factor protector în prevenirea abandonului școlar.

Bibliografie

Goleman, Daniel, *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Veche, București, 2008, p. 45–60.

Hattie, John, *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*, Routledge, Londra, 2009, p. 83–102.

Ministerul Educației, *Programul Național pentru Reducerea Abandonului Școlar. Ghid de implementare*, Ministerul Educației, București, 2021, p. 15–28.

Ministerul Educației, *Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educație (MATE). Repere metodologice*, Ministerul Educației, București, 2022, p. 10–22.

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), *Global Education Monitoring Report: Migration, displacement and education*, UNESCO Publishing, Paris, 2019, p. 56–70.

MATEMATICA ÎNTRE LUMINĂ ȘI RENĂȘTERE: VALENȚE CULTURALE ȘI PEDAGOGICE ÎN ERA INTELIGENȚEI ARTIFICIALE

**Prof. Albici Mihaela,
Colegiul Național Alexandru Lahovari Râmnicu Vâlcea**

În contextul transformărilor educaționale contemporane, matematica își redefinesște rolul dincolo de statutul de disciplină abstractă, devenind un spațiu al convergenței dintre știință, cultură și tehnologie. Lucrarea analizează modul în care conceptul de „lumină” – ca metaforă a cunoașterii – și ideea de „renaștere” – ca proces de reconfigurare pedagogică – se reflectă în predarea matematicii. Integrarea inteligenței artificiale oferă noi perspective asupra învățării, facilitând personalizarea și dezvoltarea competențelor cognitive superioare. Studiul se bazează pe analiza literaturii de specialitate și evidențiază necesitatea unei abordări interdisciplinare, în care matematica devine un instrument de formare holistică.

Educația actuală se află într-un proces continuu de transformare, determinat de evoluțiile tehnologice și de nevoia unei abordări centrate pe elev. Conceptul de „lumină” simbolizează accesul la cunoaștere, iar „renașterea” reflectă adaptarea sistemului educațional la noile realități.

Matematica, considerată tradițional o disciplină rigidă, capătă noi valențe prin integrarea tehnologiilor digitale. Inteligența artificială contribuie la această transformare, oferind instrumente capabile să optimizeze procesul de predare-învățare și să susțină o educație personalizată.

Matematica nu este doar un limbaj al numerelor, ci și un produs cultural. De-a lungul istoriei, aceasta a contribuit la dezvoltarea civilizațiilor și la progresul științific.

În context educațional, abordarea culturală a matematicii presupune:

- integrarea istoriei matematicii în predare;
- evidențierea legăturilor cu arta și filosofia;
- dezvoltarea gândirii critice și reflexive.

Această perspectivă contribuie la o mai bună înțelegere a conceptelor și la creșterea motivației elevilor.

Relația dintre matematică și artă este una profundă, bazată pe concepte precum simetria, proporția și armonia. Exemple relevante includ:

- secțiunea de aur;
- fractalii;
- geometria în arhitectură.

Integrarea acestor elemente în predare poate transforma matematica într-o disciplină mai accesibilă și mai atractivă. Elevii percep astfel matematica nu doar ca pe un set de reguli, ci ca pe un mod de a interpreta lumea.

Inteligența artificială joacă un rol esențial în redefinirea educației. Prin utilizarea algoritmilor de învățare automată și a analizei datelor, aceasta permite:

- personalizarea conținutului educațional;
- evaluarea automată și feedback rapid;
- identificarea dificultăților de învățare.

Studiile arată că sistemele inteligente pot îmbunătăți semnificativ performanțele elevilor și eficiența procesului didactic. De asemenea, utilizarea responsabilă a IA contribuie la dezvoltarea gândirii critice și la crearea unei educații relevante.

Integrarea noilor tehnologii implică o schimbare de paradigmă:

- ✓ profesorul devine facilitator al învățării;
- ✓ elevul devine participant activ;
- ✓ accentul se mută pe competențe și nu pe memorare.

În acest context, matematica devine un instrument pentru dezvoltarea competențelor transversale, precum rezolvarea problemelor și gândirea logică.

În ciuda avantajelor, există și provocări:

- dependența de tehnologie;
- riscuri legate de confidențialitatea datelor;
- necesitatea formării cadrelor didactice.

Inteligența artificială nu poate înlocui complet profesorul, deoarece procesul educațional implică dimensiuni emoționale și sociale complexe.

Conceptul de „lumină” în educație poate fi interpretat ca proces de clarificare conceptuală. În matematică, acest lucru se realizează prin:

- descoperirea relațiilor logice;
- dezvoltarea raționamentului;
- construirea cunoașterii progresive.

Prin utilizarea tehnologiilor moderne, acest proces devine mai accesibil și mai eficient.

Matematica, în contextul actual, reprezintă un domeniu în continuă transformare, aflat la intersecția dintre tradiție și inovație. Conceptul de „lumină și renaștere” reflectă această evoluție, evidențiind necesitatea unei educații adaptate la provocările secolului XXI.

Integrarea inteligenței artificiale oferă oportunități semnificative, dar necesită o abordare echilibrată, în care tehnologia să completeze, nu să înlocuiască, rolul profesorului.

Bibliografie

1. Beldiga, M., Bragaru, T. (2025). *Studiu de caz: aplicarea inteligenței artificiale în educație*. Studia Universitatis Moldaviae.
2. Brânoaea, G.-C. (2024). *Aplicații ale inteligenței artificiale în educația matematică*. Conferință științifică internațională.
3. Dragomirescu, D. (2026). *Inteligența artificială în predarea matematicii la gimnaziu*.
4. Apetrii, N. (2022). *Inteligență artificială în învățământ*. Studia Universitatis Moldaviae.
5. Chisega-Negrilă, A.-M. (2024). *Predarea și învățarea într-o lume a inteligenței artificiale*.
6. Teleskop (2025). *Inteligența artificială în educație: aplicații și etică*.
7. Trofin, C. M. (2025). *Aportul inteligenței artificiale în studiul matematicii*

LUMINA ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE. PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

GHID DE BUNE PRACTICE ÎN DOMENIUL PSIHOPEdagogIEI SPECIALE

*Autor: Prof. Magda Amarinei
CSEI "Al. Roșca", Piatra Neamț*

Rezumat

Conceptul de „lumină” în educație poate fi interpretat atât metaforic, cât și funcțional, desemnând procesul de clarificare cognitivă, dezvoltare emoțională și incluziune socială. În contextul psihopedagogiei speciale, „renașterea” capătă valențe terapeutice și transformative, vizând reconfigurarea identității elevului cu cerințe educaționale speciale (CES). Articolul propune o analiză interdisciplinară a relației dintre lumină și renaștere, din perspective culturale, artistice și pedagogice, oferind totodată un set de bune practici aplicabile în mediul educațional incluziv.

1. Introducere

Educația contemporană se confruntă cu necesitatea de a integra diversitatea și de a valorifica potențialul fiecărui individ. În acest sens, metafora luminii devine un instrument conceptual util pentru a descrie procesele de conștientizare, dezvoltare și adaptare. În psihopedagogia specială, educația nu este doar un proces de transmitere a cunoștințelor, ci unul de reconstrucție identitară, în care elevul este sprijinit să își descopere propriile resurse.

2. Perspectiva culturală: simbolistica luminii și a renașterii

În majoritatea culturilor, lumina este asociată cu cunoașterea, speranța și transcenderea limitelor. De la tradițiile religioase până la mitologiile universale, lumina marchează trecerea de la întuneric (necunoaștere, suferință) la iluminare (înțelegere, echilibru).

În educația specială, această simbolistică poate fi transpusă în:

- procesul de depășire a stigmatizării;
- construirea unei imagini de sine pozitive;
- integrarea socială progresivă.

Renașterea, ca proces cultural, implică transformare și adaptare, fiind relevantă pentru elevii care parcurg etape de recuperare sau compensare.

3. Perspectiva artistică: arta ca mediu de iluminare interioară

Arta joacă un rol esențial în dezvoltarea elevilor cu CES, oferind un canal alternativ de exprimare. Activitățile artistice (desen, muzică, teatru, dans) facilitează:

- exprimarea emoțiilor dificile;
- dezvoltarea creativității;
- creșterea stimei de sine.

Lumina, ca element artistic, este utilizată atât simbolic (culori deschise, contraste), cât și experiențial (jocuri de lumină, proiecții), contribuind la stimularea senzorială și cognitivă.

Exemple de bune practici artistice:

- utilizarea terapiei prin artă pentru reducerea anxietății;
- integrarea teatrului educațional pentru dezvoltarea abilităților sociale;
- activități vizuale bazate pe lumină și culoare pentru stimularea percepției.

4. Perspectiva pedagogică: lumina ca proces de învățare și adaptare

Din punct de vedere pedagogic, „lumina” poate fi asociată cu strategiile didactice care facilitează accesul la învățare. În psihopedagogia specială, accentul cade pe individualizare și adaptare curriculară.

Principii fundamentale:

- centrare pe elev;
- accesibilizarea conținuturilor;
- utilizarea metodelor multisenzoriale;
- feedback pozitiv și constant.

Renașterea pedagogică presupune schimbarea paradigmei de la deficit la potențial. Elevul nu mai este definit prin limitări, ci prin resursele sale.

5. Ghid de bune practici în psihopedagogia specială

5.1. Crearea unui mediu educațional „luminos”

- spații bine iluminate, organizate și sigure;
- utilizarea culorilor calde și a materialelor vizuale;
- reducerea factorilor de stres senzorial.

5.2. Strategii didactice incluzive

- adaptarea ritmului de predare;
- utilizarea suporturilor vizuale și tactile;
- învățarea prin experiență și joc.

5.3. Integrarea artei în procesul educațional

- sesiuni regulate de art-terapie;
- proiecte interdisciplinare (artă + limbaj + emoții);
- valorizarea produselor creative ale elevilor.

5.4. Susținerea renașterii emoționale

- dezvoltarea inteligenței emoționale;
- consiliere psihopedagogică;
- construirea relațiilor bazate pe empatie și încredere.

5.5. Colaborarea cu familia și comunitatea

- implicarea părinților în activități educaționale;
- parteneriate cu specialiști (psihologi, terapeuți);
- promovarea incluziunii sociale.

6. Implicații și direcții viitoare

Integrarea conceptelor de lumină și renaștere în educație oferă o perspectivă holistică asupra dezvoltării elevilor cu CES. Este necesară continuarea cercetărilor interdisciplinare și dezvoltarea unor programe educaționale inovatoare care să valorifice aceste concepte.

Concluzii

Lumina și renașterea nu sunt doar metafore, ci repere fundamentale în construirea unei educații incluzive și umane. În psihopedagogia specială, aceste concepte devin instrumente de lucru care sprijină transformarea elevului, facilitând nu doar învățarea, ci și redescoperirea de sine.

Bibliografie

1. Cucos, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Polirom.
2. Verza, E., & Verza, F. (2011). *Psihopedagogia specială*. București: Didactică și Pedagogică.
3. Gherguț, A. (2006). *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*. Iași: Polirom.
4. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society*. Cambridge: Harvard University Press.
5. Gardner, H. (1993). *Multiple Intelligences*. New York: Basic Books.
6. Malchiodi, C. A. (2005). *Expressive Therapies*. New York: Guilford Press.
7. Dewey, J. (1934). *Art as Experience*. New York: Perigee Books.
8. UNESCO (2020). *Inclusive Education Guidelines*. Paris.

LUMINA ȘI RENAȘTEREA ÎN EDUCAȚIE PRIN METODE CREATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

Anghel Crenguța Frăguța Aurelia
Școala Gimnazială Nr.1 Tutova, jud. Vaslui

Educația contemporană necesită adaptarea permanentă a strategiilor didactice la nevoile elevilor. Conceptul de „lumină și renaștere” în educație presupune utilizarea unor metode inovatoare, interactive și centrate pe elev. Lucrarea evidențiază importanța creativității și a interdisciplinarității în procesul instructiv-educativ, precum și impactul acestora asupra dezvoltării elevilor.

Cuvinte-cheie: creativitate, interdisciplinaritate, metode active, motivație, elev

I. Fundamentare teoretică

Educația modernă promovează învățarea activă, în care elevul devine participant direct la procesul de construire a cunoștințelor. Conform teoriilor constructiviste, elevii învață mai eficient atunci când sunt implicați în activități practice și colaborative.

Creativitatea didactică reprezintă o componentă esențială a actului educațional. Utilizarea metodelor interactive contribuie la stimularea interesului pentru învățare și la dezvoltarea gândirii critice.

Interdisciplinaritatea permite realizarea unor conexiuni între diferite domenii, facilitând o înțelegere mai profundă a realității.

II. Partea practică – exemple de bune practici

În activitatea desfășurată la clasă, am implementat diverse metode moderne:

1. Proiect interdisciplinar – „Primăvara în culori și cuvinte”

Elevii au realizat compuneri, desene și observații asupra naturii, dezvoltându-și creativitatea și spiritul de observație.

2. Învățarea prin joc didactic

Jocurile educative au fost utilizate pentru consolidarea cunoștințelor, contribuind la crearea unui climat pozitiv.

3. Metoda portofoliului

Portofoliul a permis monitorizarea progresului elevilor și încurajarea autoevaluării.

4. Activități extracurriculare

Participarea la concursuri și activități artistice a dezvoltat încrederea în sine și spiritul de echipă.

Rezultatele au evidențiat creșterea implicării elevilor și îmbunătățirea rezultatelor școlare.

III. Concluzii

Metodele creative și interdisciplinare contribuie la revitalizarea procesului educațional. Acestea transformă elevul într-un participant activ și responsabil.

Aplicarea acestor strategii conduce la formarea unor elevi motivați, autonomi și capabili să facă față provocărilor societății moderne.

IV. Bibliografie

Cucoș, C. (2006). Pedagogie. Iași: Polirom.

Joița, E. (2010). Metodologia educației. București: Didactică și Pedagogică.

Cerghit, I. (2008). Sisteme de instruire alternative. București: Aramis.

RENAȘTEREA METODELOR ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN ERA DIGITALĂ: STRATEGII PENTRU STIMULAREA CREATIVITĂȚII

Anghel Dorina

Liceul Tehnologic Grigore Moisil, Brăila

1. Fundamentare teoretică

Educația contemporană traversează o perioadă de transformări profunde, o adevărată „Renaștere” a paradigmelor de predare-învățare sub influența tehnologiilor digitale. Dacă în secolele trecute lumina cunoașterii era emanată unidirecțional de la profesor către elev, modelul actual impune o reconfigurare a rolurilor: profesorul devine un arhitect al experiențelor de învățare, iar elevul, un explorator activ.

Renașterea metodelor activ-participative nu înseamnă abandonarea pedagogiei clasice, ci revitalizarea ei. Metodele active sunt acele strategii care „pun în mișcare” gândirea elevului, transformându-l din receptor pasiv în participant la construcția propriului bagaj de cunoștințe. În contextul erei digitale, aceste metode capătă valențe noi prin intermediul instrumentelor de interactivitate, care permit colaborarea în timp real și exprimarea creativă fără bariere fizice.

Creativitatea nu este doar un talent înnăscut, ci o competență ce poate fi cultivată într-un mediu care încurajează interogația și experimentul. Pedagogia excelenței propune trecerea de la „a ști” la „a ști să faci și să fii”. Teoreticieni precum Ioan Cerghit sau Constantin Cucoș au subliniat că eficiența învățării este direct proporțională cu gradul de implicare a subiectului. Digitalizarea oferă astăzi „lumina” necesară pentru a face vizibile procesele cognitive complexe, transformând abstractul în concret prin simulări, platforme de colaborare și instrumente de creație multimedia.

2. Parte practică: Strategii de implementare a metodelor active prin instrumente digitale

Pentru a exemplifica modul în care metodele activ-participative pot stimula creativitatea într-o manieră „renascentistă”, am selectat trei strategii didactice aplicate cu succes la clasă, adaptate contextului tehnologic actual.

A. Brainstorming-ul digitalizat și hărțile mentale (Mind Mapping)

În loc de simpla enumerare a ideilor pe tablă, utilizarea unor platforme precum *MindMeister* sau *Canva* permite elevilor să vizualizeze conexiunile dintre concepte într-o structură arborescentă.

- *Aplicație:* La o oră de literatură sau educație civică, tema „Renașterea valorilor umane” poate fi explorată colectiv. Fiecare elev adaugă în timp real o „ramură” cu o valoare identificată, argumentând alegerea printr-o imagine sau un citat încărcat pe platformă. Această metodă stimulează gândirea divergentă și asociațiile inedite.

B. Metoda Mozaicului (Jigsaw) susținută de spații colaborative

Această metodă dezvoltă responsabilitatea individuală și spiritul de echipă.

- *Aplicație:* Elevii sunt împărțiți în „grupuri de experți”, fiecare grup primind o sub-temă (ex: *Impactul luminii în pictură, Lumina în fizică, Lumina ca simbol religios*). Aceștia colaborează într-un document partajat (Google Docs), își sintetizează informațiile și apoi revin în grupurile inițiale pentru a-i învăța pe ceilalți. Tehnologia facilitează aici accesul rapid la surse diverse și posibilitatea de a integra elemente audio-video în prezentarea finală.

C. Învățarea bazată pe proiect cu output creativ digital

Proiectul reprezintă forma supremă de activitate participativă, unde elevul devine creator de conținut.

- *Aplicație:* Proiectul „Lumină și culoare în școala mea”. Elevii trebuie să realizeze un scurt eseu video sau o revistă digitală în care să identifice aspecte estetice sau științifice ale luminii în mediul lor școlar. Utilizarea instrumentelor de editare video sau design grafic (BookCreator, Genially) transformă sarcina de lucru într-un act de creație artistică, oferindu-le libertatea de a „renaște” prin propria viziune asupra realității.

Aceste strategii demonstrează că tehnologia nu este un scop în sine, ci un catalizator. Metoda activă oferă structura, iar instrumentul digital oferă viteza și estetica necesară pentru a menține interesul generației „nativitilor digitali”.

3. Concluzii

„Lumina și Renașterea în Educație” reprezintă mai mult decât un titlu generic; este un imperativ metodologic. Integrarea metodelor activ-participative în era digitală asigură o educație centrată pe elev, unde creativitatea este motorul progresului. Prin utilizarea acestor strategii, cadrele didactice pot crea un mediu de învățare vibrant, care nu doar livrează informație, ci formează caractere și minți inovatoare.

Concluzionând, excelența pedagogică în secolul al XXI-lea se naște la intersecția dintre rigoarea metodelor clasice și flexibilitatea noilor tehnologii. Redescoperind bucuria de a învăța prin acțiune, oferim elevilor noștri șansa unei renașteri intelectuale continue, pregătindu-i pentru o lume în care adaptabilitatea și creativitatea sunt cele mai prețioase resurse.

4. Bibliografie

1. **Cerghit, Ioan**, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, 2006, Iași.
2. **Cucoș, Constantin**, *Pedagogie*, Editura Polirom, 2014, Iași, pp. 285-310.
3. **Iucu, Romiță**, *Instruirea școlară. Perspective teoretice și aplicative*, Editura Polirom, 2008, Iași.
4. **Pânișoară, Ion-Ovidiu**, *Comunicarea eficientă*, Editura Polirom, 2015, Iași, p. 142.
5. **Păun, Emil**, *Pedagogie: provocări și dileme privind profesionalizarea didactică*, Editura Polirom, 2017, Iași.

PAȘTELE – SĂRBĂTOAREA LUMINII

prof. Valentina Antal, Școala Gimnazială Tămășeu

Sărbătoarea Sfintelor Paști reprezintă unul dintre cele mai importante evenimente ale creștinătății, având o semnificație profundă atât din punct de vedere religios, cât și cultural. Învierea Mântuitorului Iisus Hristos simbolizează victoria vieții asupra morții, a binelui asupra răului și a speranței asupra disperării. Dincolo de dimensiunea sa spirituală, Paștele joacă un rol esențial în educație, contribuind la formarea valorilor morale, la dezvoltarea identității culturale și la consolidarea relațiilor sociale. În contextul societății contemporane, caracterizată de schimbări rapide și diversitate culturală, integrarea semnificațiilor acestei sărbători în educație devine o necesitate pentru formarea unor indivizi simț moral și civic bine dezvoltate.

Unul dintre cele mai importante roluri ale sărbătorii Sfintelor Paști în educație este acela de a transmite valori morale fundamentale. Mesajul central al Paștelui – iubirea, iertarea și sacrificiul – constituie piloni esențiali în formarea caracterului elevilor. Educația morală nu se realizează doar prin teorii abstracte, ci mai ales prin exemple concrete și simboluri puternice, iar Paștele îndeobște oferă un asemenea cadru.

Prin activități educaționale precum discuții tematice, lecturi biblice adaptate vârstei sau dramatizări, elevii pot înțelege mai bine semnificația iubirii, a iertării și importanța religiei creștine în viața lor. De exemplu, povestea Patimilor și a Învierii poate fi interpretată ca o lecție despre reziliență și despre capacitatea de a depăși suferința. În acest sens, educația inspirată de valorile pascale contribuie la dezvoltarea inteligenței emoționale și la formarea unei înalte conduite etice.

Sărbătoarea Paștelui are un rol semnificativ în păstrarea și transmiterea tradițiilor culturale. În România, obiceiurile pascale – precum încondeierea ouălor, pregătirea bucatelor tradiționale și mai ales participarea la slujba de Înviere – reprezintă elemente definitorii ale identității naționale.

În mediul educațional, aceste tradiții pot fi valorificate prin activități interdisciplinare care implică istoria, arta și literatura. De exemplu, elevii pot învăța despre simbolistica ouălor încondeiate sau despre semnificația culorii roșii în cultura creștină. Astfel, educația devine un mijloc de conservare a patrimoniului cultural și de dezvoltare a respectului față de tradiții.

În plus, contactul cu tradițiile contribuie la formarea sentimentului de apartenență și la consolidarea identității personale. Elevii învață să aprecieze valorile culturale și să le transmită mai departe, devenind astfel purtători ai tradiției.

Educația religioasă joacă un rol important în explicarea semnificației teologice a Paștelui. Prin intermediul acesteia, elevii pot înțelege concepte fundamentale precum sacrificiul, mântuirea și viața veșnică. Aceste noțiuni contribuie la dezvoltarea unei perspective asupra vieții care depășește materialismul și încurajează reflecția asupra sensului existenței.

De asemenea, studiul religiei poate stimula gândirea critică și dialogul interconfesional, mai ales într-un context multicultural. Elevii învață să respecte diversitatea religioasă și să înțeleagă diferențele dintre tradiții, dezvoltând astfel toleranța și deschiderea.

Paștele oferă numeroase oportunități pentru dezvoltarea competențelor sociale. În această perioadă, sunt frecvente activitățile caritabile, precum donațiile sau voluntariatul, care îi învață pe elevi importanța solidarității și a implicării comunitare.

Școala poate organiza campanii de ajutorare a persoanelor defavorizate, implicând elevii în acțiuni concrete de sprijin. Aceste experiențe contribuie la formarea unui spirit civic activ și la dezvoltarea responsabilității sociale.

În plus, sărbătoarea Paștelui întărește relațiile familiale și comunitare. Reuniunile de familie și participarea la evenimente religioase creează un sentiment de unitate și apartenență, esențial pentru dezvoltarea emoțională a copiilor.

În educația contemporană, abordarea temei Paștelui poate fi realizată prin metode interactive și interdisciplinare. Proiectele tematice, învățarea prin descoperire și utilizarea tehnologiei digitale pot transforma această temă într-o experiență educațională atractivă.

De exemplu, elevii pot realiza prezentări multimedia despre tradițiile pascale din diferite locuri sau pot participa la ateliere creative. Aceste activități stimulează creativitatea și implicarea activă în procesul de învățare.

Totodată, este important ca abordarea să fie inclusivă, respectând diversitatea culturală și religioasă a elevilor. Profesorii trebuie să creeze un mediu în care fiecare elev să se simtă valorizat și respectat.

Integrarea sărbătorii Paștelui în educație nu este lipsită de provocări. Una dintre acestea este reprezentată de diversitatea convingerilor religioase, care poate genera tensiuni dacă nu este gestionată corespunzător. De asemenea, secularizarea societății poate reduce interesul pentru dimensiunea spirituală a sărbătorii.

Cu toate acestea, printr-o abordare echilibrată și deschisă, Paștele poate deveni un prilej de dialog și de învățare reciprocă. Accentul trebuie pus pe valorile creștine pe care această sărbătoare le promovează, precum iubirea, respectul și solidaritatea.

În concluzie, sărbătoarea Sfințelor Paști are un rol complex în educație, depășind sfera religioasă și influențând formarea morală, culturală și socială a elevilor. Integrarea semnificațiilor și tradițiilor pascale în procesul educațional contribuie la dezvoltarea unor indivizi echilibrați, conștienți de valorile lor și capabili să participe activ la viața comunității.

Bibliografie

- Cucoș, Constantin – Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014, pp. 45–60, 120–135
Cerghit, Ioan – Sisteme de instruire alternative și complementare, Editura Polirom, Iași, 2008, pp. 78–90
Eliade, Mircea – Sacrul și profanul, Editura Humanitas, București, 1992, pp. 150–165

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE: O NOUĂ PARADIGMĂ A CUNOAȘTERII

Prof. Baboi Maricica, C.Ș.E.I „Elisabeta Polihroniade” Vaslui

În istoria umanității, **lumina** a fost întotdeauna simbolul suprem al cunoașterii, al adevărului și al clarității mentale. De la „Peștera lui Platon” până la Epoca Luminilor, educația a fost văzută ca procesul prin care flacăra curiozității este aprinsă în mintea discipolului. Astăzi, ne aflăm într-un moment de cotitură—o adevărată **Renaștere educațională**—unde metodele tradiționale se topesc pentru a lăsa loc unui model centrat pe umanism, tehnologie și spirit critic.

Lumina ca metaforă a conștientizării

Educația nu mai este despre „umplerea unui vas”, ci despre **iluminarea interiorului**. Într-o eră saturată de informație (adesea zgomotoasă și haotică), rolul școlii se transformă. Profesorul nu mai este singura sursă de lumină, ci devine o lentilă care focalizează razele informației, ajutându-l pe elev să distingă între strălucirea falsă a „fake news-urilor” și lumina caldă a cunoașterii autentice.

2. Pilonii renașterii educaționale

Această „nouă naștere” a învățării se sprijină pe câteva concepte fundamentale care redefinesc sala de clasă:

- **Personalizarea (Lumina individuală):** Recunoașterea faptului că fiecare minte are propriul spectru de culori. Educația modernă tinde spre un parcurs adaptat talentelor unice ale fiecărui copil.
- **Interdisciplinaritatea:** Așa cum lumina albă este formată din toate culorile curcubeului, cunoașterea adevărată apare la intersecția dintre știință, artă, tehnologie și etică.
- **Inteligența Emoțională:** Renașterea înseamnă și întoarcerea la valori. O minte luminată este inutilă fără o inimă empatică.

3. Tehnologia: Un nou orizont

Dacă în Renașterea clasică tiparnița a fost „motorul” care a răspândit lumina cărților, astăzi inteligența artificială și digitalizarea reprezintă noile unelte de propagare a cunoașterii. Acestea permit accesul democratic la informație, spărgând barierele geografice și sociale. Totuși, provocarea rămâne aceeași: să folosim această putere pentru a construi, nu pentru a orbi.

„Educația este împlinirea unei flăcări, nu umplerea unui vas.” — **Socrates** (adaptat)

În această nouă eră, tehnologia nu mai este doar un accesoriu în ghiozdan, ci însăși „fibra optică” prin care circulă lumina cunoașterii. Dacă Renașterea istorică a depins de hârtie și cerneală, Renașterea actuală se bazează pe algoritmi și conectivitate.

În ciuda avansului tehnologic, figura profesorului nu pălește, ci capătă o strălucire nouă, mult mai profundă. În această Renaștere, el nu mai este un simplu „transmițător” de date, ci un **mentor**.

Simbioza Perfectă

Renașterea educațională apare exact la intersecția acestor două forțe: **tehnologia oferă viteza și volumul, în timp ce profesorul oferă direcția și sensul**. Fără tehnologie, educația rămâne limitată; fără profesor, ea devine rece și lipsită de suflet. Împreună, cele două transformă actul învățării într-o experiență vibrantă, menită să ilumineze nu doar mințile, ci și destinele.

„Tehnologia este doar un instrument. În ceea ce privește motivarea copiilor și determinarea lor de a lucra împreună, profesorul este cel mai important.” — Bill Gates

Concluzie: Către un viitor luminos

Renașterea în educație nu este un eveniment final, ci un proces continuu de adaptare. Înseamnă curajul de a lăsa în urmă umbrele dogmelor rigide și de a păși în lumina unei învățări pe tot parcursul vieții (*lifelong learning*). Prin colaborare, creativitate și o curiozitate neobosită, putem transforma fiecare școală într-un far de speranță pentru generațiile ce vor veni.

Bibliografie selectivă:

- **Bachelard, Gaston**, Flacăra unei lumânări, Editura Minerva, Colecția Biblioteca pentru toți, București, 1994, p. 45.
- **Cucoș, Constantin**, Educația. Reîntemeieri, dinamici, prefigurări, Editura Polirom, Iași, 2017, p. 112.
- **Lipovetsky, Gilles**, Ecranul global. Cultură, mass-media și cinema în epoca hipermodernă, Editura Polirom, Iași, 2008, p. 204.
- **Pânișoară, Ion-Ovidiu**, Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică, Editura Polirom, Iași, 2015, p. 158.
- **Postman, Neil**, Distracția care ne omoară. Discursul public în epoca televizorului, Editura Anima, București, 1999, p. 130.
- **Robinson, Ken**, O lume a tuturor. Reîntregirea educației prin creativitate, Editura Publica, București, 2011, p. 241.

ARTISTICE LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ȘI PEDAGOGICE

Bacea Maria -Școala Gimnazială Rona de Sus

Educația a fost dintotdeauna un proces al transformării, al devenirii și al descoperirii de sine. Într-un sens profund simbolic, ea poate fi asociată cu ideea de „lumină” – acea forță care clarifică necunoscutul, care ordonează haosul informațional și care oferă sens experienței umane. În același timp, educația este și un proces al „renașterii”, al reinventării continue a individului, al societății și al modului în care cunoaștem lumea. Tema „Lumină și renaștere în educație” invită la o reflecție complexă asupra rolului formativ al educației în dimensiunile sale culturale, artistice și pedagogice.

Din perspectivă culturală, educația este fundamentul prin care valorile, tradițiile și identitatea unei societăți sunt transmise și reinterpretate. Fiecare generație primește „lumina” cunoașterii de la cea precedentă, dar are și responsabilitatea de a o adapta contextului contemporan. Cultura nu este statică, ci se află într-un proces continuu de renaștere, în care vechile sensuri sunt redescoperite și reinterpretate. Școala devine astfel un spațiu al memoriei colective, dar și al inovației, unde elevii învață să înțeleagă trecutul pentru a construi viitorul.

În acest sens, educația culturală nu se limitează la transmiterea de informații, ci cultivă capacitatea de a interpreta lumea. Literatura, istoria, filosofia sau studiul tradițiilor locale devin instrumente prin care individul își dezvoltă gândirea critică și sensibilitatea față de diversitate. Lumina educației culturale este, așadar, lumina înțelegerii, a dialogului și a deschiderii către celălalt.

Dimensiunea artistică a educației adaugă un strat esențial acestui proces de luminare și renaștere. Arta, în toate formele sale – muzică, pictură, teatru, dans – reprezintă un limbaj universal al emoției și al creativității. Prin intermediul artei, elevii nu doar acumulează cunoștințe, ci își exprimă trăirile interioare și își dezvoltă inteligența emoțională.

Educația artistică oferă un spațiu al libertății, în care greșeala nu este sancționată, ci reinterpretată ca parte a procesului creativ. În acest sens, arta devine o formă de renaștere permanentă a sinelui, în care individul își descoperă noi valențe și perspective asupra propriei identități. Un elev care desenează, cântă sau joacă un rol într-o piesă de teatru nu doar învață o tehnică, ci se descoperă pe sine într-o lumină nouă.

Mai mult, arta în educație contribuie la formarea unei sensibilități estetice și morale. Ea ajută la dezvoltarea empatiei, a capacității de a înțelege emoțiile celorlalți și de a construi relații armonioase. Astfel, lumina artei nu este doar una intelectuală, ci și una afectivă, care încălzește și transformă interiorul uman.

Din perspectivă pedagogică, „lumina și renașterea” se reflectă în însăși evoluția actului educațional. Pedagogia modernă pune accent pe învățarea centrată pe elev, pe dezvoltarea competențelor și pe formarea autonomiei în gândire. Profesorul nu mai este doar un transmițător de informații, ci un ghid, un facilitator al învățării, care orientează elevul în procesul său de descoperire.

Renașterea în educație se manifestă prin adaptarea continuă a metodelor didactice la nevoile societății contemporane. Tehnologia, interdisciplinaritatea și învățarea experiențială au devenit elemente esențiale ale procesului educativ. Acestea contribuie la transformarea școlii într-un spațiu dinamic, în care învățarea nu este rigidă, ci flexibilă și creativă.

În acest context, lumina pedagogică înseamnă claritate în obiectivele educaționale, deschidere către inovație și capacitatea de a inspira elevii. Un sistem educațional eficient nu doar

transmite cunoștințe, ci formează caractere, valori și competențe pentru viață. Astfel, educația devine un proces de renaștere continuă atât pentru elevi, cât și pentru profesori.

În concluzie, lumina și renașterea în educație reprezintă două metafore esențiale care descriu procesul complex al formării umane. Din perspectivă culturală, educația păstrează și reinterpretează identitatea colectivă; din perspectivă artistică, ea cultivă creativitatea și sensibilitatea; iar din perspectivă pedagogică, ea se reinventează permanent pentru a răspunde nevoilor unei lumi în schimbare.

Educația, în esența sa, este o lumină care nu se stinge, ci se multiplică prin fiecare individ care învață, creează și evoluează. Este o renaștere continuă a spiritului uman, o călătorie spre cunoaștere și împlinire.

BIBLIOGRAFIE:

Delors, Jacques – Educația: comoară ascunsă înăuntru, UNESCO

Bruner, Jerome – Procesul educației

Piaget, Jean – Psihologia inteligenței

Gardner, Howard – Inteligențele multiple

Vygotsky, Lev – Gândire și limbaj

Documente curriculare ale Ministerului Educației din România

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

Prof. Balabaneanu Alina
Prof. Bold Mădălina Maria
Grădinița Nr. 283 București

Fundamentare teoretică

Educația reprezintă unul dintre pilonii esențiali ai dezvoltării societății și principalul instrument prin care valorile culturale, morale și sociale sunt transmise noilor generații. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, grădinița și școala au misiunea de a pregăti copii capabili să se adapteze, să comunice și să creeze.

Conceptul de lumină este asociat cu adevărul, cunoașterea și speranța. În plan pedagogic, lumina simbolizează accesul copilului la universul cunoașterii și la formarea unei personalități echilibrate. Renașterea semnifică transformare, progres și redescoperirea sensului autentic al educației.

La vârsta preșcolară, copilul învață prin joc, explorare și interacțiune directă. Activitățile desfășurate în grădiniță contribuie la dezvoltarea limbajului, gândirii logice, creativității și competențelor socio-emoționale.

Perspectiva culturală implică valorificarea tradițiilor românești, a obiceiurilor locale și a patrimoniului spiritual. Perspectiva artistică dezvoltă sensibilitatea estetică și exprimarea liberă prin desen, muzică, dans și dramatizare.

Perspectiva pedagogică modernă promovează metode interactive, învățarea prin cooperare, abordarea integrată și centrarea pe copil. Cadrul didactic devine ghid al cunoașterii și creator de contexte educaționale valoroase.

Parte practică

Tema luminii și renașterii poate fi valorificată prin proiecte tematice interdisciplinare. Un exemplu relevant îl constituie proiectul educațional „Primăvara renaște natura”, desfășurat pe parcursul a două săptămâni.

Copiii au urmărit transformările din natură: apariția mugurilor, înflorirea pomilor, revenirea păsărilor călătoare și încălzirea vremii. Aceste experiențe au stimulat curiozitatea și spiritul de observație.

Prin activități practice, copiii au plantat semințe în ghivece și au urmărit zilnic evoluția plantelor. Au discutat despre importanța luminii, apei și grijii față de mediul înconjurător.

În domeniul estetic și creativ, preșcolarii au realizat colaje, picturi și felicitări tematice. Produsele finale au fost expuse într-o mini-expoziție intitulată „Grădina primăverii”.

În activitățile de educarea limbajului s-au organizat jocuri didactice, lecturi după imagini și povestiri create de copii. Prin dramatizare și joc de rol, aceștia au interpretat personaje și au colaborat eficient.

Momentele muzicale au inclus cântece despre primăvară, dansuri tematice și jocuri ritmice, contribuind la dezvoltarea coordonării motrice și a expresivității corporale.

Concluzii

Educația modernă trebuie să îmbine armonios tradiția cu inovația, cultura cu arta și cunoașterea cu dimensiunea afectivă. Lumina educației înseamnă șansa oferită fiecărui copil de a-și descoperi potențialul.

Renașterea în educație începe cu fiecare cadru didactic dedicat, cu fiecare activitate creativă și cu fiecare experiență semnificativă oferită copilului. Investiția în educația timpurie rămâne cea mai sigură cale spre un viitor sănătos și prosper.

Bibliografie

Cucoș, C., Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014.

Glava, A., Educația timpurie, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2019.

Oprea, C., Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2008.

Activitățile integrate desfășurate constant în mediul preșcolar contribuie la dezvoltarea armonioasă a copilului, la consolidarea autonomiei personale și la formarea unei atitudini pozitive față de învățare.

Activitățile integrate desfășurate constant în mediul preșcolar contribuie la dezvoltarea armonioasă a copilului, la consolidarea autonomiei personale și la formarea unei atitudini pozitive față de învățare.

Activitățile integrate desfășurate constant în mediul preșcolar contribuie la dezvoltarea armonioasă a copilului, la consolidarea autonomiei personale și la formarea unei atitudini pozitive față de învățare.

Activitățile integrate desfășurate constant în mediul preșcolar contribuie la dezvoltarea armonioasă a copilului, la consolidarea autonomiei personale și la formarea unei atitudini pozitive față de învățare.

TEATRUL, O FORMĂ DE LUMINĂ ȘI RENĂȘTERE PRIN EXPRESIE ARTISTICĂ

Prof. Balica Mădălina
Palatul Copiilor „Adrian Băran” Slatina, Olt

Introducere

Pornim de la premisa că educația contemporană traversează o perioadă de transformări profunde, în care accentul se mută tot mai mult de la transmiterea mecanică a informațiilor la formarea competențelor, a creativității și a abilităților de comunicare. În acest context, activitățile educaționale nonformale capătă un rol esențial în dezvoltarea armonioasă a elevilor.

Cercul de teatru școlar reprezintă una dintre cele mai eficiente forme de educație nonformală, oferind elevilor oportunitatea de a se exprima liber, de a colabora și de a-și descoperi potențialul artistic și uman. Teatrul devine astfel un instrument pedagogic complex, care contribuie la transformarea procesului de învățare într-o experiență vie, atractivă și semnificativă pentru toți actorii implicați.

Teatrul – formă de „lumină” în educație

Noțiunea de „lumină” în educație poate fi interpretată ca proces de descoperire, înțelegere și clarificare a realității. În cadrul cercului de teatru, această lumină se manifestă prin transformarea cunoașterii teoretice în experiență practică și emoțională.

Prin dramatizarea textelor literare, elevii reușesc să pătrundă mai profund în universul operelor studiate, înțelegând mai bine personajele, conflictele și mesajele acestora. Astfel, literatura devine mai accesibilă și mai atractivă.

Totodată, teatrul contribuie la dezvoltarea personală a elevilor, scoțând la lumină abilități și trăsături care, în contextul orelor tradiționale, rămân uneori nevalorificate. Exercițiile de improvizație și jocurile de rol îi ajută pe elevi să își depășească timiditatea, să își exprime emoțiile și să își dezvolte încrederea în sine.

Teatrul – proces de renaștere personală și educațională

Teatrul școlar poate fi privit ca un proces de „renaștere”, deoarece implică transformarea elevului prin experiență artistică și colaborativă. Participarea la activități teatrale determină schimbări semnificative în comportamentul și atitudinea elevilor.

Elevii timizi devin mai deschiși și mai siguri pe ei, cei retrași învață să comunice mai eficient, iar cei neîncrezători își descoperă capacități creative nebănuite. Acest proces de transformare contribuie la dezvoltarea unei personalități echilibrate și autonome.

De asemenea, teatrul schimbă percepția elevilor asupra procesului de învățare, transformându-l într-o activitate activă, participativă și motivantă. Astfel, putem vorbi despre o adevărată renaștere pedagogică, în care elevul devine actor principal al propriei formări.

Exemple de bune practici

În cadrul cercului de teatru școlar pe care îl coordonez au fost implementate diverse activități cu impact formativ. Printre acestea se numără dramatizările de texte literare, care au permis elevilor să înțeleagă mai bine conținutul operelor studiate și să le transpună într-o formă artistică.

De asemenea, exercițiile de improvizație pe teme educative precum prietenia, respectul sau responsabilitatea au stimulat creativitatea și gândirea critică.

Totodată, atelierelor de dicție și expresivitate au contribuit la dezvoltarea abilităților de comunicare orală, iar participarea la spectacole școlare a consolidat spiritul de echipă și încrederea în sine a elevilor.

Concluzii

Cercul de teatru școlar reprezintă un spațiu educațional complex, în care elevii își dezvoltă atât competențele cognitive, cât și pe cele socio-emoționale. Prin intermediul artei dramatice, aceștia își descoperă potențialul, își îmbunătățesc comunicarea și își formează o personalitate armonioasă.

Teatrul poate fi considerat o formă autentică de „lumină” în educație, deoarece facilitează înțelegerea și exprimarea, dar și o formă de „renaștere”, prin care elevii se transformă și evoluează.

În concluzie, integrarea teatrului în educație contribuie semnificativ la formarea unor elevi creativi, încrezători și capabili să se adapteze cerințelor societății contemporane.

PROIECT EDUCAȚIONAL „EXPLORARE CULTURALĂ - TRADIȚII, OBICEIURI ȘI VALORI AI COMUNITĂȚII”

Prof. consilier șc. Bálint Éva- CJRAE Mureș - Colegiul Național “Mircea Eliade” Sighișoara

Denumirea proiectului: Explorare culturală - tradiții, obiceiuri și valori ai comunității

Domeniul: Cultural-artistic și educațional

Tipul proiectului: Interdisciplinar

Perioada de desfășurare: ianuarie-aprilie 2026

Grup țintă: elevi din clasa a VI-a

Coordonator: prof. consilier școlar Bálint Éva

Parteneri: ONG – Salvați Copiii – filiala Mureș

Argument: Într-o societate aflată în continuă schimbare, educația trebuie să ofere elevilor nu doar cunoștințe, ci și repere culturale, emoționale și creative. Conceptul de „lumină și renaștere” simbolizează evoluția personală, descoperirea identității și valorizarea patrimoniului cultural. Prin acest proiect, elevii sunt încurajați să exploreze relația dintre tradiție și modernitate, să-și exprime emoțiile și ideile prin artă și să dezvolte competențe esențiale precum creativitatea, colaborarea și gândirea critică.

Scopul proiectului: Dezvoltarea creativității și a conștiinței culturale a elevilor prin activități artistice și educaționale centrate pe tema „lumină și renaștere”

Obiective specifice:

- stimularea exprimării artistice (pictură, literatură, teatru)
- dezvoltarea competențelor de colaborare și comunicare
- valorificarea elementelor de patrimoniu cultural
- formarea unei atitudini reflexive asupra propriei identități
- implicarea activă a elevilor în activități creative interdisciplinare

5. Grup țintă: - beneficiari direcți: 37 elevi din clasele a VI-a, cadre didactice, director

- beneficiari indirecți: comunitatea locală (publicul expoziției)

6. Descrierea activităților

Activitatea 1: Atelier „Lumina interioară” este concepută ca un atelier artistic și reflexiv, în care elevii explorează simbolul luminii ca expresie a emoțiilor, valorilor și identității personale. Prin discuții ghidate și exerciții creative, participanții sunt încurajați să reflecteze asupra propriilor trăiri, asupra momentelor de „renaștere” din viața lor și asupra modului în care pot transforma aceste experiențe în forme artistice. Atelierul îmbină tehnici de educație nonformală

cu exprimarea plastică, oferind elevilor libertatea de a crea lucrări originale (desene, colaje, picturi), folosind simboluri, culori și metafore vizuale. Activitatea promovează un climat deschis, bazat pe încredere, în care fiecare elev își poate exprima autentic gândurile și emoțiile.

Scop: Dezvoltarea capacității elevilor de autoexprimare și reflecție prin intermediul artei, valorificând simbolul „luminii” ca element central al evoluției personale și al renașterii interioare.

Obiective specifice: să identifice și să exprime emoții și trăiri personale prin limbaj artistic; să utilizeze elemente de limbaj plastic (culoare, formă, simbol) în realizarea unei lucrări originale; să dezvolte creativitatea și imaginația prin exerciții artistice libere; să participe activ la discuții și activități de grup; să manifeste deschidere față de ideile și creațiile colegilor; discuții ghidate despre simbolul luminii; realizarea de desene/picturi/colaje

Activitatea 2: Atelier de scriere creativă „Renașterea mea” - atelierul de scriere creativă oferă elevilor un spațiu de reflecție și exprimare personală, în care aceștia explorează ideea de transformare, evoluție și redescoperire de sine. Activitatea începe cu discuții ghidate despre semnificația „renașterii” în plan personal (momente de schimbare, depășirea unor dificultăți, descoperirea unor pasiuni sau valori), urmate de exerciții de stimulare a imaginației și creativității. Elevii sunt încurajați să creeze texte originale – poezii, eseuri sau texte reflexive – în care să își exprime liber gândurile și emoțiile. Procesul de scriere este susținut prin sugestii tematice, cuvinte-cheie sau imagini inspiratoare. Activitatea se încheie cu o sesiune de lectură în grup, în care participanții își prezintă creațiile și oferă feedback constructiv, într-un climat bazat pe respect și deschidere.

Scop: Dezvoltarea capacității elevilor de exprimare scrisă și reflecție personală, prin valorificarea experiențelor proprii și a creativității în cadrul temei „renașterea”.

Obiective specifice: să exprime idei, emoții și experiențe personale prin texte creative; să utilizeze diferite forme de exprimare scrisă (poezie, eseu, text reflexiv); să dezvolte creativitatea și originalitatea în redactarea textelor; să participe activ la activități de lectură și feedback în grup; să ofere și să primească feedback constructiv într-un mod respectuos; să își dezvolte încrederea în sine prin valorizarea propriei voci creative

Activitatea 3: Explorare culturală – orașul Sighișoara își propune să apropie elevii de patrimoniul local, prin investigarea tradițiilor, obiceiurilor și valorilor comunității. Elevii vor desfășura activități de documentare privind specificul cultural al zonei (sărbători, meșteșuguri, obiceiuri), utilizând surse variate: discuții cu membrii familiei, materiale documentare, resurse online sau vizite în comunitate. Un element central al activității îl reprezintă realizarea de interviuri cu persoane din comunitate (părinți, bunici, meșteșugari locali), prin care elevii vor descoperi povești autentice și perspective personale asupra tradițiilor. Informațiile colectate vor fi valorificate prin produse creative, elevii fiind încurajați să reinterpreteze artistic tradițiile locale prin desen, colaj, texte sau mini-proiecte vizuale. Activitatea promovează învățarea experiențială și conectarea directă cu realitatea culturală, contribuind la formarea unei identități culturale solide și la dezvoltarea respectului pentru patrimoniu.

Scop: Dezvoltarea conștiinței culturale și a sentimentului de apartenență la comunitate, prin explorarea și valorificarea tradițiilor locale din Sighișoara în contexte creative.

Obiective specifice: să identifice și să descrie elemente de tradiție și patrimoniu local; să colecteze informații relevante prin interviuri și documentare; să valorifice informațiile obținute în produse artistice originale; să dezvolte abilități de comunicare și relaționare în comunitate; să manifeste respect și interes față de valorile culturale locale; să realizeze conexiuni între tradiție și exprimarea artistică modernă

Activitatea 4: Expoziție finală - prezentarea lucrărilor (creații artistice + creații literare)

Invitați: părinți, profesori, comunitate

Metode și strategii didactice: învățare prin descoperire, brainstorming, joc de rol, lucru în echipă

Resurse necesare: materiale artistice (hârtie, culori, pensule), spațiu pentru desfășurare ; echipamente audio-video (opțional)

Rezultate așteptate: lucrări artistice (desene, colaje); creații literare; dezvoltarea creativității și încrederii în sine; consolidarea relației școală-comunitate

Modalități de evaluare: portofoliu individual; evaluare pe criterii: originalitate, implicare, mesaj; autoevaluare și feedback collegial; impresii ale publicului (expoziție)

Impactul proiectului; creșterea interesului pentru cultură și artă; dezvoltarea competențelor socio-emoționale; promovarea valorilor culturale locale și implicarea comunității în actul educațional

Sustenabilitate: posibilitatea continuării proiectului anual; extinderea către alte clase/școli; realizarea unei galerii online cu lucrările elevilor

Diseminare: prezentare pe site-ul școlii; social media; expoziții publice, partajare în cadrul Comisiei metodice zonale Sighișoara

Concluzii: Proiectul educațional „ Explorare culturală - tradiții, obiceiuri și valori ai comunității” oferă un cadru inovator în care elevii își pot descoperi potențialul creativ, își pot exprima emoțiile și își pot consolida identitatea culturală, contribuind la o educație holistică și relevantă.

LUMINA ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE. PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

GHID DE BUNE PRACTICE ÎN DOMENIUL PSIHOPEdagogIEI SPECIALE

*Autor: Prof. Irina Bălățescu
CSEI "Al. Roșca", Piatra Neamț*

Rezumat

Conceptul de „lumină” în educație poate fi interpretat atât metaforic, cât și funcțional, desemnând procesul de clarificare cognitivă, dezvoltare emoțională și incluziune socială. În contextul psihopedagogiei speciale, „renașterea” capătă valențe terapeutice și transformative, vizând reconfigurarea identității elevului cu cerințe educaționale speciale (CES). Articolul propune o analiză interdisciplinară a relației dintre lumină și renaștere, din perspective culturale, artistice și pedagogice, oferind totodată un set de bune practici aplicabile în mediul educațional incluziv.

1. Introducere

Educația contemporană se confruntă cu necesitatea de a integra diversitatea și de a valorifica potențialul fiecărui individ. În acest sens, metafora luminii devine un instrument conceptual util pentru a descrie procesele de conștientizare, dezvoltare și adaptare. În psihopedagogia specială, educația nu este doar un proces de transmitere a cunoștințelor, ci unul de reconstrucție identitară, în care elevul este sprijinit să își descopere propriile resurse.

2. Perspectiva culturală: simbolistica luminii și a renașterii

În majoritatea culturilor, lumina este asociată cu cunoașterea, speranța și transcenderea limitelor. De la tradițiile religioase până la mitologiile universale, lumina marchează trecerea de la întuneric (necunoaștere, suferință) la iluminare (înțelegere, echilibru).

În educația specială, această simbolistică poate fi transpusă în:

- procesul de depășire a stigmatizării;
- construirea unei imagini de sine pozitive;
- integrarea socială progresivă.

Renașterea, ca proces cultural, implică transformare și adaptare, fiind relevantă pentru elevii care parcurg etape de recuperare sau compensare.

3. Perspectiva artistică: arta ca mediu de iluminare interioară

Arta joacă un rol esențial în dezvoltarea elevilor cu CES, oferind un canal alternativ de exprimare. Activitățile artistice (desen, muzică, teatru, dans) facilitează:

- exprimarea emoțiilor dificile;
- dezvoltarea creativității;
- creșterea stimei de sine.

Lumina, ca element artistic, este utilizată atât simbolic (culori deschise, contraste), cât și experiențial (jocuri de lumină, proiecții), contribuind la stimularea senzorială și cognitivă.

Exemple de bune practici artistice:

- utilizarea terapiei prin artă pentru reducerea anxietății;
- integrarea teatrului educațional pentru dezvoltarea abilităților sociale;
- activități vizuale bazate pe lumină și culoare pentru stimularea percepției.

4. Perspectiva pedagogică: lumina ca proces de învățare și adaptare

Din punct de vedere pedagogic, „lumina” poate fi asociată cu strategiile didactice care facilitează accesul la învățare. În psihopedagogia specială, accentul cade pe individualizare și adaptare curriculară.

Principii fundamentale:

- centrare pe elev;
- accesibilizarea conținuturilor;
- utilizarea metodelor multisenzoriale;
- feedback pozitiv și constant.

Renașterea pedagogică presupune schimbarea paradigmei de la deficit la potențial. Elevul nu mai este definit prin limitări, ci prin resursele sale.

5. Ghid de bune practici în psihopedagogia specială

5.1. Crearea unui mediu educațional „luminos”

- spații bine iluminate, organizate și sigure;
- utilizarea culorilor calde și a materialelor vizuale;
- reducerea factorilor de stres senzorial.

5.2. Strategii didactice incluzive

- adaptarea ritmului de predare;
- utilizarea suporturilor vizuale și tactile;
- învățarea prin experiență și joc.

5.3. Integrarea artei în procesul educațional

- sesiuni regulate de art-terapie;
- proiecte interdisciplinare (artă + limbaj + emoții);
- valorizarea produselor creative ale elevilor.

5.4. Susținerea renașterii emoționale

- dezvoltarea inteligenței emoționale;
- consiliere psihopedagogică;
- construirea relațiilor bazate pe empatie și încredere.

5.5. Colaborarea cu familia și comunitatea

- implicarea părinților în activități educaționale;
- parteneriate cu specialiști (psihologi, terapeuți);
- promovarea incluziunii sociale.

6. Implicații și direcții viitoare

Integrarea conceptelor de lumină și renaștere în educație oferă o perspectivă holistică asupra dezvoltării elevilor cu CES. Este necesară continuarea cercetărilor interdisciplinare și dezvoltarea unor programe educaționale inovatoare care să valorifice aceste concepte.

Concluzii

Lumina și renașterea nu sunt doar metafore, ci repere fundamentale în construirea unei educații incluzive și umane. În psihopedagogia specială, aceste concepte devin instrumente de lucru care sprijină transformarea elevului, facilitând nu doar învățarea, ci și redescoperirea de sine.

Bibliografie

1. Cucuș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Polirom.
2. Verza, E., & Verza, F. (2011). *Psihopedagogia specială*. București: Didactică și Pedagogică.
3. Gherguț, A. (2006). *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*. Iași: Polirom.
4. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society*. Cambridge: Harvard University Press.
5. Gardner, H. (1993). *Multiple Intelligences*. New York: Basic Books.
6. Malchiodi, C. A. (2005). *Expressive Therapies*. New York: Guilford Press.
7. Dewey, J. (1934). *Art as Experience*. New York: Perigee Books.
8. UNESCO (2020). *Inclusive Education Guidelines*. Paris.

„Lumină și Renaștere în Educație”

*pof.ing. BANDI ANDREA MONICA
Liceul Tehnologic ANGHEL SALIGNY-Baia Mare*

Există momente în istoria omenirii în care schimbarea nu este doar politică sau socială, ci profund intelectuală și spirituală. Renașterea este unul dintre aceste momente rare, în care omul își redefinesc locul în univers și își regândește raportarea la cunoaștere.

Este epoca în care se produce o trecere lentă, dar decisivă, de la o lume dominată de autoritate și dogmă, la o lume în care rațiunea, observația și curiozitatea devin instrumente esențiale ale cunoașterii.

În acest context, simbolul „luminii” capătă o semnificație puternică. Lumina nu mai este doar un element natural, ci devine metafora educației, a clarității mentale și a progresului interior. A „lumina” mintea înseamnă a o scoate din întunericul ignoranței și a o conduce către înțelegere, reflecție și adevăr.

Renașterea – redescoperirea omului și a gândirii libere

Renașterea, desfășurată între secolele al XIV-lea și al XVII-lea, își are originile în Italia și se extinde treptat în întreaga Europă. Este o epocă a redescoperirii Antichității greco-romane, dar mai ales o epocă a redescoperirii omului.

Dacă în Evul Mediu centrul universului intelectual era divinitatea, în Renaștere atenția se mută asupra omului, asupra capacităților sale și asupra valorii sale ca ființă rațională. Această schimbare poartă numele de umanism.

În acest climat intelectual, Nicolaus Copernicus produce o adevărată revoluție științifică prin teoria heliocentrică. El nu schimbă doar o teorie astronomică, ci modifică profund modul în care omul se percepe în raport cu universul. Această idee simbolizează perfect Renașterea: îndrăzneala de a gândi altfel.

Educația umanistă – formarea omului complet

În centrul Renașterii se află umanismul, curent care pune accent pe demnitatea omului și pe capacitatea sa de a se dezvolta prin educație.

Educația nu mai este văzută ca simplă transmitere de informații, ci ca un proces complex de formare a personalității. Se urmărește dezvoltarea echilibrată a individului – intelectual, moral și estetic.

Se studiază discipline variate, reunite sub numele de „arte liberale”: gramatică, retorică, logică, matematică, astronomie și filozofie. Scopul nu este acumularea mecanică de cunoștințe, ci formarea unei gândiri autonome.

Idealul acestei epoci este „homo universalis” – omul universal, capabil să înțeleagă lumea în diversitatea ei.

Un exemplu emblematic este Leonardo da Vinci, care a reușit să unească arta și știința într-o viziune unitară asupra lumii. Studiile sale despre anatomie, natură și mecanică arată că educația adevărată nu cunoaște limite între discipline.

La rândul său, Galileo Galilei schimbă definitiv modul de cercetare, introducând experimentul ca metodă de verificare a adevărului. El demonstrează că educația modernă trebuie să se bazeze pe observație, nu doar pe autoritate.

Lumina cunoașterii și democratizarea educației

În Renaștere, lumina devine sinonimă cu adevărul și cunoașterea. A educa înseamnă a „lumina” mintea, adică a o elibera de ignoranță și de prejudecăți.

Un moment esențial în această evoluție este invenția tiparului de către Johannes Gutenberg. Prin această inovație, cărțile devin accesibile, iar ideile circulă rapid în societate.

Tiparul nu a fost doar o invenție tehnică, ci un adevărat catalizator al educației. Pentru prima dată, cunoașterea începe să se democratizeze, să iasă din cercul restrâns al elitelor și să ajungă către un public mai larg.

Astfel, Renașterea deschide drumul către o societate în care educația devine un factor de progres social.

Impactul Renașterii asupra educației moderne

Moștenirea Renașterii este vizibilă în aproape toate formele educației contemporane. Ideile fundamentale ale acestei epoci continuă să structureze modul în care învățăm și gândim.

Printre acestea se numără:

- dezvoltarea gândirii critice și autonome;
- promovarea interdisciplinarității;
- valorizarea științelor și a artelor în egală măsură;
- formarea integrală a personalității;
- încurajarea curiozității și a cercetării independente.

Educația modernă nu mai este doar acumulare de informații, ci formare de competențe, de atitudine și de capacitate de analiză. Elevul nu mai este un receptor pasiv, ci un participant activ la procesul cunoașterii.

Renașterea – începutul gândirii moderne

Renașterea nu este doar o etapă istorică, ci începutul unei noi forme de civilizație intelectuală. Ea pune bazele științei moderne, ale educației umaniste și ale libertății de gândire.

Prin redescoperirea Antichității și prin încrederea în rațiune, această epocă transformă definitiv modul în care omul înțelege lumea.

Cunoașterea devine un proces continuu, iar educația devine instrumentul principal al progresului uman.

Concluzie

În concluzie, Renașterea poate fi definită ca o veritabilă „epocă a luminii”, în care omul își redescoperă puterea de a gândi, de a crea și de a înțelege.

Prin umanism, știință și artă, această perioadă a schimbat profund nu doar educația, ci întreaga viziune asupra lumii.

Moștenirea sa rămâne esențială și astăzi, deoarece fiecare act de învățare, fiecare întrebare și fiecare descoperire continuă spiritul Renașterii.

Bibliografie

- Burke, Peter – *Renașterea europeană*, Editura Humanitas
- Burckhardt, Jacob – *Civilizația Renașterii în Italia*
- Gombrich, E.H. – *Scurtă istorie a lumii pentru tineri cititori*
- Enciclopedia Britannica – articole despre Renaștere și umanism
- Manual de istorie, clasa a IX-a, Editura Didactică și Pedagogică
- Erasmus din Rotterdam – *Elogiul nebuniei*

Abandonul școlar, o problemă globală în învățământul actual

prof. Bănică Veronica

Colegiul Național Ana Aslan Brăila

Abandonul școlar generează șomaj, excluziune socială, sărăcie și probleme de sănătate. Sunt multe motive care pot explica de ce unii tineri renunță prea devreme la studii: probleme personale sau familiale, dificultăți de învățare sau o situație socioeconomică precară. Alți factori importanți sunt funcționarea sistemului de învățământ, atmosfera din școli și relațiile dintre profesori și elevi.

Întrucât motivele pentru care elevii abandonează învățământul secundar sunt adesea complexe și interconectate, politicile de reducere a abandonului școlar trebuie să aibă în vedere o gamă largă de factori și să coreleze politica educațională și socială cu activitățile organizațiilor de tineret și cu aspecte legate de sănătate. O parte din aceste provocări sunt prezentate într-un infografic furnizat de Comisie.

Măsuri propuse la nivel european

- Țările UE s-au angajat să reducă rata abandonului școlar la mai puțin de 10 % până în 2020. Publicația anuală Monitorul educației și formării furnizează date și o analiză a tendințelor în materie de abandon școlar în UE și în fiecare stat membru.
- Miniștrii educației din statele membre au adoptat o recomandare a Consiliului cu privire la politica de reducere a abandonului școlar, care definește un cadru amplu, coerent și bazat pe date concrete. Ei au convenit să colaboreze pentru a face schimb de bune practici și informații cu scopul de a identifica modalități eficiente de stopare a acestui fenomen.
- În cadrul grupului de lucru privind părăsirea timpurie a școlii, au fost analizate exemple de bune practici din Europa și au fost împărtășite experiențe legate de reducerea abandonului școlar. Raportul final conține 12 mesaje-cheie adresate responsabililor politici, pe care grupul le-a transformat în instrumente practice elaborând o listă de verificare a politicilor și o anexă cu exemple de bune practici din mai multe țări din UE.
- Comisia a organizat o conferință privind politicile de reducere a abandonului școlar. Un an mai târziu, au fost analizate progresele la nivel de politică înregistrate în 8 țări din UE.
- Grupul de lucru privind politica școlară a creat mesaje de politică prin care sunt identificate condițiile-cheie pentru implementarea abordării „la nivelul întregii școli” în vederea contracarării abandonului școlar timpuriu, precum și un set european de instrumente școlare, disponibile online.
- De asemenea, Consiliul a adoptat concluzii privind reducerea părăsirii timpurii a școlii și promovarea succesului școlar.

Comisia Europeană a publicat o evaluare a eficacității politicilor și a practicilor elaborate începând cu 2011 la nivelul european și național pentru a combate abandonul școlar timpuriu în 37 de țări europene.

Studiul arată că impactul instrumentelor de politică ale UE este în mare măsură pozitiv în toate țările examinate. În Europa, rata de părăsire timpurie a școlii a scăzut, în medie, de la 13,4 % în 2011 la 10,2 % în 2019.

Cu toate acestea, există încă diferențe considerabile între țări și se constată că persoanele care provin din familii de migranți, bărbații tineri și locuitorii din zonele rurale abandonează timpuriu școala, neîncheindu-și ciclul de învățământ obligatoriu.

Prin urmare, sunt necesare măsuri suplimentare pentru a aborda această tendință complexă și în evoluție. Studiul compară o serie de bune practici de la nivel național și oferă recomandări menite să ajute la elaborarea politicilor viitoare în acest domeniu. Pentru mai multe informații, citiți rezumatul studiului și urmăriți materialul video privind părăsirea timpurie a școlii realizat de School Education Gateway .

Inițiativa „Căi către succesul școlar”

Comisia a anunțat în Comunicarea privind realizarea Spațiului european al educației până în 2025 o nouă inițiativă, „Căi către succesul școlar”. Această inițiativă îi va ajuta pe elevi să atingă un nivel minim pentru competențele de bază.

Inițiativa va urmări trei obiective:

- să le dea tuturor copiilor posibilitatea să atingă un nivel minim pentru competențele de bază
- să reducă numărul de copii care renunță la studii înainte de a fi absolvit învățământul secundar superior
- să asigure un mediu propice în școli.

Un nou raport al Monitorului Social arată că România are în continuare una dintre cele mai mari rate de abandon școlar din Uniunea Europeană. Dacă în toate celelalte state ale UE rata abandonului a scăzut în ultimii ani, la noi, a rămas constantă. Era 17% în 2013 și 15,6% în 2022. Prin comparație, media la nivel european a scăzut de la 12% la 9%.

Rata de abandon școlar se referă la procentul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani care au terminat cel mult clasa a VIII-a și care au abandonat școala în acel moment, fără să mai urmeze altă formă de școlarizare sau formare profesională. În toate regiunile României, rata de abandon școlar e peste media europeană, mai puțin în București, unde avem o rată de 7,9%. Variațiile sunt mari, însă: avem 11% în regiunea de Vest și chiar 23% în Sud-Est și Centru.

Sărăcia duce la abandon școlar

- Datele Monitorului Social arată că rata de abandon școlar este strâns corelată cu rata de sărăcie în ocupare din țară, adică persoanele care au job, dar nu câștigă suficient pentru o

viață decentă. Rata de sărăcie în ocupare de la noi este de 14,5%, una dintre cele mai mari din UE și mult peste media europeană de 8,5%.

- Cercetările arată că cele două rate (abandon școlar și sărăcie în ocupare) sunt perfect corelate. Datele Eurostat relevă că peste jumătate dintre cei care au renunțat prematur la educație nu lucrează în prezent și nici nu caută un loc de muncă, sau cel puțin nu lucrează în mod formal, cu acte în regulă.
- Mai mult, în România se înregistrează și cel mai mare procent din UE (34,5%) de persoane care se confruntă cu risc de sărăcie sau excluziune socială, conform datelor Eurostat.
- Nu încapе îndoială că abandonul școlar e strâns legat de condițiile economice actuale și de lipsa unor politici eficiente ale statului român pentru a se lupta concret cu această problemă.

BIBLIOGRAFIE:

<https://education.ec.europa.eu/ro/education-levels/school-education/early-school-leaving>

<https://panorama.ro/romania-abandon-scolar-2023/>

Lumină și Renaștere în Educație: valorificarea paradigmelor umaniste în didactica modernă

Prof. Bejan Paula

Școala Gimnazială Specială "Constantin Păunescu"-Iași

1. Abstract

Lucrarea de față explorează relevanța valorilor Renașterii în contextul educațional contemporan. Articolul analizează modul în care echilibrul dintre rigoarea științifică și sensibilitatea artistică poate combate fragmentarea cunoașterii în școala actuală. Scopul este de a propune un model pedagogic integrativ care să stimuleze gândirea critică și creativitatea elevilor.

2. Introducere: Actualitatea Modelului Renascentist

Într-o eră dominată de digitalizare și supraspecializare, educația riscă să piardă dimensiunea umanistă. „Lumina” Renașterii nu este doar o metaforă istorică, ci un imperativ metodologic: trecerea de la învățarea pasivă la descoperirea activă. Ipoteza lucrării susține că integrarea artelor și a istoriei culturii în disciplinele STEM (abordarea STEAM) facilitează o înțelegere profundă a fenomenelor studiate.

3. Cadrul Teoretic: Perspectiva Culturală și Pedagogică

Conceptul de *Homo Universalis*: În pedagogia modernă, acesta se traduce prin competențe transversale. Nu mai formăm doar specialiști, ci caractere capabile să facă conexiuni între domenii aparent divergente.

Dimensiunea Estetică: Artă în școală nu este un scop în sine, ci un instrument metodologic. Utilizarea vizualului și a metaforei în predarea conceptelor abstracte (matematică, fizică) crește rata de retenție și interesul elevilor.

4. Metodologie și Strategii Didactice (Nucleul Științific)

Pentru implementarea acestui model, se recomandă următoarele strategii:

Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning): Proiecte care combină istoria, literatura și științele naturii (ex: „Mașinăriile lui Leonardo da Vinci – între schiță artistică și principiu mecanic”).

Metoda Interogației Socratice: Readucerea dialogului ca instrument de „iluminare” a minții, încurajând elevul să ajungă singur la adevăr.

Transdisciplinaritatea: Depășirea barierelor dintre materii prin teme cross-curriculare care să reflecte unitatea cunoașterii umane.

5. Rezultate Scontate și Impactul asupra Elevului

Implementarea unei viziuni „renașcentiste” în clasă conduce la:

1. Creșterea motivației intrinseci prin legarea teoriei de frumos și utilitate.

2. Dezvoltarea inteligenței emoționale prin contactul cu valorile culturale.
3. Formarea unei gândiri flexibile, adaptabile la schimbările rapide ale societății.

O „Renaștere” în educație presupune o schimbare de paradigmă: profesorul nu mai este doar un furnizor de informație, ci un mentor care aprinde „lumina” curiozității. Revenirea la valorile umaniste nu reprezintă un regres, ci o fundație solidă pentru inovația viitorului.

În învățământul special, conceptul de „Lumină și Renaștere” se traduce prin **descoperirea potențialului ascuns** al fiecărui elev și „remodelarea” metodelor pentru a asigura accesibilizarea învățării. Accentul cade pe abordări senzoriale, multisenzoriale și pe valorificarea inteligențelor multiple.

Activități concrete adaptate pentru elevii cu cerințe educaționale speciale (CES):

1. Strategia: Învățarea Multisenzorială (VAK - Vizual, Auditiv, Kinestezic)

În spiritul Renașterii (unde arta se împletea cu știința), folosim toate simțurile pentru a fixa un concept.

Activitate: „Lumina în culori și forme”

Obiectiv: Recunoașterea formelor geometrice sau a literelor.

Metodă: Elevii nu doar desenează litera/forma, ci o modelează în nisip kinetic, o trasează în tăvițe cu mălai „iluminate” de dedesubt (masă de lumină) sau o construiesc din materiale textile texturate.

Efect: Stimularea memoriei tactile și vizuale, reducând frustrarea provocată de abstractizarea pură.

2. Strategia: Art-Terapia și Exprimarea Emoțională

Renașterea a pus omul și emoția în centru. În învățământul special, arta este un canal de comunicare acolo unde limbajul verbal e limitat.

Activitate: „Autoportretul Renașterii Mele”

Obiectiv: Dezvoltarea schemei corporale și a stimei de sine.

Metodă: Elevul stă pe o coală mare de hârtie, iar profesorul/colegul îi trasează conturul corpului. Ulterior, elevul „umple” conturul cu elemente care îi plac (colaje, culori, poze cu obiecte preferate).

Efect: Ajută elevii cu autism sau dizabilități intelectuale să își conștientizeze propria identitate și să își exprime universul interior.

3. Strategia: Metoda Modelajului și a Mentoratului (Ucenicia)

Profesorul ca „maestru” care ghidează mâna „ucenicului” (scaffolded learning).

Activitate: „Atelierul de invenții – Micul Da Vinci”

Obiectiv: Dezvoltarea motricității fine și a gândirii logice.

Metodă: Construirea unor mecanisme simple (ex: o catapultă din bețe de înghețată sau un sistem de scripeți din sfori și pahare). Profesorul lucrează cot la cot cu elevul, folosind tehnica „mână peste mână” acolo unde este necesar.

Efect: Dezvoltă autonomia și încrederea că pot crea ceva funcțional, adaptat nivelului lor de abilitate.

4. Strategia: Povestea și Dramatizarea (Perspective Culturale)

Folosirea poveștilor ca suport pentru învățarea regulilor sociale și a empatiei.

Activitate: „Teatrul de Umbre: Victoria Luminii”

Obiectiv: Înțelegerea contrastelor (bine/rău, zi/noapte) și dezvoltarea limbajului.

Metodă: Utilizarea unei lanterne și a unor siluete din carton pentru a pune în scenă o poveste simplă. Elevii sunt încurajați să manevreze personajele sau să producă sunetele de fundal.

Efect: Facilitarea interacțiunii sociale și reducerea anxietății prin medierea personajului.

5. Strategia: Tehnologia Asistivă ca „Lumină” Digitală

Renașterea tehnologică actuală oferă instrumente de compensare pentru elevii cu deficiențe.

Activitate: „Exploratori Virtuali”

Obiectiv: Lărgirea orizontului cultural.

Metodă: Utilizarea tabletelor sau a aplicațiilor de realitate augmentată pentru a „vizita” un muzeu sau pentru a vedea cum înflorește o floare (time-lapse). Pentru elevii nevorbitori, folosirea aplicațiilor de tip PECS (comunicare prin pictograme) pe post de „voce”.

Efect: Accesibilizarea informației care altfel ar fi imposibil de procesat.

Bibliografie:

1. Cucuș, Constantin, Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014;
2. Comenius, Jan Amos, Didactica Magna, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970.;
3. Gardner, Howard, Inteligențe multiple. Noi orizonturi, Editura Sigma, București, 2006;
5. Gherguț, Alois, Sinteze de psihopedagogie specială, Editura Polirom, Iași, 2013;
6. Robinson, Ken, O lume ieșită din minți. Despre educație și creativitate, Editura Publica, București, 2011;
7. Stan, Liliana, Educația estetică, Editura Polirom, Iași, 2014;

VOLUNTARIATUL CA FACTOR DE DEZVOLTARE ÎN EDUCAȚIE

Prof. ing. Benga Adriana-Elena
Liceul Tehnologic „AZUR” Timișoara

REZUMAT

Prezentul articol analizează rolul activităților de voluntariat în formarea și dezvoltarea elevilor din învățământul preuniversitar, cu accent pe dimensiunile competențiale, atitudinale și civice. Pornind de la cadrul european al competențelor-cheie și de la studii recente în psihologia educației, articolul argumentează că voluntariatul constituie un autentic spațiu de învățare non-formală, complementar curriculumului formal. Sunt examinate beneficiile documentate științific, provocările de implementare în contextul școlar românesc și un model practic de integrare a voluntariatului în proiectul educațional al liceului.

Cuvinte-cheie: *voluntariat, educație non-formală, învățare prin servicii comunitare, angajament civic*

1. INTRODUCERE

În ultimele două decenii, discursul pedagogic european a acordat o atenție crescândă dimensiunii non-formale a educației. Documentele de politică educațională ale Uniunii Europene -de la Strategia Europa 2020 până la Cadrul european actualizat al competențelor cheie (2018) -recunosc explicit că achizițiile dobândite în afara școlii formale contribuie semnificativ la formarea cetățenilor activi și a angajaților competenți.

Voluntariatul reprezintă una dintre cele mai accesibile și mai structurate forme de învățare non-formală. Implicarea elevilor în activități voluntare - de la ajutorarea comunităților vulnerabile și participarea la campanii de mediu, până la sprijinul acordat persoanelor vârstnice - generează un context autentic de exersare a unor competențe pe care curricula școlară le poate viza doar parțial.

Articolul de față își propune să răspundă la următoarele întrebări: Ce beneficii demonstrabile aduce voluntariatul elevilor de liceu? Cum se justifică din perspectiva științelor educației integrarea voluntariatului în viața școlară? Care sunt condițiile și bunele practici pentru ca un program de voluntariat să producă efecte educaționale reale și durabile?

2. CADRU TEORETIC

2.1. Învățarea prin implicare civică (Service-Learning)

Fundamentul teoretic cel mai solid al voluntariatului educațional este modelul Service-Learning (SL), consacrat în literatură de specialitate americană prin lucrările lui John Dewey și dezvoltat ulterior de Sigmon (1990) și Eyler & Giles (1999). SL combină activitatea de serviciu comunitar cu obiective de învățare explicite și cu reflecția structurată, ceea ce îl diferențiază de voluntariatul nemediat pedagogic.

Modelul presupune un ciclu în patru etape: (1) pregătire și ancorare în curriculum, (2) acțiune de serviciu în comunitate, (3) reflecție critică (jurnale, dezbateri, portofolii), (4) evaluare.

2.2. Teorii Psihologice Suport

Teoria autodeterminării (Deci & Ryan, 2000) explică de ce voluntariatul este motivațional: el satisface nevoie de autonomie (elevul alege domeniul de implicare), de competență (vede rezultate concrete ale acțiunilor sale) și de relaționare (lucrează în echipă, construiește relații semnificative). Aceste trei nevoi psihologice fundamentale sunt adesea insuficient acoperite de structura formală a lecției.

Teoria constructivismului social (Vygotski) susține, de asemenea, voluntariatul: zona proximei dezvoltări este abordată mai natural în contexte de practică socială autentică decât în exerciții școlare artificiale. Elevul care organizează o campanie de colectare de fonduri pentru o cauză umanitară exersează planificare, comunicare persuasivă și rezolvare de probleme reale - competențe care în clasă sunt simulate.

3. BENEFICII DOCUMENTATE ȘTIINȚIFIC

Literatura de specialitate identifică beneficii documentate ale voluntariatului în educație pe mai multe planuri:

Dimensiune	Beneficiu documentat	Referință
Academică	Creșterea motivației intrinseci	Celio et al., 2011
Emoțională	Reducerea anxietății sociale	Einolf, 2011
Civică	Comportament civic pe termen lung	Youniss & Yates, 1997
Carieră	Clarificarea orientării vocaționale	Wilson, 2000
Cognitivă	Gândire critică în contexte reale	Eyler & Giles, 1999
Socială	Lucru în echipă și leadership	Billig, 2000

Tabel 1. Sinteza beneficiilor educaționale ale voluntariatului

Studiile desfășurate pe loturi de elevi au demonstrat că implicarea în voluntariat în perioada liceului contribuie semnificativ la participarea politică și civică la vârsta adultă, sugerând că liceul reprezintă perioada critică pentru formarea atitudinii prosociale durabile.

4. PROVOCĂRI ÎN CONTEXTUL ROMÂNESC

În România, voluntariatul școlar este reglementat parțial prin Legea voluntariatului nr. 78/2014 și prin documentele OMEN privind educația non-formală. Cu toate acestea, implementarea la nivel de liceu se confruntă cu mai multe obstacole sistemice:

- Supraîncărcarea curriculară: profesorii și elevii percep voluntariatul ca un efort suplimentar, nu ca o activitate integrată în programul educațional.
- Lipsa unui cadru de recunoaștere formală: deși portofoliul educațional (introdus prin OMEN 3027/2018) prevede secțiuni pentru activități non-formale, aplicarea este inegală.
- Resurse instituționale reduse: școlile nu au, de regulă, coordonatori dedicați programelor de voluntariat, iar parteneriatele cu ONG-urile sunt informale și fragile.

- Mentalități și rezistență culturală: în unele medii, voluntariatul este perceput ca activitate de umplere a timpului liber, nu ca vector educațional serios.

Cu toate acestea, proiecte de succes există și în România: programele Teach for Romania, Școala de Valori sau rețele locale de voluntariat interșcolar demonstrează că, atunci când există voință instituțională și metodologie clară, rezultatele sunt palpabile.

5. MODEL PRACTIC DE INTEGRARE ÎN LICEUL ROMÂNESC

5.1. Principii de proiectare

- Conexiune curriculară explicită: activitățile voluntare sunt corelate cu competențele din curriculumul formal (ex. un proiect de chimie verde legat de curățarea unui râu local conectează noțiunile de poluare cu acțiunea civică).

- Reflecție structurată: jurnale de bord, sesiuni de debriefing, portofolii -- fără această componentă, învățarea din experiență nu este consolidată.

- Parteneriate instituționalizate: protocoale cu ONG-uri, autorități locale, instituții culturale - nu inițiative ad-hoc.

- Recunoaștere și evaluare: includerea în portofoliul educațional, distincții simbolice, prezentări publice ale proiectelor.

5.2. Etapele unui program model

Etapa	Activitate	Durată	Responsabili
Pregătire	Identificare nevoi comunitare	2 săpt.	Diriginte
Planificare	Obiective SMART, roluri	1 săpt.	Elevi + mentor
Implementare	Activități voluntare în comunitate	6-8 săpt.	Elevi
Reflecție	Jurnal, sesiuni grup, analiză	Continuu	Profesor
Evaluare	Prezentare publică, feedback	1 săpt.	Comisie

Tabel 2. Model de program de voluntariat integrat în liceu

6. ROLUL PROFESORULUI CA FACILITATOR

Profesorul nu este organizatorul logistic al voluntariatului, ci facilitatorul procesului de învățare din experiență. Aceasta presupune o schimbare de paradigmă pedagogică: de la transmitător de cunoștințe la însoțitor reflexiv al elevului în experiența sa.

Competențele necesare profesorului-facilitator includ: capacitatea de a pune întrebări socratice în sesiunile de reflecție, abilități de mediere a conflictelor (inevitabile în orice muncă de echipă), cunoașterea contextului comunitar local și disponibilitatea de a lucra în regim de proiect, cu o logică a procesului mai degrabă decât a produsului imediat.

Cercetările recente (Bringle & Hatcher, 2011) arată că calitatea reflecției ghidate de profesor este variabila cea mai predictivă pentru efectul educațional al voluntariatului -- mai importantă chiar decât tipul sau durata activității de serviciu în sine.

7. CONCLUZII

Analiza literaturii și a practicilor documentate conduce la o concluzie fermă: voluntariatul, dacă este proiectat pedagogic și susținut instituțional, nu este un opțional educativ - este o componentă esențială a formării tinerilor capabili să funcționeze într-o societate complexă, democratică și în continuă schimbare.

În contextul românesc, blocajele sunt reale, dar nu insurmontabile. Schimbarea are nevoie de: voință politică la nivel de minister (recunoaștere formală extinsă), cultură organizațională la nivelul școlii (voluntariatul ca proiect educațional, nu ca activitate extracurriculară marginală) și profesori formați să faciliteze învățarea din experiență.

Între toate disciplinele, chimia, fizica, biologia și științele sociale oferă un potențial deosebit de conectare cu activități de voluntariat cu relevanță directă: ecologie aplicată, sănătate publică, educație STEM pentru comunități dezavantajate. Profesorii de liceu sunt, în acest sens, actori-cheie ai unui sistem educațional mai viu și mai conectat la realitate.

BIBLIOGRAFIE

1. Billig, S. H. (2000). Research on K-12 school-based service learning. *Phi Delta Kappan*, 81(9), 658-664.
2. Bringle, R. G., & Hatcher, J. A. (2011). Student engagement trends over time. In H. E. Fitzgerald, C. Burack, & S. D. Seifer (Eds.), *Handbook of engaged scholarship*. Michigan State University Press.
3. Celio, C. I., Durlak, J., & Dymnicki, A. (2011). A meta-analysis of the impact of service-learning on students. *Journal of Experiential Education*, 34(2), 164-181.
4. Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The 'what' and 'why' of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227-268.
5. Einolf, C. J. (2011). The link between religion and helping others: The role of values, ideas, and language. *Sociology of Religion*, 72(4), 435-455.
6. Parlamentul României (2014). Legea voluntariatului nr. 78/2014. *Monitorul Oficial* nr. 469/2014.
7. Uniunea Europeană (2018). Recomandarea Consiliului privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții. JO C 189/01.

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE-

PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

Profesor pentru educație timpurie Berci Tatiana Livia
Grădinița P.P., „Floarea-Soarelui, Reșița

Educația reprezintă, în esență sa, un proces de iluminare a minții și de renaștere a spiritului uman. De-a lungul istoriei, metaforele luminii și renașterii au fost frecvent utilizate pentru a descrie transformarea interioară pe care o produce actul educațional. Într-o lume marcată de schimbări rapide și provocări complexe, educația devine un spațiu al reinnoirii continue, al descoperirii de sine și al reconstrucției valorilor.

Lucrarea de față își propune să analizeze conceptul de „lumină și renaștere din trei perspective complementare: culturală, artistică și pedagogică, evidențiind rolul educațional în dezvoltarea holistică a individului.

1. Perspectiva culturală a luminii și renașterii în educație

În plan cultural, lumina simbolizează cunoașterea, adevărul și revelația. Civilizațiile antice, dar și tradițiile religioase, au asociat lumina cu divinitatea și iluminarea spirituală. Filosofi și pedagogii au utilizat frecvent această metaforă pentru a descrie procesul educațional. În acest sens, educația este văzută ca un proces de transmitere de informații.

Platon în celebra sa „Alegoria peșterii sugerează că educația este procesul de „scoatere din întuneric, o trecere de la ignoranță la cunoaștere.

Jean-Jacques Rousseau afirma: „Educația nu este pregătirea pentru viață; este viața însăși. Această perspectivă evidențiază faptul că lumina cunoașterii nu e statică, ci evoluează odată cu individul.

Renașterea, ca fenomen cultural, este profund legată de redescoperirea valorilor umaniste. Perioada Renașterii europene a pus accent pe individ, creativitate și libertate intelectuală, principii care stau la baza educației moderne. Astfel, educația contemporană continuă această tradiție prin promovarea gândirii critice, a dialogului intercultural și respectului pentru diversitate.

Astăzi renașterea educației presupune: integrarea tehnologiei digitale; accent pe competențe, nu doar pe conținut; dezvoltarea inteligenței emoționale, educația incluzivă.

În context actual, educația devine un instrument de revitalizare culturală, contribuind la păstrarea identității și la adaptarea la globalizare. Lumina cunoașterii facilitează integrarea individului în societate, iar renașterea se manifestă prin capacitatea acestuia de a se reinventa.

John Dewey sublinia: „Dacă predăm astăzi ca ieri, le răpim copiilor ziua de mâine. Această idee reflectă nevoia constantă de reînnoire a educației.

2.Perspective artistice: educația ca experiență estetică și creativă

Arta joacă un rol esențial în procesul educațional, fiind un mijloc de exprimare a emoțiilor și de dezvoltare a sensibilității estetice. Lumina, ca element artistic fundamental, este utilizată pentru a crea atmosferă, semnificație și profunzime. În pictură, de exemplu, jocul de lumini și umbre reflectă dualitatea existenței umane.

Maria Montessori afirma: „Ajută- mă să fac singur! Această idee reflectă o renaștere a rolului copilului în educație, din receptor pasiv în participant activ.

Educația artistică stimulează imaginația și contribuie la dezvoltarea inteligenței emoționale. Prin desen, muzică, teatru sau dans, copilul își dezvoltă identitatea și își exprimă trăirile interioare. Astfel, procesul educațional devine unul de renaștere creativă.

Integrarea artelor în educație susține învățarea interdisciplinară și favorizează dezvoltarea gândirii divergente. În pedagogia modernă, accentul cade pe experiența estetică și pe participarea activă a elevului, ceea ce transformă educația într-un proces viu și dinamic.

3.Perspectiva pedagogică a renașterii educației

Din perspectiva pedagogică, lumina este asociată cu actul de predare, iar profesorul este adesea perceput ca un „ghid al cunoașterii. Rolul acestuia nu mai este doar de a transmite informații, ci de a facilita învățarea și de a inspira elevii.

Renașterea în educație presupune schimbări profunde în metodele didactice. Profesorul nu mai este doar o sursă de informații, ci un facilitator al învățării. Modelele tradiționale, centrate pe profesor, sunt înlocuite cu abordări centrate pe elev, care pun accent pe autonomie, colaborare și învățare experiențială.

Paulo Freire sublinia: „Educația nu schimbă lumea. Educația schimbă oamenii care vor schimba lumea.

Educația modernă promovează dezvoltarea competențelor -cheie, precum gândirea critică, creativitatea și capacitatea de adaptare. În acest context, procesul educațional devine unul de transformare continuă, în care elevul își construiește propriul parcurs de învățare.

De asemenea, educația incluzivă și personalizată contribuie la renașterea fiecărui individ, oferindu-i șansa de a-și valorifica potențialul. Lumina cunoașterii devine astfel accesibilă tuturor, indiferent de contextul social sau cultural.

Conceptul de „lumină și renaștere în educație reflectă esența profund transformatoare a acestui domeniu. Din perspectiva culturală educația facilitează

accesul la valori și identitate, din punct de vedere artistic, stimulează creativitatea și expresivitatea, iar pedagogic, susține dezvoltarea integrală a individului.

Educația contemporană – între lumină și provocări

În prezent educația se confruntă cu multiple provocări: digitalizare accelerată, inegalități sociale, suprasaturarea informațională.

Cu toate acestea, aceste provocări pot deveni oportunități pentru o nouă renaștere educațională. Lumina cunoașterii nu mai este limitată la spațiul clasei, ci se extinde în mediul virtual, oferind acces global la informații.

Albert Einstein afirma: „Educația este ceea ce rămâne după ce ai uitat tot ce ai învățat în școală. Această idee subliniază importanța formării gândirii și a valorilor durabile.

Exemple de practică educațională

Activitate „Descoperim lumina (științe+ explorare)

Nivel: preșcolar

Obiectiv: înțelegerea conceptului de lumină și rolul ei în viața de zi cu zi

Desfășurare:

Educatorea prezintă o lanternă și întreabă: Ce este lumina?

Copiii experimentează: luminează diferite obiecte, observă umbrele lăsate pe perete.

Se discută diferența dintre lumină și întuneric.

Valoare pedagogică: învățarea prin descoperire, dezvoltarea gândirii științifice.

Reflecție: „Învățarea autentică apare atunci când copilul experimentează direct realitatea .

Povestea Luminii (Alfabetizare)

Crearea unei povești colective despre „călătoria luminii.(dezvoltarea vocabularului și imaginației)

Jocuri de rol (Dezvoltarea socio-emoțională)

- contribuie la dezvoltarea stimei de sine

Tema : „Lumina din noi

- copiii identifică calități personale

Activitate : „Povestea luminii interioare (educație morală)

Nivel preșcolar

Obiectiv: dezvoltarea valorilor bunătate, empatie;

Desfășurare: Se citește o poveste despre un personaj care aduce lumină prin faptele sale bune;

Copiii discută: „Ce înseamnă lumină din interior? Cum putem fi „lumină pentru alții ?

Exercițiu practic: fiecare copil spune o faptă bună pe care o va face .

Valoarea pedagogică: dezvoltarea inteligenței emoționale, formarea comportamentelor prosoziale.

Învățarea prin proiect

Proiect „Soarele- sursa vieții

Activități integrate: observația, desen, discuții, experimente simple;

Activitate „Copacul renașterii (arte + dezvoltare personală)

Nivel: preșcolar

Obiectiv: dezvoltarea emoțională și conștientizarea schimbării;

Desfășurare: se desenează un copac fără frunze, fiecare copil adaugă frunze colorate pe care le desenează (o reușită personală), copacul devine simbolul „renașterii și al progresului.

Valoarea pedagogică: crește stima de sine, dezvoltă reflecția personală.

Fiecare copil este o promisiune în devenire.

Activitate „Experimentul seminței (renaștere în natură)

Nivel : preșcolar

Obiectiv: înțelegerea conceptului de creștere și transformare;

Desfășurare: copiii plantează semințe în ghivece, observă zilnic evoluția plantei, compară o plantă ținută la lumină cu una ținută la întuneric.

Concluzii: lumina este esențială pentru viață; creșterea simbolizează renașterea; natura este cel mai bun profesor.

Aceste exemple demonstrează că „lumina și renașterea în educație nu sunt doar concepte teoretice, ci pot fi transpuse în activități concrete, adaptate nivelului de dezvoltare al copiilor. Prin metode interactive, experiențiale și creative, fiecare cadru didactic poate contribui la această renaștere, educația devenind un proces viu, capabil să transforme și să inspire.

Integrarea conceptelor de lumină și renaștere în educație contribuie la dezvoltarea cognitivă (gândire critică, creativitate), dezvoltarea emoțională (încredere, expresivitate), dezvoltarea socială (colaborare, empatie).

Concluzii

Educatoarea este cea care aprinde „lumina cunoașterii. Ea trebuie să creeze un mediu sigur, stimulativ și adaptat nevoilor fiecărui copil. Un cadru didactic modern încurajează curiozitatea, susține inițiativa copilului, valorifică greșeala ca oportunitate de învățare. Renașterea educației începe cu schimbarea mentalității profesorului.

Într-o societate aflată în continuă schimbare, educația rămâne principalul motor al evoluției umane. Prin lumină - în sensul cunoașterii - și prin renaștere - ca proces de transformare - educația contribuie la formarea unor indivizi autonomi, responsabili și capabili să construiască un viitor mai bun.

Bibliografie

1. Cucuș, C. (2006) Pedagogie. Iași, Editura Polirom
2. Joița, E. (2003) Didactica modernă. București. Editura Didactică și Pedagogică
3. Bruner, J. (1996) The Culture of Education. Harvard University Press
4. Dewey, J. (1938), Experience and Education, New York: Macmillan
5. Gardner, H. (1993) Multiple Intelligences: The Theory in Practice Basic Books
6. Eisner, E. (2002) The Arts and the Creation of Mind. Yale University Press
7. Nussbaum, M. (2010) Not for Profit: Why Democracy Needs the Humanities. Princeton University Press
8. Vygotsky, L.S. (1978) Mind in Society, Harvard University Press
9. Montessori, M. (1949) The Absorbent Mind
10. Platon – Republica
11. Einstein, A. (1954) Ideas and Opinions

IMPORTANȚA MEDIATORULUI ȘCOLAR ÎN PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Biță Simona

Școala Gimnazială Apele Vii

Introducere

Abandonul școlar reprezintă una dintre cele mai grave probleme ale sistemului educațional contemporan, cu efecte negative atât asupra individului, cât și asupra societății. Acest fenomen se manifestă prin părăsirea timpurie a școlii înainte de finalizarea ciclului de studii început și este determinat de factori multipli: socio-economici, familiali, educaționali și comunitari. În mediul rural, riscul abandonului școlar este semnificativ mai ridicat, din cauza condițiilor de trai precare, implicării copiilor în activități agricole sau lipsei de sprijin educațional. În acest context, mediatorul școlar devine un actor esențial în prevenirea și combaterea abandonului școlar, având rolul de a facilita relația dintre școală, familie și comunitate.

Rolul mediatorului școlar

Mediatorul școlar este o persoană care acționează ca intermediar între instituția școlară și comunitate, contribuind la creșterea participării școlare și la reducerea abandonului. Acesta sprijină integrarea elevilor aflați în situații de risc și promovează educația incluzivă.

Printre atribuțiile principale ale mediatorului școlar se numără:

- identificarea copiilor neșcolarizați sau aflați în risc de abandon;
- menținerea unei relații constante cu familiile elevilor;
- facilitarea comunicării între părinți și cadrele didactice;
- monitorizarea frecvenței și progresului școlar al elevilor;
- implicarea comunității în activități educaționale.

De asemenea, mediatorul contribuie la colectarea de date despre copiii de vârstă școlară, consiliază părinții și facilitează accesul acestora la servicii sociale, reducând astfel riscul de excludere educațională .

Cauzele abandonului școlar în mediul rural

În mediul rural, abandonul școlar este determinat de o serie de factori specifici:

- nivelul scăzut de trai și lipsa resurselor materiale;
- implicarea copiilor în muncile gospodărești;
- migrația părinților și destrămarea familiei;
- distanța mare față de școală;
- lipsa motivației pentru educație.

În multe cazuri, familia încurajează participarea copiilor la activități economice în detrimentul educației, considerând beneficiile imediate mai importante decât cele pe termen lung .

Exemple de bună practică în mediul rural

Într-o școală gimnazială din mediul rural, activitatea mediatorului școlar poate genera rezultate semnificative prin implementarea unor strategii eficiente.

1. Vizite la domiciliu

Mediatorul școlar organizează vizite periodice la domiciliul elevilor aflați în risc de abandon. În cadrul acestor întâlniri:

- discută cu părinții despre importanța educației;
- identifică problemele familiale;
- propune soluții personalizate.

Această practică contribuie la creșterea încrederii dintre familie și școală.

2. Monitorizarea frecvenței școlare

Prin colaborarea cu diriginții și cadrele didactice, mediatorul ține evidența absențelor și intervine rapid în cazul elevilor cu risc. Monitorizarea constantă permite prevenirea abandonului înainte ca situația să devină critică.

3. Activități remediale și de sprijin Acestea pot include: ore suplimentare, activități interactive, sprijin individualizat.

Astfel, elevii își îmbunătățesc performanțele și își cresc motivația pentru școală.

4. Implicarea părinților în viața școlii

Mediatorul organizează întâlniri periodice cu părinții, ateliere și activități comune. Prin implicare activă, părinții devin parteneri ai școlii, ceea ce reduce riscul abandonului.

5. Parteneriate cu autoritățile locale

Colaborarea cu primăria, asistența socială și ONG-urile permite oferirea de sprijin material și educațional elevilor defavorizați (rechizite, transport, hrană).

6. Activități extracurriculare

Organizarea de activități culturale, sportive sau artistice contribuie la integrarea elevilor și la dezvoltarea sentimentului de apartenență la școală.

Implicarea mediatorului școlar conduce la:

- reducerea absenteismului;
- creșterea ratei de participare școlară;
- îmbunătățirea relației școală–familie;
- integrarea elevilor vulnerabili;
- prevenirea excluziunii sociale.

Prin monitorizarea situației școlare și încurajarea participării la educație, mediatorul contribuie direct la menținerea copiilor în sistemul educațional .

Concluzii

Mediatorul școlar joacă un rol esențial în prevenirea abandonului școlar, mai ales în mediul rural, unde vulnerabilitățile sociale sunt mai accentuate. Prin activități de mediere, consiliere și implicare comunitară, acesta contribuie la crearea unui mediu educațional incluziv și la creșterea șanselor de reușită ale elevilor.

Implementarea unor bune practici adaptate nevoilor comunității poate reduce semnificativ abandonul școlar și poate asigura accesul egal la educație pentru toți copiii.

Bibliografie

Urea Roxana, Mediatorul școlar, Editura Universitară, București, 2015, p. 25

*, Ghidul mediatorului școlar în România, Ministerul Educației, București, 2023, p. 12

Dobraniș Gabriela, Prevenirea abandonului școlar, Editura iTech, București, 2023, p. 2

*, Revista Dialoguri despre educație, Ministerul Educației, București, 2023, p. 45

*, Standard ocupațional mediator școlar, Ministerul Educației, București, 2024, p. 14

LUMINA ȘI RENAȘTEREA ÎN EDUCAȚIE –

DIRECȚII, SEMNIFICAȚII ȘI BUNE PRACTICI

Prof. înv. primar: Boita Lavinia-Flavia

Școala Gimnazială „Corneliu Coposu”, Zalău

Educația a fost dintotdeauna asociată cu ideea de lumină, ca simbol al cunoașterii, al descoperirii și al dezvoltării personale. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, marcată de provocări sociale, tehnologice și culturale, conceptul de „renaștere” în educație capătă o importanță tot mai mare. Lumina devine astfel metafora clarității, a inspirației și a orientării, iar renașterea sugerează transformarea profundă a modului în care învățăm, predăm și ne raportăm la educație.

Lumina, în sens educațional, reprezintă accesul la cunoaștere, dezvoltarea gândirii critice și capacitatea de a înțelege lumea în mod autonom. Așa cum afirma John Dewey, „educația nu este o pregătire pentru viață; educația este viața însăși”, subliniind rolul formativ profund al procesului educațional. Profesorul devine un „ghid al luminii”, facilitând drumul elevului spre descoperire și autocunoaștere.

În același timp, renașterea în educație implică o regândire a practicilor tradiționale. Paulo Freire sublinia că „educația autentică nu se face de la A la B, ci de la A cu B”, accentuând importanța dialogului și a colaborării în procesul educațional.

2. Nevoia de renaștere în educația contemporană

Societatea actuală cere competențe diferite față de cele promovate în trecut. Creativitatea, gândirea critică, colaborarea și adaptabilitatea sunt esențiale. Cu toate acestea, sistemele educaționale sunt adesea ancorate în modele rigide.

Albert Einstein afirma: „Educația este ceea ce rămâne după ce ai uitat tot ce ai învățat în școală”, sugerând că adevărata valoare a educației constă în formarea capacității de a gândi și de a înțelege.

Renașterea educației presupune:

- ✓ integrarea tehnologiei în mod eficient și echilibrat;
- ✓ dezvoltarea competențelor socio-emoționale;
- ✓ promovarea învățării pe tot parcursul vieții;
- ✓ valorizarea individualității fiecărui elev.

3. Rolul profesorului în procesul de transformare

Profesorul nu mai este doar un transmițător de informații, ci devine facilitator, mentor și model. El creează contexte de învățare în care elevii pot explora, experimenta și reflecta.

Maria Montessori spunea: „Ajută-mă să fac singur”, sintetizând perfect rolul educatorului modern, acela de a sprijini autonomia elevului.

Un profesor care aduce „lumină” în clasă:

- ✓ încurajează întrebările și curiozitatea;
- ✓ creează un mediu sigur și incluziv;
- ✓ folosește metode interactive și participative;
- ✓ valorizează efortul și progresul.

4. Exemple de bune practici

a) Învățarea prin proiecte

Elevii sunt implicați în rezolvarea unor probleme reale, lucrând în echipă. Această metodă dezvoltă autonomia și gândirea critică.

b) Utilizarea tehnologiei digitale

Platformele educaționale și aplicațiile interactive transformă lecțiile în experiențe atractive și accesibile.

c) Educația incluzivă

Adaptarea procesului educațional la nevoile fiecărui elev contribuie la integrarea și succesul tuturor.

d) Învățarea socio-emoțională

Dezvoltarea empatiei și a inteligenței emoționale este esențială pentru formarea unui individ echilibrat.

e) Parteneriatul școală–familie–comunitate

Implicarea comunității sprijină dezvoltarea armonioasă a elevilor.

5. Impactul unei educații bazate pe lumină și renaștere

Un sistem educațional reînnoit formează indivizi autonomi, responsabili și creativi. Acesta reduce inegalitățile și stimulează progresul social și economic.

Confucius spunea: „A învăța fără a gândi este inutil. A gândi fără a învăța este periculos”, subliniind echilibrul necesar între acumularea de cunoștințe și reflecție.

Lumina și renașterea în educație reprezintă direcții esențiale pentru viitor. Educația trebuie să inspire, să motiveze și să ofere fiecărui elev șansa de a-și descoperi potențialul. Prin deschidere, inovație și implicare, școala devine un spațiu al transformării autentice.

A aduce lumină în educație înseamnă a construi un viitor mai bun – pentru individ și pentru societate.

Bibliografie

Dewey, J. (1916). *Democracy and Education*.

Freire, P. (1970). *Pedagogy of the Oppressed*.

Montessori, M. (1912). *The Montessori Method*. New York: Frederick A. Stokes Company.

Cucoș, C. (2006). *Pedagogie*. Iași: Polirom.

Joita, E. (2003). *Pedagogie și elemente de psihologia educației*. București: Didactică și Pedagogică.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Numele și prenumele elevului: O.C.M

Unitatea de învățământ: Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 2 Bistrița

Data nașterii: 12.01.2016

Domiciliul: Tureac, jud. Bistrița - Năsăud

Clasa: a II-a A

Diagnostic psihologic: dizabilitate mentală severă (IQ – 30), retard de limbaj expresiv și receptiv, dificultăți de învățare

Informații despre mediul social: familia este legal constituită, liniștită, 3 frați, condiții de locuit bune, părinții (în special mama) sunt interesați de evoluția elevei

Perioada de Evaluare inițială : 08.09.2025 – 19.09.2025

Lateraliitate: dreaptă

Pronunție: retard de limbaj expresiv și receptiv

Particularitățile vorbirii: limbajul nu este dezvoltat, emite sunete, înțelege ceea ce i se spune, comunică prin sunete, sau gesturi simple, înțelege mesaje simple, realizează sarcini simple cu ajutor

Scris: -

Citit: -

Schema corporală: are însușită schema corporală, indică la propriul corp elementele cerute

Structuri perceptiv – motrice: nu cunoaște culori și forme geometrice, nu cunoaște zilele săptămânii, lunile anului sau denumirea anotimpurilor; nu recunoaște și nu grupează obiecte după un criteriu dat

Autonomie personală: nu se hrănește și nu se îmbracă singură

Psihomotricitate: deficiențe de coordonare în timpul mersului, se deplasează sigură, motricitatea fină deficitară, apucarea obiectelor este bilaterală, are dexteritate manuală slabă, manipulează obiecte
Nu are control sfincterian, nu mănâncă singura, învățarea este mecanică

Evaluare Portage- *psiholog clinician Borodi Simona - Raluca*

Socializare: 2 ani și 6 luni

Limbaaj: 1 ani și 3 luni

Cognitiv: 2 ani și 2 luni

Autoservire: 2 ani și 4 luni

Motor: 2 ani și 7 luni

Vârsta mentală: 2 ani și 2 luni

Vârsta cronologică: 9 ani și 9 luni

IQ – 30

Perioada de aplicare: 22.09.2025 – 05.06.2026

Perioada de evaluare: 08 iunie 2026 – 19 iunie 2026

Echipa de lucru: profesor psihopedagogie specială Borodi Simona -Raluca, profesor psihopedagog (logoped) G. C. , profesor educator P. G.

Domeniul	Activități	Metode și mijloace de realizare	Criterii minime de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
Socializare	• Exerciții joc: jocul cucu – bau • Exerciții de batere din palme pe muzică • Exerciții de oferire de obiecte, jucării la cerere • exerciții de exprimare a afectivității față de colegi sau adulți: îmbrățișează, mângâie, sărută persoane familiare • exerciții de a răspunde la solicitări din partea adultului: răspunde la propriul nume, vine lângă adult • exerciții de apăsare, scuturare a unor obiecte, jucării prin imitație • exerciții de manipulare de obiecte prin imitație • exerciții de răspundere la cerințele adultului: oferă jucării, obiecte • exerciții de imitație: mișcări ale mâinilor, corpului, activități cu diferite obiecte, în funcție de cerințe • exerciții de participare la jocuri de manipulare a obiectelor, jucăriilor • exerciții de interacționare cu jucării de pluș, identificarea părților componente, manifestare de îmbrățișări • exerciții de interacțiune cu alți copii sau adulți: să facă ”pa – pa” • exerciții de executare de comenzi: să aducă sau să ia obiecte indicate de adult • exerciții de alegere a unor obiecte care îi sunt puse în față	• Conversația • Explicația • Demonstrația • Jocuri • Jucării de pluș • Cartonașe cu imagini • Incastre • Creioane colorate • Fișe de lucru	• Oferă 3 obiecte la cerere • Răspunde la 3 solicitări din partea adultului • Imită 3 acțiuni ale adultului • Manipulează corect 3 obiecte • Execută 3 comenzi oferite de adult • Realizează singură 3 sarcini simple	• Chestionarea verbală • Fișe de lucru • Aprecieri verbale

	• exerciții de identificare și înțelegere a emoțiilor la propria persoană și la ceilalți • exerciții de realizare de jocuri care presupun anumite reguli • exerciții de realizare a unei sarcini simple pe care să o realizeze singur: așezare de obiecte într-o cutie, așezare de incastre, colorat			
Limbaaj	• Exerciții de reproducere de onomatopee și de recunoaștere sursei de unde provine sunetul • Exerciții de reproducere de sunete • Exerciții de repetare de silabe • Exerciții de imitare a adultului prin realizare de gesturi cu sens: hai la mine, pa - pa, etc • Exerciții de realizare de comenzi simple: ridică-te, stai jos, hai la mine, închide ușa, deschide ușa, ia creionul de pe masă • Exerciții de executare de 3 comenzi simple legate între ele • Exerciții de oferire/indicare de obiecte la cerere • Exerciții de indicare de imagini dintr-o carte • Exerciții de indicare de părți ale corpului la propria persoană și la alți copii • Exerciții de indicare pe degete a vârstei • Exerciții de alegere a unei perechi de imagini/obiecte la cerere	• Conversația • Explicația • Demonstrația • Obiecte • Jucării • Fișe cu corpul uman • Cântecul	• Utilizează corect aparatul fono – articulador și emite sunete imitând adultul • Receptează mesaje transmise de adult și indeplinește sarcini	• Chestionarea verbală • Fișe de lucru • Aprecieri verbale
Autoservire	• Exerciții de antrenare a motricității fine: închiderea și deschiderea fermoarelor, închiderea și deschiderea nasturilor	• Conversația • Explicația • Demonstrația	• Realizează comportamente adecvate la masă: ia corect lingura	• Chestionarea verbală • Fișe de lucru

	• Exerciții de imitare a comportamentului la masă – mâncatul independent, ținerea căinii în ambele mâini, într-o singură mână, bea lichide cu paiul, utilizarea lingurii și a furculiței • Exerciții de autoîngrijire: spălarea mâinilor și feței, săpunului, prosopului • Exerciții de îmbrăcare /dezbrăcare a hainelor • Exerciții de aranjare a hainelor/agățarea lor într-un cuier • Exerciții de strângere a obiectelor de pe bancă/de curățare a băncii	• Obiecte • Jucării • Jucării de pluș • Incastre • Cartonaje cu imagini • Măgele	în mână, duce corect lingura la gură, apucă în mod corect paharul pentru a bea apă • Utilizează motricitatea fină și grosieră pentru îmbrăcarea hainei/dezbrăcarea hainei • Aranjează haina în cuier • Își însușește reguli de păstrare a ordinii pe bancă și în bancă	• Aprecieri verbale
Cognitiv	• Exerciții de imitație: pune obiecte într-o cutie, scoate obiecte dintr-o cutie imitativ/singur • Exerciții de realizare de sarcini după comandă verbală: pune obiecte într-o cutie, ia obiecte dintr-o cutie, oferă un anumit obiect • Exerciții de găsire de obiecte ascunse • Exerciții de scoatere și punere de bucăți din incastru • Exerciții de indicare de părți ale corpului la cerere la propria persoană sau pe un desen • Exerciții de asociere a unor elemente asemănătoare după formă, culoare, mărime • Exerciții de mâzgălit • Exerciții de asociere a unor obiecte cu imaginea lor • Exerciții de indicare a unei imagini la cerere • Exerciții de desenare imitativă: linii		• Pune și scoate obiecte din cutie • Reușește să indice corect schema corporală • Utilizează creionul în mod corect realizând mâzgălituri • Operează cu obiecte și le grupează după diferite criterii • Utilizează adecvat motricitatea fină	• Chestionarea verbală • Fișe de lucru • Aprecieri verbale

	verticale, linii orizontale, cruce, pătrat, cerc • Exerciții de plasare de obiecte "în", "pe", "sub,, imitativ și la cerere • Exerciții de asociere a formelor geometrice cu imaginea lor • Exerciții de înșirare de mărgel pe sfoară			
Motor	• Exerciții de batere din palme imitativ/singur după anumite indicații • Exerciții de întindere a mâinii după obiecte dorite • Exerciții de apucare a obiectelor aflate în fața sa • Exerciții de aruncare de obiecte pe jos și de ridicare a acestora • Exerciții de rostogolire a mingii pe diferite suprafețe • Exerciții de trasare de linii în diferite poziții imitativ • Exerciții de imitare a mișcării circulare a creionului, degetului, cretei pe diferite suprafețe • Exerciții de înșirare de mărgel pe un șnur • Exerciții de modelare de plastilină • Exerciții de răsucire de butoane și mânere • Exerciții de sărit pe loc cu ambele picioare, exerciții de sărit pe un picior, exerciții de sărit pe câte un picior alternativ • Exerciții de prindere a mingii cu ambele mâini, exerciții de prindere a mingii cu o singură mână • Exerciții de lipire de cartonase decupate	• Conversația • Explicația • Demonstrația • Diferite obiecte • Creioane colorate • Mingi • Mărgel • Plastilină • Fișe de lucru • Lipici	• Motricitatea fină este corect utilizată în diferite activități • Realizează mișcări diferite cu creionul • Modelează plastilină sub diferite forme • Utilizează ambele mâini în diferite activități	• Chestionarea verbală • Fișe de lucru • Aprecieri verbale

	după un model dat • Exerciții de colorare în contur • Exerciții de mototolire de hârtie			

Prof. psih.specială *BORODI SIMONA- RALUCA*

RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIA ECOLOGICĂ LA ORELE DE BIOLOGIE ÎN MEDIUL ARTISTIC

Botos Gyöngyvér Liceul de Arte „Plugor Sándor”

Sub egida proiectului interdisciplinar „Natură în știință și artă” am încercat să arăt posibilitatea colaborării elevilor cu pedagogii lor, pentru a forma în rândul copiilor o pretenție față de ei însuși și de a stabili o corectă atitudine față de natură, în care va avea loc îngrijirea parcului școlii, curățirea sălilor de clasă în fiecare zi și a terenurilor poluate în afara școlii, alimentația sănătoasă, recreația în natură, realizrea și prezentarea obiectelor de artă din diferite tipuri de deșeuri etc.

Aceste deprinderi, obiceiuri vor face parte și mai departe 3 în viața lor, după terminarea școlii, și vor activa în acest spirit, fără să fie „o lecție de învățat”. Educația ecologică personală va fi deplină numai atunci, când descoperim armonia între noi și mediul natural și social, care este o condiție principală a împlinirii fericirii personale, totodată este necesară păstrarea sănătății mentale și corporale, pentru că libertatea corporală și spirituală, limpezimea sentimentelor și a gândirii definește ființa noastră, și asigură o viață de calitate.

Această metodă-proiect presupune o intensă activitate din partea elevilor, preschimbă cunoștințele în scopul dezvoltării spiritului de responsabilitate, a independenței, a încrederii în sine, la comunicare, la flexibilitate și la celelalte competențe cheie, nu ajung numai prelegeri frontale, comunicări „pasive”. Informațiile de bază nu „se predau” numai, ci profesorul are sarcina de a le pune în practică, a le descoperi împreună cu elevii prin activități minigrupale. În această direcție aduce un sprijin eficient proiectul prezentat.

Cu ajutorul proiectului meu am pus la lumină unele posibilități prin care profesorii cu altă specialitate (ca chimia, limba și literatura maghiară, psihologia, istoria, arte plastice, lucru manual, educație fizică) pot fi contactați. Muncind astfel munca colectivului instructiv-educativ va fi unitară, iar procesul de învățământ va atinge rezultatele dorite. Am pus accent mai ales pe rolul artei în educația ecologică, pornind de la acest citat „Arta nu dorește reprezentarea unui lucru frumos, ci reprezentarea frumoasă a unui lucru” (I. Kant) Oare ce dorea să transmită prin această afirmație Kant? Putem spune că arta răspunde nevoii umane de a-și exprima sentimentele, a captiva, a transmite stări, a impresiona receptorul. Arta reprezintă legătura noastră cu frumosul și iubirea. Cum putem exprima mai bine frumosul dacă nu prin pictură? Educația artistico- plastică este educația acelor simțuri pe care se bazează conștiința artistică, inteligența și gândirea creatoare a copiilor. Artele plastice dezvoltă individualitatea și capacitatea lor de integrare în colectivul grupei și totodată în munca socială. Educația artistico-plastică prezintă evoluția spirituală a copilului. Astfel, prin procesul educațional de înfăptuire a cerințelor se potențează psihicul copiilor cu noi valori artistice care îmbogățesc viața lor spirituală și le dezvoltă entuziasmul pentru cultura artistică.

Desenul exprimă personalitatea copilului, interesele și preferințele lui. Acesta trebuie doar îndrumat fără a-și înăbuși creația personală, punându-i la îndemână materiale, tehnici, modalități de exprimare. Conținutul rămâne la dispoziția invenției și originalității copilului.

La vârste mici, când copilul își caută singur mijloacele de expresie, limbajul său – vorbit, muzical sau graphic – poate constitui un instrument de investigație, o cale de acces către lumea interioară și originalitatea sa. În această perioadă copilul are un fond creativ și acesta se dezvoltă prin educație. Atmosfera trebuie să stimuleze curiozitatea și curajul de a combina formele, culorile, unele tehnici de lucru, prin care să se cultive încrederea în forțele proprii pe baza unor aprecieri încurajatoare (feed-back). O condiție esențială a dezvoltării creativității plastice o constituie

dezvoltarea gândirii artistico-plastice și a posibilităților de a o materializa prin însușirea unor tehnici de lucru (monotipia, dactiloscopia, colajul). Gândirea artistico-plastică este o formă, o calitate a gândirii umane. Formarea gândirii artistico-plastice se realizează atât în cadrul activităților de educație plastică cât și în afara lor: cercuri, vizite la expoziții, muze, excursii. Ea poate fi cultivată individual și în colectiv. Valoarea educativă sporită o au activitățile de creativitate în grup. Grupul înlesnește schimbul de idei, de experiență în tehnicile de lucru, stimulează interesul copiilor pentru activitățile plastice și dezvoltă spiritul colectiv.

Arta îi poate ajuta pe copii să se dezvolte în anumite arii care sunt, de obicei, neglijate de sistemul clasic de învățământ. Desenând și pictând, copiii își vor dezvolta creativitatea și își vor îmbunătăți abilitățile fizice, cognitive și emoționale.

Arta ecologică este un gen de artă și o practică artistică care urmărește conservarea, remedierea și / sau vitalizarea de viață, a resurselor și a ecologiei Pământului, principiilor ecosistemelor asupra speciilor vii și a habitatelor acestora. Prin aplicarea Eco-arta este un domeniu al vieții culturale situat la confluența dintre diverse curente artistice și ideile mișcării de protecție a mediului. Opere de eco-artă sunt texte literare, picturi, grafică, muzică, instalații audio-video, filme etc., care transmit în mod explicit sau implicit idei ecologice, contribuind la conștientizarea necesității unei interacțiuni responsabile a omului cu natura.

În cadrul proiectului elevii împreună cu profesorii au realizat activități interesante precum, au pregătit legitimațiile "Patrula eco!" pentru elevilor implicați în proiect. Elevii școlii noastre au vizitat obiective turistice specifice zonei. În timpul deplasării au analizat ecosisteme naturale terestre, au identificat specii de plante și animale care trăiesc în pădurea din zona Șugaș-Băi. Elevii școlii noastre au vizitat Biblioteca Județeană din Sf. Gheorghe, unde au avut posibilitate pentru a culege informații importante despre diferite viețuitoare. În timpul activității elevii au lucrat în echipă, au scris referate, au realizat planșe didactice despre specii de plante și animale din aceste ecosisteme și a dat seama despre activități permise și interzise pe teritoriul ariilor protejate. Pe baza motoului ales, elevii claselor V-VIII au participat la tradiționala colectarea selectivă a rezidurilor casnice (hârtie, materiale plastice, ambalaje laminate, etc.).Elevii clubului ECO din școala noastră au confecționat diferite modele folosind materiale reciclabile (cartoane, ambalaje foliate, baterii, cd-uri, etc) În cadrul activităților amenajarea unui colț verde în școală elevii au revitalizat spațiile verzi existente în curtea școlii, au plantat specii de arbori , oțetar mirositor și răsaduri de primule. Sunt entuziasm de munca lor.

Pe parcursul și la sfârșitul proiectului am dezvoltat următoarele competențe:competență de exprimare,competențe științifice și tehnologice,competența socială și spiritul competitiv. Am ales clasele câștigătoare, adică cei care au colectat cât mai multe kilograme de deșeuri la nivelul ciclului primar și gimnazial , au primit ca premiu câte o minge de baschet și de fotbal. Am concluzionat normele privind păstrarea și apărarea mediului nostru înconjurător și am afișat panoul în cadrul școlii pentru a fi vizitat de către toți elevii și părinți. Am realizat de expoziții de fotografie,desene, afișe și de modele preparate din materiale reciclabile.

Bibliografie:

- 1.AURORA MIHAIL, GHEORGHE MOHAN (2005), Biologie-Manual pentru clasa a VIII, Editura AI
- 2.CIOCA V. (2007) , Imaginea și creativitatea vizual-plastică. Cluj-Napoca: Limes
3. JOHN D. BRANSFORD'S, (2000) How People Learn: Brain, Mind, Experience, and School, Expanded Edition

La littérature en classe de FLE

Prof. Bulgariu Alina

Liceul Tehnologic “Lazăr Edeleanu” Năvodari, jud. Constanța

De nos jours, dans l'enseignement du français langue étrangère, de plus en plus d'enseignants emploient des documents authentiques audio, audio-vidéos, articles de presse, sites internet, manuels (les maisons d'édition françaises proposent une offre très variée de livres de français langue étrangère) dédiés à l'apprentissage du français, de telle manière que l'apprenant acquière plus facilement et plus rapidement les compétences demandées par le CECRL. Ce n'est plus comme autrefois, quand, en Roumanie, le livre de français, le dictionnaire et le professeur étaient les seules instances impliquées dans le processus d'apprentissage de l'élève roumain. Maintenant, on a accès à maintes ressources, le seul problème étant de savoir quoi choisir de toute cette vaste panoplie.

Dans ce contexte, le texte littéraire occupe aujourd'hui une place relativement limitée dans l'enseignement du FLE, notamment en raison de sa faible présence dans les manuels et du fait que l'on privilégie les supports plus interactifs, perçus comme mieux adaptés aux besoins de l'apprenant. Par la suite, il convient de nous interroger, à juste titre, sur la place que nous, les enseignants, devons réserver au texte littéraire dans l'enseignement du FLE, ou encore de nous demander si le texte littéraire a toujours sa place en classe de FLE. Si oui, comment l'y intégrer de sorte que l'apprenant puisse développer les compétences linguistiques, culturelles et communicatives ?

Avant tout, le texte littéraire doit être exploité de manière à attirer l'apprenant et à éveiller sa curiosité dans le but de le motiver et de le déterminer à s'impliquer activement pendant les cours de français. Et, pour cela, il faut que l'enseignant choisisse des œuvres adaptées non seulement au niveau de langue de l'apprenant pour faciliter la compréhension, mais aussi à sa compétence encyclopédique, c'est-à-dire à l'ensemble de ses connaissances préalables, sans lesquelles il n'est pas capable de comprendre le texte.

Ainsi, le choix du texte littéraire doit s'appuyer sur trois piliers : l'accessibilité linguistique, la mobilisation de la compétence encyclopédique et la capacité à susciter l'intérêt et la motivation de l'apprenant. L'enseignant devrait choisir des textes en français moderne, qui sont plus accessibles du point de vue linguistique pour les collégiens et les lycéens en apprentissage. Les histoires doivent avoir des thèmes contemporains en lien avec leur expérience personnelle et culturelle.

Ensuite, pour exploiter le texte d'une manière efficace, il est nécessaire de proposer des activités variées. Les activités de compréhension peuvent être globales (par exemple : identifier le thème, proposer un titre, résumer en deux ou trois phrases l'histoire, etc.) ou détaillées (comme : répondre à des questions précises, remettre les événements en ordre, travailler le vocabulaire, etc.). Les activités de production orale peuvent inclure la lecture expressive, les jeux de rôles, les jeux et activités ludiques, les débats, les discussions, les présentations (se mettre dans la peau d'un personnage

et se présenter). Les activités de production écrite favorisent la créativité : la rédaction d'un journal intime, l'invention de suites, la rédaction de courriels (envoyer un courriel à un personnage de l'histoire).

Le texte littéraire sert aussi de support pour les activités grammaticales et lexicales, interculturelles et créatives. L'apprenant contextualise ainsi la langue, renforce ses compétences linguistiques, met en relation les textes et son expérience personnelle, s'identifie à certaines situations ou à certains personnages.

Pour que l'apprenant travaille toutes ces compétences, l'enseignant peut élaborer et concevoir différents types d'items, tels que : les QCM (questions à choix multiples), les QRC (questions à réponse courte), le vrai/faux, l'association ou la mise en relation, le texte à trous, les mises en ordre, les questions ouvertes. Cette variété d'items permet de mesurer la compréhension et la production de la langue et de diversifier l'évaluation.

En conclusion, le texte littéraire a pleinement sa place dans l'apprentissage du français, car il constitue un outil polyvalent qui permet de mobiliser à la fois les compétences linguistiques, communicatives et culturelles des apprenants.

UNIVERSUL COPILĂRIEI ÎN OPERA LUI ION CREANGĂ

Prof. Bunescu Maria Cristina

Școala Gimnazială Brătia-Ciomăgești, Județul Argeș

Introducere: Ion Creangă este unul dintre cei mai importanți scriitori ai literaturii române, remarcându-se prin stilul său original și prin capacitatea de a reda cu autenticitate universul copilăriei. Opera sa este inspirată din propria experiență de viață, desfășurată în satul Humulești, un spațiu reprezentativ pentru lumea rurală tradițională din secolul al XIX-lea.

Scrierile sale surprind copilăria ca pe o etapă fundamentală a existenței umane, caracterizată prin inocență, curiozitate și dorința de cunoaștere. Prin intermediul evocării amintirilor, autorul construiește o lume vie, plină de farmec și umor, în care cititorul regăsește experiențe universale.

Fundamentare teoretică: În literatura lui Ion Creangă, copilăria este prezentată ca o perioadă esențială în formarea personalității. Aceasta reprezintă momentul în care individul învață regulile sociale, valorile morale și își dezvoltă caracterul. Prin intermediul personajului Nică, autorul ilustrează evoluția copilului de la inocență la maturitate.

Nică este un copil curios, energic și uneori neastâmpărat, ale cărui aventuri reflectă procesul natural de învățare. Experiențele sale, fie că sunt legate de școală, familie sau comunitate, contribuie la dezvoltarea sa și la înțelegerea lumii înconjurătoare.

Parte practică: Episoadele din „Amintiri din copilărie” evidențiază situații concrete din viața copilului. De exemplu, mersul la școală scoate în evidență dificultățile, dar și umorul situațiilor trăite. Relația cu dascălul și cu ceilalți copii reflectă procesul de integrare socială.

Un alt aspect important îl reprezintă relația cu familia. Mama lui Nică este o figură autoritară, dar plină de afecțiune, contribuind la educația copilului. Tatăl și ceilalți membri ai familiei întregesc imaginea unei comunități unite, în care valorile sunt transmise din generație în generație.

Satul Humulești constituie cadrul simbolic al copilăriei. Aici, copilul participă la activități tradiționale, ia parte la sărbători și explorează natura. Toate aceste experiențe contribuie la formarea identității sale.

De asemenea, stilul lui Creangă este marcat de umor și oralitate. Limbajul popular, expresiile pitorești și adresarea directă către cititor creează impresia unei povestiri autentice, spuse de un povestitor popular.

Concluzii: Universul copilăriei în opera lui Ion Creangă reprezintă o sursă importantă de valori culturale și morale. Prin intermediul scrierilor sale, autorul reușește să redea farmecul copilăriei și importanța acesteia în formarea individului.

Opera sa rămâne actuală și astăzi, fiind studiată în școli și apreciată de cititori de toate vârstele. Mesajul său educativ și autenticitatea stilului contribuie la valoarea sa durabilă.

Bibliografie:

- Creangă, Ion – Amintiri din copilărie, Editura Minerva, București;
- Creangă, Ion – Povestea lui Harap-Alb, Editura Minerva;
- Călinescu, George – Istoria literaturii române de la origini până în prezent;
- Manolescu, Nicolae – Istoria critică a literaturii române;
- Vianu, Tudor – Studii de stilistică.

VALENȚELE FORMATIVE ALE ACTIVITĂȚILOR PSIHOMOTRICE ÎN DEZVOLTAREA PREMISELOR SCRIS- CITITULUI LA PREȘCOLARI

Profesor educație timpurie, Buta Ligia- Școala Gimnazială Ciuruleasa, jud. Alba

Educația timpurie are un rol esențial în dezvoltarea armonioasă a copilului și în pregătirea acestuia pentru debutul școlarității. Studiul de față analizează importanța antrenamentelor psihomotrice în formarea premiselor necesare achiziției scris-cititului la vârsta preșcolară. Pornind de la fundamentarea teoretică a conceptului de psihomotricitate și de la experiența didactică directă, sunt evidențiate relațiile dintre dezvoltarea motrică, procesele cognitive și grafismul infantil. De asemenea, sunt prezentate exemple metodice de activități integrate în rutina zilnică a grădiniței, cu scop preventiv și formativ. Rezultatele sugerează că intervențiile psihomotrice timpurii contribuie la creșterea nivelului de autonomie, la consolidarea schemei corporale și la dezvoltarea coordonării perceptiv-motorii, facilitând adaptarea copilului la cerințele clasei pregătitoare.

În contextul actual al educației timpurii, accentul se mută de la acumularea precoce de cunoștințe academice către dezvoltarea globală a copilului. Psihomotricitatea este considerată o funcție complexă care integrează dimensiunile motrice, perceptiv și cognitive, având un rol major în organizarea comportamentului și în pregătirea actului grafic. Literatura de specialitate subliniază că educația psihomotrică precede în mod natural scrierea, deoarece coordonarea mișcărilor fine și percepțiile spațio-temporale constituie baza gestului grafic.

Observațiile realizate în activitatea didactică arată că dificultățile întâlnite la debutul școlarității – scriere lentă, orientare spațială deficitară, lateralitate instabilă – au adesea originea în insuficienta dezvoltare psihomotrică din perioada preșcolară. Prin urmare, integrarea sistematică a exercițiilor motrice în programul zilnic al grădiniței poate avea un rol preventiv semnificativ.

Fundamentare teoretică

Conceptul de psihomotricitate este definit ca o interacțiune între funcțiile psihice și activitatea motrică, având implicații directe asupra dezvoltării cognitive și emoționale a copilului. Autorii clasici (Wallon, Piaget) au demonstrat că inteligența se construiește progresiv prin acțiune și explorare senzorio-motorie. Schema corporală, lateralitatea, echilibrul și orientarea spațială reprezintă componente fundamentale ale psihomotricității.

Dezvoltarea motrică urmează principii universale, precum direcția cefalocaudală și proximodistală, iar achizițiile se realizează gradual, de la mișcări globale către gesturi fine. În ceea ce privește grafismul, acesta evoluează de la mâzgălituri spontane la desen figurativ și ulterior la scrierea propriu-zisă. Exercițiile pregrafice devin astfel o etapă esențială în consolidarea coordonării vizual-motorii.

Un element important este relația dintre motricitate și limbaj. Activitățile manuale și explorarea corporală contribuie la structurarea reprezentărilor mentale și la organizarea secvențială a acțiunilor, abilități necesare pentru citit și scris.

Metodologia studiului

Studiul adoptă o abordare de tip cercetare-acțiune, specifică mediului educațional preșcolar. Intervențiile au fost integrate în activitățile zilnice ale copiilor, fără a transforma procesul educativ într-un demers rigid. Metodele utilizate au inclus:

- observația sistematică a comportamentului motric;
- analiza produselor activității grafice;
- studiul de caz;
- exerciții structurate pe domenii de dezvoltare.

Programul psihomotric a fost implementat gradual, pe parcursul mai multor săptămâni, urmărindu-se evoluția coordonării motrice, a orientării spațiale și a preciziei grafice.

Exemple metodice de activități psihomotrice:

1. Jocuri pentru schema corporală

Activități precum „Arată unde este...” sau „Statuia în oglindă” au contribuit la conștientizarea părților corpului și la dezvoltarea imaginii corporale. Copiii au învățat să identifice pozițiile și să reproducă mișcări, consolidând astfel relația dintre percepție și acțiune.

2. Exerciții de coordonare dinamică

Parcursurile aplicative cu obstacole, mersul pe linie sau jocurile ritmice au stimulat echilibrul și controlul postural. Aceste activități au avut impact direct asupra stabilității gestului grafic, reducând mișcările necontrolate ale mâinii.

3. Activități pregrafice integrate

Trasarea liniilor verticale și orizontale pe suprafețe mari, modelajul și desenul liber au fost utilizate ca etape intermediare între joc și scriere. Prin aceste exerciții, copiii au dezvoltat presiunea adecvată a instrumentului de scris și orientarea stânga-dreapta.

4. Jocuri pentru orientare spațio-temporală

Activități precum „Unde este mingea?” sau secvențe ritmice cu mișcare și numărare au contribuit la dezvoltarea percepției spațiale și a ritmului, abilități esențiale pentru citire.

Rezultate și discuții

Observațiile realizate indică o creștere a nivelului de implicare și autonomie a copiilor în activitățile grafice. După aplicarea programului psihomotric, s-a remarcat o îmbunătățire a controlului motric fin, a orientării pe foaie și a capacității de a respecta direcția scrierii. Copiii au manifestat o mai mare încredere în propriile abilități și o reducere a oboselii în sarcinile grafice.

Integrarea jocului în exercițiile psihomotrice s-a dovedit eficientă, deoarece a menținut caracterul ludic al învățării și a prevenit supraîncărcarea cognitivă. În același timp, activitățile au favorizat colaborarea și interacțiunea socială, contribuind la dezvoltarea competențelor socio-emoționale.

Antrenamentele psihomotrice reprezintă o componentă esențială a educației timpurii, având rol preventiv în apariția dificultăților de scris-citit la debutul școlarității. Prin dezvoltarea schemei corporale, a lateralității și a coordonării perceptiv-motorii, copilul dobândește premisele necesare pentru achizițiile academice ulterioare.

Integrarea acestor activități în programul zilnic al grădiniței nu necesită resurse suplimentare majore, ci o reorganizare metodică a demersului didactic. Abordarea centrată pe joc și mișcare contribuie la o dezvoltare echilibrată și la crearea unei baze solide pentru succesul școlar.

Bibliografie

1. Albu, A., Albu, C., (1999), *Psihomotricitatea*, Ed. Spiru Haret, Iași
2. Cucu, M., Corniciu, L., (2002), *Lateralitatea și performanța motorie la copil*, Ed. Medicală Universitară „Iuliu Hațieganu”, Cluj-Napoca
3. Preda, V., (1995), *Elemente de psihologia intervenției precoce*, Colecția psihoped-info, Cluj Napoca
4. Radu, I., (2003), *Evaluarea și educarea psihomotricității copiilor cu dificultăți psihomotrice de integrare*, Ed. Humanitas, București
5. Tudosoiu, D., Petre, D., (2015) *Ghid pentru desfășurarea activităților psihomotrice în grădiniță*, Ed. Trend, Pitești
6. Ministerul Educației (2019). *Curriculum pentru educație timpurie*.

LUMINA ȘI RENAȘTEREA CA REPERE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE ABORDĂRI INTERDISCIPLINARE

Buterchi Alina Maria

Grădinița cu Program Prelungit Nr. 6 Botoșani

Educația preșcolară reprezintă prima treaptă a sistemului de învățământ, având un rol esențial în dezvoltarea globală a copilului. În această etapă, accentul se pune pe învățarea prin joc, pe explorare și pe experiențe concrete, care contribuie la formarea competențelor cognitive, sociale, emoționale și motrice.

Tema „Primăvara, lumina și renașterea”, corelată cu Sărbătorile Pascale, oferă un cadru educațional complex și atractiv pentru copii, facilitând integrarea conținuturilor din mai multe domenii experiențiale. Din perspectivă curriculară, conform Curriculumului pentru educația timpurie, activitățile integrate trebuie să sprijine dezvoltarea globală a copilului, prin abordări interdisciplinare și centrate pe copil. Astfel, educatoarea are rolul de a crea situații de învățare semnificative, care să valorifice experiențele cotidiene ale copiilor. Simbolistica luminii și a renașterii este ușor de receptat de către preșcolari, mai ales în contextul schimbărilor din natură și al sărbătorilor de Paște. Lumina este asociată cu binele, siguranța și bucuria, iar renașterea cu ideea de nou început, creștere și transformare.

Din punct de vedere psiho-pedagogic, activitățile tematice contribuie la dezvoltarea gândirii simbolice, a limbajului expresiv și a creativității. De asemenea, acestea favorizează formarea comportamentelor prosoziale și a valorilor morale precum respectul, bunătatea și cooperarea. În activitatea desfășurată la grupă, am urmărit valorificarea temei prin activități integrate, centrate pe copil și pe învățarea activă.

Tema săptămânii: „Primăvara și Sărbătorile Pascale”

Metode utilizate: conversația, explicația, demonstrația, observația, jocul didactic, învățarea prin descoperire, lucrul în echipă.

Mijloace didactice: materiale naturale, fișe de lucru, acuarele, ouă decorative, semințe, imagini tematice.

În cadrul activității de educație plastică – „Ouăle de Paște”, copiii au fost implicați într-o activitate creativă de decorare a ouălor, utilizând tehnici variate. Am încurajat exprimarea liberă și originalitatea fiecărui copil. La o activitate de cunoaștere a mediului – „Ciclul de viață al plantelor”, copiii au plantat semințe și au observat evoluția acestora în timp. Activitatea a fost completată de discuții despre rolul luminii și al apei. În cadrul activității de educație pentru societate – „Tradiții pascale” am prezentat copiilor, într-un limbaj accesibil, obiceiuri specifice sărbătorilor pascale. Copiii au participat la jocuri de rol și au reprodus situații sociale simple. Au interpretat cântece tematice și au participat la jocuri muzicale, dezvoltând coordonarea și expresivitatea. Am desfășurat un joc didactic – „Vânătoarea ouălor de Paște”. Activitatea a avut un caracter ludic și a contribuit la dezvoltarea atenției, a spiritului de echipă și a capacității de orientare în spațiu.

Pe parcursul desfășurării activităților, am observat un grad ridicat de implicare și interes din partea copiilor. Aceștia au răspuns pozitiv la sarcinile propuse și au colaborat eficient în cadrul activităților de grup. Consider că utilizarea metodelor active și a învățării prin joc a facilitat atingerea obiectivelor propuse și a contribuit la dezvoltarea globală a preșcolarilor. De asemenea, integrarea elementelor tradiționale legate de Sărbătorile Pascale a avut un impact emoțional pozitiv, copiii manifestând bucurie și interes față de activități. Abordarea temei „Primăvara și Sărbătorile Pascale” în educația preșcolară reprezintă o modalitate eficientă de a îmbina conținuturile curriculare cu valorile culturale și morale. În contextul actual al educației timpurii, caracterizat prin

accentul pus pe formarea competențelor-cheie și pe dezvoltarea holistică a copilului, tema se conturează ca un cadru educațional deosebit de valoros, cu multiple deschideri interdisciplinare și formative. Integrarea dimensiunilor culturale, artistice și spirituale în demersul didactic contribuie în mod esențial la configurarea unei educații autentice, centrate pe copil și pe nevoile sale reale de cunoaștere, exprimare și relaționare. Prin valorificarea simbolurilor pascale și a transformărilor specifice anotimpului primăvara, cadrul didactic facilitează accesul copilului la înțelegerea unor concepte abstracte, transpunându-le în experiențe concrete, accesibile și semnificative. Demersurile didactice bazate pe învățarea prin joc, explorare și creație demonstrează eficiența strategiilor moderne, care susțin implicarea activă a copilului și dezvoltarea autonomiei, a gândirii critice și a expresivității. În acest context, educatoarea devine un veritabil mediator între copil și universul valorilor, între tradiție și contemporaneitate, între experiența personală și patrimoniul cultural. Mai mult decât un simplu context tematic, Sărbătorile Pascale oferă oportunitatea formării unor repere axiologice solide, contribuind la cultivarea empatiei, a generozității și a respectului față de ceilalți. Astfel, educația preșcolară își îndeplinește rolul fundamental de a forma nu doar competențe, ci și caractere.

În concluzie, educația timpurie nu reprezintă doar o etapă pregătitoare, ci un spațiu autentic de formare și trăire, în care copilul descoperă lumea, valorile și pe sine însuși prin experiențe semnificative și emoționale.

„Educația nu este pregătire pentru viață; educația este însăși viața.” – John Dewey

V. Bibliografie

1. Cucoș, Constantin – Pedagogie, Editura Polirom, 2014, Iași, p. 45-60.
2. Neacșu, Ioan – Metode și tehnici de învățare eficientă, Editura Didactică și Pedagogică, 2015, București, p. 23-40.
3. Oprea, Crenguța – Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, 2009, București, p. 78-95.
4. Programa pentru educația timpurie, Ministerul Educației, 2019, București.
5. Vasile, Mariana – Tradiții și obiceiuri românești, Editura Corint, 2018, București, p. 102-120.

LUMINA CREATIVITĂȚII ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE – RENAȘTEREA METODELOR ARTISTICE ÎN GRĂDINIȚĂ

Buz Antonia Bianca
Grădinița PP Nr. 25 Timișoara

Educația contemporană se află într-un proces continuu de transformare, determinat de dinamica societății actuale și de nevoia de adaptare la cerințele acesteia. În acest context, conceptele de „lumină” și „renaștere” dobândesc valențe simbolice semnificative, sugerând atât iluminarea minții copilului prin cunoaștere, cât și reconfigurarea strategiilor didactice utilizate în procesul instructiv-educativ.

În educația timpurie, aceste dimensiuni devin esențiale, întrucât perioada preșcolară reprezintă fundamentul dezvoltării ulterioare a personalității copilului. Este etapa în care se conturează primele forme de gândire, atitudini și comportamente, iar modul în care este ghidat copilul în această perioadă are un impact major asupra evoluției sale viitoare. Astfel, educația nu mai este privită doar ca un proces de transmitere a informațiilor, ci ca un demers complex de formare a individului.

În acest cadru, creativitatea capătă un rol central, fiind considerată una dintre competențele esențiale ale secolului XXI. Cultivarea acesteia încă din primii ani de viață contribuie la dezvoltarea unor indivizi capabili să gândească liber, să inoveze și să se adapteze.

Creativitatea este definită ca fiind capacitatea individului de a produce idei originale, de a găsi soluții noi și de a se exprima într-un mod personal. În cazul copiilor preșcolari, aceasta se manifestă în mod natural și spontan, fiind strâns legată de joc, imaginație și explorare.

Jean Piaget subliniază faptul că dezvoltarea cognitivă a copilului este rezultatul interacțiunii active cu mediul, iar Lev Vygotsky evidențiază importanța mediului social și a interacțiunilor în procesul de învățare. Din această perspectivă, creativitatea nu este doar o trăsătură individuală, ci și un produs al contextului educațional.

Activitățile artistice oferă un cadru ideal pentru manifestarea creativității, deoarece permit copilului să experimenteze, să combine elemente și să creeze liber. Fără constrângeri rigide, copilul își poate exprima emoțiile, ideile și percepțiile asupra lumii înconjurătoare.

În educația tradițională, activitățile artistice erau adesea percepute ca fiind secundare, având un rol decorativ sau recreativ. În prezent, se observă o „renaștere” a acestor metode, ele fiind integrate în mod conștient în procesul de învățare.

Metodele artistice moderne, precum colajul, pictura, modelajul sau utilizarea materialelor neconvenționale, sunt valorificate pentru potențialul lor formativ. Acestea nu doar dezvoltă abilități practice, ci contribuie la formarea gândirii divergente, a imaginației și a capacității de rezolvare de probleme.

Colajul, în special, reprezintă o metodă accesibilă și atractivă pentru copiii de vârstă preșcolară. Prin combinarea diferitelor materiale – hârtie, textile, elemente naturale – copilul este stimulat să exploreze, să compare și să creeze. Această tehnică permite o abordare interdisciplinară, facilitând integrarea conținuturilor din diferite domenii.

Activitățile artistico-plastice contribuie la dezvoltarea globală a copilului, implicând dimensiuni cognitive, afective și psihomotorii. Prin realizarea unor lucrări creative, copiii își dezvoltă motricitatea fină, coordonarea ochi-mână și capacitatea de concentrare.

De asemenea, aceste activități stimulează gândirea critică și capacitatea de luare a deciziilor. Copilul este pus în situația de a alege materiale, culori, forme și de a decide modul în care le combină. Acest proces contribuie la dezvoltarea autonomiei și a încrederii în sine.

Un alt aspect important este dimensiunea emoțională. Activitățile artistice oferă copilului posibilitatea de a-și exprima trăirile și emoțiile într-un mod liber, contribuind la echilibrul afectiv.

Educatoarea are un rol esențial în stimularea creativității. Ea trebuie să creeze un climat educațional securizant, în care copilul să se simtă liber să experimenteze și să greșească. Este important ca aceasta să evite impunerea unor modele rigide și să încurajeze exprimarea personală.

De asemenea, utilizarea materialelor variate și a tehnicilor mixte contribuie la creșterea interesului și a motivației copiilor. Activitățile trebuie să fie adaptate nivelului de dezvoltare al copiilor și să permită diferențierea.

Prin atitudinea sa deschisă și încurajatoare, cadrul didactic devine un facilitator al învățării, ghidând copilul în procesul de descoperire și dezvoltare.

În concluzie, educația timpurie trebuie să valorifice în mod autentic potențialul creativ al copilului. Metodele artistice, reconsiderate în contextul educației moderne, contribuie la o adevărată renaștere a procesului instructiv-educativ.

„Lumina” educației nu constă doar în transmiterea de cunoștințe, ci în formarea unor copii capabili să gândească liber, să creeze și să se exprime. Prin promovarea creativității și a expresivității artistice, grădinița devine un spațiu al descoperirii și al bucuriei de a învăța.

Bibliografie

- Programă pentru educația timpurie (2019)
- Cerghit, I. – *Metode de învățământ*
- Cucoș, C. – *Pedagogie*
- <https://www.edu.ro>
- <https://www.unicef.org/romania/educatie>
- <https://www.didactic.ro>
- <https://www.teachthought.com>
- <https://www.edutopia.org>

Lumina care vindecă planeta

Prof. Morariu Irina, Prof. Buzea Genina
Liceul Tehnologic „1MAI,Ploiești

Într-o epocă în care schimbările climatice și degradarea mediului înconjurător reprezintă unele dintre cele mai presante provocări globale, educația ecologică nu mai poate rămâne captivă între copertile manualelor sau între cei patru pereți ai unei săli de clasă. Pe 6 mai 2025, natura însăși a preluat rolul de educator principal, transformându-se într-un laborator viu și o sală de clasă fără granițe pentru comunitatea noastră școlară.

În cadrul Programului Național „Săptămâna Verde”, un grup format din **50 de elevi entuziaști și 3 cadre didactice** profund dedicate de la **Liceul Tehnologic „1 Mai” Ploiești** a luat o decizie curajoasă: aceea de a trece de la discursuri teoretice la acțiune directă, vizibilă și cu impact imediat. Aceștia au participat la o campanie de ecologizare de amploare în pitoreasca zonă a stațiunii Sinaia. Demersul lor nu a fost doar o simplă activitate de rutină sau o igienizare de primăvară, ci un veritabil manifest pentru un viitor sustenabil, o declarație de dragoste față de natură și un exercițiu practic de responsabilitate civică.

Programul „Săptămâna Verde” a fost conceput la nivel național tocmai pentru a reconecta tinerii cu mediul înconjurător. Pentru elevii Liceului Tehnologic „1 Mai” Ploiești, această săptămână a fost punctul culminant al unor lungi discuții despre ecologie, amprenta de carbon și economia circulară. Însă, oricât de bine ar fi predate aceste concepte, ele riscă să rămână abstracte fără o componentă practică. Prin deplasarea de la peisajul urban și industrial al Ploieștiului către inima munților Bucegi, tinerii au putut observa direct contrastul dintre mediile antropizate și frumusețea fragilă a ecosistemelor naturale. Această tranziție a fost esențială pentru a declanșa o schimbare de paradigmă în mintea adolescenților: conștientizarea faptului că natura nu este o resursă inepuizabilă aflată la dispoziția noastră, ci un organism complex de a cărui sănătate depinde propria noastră supraviețuire.

Un proiect de o asemenea anvergură, care implică deplasarea, echiparea și coordonarea a peste 50 de persoane într-o zonă montană, necesită o logistică impecabilă și o susținere instituțională solidă. Succesul acestei inițiative a fost garantat de o colaborare exemplară între școală și partenerii săi strategici.

- **Administrația Fondului pentru Mediu (AFM):** A reprezentat pilonul financiar al acțiunii. Finanțarea obținută prin AFM a fost sursa care a făcut posibilă implementarea acestui proiect esențial. Această susținere demonstrează importanța existenței unor mecanisme de stat care să încurajeze și să sponsorizeze inițiativele „verzi” venite dinspre sectorul educațional. Datorită acestor fonduri, elevii au beneficiat de transport sigur, echipamente de protecție (mănuși rezistente, saci de colectare selectivă) și unelte necesare acțiunii de curățenie.
- **Ocolul Silvic Sinaia și Direcția Silvică Prahova:** Au fost ghizii și mentorii noștri în teren. Prezența specialiștilor silvici a ridicat acțiunea de la stadiul de simplă curățenie la nivelul unei veritabile inspecții ecologice. Aceștia au asigurat expertiza necesară pentru ca acțiunea să se desfășoare în siguranță, respectând habitatele animalelor sălbatice și flora protejată din zona Sinaia.

La Firul Ierbii: Desfășurarea Acțiunii de Ecologizare

Dimineața zilei de 6 mai a început devreme, cu o energie debordantă. Odată ajunși în Sinaia, elevii au fost împărțiți în echipe de intervenție, fiecare coordonată de un cadru didactic și supervizată de un reprezentant al Ocolului Silvic. Echipate corespunzător, echipele au luat la pas traseele și zonele de la marginea pădurii, adesea frecventate de turiști, dar și, din păcate, adesea poluate de nepăsarea umană. Munca nu a fost deloc ușoară. Tinerii au trebuit să coboare în râpe, să extragă deșeuri din albia pâraielor și să strângă ambalaje ascunse sub stratul de frunze uscate. Pe parcursul orelor de efort fizic intens, echipele au colectat zeci de saci de deșeuri, pe care le-au sortat încă de la sursă:

Ceea ce a transformat cu adevărat această zi într-o capodoperă educațională a fost dialogul constant dintre elevi și inginerii silvici. În timp ce strângeau deșeurile, pădurarii le-au oferit tinerilor o lecție deschisă, fascinantă, de ecologie aplicată. Elevii au învățat să recunoască speciile de arbori specifice Văii Prahovei (brazi, molizi, fagi), au observat urme de animale sălbatice și au înțeles rolul crucial al stratului vegetal pentru prevenirea alunecărilor de teren. Mai mult, specialiștii le-au explicat, în termeni practici, cum un simplu ambalaj aruncat la voia întâmplării poate sufoca sistemul radicular al unei plante tinere sau cum resturile alimentare lăsate în pădure modifică comportamentul animalelor sălbatice (precum urșii bruni), atrăgându-le periculos de mult în zonele populate. Acest transfer de cunoștințe a dublat efortul fizic de o conștientizare vizuală, emoțională și profundă a fragilității naturii. Cifrele din manuale au primit dintr-o dată greutate și sens; elevii au înțeles că protejarea mediului nu este un concept, ci o practică de zi cu zi.

Valori Europene Traduse în Fapte

Într-o zi marcată de un spirit de echipă inegalabil și de un respect profund față de mediul înconjurător, tinerii noștri au demonstrat o maturitate civică remarcabilă. S-a putut observa cu ochiul liber cum valorile europene – pe care Uniunea Europeană le promovează prin inițiative precum Pactul Verde European (European Green Deal) – nu sunt doar simple cuvinte pe o coală de hârtie. Ele s-au tradus la Sinaia prin comportament asumat, prin solidaritate, prin toleranță și, mai presus de toate, prin grijă autentică față de resursele naturale comune. Educația pentru dezvoltare durabilă presupune formarea unor competențe care să le permită tinerilor să ia decizii informate pentru ei înșiși și pentru societate. Faptul că acești adolescenți și-au dedicat timpul și energia pentru a remedia greșelile făcute de alți membri ai societății (adulți, turiști neglijenți) este o dovadă clară a unui salt de mentalitate.

Pentru comunitatea Liceului Tehnologic „1 Mai” Ploiești, întoarcerea acasă a marcat un moment de profundă reflecție. Nu s-a adus înapoi doar o stare de oboseală fizică, ci o satisfacție morală imensă. Impactul psihologic asupra elevilor a fost observabil imediat:

Concluzii și Un Angajament Pentru Viitor

Suntem extraordinar de mândri de elevii noștri care au ales să iasă din zona de confort și să devină vocea asumată și puternică a generației lor. Este o generație care refuză să mai fie un simplu observator resemnat al problemelor climatice sau un critic de pe margine. Ei au demonstrat că vor să fie parte integrantă din soluție, să pună umărul la treabă și să repare acolo unde nepăsarea a stricat. Totuși, suntem conștienți că o singură zi de ecologizare, oricât de complexă ar fi, nu va rezolva problema poluării la nivel global. De aceea, pentru noi, data de 6 mai 2025 nu reprezintă finalul unui proiect, ci punctul de plecare al unui angajament pe termen lung. Liceul Tehnologic „1 Mai” Ploiești va continua să implementeze practici sustenabile în incinta școlii, de la programe

stricte de reciclare până la ateliere de upcycling (transformarea deșeurilor în obiecte utile). Vom continua să colaborăm cu Administrația Fondului pentru Mediu și cu Direcția Silvică pentru a organiza expediții similare. Speranța noastră cea mai mare este ca efortul acestor 50 de tineri să aibă un efect de undă, inspirând familiile lor, cercurile de prieteni și, în cele din urmă, întreaga comunitate prahoveană să se alăture luptei pentru protejarea planetei pe care o numim acasă.

Bibliografie

1. **Administrația Fondului pentru Mediu (AFM).** (2024/2025). *Programe de finanțare privind educația și conștientizarea publicului referitor la protecția mediului*. Informații accesate prin portalul oficial AFM: www.afm.ro
2. **Comisia Europeană.** (2019). *Pactul verde european (European Green Deal)*. Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor. Bruxelles: COM(2019) 640 final.
3. **Ministerul Educației din România.** (2023). *Metodologia de organizare a Programului Național „Săptămâna Verde”*. Ordinul ME nr. 3629/2023. București: Monitorul Oficial al României.
4. **Regia Națională a Pădurilor – Romsilva.** *Direcția Silvică Prahova: Managementul forestier și protejarea biodiversității*. Informații tehnice și bune practici silvice. Portal oficial: www.rosilva.ro

Matematica între lumină și renaștere în educația contemporană

Profesor Căpitănescu Adela-Leontina, Școala Gimnazială Nr.1 Telești

Educația reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării individuale și sociale, având rolul de a forma competențe, valori și atitudini necesare adaptării la o societate în continuă schimbare. În acest context, conceptul de „lumină și renaștere în educație” sugerează ideea de transformare, de reînnoire a practicilor didactice și de redescoperire a sensului profund al actului educațional.

În predarea matematicii, această „lumină” poate fi interpretată ca înțelegere profundă, iar „renașterea” ca adaptare la metode moderne, centrate pe elev.

Matematica ocupă un loc esențial în educație, fiind nu doar o disciplină de studiu, ci și un instrument de dezvoltare a gândirii logice și critice. Teoriile moderne ale învățării (constructivismul, învățarea prin descoperire) pun accent pe rolul activ al elevului.

Educația modernă promovează gândirea critică, rezolvarea de probleme și integrarea tehnologiei. Limbajul matematic contribuie la dezvoltarea gândirii abstracte și la structurarea raționamentelor. Matematica ocupă un loc esențial în educație, fiind nu doar o disciplină de studiu, ci și un instrument de dezvoltare a gândirii logice și critice. Studiile recente arată că matematica contribuie la formarea capacității de analiză, structurare și luare a deciziilor.

Din perspectivă pedagogică, teoriile moderne ale învățării (constructivismul, învățarea prin descoperire, învățarea experiențială) pun accent pe rolul activ al elevului în procesul educațional. John Dewey considera că educația nu este o pregătire pentru viață, ci „viața însăși”, ceea ce implică o implicare directă și autentică a elevului în învățare.

De asemenea, învățarea matematicii presupune utilizarea limbajului specific pentru înțelegerea conceptelor abstracte. Limbajul matematic are un rol esențial în construirea și comunicarea ideilor, fiind indispensabil în formarea gândirii abstracte.

Educația modernă promovează: gândirea critică, rezolvarea de probleme, învățarea prin cooperare, integrarea tehnologiei.

În acest sens, „lumina” educației matematice constă în claritatea conceptuală, iar „renașterea” în metodele inovative de predare.

Un alt aspect important al „renașterii” în educație îl reprezintă integrarea tehnologiei digitale în predarea matematicii. Utilizarea platformelor interactive și a aplicațiilor educaționale facilitează vizualizarea conceptelor abstracte și crește gradul de implicare al elevilor. Astfel, noțiuni considerate dificile devin mai accesibile, iar elevii își pot construi propriile reprezentări mentale.

De asemenea, diferențierea instruirii devine esențială în contextul actual. Fiecare elev are un ritm propriu de învățare, iar profesorul trebuie să adapteze strategiile didactice pentru a răspunde nevoilor individuale. În acest sens, matematica poate deveni un instrument de incluziune, nu de selecție, contribuind la dezvoltarea încrederii în sine a elevilor.

În activitatea didactică la clasă, aplicarea conceptului de „lumină și renaștere” presupune transformarea lecției tradiționale într-o experiență de învățare activă.

Exemplu de activitate didactică (clasa a VII-a)

Tema: Ecuația de gradul I

Obiective:

- dezvoltarea gândirii logice;
- aplicarea ecuațiilor în situații concrete;
- stimularea colaborării între elevi.

Desfășurare:

□ **Captarea atenției** – profesorul prezintă o problemă din viața reală (de exemplu: calcularea costului unui produs în funcție de cantitate).

- **Explorare** – elevii, organizați în grupuri, încearcă să formuleze ecuația corespunzătoare.
- **Descoperire** – fiecare grup explică modul de rezolvare.
- **Formalizare** – profesorul sintetizează metoda generală.
- **Aplicare** – elevii rezolvă exerciții diferențiate.
- Reflecție** – discuție asupra utilității ecuațiilor în viața cotidiană.

Rezultate:

- creșterea interesului;
- implicare activă;
- dezvoltarea gândirii critice.

În cadrul activităților desfășurate la clasă, s-a observat că introducerea elementelor de joc (gamificare) contribuie semnificativ la motivarea elevilor. De exemplu, utilizarea unor competiții pe echipe sau a unor aplicații digitale transformă exercițiile matematice într-o experiență atractivă.

Un alt exemplu de bună practică este utilizarea problemelor interdisciplinare, care integrează matematica cu alte discipline, precum fizica sau economia. Acest tip de abordare ajută elevii să înțeleagă aplicabilitatea matematicii în viața reală și să dezvolte o viziune integrată asupra cunoașterii.

Concluzii:

Conceptul de „lumină și renaștere în educație” reflectă necesitatea unei schimbări de paradigmă în actul didactic. În predarea matematicii, acest lucru presupune trecerea de la transmiterea mecanică de informații la formarea competențelor și a gândirii autonome.

Educația devine astfel un proces activ, centrat pe elev, în care profesorul are rol de facilitator și ghid. Lumina reprezintă înțelegerea, iar renașterea – adaptarea permanentă la nevoile elevilor și ale societății.

Prin utilizarea metodelor moderne și prin conectarea matematicii la realitate, disciplina devine accesibilă și relevantă, contribuind la formarea unor indivizi capabili să gândească critic și să rezolve probleme.

În concluzie, „lumina” în educație nu înseamnă doar transmiterea de cunoștințe, ci iluminarea minții elevului prin înțelegere și descoperire. „Renașterea” presupune o adaptare continuă a profesorului la noile realități educaționale, dar și o deschidere către inovație și reflecție pedagogică.

Matematica, predată într-un mod modern și interactiv, poate deveni o disciplină atractivă, capabilă să formeze nu doar competențe cognitive, ci și atitudini pozitive față de învățare.

Bibliografie

- Dewey, John – Democracy and Education, Macmillan, 1916, New York, p. 5
 Piaget, Jean – Psihologia inteligenței, Editura Științifică, 1965, București, p. 72
 Vygotsky, Lev – Mind in Society, Harvard University Press, 1978, Cambridge, p. 86
 Montessori, Maria – The Absorbent Mind, Holt, 1949, New York, p. 112

Tradiție și Creativitate în Educație

Profesor CARAGEA LUMINIȚA

Liceul de Turism și Alimentație Dumitru Moțoc , Galați

Tradiție și Creativitate sunt elementele de baza pentru a forma un echilibrul perfect dintre rădăcini solide și inovație îndrăzneță în domeniul educației.

Fundamentele Educației sunt zămislite cu autenticitate folosind Tradiția ca pilon de bază a societății din toate timpurile , la care se adaugă componente de bază precum Predarea Frontală pentru că este nevoie de transmitere directă a cunoștințelor esențiale, structurată și coerentă, Memorarea Dirijată ajutând Consolidarea informațiilor fundamentale prin repetiție și sistematizare și Baza Solidă oferită de metodele clasice care construiesc fundația pe care creativitatea poate înflori.

Tradiția este Fundamentul Cunoașterii și acest lucru se realizează prin comuniune adică în sala de clasă clasică — spațiu al disciplinei, ordinii și transmițerii valorilor

Revoluția Modernă aduce o pată de culoare inovatoare prin ceea ce am putea numi Creativitatea în acțiune pentru că folosește elemente care ajută la dezvoltarea viitorului cu elemente precum:

Gândire Critică: Elevii analizează, argumentează și rezolvă probleme reale

Colaborare Autentică: Proiecte în echipă care stimulează comunicarea și responsabilitatea

Tehnologie Integrată: Instrumente digitale care transformă experiența de învățare

Învățare Activă : Elevul devine protagonist, nu simplu receptor de informații

O arhitectură pedagogică ce modelează **procesele creative** ale elevilor prin șapte dimensiuni complementare o constituie metoda Metoda CREATIV: Curiozitate, Reflecție, Explorare - explorarea potențialului, identificarea și cultivarea talentelor individuale, Autonomie, Transfer, Inovație, Valorizare. Aceasta are în structură abordări inovatoare , strategii pedagogice adaptate fiecărui elev; evaluare autentică, aprecierea procesului, nu doar a produsului final.

Creativitatea este Motorul Inovației așa încât elevii de azi or să devină inovatorii de mâine.

Creativitatea didactică unește, îmbină armonioas calitățile celui mai bun cadru didactic, împletind rigorile tradiției cu libertatea creativității folosind Jocuri de Rol pentru simularea situațiilor reale, Interdisciplinaritatea pentru conexiuni între materii, Simulări pentru experimentarea conceptelor

O Mină de Aur pentru Educație o constituie folclorul punând în evidență Identitate Națională prin tradiții culturale vii, transmise din generație în generație prin studiul lui, a folclorului. Pentru aceasta este nevoie de Competențe Lingvistice: Povești și cântece care îmbogățesc vocabularul și cultivă expresivitatea și Valori Morale: Lecții de viață transmise prin înțelepciunea basmelor și proverbelor populare

În concluzie Tradiție + Creativitate = Viitorul Educației care având rădăcini adânci și aripi largi pentru o evoluție a Educației bazată pe inovație, ascensiune tehnică și adaptabilă.

Educația Viitorului se bazează pe o regândire în concordanță evoluția tehnologizată punând accent pe:

→ Cadre Didactice creative , deschise la idei noi, adaptabile, motivante — modele vii pentru elevi

→ Mediu Dinamic, spații de învățare captivante, în care fiecare elev se simte valorizat

→ Echilibrul Perfect, Tradiția oferă stabilitate. Creativitatea oferă zbor.

Împreună, construim generația inovatoare a României!

CALITATE, INOVAȚIE ȘI PROGRES ÎN EDUCAȚIE

PROF. CENUȘA MARIA LILIANA

COLEGIUL NAȚIONAL "AVRAM IANCU"/GPP CÂMPENI, ALBA

Perspectiva pedagogică din educația timpurie, urmărește abordarea integrală a copilului și a educației sale, nediscriminarea educației, implicarea familiei și a comunității în educația copilului, dezvoltarea politicilor educative de responsabilizare, precum și dezvoltarea organismelor societății civile care să promoveze alternative educaționale specifice vârstei. Astfel, copiii vor deveni parteneri ai dascălului, întregul colectiv devenind o comunitate liberă și eficientă. Copilul trebuie lăsat să comunice liber în legătură cu ceea ce a înțeles din lecție, să explice cu cuvintele sale, dascălul constatând astfel creativitatea, inteligența lui. Obținerea succesului școlar presupune o adaptare cu dublu sens: pe de o parte a copilului la activitatea școlară, iar pe de altă parte a școlii la factorii interni ai acestuia. Deci este necesar să adaptăm la particularitățile elevilor activitatea didactică (a conținutului ei, a metodelor folosite și a formelor de desfășurare). Cunoașterea particularităților psihofizice ale elevilor reprezintă condiția necesară adaptării strategiilor de tratare diferențiată a elevilor. Reușitele noastre vor fi cu atât mai mari, cu cât pătrundem mai adânc în viața elevilor noștri, le cunoaștem stările sufletești, slăbiciunile, năzuințele personale.

Este dovedit faptul că factorul principal al performanțelor și unul dintre elementele cheie ale competitivității îl reprezintă calitatea. Succesul întregii activități derulate în instituțiile de învățământ depinde în mare măsură de modul în care se asigură un management adecvat al calității. Calitate în educație înseamnă asigurarea pentru fiecare educabil a condițiilor pentru cea mai bună, completă și utilă dezvoltare. Asigurarea calității educației în context formal se realizează mai ales prin modul în care cadrul didactic organizează demersul didactic, pentru atingerea competențelor vizate de programă. În viziune modernă, rolul profesorului este de a facilita și intermedia învățarea, de a fi partener în învățare, de a-i ajuta pe elevii săi să înțeleagă, să argumenteze puncte de vedere proprii, de a alege strategii adecvate prin care să-i pregătească pe elevi să facă față și să se integreze optim unei societăți aflate într-o dinamică fără precedent. Modalitățile de realizare a învățării urmăresc formarea de competențe și deprinderi practice cu accent pe învățarea prin cooperare. Situațiile de învățare create trebuie să-i încurajeze pe elevi să exprime puncte de vedere proprii, să colaboreze în rezolvarea sarcinilor de lucru, să-i incite la căutare. Îmbunătățirea calității educației presupune evaluare, analiză și acțiune corectivă continuă din partea organizației furnizoare de educație, bazată pe selectarea și adoptarea celor mai potrivite proceduri, precum și pe alegerea și aplicarea celor mai relevante standarde de referință.

Metodologia asigurării calității educației precizează că asigurarea calității educației este centrată preponderent pe rezultatele învățării. Rezultatele învățării sunt exprimate în termeni de cunoștințe, competențe, valori, atitudini care se obțin prin parcurgerea și finalizarea unui nivel de învățământ sau program de studiu. Calitatea în educație este asigurată prin următoarele procese: planificarea și realizarea efectivă a rezultatelor așteptate ale învățării, monitorizarea rezultatelor, evaluarea internă a rezultatelor, evaluarea externă a rezultatelor și prin îmbunătățirea continuă a rezultatelor în educație. Calitatea este dependentă de valorile sociale în care funcționează sistemul respectiv de educație. Calitatea se realizează pe un anumit subiect, pentru un anumit beneficiar, după anumite interese. Valorile calității în educație: democrația, umanismul, echitatea, autonomia intelectuală și morală, calitatea relațiilor interpersonale, comunicarea, îmbogățirea comunității, inserția optimă socială și

profesională, educarea individului ca membru critic și responsabil al grupului. Forța de muncă să fie competitivă, cu noi competențe în soluționarea problemelor și cu abilități cognitive. Încă persistă discrepanțe între nivelul de pregătire al elevilor din școlile rurale și cei din școlile urbane, între elevii majoritari și cei aparținând grupurilor minoritare defavorizate. Cheia spre calitatea învățământului preuniversitar constă în termenul de „adaptare”: o adaptare la vârsta copiilor, la stilurile lor de învățare, la valorile societății românești, la nevoile elevilor, la perspectivele lor de viitor, etc.

Cultivarea gândirii inovatoare a devenit o sarcină importantă a școlilor contemporane. Stimularea creativității tinerilor se poate realiza printr-o susținută și elevată pregătire teoretică și practică; dinamizarea inițiativei și muncii independente, a spiritului critic științific; dinamizarea activității de documentare și experimentare independentă; receptivitatea față de nou; pasiune pentru știință în concordanță cu aptitudinile fiecăruia. Deosebit de importantă este atitudinea profesorului, relația sa cu elevii. Aceasta implică schimbări importante, atât în mentalitatea profesorilor, cât și ceea ce privește metodele de educare și instruire. În primul rând, trebuie schimbat climatul, pentru a elimina blocajele culturale și emotive, puternice în școala din trecut. Se cer relații distinse, democratice, între copii și profesori, ceea ce nu înseamnă a coborî statutul social a celor din urmă, apoi, modul de predare trebuie să solicite participarea, inițiativa lor – e vorba de acele metode active, din păcate prea puțin utilizate în școala românească.

Concluzia este că dascălii au un rol central în dezvoltarea unei educații de calitate. Învățarea centrată pe elev, care presupune cunoașterea îndeaproape a acestuia, a culturii, a capacităților și înclinațiilor sale către anumite domenii, reprezintă o metodă actuală care dă posibilitatea profesorului să răspundă cerințelor și nevoilor sale de cultură, precum și să-l evalueze corect. În acest caz, corectitudinea evaluării depinde în mare măsură de imaginea pe care profesorul și-o creează despre copil. Calitatea se produce, se generează permanent, se măsoară și se îmbunătățește continuu, iar organizația furnizoare de educație trebuie să asigure calitatea, să implementeze propriul sistem de management și de asigurare a calității, să se autoevalueze continuu și să propună măsuri ameliorative.

Așadar, calitatea și inovația sunt premise ale performanței în educație deoarece acestea presupun integrarea valorilor și principiilor democratice, a drepturilor și obligațiilor partenerilor, fiind conceput într-un spirit de transparență, responsabilizare și implicare, atât a școlii ca furnizor de educație, cât și a familiei – elev și părinte – ca beneficiar al serviciului educațional.

BIBLIOGRAFIE

- Bontaș, Ioan, *Pedagogie*, Editura All, București, 1994;
- Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006;
- Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2002;
- Nicola, Ioan, *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Aramis, București, 200

Renașterea prin mișcare: lumina educației fizice în formarea tinerei generații

Prof. Chelaru Ana-Maria

Într-o eră în care ecranele luminează mai mult decât soarele, iar degetele se mișcă mai rapid decât întregul corp, tinerele generații par a fi pierdut un firesc ancestral, acela al mișcării ca mod fundamental de a fi în lume. Ne naștem cu toții pregătiți să alergăm, să sărim, să ne echilibrăm și să ne aruncăm în brațele celorlalți prin gesturi coordonate, dar școala modernă, familia grăbită și orașul sufocat de trafic și de beton transformă această predispoziție într-o amintire vagă. Educația fizică, atât de des marginalizată în ierarhia tacită a disciplinelor școlare, este privită fie ca o pauză veselă între orele serioase, fie ca un supliciu pentru cei mai puțin talentați. Și totuși, tocmai în această criză a sedentarismului și a dezechilibrului emoțional, educația fizică poate redeveni ceea ce a fost menită să fie dintotdeauna, o lumină călăuzitoare într-un proces de autentică renaștere.

Ce înseamnă, mai exact, renașterea prin mișcare? Nu este o formulă goală sau un slogan motivațional ieftin, ci o realitate fiziologică și psihologică profundă. Atunci când un adolescent transpiră după un efort susținut, creierul său nu mai este același. Endorfinele, serotonina, dopamina și factorul neurotrofic derivat din creier sunt substanțe care nu doar induc o stare de bine temporară, ci reconstruiesc efectiv circuitele neuronale, repară daunele provocate de stres și deschid perspective noi asupra sinelui și asupra lumii. Renașterea înseamnă a ieși dintr-o letargie fizică și emoțională și a redescoperi că trupul nu este doar un suport pentru cap, ci o sursă inepuizabilă de înțelepciune și de bucurie. Elevul care simte pentru prima dată că poate executa o mișcare pe care înainte o considera imposibilă trăiește o experiență transformatoare, el nu mai este același, încrederea sa în sine a crescut, iar granițele posibilului s-au extins.

Lumina educației fizice în acest proces nu vine însă automat, ci printr-o predare care știe să vadă dincolo de performanța brută. Un profesor iluminat nu este cel care îi compară pe elevi după câte flotări fac sau cât de repede aleargă, ci cel care observă fiecare progres mic, care creează un climat în care eșecul nu este o rușine, ci o treaptă a învățării, și care reușește să transmită bucuria mișcării în sine, nu frica de notă sau de ridicol. Acest tip de educație fizică devine astfel un spațiu al libertății, unde tânărul poate să își testeze limitele fără teama de judecată, să își descopere resursele interioare și să învețe că disciplina nu înseamnă constrângere, ci mai degrabă eliberare de haosul unei voințe neantrenate.

Dincolo de beneficiile individuale asupra sănătății și a stimei de sine, educația fizică are un rol social și moral esențial în formarea tinerei generații. Într-o lume în care interacțiunea umană este din ce în ce mai mediată de tehnologie, iar competiția devine adesea o luptă acerbă fără reguli, sala de sport și terenul de joc rămân printre ultimele locuri unde tinerii pot învăța sensul autentic al fair-play-ului, al respectului pentru celălalt și al colaborării pentru un scop comun. Jocurile sportive colective, de pildă, sunt adevărate laboratoare ale vieții sociale. Acolo se învață că uneori trebuie să pasezi mingea, chiar dacă ți-e greu să renunți la control, pentru că succesul echipei este mai important decât gloria personală. Acolo se învață că adversarul nu este un dușman de distrus, ci un partener care te ajută să devii mai bun. Acolo se învață că o înfrângere

poate fi mai valoroasă decât o victorie ușoară, pentru că te obligă să cauți în tine resurse de reziliență pe care nu știai că le ai.

Renașterea prin mișcare înseamnă, astfel, și o renaștere a comunității. Atunci când o clasă de elevi transpira și se încurajează împreună, barierele artificiale dintre ei, fie ele de statut social, de apartenență etnică sau de performanță școlară, încep să se topească. În mișcare, corpurile vorbesc un limbaj mai vechi decât orice vorbă, iar acest limbaj este cel al solidarității. Observați cum, după un meci de baschet sau de handbal bine jucat, chiar și cei mai timizi elevi se simt incluși, chiar și cei mai orgolioși învață să accepte ajutorul, chiar și cei mai triști zâmbesc pentru o clipă. Educația fizică bine înțeleasă este, în fond, o terapie de grup gratuită și la îndemâna oricărei școli.

Privind spre viitor, provocarea este uriașă. Nu putem continua să tratăm educația fizică ca pe o verigă slabă a sistemului, reducându-i orele, alocându-i spații necorespunzătoare sau lăsând-o în seama unor profesori epuizați și neapreciați. Dacă vrem cu adevărat o generație care să nu fie bolnavă, deprimată și înstrăinată, ci una viguroasă, echilibrată și capabilă de bucurie, atunci trebuie să redăm mișcării locul ei central în școală. Aceasta înseamnă investiții în săli de sport moderne și sigure, programe de formare continuă pentru profesori care să îi transforme din simpli instructori în adevărați mentori ai dezvoltării umane, și, nu în ultimul rând, o schimbare de mentalitate la nivelul întregii societăți. Mișcarea nu este o pierdere de timp, ci cea mai bună investiție în timpul pierdut pe care îl recuperăm sub forma unor ani de viață sănătoasă și a unor clipe de autentică trăire. Renașterea prin mișcare nu este un vis îndepărtat, ci o posibilitate reală, aflată la doar câțiva pași de fiecare dintre noi. Tot ce trebuie să facem este să îndrăznim să îi dăm șansa de a lumina din nou viața tinerilor noștri.

TRADIȚIE ȘI CREATIVITATE - ELEMENTE ESENȚIALE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

Cireașă Cristina – Grădinița nr. 203
Chițuleasă Mimi – Grădinița nr. 203

În cadrul educației timpurii se conturează primele valori, competențe, deprinderi și atitudini ale copilului. Este o perioadă foarte importantă în dezvoltarea lui armonioasă. În acest context, creativitatea și tradiția îmbinate constant contribuie la formarea unei identități sociale solide și la dezvoltarea unei gândiri divergente. Prin creativitate, copilul își dezvoltă imaginația, capacitatea de adaptare și flexibilitate a gândirii, iar tradițiile contribuie la stabilitate și apartenență culturală. În grupa de vârstă 3–6 ani, aceste două dimensiuni nu se exclud, ci se completează reciproc.

Prin conceptul de tradiție în educație se înțeleg totalitatea valorilor, datinilor, obiceiurilor și practicilor transmise din generație în generație și discutate sau practicate acestora de către copiii preșcolari. Acesta ajută la formarea identității culturale, dezvoltă sentimentul de apartenență și îi ajută pe cei mici să înțeleagă particularitățile mediilor sociale. Tradițiile sunt accesibile preșcolarilor prin povești și basme, cântece și jocuri populare și prin activități legate de sărbători (Crăciun, Paște, Mărțișor etc.).

Capacitatea celor mici de a formula sau crea idei noi, originale, valoroase poartă denumirea de creativitate. În cadrul educației timpurii aceasta este manifestată spontan prin jocurile simbolice, desene libere, invenții spontane, exprimarea liberă verbal și nonverbală sau dirijat prin jocurile de rol, activitățile de educație plastică sau practică sau de educare a limbajului prin poveștile create realizate de preșcolari. Creativitatea este susținută de un mediu educațional deschis, care încurajează explorarea și experimentarea.

Pentru o îmbinare cât mai armonioasă între tradiție și creativitate în activitatea didactică trebuie respectate câteva principii metodice esențiale care contribuie la o înțelegere mai facilă și la însușirea completă a acestora de către preșcolari. Acestea sunt: adaptarea tradițiilor pentru nivelul de înțelegere al copiilor, încurajarea interpretării creative a acestora, utilizarea unor metode de grup interactive și participative în cadrul activităților de zi cu zi și valorificarea experiențelor personale ale celor mici.

Pentru o mai bună înțelegere a modului în care cele două elemente trebuie integrate am realizat o serie de sugestii de activități ce pot fi desfășurate la grupe:

a) **Activități artistico-plactice**

- Decorarea ouălor de Paște folosind tehnici moderne (colaj, pictură liberă, desen);
- Realizarea de măști inspirate din tradiții populare folosind bucăți de hârtie colorată, glasată sau creponată.

b) **Jocuri didactice**

- Jocuri de rol inspirate din viața satului (de-a gospodarii, de-a meșteșugarii, de-a bucătarii);
- Dramatizarea unor povești populare.

c) Activități muzicale

- Învățarea cântecelor tradiționale reinterpretate prin mișcare și improvizație;
- Crearea de ritmuri proprii pornind de la melodii populare.

d) Activități de educare a limbajului

- Schimbarea firului unor povești deja cunoscute de către cei mici,
- Realizarea unor povești create cu început dat, sau după personaje.

e) Activități integrate

- Proiecte tematice despre sărbători tradiționale;
- Serbări tematice cu datini și obiceiuri,
- Ateliere creative cu implicarea părinților.

Pentru ca cele două elemente să se integreze, rolul cadrului didactic este foarte important. Acesta trebuie să selecteze conținuturi adecvate și adaptate nivelului de înțelegere al copiilor, să creeze un climat stimulat, prin care cei mici să își dorească singuri să afle mai multe lucruri și să descopere noi informații, să încurajeze exprimarea liberă și păstreze un echilibru între tradiție și modernitate. De asemenea, trebuie să evite rigiditatea și să permită copilului să exploreze tradițiile într-un mod personal și creativ.

Îmbinarea tradiției cu creativitatea în educația timpurie generează o serie de beneficii esențiale pentru dezvoltarea armonioasă a copilului. În primul rând, această abordare contribuie la formarea identității culturale, oferindu-i copilului ocazia de a cunoaște și de a înțelege valorile, obiceiurile și simbolurile specifice comunității din care face parte. Prin contactul direct cu tradițiile, copilul dezvoltă un sentiment de apartenență și continuitate. În același timp, integrarea creativității în valorificarea acestor tradiții stimulează imaginația și gândirea divergentă. Copiii nu se limitează la reproducerea unor modele, ci sunt încurajați să le reinterpreteze, să le adapteze și să le exprime într-o manieră personală. Acest proces favorizează dezvoltarea încrederii în sine, deoarece fiecare copil are posibilitatea de a-și manifesta originalitatea fără teama de a greși. De asemenea, activitățile care combină elemente tradiționale cu exprimarea creativă contribuie la dezvoltarea competențelor sociale și emoționale. Lucrul în grup, participarea la jocuri de rol sau la proiecte tematice îi ajută pe copii să comunice mai eficient, să coopereze și să își exprime emoțiile într-un mod adecvat. În plus, învățarea devine mai atractivă și mai semnificativă, deoarece este ancorată în experiențe concrete și relevante pentru copil.

Astfel, abordarea integrată a tradiției și creativității nu doar că îmbogățește procesul educațional, ci contribuie la formarea unor indivizi echilibrați, capabili să valorifice moștenirea culturală și să o transforme în mod original.

În concluzie putem afirma faptul că tradiția și creativitatea nu sunt concepte opuse, ci complementare în educația timpurie. Valorificarea tradițiilor într-un mod creativ permite copiilor să se conecteze cu trecutul, în timp ce își dezvoltă abilitățile necesare pentru viitor.

În grupa de vârstă 3–6 ani, această abordare contribuie la formarea unei personalități echilibrate, capabile să aprecieze valorile culturale și să le reinventeze într-un mod original.

Bibliografie:

- Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, *Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 3–6/7 ani*, 2019, București.
- Ciolan, L. *Educație timpurie*. Credis, (2013), București
- Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M. *Metode interactive de grup*, Editura Aramis, (2007), București,
- Păun, E., Iucu, R. (coord.) (2002). *Educația preșcolară în România*. Iași: Polirom.
- Ezechil, L., Păiși-Lăzărescu, M. *Laborator preșcolar: ghid metodologic*. Editura: V&I Integral (2011), București

RENAȘTERE ȘI LUMINĂ ÎN EDUCAȚIE

Prof. CIOBANU VALENTINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ "NICOLAE BĂLCESCU"-DRĂGĂȘANI

Istoria educației nu este doar o cronică a metodelor de predare, ci o oglindă a modului în care umanitatea și-a definit scopul existențial. Conceptul de „Lumină” în educație a apărut ca o reacție necesară la rigiditatea scolasticii medievale. Dacă Evul Mediu a pus accent pe mântuirea sufletului prin asceză și supunere, Renașterea și ulterior Iluminismul (Epoca Luminilor) au redefinit educația ca fiind actul de a aduce „lumină” în mintea individului prin cunoaștere, artă și rațiune.

Renașterea (secolele XIV-XVI) a marcat trecerea de la teocentrism la antropocentrism. În centrul universului nu mai stătea doar divinitatea, ci Omul – capabil să înțeleagă, să creeze și să stăpânească natura.

Umaniștii au introdus conceptul de *Studia Humanitatis*, un curriculum axat pe gramatică, retorică, istorie, poezie și filozofie morală. Scopul era formarea „omului universal” (*L'uomo universale*), care nu deținea doar cunoștințe tehnice, ci și o conduită etică impecabilă. Educația a devenit eliberatoare, căutând să dezvolte spiritul critic prin studiul direct al textelor antice (grecești și latine), eliminând intermediarii dogmatici.

Erasmus, numit „prințul umaniștilor”, a revoluționat pedagogia prin lucrarea sa *De pueris instituendis*. El susținea că educația trebuie să înceapă de timpuriu și să se bazeze pe blândețe, nu pe pedeapsă corporală. Pentru Erasmus, „lumina” învățaturii nu putea pătrunde într-o minte terorizată de frică, ci doar într-un spirit încurajat prin iubire și respect pentru individualitate.

În Renaștere, arta nu a fost doar o formă de divertisment sau decor religios, ci un instrument pedagogic esențial. Descoperirea perspectivei liniare de către Filippo Brunelleschi și teoretizarea ei de către Leon Battista Alberti au avut un impact profund asupra modului în care mintea umană organizează informația. A învăța să desenezi în perspectivă însemna a învăța să gândești logic, ordonat și matematic. Educația vizuală a devenit o disciplină a preciziei.

Leonardo da Vinci reprezintă apogeul legăturii dintre artă și educație. Pentru el, observația directă a naturii era „adevărata lumină”. Pedagogia leonardiană (implicită în caietele sale) se bazează pe curiozitate nesfârșită și pe legătura intrinsecă dintre știință și estetică. Elevul nu trebuie doar să memoreze, ci să „vadă” (*saper vedere*). Arta a devenit astfel o cale de cunoaștere științifică a anatomiei, botanicii și fizicii.

Dacă Renașterea a redescoperit omul, Iluminismul (secolul al XVIII-lea) a instituționalizat „Lumina” prin intermediul rațiunii pure. Educația a încetat să mai fie un privilegiu nobiliar, devenind un drept universal și un instrument de progres social.

Immanuel Kant definea Iluminismul ca fiind „ieșirea omului din starea de minorat de care el însuși este vinovat”. Deviza *Sapere Aude!* (Îndrăznește să știi!) a devenit fundamentul pedagogiei moderne. Educația luminii înseamnă curajul de a utiliza propriul intelect fără a fi ghidat de altcineva.

Diderot și D'Alembert au considerat că întunericul ignoranței poate fi risipit doar prin sistematizarea întregii cunoașteri umane. *Enciclopedia* a fost cel mai mare proiect pedagogic al omenirii, având scopul de a schimba modul general de gândire prin accesul liber la informație tehnică, artistică și filozofică.

Marii Reformatori analizează transformarea metodelor de predare sub influența ideilor de libertate și lumină. Jan Amos Comenius: Părintele pedagogiei moderne. Comenius a introdus conceptul de *Pansophia* (învățarea tuturor lucrurilor de către toți). În lucrarea sa, *Didactica Magna*, el folosește frecvent metafora luminii: „Școala este un atelier de lumină în care mințile sunt șlefuite pentru a reflecta adevărul divin și natural”. El a stabilit principiul intuiției (predarea prin imagini și obiecte), considerând că simțurile sunt ferestrele prin care lumina cunoașterii pătrunde în suflet.

Jean-Jacques Rousseau și educația negativă- În *Emil sau Despre educație*, Rousseau propune o ruptură de educația tradițională, artificială. El pledează pentru o educație în mijlocul naturii, unde „lumina” vine din experiența directă, nu din cărți. Rousseau consideră că rolul educatorului nu este de a turna cunoștințe, ci de a proteja copilul de „umbrele” viciilor sociale, lăsând lumina naturală a bunătății umane să se dezvolte.

Așadar, Renașterea și Iluminismul au lăsat educației o moștenire inestimabilă: ideea că învățarea este un proces de eliberare. Perspectiva culturală ne-a învățat respectul pentru tradiție și valori umane; perspectiva artistică ne-a oferit armonia și observația fină; iar perspectiva pedagogică ne-a dăruit metodele prin care putem forma cetățeni liberi.

Astăzi, în era digitală, conceptul de „Lumină în educație” se traduce prin *alfabetizare mediatică* și *gândire critică* – capacitatea de a distinge adevărul în fluxul nesfârșit de informații. Spiritul umanist al Renașterii rămâne ancora care ne amintește că, indiferent de tehnologie, scopul final al educației este înnobilarea caracterului uman.

Bibliografie

1. Alberti, Leon Battista – *Despre pictură*, Editura Meridiane, București, 1988.
2. Comenius, Jan Amos – *Didactica Magna*, traducere și note, Editura Didactică și Pedagogică, 1970.
3. Erasmus din Rotterdam – *Elogiul nebuniei*, Editura Humanitas, 2012.
4. Kant, Immanuel – *Ce este Iluminismul?*, în „Scrieri moral-politice”, Editura Științifică, 1991.
5. Rousseau, Jean-Jacques – *Emil sau Despre educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1973.
6. Vișniec, Matei – *Teatru și simbol în dramaturgia contemporană* (pentru contextul cultural al metaforei ferestrei).
7. Burckhardt, Jacob – *Cultura Renașterii în Italia*, Editura pentru Literatură, 1969.
8. Cassirer, Ernst – *Filosofia Iluminismului*, Editura Paralela 45, 2003.

LUMINA INCLUZIUNII ȘI ARHETIPUL RENAȘTERII: DECONSTRUCȚIA MĂȘTILOR VIOLENȚEI ȘI INTOLERANȚEI ÎN SPAȚIUL ȘCOLAR

Prof. Ciobică Alina-Delia

Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava

În contextul actual, marcat de o fragmentare socială accentuată, clasa a IX-a reprezintă un prag ontologic pentru adolescent. Elevul nu doar trece într-un alt ciclu de învățământ, ci își caută locul într-o ierarhie adesea brutală. În acest sens, au fost derulate trei activități, „*Dincolo de chip: demascarea intoleranței și arta incluziunii*”, „*Scutul empatiei: strategii de prevenire a bullying-ului în comunitatea noastră incluzivă*”, „*Măștile violenței: deconstrucția agresiunii subtile în spațiul incluziv*”. Proiectele implementate au vizat transformarea acestei „jungle sociale” într-o grădină a incluziunii, deoarece la toate aceste activități a participat un elev cu autism sever, membru al colectivului. Prezența lui nu a fost tratată ca o „problemă de gestionat”, ci ca un punct focal de lumină, care a forțat restul grupului să renunțe la limbajul agresivității în favoarea celui al empatiei pure.

Abordarea temelor precum intoleranța, bullying-ul și violența în contextul prezenței unui elev cu autism sever necesită o ancorare în câteva concepte-cheie ale pedagogiei moderne pentru a intra în profunzimea paradigmei incluziunii vs. integrării. Conform literaturii de specialitate (Vrăsmaș, 2001), incluziunea reprezintă un stadiu superior integrării. Dacă integrarea presupune simpla prezență fizică a elevului cu nevoi speciale într-o clasă de masă, incluziunea vizează transformarea mediului școlar pentru a răspunde nevoilor tuturor elevilor. În proiectele noastre, incluziunea a fost tratată ca un proces de adaptare bidirecțională: elevul cu autism a fost susținut prin resurse specifice, în timp ce restul de 26 de elevi au fost educați să își moduleze comportamentul (scăderea pragului senzorial, comunicare asertivă).

Autismul este definit adesea prin dificultatea de a atribui stări mentale (gânduri, intenții, dorințe) celorlalți. Totuși, proiectul a abordat și „Teoria Dublei Empatii” (Milton, 2012), care sugerează că bariera de comunicare nu este doar a persoanei cu autism, ci este o problemă de înțelegere reciprocă între două stiluri cognitive diferite. Prin intervenția psihologului, activitățile au funcționat ca un „traducător emoțional”, ajutând elevii tipici să înțeleagă că reacțiile colegului lor nu sunt acte de violență sau sfidare, ci răspunsuri la o lume suprasaturată senzorial.

Sociologul Dan Olweus subliniază că bullying-ul nu este doar o interacțiune între victimă și agresor, ci un fenomen de grup susținut de „martori”. Fundamentarea teoretică a proiectelor noastre s-a bazat pe activarea martorilor (the bystanders). Într-o clasă de a IX-a, grupul are o forță imensă de autoreglare. Prin „demascarea” mecanismelor agresivității, am vizat mutarea centrului de putere de la agresor către grupul suportiv, transformând „martorii tăcuți” în „protectori activi”.

Modelul lui Daniel Goleman privind inteligența emoțională și tehnicile de comunicare non-violentă ale lui Marshall Rosenberg constituie pilonii pe care s-au construit atelierele. Violența este, din punct de vedere teoretic, o expresie tragică a unor nevoi neîmplinite. Elevii au fost învățați să identifice nevoia din spatele „măștii” (nevoia de atenție, de siguranță sau de apartenență) pentru a dezamorsa conflictul înainte ca acesta să escaladeze.

Din perspectivă artistică, fundamentarea se sprijină pe conceptul de sublimare (Freud) și pe cel de educație prin artă (Herbert Read). Artă oferă un „spațiu tranzitional” (Winnicott) în care elevul poate exprima conținuturi psihice dificile fără riscul stigmatizării. Măștile create au

servit drept obiecte de proiecție. Elevii nu au vorbit despre propriile lor tendințe violente în mod direct, ci despre „violența măștii”, facilitând astfel o distanțare critică și o reflecție profundă.

Sinteza acestor teorii demonstrează că o clasă incluzivă nu este doar un spațiu de instruire, ci un laborator de exersare a rezilienței sociale. Lumina și renașterea apar atunci când teoria pedagogică se întâlnește cu practica umană, generând un mediu în care diferența nu mai este văzută ca un handicap, ci ca o resursă de învățare pentru toți membrii grupului.

Din punct de vedere cultural, am explorat dihotomia dintre *persoană* (chipul autentic) și *mască* (rolul social defensiv). În cele trei proiecte, am analizat cum intoleranța și bullying-ul sunt, în esență, măști ale fricii de inadecvare. Elevii au înțeles că, istoric, „monstrul” sau „celălalt” au fost marginalizați pentru că oglindeau fragilitatea societății. Inspirându-ne din filosofia alterității (E. Levinas), am propus elevilor ideea că „Chipul” colegului cu autism este o invitație la responsabilitate. Această perspectivă culturală a mutat accentul de pe dizabilitate pe umanitate comună, generând o „renaștere” a valorilor civice în rândul tinerilor de 15 ani.

Arta nu a fost doar un pretext, ci un instrument de mediere. Într-o lume suprasaturată de imagini violente, am propus o estetică a tăcerii și a texturii. Folosirea materialelor tactile în „Muralul Incluziunii” a permis elevului cu autism să se exprime fără bariera cuvintelor. Pentru restul celor 26 de elevi, actul de a picta împreună, adaptându-și ritmul la cel al colegului lor, a fost o lecție de *slow-art* și atenție deplină (mindfulness). Prin transformarea conceptelor abstracte de „bullying” în forme plastice (măști de carton), agresiunea a fost scoasă din sfera personală și plasată în sfera obiectuală, unde a putut fi analizată, demontată și, în final, „reciclată” în înțelegere.

Inovația pedagogică a acestui ciclu de proiecte constă în triada: Profesor – Psiholog – Elev vulnerabil. Prezența psihologului a oferit cadrul de siguranță necesar pentru ca profesorul să poată explora teme sensibile (violența, excluderea) fără riscul de a destabiliza emoțional colectivul. Am aplicat metode în care învățarea s-a produs prin experiență directă, nu prin moralizare. „Experimentul tăcerii” sau „Podul senzorial” au fost strategii prin care elevii „tipici” au accesat universul neurodivergenței, producându-se o renaștere a metodelor de comunicare în clasă. Clasa a devenit un laborator social unde regulile nu au fost impuse, ci negociate sub forma „Pactului de Bunăvoință”.

Impactul pe termen lung vizează schimbarea mentalității de la „integrare” (a-l aduce pe celălalt lângă noi) la „incluziune” (a ne schimba noi pentru a fi împreună). Cele trei proiecte au demonstrat că: violența scade atunci când elevii înțeleg rădăcinile suferinței colegilor lor, liderii pozitivi apar atunci când li se dă responsabilitatea de a proteja vulnerabilitatea, elevul cu autism devine un factor de coeziune, nu de segregare.

„Educația nu este pregătirea pentru viață; educația este viața însăși.” – Această maximă a lui John Dewey a prins viață în clasa noastră, unde fiecare barieră dărmată a fost o mică renaștere a spiritului uman.

BIBLIOGRAFIE:

- Baron-Cohen, Simon, *Lumea de gheață. Adevărul despre autism*, Editura Curtea Veche, 2014, București, p. 112;
- Cucos, Constantin, *Educația. Reîntemeieri, dinamici, prefigurări*, Editura Polirom, 2017, Iași, p. 205;

- Goleman, Daniel, *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Veche, 2008, București, p. 158;
- Levinas, Emmanuel, *Totalitate și Infinit. Eseu despre exterioritate*, Editura Polirom, 1999, Iași, p. 187;
- Olweus, Dan, *Bullying în școală. Ce știm și ce putem face*, Editura Polirom, 2006, Iași, p. 74;
- Păun, Emil, *Pedagogie. Provocări și dileme privind școala și profesia didactică*, Editura Polirom, 2017, Iași, p. 84;
- Rosenberg, Marshall, *Comunicarea nonviolentă. Un limbaj al vieții*, Editura Elena Francisc, 2005, București, p. 92;
- Salomie, Alexandra, *Bullying-ul în mediul școlar: Ghid practic pentru cadrele didactice*, Editura ASCR, 2020, Cluj-Napoca, p. 45;
- Vrăsmaș, Traian, *Învățământul integrat și/sau incluziv*, Editura Aramis, 2001, București, p. 129.

Metode interactive în predarea limbii engleze

Prof. Camelia Ciurdaș

Școala Gimnazială Simion Bărnuțiu Baia Mare

Introducere

În contextul transformărilor rapide ale societății contemporane, educația se confruntă cu noi provocări și responsabilități. Dezvoltarea tehnologiei, accesul facil la informație, diversitatea culturală și nevoia de adaptare la cerințele actuale impun reconsiderarea strategiilor didactice utilizate la clasă. Procesul instructiv-educativ nu mai poate rămâne centrat exclusiv pe metode tradiționale, ci presupune deschidere spre abordări moderne, flexibile și orientate către elev.

Predarea limbii engleze ocupă un loc important în cadrul curriculumului școlar, având în vedere rolul major al acestei limbi la nivel internațional. Limba engleză reprezintă principalul mijloc de comunicare în domenii precum educația, știința, cultura, afacerile sau tehnologia informației. Din acest motiv, formarea competențelor de comunicare în limba engleză constituie o necesitate reală pentru elevii care se pregătesc să activeze într-o societate globalizată.

În acest context, utilizarea metodelor interactive devine esențială pentru eficientizarea procesului educațional. Prin jocuri didactice, activități de colaborare, dialoguri, proiecte tematice sau resurse digitale, elevii au posibilitatea de a participa activ la lecție și de a exersa limba într-un mod natural și atractiv. Lucrarea de față își propune să evidențieze importanța acestor metode în predarea limbii engleze și impactul lor pozitiv asupra motivației și performanțelor școlare.

1. Importanța metodelor interactive în predarea limbii engleze

Procesul de predare-învățare a limbii engleze devine mai eficient atunci când elevii sunt implicați activ în desfășurarea lecției. Metodele interactive urmăresc participarea directă a acestora, stimulând comunicarea, cooperarea și învățarea prin experiență. Spre deosebire de abordările tradiționale, centrate în special pe explicație și memorare, strategiile interactive transformă elevul într-un participant activ la propria formare.

Un rol important îl au jocurile didactice, deoarece creează un climat relaxat și atractiv. Prin jocuri de vocabular, concursuri pe echipe, exerciții de asociere sau activități de tip quiz, elevii învață mai ușor noțiuni noi și își consolidează cunoștințele deja dobândite.

De asemenea, activitățile de grup și lucrul în perechi dezvoltă capacitatea de comunicare. Dialogurile, interviurile, schimburile de roluri sau rezolvarea unor sarcini comune oferă elevilor ocazia de a utiliza limba în contexte apropiate de viața reală.

Totodată, utilizarea resurselor digitale contribuie la diversificarea lecțiilor și la creșterea interesului pentru studiu. Elevii sunt familiarizați cu mediul digital, iar integrarea tehnologiei în activitatea didactică face procesul de învățare mai atractiv și mai accesibil.

Metodele interactive au și rolul de a dezvolta competențe transversale necesare elevilor în societatea actuală. Prin colaborare în echipă, rezolvarea de sarcini practice și asumarea unor responsabilități în cadrul activităților, elevii își formează spiritul de inițiativă, gândirea critică și

capacitatea de a lua decizii. Aceste competențe completează pregătirea lingvistică și contribuie la dezvoltarea armonioasă a personalității.

Un alt avantaj important constă în adaptabilitatea acestor metode la diferite niveluri de vârstă și pregătire. Profesorul poate selecta activități simple pentru începători sau sarcini mai complexe pentru elevii avansați, în funcție de particularitățile clasei. Astfel, fiecare elev are posibilitatea de a participa activ, de a progresa în ritm propriu și de a dobândi mai multă încredere în utilizarea limbii engleze.

2. Exemple de activități interactive utilizate la clasă

În predarea limbii engleze, activitățile interactive ocupă un rol esențial, deoarece oferă elevilor posibilitatea de a utiliza limba în contexte practice și atractive. Aceste metode transformă lecția într-un spațiu dinamic, în care elevii participă activ, colaborează și își dezvoltă treptat competențele de comunicare. Alegerea activităților se realizează în funcție de vârsta elevilor, nivelul de pregătire și obiectivele propuse.

Un exemplu frecvent utilizat este **role-play-ul** sau jocul de rol. Profesorul propune situații de comunicare apropiate de viața cotidiană, precum prezentarea personală, cumpărături, rezervarea unei camere la hotel, solicitarea unor informații ori conversații în timpul unei călătorii. Elevii interpretează diferite personaje și folosesc expresii specifice situației date. Această activitate dezvoltă fluența verbală, spontaneitatea și capacitatea de reacție în limba engleză, contribuind totodată la creșterea încrederii în sine.

O altă metodă eficientă este **lucrul în perechi**. Elevii pot completa dialoguri, adresa întrebări colegului, descrie imagini sau rezolva sarcini comune. De exemplu, un elev poate pune întrebări despre programul zilnic, iar colegul răspunde folosind timpul verbal studiat. Acest tip de activitate permite exersarea limbii într-un cadru mai puțin formal și oferă fiecărui elev mai multe oportunități de exprimare decât într-o lecție frontală.

Jocurile didactice sunt deosebit de apreciate de elevi și pot fi utilizate la orice nivel de studiu. Jocuri precum „Guess the Word”, „Hangman”, „Memory Game”, rebusurile sau competițiile pe echipe stimulează atenția și spiritul de participare. Prin intermediul lor, vocabularul nou este învățat mai ușor, iar noțiunile deja studiate sunt consolidate într-un mod plăcut și motivant.

În cadrul lecțiilor de recapitulare sau evaluare formativă, profesorul poate utiliza **quiz-uri interactive** și aplicații digitale. Elevii răspund în timp real la întrebări de vocabular, gramatică sau cultură generală, iar rezultatele pot fi discutate imediat. Aceste activități sporesc interesul pentru lecție și transformă verificarea cunoștințelor într-un proces atractiv, lipsit de tensiune.

De asemenea, **proiectele tematice** reprezintă o modalitate eficientă de integrare a competențelor lingvistice cu cele culturale și creative. Elevii pot realiza postere, prezentări sau portofolii despre țări vorbitoare de limba engleză, sărbători tradiționale, personalități celebre sau teme actuale precum protejarea mediului. În realizarea proiectelor, elevii caută informații, selectează vocabular relevant și își prezintă rezultatele în limba engleză.

Un rol important îl au și **activitățile bazate pe materiale audio-video**. Vizionarea unor secvențe scurte, ascultarea cântecelor sau a dialogurilor autentice contribuie la dezvoltarea pronunției și a competențelor de listening. Elevii intră astfel în contact cu limba reală, cu ritmul firesc al vorbirii și cu diferite accente.

Experiența didactică demonstrează că elevii reacționează pozitiv la aceste metode, participă cu mai mult entuziasm și dobândesc mai ușor competențe de comunicare. Prin varietate

și aplicabilitate practică, activitățile interactive transformă ora de limba engleză într-un spațiu al învățării active, al cooperării și al dezvoltării personale.

3. Rolul profesorului în utilizarea metodelor interactive

Succesul metodelor interactive depinde în mare măsură de implicarea cadrului didactic. Profesorul nu mai este doar furnizor de informații, ci organizator al activităților de învățare și facilitator al comunicării. Acesta selectează metodele potrivite nivelului clasei, stabilește obiective clare și creează un climat favorabil participării active.

În predarea limbii engleze, profesorul are rolul de a încuraja exprimarea liberă, de a corecta greșelile într-o manieră constructivă și de a motiva elevii să folosească limba fără teama de a greși. O atitudine pozitivă și deschisă contribuie la dezvoltarea încrederii elevilor în propriile capacități.

De asemenea, cadrul didactic trebuie să adapteze permanent strategiile de lucru la nevoile colectivului de elevi. Unele clase reacționează mai bine la jocuri didactice, altele la proiecte sau activități digitale. Flexibilitatea și creativitatea profesorului reprezintă factori importanți în reușita lecției.

Profesorul are totodată responsabilitatea de a observa progresul fiecărui elev și de a oferi feedback permanent, clar și încurajator. Prin aprecierea rezultatelor obținute și prin sprijin acordat în depășirea dificultăților, elevii devin mai motivați și mai implicați în procesul de învățare. În același timp, cadrul didactic cultivă respectul reciproc, spiritul de echipă și dorința de autodepășire, contribuind astfel la formarea unui mediu educațional pozitiv și eficient.

Prin profesionalism și preocupare constantă pentru perfecționare, profesorul poate transforma ora de limba engleză într-un spațiu modern, atractiv și eficient.

Concluzii

Predarea limbii engleze presupune, în contextul educației actuale, utilizarea unor strategii didactice capabile să răspundă nevoilor și intereselor elevilor. Metodele interactive s-au dovedit eficiente prin faptul că stimulează participarea activă, dezvoltă competențele de comunicare și transformă lecția într-un proces atractiv și accesibil.

Aplicarea jocurilor didactice, a activităților de grup, a proiectelor tematice și a resurselor digitale contribuie la crearea unui climat educațional pozitiv, în care elevii învață cu mai multă încredere și motivație.

Așadar, metodele interactive reprezintă o direcție necesară în predarea limbii engleze, contribuind la formarea unor elevi activi, motivați și mai bine pregătiți pentru cerințele societății contemporane.

Bibliografie

Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, ediția a IV-a, Iași, Editura Polirom, 2006.
Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, ediția a III-a revăzută și adăugită, Iași, Editura Polirom, 2014.
Harmer, Jeremy, *The Practice of English Language Teaching*, Fourth Edition, Harlow, Pearson Education Limited, 2007.
Scrivener, Jim, *Learning Teaching: The Essential Guide to English Language Teaching*, Third Edition, Oxford, Macmillan Education, 2011.

Creativitate, educație și inteligența artificială: viitorul artelor vizuale în licee

În ultimele decenii, artele vizuale au traversat transformări profunde, influențate de dezvoltarea accelerată a tehnologiei digitale. Apariția inteligenței artificiale (AI) reprezintă una dintre cele mai importante schimbări contemporane, având capacitatea de a redefini atât procesul de creație, cât și modul în care arta este predată și înțeleasă în mediul educațional, în special la nivel liceal.

Artele vizuale au fost mereu în dialog cu tehnologia. De la descoperirea perspectivei în Renaștere până la fotografia digitală și grafica pe calculator, fiecare progres tehnologic a extins limitele expresiei artistice. Astăzi, inteligența artificială continuă această evoluție, oferind instrumente care nu doar asistă artistul, ci contribuie activ la generarea de conținut vizual.

În contextul educației liceale, introducerea AI în predarea artelor vizuale poate reprezenta o oportunitate majoră. Elevii trăiesc într-un mediu profund digitalizat, iar metodele tradiționale de predare nu mai sunt întotdeauna suficiente pentru a le capta interesul și a le stimula creativitatea. Integrarea unor instrumente bazate pe AI poate transforma orele de artă într-un spațiu interactiv, experimental și relevant pentru realitatea contemporană.

Creativitatea, considerată mult timp o abilitate exclusiv umană, este astăzi pusă într-o nouă lumină. AI poate genera imagini, poate imita stiluri artistice și poate produce compoziții complexe în câteva secunde. Totuși, acest lucru nu anulează rolul creativității umane, ci îl redefineste. Elevii nu mai sunt doar executanți ai unor tehnici, ci devin inițiatori de idei, curatori ai procesului creativ și critici ai rezultatelor generate.

Un prim argument în favoarea introducerii AI în licee este dezvoltarea gândirii critice. Atunci când elevii folosesc un sistem AI pentru a genera imagini, ei trebuie să analizeze rezultatele, să evalueze calitatea acestora și să decidă ce merită păstrat sau modificat. Acest proces stimulează nu doar creativitatea, ci și capacitatea de analiză și reflecție.

Un al doilea argument este accesibilitatea. Instrumentele bazate pe inteligență artificială permit elevilor fără abilități tehnice avansate să creeze lucrări vizuale complexe. Astfel, arta devine mai inclusivă, iar elevii care anterior nu se considerau „talentați” pot descoperi noi forme de exprimare.

De asemenea, AI poate contribui la personalizarea învățării. Fiecare elev poate explora stiluri diferite, ritmuri proprii și teme de interes personal. Profesorul devine mai degrabă un facilitator al procesului educațional decât un simplu transmițător de informații.

Pe de altă parte, există și riscuri care trebuie luate în considerare. Unul dintre acestea este dependența excesivă de tehnologie. Dacă elevii se bazează exclusiv pe AI pentru a crea, există riscul diminuării abilităților manuale și al înțelegerii fundamentelor artistice. De aceea, este esențial ca AI să fie utilizată ca un complement, nu ca un substitut al metodelor tradiționale.

Un alt argument important este legat de etică. Elevii trebuie să înțeleagă că AI funcționează pe baza unor date existente, iar utilizarea acestor sisteme ridică probleme legate de drepturile de autor și de originalitate. Introducerea acestor discuții în licee poate contribui la formarea unor viitori creatori responsabili și conștienți.

În plus, utilizarea AI în educația artistică poate pregăti elevii pentru piața muncii viitoare. Industriile creative evoluează rapid, iar competențele digitale devin din ce în ce mai importante. Elevii care învață să folosească AI în mod creativ vor avea un avantaj competitiv semnificativ.

Un alt aspect relevant este colaborarea. AI poate deveni un instrument prin care elevii lucrează împreună, experimentând și schimbând idei. Procesul creativ devine astfel unul colectiv, în care tehnologia facilitează comunicarea și cooperarea.

De asemenea, integrarea AI în predarea artelor vizuale poate contribui la interdisciplinaritate. Elevii pot combina arta cu informatica, matematica sau chiar filosofia, explorând teme precum estetica algoritmică sau natura creativității.

În acest context, rolul profesorului se transformă semnificativ. Acesta nu mai este doar un evaluator al lucrărilor, ci un ghid care ajută elevii să navigheze într-un mediu complex, plin de posibilități tehnologice. Profesorul trebuie să încurajeze experimentarea, dar și reflecția critică.

Un alt argument în favoarea utilizării AI este stimularea motivației elevilor. Tehnologia are un impact puternic asupra interesului acestora, iar integrarea ei în procesul educațional poate face orele mai atractive și mai relevante. Cu toate acestea, este important să se mențină un echilibru. Arta nu trebuie redusă la un produs generat automat. Procesul, intenția și expresia personală rămân esențiale. AI trebuie să fie un instrument care amplifică aceste elemente, nu le înlocuiește.

În concluzie, viitorul artelor vizuale în licee este strâns legat de integrarea inteligentă a tehnologiei. Inteligența artificială oferă oportunități extraordinare pentru dezvoltarea creativității, pentru diversificarea metodelor de predare și pentru pregătirea elevilor într-o lume digitală. Totuși, succesul acestei integrări depinde de modul în care este realizată: echilibrat, etic și orientat spre dezvoltarea gândirii critice și a expresiei autentice. Arta rămâne, în esență, un act uman, iar tehnologia trebuie să servească acestui scop.

Viitorul nu aparține nici exclusiv oamenilor, nici exclusiv mașinilor, ci colaborării dintre acestea. În această colaborare, educația are un rol fundamental, iar liceul devine spațiul în care se formează noile generații de creatori.

Semnat,

prof. Cornelia CONON

EDUCABILITATEA – CONSIDERAȚII MODERNE PRIVIND FAZELE INTRAUTERINE ȘI EMBRIOLOGIA

Constantin Mădălina
Liceul Tehnologic Târnăveni (Mureș)

Studii cu privire la dezvoltarea ființei umane înainte de naștere au existat încă din antichitate. Ontogeneza începe din momentul procreării, etapa dezvoltării intrauterine având un rol semnificativ în organogeneză, adică în constituirea tuturor structurilor anatomo-funcționale de bază, care să permită adaptarea la mediu și supraviețuirea. Pentru perioada intrauterină psihologii vorbesc despre un prepsihism (sau psihism prenatal)¹. Acum se construie premisele vieții psihice, prin dezvoltarea sistemului nervos și a organelor de simț, dar și prin sensibilizarea fătului la stimulări mediate prin organismul matern, dar provenite din exterior.

Etapa prenatală poate fi subîmpărțită în trei subetape: etapa embrionară (până în săptămâna 8 de sarcină copilul nenăscut numindu-se embrion), etapa fetală precoce (2-6 luni), etapa fetală tardivă (6-9 luni). Perioada embrionară este esențială pentru dezvoltarea umană, pentru că dezvoltarea celor mai importante organe se produce în această perioadă. Acum are loc formarea incipientă a sistemului nervos, precum și formarea primară a encefalului, care își vor continua dezvoltarea în etapele ulterioare.

Cercetările au demonstrat existența unor diferențe în evoluția sarcinii în funcție de sexul embrionului, existând un risc crescut de avorturi spontane în cazul băieților, precum și o dezvoltare mai lentă a lor comparativ cu embrionii de sex femeiesc. Studiile arată că în săptămâna 20 a sarcinii, decalajul este de două săptămâni, în săptămâna 40 este de patru săptămâni, iar această diferență rămâne constantă până la maturitate². Unii explică fenomenul prin posibilele diferențe în mecanismele imunitare.

Mama și fătul au impact unul asupra celuilalt, atât fizic cât și nervos, pentru a asigura adaptarea și conexiunea. Fătul produce schimbări în nutriția mamei, sistemul imunitar al acesteia și în funcționarea creierului ei pentru a asigura o stare optimă de sănătate a ambilor atât în timpul sarcinii, cât și după naștere. Mama influențează și ea fătul, mai ales în ceea ce privește dezvoltarea creierului acestuia, prin starea sa de sănătate, starea emoțională, nutriție, voce, ciclurile de somn etc³. Se apreciază că între factorii nocivi în sarcină (gravitatea variind în funcție de natura factorului, intensitatea și durata lor, invers proporțional cu durata sarcinii) putem include tarele genetice, radiațiile (malformații), toxoplasmozele (pot cauza debilitate mentală prin încetinirea creșterii numerice a celulelor nervoase), gripele, rubeola și alte boli, consumul anumitor medicamente/substanțe, loviturile, regimul alimentar deficitar, suprasolicitarea, tensiunile emoționale etc. Studiile arată că aportul incorect de proteine din alimentația mamei poate avea ca urmare scoruri scăzute la testele de inteligență la copii. Sindromul alcoolic fetal poate duce la anomalii ale dezvoltării sistemului nervos, asociate cu handicap mintal sau fizic, respectiv anomalii de dezvoltare a zonei faciale. Sindromul tabacic fetal poate crește cu 50% riscul de cancer, putând accentua și riscul de instabilitate emoțională și hiper-reactivitate

¹ Minkovski, încă din 1938, menționează un fel de psihism incipient, idee reluată în 1960 de This. Pentru Osterrieth, psihismul prenatal reprezintă baza de neșters în care se înserează toate impresiile de mai târziu.

² Hutt, C., *Males and females*, Penguin, 1972, p.73

³ Anderson, Jane; June, Patricia Lee, *The Infant – Mother Connection And Implications For Their Future Health*, American College of Pediatricians – June 2018

comportamentală. Șocul afectiv, prin surplusul de adrenalină transmis prin placentă, poate accentua mișcările fătului. Dintre medicamente amintim aspirina, al cărei exces a fost asociat în unele studii cu scoruri scăzute la testele de inteligență și tulburări de motricitate.

Fenomenele de prepsihism sunt evidente îndeosebi în ceea ce privește dezvoltarea senzorială și dezvoltarea socio-afectivă. Numeroasele transformări structurale la nivelul sistemului nervos în sarcină fac posibilă manifestarea vieții intrauterine atât în plan biologic, cât și în planul vieții de relație.

După luna a șasea a sarcinii se dezvoltă mai deplin analizatorii, începând cu mirosul, gustul, continuând apoi cu auzul, văzul, simțul tactil. S-a constatat că după luna a șasea fătul poate deosebi dulcele de amar (preferând dulcele) și că își schimbă poziția dacă pe abdomenul mamei se proiectează un jet puternic de lumină (M. Smythe), fătul percepend lumina și întunericul din exteriorul abdomenului mamei încă din săptămâna 22 de sarcină.

Copilul dezvoltă, încă din faza intrauterină, legături emoționale și sociale. Înregistrându-se mișcările fătului, s-a constatat că acestea diferă calitativ, în funcție de stările psihice ale mamei¹. F. Veldman a creat haptonomia, o metodă de comunicare tactilă între părinți și făt (fătul răspunde la atingerile părinților). Ogawa și Wedwnberg au demonstrat că din luna a șaptea fătul reacționează la melodii și la vocile părinților și preferă sunetele cu frecvențe între 300-2000 Hz. Este una din explicațiile faptului că imediat după naștere nou-născutul recunoaște imediat vocile părinților și ale celor apropiați. După naștere, vor fi mult mai receptivi la stimuli verbali sau muzicali acei copii cu care în sarcină s-a realizat o comunicare verbală sau când s-a utilizat în mod frecvent o anumită muzică. Copilul pare să prefere vocea mamei și limba maternă a acesteia². Un studiu realizat pe 40 de copii aflați în săptămâna 36 a sarcinii care își auziseră mama citind cu voce tare a demonstrat că aceștia erau capabili să recunoască vocea mamei.

Unii cercetători consideră că încă din faza intrauterină are loc debutul conștiinței, al capacității de învățare (Luksch, Rottmann etc) și chiar al unui limbaj rudimentar (A.Tomatis). Cercetări mai noi confirmă faptul că la 6 luni de viață intrauterină fătul emite niște sunete interpretate ca țipete foarte slabe, iar la 8 luni apare posibilitatea unui mod de comunicare direct, gestual, cu exteriorul³.

Prepsihismul, din ce în ce mai mult investigat și documentat prin rezultatele numeroaselor studii desfășurate, este încă un fenomen cu implicații necunoscute (sau prea puțin cunoscute) în geneza structurilor psihocomportamentale umane.

Bibliografie

- **Anderson, Jane; June, Patricia Lee**, *The Infant – Mother Connection And Implications For Their Future Health*, American College of Pediatricians – June 2018
- **Briceag, Silvia**, *Psihologia vârstelor: Curs universitar*, Universitatea de Stat “Alecu Russo” din Bălți, Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, 2017

¹ **Briceag, Silvia**, *Psihologia vârstelor: Curs universitar*, Universitatea de Stat “Alecu Russo” din Bălți, Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, 2017, p. 54

² **Moon C, Cooper RP, Fifer WP**, *Two-day-olds prefer their native language*, în *Infant Behavior and Development*, 1993, p.495–500

³ **Briceag, Silvia**, *Psihologia vârstelor: Curs universitar*, Universitatea de Stat “Alecu Russo” din Bălți, Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, 2017, p. 55

- **Craighero, Laila;** *An embodied approach to fetal and newborn perceptual and sensorimotor development*, in *Brain and Cognition*, Volume 179, August 2024
- **Hutt, C.,** *Males and females*, Penguin, 1972
- **Moon C, Cooper RP, Fifer WP** *Two-day-olds prefer their native language.* *Infant Behavior and Development*, 1993, p.495–500

EDUCAȚIA – LUMINA CUNOAȘTERII ȘI DRUMUL RENAAȘTERII PERSONALE

CONSTANTIN MIHAELA– ȘCOALA GIMNAZIALĂ CĂTEASCA

Fundamentare teoretică

Educația reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării unei societăți. Prin intermediul educației, oamenii dobândesc cunoștințe, valori și competențe care îi ajută să se integreze în comunitate și să contribuie la progresul acesteia. De-a lungul istoriei, educația a fost considerată o lumină a cunoașterii, capabilă să alunge ignoranța și să deschidă noi perspective asupra lumii.

Conceptul de „lumină” în educație simbolizează procesul de descoperire și înțelegere. Prin învățare, individul își dezvoltă gândirea critică, capacitatea de analiză și abilitatea de a lua decizii responsabile. În același timp, educația contribuie la formarea caracterului și la cultivarea unor valori precum respectul, solidaritatea și responsabilitatea.

Renașterea în educație poate fi privită ca un proces continuu de transformare personală și intelectuală. Fiecare experiență de învățare oferă oportunitatea de a descoperi idei noi, de a depăși limitele cunoașterii și de a evolua. Astfel, educația nu este doar un proces de acumulare a informațiilor, ci un drum permanent de dezvoltare și autodescoperire.

Parte practică

În mediul educațional actual, procesul de învățare implică metode variate care stimulează creativitatea și participarea activă a elevilor. Activitățile interactive, proiectele educaționale și utilizarea tehnologiei moderne contribuie la transformarea procesului de învățare într-o experiență dinamică și motivantă.

Un exemplu de aplicare practică a conceptului de „lumină și renaștere în educație” îl reprezintă activitățile educaționale care încurajează colaborarea și reflecția. Proiectele de grup, dezbaterile sau atelierele creative permit elevilor să își exprime ideile și să își dezvolte abilitățile de comunicare. Prin aceste activități, elevii nu doar acumulează informații, ci învață să gândească independent și să colaboreze.

De asemenea, profesorul are un rol esențial în acest proces. El devine un ghid care inspiră, motivează și sprijină elevii în descoperirea propriului potențial. Prin încurajare și prin crearea unui climat educațional pozitiv, profesorul contribuie la dezvoltarea unei generații capabile să învețe permanent și să se adapteze schimbărilor societății moderne.

Concluzii

Educația poate fi comparată cu o lumină care ghidează dezvoltarea individului și a societății. Prin intermediul ei, oamenii descoperă lumea, își dezvoltă gândirea și își formează valori morale. În același timp, educația oferă posibilitatea unei renașteri continue, deoarece fiecare etapă a învățării deschide noi orizonturi.

Într-o societate aflată într-o continuă schimbare, educația devine cheia progresului și a adaptării. Investiția în educație reprezintă, de fapt, investiția în viitorul unei comunități. Prin cultivarea cunoașterii și a responsabilității, educația contribuie la formarea unor cetățeni activi, capabili să construiască o lume mai bună.

Bibliografie

Cucoș, Constantin – Pedagogie, Editura Polirom, 2014, Iași, p. 25–40.
Jinga, Ioan; Istrate, Elena – Manual de pedagogie, Editura All, 2008, București, p. 52–60.
Dewey, John – Democracy and Education, Macmillan, 1916, New York, p. 70–85.

IMPORTANȚA SOLURILOR DIN REGIUNILE DE CÂMPIE

Prof. Cosmescu Vasile Octavian, Liceul de Arte „Hariclea Darclée” – Brăila

1. Fundamentare teoretică

Solul reprezintă unul dintre cele mai importante elemente ale mediului geografic, fiind suportul principal al activităților agricole și al ecosistemelor naturale. În regiunile de câmpie, solurile se remarcă prin fertilitate ridicată, determinată de condițiile climatice favorabile și de acumularea de sedimente fine transportate de râuri sau depuse în timp.

Cernoziomurile sunt cele mai reprezentative soluri ale câmpiilor, caracterizate printr-un conținut ridicat de humus, structură granulară și o capacitate mare de reținere a apei. Acestea se formează în zone de stepă și silvostepă, unde vegetația ierboasă contribuie la acumularea materiei organice.

Pe lângă cernoziomuri, în regiunile de câmpie pot apărea și alte tipuri de soluri, precum solurile aluviale, formate în luncile râurilor, sau solurile argiloase, care au proprietăți diferite în ceea ce privește drenajul și fertilitatea.

Importanța acestor soluri este legată de rolul lor în susținerea producției agricole, în reglarea circuitului apei în natură și în menținerea echilibrului ecologic.

2. Parte practică

Regiunile de câmpie din România, precum Câmpia Română, Câmpia de Vest și Câmpia Moldovei, reprezintă principalele zone agricole ale țării. Aici se cultivă o gamă variată de plante, precum grâul, porumbul, orzul, floarea-soarelui și legumele.

Fertilitatea ridicată a solurilor a favorizat dezvoltarea agriculturii intensive, însă utilizarea excesivă a terenurilor a dus la apariția unor probleme grave. Eroziunea solului, cauzată de vânt și apă, compactarea solului din cauza utilajelor agricole și scăderea conținutului de humus sunt doar câteva dintre acestea.

Pentru a combate aceste probleme, se aplică metode moderne de conservare a solului, precum rotația culturilor, agricultura ecologică, utilizarea îngrășămintelor organice și reducerea lucrărilor agresive asupra solului.

Un exemplu relevant îl reprezintă fermele moderne din sudul României, unde tehnologiile de precizie contribuie la optimizarea producției și la protejarea resurselor de sol.

3. Concluzii

Solurile din regiunile de câmpie au o importanță deosebită pentru dezvoltarea economică și socială, fiind fundamentul agriculturii și al securității alimentare. Protejarea acestora reprezintă o prioritate în contextul schimbărilor climatice și al creșterii populației.

Utilizarea durabilă a solurilor presupune adoptarea unor practici agricole responsabile, care să asigure atât productivitatea, cât și conservarea resurselor naturale. În acest fel, solurile vor putea susține generațiile viitoare și vor contribui la menținerea echilibrului ecologic.

4. Bibliografie

*Ianoș, I. (2000), Geografie economică, Editura Meteor Press, București.

*Posea, G. (2005), Geografia României, Editura Fundației România de Mâine, București.

*Popescu, A. (2010), Pedologie, Editura Universitară, București.

*** Manuale de geografie pentru gimnaziu și liceu.

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

Prof. ed. timpurie COSTĂCHEL NICOLETA
GRĂDINȚA NR. 269
BUCUREȘTI, SECT 5

Educația a fost asociată de-a lungul istoriei cu ideea de lumină a cunoașterii, un proces prin care individul își dezvoltă capacitatea de a înțelege lumea și de a se integra activ în societate. Metafora luminii apare frecvent în filozofie, cultură și pedagogie, simbolizând claritatea gândirii, accesul la informație și dezvoltarea intelectuală. În acest context, conceptul de renaștere în educație poate fi interpretat ca o transformare permanentă a modului în care oamenii învață, predau și transmit valorile culturale.

Un domeniu esențial în cadrul sistemului educațional îl reprezintă **educația timpurie**, care se referă la perioada de dezvoltare a copilului din primii ani de viață. Specialiștii consideră că această etapă are un rol fundamental în formarea personalității și în dezvoltarea abilităților cognitive, emoționale și sociale. În această perioadă, copilul manifestă o curiozitate naturală față de mediul înconjurător, iar experiențele educaționale trăite pot influența semnificativ evoluția sa ulterioară. Educația timpurie urmărește dezvoltarea armonioasă a copilului prin activități adaptate vârstei și nevoilor sale. Jocul reprezintă principala metodă de învățare, deoarece prin intermediul acestuia copiii își dezvoltă imaginația, creativitatea și capacitatea de a comunica cu ceilalți. Activitățile artistice, poveștile, muzica și mișcarea contribuie la dezvoltarea sensibilității estetice și la formarea unei atitudini pozitive față de procesul de învățare.

În cadrul educației timpurii, rolul educatorului este de a crea un mediu sigur, stimulativ și prietenos, în care copiii să se simtă încurajați să exploreze și să descopere lumea din jurul lor. Prin activități interactive și printr-o abordare bazată pe încurajare și sprijin, educatorul contribuie la dezvoltarea încrederii în sine a copilului și la formarea unor relații sociale sănătoase.

De asemenea, colaborarea dintre familie și instituțiile educaționale este esențială pentru succesul educației timpurii. Părinții și educatorii trebuie să colaboreze pentru a asigura continuitatea procesului educațional și pentru a sprijini dezvoltarea armonioasă a copilului. Printr-o astfel de colaborare, educația devine un proces comun, în care copilul beneficiază de sprijin atât în mediul familial, cât și în mediul educațional.

Astfel, educația timpurie poate fi privită ca prima „lumină” a cunoașterii, momentul în care copilul începe să descopere lumea, să își formeze valori și să își dezvolte abilitățile fundamentale pentru viața viitoare. Un exemplu practic îl reprezintă integrarea activităților artistice în procesul educațional. Atelierele de desen, muzică sau teatru contribuie la dezvoltarea creativității și la formarea unei gândiri flexibile. Prin intermediul acestor activități, elevii învață să își exprime ideile și emoțiile într-un mod original, dezvoltând în același timp abilități de comunicare și cooperare. De asemenea, utilizarea tehnologiei digitale în educație poate fi interpretată ca o formă de renaștere pedagogică. Platformele educaționale, resursele online și instrumentele multimedia facilitează accesul la informație și permit adaptarea conținutului educațional la

stilurile diferite de învățare ale elevilor. În acest mod, educația devine mai accesibilă și mai interactivă.

În practica educațională actuală, profesorii încearcă să creeze un mediu de învățare care să stimuleze curiozitatea și interesul elevilor pentru cunoaștere. Activitățile interactive, proiectele de grup și metodele bazate pe descoperire sunt utilizate pentru a transforma elevul din simplu receptor de informații într-un participant activ la procesul educațional. Această abordare contribuie la dezvoltarea gândirii critice și a capacității de analiză.

Un alt aspect important al educației contemporane este colaborarea dintre discipline. Integrarea artei, literaturii sau istoriei în activitățile educaționale ajută elevii să înțeleagă mai bine conexiunile dintre diferite domenii ale cunoașterii. Printr-o astfel de abordare interdisciplinară, procesul de învățare devine mai complex și mai atractiv, iar elevii pot descoperi noi modalități de a interpreta realitatea. Totodată, educația modernă acordă o importanță tot mai mare dezvoltării competențelor sociale și emoționale. Comunicarea, empatia și capacitatea de colaborare sunt abilități esențiale într-o societate bazată pe interacțiune și cooperare. Prin activități de grup și proiecte comune, elevii învață să lucreze împreună, să își exprime opiniile și să respecte punctele de vedere ale celorlalți.

În concluzie, relația dintre lumină și renaștere în educație evidențiază rolul fundamental al cunoașterii în dezvoltarea individului și a societății. Educația nu este doar un proces de transmitere a informațiilor, ci și un proces de formare a personalității, de stimulare a creativității și de dezvoltare a gândirii critice. Prin îmbinarea perspectivelor culturale, artistice și pedagogice, educația devine un spațiu al descoperirii și al transformării continue.

Bibliografie

- Cucoș, Constantin. Pedagogie. Iași: Editura Polirom, 2014, p. 45.
- Cerghit, Ioan. Sisteme de instruire alternative și complementare. București: Editura Aramis, 2008, p. 112.
- Panofsky, Erwin. Renașterea și renașterile în arta occidentală. București: Editura Meridiane, 1975, p. 63.
- Eliade, Mircea. Istoria credințelor și ideilor religioase. București: Editura Științifică, 1991, p. 27.

TOLERANȚA ȘCOLARĂ INTERETNICĂ SAU ACCEPTAREA “CELUILALT”

Prof. Emilia Coza, Școala Gimnazială Remetea Chioarului, Maramureș

O comunitate este mai mult decât o așezare umană, o colecție de case ori o sumă a unor indivizi. O comunitate este un sistem socio-cultural cu o viață proprie, ce transcende viețile locuitorilor săi. E, mai degrabă, un organism complex care trăiește și funcționează, chiar dacă membrii săi umani vin și pleacă, se nasc și mor. E un cumul de comportamente învățate, de idei și așteptări, de credințe și principii. Deși, din punct de vedere lexical, termenul “**comunitate**” cuprinde în structura sa cuvântul “**unitate**”, cercetările sociologilor arată că o comunitate nu e aproape niciodată o uniune armonioasă. E plină de lupte, conflicte bazate pe diferența de sex, religie, etnicitate, acces la resurse, clasă socială, nivel de educație, venit, limbă, capital și mulți alți factori. Orice comunitate își are slăbiciunile și punctele ei forte, vulnerabilitățile și oportunitățile ei, oameni care îi dau suflet, împrumutând din energia lor, și cei care o sabotează, verificându-i mereu limitele. A crea schimbarea într-o comunitate e un pas uriaș care se poate realiza în timp prin eforturile conjugate a mai mulți factori.

Comuna Remetea Chioarului este o comunitate complexă, un mediu intercultural în care coabitează români, maghiari și romi. Pornind de la ideea că puterea și valoarea unei comunități stă în copiii pe care și-i crește, Asociația Profesională Neguvernamentală de Asistență Socială Assoc, în parteneriat cu Primăria și Școala Remetea Chioarului au decis prin implementarea proiectului POCU “**Școala Comunității Remetea Chioarului**” să își asume transformarea școlii într-o resursă a întregii comunități. Proiectul nu vine doar în sprijinul minorității, ci și a populației majoritare pentru a evita transferul acestor copii înspre alte unități școlare (“White flight”)

Cercetările sociologice și cunoașterea firească a felului în care evoluează comunitățile interetnice au demonstrat de-a lungul timpului că simpla aducere împreună sau coabitare a oamenilor din diferite culturi nu duce neapărat la o cunoaștere reciprocă sau la o acceptare firească a “celuilalt”. Din contră, dacă nu sunt gestionate adecvat, aceste coabitări duc la menținerea stereotipurilor existente, ba chiar la dezvoltarea altora noi.

Nu pornim în demersul nostru de la prezumția falsă că populația minoritară e discriminată sau segregată. Trăim într-o lume în care promovarea și supralicitarea ideii de minoritate începe să aibe efecte inverse, de atac la adresa majorității. De aceea, principiul care trebuie să guverneze orice acțiune de reducere a segregării sau discriminării e cel al interculturalității.

Perspectiva interculturală ne cere în primul rând să recunoaștem că realitatea este plurală, complexă și dinamică și că interacțiunea este parte integrantă a tuturor vieților și culturilor.

Într-o astfel de perspectivă fiecare om are posibilitatea de a „experimenta” alte culturi și de a folosi această experiență în cadrul propriei culturi sau propriului mediu de viață. Interculturalitatea implică deschidere, curiozitate și empatie față de oamenii din alte culturi și folosirea cunoașterii și sensibilizării dobândite pentru a evalua propriile modele de percepție, gândire, sentimente și comportamente pentru a ajunge la o mai bună autocunoaștere și autoînțelegere.

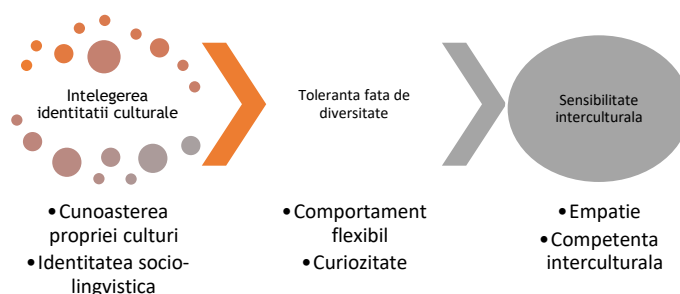
Acțiuni dispersate ale unora sau altora nu vor reuși niciodată să schimbe viitorul unei comunități sau să implementeze o viziune multi sau interculturală. Copiii au nevoi specifice, potențiale diferite și au nevoie de oportunități cât mai diverse. Atunci când fac parte din medii culturale diferite și coabitează sau participă la un schimb de învățare, elevii au ocazia de a se dezvolta personal. Prin acest schimb, are loc învățarea interculturală, care vizează:

- aprofundarea înțelegerii și a respectării altor culturi;
- oferirea oportunităților necesare pentru ca oamenii să învețe mai multe despre propria lor cultură, să își aprofundeze rădăcinile culturale și să-și reafirme identitatea;

- creșterea gradului de conștientizare cu privire la necesitatea unei cooperări între culturi/ etnii

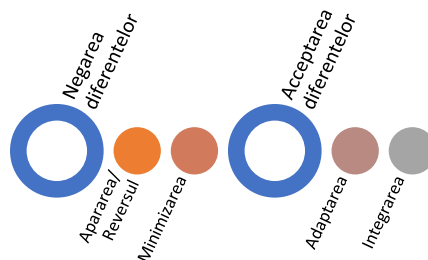
Pentru a dezvolta competențe interculturale, deschidere spre dialog, curiozitate, capacitate crescută la toleranța multiethnică, e nevoie de mai mulți pași. Primul pas este cunoașterea și înțelegerea **identității culturale**; mai exact, aceasta reprezintă capacitatea de a înțelege cum propria cultură îți influențează comportamentul, identitatea și punctul de vedere. După ce ești conștient de sine poți înțelege lumea din alte perspective culturale sau globale.

Astfel, elevii trebuie să cunoască, să înțeleagă și să prețuiască obiceiurile și comportamentele sociale ale grupului cultural din care fac parte pentru a putea accepta, înțelege și valoriza comportamente și obiceiuri diferite. Această bază socio-culturală aduce flexibilitate, adaptabilitate, empatie și o perspectivă etnorelativă. Rezultatele externe vor fi o comunicare și un comportament eficace și adecvat din perspectiva altor grupuri culturale. Astfel, se trece de la o competență monoculturală la una interculturală.

Modelul dezvoltării sensibilității interculturale a fost creat de Bennett (1986, 1993) pentru a explica modul în care oamenii interpretează diferențele culturale. Presumpția de bază a modelului este că pe măsură ce modul în care o persoană experimentează diferențele culturale devine mai complex și mai sofisticat, competența interculturală a persoanei se dezvoltă. Astfel acest model al dezvoltării interculturale e, de fapt, un model al schimbării de viziune asupra lumii, o schimbare de atitudini și comportamente care se realizează treptat, în 6 stadii.

Primele 3 dintre ele sunt **etnocentrice** (negarea, apărarea și minimizarea), iar ultimele trei sunt **etnorelative** (acceptarea, adaptarea și integrarea).

Stadiile etnocentrice (primele 3)	Stadiile etnorelative (ultimele 3)
- viziunea propriei culturi e centrul realității - diferența culturală nu e experimentată - propria cultură e considerată superioară - Celălalt = străinul, imigrantul, el,	- se sesizează diferențe între culturi - se accepta ca pot exista și “alții” și pot avea drepturi - propria viziune este extinsă, se înțelege perspectiva celuilalt fără a renunța la propria cultură - se încearcă integrarea la nivel cultural într-un tot unitar și coerent

Activitățile propuse se încadrează în 3 categorii:

- 1. Identificarea tuturor formelor de discriminare de la nivelul Scolilor și medierea conflictelor**
 - 2. Creșterea gradului de responsabilizare a elevilor vulnerabili și responsabilizarea lor**
 - 3. Promovarea învățării interculturale și combaterea prejudecăților și stereotipurilor.**
- Pentru a atinge aceste obiective s-au propus și derulat activități precum:**

1. Activități de cunoaștere și informare privind drepturile omului, fenomenul discriminării sau segregării pe diferite motive, cunoașterea unor aspecte legislative privind drepturile omului, recunoașterea fenomenului de către elevi. Realizarea de materiale informative (broșuri, pliante)
2. Identificarea formelor de segregare/ discriminare de către experți prin intermediul intervențiilor psiho-sociale realizate (consiliere individuală, ședințe de parenting, evaluare psiho-socială etc)
3. Intervenții de mediere a conflictelor de către cadre didactice și psihologi
4. Implicarea elevilor aparținând grupurilor vulnerabile în activitățile extrașcolare de tip “Școala după școală”, implicarea în acțiuni de voluntariat și responsabilizare socială
5. Monitorizarea periodică a frecvenței la școală, colaborarea experților cu mediatorul școlar pentru încurajarea finalizării studiilor (consiliere individuală) și înscrierea la licee sau școli profesionale
6. Inițierea sau participarea la concursuri/ proiecte educative de promovare a diversității culturale, dar și a identității naționale
 - concursuri de fotografii/ postere/ afise
 - ateliere de creație literară sau artistică
7. Aplicarea de chestionare pentru testarea competențelor interculturale și promovarea abilităților/ competențelor de dialog intercultural pentru conștientizarea propriului grad de toleranță interculturală
8. Derularea de workshopuri, ateliere cu activități ce promovează incluziunea (cunoașterea istoriei și obiceiurilor)
9. Întâlniri cu părinții copiilor din școlile segregate pentru a evita fenomenul de white- flight (trimiterea copiilor la alte școli)
10. Organizarea și susținerea unor serbări/campanii care să vizeze și educația interculturală și desegregarea școlară

Bibliografie:

1. Bennett, M. J. (2004). *Becoming interculturally competent*. In Wurzel, J. (Ed.). (2004). **Toward multiculturalism: A reader in multicultural education** (2nd ed., 62-77). Newton, MA: Intercultural Resource Corporation. <https://www.scribd.com/document/263036969/Becoming-interculturally-competent>
2. Sandu, Oana Neșțian; Matei, Romina, **Ghid de interculturalitate în contextul Serviciului European de Voluntariat**, https://www.intercultural.ro/file/pagesleft/Ghid-InterculturalitateaincontextSEV_v3.pdf
3. Negrea, Anca, **Procesul desegregării școlare**, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE

Crăciun Dorina, Școala Gimnazială Nr 1 Motru/ Gorj

Educația contemporană se află într-un proces continuu de redefinire, determinat de nevoia de adaptare la cerințele unei societăți dinamice și complexe. În acest context, accentul se deplasează de la transmiterea de cunoștințe către formarea unor competențe care să permită elevului să se dezvolte armonios și să se integreze activ în viața socială.

Abordările pedagogice moderne, în special cele de tip constructivist, subliniază rolul activ al elevului în procesul de învățare. Elevul nu mai este considerat un simplu receptor de informații, ci un participant activ, care construiește sensuri prin interacțiune și reflecție. Integrarea dimensiunii socio-emoționale în educație contribuie la dezvoltarea empatiei, a autocontrolului și a competențelor de relaționare. Totodată, interdisciplinaritatea facilitează transferul de cunoștințe și oferă contexte reale de aplicare, sporind relevanța învățării. În acest cadru, rolul cadrului didactic este acela de facilitator al învățării, capabil să creeze situații educaționale stimulative și adaptate nevoilor elevilor.

Activitățile au fost desfășurate la clasa a IV-a și au avut la bază metode activ-participative, centrate pe implicarea directă a elevilor. Demersul didactic a urmărit:

- stimularea interesului pentru învățare;
- dezvoltarea capacității de reflecție;
- formarea competențelor de comunicare;
- consolidarea valorilor morale.

Metodele utilizate au inclus: conversația euristică, învățarea prin descoperire, jocul de rol, activitățile artistice și reflecția ghidată.

Exemple de bune practici:

- Activitatea „*Lumina din mine*” a avut ca scop identificarea și valorizarea calităților personale. Elevii au realizat reprezentări grafice ale „luminii interioare”, asociind elemente vizuale cu trăsături pozitive, iar prezentările orale au contribuit la dezvoltarea încrederii în sine.

- Activitatea interdisciplinară „*Renașterea naturii*” a integrat conținuturi din științe și limba română, elevii observând schimbările din natură și realizând compuneri descriptive. Această abordare a favorizat dezvoltarea spiritului de observație și a creativității.

- Jocul de rol „*Alegerea corectă*” a permis analizarea unor situații de viață și identificarea unor soluții bazate pe empatie și respect, contribuind la dezvoltarea competențelor sociale.

- În cadrul activității „*Cuvintele pot răni sau vindeca*”, elevii au reflectat asupra impactului limbajului și au elaborat mesaje pozitive, consolidând un climat educațional favorabil.

- Proiectul „*Ziua faptelor bune*” a oferit elevilor oportunitatea de a transpune valorile în comportamente concrete, prin acțiuni de sprijin și cooperare.

În cadrul implementării activităților descrise, s-a evidențiat un caz relevant care ilustrează impactul demersului didactic asupra dezvoltării elevilor. Un elev cu tendință de retragere și implicare redusă în activitățile de grup a manifestat, inițial, dificultăți în exprimarea opiniilor și în relaționarea cu colegii. Participarea la activitatea „*Lumina din mine*” a constituit un moment de deschidere, elevul reușind să își identifice și să își exprime, prin intermediul desenului, o serie de calități personale. Ulterior, în cadrul activităților de tip joc de rol și al proiectului „*Ziua faptelor bune*”, s-a observat o creștere graduală a nivelului de implicare, precum și o îmbunătățire a interacțiunilor sociale. Această evoluție confirmă importanța creării unor contexte de învățare sigure și stimulative, care să permită valorizarea potențialului individual și facilitarea dezvoltării socio-emoționale a elevilor.

Analiza demersului didactic evidențiază faptul că integrarea activităților experiențiale și a dimensiunii socio-emoționale în procesul educațional generează un impact semnificativ asupra dezvoltării elevilor. Rezultatele observate indică o creștere a gradului de implicare în învățare, o îmbunătățire a exprimării și o consolidare a relațiilor interpersonale bazate pe respect și cooperare. Se remarcă, totodată, dezvoltarea comportamentelor prosoziale și a unei atitudini reflexive, esențiale în formarea unei personalități echilibrate.

Activitățile propuse au facilitat nu doar achiziția de cunoștințe, ci și interiorizarea valorilor și dezvoltarea competențelor necesare adaptării la contexte reale. În acest sens, se poate afirma că abordarea didactică centrată pe elev contribuie direct la realizarea unui proces educațional eficient și relevant. Conceptul de „lumină” se materializează în claritatea înțelegerii și asumarea valorilor, iar „renașterea” se reflectă în progresul vizibil al elevilor.

Prin urmare, impactul educațional al acestor demersuri este unul demonstrat, reflectat în transformările observabile la nivel comportamental, atitudinal și cognitiv, confirmând rolul esențial al cadrului didactic în facilitarea unei învățări autentice și durabile.

Bibliografie

- Cucoș, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014
- Joita, E., *Didactica aplicată*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
- Ministerul Educației, *Curriculum pentru învățământ primar*, București

RENAȘTEREA MOTORIE ȘI PSIHO-SOCIALĂ A ELEVULUI CU DIZABILITĂȚI SEVERE ȘI AUTISM: PERSPECTIVE KINETOTERAPEUTICE

Autor: Crețu Marlina

Instituția: Școala Specială Gimnazială "Constantin Păunescu", Tecuci

Tema „Lumină și Renaștere în Educație” capătă o semnificație profundă în contextul lucrului cu elevii care prezintă tulburări din spectrul autist (TSA) și deficiențe grave sau severe. Pentru acești copii, „renașterea” nu este un simplu concept filozofic, ci se traduce prin dobândirea unor minime forme de autonomie și prin ieșirea din „întunericul” izolării senzoriale sau al imobilizării fizice. Kinetoterapia în școala specială acționează ca un catalizator între dezvoltarea fizică și cea cognitivă, fiind adesea primul canal de comunicare funcțională cu exteriorul.

În cazul autismului, intervenția kinetoterapeutică vizează reglarea senzorio-motorie și reducerea stereotipiilor, oferind „lumina” necesară procesării corecte a stimulilor din mediu. Cercetările recente subliniază că dificultățile motorii în TSA sunt strâns legate de deficitele de comunicare socială. Pentru elevii cu deficiențe grave și severe, kinetoterapia reprezintă lupta împotriva regresului și efortul de a menține o calitate a vieții care să permită participarea la procesul educațional.

În activitatea desfășurată în cabinet, am implementat strategii diferențiate pentru a răspunde nevoilor complexe ale acestor categorii de elevi:

- ♣ **Integrarea senzorială în TSA:** Utilizarea traseelor cu obstacole care implică presiune profundă și stimulare vestibulară (leagăne, mingi Bobath) ajută la scăderea agitației psihomotorii. Metoda „Oglinzii motorii”, unde kinetoterapeutul imită mișcările elevului, s-a dovedit esențială pentru a stabili un prim contact vizual și o conexiune emoțională.
- ♣ **Managementul postural în deficiențe grave:** Pentru elevii cu deficiențe motorii severe, „renașterea” înseamnă schimbarea perspectivei orizontale. Utilizarea verticalizatoarelor permite elevului să privească mediul de la același nivel cu colegii săi, având un impact major asupra stării emotive și a dorinței de interacțiune.

O „renaștere” reală a copilului cu cerințe educaționale speciale nu poate fi limitată la spațiul școlii. **Parteneriatul cu familia** este vital, părintele fiind „terapeutul de cursă lungă”. În practica noastră, colaborarea se realizează pe trei paliere:

- ❖ **Instruirea pentru „Kinetoterapia de acasă”:** Părinții sunt învățați manevre de poziționare corectă, transfer și exerciții de mobilizare pasivă, pentru a preveni retracțiile musculare și degradarea stării fizice în perioadele de vacanță.
- ❖ **Consilierea și sprijinul emoțional:** Părintele unui copil cu dizabilități grave trece adesea prin procese de epuizare. Informarea corectă asupra micilor progrese motorii oferă familiei „lumina” speranței, transformând perspectiva de la „ce nu poate face copilul” la „ce a reușit să facă astăzi”.
- ❖ **Feedback-ul bidirecțional:** Jurnalul de progres, în care părinții notează reacțiile motorii sau senzoriale observate acasă, devine un instrument de lucru esențial pentru ajustarea planului terapeutic individualizat în școală.

Ca o concluzie generală pot spune că, kinetoterapia în mediul școlar special reprezintă fundamentul pe care se sprijină întreaga intervenție pedagogică. Fiecare mic progres motor reprezintă o scânteie de lumină în parcursul școlar al copilului. Prin adaptarea metodelor și prin implicarea activă a familiei, oferim fiecărui elev șansa unei „renașteri” la nivelul propriului potențial, asigurându-i o viață mai demnă și mai activă.

Bibliografie

- Albu, C., Albu, A., *Psihomotricitatea*, Editura Spiru Haret, 1999, Iași, p. 74.
Gherguț, A., *Sinteze de psihopedagogie specială*, Editura Polirom, 2005, Iași, p. 115.
Sbenghe, T., *Kinetologie profilactică, terapeutică și de recuperare*, Editura Medicală, 1987, București, p. 215.
Vrăsmaș, E., *Consilierea părinților copiilor cu cerințe speciale*, Editura Aramis, 2002, București, p. 42.

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE PRIN STUDIUL LIMBII FRANCEZE ȘI AL CULTURII FRANCOFONE

Crișan Alina-Voichița, Colegiul Național "Horea, Cloșca și Crișan" Alba Iulia

Educația modernă pune accent pe dezvoltarea competențelor de comunicare și pe formarea unei perspective interculturale asupra lumii. Studiul limbilor străine, în special al limbii franceze, oferă elevilor oportunitatea de a descoperi nu doar un sistem lingvistic diferit, ci și un univers cultural bogat, care contribuie la formarea unei gândiri deschise și creative.

Conceptul de „lumină și renaștere în educație” poate fi asociat cu procesul de descoperire și înțelegere a diversității culturale. Prin intermediul limbii franceze, elevii intră în contact cu literatura, arta, muzica și tradițiile spațiului francofon, ceea ce contribuie la dezvoltarea sensibilității culturale și a interesului pentru valori universale.

Integrarea elementelor artistice și culturale în predarea limbii franceze reprezintă o modalitate eficientă de motivare a elevilor și de facilitare a procesului de învățare. Activitățile creative, precum lectura expresivă, dramatizarea unor texte literare, realizarea de proiecte culturale sau organizarea de ateliere tematice, transformă ora de limbă străină într-un spațiu dinamic de explorare și exprimare.

Astfel, profesorul devine un mediator între elev și universul cultural francofon, facilitând accesul la cunoaștere și stimulând curiozitatea intelectuală.

În activitatea didactică desfășurată la clasă, am integrat diverse activități culturale și artistice menite să stimuleze interesul elevilor pentru limba franceză și pentru cultura francofonă.

Un exemplu relevant îl reprezintă organizarea unei activități tematice dedicate **Zilei Internaționale a Francofoniei**, în cadrul căreia elevii au realizat prezentări despre țări francofone, personalități culturale și tradiții specifice spațiului francofon. Activitatea a fost completată de momente artistice, precum recitarea unor poezii în limba franceză, interpretarea unor cântece francofone și realizarea unor postere tematice.

De asemenea, în cadrul orelor de limba franceză, elevii au fost implicați în activități creative precum dramatizarea unor dialoguri sau a unor fragmente literare, ceea ce a contribuit la dezvoltarea competențelor de comunicare și la creșterea încrederii în utilizarea limbii străine.

Un alt exemplu de bună practică a fost realizarea unui mini-proiect intitulat „Descoperim cultura franceză”, în cadrul căruia elevii au lucrat în echipe pentru a realiza materiale despre gastronomie, monumente celebre, tradiții și sărbători din spațiul francofon. Rezultatele activității au fost prezentate sub forma unei expoziții tematice, care a valorificat creativitatea și implicarea elevilor.

Aceste activități au demonstrat că integrarea elementelor culturale și artistice în procesul didactic contribuie semnificativ la crearea unui mediu educațional motivant și la dezvoltarea interesului pentru studiul limbii franceze.

Studiul limbii franceze reprezintă nu doar o modalitate de dezvoltare a competențelor lingvistice, ci și o cale de acces către un univers cultural complex și divers. Integrarea activităților culturale și artistice în procesul didactic contribuie la crearea unor experiențe de învățare semnificative și motivante pentru elevi.

Prin valorificarea elementelor culturii francofone, profesorul poate transforma ora de limba franceză într-un spațiu al dialogului intercultural, al creativității și al descoperirii. În acest fel, educația devine un proces dinamic, în care elevii își dezvoltă nu doar competențele lingvistice, ci și capacitatea de a înțelege și aprecia diversitatea culturală.

Bibliografie

Cucoș, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, 2014, Iași.

Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Editura Polirom, 2006, Iași.

Tagliante, C., *La classe de langue*, Editura CLE International, 2006, Paris.

Cuq, J.P., Gruca, I., *Cours de didactique du français langue étrangère et seconde*, Presses Universitaires de Grenoble, 2005, Grenoble.

DE LA PREDAREA TRADIȚIONALĂ LA ÎNVĂȚAREA ACTIVĂ – O PERSPECTIVĂ ASUPRA „LUMINII” ÎN EDUCAȚIE

Curcă-Năstăsescu Amelia Cristina
Liceul Tehnologic "Dimitrie Filășanu" Făliași

Lucrarea evidențiază rolul metodelor interactive și al instrumentelor digitale în facilitarea înțelegerii conceptelor de către elevi. În contextul educației contemporane, accentul se mută de la transmiterea informației către implicarea activă a elevului în procesul de învățare. Activitățile interactive și utilizarea aplicațiilor digitale contribuie la clarificarea noțiunilor și la creșterea motivației, transformând învățarea într-un proces accesibil și eficient. Procesul de învățare este analizat ca o trecere de la confuzie la claritate, metaforic descrisă prin simbolul „luminii”.

Educația actuală se confruntă cu provocarea de a transforma elevul dintr-un receptor pasiv de informații într-un participant activ la procesul de învățare. În acest context, conceptul de „lumină” poate fi asociat cu momentul în care elevul ajunge să înțeleagă clar un conținut, iar „renașterea” educației se reflectă în utilizarea unor metode moderne și interactive.

Metodele interactive au rolul de a implica elevii în mod direct în activitate, stimulând gândirea, comunicarea și colaborarea. Spre deosebire de predarea tradițională, acestea:

- încurajează participarea activă;
- facilitează înțelegerea prin descoperire;
- dezvoltă capacitatea de exprimare și argumentare.

Metodele interactive și digitale oferă posibilitatea adaptării procesului educațional la ritmul fiecărui elev. Elevii pot relua sarcinile, pot explora în ritm propriu și pot primi feedback personalizat, ceea ce contribuie la o învățare mai eficientă și mai echilibrată.

Lucrul în echipă, discuțiile ghidate și rezolvarea de sarcini în mod colaborativ contribuie la o mai bună fixare a cunoștințelor.

Instrumentele digitale reprezintă un element esențial al educației moderne. Aplicațiile interactive permit:

- verificarea rapidă a cunoștințelor;
- oferirea de feedback imediat;
- implicarea elevilor prin elemente dinamice și atractive.

Prin utilizarea testelor interactive, elevii își pot identifica greșelile și își pot corecta în mod autonom răspunsurile, ceea ce contribuie la o învățare mai eficientă.

În cadrul activităților desfășurate la clasă, s-a utilizat o combinație de metode interactive și aplicații digitale pentru consolidarea cunoștințelor.

Desfășurarea activității:

- ✓ elevii au lucrat în echipe pentru rezolvarea unor sarcini;
- ✓ au discutat și au argumentat soluțiile propuse;
- ✓ au utilizat o aplicație digitală tip quiz pentru verificarea răspunsurilor;
- ✓ au primit feedback imediat și au reluat exercițiile în cazul răspunsurilor greșite.

Rezultate observate:

- ✓ creșterea implicării elevilor;
- ✓ participare activă în discuții;
- ✓ înțelegerea mai clară a conținuturilor;
- ✓ interes crescut față de activitate.

Exemplu de activitate didactică – Funcția de gradul al II-lea:

În cadrul lecției despre reprezentarea grafică a funcției de forma

$$f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = ax^2 + bx + c,$$

elevii au fost implicați într-o activitate de explorare.

Ei au utilizat aplicația *GeoGebra* pentru a modifica coeficientul „a” și a observa schimbările grafice. În locul unei explicații directe, aceștia au descoperit singuri că valoarea coeficientului influențează forma parabolei.

Desfășurarea lecției:

Etapa 1 – problematizare (5 min)

Profesorul scrie pe tablă: $f(x) = x^2$ și $f(x) = 2x^2$

Întrebare: „Care credeți că va fi diferența între grafice?”. Elevii dau răspunsuri intuitive.

Etapa 2 – explorare interactivă (15 min)

Elevii folosesc aplicația *GeoGebra*. Fiecare elev modifică coeficientul „a” și observă că graficul se „strânge” sau se „lărgeste”

Aici apare „lumina”: „Coeficientul schimbă forma!”

Etapa 3 – lucru pe grupe (10 min)

Elevii primesc valori diferite:

$a = -1$, $a = 0,5$, $a = 3$.

Sarcină: ”Descrieți ce se întâmplă cu graficul.”

Etapa 4 – verificare digitală (10 min)

Se folosește un quiz în *Kahoot*.

Întrebări:

„Care grafic este mai deschis?” ,

„Ce se întâmplă dacă $a < 0$?”

Elevii primesc feedback imediat.

Ulterior, cunoștințele au fost consolidate printr-un quiz realizat cu ajutorul aplicației *Kahoot*, care a oferit feedback imediat. Rezultate:

- ✓ înțelegere mai rapidă a conceptului;
- ✓ implicare crescută;
- ✓ participare activă la discuții.

În activitățile descrise, procesul de învățare poate fi interpretat ca o trecere de la „întuneric” la „lumină”. La început, elevii se confruntă cu incertitudine și dificultăți de înțelegere. Prin explorare, interacțiune și utilizarea instrumentelor digitale, aceștia ajung treptat la claritate. „Lumina” apare în momentul în care elevul reușește să înțeleagă conceptul și să facă legături logice între informații. În exemplele prezentate, acest moment este vizibil atunci când elevii descoperă relațiile matematice fără a primi direct soluția.

Astfel, metodele interactive și tehnologia nu doar transmit informația, ci facilitează apariția acestui moment esențial al înțelegerii.

Integrarea metodelor interactive și a instrumentelor digitale în procesul educațional reprezintă o direcție esențială a educației moderne. Aceasta permite transformarea învățării într-un proces activ, centrat pe elev.

Prin aceste demersuri didactice, procesul educațional capătă o dimensiune dinamică, în care „lumina” nu mai reprezintă doar o metaforă, ci rezultatul concret al înțelegerii. Elevul nu mai reproduce informația, ci ajunge să o înțeleagă și să o utilizeze, ceea ce reflectă transformarea profundă a educației contemporane.

„Renașterea” educației constă în adoptarea unor strategii care stimulează implicarea și gândirea, iar „lumina” simbolizează înțelegerea clară și durabilă a cunoștințelor.

Bibliografie:

1. Jean Piaget, *Psihologia inteligenței*, Editura Științifică, 1970, București, p.15-25.
2. Lev Vygotsky, *Gândire și limbaj*, Editura Didactică și Pedagogică, 1971, București, p.80-95.
3. Jerome Bruner, *Procesul educației*, Editura Științifică, 1970, București, p.30-45.

Valorificarea specificului național prin activități extrașcolare

Prof. de limba și literatura română Cusiuc Daniela
Școala Gimnazială „Dimitrie Sturdza”, Tecuci

De-a lungul anilor, activitățile extrașcolare au luat forme variate, toate având ca scop învățarea nonformală și petrecerea în mod plăcut și eficient a timpului liber. Prin aceste activități, care cuprind domenii diverse, elevii își pot dezvolta anumite competențe și abilități necesare unei dezvoltări armonioase și pentru o integrare firească într-o societate în continuă schimbare.

Când vorbim de activități extrașcolare, ne referim la acel program la care elevul participă după ore sau înaintea orelor și ar trebui să facă acest fapt cu plăcere, deoarece valorificarea timpului liber prin astfel de activități stimulează dezvoltarea personalității elevilor, a încrederii în sine. Datoria noastră de dascăli este de a-i crea elevului spațiul, conjunctura care să îl ajute să dea frâu liber imaginației, să-și petreacă într-un mod atractiv timpul liber și să își valorifice înclinațiile dezvoltându-le până va ajunge la performanță.

În cadrul activităților educative, se pot desfășura activități precum: recitarea unor poezii, creații ale elevilor, scenete, șezători literare, realizarea de felicitări, desene tematice, dar și vizite, drumeții, excursii, concursuri și proiecte tematice etc. Este recomandat ca aceste activități să se desfășoare de la vârste mici, ca orice tânăr să se identifice cu tradițiile și obiceiurile care marchează momentele cruciale ale existenței umane și duc la valorificarea specificului național.

Astfel, în preajma sărbătorilor, se organizează o serie de activități cu scopul de a împărtăși din magia și spiritul sărbătorilor de iarnă atât de mult așteptate, mai ales de copii. Elevii cântă colinde, la școală, dar și în cadrul familiei, iar frumusețea colindelor parcă împrăștie în zare puritatea, iubirea și farmecul acestor comori preluate din moși-strămoși.

O altă sărbătoare importantă este 1 Decembrie, zi în care fiecare suflet de român vibrează la tot ceea ce înseamnă tradiție, iubire de neam și țară. Promovând valorile naționale învățăm să ne apreciem, să valorificăm virtuțile noastre ca nație. Valorificarea specificului nostru îl poate determina pe elev să perceapă anumite trăiri, să iubească țara, neamul și să trăiască în armonie cu semenii. Iubirea, colaborarea, dăruirea ne fac mai buni, mai solidari, mai valoroși și mai ales implicați.

Decembrie vine apoi cu sărbătoarea, atât de așteptată de copii, a Sfântului Nicolae. Câți dintre noi nu au așteptat cu înfrigurare dimineața de 6 decembrie pentru a se uita dacă Moșu' a lăsat ceva în ghetele pregătite de cu seară? Acest obicei al darurilor aduse de Moș Nicolae, s-a împământenit și este cu atât special, cu cât elevii învață și să dăruiască, nu numai să primească. Pot fi organizate voluntariate și se pot dona lucruri, dulciuri, alimente pentru cei nevoiași. În acest caz, se dă o mai mare
amplare
evenimentului.

Ziua de 1 martie este o zi specială, atât pentru simplu fapt că aduce cu ea primăvara, cât și pentru că vestește cel mai frumos mărtisor al literaturii române, Ion Creangă. La fel ca pe Eminescu, Caragiale sau Sadoveanu, școala noastră îl omagiază, în fiecare an, pe împăratul poveștilor sau pe „mărtisorul literaturii române”, cum ne place nouă să-i spunem. Să-l cunoaștem pe Creangă și să-l descoperim odată cu elevii noștri este o datorie morală față de povestitorul copilăriei noastre, dar și față de noi și elevii noștri!

Un eveniment atât de important, Învierea Domnului, este un prilej de bucurie și orice persoană trăiește intens toate etapele care duc la înălțarea sufletească de-a lungul acestor importante săptămâni. În această perioadă, este necesar să se desfășoare activități extrașcolare care au ca scop formarea unor personalități armonioase, cu adâncă trăire și familiarizarea tânărului cu semnificațiile religioase ale zilelor care premerg și urmează Învierii Domnului.

De asemenea, se recomandă desfășurarea de parteneriate școlare în colaborare cu familia, poliția, reprezentanții bisericii, armata etc. Cum se poate lucra în parteneriat? Este foarte simplu: în cadrul școlii se pot organiza simple activități literar-artistice, serbări, concursuri tematice, proiecte,

la care să fie invitați părinții sau membrii comunității. Ei pot urmări evoluția elevului și acest lucru este foarte important, iar aceste evenimente îi pot apropia, deoarece ei trăiesc emoții puternice.

Elevii sunt încurajați, în urma acestor activități, să scrie versuri, jurnale ale trăirilor, astfel transmițând sentimentele trăite, emoțiile și celor din jur. Mult mai interesant ar fi dacă și părinții ar contribui la aceste momente. În cadrul proiectului educațional *Singur acasă, împreună la școală*, elevii mei au putut desfășura activități în colaborare cu familia, precum *O zi din viața unui părinte*, când am organizat o excursie la Unitatea Militară de Aviație din Bacău, unde l-am cunoscut îndeaproape pe tatăl unui elev și subofițer în această unitate și care ne-a fost gazdă în acea zi.

Este destul de greu să se găsească timp suficient pentru pregătirea acestor activități, dar dacă se pornește de la ceea ce elevii știu din familie, mai ales cei care locuiesc la țară, rezultatul va fi unul deosebit. Sunt activități frumoase care înnobilează sufletul omului și care îi dau strălucire celui care aspiră la frumos, puritate, adevăr, valoare.

Prin activități variate și atrăgătoare, desfășurate sub atenta îndrumare a cadrelor didactice, copiii pot descoperi inegalabila frumusețe și bogăție a tradițiilor strămoșești, li se poate cultiva sentimentul de apartenență, de respect și dragoste pentru rădăcinile și valorile poporului nostru. Astfel, ei vor continua pașii făcuți de înaintași, vor respecta moștenirea lăsată de aceștia, iar tradițiile și cultura românească vor fi parte integrantă a tradițiilor și culturii europene.

Lumină și Renaștere în Educația Preșcolarilor – Perspective Culturale, Artistice și Pedagogice

Danciu Magda Nicoleta, Școala Gimnazială “Vintilă Brătianu”-G.P.P. Ștefănești, Argeș

Educația timpurie reprezintă baza dezvoltării viitoare a individului, fiind un domeniu complicat în care dimensiunile cognitive, afective și sociale se corelează. În acest context, metaforele „luminii” și „renașterii” devin extrem de semnificative: prima sugerează procesul de iluminare intelectuală și formarea conștiinței, în timp ce cea de-a doua evidențiază dinamica dezvoltării continue a copilului. În contextul educației preșcolare, aceste idei se regăsesc în abordările didactice moderne, care subliniază importanța experienței, creativității și interculturalității.

Conceptul de „lumină” în educație se corelează cu achiziția de cunoștințe și cu evoluția capacităților intelectuale. În concepția lui Jean-Jacques Rousseau, educația ar trebui să se alinieze natura copilului și să sprijine dezvoltarea sa naturală. Această viziune este îmbogățită de concepțiile lui John Dewey, care promovează învățarea prin experiență directă.

În educația preșcolară, iluminarea cognitivă nu se obține printr-o simplă transmitere mecanică a informațiilor, ci prin promovarea curiozității și a gândirii exploratorii. Astfel, copilul devine un participant activ în formarea sa, iar procesul educațional capătă o dimensiune interactivă și reflexivă.

Noțiunea de „renaștere” poate fi conectată la conceptele de dezvoltare progresive și adaptabilitate. Inspirată în mod simbolic din epoca Renașterii, această paradigmă subliniază potențialul infinit al individului.

Privind din perspectiva psihologiei dezvoltării, Lev Vygotsky accentuează semnificația interacțiunilor sociale și a „zonei proximei dezvoltări”, în cadrul căreia copilul progresează cu ajutorul adultului. Astfel, fiecare fază a procesului de învățare constituie o modalitate de reconstrucție atât cognitivă, cât și emoțională, o autentică „renaștere” a abilităților sale.

Integrarea aspectelor culturale și artistice în educația timpurie joacă un rol esențial în dezvoltarea unei personalități echilibrate. Artă se dovedește a fi un instrument pedagogic vital, facilitând manifestarea emoțiilor și dezvoltarea imaginației.

Modelul umanist susținut în timpul Renașterii, reprezentat de figuri precum Leonardo da Vinci, subliniază legătura strânsă dintre artă și cunoaștere. În educația copiilor de vârstă preșcolară, activitățile artistice, cum ar fi desen, muzică și dramatizarea, nu au doar un caracter recreativ, ci joacă un rol esențial în dezvoltarea gândirii simbolice și a inteligenței emoționale.

Pedagogia contemporană susține o metodă axată pe elev, în care acesta este văzut ca un partener activ în cadrul procesului educațional. Concepțiile formulate de Maria Montessori subliniază importanța autonomia copilului și a mediului educațional bine structurat.

În același timp, pedagogia critică, așa cum este reprezentată de Paulo Freire, subliniază importanța dialogului și a conștientizării. În mediul preșcolar, aceste principii se reflectă prin aplicarea metodelor interactive, a jocului educativ și a învățării prin experiență.

Folosirea tehnologiei educaționale, adaptată la vârstă, contribuie la diversificarea abordărilor didactice și la aporirarea motivației pentru învățare.

Educația preșcolară nu se axează doar pe dezvoltarea intelectuală, ci și pe cultivarea competențelor socio-emoționale și a valorilor. Aceasta este o abordare holistică, în care copilul este considerat în totalitatea sa.

Datorită experiențelor educaționale, copilul își construiește identitatea, își afirmă autonomia și își dezvoltă abilitățile de comunicare. Așadar, educația se transformă într-un proces constant de schimbare, în care fiecare nouă cunoștință ajută la personalității.

Privite metaforic, „lumina” și „renașterea” ilustrează esența educației preșcolare ca un proces de iluminare și transformare neîncetată. Prin utilizarea dimensiunilor culturale, artistice și educaționale, educația timpurie sprijină formarea unui individ echilibrat, creativ și adaptabil.

În contextul societății modernă, marcată de schimbări și diversitate, educația preșcolară joacă un rol esențial în formarea unei personalități independente și responsabile.

Bibliografie

1. Jean-Jacques Rousseau, *Emil sau Despre educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
2. Maria Montessori, *Descoperirea copilului*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
3. Lev Vygotsky, *Gândire și limbaj*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
4. Paulo Freire, *Pedagogia oprimaților*, Editura Polirom, Iași.
5. Ministerul Educației, *Curriculum pentru educația timpurie*.

UN TRINOM NECESAR

PĂRINȚI – CADRE DIDACTICE -BISERICĂ

Prof. Dănilă Ioan Eugen

Liceul Tehnologic Florian Porcius

Rodna, jud. Bistrița-Năsăud

Dragi părinți, pe fiecare din noi școala pe care am făcut-o ne-a ajutat să ajungem ceea ce suntem astăzi. Conștientizăm cu toții că școala este un element foarte important în formarea individului. De multe ori când omul se raportează la trecut pentru a analiza prezentul se aude expresia „*dacă știam atunci, în trecut de ce aș fi avut nevoie acum, în prezent, cum nu aș fi îndeplinit acea sarcină? Cum nu aș fi depus acel efort, chiar dacă cerea energie, timp, etc?*”.

Educația este completă doar atunci când există o concordanță între cei trei piloni și anume școală, familie și biserică. Dacă școala oferă competențele academice și științifice necesare, familia oferă suportul afectiv și fundamental moral iar biserica oferă dimensiunea spirituală și comunitară, atunci, colaborarea între aceste trei medii ajută copilul să beneficieze de o dezvoltare holistică (minte, suflet și caracter) completă.

Părinții sunt responsabili pentru educația informală și constituie primul model de comportament pentru orice copil. Ei transmit valorile morale, oferă suportul emoțional pentru diferite situații, se implică activ în parteneriatul cu școala și sunt acolo oricând copilul are nevoie de ei.

Biserica reprezintă educatorul spiritual și comunitar, contribuie la educația religioasă-morală și la păstrarea identității culturale, formează caracterul prin promovarea unor virtuți precum smerenia, compasiunea, iertarea și înțelegerea, ajută la promovarea tradițiilor, organizează activități extrașcolare și filantropice și oferă răspunsuri în cadrul seminarelor pentru întrebările existențiale care-i macină pe tineri.

În ceea ce privește *școala*, pentru a duce la îndeplinire sarcinile pe care le vor avea elevii, trebuie să dezvoltăm în ei *competența de a învăța să învețe*. Trebuie să îi învățăm, atât noi, cadrele didactice cât și voi, părinții că energia lor este o resursă, că timpul lor este o resursă care, ambele, de vor fi bine chivernisite, vor da rezultate. E necesar ca elevii să își descopere un stil de a învăța care să fie permanent îmbunătățit și care, eficient dovedindu-se, le va crește încrederea în sine și curajul de a accepta noi provocări. Pentru a realiza eficient activitatea educațională,

profesorul trebuie să-și formeze și să manifeste o gamă variată de competențe profesionale și civice, care să-l definească drept specialist, om de știință și cultură, pedagog și manager.

„*Natura ne aseamănă, educația ne deosebește*” afirma Confucius. În această linie, educația trebuie să fie și non - formală prin diferite activități și programe cum sunt *Școala Altfel* și *Săptămâna Verde*, printr-o predare transcurriculară, printr-o abordare de tip integrat și prin desfășurarea unor opționale dedicate acestei situații!

Ei bine, viitorul este foarte greu de descifrat, dar s-a conturat un profil al elevului viitorului. Se întrevide cum ar trebui să arate, cu ce trebuie să fie dotată persoana care termină școala și care să fie capabilă să facă față cerințelor vieții, să fie mulțumită de munca și rezultatele muncii sale, să fie dorit la un loc de muncă, într-o poziție socială, etc. Acest profil ar trebui să se bazeze pe opt competențe, iar competența am putea-o defini ca o armonioasă îmbinare de cunoștințe, abilități și atitudini.

Gândirea este și ea mult stimulată prin competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii. A gândi înseamnă a analiza, a selecta, a alege, iar cu cât informațiile vor fi mai diversificate, corecte, demonstrate științific, cu atât elevul va putea alege mai bine ceea ce e bun pentru el.

Există câteva proiecte prin care se încearcă acest lucru: Asociația Edu Apps contribuie la digitalizarea educației prin programul de formare din cadrul proiectului „Clasa Viitorului – Pedagogie Digitală”, finanțat prin Planul Național de Redresare și Reziliență, în cadrul apelului: Pedagogie digitală pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar, cod ID_19. Proiectul are ca obiectiv dezvoltarea competențelor digitale și de pedagogie digitală ale profesorilor, pentru a integra eficient tehnologiile în practicile de predare și pentru a crește calitatea educației. Cursurile sunt organizate pe niveluri de învățământ (preșcolar, primar, gimnazial și liceal) și vizează, în special, cadrele didactice din mediul rural și din zonele defavorizate, oferindu-le acces la resurse și competențe digitale esențiale.

În parteneriat cu Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca și Universitatea din București, și sprijinul cadrelor din Casele Corpului Didactic din 11 județe (Bacău, Constanța, Covasna, Harghita, Ilfov, Mureș, Prahova, Sălaj, Sibiu, Suceava, Vaslui), Asociația Edu Apps se va asigura că acest proiect va avea un impact important în dezvoltarea competențelor digitale în rândul cadrelor didactice din România.

Viața socială trebuie luată și ea în considerare. Cu cât va fi pus în relație cu medii sociale cât mai diverse, oameni noi, etnii noi, cu atât va reuși să lucreze mult mai bine în echipă, va fi mai productiv în echipă acceptând cu ușurință diversitatea, va fi un cetățean care își va da seama că este o ființă socială ce are nevoie de ceilalți pentru împlinire, care să respecte cetățeanul și să fie respectat ca cetățean.

Valorificarea resurselor din imediata apropiere a școlii face învățarea mai relevantă. Un mod de a accesa aceste resurse îl reprezintă invitarea specialiștilor: meșteri populari, artiști locali sau experți în patrimoniu, care pot susține ateliere sau discuții cu elevii; valorificarea tradițiilor locale (folclor, poezii, cântece, ghicitori, jocuri, străgături) ca material de studiu în cadrul unor opționale care să reflecte identitatea specifică a regiunii; proiecte comunitare prin care să se colaboreze cu diferite asociații, organizații sau O.N.G.-uri. Din modul de relaționare cu ceilalți,

din modul de abordare a provocării, a noului, se poate creiona un lider, un spirit cu inițiativă, un viitor antreprenor.

Viața înseamnă viitor, viitorul înseamnă necunoscut, dar toți trebuie să-și de-a silința pentru a forma în elevi capacitatea de a înfrunța și domina noul și nu de a se ascunde, retrage în fața provocărilor.

Bibliografie:

1. <https://laurentiumihai.ro/citate-despre-educatie/>;
2. <https://pedagogiedigitala.clasaviitorului.ro/>;
3. <https://dppd.tuiasi.ro/wp-content/uploads/2023/04/Pedagogie-I-curs.pdf>;
4. Tatiana Șova , Pedagogie, Edit. Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Bălți 2016, pag.174;

Lumină și Renaștere în Educația Timpurie

Profesor educație timpurie: Dinescu Ioana Cătălina

Școala Gimnazială "Tudor Arghezi", Pitești

Educația timpurie (0-6/7 ani) reprezintă temelia dezvoltării umane, un interval critic în care creierul copilului are o plasticitate maximă. Aceasta nu se rezumă doar la transmiterea de cunoștințe, ci vizează o dezvoltare globală: fizică, emoțională, socială și cognitivă.

Renașterea nu a fost doar o perioadă istorică de revigorare artistică, ci o profundă schimbare de paradigmă culturală și educațională. Ea a adus "lumina" gândirii critice în locul dogmatismului medieval. În educație, acest proces a însemnat trecerea de la memorarea pasivă la dezvoltarea integrală a ființei umane. Astăzi, tema "renașterii" în educație este mai actuală ca niciodată, sugerând nevoia de a reaprinde curiozitatea, etica și creativitatea în școli.

Conceptul de „Lumină și Renaștere” în acest context metaforic sugerează:

Lumina: Descoperirea potențialului interior al copilului, cunoașterea și bucuria învățării (curiozitatea nativă).

Renașterea: Reînnoirea practicilor pedagogice, adaptarea la nevoile copilului modern și dezvoltarea armonioasă, "re-născând" din abordări clasice spre cele inovative.

„Lumina” - Descoperirea și Stimularea Potențialului

Lumina cunoașterii începe prin stimularea senzorială și emoțională.

Mediul educațional luminos: Un spațiu amenajat pentru a stimula explorarea (colțuri tematice, materiale naturale).

„Renașterea” - Abordări Moderne și Valori Fundamentale

„Renașterea” în educația timpurie înseamnă o întoarcere la copil, la respectarea ritmului său propriu, integrând pedagogii moderne (Reggio Emilia, Montessori, Waldorf).

Reconsiderarea pedagogiei: Trecerea de la învățământul tradiționalist la cel centrat pe copil, unde activitățile sunt ludice (învățarea prin joc).

Parteneriatul Grădiniță-Familie: Renașterea implică o colaborare strânsă cu părinții, considerând familia ca prim factor educațional.

Valorizarea unicității: Fiecare copil este un proiect unic. Renașterea educațională înseamnă personalizarea învățării.

Rolul cadrului didactic: Educatorul nu este doar un transmitător de informații, ci un ghid care "luminează" calea, încurajând curiozitatea și punând întrebări în locul oferirii directe a răspunsurilor.

Educația emoțională: Luminarea interiorului copilului prin inteligență emoțională, ajutându-l să-și înțeleagă și să-și gestioneze emoțiile.

1. Umanismul Renascentist: Fundamentul Educației Moderne

Educația în perioada Renașterii și a Reformei a integrat valori umaniste, promovând respectul și încrederea în potențialul fiecărei persoane.

- **Reîntoarcerea la izvoare (Ad fontes):** Studiul clasicilor (greci și romani) a fost reevaluat pentru a forma un om capabil de acțiune civică.
- **Educația Integrală:** Scopul nu era doar acumularea de cunoștințe, ci dezvoltarea minții, a corpului și a spiritului (modelul *Homo Universalis*).
- **Curriculum extins:** S-au introdus discipline precum istoria, poezia, retorica și educația fizică.

2. Pilonii unei "Renașteri" a Educației Actuale

A vorbi despre "renaștere" în educația contemporană implică o întoarcere la valorile umane esențiale într-o lume tehnologizată.

- **Centrarea pe elev:** Educația renașcentistă pune accent pe particularitățile elevului, un principiu pe care pedagogia modernă îl reia (învățarea personalizată).
- **Etică și Integritate:** Renașterea educației presupune propuneri pentru instalarea unei culturi a eticii și integrității în școli și universități.
- **Educația pentru toți:** Ideea unei instituții (școala) dedicată educației a început să prindă contur încă din acea perioadă, promovând ideea că toți copiii pot beneficia de cunoaștere.

3. Lumina inovației - Rolul profesorului

Profesorul nu mai este doar un transmitător de informații, ci un "luminător" – un ghid care facilitează descoperirea. Renașterea educației necesită cadre didactice capabile să inspire, să stimuleze gândirea critică și să cultive creativitatea (lucru evidențiat adesea în sesiunile de referate și comunicări educaționale).

4. Provocări: Tehnologia și Umanismul

O adevărată renaștere educațională în secolul XXI trebuie să integreze Inteligența Artificială și digitalizarea, dar fără a pierde „scânteia” umană. Pericolul este transformarea educației într-un proces mecanic. „Lumina” în acest context înseamnă utilizarea tehnologiei pentru a

elibera omul de sarcini repetitive, oferindu-i timp pentru creație, reflecție și interacțiune socială autentică.

Concluzii: Educația ca un Răsărit Continuu

Lumina și Renașterea în educație nu sunt destinații finale, ci procese permanente. O educație care „re-naște” este una care are curajul să se autocritice, să renunțe la metodele învechite și să pună din nou preț pe bucuria de a descoperi.

Idealul Homo Universalis rămâne valabil: avem nevoie de tineri care să stăpânească tehnologia, dar care să iubească în egală măsură frumosul, să respecte adevărul și să acționeze cu empatie. Doar prin această sinteză, educația poate deveni cu adevărat o forță care luminează societatea.

Educația timpurie este o investiție în viitor. „Lumină și Renaștere” simbolizează angajamentul nostru de a oferi copiilor un mediu sigur, stimulator și iubitor, în care aceștia să "renaască" zilnic prin descoperire, devenind ființe autonome, creative și fericite.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucuș, Constantin, Istoria pedagogiei, Editura Polirom, Iași, 2017. (O sinteză excelentă a evoluției modelelor educaționale de la Renaștere până azi).
2. Cucuș, Constantin, Istoria pedagogiei, Editura Polirom, Iași, 2017. (O sinteză excelentă a evoluției modelelor educaționale de la Renaștere până azi).
3. Cucuș, Constantin, Istoria pedagogiei, Editura Polirom, Iași, 2017. (O sinteză excelentă a evoluției modelelor educaționale de la Renaștere până azi).
4. Cucuș, Constantin, Istoria pedagogiei, Editura Polirom, Iași, 2017. (O sinteză excelentă a evoluției modelelor educaționale de la Renaștere până azi).

INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ ÎN EDUCAȚIE: TRANSFORMĂRI EPISTEMOLOGICE ȘI IMPLICAȚII PEDAGOGICE ÎN SECOLUL XXI

Prof. Ed. Timpurie Dogaru Constantina Mariana, Școala Gimn. Nr.3 Cîsnădie

Rezumat

Accelerarea proceselor de digitalizare, globalizare și mobilitate internațională, precum și intensificarea crizelor climatice și sociale, determină o reconfigurare structurală a sistemelor educaționale. În acest context, integrarea inteligenței artificiale (IA) devine un factor strategic de transformare epistemologică și pedagogică. Articolul examinează modul în care IA influențează producerea, validarea și transferul cunoașterii, analizând modele educaționale relevante la nivel internațional și direcții actuale de politici publice promovate de instituții precum UNESCO și OECD.

Lucrarea evidențiază contribuția cercetării interdisciplinare și a colaborării transnaționale în dezvoltarea unor strategii didactice inovatoare, centrate pe competențe, învățare pe tot parcursul vieții și utilizarea responsabilă a tehnologiilor inteligente. Sunt analizate implicațiile IA asupra curriculumului, evaluării și rolului profesorului, cu accent pe dezvoltarea gândirii critice, creativității și responsabilității globale a elevilor.

Cuvinte cheie: *Inteligență artificială, transformare epistemologică, politici educaționale, competențe transversale, sustenabilitate educațională.*

Introducere

Secolul XXI este caracterizat printr-un ritm accelerat al schimbării, determinat de revoluția digitală, globalizarea economiei și complexitatea problemelor sociale și de mediu. Educația nu mai poate funcționa pe baza paradigmatelor tradiționale centrate exclusiv pe transmiterea de cunoștințe. Accentul se deplasează către formarea competențelor transversale, adaptabilității și capacității de învățare continuă, într-un cadru flexibil și orientat spre reziliență.

Organizații internaționale precum UNESCO, OECD și Uniunea Europeană subliniază necesitatea transformării sistemelor educaționale pentru a răspunde noilor realități globale. Documentele lor strategice evidențiază importanța alfabetizării digitale, a competențelor verzi, a gândirii critice și a responsabilității globale ca piloni ai unei educații orientate spre dezvoltare durabilă și incluziune socială.

În acest cadru, integrarea inteligenței artificiale în educație reprezintă nu doar o inovație tehnologică, ci o transformare epistemologică profundă. IA influențează modalitățile de acces la informație, procesele de validare a cunoașterii și relația dintre profesor și elev. Platformele adaptive, analiza predictivă a datelor educaționale și sistemele de feedback automatizat modifică arhitectura tradițională a procesului didactic, deschizând perspective pentru personalizarea învățării și pentru optimizarea performanței academice.

Totodată, aceste transformări generează provocări etice și pedagogice: riscul dependenței tehnologice, problematica protecției datelor, echitatea accesului la resurse digitale și redefinirea rolului profesorului într-un ecosistem educațional digitalizat. Astfel, analiza comparativă a modelelor educaționale și a politicilor publice devine esențială pentru înțelegerea direcțiilor de reformă și pentru fundamentarea unor strategii didactice inovatoare, coerente și sustenabile.

Prezentul demers își propune să examineze aceste transformări dintr-o perspectivă interdisciplinară, evidențiind necesitatea unei alinieri între cercetarea științifică, politicile educaționale și practicile pedagogice, în vederea construirii unui sistem educațional adaptat provocărilor complexe ale secolului XXI.

2. Modele educaționale contemporane în contextul integrării inteligenței artificiale

2.1 Modelul educației centrate pe competențe

Unul dintre cele mai influente modele contemporane este cel al educației centrate pe competențe, orientat spre capacitatea elevului de a transfera și aplica cunoștințele în situații reale, complexe și interdisciplinare. În contextul transformărilor digitale, acest model capătă o dimensiune suplimentară prin integrarea competențelor asociate utilizării critice și responsabile a inteligenței artificiale.

Curriculumul bazat pe competențe presupune articularea coerentă a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor, incluzând:

1. gândirea critică și evaluarea informației generate algoritmic;
2. rezolvarea de probleme în medii digitale augmentate de IA;

3. colaborarea în ecosisteme educaționale asistate tehnologic;
4. competența digitală avansată (data literacy, înțelegerea mecanismelor algoritmice);
5. responsabilitatea civică și etica utilizării tehnologiilor inteligente.

Astfel, elevul nu este doar consumator de tehnologie, ci utilizator reflexiv și co-creator de cunoaștere.

2.2 Modelul învățării personalizate și adaptive

Învățarea personalizată valorifică diferențele individuale de ritm, stil cognitiv și interese, iar dezvoltarea sistemelor bazate pe inteligență artificială a amplificat semnificativ potențialul acestui model. Platformele adaptive utilizează algoritmi de analiză a datelor pentru a ajusta conținutul, dificultatea sarcinilor și tipul de feedback în timp real.

Prin integrarea soluțiilor dezvoltate de organizații precum OpenAI sau a ecosistemelor educaționale promovate la nivel european, învățarea devine mai flexibilă și orientată spre progres individual. Elevul devine protagonist al propriului parcurs educațional, iar profesorul își redefineste rolul ca facilitator, mentor și evaluator critic al resurselor digitale.

Totuși, personalizarea asistată de IA ridică probleme privind protecția datelor, transparența algoritmică și echitatea accesului, ceea ce impune o reglementare și o monitorizare atentă.

2.3 Modelul educației pentru dezvoltare durabilă și etica tehnologiei

Educația pentru dezvoltare durabilă integrează dimensiunile ecologică, socială și economică în curriculum, promovând responsabilitatea față de mediu și solidaritatea globală. În era inteligenței artificiale, acest model trebuie extins pentru a include reflecția asupra impactului tehnologiilor digitale asupra mediului (consumul energetic al centrelor de date, amprenta de carbon digitală) și asupra echității sociale. Inițiativele susținute de UNESCO evidențiază necesitatea unei educații care să dezvolte competențe etice în raport cu utilizarea IA, incluzând analiza biasului algoritmic, protecția vieții private și responsabilitatea decizională în sisteme automatizate.

2.4 Modelul STEM/STEAM, interdisciplinaritatea și inteligența artificială

Abordarea STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Matematică), extinsă la STEAM prin includerea artelor, reflectă necesitatea integrării disciplinelor pentru rezolvarea problemelor complexe ale societății contemporane. În prezent, inteligența artificială devine un nucleu transversal al acestei paradigme, conectând analiza datelor, modelarea matematică, programarea și creativitatea.

Integrarea IA în curriculumul STEM/STEAM presupune:

1. introducerea noțiunilor de machine learning și gândire computațională;
2. utilizarea simulărilor și a laboratoarelor virtuale;
3. dezvoltarea proiectelor interdisciplinare bazate pe analiza datelor;
4. cultivarea creativității prin interacțiunea dintre artă și algoritm.

Astfel, interdisciplinaritatea nu mai este doar o opțiune curriculară, ci o necesitate structurală într-o societate în care inteligența artificială modelează economia, cultura și cercetarea științifică.

3. Politici educaționale și guvernanta integrării inteligenței artificiale

3.1 Strategii europene și internaționale

Integrarea inteligenței artificiale în educație este susținută de cadre strategice elaborate la nivel european și internațional, care vizează simultan transformarea digitală, dezvoltarea competențelor și consolidarea cooperării transnaționale.

Uniunea Europeană promovează:

1. dezvoltarea competențelor-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, inclusiv competențe digitale avansate și alfabetizare în domeniul datelor;
3. transformarea digitală sistemică a educației prin infrastructură, resurse educaționale deschise și integrarea IA în procesele de predare-învățare-evaluare;
4. mobilitatea academică prin programe precum Erasmus+, care facilitează schimbul de bune practici în utilizarea tehnologiilor emergente;
5. consolidarea Spațiului European al Educației, cu accent pe interoperabilitate digitală și recunoașterea competențelor dobândite în medii formale și nonformale.

La nivel global, OECD, prin cadrul conceptual Learning Compass 2030, evidențiază importanța dezvoltării „agenției elevului” într-un context caracterizat de automatizare și transformări tehnologice accelerate. Accentul este pus pe capacitatea elevilor de a utiliza în mod critic și creativ instrumentele digitale, inclusiv aplicațiile bazate pe IA, pentru a genera soluții inovatoare.

UNESCO promovează o viziune asupra educației ca bun public global și susține elaborarea unor principii etice pentru utilizarea inteligenței artificiale în educație. Organizația subliniază necesitatea colaborării transnaționale pentru atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă și pentru asigurarea unei integrări echitabile și responsabile a tehnologiilor inteligente.

În ansamblu, aceste strategii converg către ideea că IA trebuie integrată într-un cadru normativ clar, centrat pe echitate, transparență și calitate educațională.

3.2 Provocări ale politicilor publice în contextul digitalizării și al IA

Implementarea reformelor orientate spre integrarea inteligenței artificiale întâmpină multiple constrângeri structurale și culturale:

1. inegalități de acces la infrastructură digitală și la resurse tehnologice performante;
2. discrepanțe între mediul urban și rural în ceea ce privește conectivitatea și formarea cadrelor didactice;
3. rezistența la schimbare generată de incertitudini privind impactul IA asupra rolului profesorului;
4. deficitul de formare profesională în domeniul competențelor digitale avansate și al utilizării pedagogice a algoritmilor educaționali;
5. preocupări legate de protecția datelor, biasul algoritmic și integritatea academică.

O provocare majoră rămâne coerența dintre nivelul strategic (politici, reglementări, cadre normative) și nivelul operațional (implementare curriculară, practici didactice concrete, evaluare). Fără o articulare clară între aceste dimensiuni, integrarea inteligenței artificiale riscă să devină fragmentară sau pur tehnologică, fără impact pedagogic real.

Concluzie

Transformările accelerate ale societății contemporane impun o regândire structurală a educației, iar integrarea inteligenței artificiale reprezintă unul dintre cei mai relevanți vectori ai acestei schimbări. Analiza modelelor educaționale contemporane, a strategiilor promovate de Uniunea Europeană, OECD și UNESCO, precum și a provocărilor asociate implementării politicilor publice evidențiază faptul că transformarea educațională nu este exclusiv tehnologică, ci profund epistemologică și axiologică. Inteligența artificială modifică nu doar instrumentele didactice, ci și natura procesului de cunoaștere, dinamica relației profesor–elev și criteriile de validare a performanței academice. În acest context, educația centrată pe competențe, învățarea personalizată, interdisciplinaritatea și orientarea către dezvoltare durabilă capătă valențe noi, fiind susținute și amplificate de utilizarea responsabilă a tehnologiilor inteligente. Cu toate acestea, eficiența integrării IA depinde de asigurarea unui cadru normativ coerent, de reducerea inegalităților de acces, de formarea continuă a cadrelor didactice și de consolidarea unei culturi a eticii digitale. Lipsa unei alinieri între nivelul strategic și cel operațional poate genera disfuncționalități și amplifica disparitățile existente.

Inteligența artificială trebuie integrată ca instrument de augmentare a capacităților umane, nu ca substitut al acestora, într-un cadru centrat pe dezvoltarea gândirii critice, a creativității și a responsabilității globale. Numai printr-o abordare strategică, etică și interdisciplinară educația poate răspunde adecvat complexității lumii contemporane.

Bibliografie:

1. Darling-Hammond, L.; Flook, L.; Cook-Harvey, C.; Barron, B.; Osher, D., *Implications for Educational Practice of the Science of Learning and Development*, Applied Developmental Science (Taylor & Francis), 2020.
2. European Commission, *Council Recommendation of 22 May 2018 on Key Competences for Lifelong Learning*, Official Journal of the European Union, 2018.
3. European Commission, *Digital Education Action Plan 2021–2027: Resetting Education and Training for the Digital Age*, Publications Office of the European Union, 2020.
4. European Commission, *European Education Area: Progress Report*, Publications Office of the European Union, 2022.
5. Fullan, M.; Langworthy, M., *A Rich Seam: How New Pedagogies Find Deep Learning*, Pearson, 2014.
6. OECD, *21st-Century Readers: Developing Literacy Skills in a Digital World*, OECD Publishing, 2021.
7. OECD, *Education at a Glance 2023: OECD Indicators*, OECD Publishing, 2023.

8. OECD, *The Future of Education and Skills: Education 2030 – The OECD Learning Compass 2030*, OECD Publishing, 2018.
9. Partnership for 21st Century Skills, *Framework for 21st Century Learning*, Partnership for 21st Century Skills, 2019.
10. Redecker, C., *European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu*, Publications Office of the European Union (Joint Research Centre), 2017.
11. Schleicher, A., *World Class: How to Build a 21st-Century School System*, OECD Publishing, 2019.
12. UNESCO, *Guidance for Generative AI in Education and Research*, UNESCO Publishing, 2023.
13. UNESCO, *Reimagining Our Futures Together: A New Social Contract for Education*, UNESCO Publishing, 2021.
14. UNESCO, *Rethinking Education: Towards a Global Common Good?*, UNESCO Publishing, 2015.
15. Voogt, J.; Erstad, O.; Dede, C.; Mishra, P., *Challenges to Learning and Schooling in the Digital Networked World of the 21st Century*, Journal of Computer Assisted Learning (Wiley), 2013.
16. World Economic Forum, *Schools of the Future: Defining New Models of Education for the Fourth Industrial Revolution*, World Economic Forum, 2020.

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – CHIMIA CA EXPERIENȚĂ A DESCOPERIRII

Dondoș Dana-Codruța – Liceul Tehnologic Nr. 1 Suplacu de Barcău

1. Fundamentare teoretică

Educația contemporană se află într-un proces continuu de transformare, iar disciplina chimie contribuie semnificativ la dezvoltarea gândirii științifice și a capacității de înțelegere a fenomenelor naturale.

Conceptul de „lumină” simbolizează cunoașterea și clarificarea proceselor invizibile, iar „renașterea” reflectă schimbarea perspectivei asupra actului didactic.

La clasa a VIII-a, elevii învață să interpreteze reacțiile chimice nu doar ca formule, ci ca procese reale: $\text{HCl} + \text{NaOH} \rightarrow \text{NaCl} + \text{H}_2\text{O}$ (neutralizare).

Astfel, învățarea devine activă, bazată pe descoperire și experiment, facilitând dezvoltarea competențelor-cheie.

2. Partea practică – exemple de bune practici

Activitățile didactice au fost centrate pe experiment și aplicabilitate practică.

Exemple de reacții realizate:

Reacția oțet + bicarbonat: $\text{CH}_3\text{COOH} + \text{NaHCO}_3 \rightarrow \text{CH}_3\text{COONa} + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$.

Arderea: $\text{C} + \text{O}_2 \rightarrow \text{CO}_2$.

Oxidare: $4\text{Fe} + 3\text{O}_2 \rightarrow 2\text{Fe}_2\text{O}_3$.

Substituție: $\text{Fe} + \text{CuSO}_4 \rightarrow \text{FeSO}_4 + \text{Cu}$.

Descompunere: $2\text{H}_2\text{O}_2 \rightarrow 2\text{H}_2\text{O} + \text{O}_2$.

Elevii au analizat și reacții din viața reală: fermentația, coacerea pâinii, arderea combustibililor.

Proiectul „Chimia din viața de zi cu zi” a stimulat creativitatea și implicarea.

3. Concluzii

Chimia devine un instrument de explorare și înțelegere a realității.

Prin metode interactive, elevii devin participanți activi.

Educația capătă sens, iar procesul de învățare devine eficient și atractiv.

4. Bibliografie

Cucoș, Constantin – Pedagogie, Polirom, 2014, Iași

Cerghit, Ioan – Metode de învățământ, EDP, 2006, București

Manual de Chimie, clasa a VIII-a

Activitate didactică – desfășurare pas cu pas

Un exemplu relevant de activitate aplicativă este lecția demonstrativă „Reacția de neutralizare – de la teorie la practică”, realizată la clasa a VIII-a.

Obiectivele activității vizează identificarea reactanților și produșilor, observarea reacției chimice și formularea concluziilor.

Materialele utilizate sunt: oțet, bicarbonat de sodiu, pahare de laborator și indicator de pH.

Elevii sunt organizați pe grupe, formulează ipoteze și realizează experimentul prin combinarea substanțelor.

Se observă degajarea de dioxid de carbon și schimbările de pH.

Ecuatia reacției: $\text{CH}_3\text{COOH} + \text{NaHCO}_3 \rightarrow \text{CH}_3\text{COONa} + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$.

Elevii notează observațiile și formulează concluzii privind reacția de neutralizare.

Activitatea contribuie la dezvoltarea gândirii științifice și a interesului pentru chimie.

CUVÂNTUL CARE FORMEAZĂ, CREDINȚA CARE LUMINEAZĂ

Profesor, Drăgan Mihaela

Școala Gimnazială *Ecaterina Teodorescu*, Brăila

Valențe educative în predarea Limbii și literaturii române și a Religiei la gimnaziu

În sala de clasă, educația nu se reduce la manuale și conținuturi, ci devine un proces viu, în care fiecare cuvânt rostit și fiecare idee transmisă pot influența devenirea elevului. În gimnaziu, această responsabilitate capătă o intensitate aparte, deoarece elevii se află într-o etapă de formare a identității, în care caută modele, sensuri și repere. În acest context, Limba și literatura română și Religia se completează în mod firesc. Dacă limba română oferă instrumentele de exprimare și înțelegere a realității, religia deschide perspectiva sensului și a valorilor. Împreună, ele dau consistență ideii că educația înseamnă atât formare intelectuală, cât și iluminare interioară. În predarea limbii și literaturii române, am observat că elevii nu sunt atrași doar de informație, ci mai ales de poveste și sens. De exemplu, în momentul în care discutăm despre personaje literare aflate în situații-limită, reacțiile elevilor devin autentice. Nu mai este vorba doar despre analiză, ci despre identificare și reflecție. La o oră dedicată unui text narativ, un elev a remarcat spontan că „personajul a ales greșit pentru că nu a avut pe cineva care să-l îndrume”. Această observație simplă a deschis o discuție despre responsabilitate, influență și alegeri. Astfel, literatura a devenit un spațiu al dialogului, nu doar al interpretării. Cuvântul, în acest sens, nu mai este doar un instrument didactic, ci un mijloc de formare a gândirii și a sensibilității. Elevii învață să argumenteze, dar și să simtă, să înțeleagă nu doar ce se spune, ci și ceea ce se ascunde dincolo de text.

Religia aduce în educație dimensiunea spirituală, esențială pentru formarea caracterului. Prin valorile promovate – iubirea, respectul, responsabilitatea, solidaritatea – elevii sunt ghidați spre o conduită morală echilibrată. Orele de religie aduc o altă dimensiune, complementară celei literare. Dacă literatura ridică întrebări, religia oferă adesea repere pentru răspunsuri. În discuțiile despre valori, elevii devin surprinzător de deschiși atunci când simt că nu sunt judecați, ci ascultați. Textele religioase și pildele contribuie la dezvoltarea empatiei și a conștiinței morale. Într-o lecție despre iertare, un elev a povestit o experiență personală în care a ales să nu răspundă cu răutate. Momentul a fost unul de autenticitate rară, iar reacțiile colegilor au arătat cât de mult contează astfel de exemple în formarea unui climat bazat pe respect și empatie. Credința nu este prezentată ca o obligație, ci ca o posibilitate de înțelegere mai profundă a propriei vieți. În acest sens, ea devine o lumină interioară, care nu impune, ci ghidează. Cele două discipline se întâlnesc adesea în mod natural, chiar dacă aparțin unor domenii diferite. Literatura abundă în teme morale, iar religia oferă un cadru de interpretare a acestora. În momentul în care elevii sunt încurajați să facă aceste conexiuni, învățarea devine mai profundă. De exemplu, discutarea unui text în care apare ideea de sacrificiu poate fi completată prin raportarea la semnificația acestui concept în plan spiritual. Elevii ajung astfel să înțeleagă că valorile nu sunt abstracte, ci se regăsesc în situații concrete, în viața de zi cu zi. Această apropiere între cuvânt și credință contribuie la o formare echilibrată, în care gândirea critică și sensibilitatea morală se dezvoltă

simultan. O direcție importantă în educația modernă este abordarea interdisciplinară. Limba română și Religia pot fi integrate în mod armonios prin teme comune, precum: binele și răul; adevărul și dreptatea; iubirea și sacrificiul; relația dintre om și societate. Analiza unui text literar poate fi completată prin raportarea la valori morale sau spirituale, facilitând o înțelegere mai profundă. De exemplu, personajele literare pot fi analizate din perspectiva comportamentului etic, iar mesajele operelor pot fi corelate cu învățăturile religioase. Această abordare contribuie la o învățare integrată și la formarea unei gândiri complexe. Îmbinarea dintre cuvânt și credință oferă un cadru educațional complet, în care elevul se dezvoltă atât intelectual, cât și moral. Limba și literatura română formează capacitatea de gândire și exprimare, iar Religia contribuie la dezvoltarea conștiinței morale și spirituale

Miniproiect interdisciplinar

Cuvântul – aripă spre cer

Limba și literatura română – Religie

Argument

Educația modernă presupune o abordare integrată a disciplinelor, astfel încât elevii să poată înțelege legătura dintre cunoaștere și valori. Limba și literatura română și Religia se completează în mod natural, deoarece ambele contribuie la formarea morală, culturală și spirituală a elevilor. Acest miniproiect își propune să evidențieze modul în care textele literare și cele religioase pot deveni puncte de plecare pentru reflecție, dialog și formarea unor atitudini pozitive față de viață și ceilalți.

Scopul proiectului: formarea unei gândiri critice și morale la elevi prin corelarea valorilor literare cu cele religioase și dezvoltarea capacității de a aplica aceste valori în situații de viață reale.

Obiective- la finalul activității, elevii vor fi capabili să:

- identifice valori morale în texte literare și religioase;
- compare mesaje din surse diferite (literatură și Biblie);
- exprime opinii personale argumentate;
- colaboreze în realizarea unui produs final;
- aplice valorile discutate în contexte cotidiene.

Grup țintă: elevi de gimnaziu (clasa a VI-a / a VII-a / a VIII-a)

Durata: 2 ore (sau 2 activități desfășurate la discipline diferite)

Resurse: texte literare (ex: fragmente din opere studiate la clasă); texte biblice sau pilde morale; fișe de lucru; coli, markere, calculator / tabletă (opțional)

- **Desfășurarea activității**

Activitatea debutează cu lectura unui fragment literar în cadrul orei de limba română, în care este evidențiat un conflict moral sau o situație de alegere. Profesorul ghidează discuția astfel încât elevii să identifice comportamentele personajelor și valorile implicate. Ulterior, elevii sunt provocați să răspundă la întrebări de tip reflexiv, precum: „Ce ai fi făcut în locul personajului?” sau „Ce valoare morală consideri că lipsește în această situație?”. În cadrul orei de Religie, este prezentat un text biblic sau o pildă care transmite un mesaj similar. Elevii sunt încurajați să observe asemănările dintre mesajul literar și cel religios, descoperind astfel universalitatea valorilor morale. În continuare, elevii lucrează în echipe și realizează un produs final sub forma unui poster sau a unei prezentări digitale cu tema „Valorile care unesc literatura și credința”. Fiecare grup alege o valoare (iubirea, iertarea, adevărul, respectul) și o ilustrează prin exemple din ambele discipline.

Produs final: poster tematic, colaj, eseu reflexive, prezentare PowerPoint.

Evaluarea se realizează pe baza: implicării în activitate; creativității produsului final; colaborării în echipă; corelării valorilor din cele două discipline.

Valoare educativă: activitatea contribuie la formarea unei personalități armonioase, în care gândirea critică se îmbină cu sensibilitatea morală. Elevii înțeleg că literatura nu este doar text, iar religia nu este doar teorie, ci ambele sunt surse de sens, modelare și luminare interioară.

Concluzii: educația autentică se construiește la intersecția dintre cunoaștere și valori. Limba și literatura română, prin puterea cuvântului, și Religia, prin dimensiunea spirituală, contribuie împreună la formarea unui elev capabil să gândească, să simtă și să aleagă.. Într-o lume aflată în continuă schimbare, această dublă formare devine nu doar necesară, ci esențială.

Bibliografie

1. Ministerul Educației, *Programa școlară pentru Limba și literatura română – gimnaziu*, București, 2017.
2. Ministerul Educației, *Programa școlară pentru disciplina Religie – gimnaziu*, București, 2017.
3. George Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, București, Editura Minerva, 1982.
4. Mircea Eliade, *Sacral și profanul*, București, Editura Humanitas, 1992.
5. Constantin Cucoș, *Pedagogie*, Iași, Editura Polirom, 2006.
6. Ioan Cerghit, *Metode de învățământ*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2006.

Explorarea Tranziției Educaționale: De la Manualul Static la Ecosistemul Digital Empatic

Drăghici Mihaela-Oana

Școala Gimnazială Comuna Grebănu, Județul Buzău

Capitolul I: Geneza Crizei Paradigmei Clasice

Modelul educațional tradițional, fundamentat în secolul al XIX-lea, a fost proiectat pentru eficiență industrială. Manualul școlar a reprezentat „tehnologia” de vârf a acelei ere, oferind standardizare și control.

Liniaritatea cognitivă: Manualul impune un ritm unic, ignorând variabilitatea neurocognitivă a elevilor. Această „standardizare forțată” a condus la ceea ce Ken Robinson numea „anestezierea creativității”.

Asimetria informațională: Profesorul și manualul dețineau monopolul cunoașterii. În prezent, în era abundenței informaționale, acest model devine anacronic, deoarece funcția de *stocare* a informației a fost preluată de mediul digital, lăsând educația formală în căutarea unui nou scop: *filtrarea și sinteza*.

Capitolul II: Pilonul Științific – Neuroeducația și Datele

Tranziția către un ecosistem inteligent este ghidată de **Learning Science** (Știința Învățării). Nu mai predăm bazându-ne pe intuiție, ci pe dovezi empirice privind funcționarea creierului.

2.1. Plasticitatea Sinaptică și Adaptabilitatea

Ecosistemele digitale moderne folosesc algoritmi de **învățare adaptivă**. Aceștia monitorizează „zona dezvoltării proximale” (Vygotsky) în timp real. Dacă manualul este mut în fața dificultății elevului, platformele inteligente (prin *Machine Learning*) detectează latența în răspuns și recalibrează sarcina de lucru.

2.2. Teoria Încărcării Cognitive (Cognitive Load Theory)

Cercetările lui John Sweller demonstrează că memoria de lucru este limitată. Manualele clasice, adesea dense și neatractive, pot suprasolicita această memorie. Ecosistemul digital permite **fragmentarea (chunking)** și prezentarea multimodală (vizual, auditiv, kinestezic), optimizând transferul informației în memoria pe termen lung prin tehnici de *spaced repetition* (repetiție spațiată) integrate automat în fluxul de lucru.

Capitolul III: Pilonul Tehnologic – Infrastructura Inteligentă

Tehnologia nu mai este un auxiliar, ci mediul în care învățarea „respiră”.

3.1. Inteligența Artificială (IA) și Personalizarea la Scară

IA transformă educația dintr-un monolog într-un dialog continuu. Tutorii virtuali (ex: Khanmigo, sisteme bazate pe GPT-4/5) oferă feedback instantaneu, corectând erorile de logică în momentul producerii lor, nu la două săptămâni după, când profesorul termină de corectat testele.

3.2. Realitatea Extinsă (XR) și Învățarea Experiențială

Trecerea de la citirea despre fotosinteză la „intrarea” în cloroplast prin VR (Realitate Virtuală) reprezintă un salt de la abstract la concret. Această imersiune activează sistemul limbic, favorizând o învățare ancorată emoțional și senzorial, mult mai rezistentă la uitare decât memorarea mecanică a unui text din manual.

Capitolul IV: Pilonul Empatiei – Reumanizarea Actului Digital

Paradoxul ecosistemului digital inteligent este că, pe măsură ce tehnologia devine mai sofisticată, nevoia de **empatie** crește.

4.1. Profesorul ca Facilitator al Inteligenței Emoționale (SEL)

Într-un ecosistem automatizat, rolul profesorului se transfigurează. Acesta devine un „arhitect al învățării” și un suport moral. Empatia digitală se manifestă prin designul unor interfețe incluzive și prin utilizarea analizei datelor pentru a identifica elevii aflați în risc de abandon sau izolare socială, intervenind acolo unde algoritmul se oprește.

4.2. Colaborarea și Co-crearea

Spre deosebire de manualul care este un obiect de studiu individual, ecosistemul digital este prin definiție colaborativ. Platformele de tip *wiki*, proiectele globale în timp real și comunitățile de învățare online cultivă empatia cognitivă – capacitatea de a înțelege și de a lucra cu perspective culturale diferite.

Capitolul V: Provocări Etice și Riscuri

Orice tranziție de asemenea magnitudine implică vulnerabilități:

Algorithmic Bias (Bias-ul Algoritmice): Riscul ca sistemele de IA să perpetueze stereotipuri prezente în seturile de date de antrenament.

Privacy (Confidențialitatea): Colectarea masivă de date despre comportamentul cognitiv al minorilor ridică întrebări etice fundamentale despre supraveghere.

Fractura Digitală: Riscul ca acest „ecosistem inteligent” să devină un privilegiu al statelor dezvoltate, adâncind inegalitățile globale.

Capitolul VI: Concluzii – O Simbioză Necesară

Ecosistemul digital inteligent nu anulează trecutul, ci îl integrează. Manualul se transformă dintr-un obiect fizic într-un nod informațional. Viitorul educației aparține unei simbioze în care:

Știința fundamentează metodele;

Tehnologia multiplică posibilitățile;

Empatia oferă direcția etică și umană.

Tranziția este completă atunci când tehnologia devine invizibilă, iar învățarea devine o stare naturală de explorare, adaptată perfect nevoilor unice ale fiecărui individ.

Bibliografie :

Brown, P. C., Roediger, H. L., & McDaniel, M. A. (2014). Make It Stick: The Science of Successful Learning. Belknap Press.

Dehaene, S. (2020). How We Learn: Why Brains Learn Better Than Any Machine . . . for Now. Viking.

Dweck, C. S. (2006). Mindset: The New Psychology of Success. Random House.

Luckin, R. (2018). Machine Learning and Human Intelligence: The Future of Education in the 21st Century. UCL IOE Press.

Robinson, K., & Aronica, L. (2015). Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education. Penguin Books.

Selwyn, N. (2019). Should Robots Replace Teachers? Polity Press.

Articole Științifice și Rapoarte:

7. **Hattie, J. (2023).** Visible Learning: The Sequel. A Synthesis of Over 2,100 Meta-Analyses Relating to Achievement. Routledge.

8. **OECD (2024).** Digital Education Outlook: The Power of Digital Technologies and AI. OECD Publishing.

9. **Siemens, G. (2005).** Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age. International Journal of Instructional Technology and Distance Learning.

10. **UNESCO (2023).** Guidance for generative AI in education and research. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

11. **Sweller, J. (2011).** *Cognitive Load Theory*. Psychology of Learning and Motivation, Vol. 55.

Resurse Digitale de Referință:

12. **Khan, S. (2024).** *Brave New Words: How AI Will Revolutionize Education*. [Discurs și lucrare teoretică].

13. **European Commission (2021).** *Digital Education Action Plan 2021-2027: Resetting education and training for the digital age*.

EDUCAȚIA CA PROCES DE ILUMINARE ȘI REÎNNOIRE – VALENȚE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

Prof. Dragomir Eugenia
Școala Gimnazială Cislău

1. FUNDAMENTARE TEORETICĂ

Educația reprezintă un proces complex de formare și dezvoltare a personalității umane, fiind adesea asociată metaforic cu ideea de lumină. Lumina simbolizează cunoașterea, adevărul și evoluția intelectuală, marcând trecerea de la ignoranță la înțelegere profundă. În acest sens, educația devine un instrument fundamental al progresului individual și social.

Conceptul de renaștere în educație implică o regândire a practicilor pedagogice tradiționale și adaptarea acestora la cerințele contemporane. Societatea actuală necesită indivizi capabili să gândească critic și să se adapteze schimbărilor.

Educația are și o dimensiune axiologică importantă, contribuind la formarea valorilor morale și civice. Prin intermediul educației, elevii învață să distingă între bine și rău, să respecte normele sociale și să dezvolte comportamente responsabile.

Din perspectivă culturală, educația contribuie la formarea identității și la promovarea valorilor sociale. Într-un context globalizat, aceasta capătă valențe interculturale.

Educația artistică are un rol esențial în dezvoltarea creativității și sensibilității estetice. Prin intermediul artei, elevii își pot exprima emoțiile și pot explora noi modalități de înțelegere a realității.

Din punct de vedere pedagogic, accentul se pune pe învățarea activă, centrată pe elev.

2. PARTE PRACTICĂ

Implementarea acestor concepte presupune utilizarea unor metode moderne și interactive. Proiectele interdisciplinare oferă elevilor oportunitatea de a integra cunoștințe din diverse domenii.

Un alt exemplu îl reprezintă utilizarea învățării prin cooperare, unde elevii lucrează în echipe pentru rezolvarea sarcinilor. Această metodă dezvoltă abilități sociale și spiritul de echipă.

Tehnologia educațională contribuie semnificativ la diversificarea procesului de predare-învățare. Platformele digitale și resursele online facilitează accesul la informații.

Activitățile extracurriculare, precum concursurile, excursiile tematice sau atelierele creative, completează procesul educațional.

Evaluarea modernă pune accent pe progresul elevului, nu doar pe rezultatul final. Portofoliul educațional și autoevaluarea sunt instrumente relevante.

Un climat educațional pozitiv, bazat pe respect și comunicare, contribuie la creșterea motivației elevilor.

3. CONCLUZII

Educația modernă trebuie să fie un proces dinamic, orientat spre dezvoltarea integrală a individului. Conceptul de lumină simbolizează cunoașterea și progresul.

Renașterea educației reflectă necesitatea adaptării la realitățile contemporane și la provocările societății actuale.

Prin integrarea dimensiunilor culturale, artistice și pedagogice, educația contribuie la formarea unor indivizi echilibrați.

În concluzie, educația reprezintă cheia dezvoltării durabile a societății și un factor esențial al progresului uman.

4. BIBLIOGRAFIE

1. Dewey, John, Democrație și educație, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972.
2. Kant, Immanuel, Despre pedagogie, Editura Humanitas, București, 2003.
3. Bruner, Jerome, Procesul educației, Editura Științifică, București, 1970.
4. Illich, Ivan, Societatea fără școli, Editura Politică, București, 1977.

INOVATIE SI CREATIVITATE IN PROCESUL EDUCATIONAL

Vorbind despre creativitate si inovatie in educatie, trebuie sa ne raportam la contextul actual, al schimbărilor continue pe plan mondial, al competiției care ne influențează viața în absolut toate domeniile și ne provoacă la o regândire a sistemelor și a structurilor economice și sociale pentru adaptarea la exigențele societății viitorului.

Educatia din zilele noastre nu se mai poate incadra vechilor tipare in care profesorul dicteaza si elevul obtine o nota cu atat mai buna, cu cat reproducea mai bine spusele profesorului. Viitorul inseamna adaptarea la nou. Copiii generatiei de astazi nu se mai multumesc doar sa se joace cu o papusa sau o masinuta. Copiii sunt atrasi de tehnologie, de gadgeturi si de tot ceea ce este nou.

Un element fundamental îl constituie creativitatea, una dintre premisele esențiale ale inovării și performanței. Creativitatea este acea caracteristică a gândirii care folosește inventiv experiența și cunoștințele acumulate, oferind soluții și idei originale. Cultivarea gândirii inovatoare și stimularea creativității copiilor și tinerilor a devenit o sarcină importantă a școlii în lumea contemporană, care se poate realiza prin diverse activități: dinamizarea inițiativei și muncii independente, a spiritului critic științific, dinamizarea activității de documentare și experimentare, încurajarea receptivității față de nou, a pasiunii pentru știință. Dar în tot acest proces, deosebit de importantă este atitudinea profesorului în relația sa cu elevii, care implică schimbări importante, atât în mentalitatea profesorilor, cât și ceea ce privește abordarea didactică, iar formarea cadrelor didactice are o contribuție majoră la facilitarea inovării și educarea spiritului creativ în școală.

Studii de specialitate au evidențiat câțiva factorii care pot contribui la promovarea creativității și capacității de inovare:

- crearea unui mediu favorabil inovării și adaptabilității într-o lume aflată în continuă schimbare, prin toate formele de inovare, inclusiv pe plan social și antreprenorial;
- evidențierea deschiderii spre diversitate culturală drept mijloc de încurajare a comunicării interculturale și promovarea unei mai strânse legături între mediul educațional și alte instituții de cultură;
- stimularea sensibilității estetice, a dezvoltării emoționale, a gândirii creative și intuiției la toți copiii, de la cele mai mici vârste;
- sensibilizarea în privința importanței creativității, a inovării și a spiritului antreprenorial pentru dezvoltarea personală, pentru creșterea economică și ocuparea forței de muncă
- promovarea educării în domeniul științelor și tehnologiei, a aptitudinilor de bază și avansate favorabile inovării tehnologice;
- încurajarea deschiderii către schimbare, creativitate și rezolvarea problemelor, prin formarea de competențe favorabile inovării, care se pot aplica unei varietăți de contexte profesionale și sociale;

- modalitati creative de exprimare, atât prin intermediul învățământului formal cât și prin activități neformale și informale pentru tineret.

Astfel, creativitatea și capacitatea de inovare au un rol important, iar obiectivele pe care școala contemporană ar trebui să le aibă în vedere, pot fi următoarele:

-să sprijine toate formele de creativitate, în cadrul programelor școlare aferente ciclurilor de învățământ

să creeze contexte care să permită tinerilor să dobândească competențe de exprimare a propriei personalități, necesare de-a lungul vieții

să promoveze diversitatea culturală ca sursă a creativității și inovației

să încurajeze utilizarea tehnologiei ca modalitate de exprimare creativă a propriei personalități

Este absolut necesar ca în societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, sistemul de educație trebuie adaptat, astfel încât să putem vorbi despre o permanentă inovație și creativitate în activitatea didactică. Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, orientează și ghidează în permanență traiectoria vieții umane.

Pentru dezvoltarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. De aceea este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural și bazată pe cunoaștere, obiectivul principal fiind promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate și, în special, în educație. Viitorul aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire culturală, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Drinceanu Mirela Roxana

profesor invatamant primar

Liceul Teoretic Ion Barbu (
Bucuresti)

Lumină și renaștere în educație: repere culturale, artistice și pedagogice contemporane

Prof. Dumitraș Maria-Alexandra, Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria”, Municipiul Ploiești

Introducere

Educația contemporană se află într-un proces continuu de redefinire, în contextul unor transformări sociale, culturale și tehnologice accelerate. Tema „luminii” și a „renașterii” în educație sugerează ideea unei reîntoarceri la esența formării umane, la valorile autentice care fundamentează dezvoltarea personalității elevului. Lumina simbolizează cunoașterea, claritatea și revelația, iar renașterea reprezintă transformarea și reconectarea la dimensiunea profundă a educației.

În acest sens, educația nu trebuie redusă la transmiterea de informații, ci trebuie înțeleasă ca un proces complex de formare integrală a individului, care implică dimensiuni cognitive, morale, estetice și sociale.

Perspective culturale: educația ca spațiu al valorilor

Educația este strâns legată de transmiterea valorilor culturale și morale. Conform literaturii de specialitate, scopul fundamental al educației este formarea individului prin transmiterea experienței sociale și culturale acumulată de-a lungul timpului .

În perioada Renașterii, redescoperirea valorilor Antichității a condus la o viziune umanistă asupra educației, centrată pe dezvoltarea armonioasă a omului. Studiul literaturii clasice, al artei și al filozofiei era considerat esențial pentru cultivarea gândirii critice și a sensibilității estetice .

Astăzi, această perspectivă se regăsește în educația modernă prin accentul pus pe: gândirea critică; respectul pentru diversitate culturală; formarea identității personale. Educația interculturală reprezintă un exemplu concret de aplicare a acestor principii, promovând respectul și comunicarea între culturi diferite .

Perspective artistice: educația estetică și creativitatea

Dimensiunea artistică a educației contribuie la dezvoltarea sensibilității, imaginației și capacității de expresie. Educația estetică urmărește formarea elevului atât ca receptor, cât și ca creator al frumosului, stimulând o relație autentică cu lumea înconjurătoare .

Integrarea artei în procesul educativ poate fi considerată o formă de „lumină interioară”, deoarece: dezvoltă inteligența emoțională; favorizează exprimarea liberă; creează contexte de reflecție personală.

În acest sens, activitățile artistice (muzică, desen, teatru) devin instrumente pedagogice esențiale pentru o educație holistică.

Perspective pedagogice: educația ca proces de transformare

Din punct de vedere pedagogic, educația este definită ca un proces de formare și dezvoltare a individului, orientat spre atingerea unui ideal uman și social. Filosofii educației subliniază rolul acesteia în cultivarea potențialului uman. Educația autentică presupune: implicarea activă a elevului; învățarea prin experiență; adaptarea la nevoile individuale. Această „renaștere” pedagogică implică trecerea de la un model tradițional, centrat pe profesor, la unul centrat pe elev și pe dezvoltarea competențelor.

Exemple de bune practici aplicabile la clasă: Pentru a transforma principiile teoretice în realitate educațională, cadrul didactic poate aplica următoarele bune practice:

1. Jurnalul reflexiv: Elevii notează experiențe, emoții și idei după activități, dezvoltă metacogniția și autocunoașterea și se poate aplica la orice disciplină.
2. Proiect interdisciplinar „Renașterea valorilor”: elevii lucrează în echipe pentru a explora valori precum respectul, empatia, responsabilitatea, integrare: literatură, istorie, arte vizuale, produsul final: poster, prezentare sau scenetă.
3. Dezbateri și jocuri de rol.
4. Activități artistice tematice: realizarea unor colaje sau desene pe tema „Lumina din mine”, dezvoltă creativitatea și exprimarea emoțională.
5. Educația interculturală în clasă: prezentarea unor tradiții culturale diferite, invitarea elevilor să împărtășească experiențe personale, promovarea respectului și a toleranței.

Concluzii

„Lumină și renaștere în educație” reprezintă o invitație la regândirea rolului școlii și al profesorului în societatea contemporană. Educația autentică trebuie să fie un proces viu, dinamic, centrat pe valori, creativitate și dezvoltare personală.

Profesorul devine astfel un facilitator al învățării, un ghid care creează contexte de reflecție și inspirație, contribuind la formarea unor indivizi autonomi, responsabili și sensibili la valorile umane fundamentale.

Bibliografie

1. Jinga, I., Istrate, E. – *Manual de pedagogie*, București, 1998, p. 45–47
2. Kant, I. – *Despre educație*, în lucrări pedagogice, p. 12–15
3. Dewey, J. – *Democracy and Education*, p. 76–80
4. Micu, A. – *Educație pentru valori în educație timpurie*, 2023, p. 2–3
5. Boian, A.-C. – *Educația interculturală – exemple de bune practici*, 2023, p. 1–2
6. *Valori clasice în educație*, Universitatea din Craiova, 2024, p. 4–6

MENTORATUL DIDACTIC- METODE ȘI PRACTICI PENTRU SPRIJINIREA DEZVOLTĂRII PROFESIONALE A CADRELOR DIDACTICE

Profesor învățământ primar Durlan Violeta Magdalena, Școala Gimnazială “Alexandru Ioan Cuza”, Bacău, județ Bacău

Mentoratul didactic reprezintă un proces esențial în dezvoltarea profesională a cadrelor didactice, oferindu-le un real suport și îndrumare pentru a-și îmbunătăți practica pedagogică și pentru a-și atinge obiectivele educaționale.

Una dintre cele mai valoroase resurse în mentoratul didactic este timpul acordat de mentor pentru a lucra împreună cu cadrul didactic pe care îl ghidează. Este esențial ca mentorul să fie disponibil și dedicat pentru a oferi suport și îndrumare adecvată. Mentorul trebuie să aibă o vastă experiență în domeniul educației și o expertiză solidă în practica pedagogică. Această expertiză îi permite mentorului să ofere sfaturi pertinente și să împărtășească cunoștințe practice. Mentorul poate oferi cadrului didactic pe care îl ghidează acces la diverse materiale educaționale, instrumente de evaluare și tehnologii relevante pentru a susține dezvoltarea profesională și îmbunătățirea practicii pedagogice.

Mentoratul didactic poate beneficia de implicarea în rețele de suport profesional, precum grupuri de discuții online, comunități de practică sau asociații profesionale, unde cadrele didactice pot împărtăși experiențe, idei și resurse.

O metodă eficientă în mentoratul didactic este observarea practicii pedagogice a profesorului mentorat și oferirea unui feedback constructiv. Prin această metodă, acesta poate identifica punctele tari și punctele slabe ale practicii sale și poate primi îndrumare pentru îmbunătățire.

Mentoratul didactic implică adesea sesiuni de reflectare și discuții orientate, în care mentorul și cadrul didactic pe care îl ghidează analizează împreună experiențele de învățare, provocările întâlnite și strategiile de rezolvare a acestora.

Procesul de mentorat poate implica stabilirea unor obiective de dezvoltare profesională și planificarea activităților specifice pentru atingerea acestora. Cele două cadre didactice implicate pot lucra împreună pentru a identifica nevoile de dezvoltare și pentru a elabora strategii eficiente.

Mentoratul didactic poate încuraja colaborarea în proiecte educaționale sau în activități de cercetare și inovare pedagogică, oferind oportunități de învățare și dezvoltare reciprocă. Mentorul trebuie să adopte o abordare individualizată în furnizarea suportului și îndrumării, luând în considerare nevoile, interesele și stilurile de învățare ale mentee-ului său.

O relație de mentorat bazată pe încredere, respect și deschidere este fundamentul unui mentorat eficient. Mentorul trebuie să stabilească și să mențină o legătură solidă și pozitivă cu cadrul didactic ghidat.

Mentoratul didactic implică o evaluare continuă a progresului cadrului didactic aflat la început de drum și ajustarea planurilor și strategiilor în funcție de nevoile și feedback-ul acestuia.

Mentoratul didactic reprezintă un proces complex și dinamic, care implică utilizarea diverselor resurse, metode și practici pentru sprijinirea dezvoltării profesionale a cadrelor didactice. Prin angajamentul într-o relație de mentorat eficientă și prin aplicarea unor strategii și instrumente adecvate, mentorii pot contribui semnificativ la creșterea performanței și satisfacției profesionale a educatorilor, având un impact pozitiv asupra calității învățământului și a rezultatelor elevilor.

Mentoratul didactic poate implica utilizarea jurnalelor de reflecție și a planurilor de dezvoltare profesională pentru înregistrarea experiențelor de învățare ale noului cadru didactic și stabilirea obiectivelor de dezvoltare. Aceste instrumente oferă un cadru structurat pentru autoevaluare și planificare a progresului profesional. Mentorul poate utiliza instrumente specifice pentru observarea și evaluarea practicii pedagogice a celui mentorat, precum liste de verificare, grile de evaluare și chestionare de feedback. Aceste instrumente oferă mentorului o perspectivă obiectivă asupra performanței și îi permit să ofere îndrumare adecvată pentru îmbunătățire.

Mentorul poate oferi cadrului didactic ghidat acces la diverse resurse educaționale și materiale de învățare relevante pentru sprijinirea dezvoltării sale profesionale, precum cărți, articole, materiale multimedia și instrumente de evaluare. Aceste resurse îi permit acestuia să-și extindă cunoștințele și să exploreze noi idei și practici pedagogice. Utilizarea platformelor digitale de comunicare și colaborare poate facilita interacțiunea și schimbul de informații între mentor și noul cadru didactic, oferindu-le oportunități de învățare și dezvoltare continuă într-un mediu virtual.

Strategiile și instrumentele adecvate joacă un rol crucial în succesul mentoratului didactic, oferindu-le mentorilor și mentee-ilor resursele și suportul necesare pentru a-și atinge obiectivele de dezvoltare profesională. Prin adoptarea unor strategii eficiente și utilizarea unor instrumente relevante, mentorii pot facilita procesul de învățare și creștere profesională a cadrelor didactice, contribuind astfel la îmbunătățirea calității învățământului și la succesul elevilor.

Model de fisă de autoevaluare a mentorului

Numele mentorului: _____

Numele mentoratului: _____

Data: _____

1. Comunicare și relaționare

- 1.1. În ce măsură am fost disponibil și deschis în comunicarea cu mentoratul?
- 1.2. Cum am gestionat feedback-ul și întrebările mentoratului?
- 1.3. Am fost empatic și înțelegător în relația cu mentoratul?
- 1.4. Cum am sprijinit dezvoltarea profesională a mentoratului prin comunicare și relaționare?

2. Orientare și consiliere

- 2.1. Cum am ghidat mentoratul în direcția obiectivelor sale profesionale?
- 2.2. Am oferit feedback constructiv și suport în rezolvarea problemelor întâmpinate de mentorat?
- 2.3. Cum am încurajat și am promovat dezvoltarea abilităților și competențelor mentoratului?
- 2.4. Am fost un exemplu pozitiv și o sursă de inspirație pentru mentorat?

3. Suport și încurajare

- 3.1. În ce fel am sprijinit și am încurajat mentoratul în perioadele de dificultate sau incertitudine?
- 3.2. Cum am contribuit la creșterea încrederii și înălțarea moralului mentoratului?
- 3.3. Am fost prezent și am oferit suport mentoratului în atingerea obiectivelor sale?
- 3.4. Cum am gestionat situațiile de conflict sau divergență de opinii în cadrul relației mentoratului?

4. Evaluare și îmbunătățire continuă

- 4.1. Cum am evaluat progresul și performanța mentoratului în timpul perioadei de mentorat?

4.2. Ce măsuri am luat pentru a adapta și îmbunătăți planul de mentorat în funcție de nevoile și progresul mentoratului?

4.3. Cum am reflectat și am integrat feedback-ul primit din partea mentoratului în propria mea dezvoltare ca mentor?

4.4. Ce schimbări și îmbunătățiri consider că ar fi necesare pentru a consolida relația mentoratului?

5. Observații și feedback adițional

[Spațiu pentru observații suplimentare, sugestii și feedback din partea mentorului sau mentoratului.]

Bibliografie:

1. „Mentoratul în educație - context facilitator și modalitate de sprijin pentru cariera didactică”- autori Lazăr E., Leahu G., Editura Universitară, 2020.
2. „Mentorat și coaching în educație”- autor Stan C., Editura Presa Universitară Clujeană, 2020.
3. „Mentoratul - modalitate de pregătire și integrare profesională a viitoarelor cadre didactice” – autor Crasovan M., Editura Universitară, 2016.

INOVAȚIE DIDACTICĂ PRIN ÎNVĂȚARE EXPERIENȚIALĂ ȘI TEHNOLOGIE DIGITALĂ

Ercuș Camelia-Dorina, Colegiul Național „Andrei Mureșanu”

În contextul educației contemporane, marcată de schimbări rapide și de cerințe tot mai complexe, învățarea experiențială se conturează ca o abordare educațională eficientă și relevantă. Această metodă valorifică experiența directă a elevului ca sursă principală de cunoaștere, integrând teoria cu practica prin activități concrete, reflecție critică și aplicare în situații reale. Învățarea experiențială este o metodă educațională inovatoare care implică transformarea activităților de învățare în experiențe practice și relevante pentru elevi, care au loc în urma reflecției asupra a ceea ce se face, în contrast cu „învățatul mecanic”. Atunci când alegem să proiectăm o lecție, aplicând învățarea experiențială, este de dorit să reflectăm la ce se întâmplă cu noi, cadrele didactice și elevii, în activitatea pe care o desfășurăm împreună. Important este să acceptăm că premisa și punctul de plecare, îl reprezintă enunțul „cel care învață este elevul, actul învățării este al lui, este coordonat de el, stă în puterea lui”.

Unul dintre părinții învățării prin experiență, filosoful american John Dewey, credea că pentru a învăța cu adevărat dintr-o experiență de viață trebuie să se creeze timp pentru procesare sau reflecție. El considera că reflecția îi ajută pe cel care învață să facă conexiuni directe între experiența educațională propusă și situații de viață. Reflecția îi ajută pe elevi să recunoască emoțiile, abilitățile, punctele tari și vulnerabilitățile. Atunci când le identificăm și le numim, ele devin mai conștiente în mintea noastră și le putem folosi cu mai multă ușurință în viitor, atunci când ne vom afla în situații de învățare.

Voi exemplifica printr-o lecție desfășurată la clasă utilizarea Ciclului Învățării Experiențiale conceput de David Kolb. Autorul precizează că învățarea implică achiziționarea unor concepte abstracte, care ar putea fi folosite într-o gamă largă de situații din viața de zi cu zi. Dar pentru a putea ajunge acolo este nevoie de experiențe valoroase de învățare. Acest model necesită ca elevul să treacă prin cele patru etape diferite de învățare

Etapă I „*Trăim experiența*”, în această etapă, elevii participă activ la o sarcină practică, implicându-se direct în activitate și observând cum funcționează lucrurile în mod real. Elevul este introdus în experiență, este motivat să se implice, să fie prezent, să contribuie, să participe, să experimenteze și să exerseze. Gradul de antrenare al elevului în experiență depinde foarte mult de abilitatea cadrului didactic de a crea cadrul potrivit, de a motiva, de a angaja elevii să-și asume roluri individuale sau de grup.

În pregătirea și facilitarea experienței cadrul didactic trebuie: să creeze un mediu sigur în care elevii să se simtă în siguranță, să fie provocați, să creeze motivație, să stârnească curiozitate față de experiența oferită, să fie prezent în grup, și să urmărească toate simțurile în desfășurarea experienței.

Etapă a II-a „*Reflectăm asupra experienței trăite*”, după parcurgerea primei etape, elevii își analizează experiențele, reflectând asupra a ceea ce au făcut și a ceea ce au observat, își pun întrebări, despre ce au reușit să învețe sau ce a fost dificil. În această etapă elevii reflectă cu privire la faptele, evenimentele, sentimentele emoțiile trăite în experiență. Pentru recapitulare

cadrul didactic utilizează întrebări obiective menite să reamintească tot ce s-a petrecut (activitățile, regulile, sarcinile, acțiunile realizate).

Tot în această etapă, se urmărește dezvoltarea spiritului de observație, capacitatea de exprimare corectă, acuratețea în descrierea evenimentelor și sentimentelor trăite fără a se interpreta. Elevii pot face schimb de informații, stabilește contextul pentru faza următoare a ciclului experiențial, generalizarea. Orice experiență directă sau indirectă trebuie prelucrată, elevii trebuie să reflecteze asupra acestor experiențe, pentru a-și da seama dacă îi ajută în procesul de învățare. Fără reflecție nu se poate învăța din experiență, nu putem omite această etapă. Cadrul didactic are rolul de a crea condiții pentru o reflecție corectă. Și emoțiile acționează ca un catalizator pentru reflecție. David Goleman (1946) definește emoția, drept acea abilitate a unei persoane de a se controla într-un mod potrivit, recunoscându-i-se în el, dar și în ceilalți și mai departe intervenind potrivit pentru calmarea sau direcționarea lor, într-o direcție constructivă. Reflectarea cu privire la emoții este foarte benefică, pentru că, odată identificate, recunoscute și numite, acestea pot fi acceptate și utilizate pozitiv.

„Mintea emoțională este cu mult mai rapidă decât mintea rațională, sărind în acțiune fără a face pauză nici măcar pentru un moment, pentru a-și da seama ce se întâmplă” (Goleman, 1995, Mayer et al, 2000). Întrebările de reflecție privind sentimentele și emoțiile din timpul experienței, adresate de cadrele didactice, contribuie la conștientizare, și vor duce la un mai bun control și management al emoțiilor elevilor, ceea ce va duce la dobândirea unor abilități și atitudini noi precum: autocontrol, reflecție critică, autocunoaștere.

Etapă a III-a „*Interpretăm și generalizăm*”, elevii își construiesc un model mental despre cum ar trebui să funcționeze lucrurile în viitor, își dau seama care sunt conceptele teoretice ce ar trebui aplicate sau ce s-ar putea schimba, încearcă să facă legături între experiența și cunoștințele lor anterioare.

Etapă a IV-a „*Aplicăm sau/ și transferăm concluziile obținute*”, elevii își pun la încercare noile idei și înțelegeri în alte activități sau situații, ei reiau procesul de învățare aplicând ceea ce au învățat pentru a îmbunătății, pentru a consolida ceea ce au învățat. Pentru a atinge competențe, elevii trebuie să raporteze ceea ce a învățat/ noile cunoștințe, abilități, valori la situații din viața sa. În timpul etapei de transfer/ aplicare, elevii face conexiuni între situațiile create în activitatea propusă și situațiile cotidiene. Dacă cadrul didactic observă că transferul nu se produce, poate apela la alte metode.

Am ales să integrez în acest tip de predare și tehnologia digitală, deoarece în ultimii ani, aceasta are un rol esențial în procesul didactic, a devenit nu doar un „suport” dar și un mediu activ de învățare, care stimulează participarea, reflecția și aplicarea cunoștințelor. Integrarea acestor tehnologii digitale favorizează dezvoltarea competențelor cheie, în special a competențelor digitale, cognitive și metacognitive, necesare adaptării la cerințele societății bazate pe cunoaștere.

Apelând la tehnologia digitală în procesul instructiv-educativ am constatat că aceste instrumente facilitează învățarea activă, centrată pe elev, susține diversitatea stilurilor de învățare, crește motivația și implicarea, oferă acces rapid la resurse variate și actuale, permite feedback imediat, evaluare formativă, sprijină colaborarea și comunicarea.

Avantajele utilizării învățării experiențiale:

- Conceptualizează învățarea ca un proces ciclic, alcătuit din etape;
- Dezvoltă competențe practice și transferabile, ceea ce îi ajută pe elevi să aplice ceea ce au învățat în diverse contexte;
- Facilitează o învățare profundă și durabilă, devenind activă, elevii fiind implicați cognitiv și emoțional în procesul educațional;
- Crează contexte autentice de învățare prin includerea tehnologiei digitale, favorizând transferul cunoștințelor în situații inedite, stimulând creativitatea, autonomia și capacitatea de rezolvare a problemelor;
- Oferă posibilitatea de a explora situații reale sau apropiate de realitate;
- Facilitează analiza experienței trăite, exprimă opinii personale și determină schimbul de perspective între elevi, contribuind la dezvoltarea gândirii critice și reflexive;
- Sprijină formarea conceptelor, înțelegerea relațiilor dintre acestea, integrarea cunoștințelor noi în structuri cognitive existente;

Limitele utilizării învățării experiențiale:

- Probabilitatea ca nu toți elevii să parcurgă toate etapele;
- Dificil de aplicat la clase cu număr mare de elevi, solicită timp pentru discuții și analiză;
- Evaluarea rezultatelor este uneori dificilă, progresul este adesea calitativ, dificil de măsurat;
- Competențele dezvoltate, precum gândirea critică și reflecția sunt greu de cuantificat;
- Experiența poate rămâne doar la „activitate”, dacă reflecția nu este bine ghidată.

Concluzii

Învățarea experiențială facilitează implicarea activă a elevilor, dezvoltă gândirea critică și capacitatea de transfer a cunoștințelor în contexte reale. Integrarea aplicațiilor digitale crește motivația și eficiența procesului de predare- învățare. Utilizarea aplicațiilor digitale stimulează implicarea activă, capacitatea de a propune soluții sustenabile pentru protecția mediului. Atunci când predăm prin metode vizuale, practice sau emoționale, creierul reține mai bine. În loc de memorare pasivă creierul are nevoie de implicare și interacțiune pentru a transforma informația în cunoștințe durabile. Utilizând în mod pedagogic și sistematic, tehnologia digitală, aceasta devine un catalizator al învățării autentice, contribuind la formarea unor competențe durabile și transferabile.

Învățarea Experiențială se conturează ca un pilon solid al procesului educațional modern inovator, reunind elemente de psihologie, pedagogie și dezvoltare personală într-un cadru unic, orientat spre acțiune și reflecție.

Bibliografie

1. Kolb, D. A. *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development* (2nd ed.), Upper Saddle River, NJ: Pearson Education, S.U.A. (2015)
2. Ionescu, M., Bocoș, M., *Tratat de didactică modernă*, Editura Paralele 45, (2017), Pitești,
3. Maria Butyka, Laura Borbe, Sorana Pogacean, Tiberiu Culidiuc, Raluca Popa, Andra Culisir, Kelly Organ, *Făcut și învățat* Fundația Noi Orizonturi, (2017), Lupeni, Hunedoara

IMPACTUL INTELIGENȚEI ARTIFICIALE ASUPRA PROCESULUI EDUCAȚIONAL

Prof. Fănică Daniel
Liceul Tehnologic Comuna Vernești
Loc. Vernești, jud. Buzău

Inteligența artificială (AI) reprezintă una dintre cele mai disruptive tehnologii ale secolului XXI, cu aplicații tot mai extinse în domeniul educației. De la sisteme de învățare personalizată până la evaluări automate și asistenți virtuali, AI transformă fundamental modul în care se desfășoară procesul educațional. Aplicațiile IA în educație sunt diverse și în continuă expansiune: platforme de învățare personalizată care adaptează conținutul în funcție de ritmul și stilul fiecărui elev, sisteme de evaluare automată care oferă feedback instant și obiectiv, asistenți virtuali care facilitează accesul la informație și sprijin educațional, precum și simulări interactive care permit explorarea unor concepte complexe într-un mod vizual și intuitiv.

Această revoluție digitală impune o regândire profundă a paradigmelor tradiționale de predare și învățare. Rolul profesorului se transformă dintr-un simplu furnizor de cunoștințe într-un facilitator al învățării asistate de tehnologie, iar relația dintre elev și cunoaștere devine mai dinamică, mai interactivă și mai centrată pe nevoile individuale. În același timp, apar provocări legate de etica utilizării AI, protecția datelor personale, echitatea accesului la resurse digitale și formarea adecvată a cadrelor didactice.

În acest context, articolul de față își propune să analizeze impactul inteligenței artificiale asupra procesului educațional, evidențiind atât beneficiile, cât și riscurile asociate, și oferind o perspectivă critică asupra modului în care AI poate contribui la modernizarea și eficientizarea sistemului de învățământ.

Aplicații ale AI în educație

1. Învățare personalizată

Sistemele bazate pe AI pot analiza comportamentul de învățare al elevilor și pot adapta conținutul în funcție de nevoile individuale. Platformele educaționale inteligente oferă trasee personalizate, identificând lacunele de cunoștințe și sugerând resurse adecvate. Astfel, elevii beneficiază de un parcurs educațional flexibil, adaptat ritmului propriu.

2. Evaluare automată și feedback instant

AI permite evaluarea rapidă și obiectivă a lucrărilor elevilor, reducând semnificativ timpul alocat corectării. Algoritmii pot detecta plagiatul, pot analiza coerența argumentativă și pot oferi sugestii de îmbunătățire. Feedbackul instant contribuie la o învățare mai eficientă și la dezvoltarea gândirii critice.

3. Asistenți virtuali și suport educațional

Chatbots educaționali și asistenți virtuali pot răspunde întrebărilor elevilor, pot explica concepte și pot oferi sprijin în rezolvarea problemelor. Aceștia funcționează ca extensii ale profesorului, oferind suport continuu, inclusiv în afara orelor de curs.

4. Simulări și realitate augmentată

AI facilitează crearea de medii de învățare interactive, prin simulări virtuale și realitate augmentată. Elevii pot explora concepte abstracte într-un mod vizual și intuitiv, ceea ce sporește înțelegerea și retenția informației.

Provocări și riscuri

1. Rezistența la schimbare

Adoptarea tehnologiilor bazate pe AI presupune o schimbare de paradigmă în

educație. Mulți profesori manifestă reticență față de noile instrumente, fie din lipsă de formare, fie din cauza temerii că rolul lor va fi diminuat.

2. Redefinirea rolului profesorului

Profesorul nu mai este doar un furnizor de informații, ci devine un facilitator al învățării asistate de tehnologie. Acest nou rol presupune competențe digitale, flexibilitate metodologică și o abordare centrată pe elev.

3. Etica și confidențialitatea datelor

Utilizarea AI implică colectarea și procesarea unor volume mari de date despre elevi. Este esențial ca aceste date să fie protejate, iar algoritmi să fie transparenți și echitabili, pentru a evita discriminarea sau manipularea.

Transformări sistemice

Integrarea AI în educație nu se limitează la sala de clasă. Ea influențează managementul instituțiilor, planificarea curriculară, formarea continuă a cadrelor didactice și politicile educaționale. Se impune o colaborare strânsă între specialiști în educație, tehnologie și etică, pentru a asigura o implementare responsabilă și sustenabilă.

Cum ar putea arăta o zi de școală complet asistată de inteligența artificială — un scenariu futurist, dar tot mai realizabil:

O zi de școală asistată de AI

08:00 – Sosirea elevilor

- Elevii sunt întâmpinați de un asistent virtual care le verifică starea de spirit și nivelul de energie prin recunoaștere facială și vocală.
- Pe baza acestor date, AI ajustează programul zilei: dacă elevii sunt obosiți, începe cu activități interactive și mai ușoare.

08:30 – Lecții personalizate

- Fiecare elev accesează o platformă de învățare adaptivă care îi oferă lecții în funcție de nivelul său de cunoștințe, stilul de învățare și interese.
- Elevii pot alege între videoclipuri, simulări interactive, jocuri educaționale sau exerciții clasice.

10:00 – Asistență AI în clasă

- Profesorul este sprijinit de un asistent AI care monitorizează în timp real progresul fiecărui elev și sugerează intervenții personalizate.
- Dacă un elev are dificultăți, IA poate explica conceptele într-un mod diferit sau poate oferi exemple suplimentare.

11:30 – Laborator virtual

- Elevii participă la experimente științifice în realitate augmentată, unde pot manipula el-ement chimice sau anatomice fără riscuri.
- AI le oferă feedback instant și îi ghidează în procesul de descoperire.

13:00 – Evaluare inteligentă

- Testele sunt generate automat, adaptate la nivelul fiecărui elev.
- Corectarea se face instant, iar AI oferă un raport detaliat cu punctele forte și slabe, plus recomandări de învățare.

14:30 – Consiliere și dezvoltare personală

- Elevii discută cu un consilier virtual care le analizează interesele, abilitățile și le propune trasee educaționale sau profesionale.
- AI poate sugera cluburi, proiecte extracurriculare sau chiar mentorat cu profesioniști din domenii relevante.

Rolul profesorului în acest scenariu

- Devine facilitator și mentor, concentrându-se pe dezvoltarea gândirii critice, empatiei și colaborării.

- Folosește datele oferite de AI pentru a interveni acolo unde este nevoie de sprijin uman real.

În concluzie, inteligența artificială are potențialul de a revoluționa educația, oferind oportunități fără precedent pentru personalizarea învățării, eficientizarea evaluării și extinderea accesului la cunoaștere. Cu toate acestea, succesul acestei transformări depinde de capacitatea sistemului educațional de a se adapta, de formarea adecvată a profesorilor și de respectarea principiilor etice fundamentale.

Bibliografie:

1. Darii, O., & Beldiga, M. (2023). *Impactul inteligenței artificiale asupra procesului educațional*. Universitatea de Stat din Moldova
2. Sămărescu, N., Bumbac, R., Zamfiroiu, A., & Iorgulescu, C.M. (2024). Utilizarea *Inteligenței Artificiale în educație: perspectivele viitoarei generații de cadre didactice*. Amfiteatru Economic, 26(65), pp. 145–161
3. Istrate, O. (2024). *Inovare în educație cu ajutorul inteligenței artificiale. Educația Digitală*. Online: <https://educatia-digitala.ro/inovare-in-educatie-cu-ajutorul-inteligentei-artificiale/>

Lumină și Renaștere în Educație – Perspective Culturale, Artistice și Pedagogice

Exemple de bune practici

Farkas Ildikó, Școala Gimnazială „Mártonffi János” Vlăhița
Fekete-Bartos Kinga, Școala Gimnazială „Mártonffi János” Vlăhița

Școala Gimnazială „Mártonffi János” Vlăhița este o instituție cu tradiție, implicată activ în proiecte educaționale și extracurriculare, cu peste 500 de elevi și o ofertă educațională diversificată.

Exemple de bune practici

1. Perspective culturale – valorificarea identității și tradiției

Un element central al „renașterii” educației este conectarea elevilor cu rădăcinile culturale:

- Organizarea de evenimente precum **„Ziua basmului popular maghiar”**, desfășurată în bibliotecă, care stimulează interesul pentru literatură și patrimoniu cultural.
- Marcarea sărbătorilor tradiționale (**Moș Nicolae, Crăciun, Paști**) prin activități tematice, contribuind la formarea identității culturale și la educația valorilor.
- Proiecte aniversare (ex. celebrarea a **275 de ani de învățământ local**) care implică comunitatea și consolidează memoria colectivă.

Valoare educațională: elevii învață prin experiență directă, într-un cadru care îmbină tradiția cu educația modernă.

2. Perspective artistice – creativitate și expresivitate

Dimensiunea artistică este susținută prin activități variate:

- **Teatru de păpuși** (ex. spectacole interactive precum „Fizi Miska”), care dezvoltă imaginația și competențele de comunicare.
- Participarea la **întâlniri de teatru** și spectacole muzicale interactive, ce oferă elevilor contact direct cu arta.
- Carnavaluri și evenimente tematice (ex. „Carnavalul copiilor”), unde elevii își exprimă creativitatea.

Valoare educațională: dezvoltarea inteligenței emoționale și a gândirii creative – elemente esențiale pentru o „renaștere” autentică a educației.

3. Perspective pedagogice – inovație și centrare pe elev

Școala promovează practici moderne și orientate spre nevoile elevilor:

- **Consiliere și orientare școlară** pentru elevi și părinți – sprijin în dezvoltarea personală și profesională.
- Inițierea de **proiecte educaționale privind drepturile copilului** și prevenirea riscurilor sociale (ex. delincvență juvenilă).
- Activități interactive precum proiectul **„Să circulăm corect!”** (în colaborare cu poliția, ISJHR, Primăria orașului Vlăhița), care aduc învățarea în contexte reale.
- Accent pe progresul elevilor prin evaluări formative și dezvoltarea competențelor de rezolvare de probleme.
- Modernizarea bazei materiale și digitalizarea (dotarea laboratoarelor IT).

Valoare educațională: trecerea de la predarea tradițională la învățarea activă, centrată pe elev.

4. Integrarea conceptului de „Lumină și Renaștere”

Toate aceste practici reflectă tema propusă:

- **„Lumină”** – prin acces la cultură, artă și cunoaștere autentică
- **„Renaștere”** – prin metode moderne, interdisciplinare și implicarea comunității
- **Educație holistică** – dezvoltarea simultană a dimensiunii cognitive, emoționale și sociale

Școala Gimnazială „Mártonffi János” Vlăhița se remarcă printr-un model educațional echilibrat, în care:

- tradiția și cultura locală sunt integrate în procesul didactic,
- arta devine instrument educativ,
- pedagogia modernă susține dezvoltarea elevului ca individ complet.

Aceste bune practici pot fi considerate exemple relevante de **educație „renăscută”**, adaptată nevoilor actuale, dar ancorată în valori autentice.

Educația contemporană se află într-un proces continuu de transformare, în care tradiția și inovația trebuie să coexiste armonios. Tema „Lumină și Renaștere în Educație – Perspective Culturale, Artistice și Pedagogice” reflectă tocmai această nevoie de echilibru: de a aduce lumină în mintea și sufletul elevilor și de a regenera practicile educaționale în acord cu cerințele societății actuale. În acest context, Școala Gimnazială „Mártonffi János” din Vlăhița reprezintă un exemplu relevant de instituție care valorifică tradiția culturală, stimulează creativitatea artistică și promovează metode pedagogice moderne.

Din perspectivă culturală, școala își asumă rolul de păstrător și promotor al identității locale. Activitățile dedicate tradițiilor și obiceiurilor, precum celebrarea sărbătorilor religioase sau organizarea unor evenimente tematice, contribuie la formarea unui sentiment de apartenență în rândul elevilor. De asemenea, inițiative precum „Ziua basmului popular” sau proiectele aniversare dedicate istoriei învățământului local oferă elevilor oportunitatea de a descoperi valorile comunității din care fac parte. Aceste activități nu sunt simple manifestări festive, ci devin contexte autentice de învățare, în care elevii își dezvoltă respectul pentru patrimoniu și înțeleg importanța continuității culturale. Astfel, „lumina” cunoașterii se reflectă în conștientizarea identității proprii, iar „renașterea” se manifestă prin reinterpretarea tradițiilor în forme accesibile generațiilor tinere.

Dimensiunea artistică ocupă, la rândul ei, un loc central în viața școlii. Prin activități precum teatrul de păpuși, spectacolele interactive sau carnavalurile tematice, elevii sunt încurajați să își exprime emoțiile și ideile într-un mod creativ. Arta devine astfel un limbaj universal, prin care copiii își dezvoltă imaginația, empatia și capacitatea de comunicare. Participarea la evenimente culturale și artistice contribuie la formarea unei sensibilități estetice și la dezvoltarea inteligenței emoționale. În acest sens, educația artistică nu mai este percepută ca un element secundar, ci ca un pilon esențial al formării integrale. Ea aduce lumină în procesul educativ prin stimularea creativității și facilitează renașterea interesului pentru învățare prin metode atractive și interactive.

Din punct de vedere pedagogic, Școala Gimnazială „Mártonffi János” se remarcă prin orientarea către elev și către nevoile sale reale. Practicile didactice moderne, bazate pe participare activă, colaborare și învățare prin experiență, transformă elevul din simplu receptor de informații în protagonist al propriei formări. Proiectele educaționale dedicate drepturilor copilului, siguranței sau orientării școlare oferă contexte concrete în care elevii pot aplica ceea ce învață. În același timp, consilierea educațională și colaborarea cu familia contribuie la crearea unui mediu de sprijin, esențial pentru dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil. Integrarea tehnologiei și modernizarea resurselor didactice susțin acest proces de transformare, facilitând accesul la informație și diversificarea metodelor de predare.

Conceptul de „lumină” în educație poate fi interpretat ca acces la cunoaștere, claritate și dezvoltare personală, în timp ce „renașterea” sugerează adaptare, inovație și evoluție continuă. În cazul acestei instituții, cele două dimensiuni se împletesc armonios: tradiția oferă rădăcini solide, arta deschide orizonturi noi, iar pedagogia modernă creează punți între trecut și viitor. Elevii nu doar învață, ci descoperă, creează și se dezvoltă într-un mediu care le stimulează curiozitatea și le valorifică potențialul.

Suntem mândri că Școala Gimnazială „Mártonffi János” din Vlăhița ilustrează modul în care educația poate deveni un spațiu al luminii și al renașterii. Prin integrarea valorilor

culturale, prin promovarea expresiei artistice și prin aplicarea unor metode pedagogice inovatoare, această instituție contribuie la formarea unor elevi echilibrați, creativi și conștienți de rolul lor în societate. Modelul său educațional demonstrează că adevărata schimbare în educație nu presupune renunțarea la tradiție, ci reinterpretarea ei într-un mod viu și relevant pentru prezent.

Mihail Sadoveanu, alte pagini pentru copii...

Faur Ileana, Liceul Tehnologic Transporturi Auto, Timișoara

Încă de la apariție scrierile lui Sadoveanu au suscitāt diverse și multiple (re)interpretări și chiar (re)considerări de ordin estetic, literar, cultural, istoric. Această *curgere de cerneală* denotă faptul că paginile sadoveniene sunt mereu de actualitate.

Când vorbim despre scrierile lui Sadoveanu, vorbim despre o lume mitică, tradițională, fantastică, realistă și modernă în același timp. Altfel spus, tematica operei sadoveniene cuprinde întregul spațiu etnic și întregul timp al existenței noastre istorice; cu alte cuvinte întreaga cultura tradițională.

În această cultură descoperim o neconținută strădanie a omului de a crea un univers de semne și simboluri, structuri prin care „lumea” poate să-i devină mai accesibilă.

Paralel cu umilele întâmplări, care zugrăvesc aspectele existenței umane în ipostazele sale esențiale: naștere, tinerețe, căsătorie, maturitate și moarte, nevoia de iluzie duce spre lumea basmului sau derivate ale acesteia. Această lume aduce cu sine tărâmul amintirii, care oricum e situat, e superior prezentului. În „tărâmul amintirii” personajele sunt de cele mai multe ori copii (sărmani sau orfani) ori maturi care descoperă vârsta copilăriei.

Universul ludic, același pe care îl știm din basme și de la alți scriitori (numim aici pe Creangă, Slavici, Gârleanu), este prezentat de Sadoveanu în mod original, astfel încât copilul sau adultul ascultător-cititor îl re-modelează.

În Mărțișor, Sadoveanu re-scrie povestea Dochiei „baba aceasta vrăjitoare sălășuia într-o casă de stâncă, sus pe Ceahlău...Era o babă veche, care se închina seara și dimineața...” (M. Sadoveanu, *Făt-Frumos Măzărean*, p13). Prin această descriere sumară putem plasa timpul poveștii în „negura vremii”, în timpul mitic, chiar în timpul basmului. Ascensiunea în munți nu face decât să adâncească farmecul naturii și prospețimea genezei. Printr-o tușă artistică, locul determinat, *sus pe Ceahlău* străbătut de vânători sau pescari, își estompează relieful trecând în lumea de poveste.

Dochia, de data acesta, nu mai păzește oile știute atât de bine, ci păzește o fată, care prin condiția ei de muritoare pleacă în lume și e pierdută pentru totdeauna. Plecarea în lume nu se face din cauza babei, aceasta nu are nimic înspăimântător din comportamentul sau înfățișarea zgrițuroaicelor. Baba este o ocrotitoare pentru fata orfană și o învață pe fată tot ce trebuie să știe, mai mult acceptă ca fata să meargă în lume și, astfel, baba se pierde pe sine. Această orfană este una căreia soarta i-a surās; ea fiind pe parcursul a optăsprezece primăveri în posesia a tot ce vroia, nelipsindu-i nimic. *Baba-mamă* s-adovedit a fi o bună inițitoare, iar raportându-ne la basm, aceasta ar fi chiar Zâna cea bună sau Sfânta Duminică.

Spațiul ales de Sadoveanu pentru această poveste este unul cât de poate de real: „sus pe Ceahlău”. Tot real este și spațiul narațiunii în Domnu Trandafir, însă timpul evocării este unul al amintirilor. Dascălul mult iubit devine model pentru autor-narator și pentru cititor, iar amintirea revine în momentul în care locul unde „a fost odată școala” este zărit.

Alteori lumea copilăriei este populată de păsări și alte viețuitoare. În Stigletele un copil spune o poveste – un altfel de han al Ancuței. Acțiunea începe firesc: „A fost odată, de mult tare, o iarnă grozavă pe la noi...” (M. Sadoveanu, *Făt-Frumos mazărean*, p 5). Iarna acesta grozavă este mai aspră decât în realitate (cu toții știm că iernile în Moldova nu sunt deloc blânde), căci vifornițele clădiseră munți albi destul de înalți. Aceste vifornițe cu geruri cumplite „declanșează” acțiunea poveștii.

Toate neamurile de zburătoare, tot neamul păsăresc se adună să salveze lumea de frig: pare un tablou parcă desprins din lumea lui Disney. Ca în orice poveste, există un erou. Cel care se sacrifică este chiar „stigletele”, care va rămâne fără pene în încercarea lui temerară de a aduce o rază de soare. Avem aici un alt erou care face un alt sacrificiu.

La Mestecăne, Sadoveanu îi spune unui oarecare Lie o istorioară cu o babă, cu o fetiță și cu niște găște. Observăm că registru tematic nu este cu mult schimbat. Aici personajele nu au nimic fabulos, sunt reale, doar găștele împrumută ceva din fantasticul suratelor din Stigletele. Gâscanul e supărat că a rămas văduv, însă după un timp își aduce soața în prag și mai apoi când vor ieși bobocii îi va

proteja ca un adevărat tată. Văduvia găscanului este una temporară, căci găștele „au căzut cloște”. Băiatul și Irinuța se interesează de cloște, de găște ca de niște oameni, deci orice populează universul mărunț al copilăriei are aceeași greutate; animalele sunt tratate al fel ca oamenii. În acest un univers nu există ierarhie și chiar și atunci când există nu este motivată social și material ca-n lumea adulților.

Băiatul cel mai mititel al lui Dumitru Onișor, care ieșise cu oile la păscut atunci când dăduse mugurul proaspăt al primăverii, ne-a înduișat pe fiecare dintre noi în anii de școală. Condiția lui de „om necăjit” avea să-l urmărească și pe Sadoveanu. Glasul trist al copilului îi suna neconținut în urechi. Ochii și zâmbetul lui Niculăieș îi amintiră autorului de mama micuțului, cu care Sadoveanu copilărise și care îi fermecase c-un zâmbet și c-o privire, „un trecător ceas” al vieții.

În Făt- Frumos Măzărean, Sadoveanu folosește din nou tehnica „poveștii în poveste”. De data aceasta cea care spune, în fiecare seară, o poveste nepoților este bunica. Povestea este aceeași -cu împăratul Măzărean.

Spunerea poveștii nu se face la voia întâmplării: cei trei nepoți încep să o roage pe bunicuță, iar aceasta se preface cu mirare că nu știe despre ce poveste este vorba. Și aici „zicerea” se desfășoară după un anumit tipic, după un ritual bine stabilit. Această zicere a poveștii este presărată de intervențiile micuților, care știu întâmplările cu lux de amănunte și-i „împrospătează” memoria bunicuței, când aceasta pare să fi uitat ceva intenționat. Astfel, oricare nepotel poate fi un narator la fel de bun ca bunicuța, diferența este că nepoții nu sunt din timpul lui Măzărean și nu-și aduc aminte de Făt- Frumos Măzărean; singura, care vine din acel timp și care își aduce aminte de povestea de demult, este bunicuța.

Cu Făt- Frumos Măzărean, Sadoveanu se depărtează de tiparele clasice ale basmului cult; prin motive, formule de început și personaje. Se poate spune că maniera în care această poveste se face cunoscută cititorului-ascultătorului este una originală și tocmai aici se evidențiază talentul lui Sadoveanu, căci dintr-un basm oarecare creează o operă desăvârșită.

O altă ceație puțin cunoscută atrage atenția în cadrul literaturii pentru copii: Ianoș Năzdrăvan

De la început aflăm că Ianoș este un măgăruș cenușiu cu o cruce neagră în spinare. Măgărușul nu este unul obișnuit, el se evidențiază prin faptul că vorbește; autorul îl personifică, îl individualizează în lumea viețuitoarelor. Acesta caracteristică apare ca o recompensă pentru umilul animal, de care majoritatea oamenilor râd. Ianoș este îndărătnic ca orice măgar, îl supără pe Ion, rânđașul, care-l va pedepsi ținându-l flămând și setos. Până aici povestea pare una banală, un fapt din viața de zi cu zi din mediul rural. Însă personificarea măgarului, posibilitatea lui de a dialoga cu băiatul cel mititel, numai cinci ani al boierului amintește de Lizuca din Dumbrava minunată, care vorbește cu copacii, plantele și animalele.

În închipuirea lui Mitriță măgărușul este năzdrăvan sau așa vrea copilul să fie, deoarece se vede încălecându-l și fugind cu el în lume, iar în vremuri de răstriește acesta îi va fi sfătuitor și lumea toată are să se mire de vitejiile băiatului.

Se poate spune că acești copii își caută parteneri de dialog, își aleg interlocutorii, pentru că nu sunt înțeleși de cei maturi. Conversația cu viețuitoarele, alături de care trăiesc, este o evadare într-o altă lume, lume pe care maturul a părăsit-o demult și pare că nu și-o mai amintește. În spațiul real, găsim elemente ale basmului, ale fabulosului ca de exemplu conversația, de care am amintit mai sus, care este aceeași sfătuire ca în basmele populare a lui Făt-Frumos cu tovarășul lui, calul. Și copiii lui Sadoveanu și Făt-Frumos vorbesc cu animalele atunci când sunt necăjiți, când simt nevoia de o vorbă bună din partea cuiva.

Universul sadovenian adaugă la fiecare lectură dimensiuni de complexitate și adâncime.

Indiferent că literatura pentru copii scrisă de Sadoveanu se întinde pe multe pagini sau puține, ea rămâne un segment din opera marelui romancier. Această literatură nu este una superficială, cum am fi tentați să credem la prima vedere, căci așa cum am subliniat în cele spuse până aici, întâlnim simboluri și semnificații la fel ca și-n paginile romanelor de rezistență.

Paginile adesea copiiilor îl consacră o dată în plus pe Sadoveanu ca și scriitor-poet, căci înainte de a fi scriitor-povestitor, Sadoveanu este poet pentru că lumea povestirii este esențial poetică.

Bibliografie:

1. Constantin Ciopraga, *Mihail Sadoveanu. Fascinația tiparelor originare*, Editura Eminescu, București, 1981;
2. Nicolae Manolescu, *Sadoveanu sau utopia cărții* (eseu), Editura Minerva, București, 1993;
3. Mircea Tomuș, *Mihail Sadoveanu, Universul artistic și concepția fundamentală a operei*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1978

LUMINĂ ȘI RENĂȘTERE ÎN EDUCAȚIE – VALENȚE PEDAGOGICE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. înv. primar Fierăscu Alina-Carmen

Școala Gimnazială Nr. 1 Polovragi

„Educația este cea mai puternică armă pe care o putem folosi pentru a schimba lumea.” – Nelson Mandela

Educația reprezintă fundamentul dezvoltării societății, fiind procesul prin care se modelează caractere, se formează competențe și se deschid orizonturi. În acest sens, conceptul de „lumină și renaștere” capătă valențe profunde, sugerând atât iluminarea prin cunoaștere, cât și necesitatea reînnoirii continue a practicilor educaționale, în acord cu nevoile elevilor.

Într-o societate aflată într-o continuă schimbare, educația își redefineste constant rolul și strategiile, devenind un proces dinamic și adaptativ. Conceptul de „lumină și renaștere” în educație simbolizează atât descoperirea cunoașterii, cât și transformarea profundă a actului didactic, prin orientarea către elev și către nevoile sale reale de dezvoltare.

Educația este, înainte de toate, o lumină care se aprinde în fiecare copil și care, odată cultivată, are puterea de a transforma destine. În învățământul primar, această lumină capătă forme variate, de la curiozitate și creativitate, până la dorința de explorare și cunoaștere. În acest context, ideea de „renaștere” reflectă nevoia permanentă de înnoire a practicilor didactice, astfel încât fiecare elev să fie sprijinit să își descopere propriul potențial.

1. Fundamentare teoretică

Învățământul primar reprezintă etapa esențială în formarea personalității elevului, constituind baza dezvoltării cognitive, emoționale și sociale. Conceptul de „lumină” în educație simbolizează cunoașterea, descoperirea și dezvoltarea interioară, în timp ce „renașterea” reflectă procesul continuu de adaptare și inovare a practicilor didactice.

La nivelul clasei a IV-a, elevii manifestă o curiozitate crescută și o nevoie accentuată de exprimare personală. În acest context, utilizarea metodelor interactive, a activităților creative și a abordărilor interdisciplinare contribuie la stimularea interesului pentru învățare și la dezvoltarea armonioasă a elevilor.

Educația devine astfel un proces activ, centrat pe elev, în care cadrul didactic are rolul de facilitator al cunoașterii, ghidând elevii spre descoperire și reflecție.

2. Partea practică – exemple de bune practici la clasa a IV-a

În demersul didactic desfășurat la clasa a IV-a, conceptul de „lumină și renaștere” a fost valorificat prin activități interdisciplinare menite să îmbine învățarea cognitivă cu exprimarea artistică și dezvoltarea socio-emoțională.

În cadrul disciplinei Comunicare în limba română, elevii au realizat activitatea „Lumina din sufletul meu”, redactând texte scurte în care au descris experiențe personale pozitive. Această activitate a contribuit la dezvoltarea capacității de exprimare și a empatiei.

La Matematică, noțiunile au fost consolidate printr-un joc didactic intitulat „Renașterea numerelor”, în care exercițiile și problemele au fost integrate într-un scenariu ludic. Fiecare răspuns corect a fost asociat simbolic cu „aprinderea unei raze de lumină”, sporind motivația elevilor.

În cadrul disciplinei Științe ale naturii, elevii au participat la activitatea „Cum renaște natura primăvara?”, care a inclus observarea directă a plantelor și realizarea unui experiment

de plantare. Elevii au ținut un jurnal de observație, urmărind evoluția plantelor, ceea ce a stimulat responsabilitatea și spiritul de observație.

Activitățile artistice au avut un rol important, exemplificate prin realizarea „Copacului renașterii”, unde elevii au exprimat, prin simboluri vizuale, trăiri și realizări personale. De asemenea, în cadrul orelor de Dezvoltare personală, activitatea „Cutia cu lumină” a contribuit la consolidarea relațiilor pozitive dintre elevi, prin valorizarea calităților fiecăruia.

Rezultatele acestor activități au evidențiat o implicare activă a elevilor, creșterea motivației pentru învățare și dezvoltarea unui climat educațional pozitiv, bazat pe cooperare și respect reciproc.

3. Concluzii

Integrarea conceptului de „lumină și renaștere” în activitatea didactică din învățământul primar contribuie la crearea unui mediu educațional stimulat și adaptat nevoilor elevilor. Prin utilizarea metodelor interactive și a activităților interdisciplinare, procesul de învățare devine mai atractiv și mai eficient.

Rolul cadrului didactic este esențial în facilitarea acestui proces, prin crearea unor situații de învățare care să valorifice potențialul fiecărui elev. Astfel, școala devine un spațiu al descoperirii, al creativității și al dezvoltării personale.

4. Bibliografie

- Cerghit, Ioan – Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006, pp. 45–60
Cucoș, Constantin – Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014, pp. 112–130
Joița, Elena – Didactica aplicată, Editura Institutul European, Iași, 2003, pp. 78–95

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE

Mărginean Angela, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia
Fleser Rodica, Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alba Iulia

Conceptul de lumină a fost, de-a lungul istoriei, un simbol al cunoașterii, al adevărului și al progresului uman. În același timp, renașterea reprezintă procesul prin care societatea, cultura și individul se transformă, regăsind valori esențiale și deschizându-se către noi orizonturi. În educație, aceste două noțiuni se împletesc într-un mod profund: lumina cunoașterii devine motorul renașterii personale și colective.

În tradițiile culturale europene, lumina este asociată cu iluminarea spirituală și intelectuală. Epoca Luminilor (Iluminismul) a pus accent pe rațiune, libertate de gândire și educație ca instrument al emancipării. În acest context, educația devine un act de „aducere la lumină” a potențialului uman.

Renașterea europeană a marcat revenirea la valorile umaniste, la studiul artelor și științelor, la redescoperirea individului. În educația contemporană, renașterea culturală se reflectă în: revalorizarea patrimoniului cultural, integrarea interdisciplinară a artelor și științelor și promovarea diversității culturale și a dialogului intercultural.

Astfel școala devine un loc în care tradiția și modernitatea se întâlnesc. Elevii sunt încurajați să exploreze identitatea culturală, să înțeleagă istoria și să participe activ la viața comunității.

În pictură, sculptură, arhitectură sau cinematografie, lumina este un element fundamental. Ea modelează forme, creează atmosferă și transmite emoții. În educație, studiul luminii în artă îi ajută pe elevi să înțeleagă: percepția vizuală, simbolismul artistic dar și rolul expresiei estetice în dezvoltarea personală.

Educația artistică contemporană promovează creativitatea, experimentul și interdisciplinaritatea. Elevii sunt încurajați să creeze, să interpreteze și să reflecteze. Această „renaștere artistică” contribuie la dezvoltarea gândirii critice, la exprimarea identității personale și cultivarea sensibilității estetice.

Proiectele artistice, teatrul educațional, arta digitală și designul vizual devin mijloace prin care elevii își pot reconstrui imaginea de sine și pot înțelege lumea într-un mod profund.

Pedagogia modernă pune accent pe învățarea activă, pe descoperire și pe dezvoltarea autonomiei. Profesorul devine un „ghid al luminii”, facilitând accesul elevilor la cunoaștere și la înțelegerea critică a realității.

Transformările recente din educație – digitalizarea, învățarea personalizată, abordările centrate pe elev – reprezintă o veritabilă renaștere pedagogică. Aceasta presupune adaptarea metodelor la nevoile elevilor, integrarea tehnologiei în mod creative precum și promovarea colaborării și a gândirii reflexive.

Renașterea în educație nu este doar instituțională, ci și individuală. Elevii își dezvoltă competențe cognitive, emoționale și sociale, devenind capabili să se reinventeze și să se adapteze la schimbare.

Lumina și renașterea sunt două concepte fundamentale care definesc esența educației. Lumina reprezintă cunoașterea, claritatea și adevărul, iar renașterea simbolizează transformarea, evoluția și redescoperirea valorilor umane. Privite din perspective culturale, artistice și pedagogice, aceste concepte arată că educația nu este doar un proces de acumulare de informații, ci un drum al devenirii.

Educația modernă are misiunea de a aduce lumină în viața elevilor și de a le oferi șansa unei renașteri continue, într-o lume aflată în permanentă schimbare.

BIBLIOGRAFIE

1. **Cucoș, Constantin** – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014
2. **Robinson, Ken** – *O lume a tuturor. Cultivarea creativității*, Editura Publica, București, 2011
3. **Gardner, Howard** – *Mintea disciplinată*, Editura Sigma, București, 2005

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

Autor: Foit Ecaterina-Daniela
Colegiul Economic “Dimitrie Cantemir”, Suceava, județul Suceava, România

Educația reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societății, având rolul de a forma nu doar competențe cognitive, ci și valori, atitudini și identități. În contextul actual, marcat de schimbări rapide, globalizare și digitalizare, educația traversează un proces continuu de transformare, ce poate fi metaforic descris prin conceptele de „lumină” și „renaștere”.

„Lumina” simbolizează cunoașterea, conștientizarea și evoluția intelectuală, în timp ce „renașterea” sugerează nevoia de reconfigurare a paradigmatelor educaționale tradiționale, pentru a răspunde cerințelor unei societăți dinamice. Astfel, educația contemporană trebuie să integreze dimensiuni culturale, artistice și pedagogice într-un mod coerent, pentru a forma indivizi capabili să gândească critic, să creeze și să se adapteze.

Din perspectivă teoretică, educația a fost interpretată diferit de-a lungul timpului, în funcție de contextul istoric și de valorile dominante ale societății.

Modelul tradițional, centrat pe transmiterea informației, a fost treptat înlocuit de modele moderne, care pun accent pe dezvoltarea globală a personalității elevului.

Teoriile constructiviste, dezvoltate de Jean Piaget și continuate de alți cercetători, evidențiază faptul că învățarea este un proces activ, în care elevul construiește sensuri prin interacțiune cu mediul.

Astfel, cunoașterea nu este doar transmisă, ci construită, reinterpretată și aplicată în contexte variate.

Jerome Bruner susține ideea învățării prin descoperire, accentuând importanța implicării active a elevului în procesul educațional. Această abordare contribuie la dezvoltarea gândirii critice și a autonomiei intelectuale, esențiale într-o societate bazată pe informație.

În același timp, educația trebuie analizată și din perspectivă culturală.

Cultura reprezintă cadrul în care se formează valorile, identitatea și comportamentele indivizilor. Integrarea elementelor culturale în procesul didactic contribuie la dezvoltarea unei conștiințe sociale și la valorizarea diversității.

Dimensiunea artistică a educației este, de asemenea, esențială. Artă nu reprezintă doar o formă de expresie estetică, ci și un instrument de cunoaștere și dezvoltare emoțională.

Prin intermediul artei, elevii învață să interpreteze realitatea, să-și exprime trăirile și să dezvolte empatia.

În plus, educația contemporană trebuie să răspundă provocărilor digitalizării. Alfabetizarea digitală și media devine o competență fundamentală, iar integrarea tehnologiei în procesul didactic oferă noi oportunități de învățare.

Totuși, această integrare trebuie realizată echilibrat, astfel încât să nu diminueze dimensiunea umană a educației.

Aplicarea principiilor teoretice în practica educațională presupune adoptarea unor metode didactice moderne, centrate pe elev și pe dezvoltarea competențelor.

Un demers eficient este realizarea activităților interdisciplinare, care combină elemente din domenii diferite: literatură, arte vizuale, istorie, tehnologie. Interdisciplinaritatea poate fi considerată o punte între cunoaștere și creativitate

De exemplu, un proiect educațional cu tema „Identitate și patrimoniu cultural” poate include:

- cercetarea tradițiilor locale;
- realizarea de colaje sau picturi inspirate din folclor;
- prezentări digitale sau expoziții tematice.

Aceste activități dezvoltă competențe multiple: gândire critică, creativitate, comunicare și colaborare.

Integrarea artei în procesul educațional contribuie la dezvoltarea dimensiunii afective a elevilor, respectiv a inteligenței emoționale.

Activitățile artistice, precum desenul, muzica sau teatrul, oferă elevilor oportunitatea de a-și exprima emoțiile și de a-și dezvolta imaginația.

De exemplu, utilizarea dramatizării în predare facilitează înțelegerea unor concepte abstracte și stimulează implicarea elevilor. În același timp, muzica poate fi utilizată pentru crearea unui climat favorabil învățării, iar artele vizuale pot sprijini dezvoltarea gândirii simbolice.

Și tehnologia joacă un rol tot mai important în educație.

Tehnologia poate fi considerată un instrument al renașterii educaționale. Platformele educaționale, aplicațiile interactive și resursele digitale contribuie la diversificarea metodelor de predare și la creșterea atractivității procesului de învățare.

De exemplu:

- utilizarea prezentărilor interactive;
- realizarea de proiecte digitale;
- participarea la tururi virtuale ale muzeelor.

Aceste metode facilitează accesul la informație și stimulează învățarea autonomă.

Un aspect esențial al educației moderne este individualizarea învățării. Fiecare elev are ritmul și stilul său de învățare, iar profesorul trebuie să adapteze strategiile didactice în funcție de nevoile acestuia.

Metodele active, precum învățarea prin proiecte, învățarea colaborativă sau problematizarea, contribuie la implicarea elevilor și la dezvoltarea competențelor de viață.

În contextul actual, rolul profesorului se transformă. Acesta nu mai este doar un furnizor de informații, ci devine un ghid, un mentor și un facilitator al învățării.

Profesorul creează contexte de învățare, stimulează curiozitatea și susține dezvoltarea elevilor.

Așadar, educația contemporană se află într-un proces continuu de transformare, caracterizat prin nevoia de adaptare la cerințele unei societăți în schimbare.

Conceptul de „lumină” reflectă rolul educației în iluminarea minții și în dezvoltarea conștiinței, iar „renașterea” sugerează necesitatea inovării și a redefinirii practicilor pedagogice.

Integrarea culturii și artei în educație contribuie la formarea unei personalități complexe, capabile să înțeleagă și să aprecieze diversitatea.

În același timp, utilizarea tehnologiei deschide noi perspective, dar necesită o abordare echilibrată.

În concluzie, educația trebuie să fie un proces holistic, care să îmbine dimensiunea cognitivă cu cea afectivă și culturală. Numai astfel poate forma indivizi pregătiți să facă față provocărilor viitorului și să contribuie activ la dezvoltarea societății.

Bibliografie și resurse web

- Antonesei, Liviu, *Paideia revisited*, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 2016, p. 45–60.
- Bruner, Jerome S., *The Process of Education*, Harvard University Press, Cambridge, 1960, p. 30–45.
- Piaget, Jean, *Psihologia inteligenței*, Editura Științifică, București, 1972, p. 50–70.
- Gagné, Robert M., *The Conditions of Learning*, Holt, Rinehart and Winston, New York, 1985, p. 20–35.
- Ionescu, Miron, *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003, p. 100–120.
- Zlate, Mielu, *Psihologia dezvoltării*, Editura Polirom, Iași, 2000, p. 60–80.
- Cucuș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2006, p. 90–110.
- <https://tribunainvatamantului.ro>
- <https://www.prodidactica.md>
- <https://www.didactic.ro>
- <https://www.edu.ro>
- <https://www.unesco.org/en/education>

Renașterea educațională – dimensiuni și perspective

Autor: prof. GÂJĂILĂ ELENA-OLIVIA

Instituția de învățământ: Liceul Tehnologic "Tiu Dumitrescu" Mihăilești

Prezentul articol își propune să analizeze relația dintre lumină și renaștere în educație, dintr-o perspectivă interdisciplinară, integrând dimensiuni culturale, artistice și pedagogice. și aducând în prim plan conceptul de "renaștere educațională" prin prisma metaforei luminii, utilizată atât ca element estetic în artă, cât și ca simbol al cunoașterii în pedagogie.

Într-o eră dominată de tehnologie, reîntoarcerea la valorile umaniste și la interdisciplinaritatea specifică perioadei renaștentiste oferă soluții pentru formarea unei personalități armonioase a elevului.

Perspectiva culturală - metafora luminii în context cultural

În istoria ideilor, lumina a fost întotdeauna sinonimă cu adevărul, rațiunea și divinitatea. Perioada Renașterii a marcat trecerea de la "întunericul" dogmatic al Evului Mediu către o „lumină” a spiritului critic și a observației directe. În plan educațional, acest lucru s-a tradus prin trecerea de la memorarea mecanică la înțelegerea fenomenelor.

Dacă omul medieval gândește în aceleași forme ca și teologia lui, bazându-se pe nevoia de a separa fiecare noțiune, de a o grupa în sisteme ierarhice și de a clădi din ea temple și catedrale, considerând că Dumnezeu este centrul Universului, iar tot ceea ce își cucerește în viață un loc fix contează ca ordonat, de la cele mai simple obiceiuri până la lucrurile cele mai elevate în plan divin, omul renaștentist devine el însuși "măsura tuturor lucrurilor", cel care prin rațiunea sa, determină adevărul, valorile morale și frumosul. Cunoașterea nu mai vine doar din revelație divină, ci prin observație, studiu și gândire critică. (Huizinga, J. 2021, p.412-413)

În plan cultural, lumina este asociată cu iluminarea spirituală și intelectuală. De la filosofia antică până la epoca modernă, lumina a fost interpretată ca metaforă a cunoașterii. În tradiția europeană, perioada Renașterii a marcat o revenire la valorile clasice, punând accent pe rațiune, echilibru și dezvoltarea armonioasă a individului.

Educația contemporană preia aceste valori, promovând gândirea critică, autonomia și deschiderea către diversitate culturală. Astfel, "renașterea" în educație nu se limitează la acumularea de informații, ci presupune o reconectare cu valorile fundamentale ale umanității: adevăr, frumos și bine. Astăzi, "lumina în educație" reprezintă acel moment de "evrika" în care elevul reușește să conecteze informația teoretică de realitatea trăită.

În acest context, instituțiile educaționale devin spații de dialog intercultural, unde elevii sunt încurajați să exploreze diferite perspective și să-și construiască propriul sistem de valori. Lumina cunoașterii capătă astfel un rol formativ, contribuind la dezvoltarea unei conștiințe globale.

Perspectiva artistică: educația ca experiență estetică

Arta Renașterii (Leonardo da Vinci, Michelangelo, Rafael) a revoluționat modul în care privim lumea prin utilizarea perspectivei și a luminii (sfumato și chiaroscuro). Lumina, ca element artistic, este utilizată pentru a crea atmosferă, a transmite emoții și a evidenția semnificații. În pictură, de exemplu, contrastul dintre lumină și umbră (clarobscurul) reflectă dualitatea existenței și complexitatea experienței umane.

Aceste concepte pot fi integrate în educație pentru a stimula sensibilitatea estetică și gândirea critică. Arta devine astfel un mediu prin care elevii pot experimenta ”lumina” în sens simbolic și emoțional. Prin intermediul artelor vizuale, muzicii, teatrului sau literaturii, procesul educațional devine mai profund și mai autentic.

Educația artistică contribuie la ”renașterea” interioară a elevului, facilitând exprimarea de sine și dezvoltarea creativității. Într-o lume dominată de tehnologie și pragmatism, arta oferă un spațiu de reflecție și introspecție, esențial pentru echilibrul emoțional.

Din punct de vedere pedagogic, putem extrage următoarele analogii:

- Perspectiva, respectiv capacitatea cadrului didactic de a prezenta un subiect din multiple unghiuri (interdisciplinaritate).
- Contrastele (lumină/umbră), prin utilizarea conflictului cognitiv în lecții pentru a scoate în evidență esențialul (lumina) din marea de informații secundare (umbra).

Integrarea elementelor artistice în disciplinele STEM (transformându-le în STEAM) permite elevilor să vizualizeze concepte abstracte, oferindu-le o ”iluminare” estetică ce facilitează memorarea pe termen lung.

Perspectiva pedagogică: strategii de ”renaștere” în clasă

Educația nu este un proces static, ci unul dinamic, caracterizat prin schimbare și evoluție continuă, prin cultivarea talentelor și a sensibilităților prin care să ne putem trăi viețile în prezent și să ne cream viitorul. (Robinson, 2011, p.298) Conceptul de renaștere se reflectă în capacitatea sistemului educațional de a se adapta la provocările contemporane și de a răspunde nevoilor elevilor.

”Renașterea educațională” implică atât reforme structurale, cât și schimbări de mentalitate. Este necesară o trecere de la modelul tradițional, centrat pe memorare, la un model bazat pe înțelegere, aplicare și creativitate.

Pentru a implementa un model educațional de tip ”renaștere”, abordarea trebuie să fie centrată pe elev și pe dezvoltarea sa holistică. Educația centrată pe elev nu este o educație egocentrică sau narcisistă, ci mai degrabă o educație diferențiată, care încearcă să evidențieze punctele forte și înclinațiile educaționale ale fiecărui elev, cu scopul de a putea oferi o educație optimă și individualizată. (Gardner, H. 2022, p.188-189)

Strategiile didactice care pot fi utilizate la clasă pot include:

- Învățarea prin descoperire, pornind de la teoria conform căreia lumina cunoașterii nu trebuie oferită de-a gata, ci generată. Profesorul acționează ca un mentor (maestro), ghidând elevul să ”aprindă” propria scânteie a curiozității.
- Interdisciplinaritatea și transdisciplinaritatea, ținând cont de faptul că omul Renașterii (uomo universale) nu era doar pictor, ci și anatomist, inginer și poet. În educația modernă, acest lucru se traduce prin proiecte care combină: istoria și literatura (contextualizarea operelor prin evenimente sociale), fizica și arta (studiul spectrului luminii prin prisma opticii și a picturii), filosofia și tehnologia (etica în era inteligenței artificiale).

Renașterea în educație presupune și adaptarea la nevoile societății contemporane. Integrarea tehnologiei, educația incluzivă și dezvoltarea competențelor socio-emoționale sunt elemente esențiale în acest proces.

Un alt aspect important este crearea unui mediu educațional sigur și stimulativ, în care elevii să se simtă valorizați și încurajați să-și exprime ideile. (Gardner, H. 2011, p.139) În acest sens, lumina devine metafora clarității, a deschiderii și a încrederii în sine, iar beneficiile pentru elevi sunt: inteligența emoțională și cultivarea gândirii critice,. Punând accentul pe frumusețea sufletului uman, un act educațional fără lumină emoțională rămâne o simplă instrucție tehnică. Într-o lume a știrilor false (umbra), educația trebuie să ofere claritatea (lumina) discernământului.

”Renașterea educațională” nu este doar un concept abstract, ci o necesitate stringentă. O educație luminoasă este cea care reușește să scoată elevul din peștera ignoranței, oferindu-i uneltele necesare pentru a-și construi propria viziune asupra lumii. În acest context, lumina simbolizează inovația și progresul, iar renașterea reprezintă procesul de reinventare a educației. Această transformare nu poate avea loc fără implicarea tuturor actorilor educaționali: profesori, elevi, părinți și comunitate.

Întoarcerea la valorile Renașterii înseamnă, de fapt, o evoluție, ceea ce presupune din punct de vedere educațional să formăm nu doar viitori angajați, ci oameni complecși, capabili să creeze, să gândească liber și să aducă, la rândul lor, lumină în societatea viitorului.

Bibliografie

1. Gardner, H. (2011). *Mintea disciplinată*. București. Ed. Sigma ediția a III-a, p.139
2. Gardner, H. (2022). *Inteligențele multiple*. București. Ed. Curtea Veche Publishing. p.188-189
3. Huizinga, J. (2021). *Amurgul Evului Mediu*. București. Ed. Pandora Publishing. p.412-413
4. Robinson, K. (2011). *O lume ieșită din minți. Revoluția creativă a educației*. București. Ed.Publica. p.298

DRAMATIZAREA – MODALITATE DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A COMPETENȚELOR DE LECTURĂ

Prof. Denisa Ganea – Popa, Colegiul Economic Administrativ, Iași

Educația se sprijină pe patru piloni: a învăța să știi, a învăța să faci, a învăța să trăiești împreună cu ceilalți și a învăța să fii. Educația este chemată să formeze fiecare latură a potențialului uman: memoria, rațiunea, simțul estetic, calitățile fizice și capacitatea de a comunica.

Printre procesele de învățare școlară a codurilor culturale, lectura textului ocupă locul central în formarea elevilor pentru integrarea lor în societate. Lectura este un proces complex, în care se întrepătrund competențe și deprinderi ale recunoașterii și ale înțelegerii simbolurilor literare și literale.

Textul îi permite cititorului să gândească și să-și imagineze ceea ce l-ar conduce de la categoria naturală a învățării, la interpretare. Corespondentul acestui act de lectură este intertextul, rezultat din confruntarea cititorului cu textualitatea și cu trăsăturile sale de semnificație, la nivelul limbii și al discursului. Lectura interpretativă de la nivelul școlarității este diferită de lectura critică, în funcție de selecția modalităților de transmitere, canalul didactic sau labirintul social.

Demersul își propune, așa cum sugerează și titlul, să fie o pledoarie pentru abordarea textului literar la clasă într-o manieră care să stimuleze implicarea afectivă a elevilor, cultivarea creativității și dezvoltarea competențelor de lectură. Metoda cea mai eficientă și mai agreeată de elevi este, în mod cert, jocul didactic.

Actul lecturii implică în mod involuntar și instantaneu „aspirația de identificare” a cititorului cu personajul literar. De aceea, Starobinski credea că nu căutăm în opere inedite, ci o regăsire a propriului sine prin intermediul lecturii: „Efectul simpatiei [operei literare] nu este deci acela de a ne dezvălui o lume originală și nouă – conștiința eroului, conștiința autorului –, ci de a dezlănțui în noi ceva ce se găsea deja aici”. Această căutare identitară este dublată, într-o lectură critică, de reflecția distantă ce integrează concepte, teorii literare, viziuni asupra creației. Receptarea textului literar presupune, așadar, mai întâi o implicare afectivă, iar apoi o provocare intelectuală și culturală a cititorului în demersul gradual de descifrare a semnificațiilor profunde.

Pentru a încuraja apropierea elevului de text și, implicit, de personajul literar, activitatea didactică poate dirija procesul receptării operei cu ajutorul unor jocuri didactice care să cultive înclinația spre ludic specifică vârstei, creativitatea și tendința de a empatiza cu protagoniștii.

Jocul măștilor este eficient cu precădere în lecțiile recapitulative deoarece numărul mare de personaje crește gradul de dificultate. Se pretează însă și la secvența didactică de verificare a lecturii unui text epic sau dramatic cu numeroase personaje. Obiectivele exercițiului: cultivarea atenției pentru detaliu pe parcursul lecturii; identificarea elementelor distinctive ale personajului literar; crearea unei atmosfere relaxate și constructive, propice receptării operei literare; cultivarea creativității și competitivității elevilor.

Activitatea se desfășoară pe mai multe etape: stabilirea „măștilor”: fiecare elev alege prin tragere la sorți numele personajului pe care îl va interpreta; pregătirea rolului și a măștii: elevul va recita textul pentru a sesiza toate nuanțele personajului, va alege elementele care îl deosebesc de celelalte (particularități în pronunție, ticuri verbale sau comportamentale, detalii vestimentare etc.); prezentarea personajului în fața clasei: se va realiza prin trei momente care vor sugera treptat identitatea personajului interpretat

(un prim moment în care identitatea este sugerată prin vestimentație sau pantomimă, un altul printr-o replică reprezentativă, iar ultimul, printr-un scurt monolog al „măștii”, conceput de elev, care să-i spună povestea); recunoașterea personajului din spatele măștii: se va realiza, de asemenea, în trei etape; elevii spectatori vor primi câte o fișă de lucru pe care vor trebui să noteze identitatea personajului și detaliul care a condus la aceasta, apoi fișele vor fi strânse de profesor; în a doua etapă se va proceda la fel, însă folosindu-se altă fișă; în ultima etapă fișa va conține o listă de nume de personaje pentru a facilita identificarea (dacă nu s-a realizat până în acel moment) și o grilă de evaluare a performanței elevului-actor (grila va puncta: originalitatea interpretării, capacitatea de a surprinde esența măștii etc.); evaluarea activității elevului-actor în urma consultării fișelor și desemnarea câștigătorului concursului de ghicire a identității măștii.

Exercițiul poate fi folosit și pentru a evidenția modul în care un personaj literar a fost receptat de-a lungul timpului de critica literară. În acest caz, pot fi folosite două variante diferite: fie trebuie ghicit personajul din spatele măștii care oferă drept indicii pentru recunoaștere diferite citate din critica literară (lăsând spre final variantele cele mai facile), fie trebuie ghicit criticul.

Dramatizarea poate fi: o variantă a jocului de rol, metodă care valorifică tehnicile artei dramatice (dialog, gestică, mimică, decor etc.), prin care se urmărește în special adâncirea înțelegerii unor aspecte studiate și fixarea lor, pe un fond afectiv intens. În acest sens, dramatizarea constă în transpunerea în acțiune dialogată a faptelor, evenimentelor, aspectelor studiate la literatură. Se realizează, de obicei, pe baza textelor studiate; o variantă a expunerii cu oponent, caz în care dramatizarea orientează expunerea pe mai multe piste, oferind diverse modalități de abordare a unui subiect și imprimând dinamism și varietate expunerii.

Teatrul, ca practică artistică și culturală în mediul școlar, poate fi considerat o parte integrantă în studiul literaturii, fiind inclus în oferta formativă extracurriculară. Atelierele artistice (de creație) contribuie la dezvoltarea ariei extracurriculare, arie cuprinsă în Planul de Dezvoltare Școlară, realizându-se o interferență între discipline (arte plastice, litere, muzică, dans), educația artistică și culturală permițând achiziția de competențe transversale care pot fi mobilizate și în alte domenii de învățare. Prin apelul la alte discipline, teatrul oferă modalități inovatoare de aplicare a interdisciplinarității cu privire la materiile de studiu tradiționale. Astfel, prin intermediul atelierelor artistice, dezvoltăm elevilor învățarea activă prin intercalarea filologiei, artelor și vieții școlare.

În cadrul atelierelor de creație, profesorul poate cere elevilor să re-compună piesa. Beneficiile acestui fapt: numărul de roluri va corespunde numărului de elevi și astfel repartizarea rolurilor care, în cazul unei opere dramatice consacrate, se dovedea a fi dificilă pentru profesorul devenit regizor, nu va mai solicita efort. Piesa va fi repetată în mod intensiv sau, dacă ne referim la creațiile personale ale elevilor, repetiția poate deveni chiar fantezistă, în sensul că elevii pot introduce de fiecare dată elemente noi, în funcție de spontaneitatea momentului. Elevii vor trebui astfel să dea dovadă de ordine în exprimarea emoțiilor și să conștientizeze că trebuie să redacteze piesele într-un limbaj care prezintă particularitatea de a fi scris pentru a deveni oral. În cadrul unei opere dramatice consacrate, expresia teatrală poate ajuta elevul să patrundă mai profund în limbajul dramaturgului, să-i descopere stilul, să perceapă faptul că dramaturgia este o transcriere abstractă a lumii. Bineînțeles, acestea vor fi posibile doar dacă repertoriul selectat va fi adecvat vârstei elevilor.

Lectura operei joacă un rol primordial: dacă nu este adecvată, elevul se va dovedi incapabil să citească opera integrală și, implicit, nu va putea pătrunde psihologia personajului. Astfel, lectura în vederea interpretării ar trebui să includă o notă ludică. Lectura ludică e mai mult decât „o distracție” în accepțiunea teoreticienilor. Când avem

„în lucru” un text calculat, guvernat de reguli, auto-reflexiv – el necesită recitare. Acest tip de text relevă forța centrifugă a lecturii serioase și exclude de cele mai multe ori „dintr-o privire” lectura liniară, pentru că, așa cum afirmă inspirat M. Călinescu, aceste texte „te tachinează la modul erudit”. Recitirea, ca joc, are trei perspective: prima este expresia imaginației, a creativității până la forme spontane, complexe, a doua vizează finalitățile intelectuale ale comportării ludice, iar ultima face referire la jocurile cu reguli, deschis-competitive, importante, care necesită atât abilități fizice, cât și abilități mentale. Orice lectură de text bun poate căpăta, așadar, o dimensiune ludică. E, în principiu, o reacție creatoare declanșată la cititorul activ. Atitudinea ludică îndeamnă cititorul să-și construiască lectura ca pe un joc competitiv, cooperativ sau mixt. E nevoie de o abilitate de a aborda ludic un text. Oricum, această abilitate este expresia unei stări generale de bine, de încredere în sine și creativitate.

În strânsă legătură cu lectura ludică, în dramaturgia americană întâlnim conceptul de spectacol - lectură. În principiu, în timp ce piesa este jucată în fața publicului, actorii pot sta și cu textul în mână. Nu sunt obligatorii costumele, decorul, nici scena nu trebuie să fie cea tradițională. Cititorul de teatru se găsește într-o situație asemănătoare cu cea a regizorului care pregătește reprezentația: prin atenția acordată cuvintelor, intră în pielea personajului. Fără ca un narator să-l orienteze, construiește sensul piesei. Deoarece actul de a citi nu este unic, în dramaturgie, cuvântul acționează, iar lectorul se dedublează (diferitele tipuri de scriere solicită conduite diferite de lectură, iar teatrul ocupă un loc particular). În formula spectacolului - lectură, atenția publicului este focalizată pe textul dramatic, care devine centrul de greutate. Acest tip de spectacol este o provocare atât pentru actorii care trebuie să se concentreze aproape exclusiv pe valențele textului, cât și pentru spectatorii incitați să-și imagineze posibile montări ale piesei.

Înainte a punerii în scenă a unei piese, elevii ar trebui să fie capabili să o contextualizeze. În acest sens, un demers premergător îl reprezintă studiul despre epoca și locul în care se desfășoară acțiunea (recomandat este studiul de caz). Următoarea etapă implică mobilizarea elevilor de către profesor în scopul de a-i conștientiza că întreprind o muncă colectivă ce implică socializare și cooperare.

Rolul profesorului este esențial în a-i determina pe elevi să facă distincția clară între piesa de teatru (literatura dramatică) și spectacol. Mai exact, să perceapă că între literar și teatral, chiar dacă sunt două lucruri distincte, există un raport de succesiune (textul scris este destinat reprezentării scenice, dramaturgul prezintă elementele necesare performării textului). Opera dramatică prezintă anumite caracteristici destinate punerii în scenă: este scrisă sub formă de dialog, fapt care cere din partea elevilor – actori o bună comunicare, interacțiune și chiar empatie; opera poate lua și forma unui monolog dramatic. Deoarece faptele se desfășoară, nu sunt narate, un rol important în performarea textului îl au notațiile parantetice (indicații scenice; didascalii). Chiar dacă personajele iau locul autorului, spectatorul deduce sentimentele autorului. Este suficient un singur moment sugestiv pentru a incita la lectura integrală a piesei.

Bibliografie:

- Marcela, Peneș, *Hai să facem un spectacol*, Editura Ana, București, 2005
Nicolae, Eftenie, *Introducere în metodică studiului limbii și literaturii române*, Editura Paralele 45, Pitești, 2000

ICOANA DIN SUFLETUL COPILULUI: 14 ANI DE TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE TEHNICĂ ÎN PROGRAMUL „ȘCOALA ALTFEL”

- Exemplu de bună practică în educația non-formală –

Prof. Găurean Diana, Școala Gimnazială Crăiești, jud. Mureș

1. Introducere și Context

Programul național „Școala Altfel” reprezintă cadrul ideal pentru activități care transcend programa școlară clasică, oferind elevilor experiențe de învățare bazate pe valori și tradiții. Proiectul „Atelierul de pictură pe sticlă”, inițiat în urmă cu 14 ani, a devenit un reper al instituției noastre, reușind să creeze o punte între patrimoniul cultural local și formarea caracterului tinerilor elevi.

Conform definiției din dicționarele de artă, icoana pe sticlă reprezintă un tip de icoană de factură populară, apărută în ambianța barocului central european în secolul al XVIII-lea și răspândită în Transilvania, unde au existat o serie de centre cu o producție artistică remarcabilă diferențiată stilistic (Nicula, Laz, Făgăraș, zona Argeșului)(Cios & Popescu, 1995, p. 225).

Factorul central care a contribuit la răspândirea icoanei pe sticlă în Transilvania este dat de minunea lăcrimării icoanei Maicii Domnului cu Pruncul în brațe de la Nicula, la sfârșitul secolului al XVII-lea, icoana părintelui pictor Luca de la Iclod. În rădăcinați în credința lor țărani și-au dorit să aibă și ei copii ale acestei icoane, însă icoanele pe lemn erau mult prea costisitoare pentru ei. Drept urmare, soluția găsită a fost aceea de a și le făuri ei înșiși. Astfel țărănul-pictor a preluat realitatea și a restituit-o într-o formă unică, îmbogățită de improvizațiile lui formale, naive, una din trăsăturile fundamentale ale artei populare fiind dimensiunea ei profund ornamentală (Micu & Sintiu, 2011, p. 9).

Un aspect demn de menționat este următorul: deși icoanele pe sticlă sunt creațiile individuale ale unor meșteri populari, ele exprimă mentalitatea unei întregi colectivități, ai căror exponenți artistici au devenit. (Dancu & Dancu, 1975, p. 7)

Astfel, icoana pe sticlă este, fără doar și poate, un gen al artei populare, fiind izvorâtă din adâncă spiritualitate a țărănului plugar transilvănean care a știut să exprime plastic fondul comun ancestral al comunității din care făcea parte.

Pictura pe sticlă nu este doar o activitate artistică plăcută, ci un veritabil instrument pedagogic și spiritual, care „modelează” mintea și sufletul copilului în moduri în care desenul obișnuit pe hârtie nu o poate face. Pictând icoane pe sticlă, copiii nu fac doar artă, ci devin **păstrători de tradiție**. Ei învață despre: meșteșugul bunicilor și străbunicilor noștri și despre simbolurile naționale și culorile specifice zonelor etnografice (Nicula, Făgăraș, Mureș). Aceasta le oferă un sentiment de apartenență și mândrie față de rădăcinile lor.

2. Obiectivele Proiectului

- **Obiectiv transdisciplinar:** Împletirea elementelor de educație plastică, religie și istorie.
- **Obiectiv psihomotric:** Dezvoltarea preciziei și a răbdării prin tehnica picturii „în oglindă”.
- **Obiectiv identitar:** Conectarea elevului cu rădăcinile spirituale prin alegerea sfinților ocrotitori.

3. Metodologia Tehnică: „Inovații pentru Succesul Învățării”

Succesul acestui atelier pe parcursul a 14 ani se datorează unor soluții tehnice specifice, adaptate pentru a asigura rezultate de înaltă calitate, chiar și pentru elevii fără înclinații artistice native:

- **Pregătirea suportului (Tehnica aderenței umede):** Pentru a preveni decalarea desenului, „izvorul” (modelul pe hârtie) este introdus într-o folie de protecție, peste care se aplică 1-2 picături de apă. Această metodă creează un efect de „ventuză”, fixând placa de sticlă imobil deasupra modelului prin tensiune superficială. Degresarea finală a sticlei se face abia după această fixare.
- **Instrumentarul de precizie:** Se utilizează pensule profesionale (mărimi 0 și 00) pentru trasarea conturului cu tuș negru, educând astfel simțul detaliului milimetric.
- **Sigilarea prin strat intermediar:** Un element crucial de bună practică este aplicarea unui strat de **lac transparent (spray)** după finalizarea și uscarea conturului. Acest procedeu „îngheață” desenul, permițând elevului să aplice ulterior culorile (acrilice sau tempera) fără riscul de a întinde sau murdări liniile negre.
- **Logica inversă a picturii:** Elevii sunt îndrumați să lucreze „dinspre detaliu spre fundal”, pictând mai întâi blicurile de lumină, ochii și trăsăturile feței, urmate de carnație și restul câmpurilor cromatice.

4. Dimensiunea Personalizată: Alegerea Liberă a Izvorului

Autonomia elevului este respectată prin libertatea de a alege tema lucrării. Majoritatea elevilor optează pentru:

- **Sfinții Ocrotitori:** O corelare directă cu onomastica personală, oferind sens lucrării.
- **Teme de sensibilitate majoră:** „Maica Domnului Îndurerată” sau „Maica Domnului cu Pruncul”, teme care permit explorarea unor emoții profunde.

5. Finalitatea Proiectului: Școală – Familie – Biserică

Punctul culminant al proiectului este **Expoziția cu sfințire**. Icoanele părăsesc sala de clasă pentru a fi expuse în biserica locală. Momentul sfințirii, realizat în cadru liturgic, reprezintă validarea supremă a muncii elevului. Această etapă transformă un proiect școlar într-un act de jertfă personală și bucurie comunitară, implicând activ familiile elevilor.

6. Concluzii

Pentru mine, care fac acest atelier de 14 ani, frumusețea icoanei pe sticlă se vede cel mai bine în **ochii copiilor**. Atunci când un elev termină de pictat și întoarce sticla pentru prima dată spre el, acea sclipire de uimire în fața rezultatului final este adevărata „frumusețe a icoanei”. Este momentul în care efortul se transformă în bucurie pură. După 14 ani, concluzionăm că atelierul de pictură pe sticlă nu este doar o lecție de desen, ci un exercițiu de viață. El învață elevul să asculte liniștea, să respecte rânduiala și să prețuiască frumosul care rămâne. Icoana sfințită devine, astfel, o fereastră spre cer, o „diplomă” a sufletului, păstrată în casele elevilor ca mărturie a anilor de școală.

Bibliografie:

Cios, I., & Popescu, M. *Dicționar de artă: Forme, tehnici, stiluri artistice 11*. Meridiane, 1995

Dancu, J., & Dancu, D. *Pictura țărănească pe sticlă*. Meridiane, 1975

Micu, C., & Sintiuian, M. *Icoane din patrimoniul Muzeului Etnografic al Transilvaniei*, Catalogul colecției. Digital Data, 2011

Perspective culturale și artistice la disciplina chimie

Prof. Gavril Daniela, „Școala Gimnazială Mihail Sadoveanu” Galați

Chimia este una dintre științele fundamentale care au contribuit decisiv la evoluția omenirii. Deși este adesea asociată cu laboratoare, formule și experimente, chimia are și o importantă dimensiune culturală și artistică. De-a lungul timpului, diferite civilizații au dezvoltat cunoștințe chimice în funcție de nevoile, credințele și tradițiile lor, iar schimbul intercultural a jucat un rol esențial în dezvoltarea acestei discipline. Astfel, chimia nu este doar o știință exactă, ci și un domeniu în care cultura și creativitatea se împletesc armonios. Chimia, ca știință fundamentală a naturii, este adesea percepută exclusiv prin prisma rigurozității sale experimentale și a formalismului teoretic. Cu toate acestea, o analiză mai profundă relevă faptul că dezvoltarea chimiei este strâns legată de evoluția culturală a societății umane. În acest sens, dimensiunea interculturală a chimiei evidențiază contribuțiile diverse ale civilizațiilor la constituirea acestei discipline, precum și interdependența dintre știință, artă și tradiție.

Originile chimiei se regăsesc în practicile empirice ale civilizațiilor antice, unde observația și experimentarea erau integrate în activitățile cotidiene. Primele forme ale chimiei au apărut în contexte culturale variate, fiind influențate de credințe, tradiții și nevoi practice. În Egiptul Antic, cunoștințele despre substanțe au fost aplicate în procese precum mumificarea, ce presupunea conservarea corpului cu ajutorul sărurilor și rășinilor, dar și în elaborarea pigmentilor și a cosmeticelor. În mod similar, în China Antică, cercetările asupra compușilor naturali au condus la descoperiri semnificative, inclusiv dezvoltarea unor substanțe cu aplicații practice și militare, ca de exemplu praful de pușcă, rezultat al experimentelor alchimice. Ulterior, în Europa medievală, alchimia a constituit o etapă proto-științifică esențială, contribuind la apariția metodelor experimentale și la sistematizarea cunoștințelor despre materie. Alchimistii încercau să transforme metalele comune în aur și au descoperit astfel noi substanțe. Prin urmare, chimia nu este doar o știință modernă, ci are rădăcini adânci în diverse civilizații:

- alchimia – practică în Egiptul Antic, China Antică și Europa medievală, unde oamenii căutau „piatra filozofală”;
- medicina tradițională chineză și utilizarea plantelor (extracte, substanțe active);
- vopselele și pigmentii naturali folosiți de civilizații precum civilizația Maya.

Pe lângă rolul său științific, chimia are o legătură profundă cu arta. Pigmenții utilizați în pictură sunt rezultatul unor combinații chimice, iar durabilitatea operelor de artă depinde de stabilitatea acestor substanțe. Un exemplu relevant îl constituie lucrările lui Leonardo da Vinci, în care utilizarea culorilor și a materialelor reflectă o înțelegere intuitivă a proprietăților chimice. În prezent, chimiștii contribuie la restaurarea operelor de artă, analizând compoziția materialelor și identificând metode optime de conservare. Astfel, chimia devine un instrument esențial în protejarea patrimoniului cultural. Arta și chimia sunt profund interconectate. Fără chimie, multe dintre operele de artă nu ar exista în forma în care le cunoaștem astăzi. Pigmenții utilizați în pictură sunt, de fapt, substanțe chimice. De exemplu, culorile vibrante din tablouri sunt rezultatul unor reacții și combinații chimice complexe. De asemenea, chimia este esențială în domenii precum

ceramica, sticla și textilele. Procesele de ardere, colorare și tratare a materialelor sunt bazate pe reacții chimice controlate.

Interculturalitatea a avut un rol esențial în dezvoltarea chimiei. Prin intermediul schimburilor comerciale și culturale, ideile și descoperirile s-au răspândit dintr-o regiune în alta. Drumul Mătăsii a facilitat legătura dintre Asia și Europa, permițând transferul de cunoștințe despre substanțe și procese deoarece prin acest traseu nu circulau doar mărfuri, ci și idei, rețete și tehnici. Invenții precum hârtia, porțelanul sau metodele de prelucrare a metalelor au fost adoptate și îmbunătățite de diferite culturi. Această colaborare indirectă între popoare a contribuit la formarea unei baze comune de cunoștințe, care a stat la baza chimiei moderne. În plus, plantele medicinale și substanțele naturale au fost studiate și adaptate în funcție de tradițiile locale. Această interacțiune a dus la dezvoltarea unei chimii globale, în care contribuțiile diferitelor culturi se completează reciproc.

Chimia este prezentă în numeroase aspecte ale vieții cotidiene, adesea fără ca oamenii să conștientizeze acest lucru. În bucătăriile tradiționale din întreaga lume, procese precum fermentația joacă un rol esențial. Prepararea pâinii, a iaurtului sau a vinului implică reacții chimice complexe. În plus, multe culturi folosesc substanțe naturale pentru cosmetice și medicină. Uleiurile esențiale, plantele medicinale și coloranții naturali sunt exemple de aplicare a chimiei în viața de zi cu zi. Tehnicile tradiționale de vopsire a textilelor, cum ar fi utilizarea indigo-ului sau a henna-ei, demonstrează cunoștințe chimice transmise din generație în generație.

Câteva exemple de activități propuse elevilor ar pot fi:

- Realizarea unui colaj cu simboluri chimice și elemente culturale
- Experiment: obținerea culorilor naturale din plante
- Prezentare despre „chimie în bucătării internaționale”
- Mini-expoziție: obiecte sau imagini reprezentative din diferite culturi.

În concluzie, chimia este mult mai mult decât o disciplină școlară – este o parte integrantă a culturii umane. De-a lungul istoriei, diferite civilizații au contribuit la dezvoltarea acestei științe, iar schimbul intercultural a jucat un rol esențial în progresul ei. Relația dintre chimie și artă demonstrează că știința și creativitatea nu sunt opuse, ci complementare. Chimia este o punte între știință, cultură și artă. Ea nu este doar o știință exactă, ci și una creativă. Prin înțelegerea acestor perspective culturale și artistice, putem aprecia mai profund rolul chimiei în lume și în viața noastră de zi cu zi. Experimentele de laborator pot fi privite ca forme de „artă științifică”, în care culorile, reacțiile și transformările creează spectacole vizuale impresionante. Elevii pot explora această dimensiune prin experimente simple, cum ar fi obținerea culorilor naturale din plante sau realizarea unor reacții chimice spectaculoase. Astfel, chimia devine mai accesibilă și mai interesantă. Chimia este adesea percepută ca o știință bazată pe formule, reacții și experimente de laborator. Totuși, dincolo de această imagine, chimia are o dimensiune profund culturală și artistică, fiind strâns legată de evoluția civilizațiilor umane. Interculturalitatea în chimie evidențiază modul în care diferite popoare au contribuit, în mod unic, la dezvoltarea acestei științe și cum schimbul de idei între culturi a accelerat progresul cunoașterii.

Bibliografie:

1. Baci S., *Cultură și civilizație. Instrumente de abordare*, Editura Paideia, București, 2016
2. Boerescu D., S., *Leagănul civilizației europene*, Editura Neverland, București, 2025

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. învă. primar *Gavrilenko Mihaela Cristina*
Școala Gimnazială Nr. 84, București

Educația, ca proces fundamental al formării individului, a fost asociată de-a lungul timpului cu ideea de lumină, simbol al cunoașterii și al adevărului. Într-o lume caracterizată de complexitate și incertitudine, rolul educației devine acela de a ghida individul spre înțelegere, autonomie și adaptabilitate. În acest sens, „lumina” nu mai reprezintă doar acumularea de informații, ci capacitatea de a interpreta, de a reflecta și de a crea.

Conceptul de „renaștere” în educație implică o schimbare de paradigmă, o trecere de la modele tradiționale, centrate pe transmiterea unilaterală a cunoștințelor, la modele interactive, participative și reflexive. În învățământul primar, această transformare este esențială, deoarece această etapă constituie fundamentul dezvoltării ulterioare.

Astfel, lucrarea de față își propune să evidențieze modul în care educația poate deveni un spațiu al luminii și al renașterii, prin integrarea armonioasă a dimensiunilor culturală, artistică și pedagogică.

2. Fundamentare teoretică

Abordările contemporane ale educației se bazează pe teorii constructiviste și socio-constructiviste, care pun accent pe rolul activ al elevului în procesul de învățare. Jean Piaget evidențiază faptul că dezvoltarea cognitivă are loc în etape, fiecare caracterizată prin structuri mentale specifice. În ciclul primar, elevii se află în stadiul operațiilor concrete, ceea ce implică necesitatea utilizării unor metode intuitive și experiențiale.

Lev Vygotsky introduce conceptul de „zonă a dezvoltării proxime”, subliniind importanța interacțiunii sociale și a sprijinului oferit de adult sau de colegi. În acest sens, învățarea devine un proces colaborativ, în care dialogul și cooperarea joacă un rol esențial.

John Dewey promovează ideea educației experiențiale, considerând că învățarea autentică se realizează prin implicarea activă în situații reale. Această perspectivă susține integrarea proiectelor interdisciplinare și a activităților practice în procesul didactic.

Jerome Bruner, prin teoria învățării prin descoperire, subliniază importanța organizării conținuturilor în mod spiralat, astfel încât elevii să revină asupra conceptelor la niveluri progresiv mai complexe.

În ceea ce privește educația artistică, Elliot Eisner evidențiază rolul acesteia în dezvoltarea gândirii divergente și a sensibilității estetice. Artă contribuie la formarea unei percepții nuanțate asupra realității și la dezvoltarea capacității de exprimare.

3. Dimensiunea culturală în învățământul primar

Educația culturală reprezintă o componentă esențială a formării identității elevilor. În contextul globalizării, aceasta contribuie la dezvoltarea unei conștiințe interculturale și la promovarea toleranței.

În ciclul primar, elevii sunt în etapa formării valorilor și a reprezentărilor despre lume. Prin contactul cu diverse forme culturale – literatură, tradiții, obiceiuri – aceștia își dezvoltă capacitatea de a înțelege și de a respecta diversitatea.

Integrarea dimensiunii culturale poate fi realizată prin:

- abordări interdisciplinare (ex: literatură + istorie + arte),
- proiecte tematice,
- activități extracurriculare.

De asemenea, educația culturală contribuie la dezvoltarea limbajului și a competențelor de comunicare, facilitând exprimarea ideilor și a emoțiilor.

4. Dimensiunea artistică: creativitate și dezvoltare personală

Arta are un rol fundamental în dezvoltarea personalității copilului, oferindu-i posibilitatea de a explora și de a exprima experiențe interioare. În învățământul primar, activitățile artistice contribuie la dezvoltarea:

- imaginației,
- sensibilității estetice,
- motricității fine,
- capacității de concentrare.

În plus, arta facilitează exprimarea emoțiilor, contribuind la dezvoltarea inteligenței emoționale. Prin desen, muzică sau teatru, elevii își pot exterioriza trăirile într-un mod constructiv.

Integrarea artei în procesul educațional favorizează învățarea interdisciplinară. De exemplu, o lecție de literatură poate fi completată prin realizarea unor ilustrații sau dramatizări, ceea ce conduce la o înțelegere mai profundă a conținutului.

5. Perspective pedagogice moderne

Educația modernă se caracterizează prin diversificarea strategiilor didactice și prin orientarea spre elev. Metodele interactive stimulează participarea activă și dezvoltă competențe esențiale.

Învățarea prin proiecte reprezintă una dintre cele mai eficiente metode, deoarece implică elevii în rezolvarea unor sarcini complexe, care necesită colaborare, creativitate și gândire critică. Această metodă favorizează integrarea cunoștințelor din diferite domenii și dezvoltarea competențelor transversale.

Învățarea colaborativă contribuie la dezvoltarea abilităților sociale, precum comunicarea, negocierea și responsabilitatea. În același timp, utilizarea tehnologiei digitale oferă oportunități de diversificare a procesului didactic.

Evaluarea formativă joacă un rol esențial, deoarece oferă feedback continuu și sprijină progresul elevului. Aceasta pune accent pe proces, nu doar pe rezultat.

6. Proiect educațional: „Lumina din noi”

Proiectul propus valorifică principiile interdisciplinarității și ale învățării experiențiale.

Etape suplimentare:

1.Explorare inițială

Discuții despre conceptul de „lumină” în viața cotidiană și în plan simbolic.

2.Documentare

Elevii analizează imagini, texte și materiale video.

3. Activități creative complexe

- realizarea unei povești colective,
- crearea unui colaj multimedia,
- compunerea unui cântec tematic.

4.Integrare digitală

Utilizarea unor aplicații simple pentru prezentări.

5.Reflecție metacognitivă

Elevii discută despre ceea ce au învățat și despre modul în care au învățat.

Impact educațional extins:

- dezvoltarea autonomiei,
- creșterea încrederii în sine,

- stimularea gândirii reflexive.

7. Rezultate și impact

Rezultatele proiectului evidențiază o creștere semnificativă a implicării elevilor în activitățile didactice. Participarea activă a condus la:

- îmbunătățirea performanțelor școlare,
- dezvoltarea competențelor de comunicare,
- creșterea coeziunii grupului.

De asemenea, elevii au demonstrat o capacitate mai mare de a reflecta asupra propriului proces de învățare, ceea ce indică dezvoltarea metacogniției.

8. Rolul cadrului didactic

Profesorul devine un facilitator al învățării și un mediator între elev și cunoaștere. Acesta trebuie să manifeste:

- flexibilitate didactică,
- deschidere către inovație,
- capacitate de reflecție.

Un aspect esențial îl reprezintă relația profesor–elev, care trebuie să fie bazată pe încredere și respect reciproc. Climatul educațional pozitiv contribuie la dezvoltarea unei motivații intrinseci pentru învățare.

9. Concluzii

Educația primară are un rol decisiv în formarea individului, iar integrarea dimensiunilor culturală, artistică și pedagogică contribuie la dezvoltarea unei personalități complexe și echilibrate. Metaforele „luminii” și „renașterii” reflectă necesitatea unei educații dinamice, adaptate la realitățile contemporane.

Prin implementarea unor strategii didactice inovatoare și prin promovarea creativității, școala poate deveni un spațiu al descoperirii și al transformării. În acest context, rolul cadrului didactic este esențial, acesta fiind principalul agent al schimbării.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006, p. 45-78.
2. Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014, p. 112-140.
3. Dewey, John, *Democrație și educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972, p. 67-89.
4. Piaget, Jean, *Psihologia copilului*, Editura Cartier, București, 2005, p. 55-92.
5. Vygotsky, Lev S., *Gândire și limbaj*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1971, p. 98-120.
6. Bruner, Jerome, *Procesul educației*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970, p. 25-50.
7. Egan, Kieran, *Educația imaginației*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007, p. 33-60.
8. Eisner, Elliot W., *The Arts and the Creation of Mind*, Yale University Press, New Haven, 2002, p. 10-35.

PERSPECTIVE HERMENEUTICE ASUPRA PRACTICII LECTURII

-STUDIU DE SPECIALITATE-

PROF. GHERGHINOIU ELENA MIHAELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 13 RM VÂLCEA

Lectura este modalitatea prin care un om se poate cunoaște pe sine, își recunoaște adevărat valoare, se dezvoltă intelectual și spiritual.

Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj. Lectura elevilor este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie.

Cartea, ca obiect cultural, începe să-și piardă importanța și impactul asupra noii generații din cauza noilor alternative aparent mult mai atractive și, în orice caz, mult mai comode, care tind să capteze atenția celor dispuși să facă un efort mult mai redus și să ajungă mai rapid la un rezultat. Tendința înlocuirii lecturii cu petrecerea timpului în fața televizorului sau a calculatorului este explicabilă prin noul stil de viață în care mass-media și internetul acaparează, oferind o multitudine de informații facile și persuasive, dar care nu presupun o reflecție personală, un efort intelectual sau o pregătire anterioară.

Importanța lecturii este dată de aspectele educative pe care le implică:

- aspectul cognitiv: prin lectură elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lume, despre realitate;
- aspectul educativ: lectura contribuie esențial la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice;
- aspectul formativ constă în faptul că lectura are drept consecință formarea și consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă.

Lectura este o formă de comunicare atipică, în care emițătorul și receptorul nu sunt coprezenți, contextul emiterii nu este același cu contextul receptării, iar feedback-ul nu este posibil. Comprehensiunea textului devine astfel un proces personal, ceea ce nu înseamnă că este strict individual, ci că orice cititor va percepe un text în baza culturii sale și a competențelor interpretative pe care le stăpânește.

În orele de limba și literatura română și eu încerc pe cât posibil să le dezvolt elevilor mei gustul pentru citit, deși este o misiune foarte grea. Din păcate, foarte puțini copii citesc de dragul de a descoperi lumea, de a găsi mai multe informații sau pentru cultivarea unor trăsături morale. Deși este tot mai strâmtorată de comunicarea electronică, lectura rămâne a fi o activitate umană fundamentală, a cărei valoare este de necontestat. O scurtă trecere în revistă a unor surse franceze care au inițiat o nouă viziune asupra lecturii scoate în evidență importanța problemei.

Profesorul J.-L. Dumortier demonstrează că lectura nu este doar un simplu procedeu de învățare, cum este considerată de către neinițiații în domeniu. Ea reprezintă primul și cel mai important pas în apropierea cititorului de tema, problemele, personajele, limba și stilul operei literare, de personalitatea autorului.

Prima cerință față de lectură, considerată azi axiomă și în învățământul de la noi, vizează calitatea textelor literare propuse elevilor: "Elevii trebuie să citească texte de valoare și să profite la maximum de lectura lor" în plan informațional, afectiv, cognitiv. Perfecționarea procesului de lectură, sensibilizarea cititorului față de mesajul literar-artistic lansat de autor, antrenarea lui în percepția artistică prin revalorificarea mesajului, interpretarea celor citite pentru a-și forma atitudinea proprie față de opera literară etc. reprezintă cea de-a doua cerință față de lectura textelor literare.

Calea spre atingerea acestor obiective pornește de la selectarea unui program de lectură pentru elevii claselor gimnaziale, care trebuie însă să fie anticipat de delimitarea noțiunilor enseignement (studiere, învățământ, percept) și apprentissage (ucenicie, antrenare), adică de precizarea conținutului programei de învățământ și a abilităților pe care trebuie să le posede elevul pentru a putea realiza sarcinile preconizate. Profesorul trebuie să-și pună câteva întrebări: Ce cunoștințe pot propune eu elevilor pentru a lărgi competențele în materie de lectură? Cum pot spori interesul pentru textele studiate, pentru diversificarea acestui proces? Cum pot verifica cine explorează bine cunoștințele sale pentru a continua să învețe?

J.-L. Dumortier trece în revistă cele mai frecvente forme de lucru cu textul literar: analiza literară, variantele lecturii cu voce tare, lecturii în gând, lecturii de plăcere, lecturii de cunoaștere, precum și procedeele posibile de evaluare a acestora.

Lectura îndeamnă la introspecție, angajează valori formative care își pun amprenta pe întregul comportament al cititorului. Tocmai de aceea cred că lectura (cărți, reviste, ziare, diverse publicații), ar trebui să reprezinte una dintre cele mai răspândite și intense activități ale omului modern.

Lectura devine proces revelatoriu atunci când prin acțiuni imaginative și creatoare, transmitătorul textului, respectiv autorul, impregnează textul cu sugestii simbolice și transmite mesajul în mod indirect prin intermediul unui limbaj metaforic structurat. „Limbajul său trebuie să pornească de la el așa cum muzica izvorăște din mișcarea iute a degetelor unui mare interpret, așa cum cuvintele izvorăsc din gura unui orator cuprins de indignare, așa cum literele își iau zborul de sub degetele unui tipograf iscusit, așa cum silabele se formează în urechea unui telegrafist din sunetele micului său clopoțel”¹. Asemenea sunetelor de clopoțel, cuvintele înșirate pe hârtie se transformă în propoziții cu înțeles, în fraze menite să transmită informații, în cuvinte menite să convingă sau să dea naștere la multiple reacții și sentimente. Uneori relația comunicatională dintre autor și cititor este departe de a funcționa fără cusur. Atunci când autorul textului, spre pildă, pune accentul pe latura metaforică a textului și folosește un limbaj încriptat, actul lecturii dezvăluie o cantitate prea mare de înțelesuri și semnificații.

Poezia - spre exemplu - este o sărbătoare a comunicării artistice. Ea este expresia libertății totale de creație, cadrul ei de referință nu e limbajul obișnuit, ci metafora care proiectează ideile dinspre conștiința artistică în domeniul feericului, al uimitoarelor efervescente lingvistice grupate în jurul diverselor probleme existențiale ale omului. În ciuda unor observații malițioase potrivit cărora “unii poeți nu văd poezia din pricina cuvintelor” mânuitorii de versuri nu cedează în fața “inițiativei cuvintelor” și păstrează controlul asupra “lucidității” structurilor sintactice. Poezia îmbogățește universul stilistic al exprimării, contribuie la lărgirea formelor individuale de cugetare. Cugetarea poetică nu mai este un simplu reflex al inteligenței, ea devine o stare de grație a inimii, un apanaj al sentimentelor. Receptarea poeziei implică pendularea neîncetată a cititorului între concretețea ideilor exprimate în versuri și mobilitatea semantică a cuvintelor-simbol care ascund nebănuite sensuri și dovedesc mobilitate metaforică. Datorită procedeele de ocultare a semnificațiilor prezente în text, discursurile poetice se încarcă cu un farmec aparte, fapt ce le sporește valoarea artistică și puterea de expresie.

Ca reprezentant al deconstructivismului american în domeniul teoriei literare, J. Hillis Miller, distruge mitul receptării concrete a textului literar și afirmă că citirea unui text se prezintă ca un lanț de lecturi și relecturi pe baza cărora semnificațiile se desprind una câte una și se dezvăluie pas cu pas. În acest fel, discuțiile legate de eficiența actului lecturii se acutizează tot mai mult, filosofii lecturii interesându-se de efectele produse de text asupra destinatarului comunicării literare. Filosofia receptării textuale acordă o egală importanță atât

¹ J. Hillis Miller – „Etica lecturii”, Editura Art, București, 2007, p. 133

contextului artistic al zămislirii creație literare, cât și contextului receptării, insistă asupra valențelor antropologice ale comunicării textuale și tratează cu real interes poziția cititorului ca interpret al cărților lecturate. Să fii un filosof al lecturii, înseamnă să spargi structura inițială a discursului și să reconstruiești drumul de la text la cititor. Prin prisma modalităților de receptare lectura apare ca un proces interactiv. Ea este definită ca acțiune textuală, ce antrenează procese subtile care au influență asupra relației cititorului cu autorul și, de ce nu, asupra relației cititorului cu lumea exterioară și cu sine. Hermeneutica deconstructivistă desface textul, îl privește ca pe un uriaș puzzle, îl studiază ca pe un rezervor de simboluri. Interpretarea deconstructivistă se concentrează asupra detaliilor și elementelor comunicaționale individuale, ignoră întregul și, pune pe un plan secundar mesajul general al operei literare. Textul literar apare ca un conglomerat format din straturi multiple de înțelesuri și semnificații. Ele sunt surprinse de cititor pe măsură ce acesta se adâncește în procesul lecturii. Nu există o metodologie perfectă care să învețe cum să citim. Știm², doar că lectura se produce în straturi. Receptarea mesajului presupune parcurgerea unor etape ale lecturării, structurate după cum urmează :

- lectura superficială, realizată la nivelul primului contact cu cartea
- lectura profundă, care accede la startul original al operei
- lectura istorică sau bibliografică, care implică compararea operei lecturate cu celelalte scrieri ale autorului și descoperirea stilului personal al scriitorului pe baza listei bibliografice a operei pe care le semnează .

Studierea lecturii, ca împletitură consecventă de alte lecturi sau relecturi, a trezit interesul criticului Matei Călinescu. Autorul român a fost fascinat de procesul modificării sensului în procesul citirii și recitirii unui și aceluiași text. Dezvoltând teoria lecturii circulare, criticul român, a alunecat în direcția antropologiei literare vorbind despre „strategia lecturilor multiple”. În lucrarea „A citi, a reciti” el abordează problematica lecturii într-o manieră științifică și generalizează ideea că studiul lecturii trebuie să conducă la identificarea metodelor de receptare și la surprinderea sensurilor receptării. Când citim punem în funcțiune multiple demersuri interpretative. Înțelegerea și receptarea textelor lecturate depinde de cunoașterea intenției autorului, identificarea contextului care a generat creația, stabilirea puterii de expresivitate a limbajului utilizat pentru a comunica literar. Documentele scrise aparțin celui mai înalt nivel de funcționare al limbajului astfel încât filosofia limbajului nu avea cum să evite problematica lecturii. Un document scris este conceput pentru a transmite ceva prin intermediul unui limbaj iar principala caracteristică a textelor este comunicabilitatea. Din această perspectivă, filosofia lecturii își găsește un loc binemeritat în marea familie a științelor comunicării și oferă noi puncte de vedere în privința a raportului esențial stabilit între autorul și receptorul unei comunicări. Filosofia lecturii ne conduce spre cititorul experimentat, spre o interpretare inedită a actului lecturii, ca o suită de lecturi și relecturi, exercitate asupra unui singur text, asupra unei singure cărți.

În concluzie lectura trebuie să dăruiască lumină în zâmbet și culoare.

² A se vedea : Al. Marino – Hermeneutica ideii de literatură, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1987

BIBLIOGRAFIE:

- ABRIC, Jean-Claude, *Psihologia comunicării : Teorii și metode*, Editura Polirom, Iași, 2002;
- CRAIA, Sultana, *Teoria comunicării*, Editura Fundației România de Măine, 2000;
- ECCO, Umberto, *Opera deschisă*, Editura Paralela 45, Pitești, 2002;
- KRAMAR, Mihai, *Psihologia stilurilor de gândire și acțiune umană*, Iași, Polirom, 2002;
- FOUCAULT, Michel, *Ce este un autor? Studii și conferințe*, Ideea Design & Print, Cluj-Napoca, 2004;
- MILLER, Hillis J., *Etica lecturii*, Grupul Editotial Art, București, 2007;
- RUȘTI, Doina, *Mesajul subliminal în comunicarea actuală*, Editura Tritonic, București, 2005;
- SÂRGHIE, Anca, *Lectura și studiul*, Editura “Alma Mater”, Sibiu, 2002.

Lumina și renașterea în educație: Un manifest pentru pedagogia speranței

Prof. Ghiță Geanina

În istoria ideilor, **lumina** a fost mereu sinonimă cu adevărul, cunoașterea și trezirea conștiinței. Din punct de vedere educațional, a „lumina” un elev nu înseamnă a-i umple mintea cu date, ci a activa acea curiozitate nativă care îi permite să vadă lumea dintr-o perspectivă nouă.

Renașterea, ca epocă istorică, a plasat omul în centrul universului, iar în educația modernă, acest concept revine sub forma *centrării pe elev*. O „Renaștere în educație” astăzi presupune abandonarea modelelor rigide în favoarea unui proces viu, care să modeleze caractere, nu doar să livreze diplome.

Dacă în trecut profesorul era singura sursă de informație (soarele sistemului educațional), astăzi el devine un catalizator. Renașterea pedagogică înseamnă trecerea de la „magister dixit” la un dialog socratic. Profesorul „aprinde” scânteia prin întrebări esențiale, lăsând elevul să parcurgă drumul spre răspuns.

Fiecare elev poartă în sine un potențial care are nevoie de mediul propice pentru a „renaște”. Această renaștere este adesea dureroasă, implicând ieșirea din zona de confort a ignoranței (Mitul Peșterii al lui Platon). Lumina educației este cea care ghidează această tranziție către autonomie intelectuală.

Renașterea a promovat *Uomo Universale* (omul complet: artist, om de știință, filosof). Educația modernă trebuie să revină la această viziune, eliminând barierele dintre materii. Lumina cunoașterii este un spectru complet; a preda fizica fără estetică sau istoria fără etică înseamnă a oferi o viziune fragmentată și întunecată asupra lumii.

Pentru a aduce „lumina și renașterea” în sala de clasă, propun următoarele demersuri aplicative:

A. Proiectul „Galeria Geniilor Moderne” (Arte și Istorie)

- **Activitate:** Elevii aleg o personalitate contemporană care a „adus lumină” într-un domeniu (știință, ecologie, drepturi umane) și realizează un profil biografic în stil renascentist (portret, simboluri, citate).
- **Obiectiv:** Identificarea modelelor valorice și înțelegerea impactului social al cunoașterii.

B. Experimentul „Lumina care transformă” (Științe și Metafizică)

- **Activitate:** Folosind prisme și discul lui Newton, elevii observă cum lumina albă se descompune în culori și cum culorile redevin unitate. Discuție: „Cum pot perspectivele diferite (culorile) să formeze un adevăr comun (lumina albă)?”
- **Obiectiv:** Stimularea gândirii abstracte și a toleranței față de opinii diferite.

C. Atelierul de „Scriere creativă sub clarobscur” (Literatură)

- **Activitate:** Într-o sală cu lumină difuză, elevii sunt rugați să descrie o „renaștere” personală (o frică depășită, o idee nouă).
- **Obiectiv:** Dezvoltarea inteligenței emoționale și a capacității de introspecție.

D. „Curtea de Judecată a Ideilor” (Educație civică)

- **Activitate:** Elevii pun sub semnul întrebării o „dogmă” sau o știre falsă din mediul online, folosind metoda îndoielii metodice a lui Descartes pentru a ajunge la „lumina” adevărului.
- **Obiectiv:** Combaterea dezinformării și cultivarea spiritului critic.

Aplicarea temei „**Lumină și Renaștere**” la ora de Limba și literatura română în liceu transformă lectura textului literar dintr-o obligație școlară într-un act de descoperire personală. În acest context, „lumina” este **metafora cunoașterii de sine**, iar „renașterea” reprezintă **momentul în care elevul înțelege un text** care până atunci îi părea obscur.

Iată o activitate detaliată, concepută pentru clasa a XI-a sau a XII-a, bazată pe studiul poeziei moderniste sau al textului filosofic.

Activitate: „Laboratorul de alchimie a cuvântului”

Tema: Lumina ca simbol al cunoașterii în lirica lui Lucian Blaga „*Eu nu strivesc corola de minuni a lumii*”.

1. Obiective pedagogice

- Analiza simbolismului luminii (lumina solară vs. lumina lunii/cunoașterea paradiziacă vs. luciferică).
- Dezvoltarea capacității de argumentare și interpretare critică.
- Conectarea textului literar cu trăirile subiective ale elevului (renașterea prin lectură).

2. Desfășurarea activității (50 minute)

Pasul I: „Evocarea” (5 min) – Tehnica Oglinzii

Profesorul intră în clasă și cere elevilor să închidă ochii. Citește primele versuri din poezia lui Blaga. Întrebare: „*Ce se întâmplă cu un obiect atunci când îl privim sub o lumină prea puternică? Dar sub o lumină difuză?*” Elevii vor deduce că lumina poate revela, dar poate și „orbi” sau distruge misterul.

Pasul II: „Realizarea sensului” (25 min) – Metoda Mozaicului

Elevii sunt împărțiți în trei grupuri „Renașterea ideilor”:

- **Grupul „Analistii luminii”:** Identifică în text cuvintele din câmpul semantic al luminii și explică rolul lor (ex: „*lumina altora*” vs. „*lumina mea*”).
- **Grupul „Filosofii”:** Explică conceptul de „renaștere a misterului” prin refuzul de a uicide cu mintea tainele lumii.
- **Grupul „Artiștii”:** Realizează o diagramă Venn între „Întuneric” și „Lumină”, demonstrând cum în poezia modernă cele două se întrepătrund pentru a crea sens.

Pasul III: „Reflecția” (20 min) – Activitate practică: „Eseul de 5 minute”

Elevii trebuie să redacteze un scurt text pornind de la premisa: „**O carte care a fost lumină pentru mine**”.

- Ei trebuie să descrie un moment în care un personaj sau o idee dintr-un text studiat le-a provocat o „renaștere” interioară (le-a schimbat o prejudecată sau le-a oferit o soluție la o problemă personală).

Exemplu de produs final al elevului

„Pentru mine, contactul cu poezia lui Blaga a fost o renaștere a modului în care privesc natura. Până acum, vedeam floarea ca pe un simplu obiect biologic (*lumina altora*). Acum înțeleg că a proteja taina înseamnă a aduce o lumină proprie, interioară, care nu distruge, ci protejează frumosul.

Bibliografie:

1. **Ministerul Educației - Repere Metodologice:** Pentru viziunea națională asupra inovării didactice.
 - edu.ro
2. **UNESCO - Education for the 21st Century:** Rapoarte despre educația ca formă de emancipare și luminare a societății.
 - unesco.org
3. **Edutopia - Project-Based Learning:** Idei de activități care pun elevul în rolul de cercetător (Renașterea activă).
 - edutopia.org
4. **TED-Ed:** Lecții video despre epoca Renașterii și marile invenții care au luminat mintea umană.
 - ted.com
5. **Restaurarea textului (BNR):** Manuscrise digitale care arată „nașterea” unei opere (lumina asupra procesului creativ).
 - bibnat.ro
6. **DEX Online - Etimologii:** Analizarea cuvântului „a lumina” și „renaștere” în limba română pentru a vedea evoluția lor semantică.
 - dexonline.ro

EDUCAȚIA, O RAZĂ DE SOARE

**Profesor pentru educație timpurie: Ghiță Marinela
Grădinița Step by Step cu P.P. și P.N. "Rază de Soare", Ploiești**

Într-o lume în continuă schimbare, avidă de informații primite cu generozitate prin simpla atingere a unor ecrane sau apăsare a tastelor, profesorul rămâne să clădească, din emoții și cuvinte, acel spațiu în care puiul de om să pășească încrezător și să dezvăluie lumii și lui însuși, unicitatea cu care a fost înzestrat.

Idealul educațional, așa cum ne-a fost prezentat în formarea noastră pedagogică, pornește de la idealul grecesc al formării omului, cunoscut sub numele de *kalokagathia*. Acesta reprezintă una dintre cele mai influente concepții pedagogice ale lumii antice și îmbină armonios dimensiunea morală (*agathos* – binele) cu cea estetică (*kalos* – frumosul), propunând un model educațional în care dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală sunt inseparabile. În viziunea grecilor, educația nu era doar un proces de instruire, ci un act de iluminare interioară. Profesorul dedicat caută să fie scânteia ce aprinde flacăra interioară din fiecare copil ce-i trece "prin mână", ocupându-se permanent să fie, el însuși, model de claritate și armonie între trup, minte și spirit.

Platon descrie cunoașterea ca o trecere „din întuneric spre lumină”, subliniind că adevărata formare presupune claritate, sens și trezirea spiritului.

Această concepție se regăsește în *paideia*, sistemul educațional al Greciei antice, care urmărea dezvoltarea integrală a individului prin exercițiu fizic, cultivarea rațiunii, formarea caracterului și sensibilizarea estetică. Educația era privită ca un proces de transformare continuă, o renaștere a omului prin disciplină, reflecție și autocunoaștere. Și, pentru că lucrăm cu oamenii, devenim artiștii care mănuiesc cu atenție sporită emoțiile, care descoperă și se redescoperă pe ei înșiși, într-un mediu în care, așa cum considera Constantin Noica, „nu se știe cine dă și cine primește”. Având mintea și sufletul deschise către ceilalți, ne sporim șansele de a fi conectați și autentici în derularea procesului instructiv-educativ.

Când primești în grijă o grupă de copii de câțiva ani, te întrebi ce ai putea face pentru a-i ajuta să "crească", să descopere lumea, să capete capacități, deprinderi necesare pe acest drum numit *cunoaștere*. Ne ocupăm de copii, dar nu putem ignora mediul familial din care acesta provine, luând în considerare aspectele unice și adaptându-ne permanent strategiile la provocările educaționale declanșate. Te lovești, inevitabil, de rezistența unor părinți dezamăgiți de societate, neîncrezători, cu stimă de sine scăzută, pe care cu greu reușești să îi aduci de partea ta, alături de care să construiești acel parteneriat atât de necesar dezvoltării și creșterii.

Zig Ziglar aduce argumente clare pentru a reuși să modelăm „copii buni într-o lume negativă”, amintind de motivație, încurajări, dar și limite clare și respect reciproc. Când aceste aspecte sunt parte a educației primite acasă și se continuă la școală, lucrurile decurg firesc și capătă consistență.

Pornim în crearea unui mediu educațional atractiv, care să stimuleze cunoașterea, nașterea întrebărilor ce stârnesc avalanșă de idei și susțin descoperirea informațiilor. Un spațiu sigur și prietenos, în care fiecare copil este auzit și văzut, apreciat pentru ceea ce este. („Stări de spirit, asta trebuie dat altora; nu conținuturi, nu sfaturi, nu învățături.”, Constantin Noica). Un copil care se simte în siguranță atât fizic, cât și afectiv va fi deschis spre cunoaștere și descoperire și va asocia mediul educațional cu emoțiile pozitive, pe termen lung, va fi încurajat să își afirme personalitatea și să își dezvolte identitatea.

Mediul fizic al clasei amenajat împreună cu copilul crește stima de sine a acestuia și creează sentimentul de apartenență, făcându-l să protejeze, să participe activ și să se simtă parte a acelui spațiu în care se derulează imagini din povești, chiote de veselie după jocuri cu reguli pe care ajunge să le respecte, decoruri create de imaginația lăsată liberă să se manifeste.

Muzica acompaniază cu succes activitățile creative (desen, modelaj, pictură), părți ale rutinelor (intrarea în clasă, trezitul din somn), calmând și creând o atmosferă propice învățării și dezvoltării. Pe lângă melodiile clasice cu efecte terapeutice dovedite, copiii pot compune alături de cadrul didactic fragmente muzicale pe care să le integreze în activitățile zilnice sau să fie folosite în timpul tranzițiilor.

Copiii au nevoie să experimenteze diverse roluri; de aceea, cadrul didactic trebuie să ofere fiecărui copil ocazia de a se bucura de succes, (în funcție de particularitățile sale) și de a exersa rolul de lider. Este ca și când am permite probarea unei pălării de recuzită, pentru ca fiecare copil să descopere dacă i se potrivește, cum „arată” cu ea și dacă se simte confortabil când o poartă.

Fiecare situație deosebită merită o poveste, deoarece, transpunerea problemei într-un cadru imaginativ și sigur ajută copilul să depășească situațiile dificile și să descopere soluții posibile, potrivite lui. Adaptarea unei povești sau crearea uneia noi, inspirată de situație, reprezintă scânteii de magie din arsenalul unui profesor dornic să își ajute copiii într-un mod blând și creativ. Un profesor care crede în puterea sa de a crea stări pozitive, emoții propice creșterii și dezvoltării copilului îi „contaminează” și pe ceilalți cu atitudinea sa și reușește să fie parte a schimbării.

Educația este un drum continuu pe care omul pășește asistat, pentru o perioadă, de familie, profesori, mentori care caută să îi împărtășească din cunoașterea lor și își lasă amprenta asupra dezvoltării sale în mod diferit. Copilul absoarbe cunoașterea asemenea unui boboc de floare ce se hrănește cu Adevăr, Bine, Frumos și crește spre a-și oferi sieși și celor din jur bucurie, încredere și devine revărsarea luminii pe care a primit-o. Este o investiție generoasă pentru viitor, întrucât un profesor oferă raze ce vor mângâia mai târziu alte suflete, în variate domenii, pentru că, la baza unui adult de succes se află un profesor care a crezut în scânteia divină purtată de puiul de om.

Bibliografie

- Gabriel Albu, *Repere pentru o concepție umanistă asupra educației*, Editura Paralela 45, 2005.
- Timothy D. Walker, *Să predăm ca în Finlanda. 33 de strategii simple pentru lecții pline de bună-dispoziție*, Editura Trei, București, 2018.
- Zig Ziglar, *Putem crește copii buni într-o lume negativă!*, Ed. Curtea Veche, București, 2013.

Utilizarea instrumentelor TIC / RED în planul de lecție „Probleme care se rezolvă prin una, două sau mai multe operații matematice”

Nume și prenume: GÎRBEA TATIANA

Unitate de învățământ: Liceul Tehnologic „Ion Ionescu de la Brad”, Comuna Horia, Structura Școala Gimnazială „Carmen Sylva”, Comuna Horia

Rezolvarea problemelor la clasa a II-a reprezintă un pas important în dezvoltarea gândirii logice și a abilităților matematice ale elevilor. În această etapă, copiii învață să înțeleagă cerințele, să identifice datele problemei și să găsească soluții corecte prin raționament. Astfel am creat o resursă educațională pentru disciplina Matematică și explorarea mediului la clasa a II-a.

RED-ul creat are ca scop dezvoltarea competențelor de rezolvare a problemelor aritmetice, prin aplicarea corectă și logică a uneia sau mai multor operații matematice. Conținutul este structurat pe secțiuni interactive (introducere, exerciții, autoevaluare), utilizând elemente multimedia: imagini, animații, feedback automat și exerciții de tip „drag and drop”. Prin intermediul acestuia, elevii învață nu doar să efectueze calcule, ci mai ales să gândească logic, să analizeze datele unei situații și să găsească metode potrivite de rezolvare. Consider că red-ul reprezintă un exemplu eficient de utilizare a resurselor digitale pentru consolidarea competențelor matematice.

Am finalizat unitatea de învățare a numerației 0 – 1000 și unitatea cu adunarea și scăderea, astfel încât elevii să aibă posibilitatea să utilizeze aceste operații matematice în rezolvarea problemelor compuse.

Clasa la care am aplicat este o singură clasă pe nivel, 21 elevi înscriși, o mare diversitate de caractere și inteligențe, totuși cu un interes crescut pentru disciplina Matematică și explorarea mediului. Dispun la clasă de laptop, videoproiector, internet de viteză mare. Elevii nu au tablete.

Am selectat acest RED datorită faptului că deseori în momentele de rezolvare a problemelor simple elevii întâmpinau dificultăți în identificarea datelor problemei, apoi am tot căutat căi de vizualizare a elementelor unei probleme de rezolvat și nu doar verbalizare. Considerând că problemele, în general, sunt absolut necesare dezvoltării gândirii critice a elevilor, am inițiat crearea acestui RED și l-am aplicat la clasă, cu rezultate bune, fiind apreciat de elevi.

În primul rând a fost vizat domeniul de informație și alfabetizare online prin utilizarea de softuri educaționale create și puse la dispoziția elevilor, pe parcursul orei. Astfel, rezolvarea de „Rebusuri”, jocuri de tipul „Wordwall” sau „Găsește perechea” i-a implicat pe elevi într-un proces de rezolvare de probleme, în care au devenit personaje active ce au urmărit îndeplinirea unor scopuri educaționale fără a conștientiza acest lucru, mai ales sub forma unui joc. Apoi am vizat domeniul de rezolvarea problemelor în mediul digital, sarcinile de lucru având un caracter practic - aplicativ și au optimizat activitatea de predare prin interactivitate și utilizarea componentei digitale.

Elevii au fost atrași de utilizarea tehnologiei, au participat activ și s-au întrecut în a descoperi tema, a citi sarcinile și a participa la jocurile propuse de tip wordwall sau rebus, apoi au fost fericiți de reușite. Au urmărit atent pașii de rezolvare și explicațiile date în filmulețul de prezentare și au colaborat în completarea chestionarului. Ulterior au rezolvat, pe grupe, problemele propuse în jocul wordwall urmând pașii de lucru învățați, au exersat și au verificat rezolvarea corectă.

Participarea a fost activă, concurența între elevi, pentru rezolvarea sarcinilor propuse cât și pentru utilizarea jocurilor, a tehnologiei, a fost pe măsură și rezultatele obținute nu au întârziat să apară. În general toată lecția s-a desfășurat conform așteptărilor, elevii fiind deosebit de atrași de modul de prezentare și participare. Una dintre dificultăți a fost lipsa unor tablete/deviceuri personale pentru elevi, o altă timp, întrucât resursa presupune și consolidarea temei propuse, tot prin utilizarea red-ului creat, astfel s-a pretat la desfășurarea unei a doua ore în care elevii să acceseze platforma sugerată, să lucreze individual sau în perechi.

Competențele digitale sunt esențiale pentru succesul în educație și în viața profesională, iar conținutul creat trebuie să contribuie activ la dezvoltarea acestora.

Lecția „Probleme care se rezolvă prin una, două sau mai multe operații matematice” ocupă un loc important în studiul matematicii din clasele primare. Prin intermediul acesteia, elevii învață nu doar să efectueze calcule, ci mai ales să gândească logic, să analizeze datele unei situații și să găsească metode potrivite de rezolvare. Prezentarea etapelor de rezolvare a fost făcută cu sprijinul unui film youtube, verificarea însușirii noțiunilor și formării competențelor prin quiz-uri de tipul jocuri interactive sau chestionare. Platformele utilizate în acest RED au fost youtube, wordwall.net, asq.ro sau didactic.ro

În cadrul unității tematice „Rezolvarea de probleme” am introdus lecția cu red-ul creat pentru însușirea corectă și plăcută a etapelor de rezolvare, încă din prima oră. Datorită structurii red-ului și a momentelor în care au fost introduse informațiile în cardul lecției, elevii au fost captați și atrași de noutatea adusă în fața lor, de prezentarea online, de posibilitatea lor de a participa activ la predare, introducerea conținuturilor.

Pentru desfășurarea lecției am utilizat laptopul din dotare, videoproiectorul și white board-ul clasei. Elevii au colaborat, au participat la activități frontale și în grup, au derulat cu ușurință resursa digitală, au utilizat tehnologia natural și ușor.

Lecția a fost creată în Livresq fiind un instrument eficient de consolidare a competențelor matematice. Platforma favorizează învățarea activă, colaborativă și autoevaluarea, dar necesită o planificare atentă pentru a menține echilibrul între atractivitate și rigoare matematică.

- Introducerea a fost interactivă: prezentare vizuală a unei situații-problemă din viața reală.
- Exemplele explicate: animații și rezolvări pas cu pas.
- Exerciții interactive: itemi de tip drag & drop, completare, alegere multiplă.
- Autoevaluare: mini-test de 5 întrebări cu feedback imediat.
- Secțiune de reflecție: „Ce am învățat azi?” – răspuns scris sau oral.

✓ Interactivitate ridicată – elevii pot participa activ, nu doar receptiv.

✓ Feedback imediat – Livresq oferă răspunsuri corecte/greșite și explicații.

✓ Design atractiv – imagini, culori și elemente de gamificare care stimulează atenția.

✓ Posibilitatea de parcurgere individuală, în ritm propriu.

✓ Ușurința integrării în lecțiile față-în-față sau online.

✓ A fost folosită pentru evaluare formativă.

În primul rând este vizat domeniul de informație și alfabetizare online prin utilizarea de softuri educaționale create și puse la dispoziția elevilor, pe parcursul orei. Resursele concrete utilizate în cadrul lecției, cum ar fi: prezentări PowerPoint, resurse create pe platformele wordwall și learningapps.org și alte softurile educaționale, conduc la creșterea performanței elevului prin stimularea interesului față de nou, stimularea imaginației și diversificare.

Am introdus, după desfășurarea lecției și o secțiune de accesare a unei platforme educaționale unde elevii, prin crearea unui cont, pot accesa probleme diverse, cu grade diferite de dificultate pe care le pot rezolva în pereche cu un coleg, ținând cont de propunerile făcute de ei.

În concluzie, după aplicarea la clasă a acestei resurse am constatat că elevii reușesc să identifice elemente cheie, operații matematice potrivite, lucrează cu plăcere pe device-uri, activități interactive și sunt atrași de explicațiile logice ascultate și vizualizate.

Rezolvarea problemelor la clasa a II-a nu înseamnă doar efectuarea unor calcule, ci și dezvoltarea unor abilități esențiale precum înțelegerea, gândirea logică și perseverența.

Prin exercițiu constant și metode adecvate, elevii pot dobândi încredere în propriile capacități și pot privi matematica cu mai mult interes.

Matematica nu este singura cale de a dezvolta competențe digitale, dar oferă un fundament important și o perspectivă utilă pentru înțelegerea și utilizarea eficientă a tehnologiilor digitale.

Bibliografie:

- Nicolae Bold, „Provocări și soluții de implementare a tehnologiei digitale în educație”, Suport de curs, Asociația Proeuro-Cons, 2022
- Ludmila Ursu, Vasile Cecoi, “Metodica predării matematicii în clasele primare”, Suport de curs, Chișinău 2024

EDUCAȚIA PERMANENTĂ – UN PRINCIPIU DE ORGANIZARE A EDUCAȚIEI

Natura ne aseamănă. Educația ne deosebește.
(Confucius)

**Prof. GRAMA MIRELA, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”,
Bârlad, Jud. Vaslui**

Complexitatea fenomenelor din societatea modernă solicită un bagaj de cunoștințe și capacități din ce în ce mai bogat. Caracterizată prin dinamism, prin înnoire continuă, societatea contemporană nu poate fi cunoscută decât prin interpretări personale, variabile și în mare măsură subiective, simbolice. Ceea ce înțelegem acum prin cunoaștere, spunea P Drucker, este „informație efectivă în acțiune, informație orientată spre rezultate”.

Trecerea de la cunoașterea ca un ansamblu de cunoștințe, informații, date, la cunoaștere ca un ansamblu de competențe („a ști să faci/ să acționezi”) determină o mutare de accent în educație: de la expunerea „ex-cathedra” la învățarea prin experiență/ prin practică, de la transmiterea și memorarea de informații (informare), la formarea de abilități, capacități, competențe. Apare astfel nevoia formării unor indivizi capabili, în primul rând, să analizeze situațiile concrete, noi, și să răspundă adecvat utilizând capacități de gândire logică, de rezolvare de probleme, de gândire critică, de gândire divergentă etc. Trebuie formate deprinderi de învățare continuă, capacități de adaptare la noile situații.

În schimbarea tendințelor în educație de la „a avea” la „a fi”, educația și referentul ei în personalitatea umană – educabilitatea - și-au schimbat sensul, educația nu mai este o posesiune (a elitelor), iar datul ereditar nu mai reprezintă în sine condiția esențială a formării ci mai degrabă accentul s-a deplasat pe capacitatea sistemului, a ingineriei formării, a specialistului de a lucra cu orice potențial uman, de a da competențele necesare adaptării ființei umane la o lume în schimbare.

Astăzi, mai mult ca oricând educația este mai democratică, urmărind să dea participanților nu numai egalitatea șanselor includerii într-o formă sau alta de învățământ ci mai mult, cum arăta B. Suchodolski, egalitatea reală, aceea „a rezultatelor” sau cel puțin spre aceasta se tinde. Cum orice concepție asupra învățământului este specifică epocii ei, în societatea contemporană, una „a educației”, subiectul uman va putea să își găsească ieșirea din cercul producție - consum, printr-o instruire care îi oferă posibilitatea de a deveni prin sine, prin competențele și valorile formate, care va ține cont de valorizările sale și îl va face capabil să se autoformeze pe tot parcursul existenței sale. Educația are acum mai multă putere în a conferi individului libertatea de „a fi”.

Întâlnit în engleză cel mai des sub forma „lifelong learning” (LLL) sau în franceză ca „éducation des adultes”, termenul „educație permanentă” are multiple definiții și forme de prezentare. În mod cert, toate se referă la învățământul de „după educația inițială”, la formarea pe tot parcursul vieții, dar după școala de bază. Am putea vorbi astfel și de un „învățământ postșcolar” care să înglobeze „educația permanentă”. De regulă, conceptul se referă la instruirea adulților intrați deja în viața profesională, cărora le oferă noi cunoștințe profesionale, schimbarea profesiei, ameliorarea cunoștințelor și a performanțelor la serviciu, formarea în noi meserii etc.

Conform definiției „Eurostat”, indicatorul statistic „educația permanentă” (LLL) reprezintă o fracție, în care la numărător se înscrie numărul persoanelor în vârstă de 25 – 64 ani care au fost cuprinse într-un program de educație sau pregătire profesională în ultimele patru săptămâni precedente sondajului, iar la numitor numărul total al populației din categoria respectivă de vârstă, din care se exclude numărul celor intervievați, dar care nu au dat nici un răspuns. Metodologia este precis descrisă de „European Union Labour Force Survey” (EU LFS). Așadar, indicatorul are la bază o variabilă care ar putea fi denumită „participarea în programe de educație și formare profesională în ultimele patru săptămâni”. Mai departe, statisticile pot aborda indicatori mai detaliați, pe categorii de educație, de exemplu „participarea la cursuri periodice”.

Activitățile autodidactice sunt excluse din aceste statistici. Tocmai aceste activități, însă, pot deveni substanțiale în formarea continuă. Înainte de toate, individul trebuie să fie motivat să învețe. Permanența educației exprimă existența acesteia la nivel diacronic, filogenetic, dând caracteristica ființei umane de a fi educabilă, de a deveni prin educație. Pe de altă parte, conceptul de educație permanentă exprimă totalitatea acesteia la nivel ontogenetic, definind devenirea subiectului uman în toate etapele de vârstă, deci pe tot parcursul existenței sale.

Definițiile educației permanente în literatura de specialitate sunt multiple, în demersul conceptualizării urmărindu-se evidențierea holismului abordării acesteia, vizându-se astfel educația în totalitatea ei, atât ca formare inițială cât și ca formarea adulților, incluzând toate formele educației - formală, informală, nonformală, atât pe verticală – în toate etapele de vârstă cât și pe orizontală, urmărindu-se aici toate dimensiunile ei – fizică, intelectuală, morală, estetică, tehnologică, cât și totalitatea factorilor implicați – școala, familia, mass-media, comunitatea, societatea în general, factori a căror importanță a crescut (mass-media, de exemplu) odată cu diversificarea și înmulțirea posibilităților de informare.

Iată câteva definiții: „factor complex de influență formativă asupra construcției personalității umane care se manifestă în direcții și în contexte variate (formal, informal, nonformal)” (R. Niculescu), „O dimensiune a vieții. E o anumită atitudine de inserție în real și nu pur și simplu o pregătire pentru existența activă și responsabilă (I. Jinga), „educația devine o categorie a lui „a fi”, pe toate planurile sale, nu a lui „a avea” (B. Suchodolski), „Integrare a actelor educaționale într-un veritabil continuum în spațiu și timp, prin jocul unui ansamblu de mijloace (instituționale, materiale, umane) care fac posibilă această integrare”, „ educația produsă atât pe verticală cât și pe orizontală, integrarea întregii dezvoltări în sistemul educațional (I. Jinga), „Un mijloc de dezvoltare a nevoilor și interesului pentru valorile culturale, pentru că ea corespunde orientării preferințelor și înclinațiilor umane și pentru că ea face viața noastră mai colorată și mai valoroasă” (I. Jinga, B. Suchodolski) – se adresează ansamblului ființei în devenire, - deci „reprezintă unitatea dintre procesele educative și viață” (I. Jinga)

Cum am arătat, educația permanentă este atât un principiu pedagogic – organizator al întregii educației, cât și „catalizatorul”, factorul esențial al devenirii umane la nivel ontogenetic, căreia i se integrează prin toate formele de educație și în toate dimensiunile ei, atât verticală cât și orizontală.

Unele dintre ideile esențiale pe care s-a bazat (și se mai bazează încă) multă vreme organizarea și funcționarea sistemelor școlare sunt în prezent supuse unei analize critice, adevărul lor fiind, total sau parțial, contestat. Evoluțiile societății contemporane pun sub semnul îndoielii unele dintre afirmațiile al căror conținut a fost, uneori, considerat axiomatic: „copilăria este vârsta ideala pentru educație”, „să-l învățăm pe copil tot ceea ce trebuie să știe la vârsta adultă”, „primordialitatea școlii în raport cu alte mijloace educaționale”. În mare măsură, aceste trei principii sunt astăzi reconsiderate, ele pierzând din importanța lor de altădată. Și aceasta sub

presiunea schimbărilor sociale care impun o nouă viziune în domeniul educațional, dominată de paradigma educației permanente, care constituie, fără nicio îndoială, una dintre achizițiile fundamentale ale ultimelor decenii.

Conceptul de „educație permanentă” are o pregnantă valoare euristică, el determinând ample și profunde reconsiderări și regândiri atât în sfera conceptuală (teoretică), cât și în cea acțională (practică) a educației contemporane. El a permis o mai corectă înțelegere și definire a scopurilor și obiectivelor educației, reconsiderarea și organizarea pe alte baze a conținuturilor învățământului, introducerea unor noi modalități și forme de instruire și educare, asigurarea coerenței și unității sistemului educațional.

Pentru a înțelege mai bine valoarea acestui concept se impune o sumară precizare a sensului său. Aceasta cu atât mai mult cu cât, deși este un concept foarte vehiculat, intrând chiar în limbajul cotidian, el este asimilat și utilizat cu sensuri și în contexte, de multe ori, inadecvate sub raport științific. Desigur, acest lucru se datorează, pe de o parte, noutății sale, iar, pe de altă parte, unei foarte largi arii de folosință. Fără a enumera toate utilizările sale inadecvate, vom evidenția pe cele mai des întâlnite.

Confuzia cea mai frecventă este considerarea educației permanente ca o nouă formă sau un nou tip de educație, alături de cele tradiționale (intelectuală, morală, estetică etc.). Această confuzie este alimentată și de cunoscutul fenomen de diversificare a câmpului educației, prin adăugarea unor noi componente, cum sunt educația pentru pace și cooperare internațională, educația ecologică, educația nutrițională, educația pentru dezvoltare și participare etc. În acest context întâlnim, adesea, (eronat, desigur,) enumerată și educația permanentă.

Termenul "permanentă" prezent în sintagma "educație permanentă" produce și el confuzii, una dintre ele fiind considerarea sensului său într-o perspectivă istorică, în acest caz educația permanentă fiind cvasiidentificată cu permanența educației. Ori, în acest din urmă caz, este vorba de faptul că educația reprezintă un proces social-uman prezent în viața societăților, încă de la formele primitive, incipiente de organizare socială, fiind permanent implicat în schimbările sociale.

În fine, trebuie să semnalăm și anumite interpretări reduționiste, care, deși se apropie de sensul corect, cuprind doar anumite aspecte, parțiale. Este cazul considerării educației permanente ca educație continuă, ce se realizează pe tot parcursul vieții individului. În acest caz avem o definire doar din perspectiva axei temporale, care, deși corectă, este unilaterală.

Conceptul de „educație permanentă” are o pregnantă valoare euristică, el determinând ample și profunde reconsiderări și regândiri atât în sfera conceptuală (teoretică), cât și în cea acțională (practică) a educației contemporane. El a permis o mai corectă înțelegere și definire a scopurilor și obiectivelor educației, reconsiderarea și organizarea pe alte baze a conținuturilor învățământului, introducerea unor noi modalități și forme de instruire și educare, asigurarea coerenței și unității sistemului educațional.

Așa cum remarcă J. Thomas, unul dintre cunoscuții teoreticieni ai domeniului, conceptul de „educație permanentă” înglobează toate aspectele și dimensiunile actului educativ, iar întregul care rezultă este mai mult decât suma părților. Educația permanentă nu este nici un sistem, nici un domeniu educativ, ea este principiul pe care se bazează organizarea globală a sistemului educațional.

Principiul educației permanente inspiră astăzi majoritatea reformelor educative din lume. Cu toate acestea, nu există încă vreun sistem global de educație conceput în întregime în perspectiva educației permanente, ci doar încercări și experiențe. În acest sens se poate spune că reflecția teoretică depășește realitatea practică.

Dificultățile punerii în practică a ideii educației permanente provin mai ales din profunzimea și radicalitatea transformărilor pe care le impune. Educația permanentă este un adevărat proiect educativ, care are un caracter prospectiv și vehiculează un sistem de valori. Ea implică, în ultimă instanță, un proiect de societate.

Educația permanentă înseamnă un proces integrator al tuturor influențelor educaționale, într-un sistem coerent și convergent, exercitate asupra individului - în modalități variate și specifice - pe toată durata vieții sale. Educația permanentă trebuie deci înțeleasă, mai degrabă, ca un principiu de organizare a educației. Ea are, în ultimă instanță, un caracter paradigmatic pentru organizarea educației contemporane.

BIBLIOGRAFIE

- Antonesei, Liviu, 1996, “Paideia. Fundamentele culturale ale educației,,Iași, Editura Polirom,
- Barzea, C, 1995, “Arta și știința educației”, București, Editura Didactică și Pedagogică,
- Chis, Vasile,2002, “Provocările pedagogiei contemporane”, Cluj-Napoca, Editura Presa
Universitară Clujeană,
- Cucoș, Constantin,1996, “Pedagogie”, Iași, Editura Polirom,
- Ionescu, M, 2003, “Instrucție și educație”, Cluj-Napoca, Editura Garamond
- Jinga, Ioan,2005, “Educația și viața cotidiană”, București, Editura Didactică și Pedagogică
- Păun, Emil,1999, “Școala – abordare sociopedagogică”, Iași, Editura Polirom,
- Paun, Emil, Potolea, Dan (coord.), 2002, “Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri
aplicative”, Iași, Editura Polirom,
- Suchodolski, Bogdan, 1969, “Pedagogia și marile curente filozofice. Pedagogia existenței și
pedagogia esenței”, București, Editura Didactică și Pedagogică

ROLUL ȘCOLII ÎN PĂSTRAREA IDENTITĂȚII CULTURALE

Prof. înv. primar Grama Oana-Maria

Școala Gimnazială Nadeș

Arhimandritul Justin Pârvu a afirmat faptul că: „Niciodată nu pierde ceea ce este clădit pe credință, valoare și tradiție”. Cultura românească este fundamentată pe un mozaic de datini și obiceiuri diversificate în funcție de zonele geografice, aflate însă într-o strânsă legătură cu simbolurile spirituale. Această bogăție culturală a dobândit recunoaștere și apreciere la nivel mondial datorită frumuseții folclorului și a motivelor artistice, care au devenit, de-a lungul timpului, surse de inspirație pentru numeroase alte culturi.

Tradiția reprezintă conservarea trecutului și a elementelor de identitate moștenite de la strămoși. În contextul globalizării accelerate și al digitalizării, specificul cultural local riscă să fie pierdut. Misiunea dascălului este de a facilita ancorarea tradițiilor în universul interior al elevului, astfel încât acestea să nu rămână simple gesturi externe, ci să devină repere morale fundamentale. Pentru copii, tradiția este modalitatea prin care aceștia își descoperă apartenența la o comunitate. Contactul copilului cu obiceiurile, portul popular și meșteșugurile are un rol pedagogic deosebit, dezvoltând inteligența emoțională și simțul estetic.

Elevul privește tradiția ca pe o poveste vie: pentru el, costumul popular nu este doar o piesă vestimentară, ci o „armură” a identității, iar colindul nu este un simplu cântec, ci un mecanism de conectare socială. În perioada învățământului primar, copilul traversează o etapă crucială de formare a sinelui social, în care simbolurile comunității locale joacă rolul de ancoră emoțională. Integrarea folclorului în curriculumul școlar nu este doar o metodă de conservare, ci și un instrument de dezvoltare a motricității fine și a memoriei.

Cadrele didactice din învățământul primar acționează ca veritabili paznici ai identității naționale, având misiunea de a transforma tradiția dintr-un concept abstract într-o experiență trăită. Prin organizarea șezătorilor, a serbărilor sau a atelierelor de creație, învățătorul creează un spațiu magic în care copiii „trăiesc” activ elementele definitorii ale neamului, încât de la purtarea mândră se ajunge până la descifrarea simbolurilor tradiționale.

Dascălul are un rol esențial în adaptarea și interpretarea datinilor, reușind să traducă valorile complexe ale folclorului pe înțelesul celor mici prin intermediul jocului și al poveștilor. În acest fel, activitățile didactice devin punți de legătură între generații; colindele, tradițiile de iarnă sau meșteșugurile locale sunt salvate de la uitare și integrate în universul afectiv al copilului. Tehnologia modernă poate fi utilizată ingenios pentru a documenta mărturiile persoanelor vârstnice, oferindu-le elevilor instrumentele necesare pentru a deveni, la rândul lor, mici păstrători ai culturii.

Renașterea tradițiilor prin ochii elevilor reprezintă garanția continuității noastre culturale. La vârsta școlară mică, bariera dintre realitate și poveste este fragilă, ceea ce permite valorilor străvechi să pătrundă în suflet ca o lume magică, demnă de explorat. Când un copil poartă cu mândrie cămașa populară sau înțelege semnificația unui simbol cusut pe pânză, tradiția devine o fundație solidă pentru viitorul său ca cetățean cu rădăcini bine definite.

Efortul cadrului didactic de a sădi în sufletul școlarilor dragostea pentru meleagurile natale asigură dăinuirea noastră ca popor. Prin fiecare vers rostit și fiecare dans învățat, dascălul

oferă copiilor un sentiment de apartenență de neprețuit. Astfel, tradițiile nu rămân simple pagini de istorie, ci devin o zestre spirituală activă, pe care noile generații o vor purta cu demnitate mai departe în lume.

Bibliografie:

Cucoș, C. (2017). *Educația. Reîntemeieri, dinamici, prefigurări*. Iași: Editura Polirom

Stan, C. (2014). *Pedagogia învățământului primar și preșcolar*. București: Editura Didactică și Pedagogică

<https://www.didactic.ro/>

Paradigme ale luminii în educație și renașterea prin cultură, artă și pedagogie

Claudia Doina GREC
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Nr.1, Târgu Mureș

Introducere

Educația contemporană se află într-un context marcat de transformări rapide, generate de dinamica socială, culturală și tehnologică a lumii actuale. În acest cadru, conceptul de *lumină* capătă valențe simbolice profunde, fiind asociat cu procesul de cunoaștere, conștientizare și dezvoltare personală. Reconfigurarea rolului educației nu mai vizează doar transmiterea de informații, ci formarea unor indivizi capabili să înțeleagă, să interpreteze și să transforme realitatea în mod creativ și responsabil.

Relevanța temei derivă din nevoia de a regândi educația ca un proces de *renaștere*, în care cultura, arta și pedagogia se împletesc pentru a susține dezvoltarea holistică a individului. Într-o societate în care valorile sunt adesea supuse schimbării, educația devine un spațiu privilegiat de redescoperire a sensului, identității și creativității. Integrarea dimensiunilor culturale și artistice în procesul educațional contribuie la formarea unei gândiri critice și sensibile, capabile să răspundă provocărilor contemporane. Abordarea unei astfel de teme se dovedește a fi nu doar actuală, ci și necesară. Oferă un cadru de reflecție asupra modului în care educația poate deveni un catalizator al transformării individuale și sociale. În acest sens, explorarea conexiunilor dintre lumină, renaștere și educație deschide perspective valoroase pentru dezvoltarea unor practici pedagogice inovatoare, orientate spre formarea unor personalități autonome, creative și profund ancorate în valorile culturale.

Lumina, ca metaforă a cunoașterii și formării, exprimă ideea de clarificare, revelare și progres intelectual, fiind asociată cu trecerea de la ignoranță la înțelegere. În plan educațional, ea simbolizează procesul prin care mintea umană se deschide către adevăr, sens și valori, facilitând dezvoltarea gândirii critice și a conștiinței de sine. Actul de învățare devine astfel un parcurs de iluminare interioară, în care elevul nu doar acumulează informații, ci își structurează identitatea și își descoperă propriul potențial. În acest context, rolul educatorului este acela de a ghida și susține acest proces, creând contexte de învățare care stimulează reflecția, creativitatea și dorința de cunoaștere, contribuind la formarea unor indivizi autonomi și responsabili.

Educația ca proces de renaștere

Conceptul de *renaștere* în plan educațional este strâns legat de teoria învățării transformative, care definește educația ca un proces profund de schimbare a perspectivelor, valorilor și identității individului. În această viziune, educația nu se limitează la acumularea de informații, ci presupune o restructurare a cadrelor de referință prin reflecție critică și experiență, conducând la o reconfigurare a modului de a înțelege lumea și pe sine. Mezirow (1991) subliniază că această transformare apare atunci când individul își reevaluează convingerile și își reconstruiește sensurile personale, proces ce poate fi declanșat de situații semnificative sau de reflecția asupra experiențelor de învățare. Astfel, *renașterea* educațională devine o formă de dezvoltare holistică, în care dimensiunile cognitive, afective și sociale se integrează într-un demers formativ autentic, orientat spre autonomie, responsabilitate și adaptabilitate în societatea contemporană. Transformarea identității prin educație reprezintă un proces complex și dinamic, prin care individul își redefinește valorile, convingerile și modul de raportare la sine și la lume. Educația nu acționează doar la nivel cognitiv, ci influențează profund dimensiunile afective și sociale ale persoanei, contribuind la formarea unei identități autonome și reflexive. Prin interacțiunea cu diverse contexte de învățare, modele culturale și experiențe

semnificative, elevul își dezvoltă capacitatea de autoînțelegere și își construiește propriul traseu existențial. În acest sens, procesul educațional devine un spațiu al devenirii, în care identitatea nu este fixă, ci se modelează continuu, în acord cu noile cunoștințe și experiențe, favorizând integrarea armonioasă în societate și asumarea unui rol activ și responsabil.

Rolul profesorului în facilitarea *renașterii* elevului este esențial în contextul unei educații centrate pe transformare și dezvoltare personală. Profesorul devine nu doar un transmițător de cunoștințe, ci un ghid și mediator al experiențelor de învățare, capabil să creeze contexte care stimulează reflecția critică, autonomia și descoperirea de sine. În viziunea pedagogiei moderne, relația educațională se bazează pe dialog, empatie și sprijin, oferind elevului oportunitatea de a-și reconstrui perspectivele și de a-și dezvolta identitatea într-un mod autentic. Pedagogia interactivă, în care elevul este co-participant activ la procesul de învățare, facilitează utilizează metode moderne (dezbateri, studiu de caz, învățare în grup) pentru a stimula participarea, gândirea critică și creativitatea, îmbunătățind relația profesor-elev și crearea unui climat educațional bazat pe acceptare și autenticitate în facilitarea dezvoltării personale. Astfel, profesorul contribuie la *renașterea* elevului prin crearea unui mediu sigur și stimulant, care încurajează explorarea, asumarea și transformarea interioară.

Dimensiunea culturală a educației

Cultura reprezintă o sursă fundamentală de lumină și sens în educație, oferind repere valorice, simbolice și identitare esențiale pentru formarea individului. Prin intermediul culturii, educația facilitează accesul la modele de gândire, expresie și interpretare a realității, contribuind la dezvoltarea unei conștiințe critice și reflexive. Bruner (2008) subliniază că procesul educațional este profund ancorat în contextul cultural, în care învățarea devine un act de participare la construirea sensului. Astfel, cultura nu doar transmite cunoștințe, ci structurează modul în care indivizii înțeleg lumea și își definesc identitatea, devenind un element esențial în procesul de *iluminare* educațională. Educația interculturală și deschiderea către diversitate răspund nevoii de adaptare a sistemelor educaționale la realitățile unei societăți globalizate și plurale. Aceasta promovează respectul reciproc, dialogul între culturi și valorizarea diferențelor ca resurse educative, contribuind la formarea unor cetățeni responsabili și empatici. Educația interculturală devine un cadru de învățare care stimulează toleranța, cooperarea și capacitatea de a naviga în contexte culturale diverse.

Valorificarea patrimoniului cultural în procesul didactic constituie o modalitate eficientă de conectare a elevilor cu rădăcinile lor identitare și cu valorile universale ale umanității. Integrarea elementelor de patrimoniu, materiale și imateriale, în activitățile educaționale contribuie la dezvoltarea respectului pentru tradiții, istorie și diversitate culturală. UNESCO (2003) subliniază rolul educației în protejarea și transmiterea patrimoniului cultural către generațiile viitoare. Prin utilizarea resurselor culturale autentice în procesul de predare-învățare, educația devine mai relevantă, mai contextualizată și mai apropiată de experiența reală a elevilor.

Arta ca instrument al iluminării educaționale

Educația prin artă reprezintă un cadru privilegiat pentru stimularea creativității, oferind elevilor oportunitatea de a explora, experimenta și exprima idei într-un mod liber și personal. Prin activități artistice, desen, muzică, teatru sau dans, elevii își dezvoltă imaginația, gândirea divergentă și capacitatea de a găsi soluții originale la diverse probleme. În acest sens, Eisner (2002) evidențiază rolul artelor în cultivarea sensibilității estetice și în formarea unor moduri complexe de gândire, care depășesc limitele învățării tradiționale centrate exclusiv pe logică și reproducere. În același timp, educația artistică contribuie la dezvoltarea personalității elevului, susținând exprimarea emoțiilor și construirea unei identități autentice. Procesul creativ implică reflecție, asumare și interpretare, facilitând o învățare profundă și semnificativă. Școala are responsabilitatea de a valorifica potențialul creativ al fiecărui elev, iar arta joacă un rol esențial în acest demers. Astfel, integrarea educației prin artă în procesul didactic nu doar îmbogățește

experiența de învățare, ci contribuie la formarea unor indivizi inovatori, sensibili și capabili să se adapteze într-o lume în continuă schimbare.

Perspective pedagogice contemporane

Inovația și creativitatea în educație reprezintă piloni esențiali ai adaptării sistemului educațional la cerințele unei societăți în continuă schimbare. Acestea presupun depășirea modelelor tradiționale de predare și promovarea unor strategii didactice interactive, flexibile și orientate spre dezvoltarea competențelor secolului XXI. Integrarea tehnologiilor digitale, învățarea bazată pe proiecte și stimularea gândirii critice contribuie la crearea unui mediu educațional dinamic, în care elevii devin participanți activi la propria formare. Pedagogiile centrate pe elev și învățarea autentică pun accent pe nevoile, interesele și ritmul individual al fiecărui elev, transformând actul educațional într-un proces personalizat și relevant. Aceste abordări promovează implicarea activă, colaborarea și reflecția, facilitând construirea sensului prin experiențe reale și semnificative. În același timp, educația este privită ca o experiență transformatoare, capabilă să producă schimbări profunde în modul de gândire și în identitatea individului. Mezirow (2000) evidențiază rolul reflecției critice în declanșarea acestor transformări, subliniind că învățarea autentică presupune reinterpretarea experiențelor și dezvoltarea unei perspective autonome asupra realității.

Concluzii

În sinteză, demersul de față evidențiază faptul că educația, înțeleasă prin prisma metaforei luminii și a conceptului de renaștere, devine un proces complex de formare integrală a individului. Integrarea dimensiunilor culturale, artistice și pedagogice contribuie la dezvoltarea unei gândiri critice, creative și reflexive, în care elevul nu este doar receptor de informații, ci participant activ la propria devenire. Cultura oferă repere de sens și identitate, arta stimulează expresivitatea și imaginația, iar pedagogiile contemporane creează cadrul necesar unei învățări autentice și transformatoare. Astfel, educația se configurează ca un spațiu al iluminării interioare și al reconstrucției continue a sinelui. Implicațiile pentru practica educațională vizează necesitatea adoptării unor strategii didactice inovatoare, centrate pe elev și orientate spre experiențe de învățare relevante, interdisciplinare și contextualizate cultural. Profesorul devine facilitator al cunoașterii și al dezvoltării personale, iar mediul educațional trebuie să susțină dialogul, creativitatea și reflecția critică.

În ceea ce privește direcțiile viitoare de cercetare, se impune aprofundarea relației dintre educație, cultură și artă în contexte diverse, precum și explorarea impactului noilor tehnologii asupra proceselor de învățare transformatoare. De asemenea, sunt necesare studii aplicative care să evidențieze bune practici și modele educaționale capabile să susțină *renașterea* individului în societatea contemporană.

Bibliografie

- Bocoș, M.-D. (2013), *Instruire interactivă*, Editura Polirom
- Banks, J. A. (2008). *An introduction to multicultural education* (4th ed.).
- Bruner, J. (1996). *The culture of education*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Chiș, O. coord. (2021), *Creativitatea – premisă în dezvoltarea preșcolarilor*, Editura Presa Universitară Clujeană.
- Mezirow, J. (2000). *Learning as transformation: Critical perspectives on a theory in progress*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Mezirow, J. (1997). Transformative learning: Theory to practice. *New Directions for Adult and Continuing Education*, 1997(74), 5–12
- Mezirow, J. (1991). *Transformative dimensions of adult learning*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- UNESCO. (2003). *Convention for the safeguarding of the intangible cultural heritage*. Paris: UNESCO.

ROLUL EMPATIEI ȘI AL VALORILOR ÎN RENĂȘTEREA EDUCAȚIEI

Grigore Ecaterina Diana-profesor învățământ primar, Școala Gimnazială Comuna Filipeștii de Târg,
Școala Gimnazială Mărginenii de Jos

Una dintre activitățile specific umane ce presupune cu necesitate implicarea fenomenului empatic este activitatea la catedră. Pentru cadrul didactic, empatia presupune o nevoie de a intra în cadrul intern de referință al elevului pentru a-l înțelege, a-l cunoaște mai bine; scopul ei este acela al eficientizării actului instructiv-educativ. Cu alte cuvinte, a fi pedagog înseamnă, în primul rând, a poseda anumite aptitudini speciale precum aceea de a „intui psihologia elevului, de a-l înțelege și de a-ți motiva comportamentul pe măsura acestor acte participative” (M. Stroe, 1987, p. 34). Conduita empatică poate fi considerată ca specifică unui cadru didactic performant, competent, conduită fără de care activitatea acestuia ar fi de neconceput. Astfel, o primă caracteristică a empatiei didactice este reprezentată de cele trei moduri de manifestare: motivațional-acțional, cognitiv și emoțional. Empatia motivațional-acțională se referă la transpunerea în psihologia elevului, având la bază înțelegerea acestuia și acționarea în consecință. Empatia cognitivă are la bază transpunerea în modul de a gândi a elevului cu scopul de a traduce conținuturile educaționale de așa manieră încât acestea să fie pe înțelesul elevului. Empatia emoțională se referă la capacitatea cadrului didactic de a înțelege stările emoționale ale elevului cu scopul de a identifica stările prin care acesta trece, stări ce pot afecta performanțele educative.

Așadar, extrem de importantă este relația pe care cadrul didactic o dezvoltă cu elevii săi, relație întreținută de competența interpersonală pe care fiecare profesor o posedă. Ne referim, aici, la abilitatea acestuia de a înțelege, de a mânui, într-un mod constructiv, reacțiile elevilor. Principala sursă, susține Stroe Marcus, a competenței relaționale o reprezintă empatia, pe care o consideră acel „factor prim” pe care se sprijină performanța didactică a profesorului. Cu alte cuvinte, fără a deține această însușire, aptitudine, aceea a empatiei, cadrul didactic nu poate obține eficiență maximă în profesie (pp. 41- 42). Așadar, empatia reprezintă, în cadrul relației profesor-elev, o formă de comunicare “implicită în care valențele empaticе ale partenerilor favorizează eficiența interacțiunii, înțelegerea reciprocă și toleranța adaptativă” (S. Marcus, 1997, p. 143). Pe de altă parte, empatia este considerată un proces de comunicare “neverbal, realizat implicit ca un proces interactiv și activ, fiind format și rafinat prin interjocul comunicării” (1987, p. 47). Astfel, abilitatea cadrului didactic de a se identifica și de a se proiecta în rolul elevului său îi poate da posibilitatea de a-și construi în mod diferit schimbul de mesaje. De altfel, relația educabil-educator presupune un dialog permanent, o cooperare permanentă, o comunicare reciprocă, acel tip de comunicare empatică. Acest lucru presupune din partea cadrului didactic o cunoaștere a psihologiei elevului, precum și disponibilitatea de a se transpune în psihologia lui, permițându-i elevului să fie pionul principal în procesul propriei sale formări, și profesorului de a stimula activitatea elevului și de a sesiza cu ușurință schimbările de comportament ale acestuia. Comunicarea empatică prezintă, conform autorului, trei caracteristici. Prima este dată de prezența „față în față a modelului de empatizat” și a celui care empatizează - cu alte cuvinte, profesorul, subiectul care empatizează, este în contact direct cu elevii săi, reprezentând modelul de empatizat; cea de-a doua este reprezentată de întrepătrunderea mai multor elemente ce-i permit cadrului didactic transpunerea în psihologia elevului: nevoia de comunicare, imaginația substitutivă, dar și sensibilitatea afectivă; a treia vizează așa-zisa „coborâre la nivelul copilului pentru a-l înțelege mai bine, pentru a-i retrăi stările, gândurile și acțiunile”, ca și cum ar fi ale lui, fără, însă, ca educatorul să uite propria identitate și fără ca acesta să uite că se află într-o situație reală de comunicare cu elevul său. Această relație se construiește din interacțiunea continuă, pe care cadrul didactic și elevii săi o au, fiecare dintre acești actori simțind stările celuilalt, clădindu-și viitoarea conduită comportamentală în funcție de acestea, având posibilitatea de a anticipa până și comportamentul psihologic al celuilalt.

Este extrem de important, așa cum afirmă A. Glava și C. Glava, am putea spune chiar necesar, ca educatorul să încerce, dar mai ales să reușească, să-și cunoască partenerii implicați în

relația formativă. Acest lucru contribuie la afirmarea caracterului științific al actului pedagogic, unde cunoașterea personalității elevului este în strânsă legătură cu funcțiile actului pedagogic: de informare a educabililor, de reglare a formării acestora, de diagnoză, de prognoză, de condiționare a deciziilor pedagogice (2002, p. 27).

Modelarea empatică se face prin puțină, abilitatea pedagogului de a coborî în psihologia copilului. Se lucrează la nivelul psihologic al acestuia, se comunică emoțional la nivelul disponibilităților sale de percepere. Se livrează o nouă informație numai dacă pe elev îl facem curios, îi atragem interesul asupra acestei informații și i-o prezentăm în așa fel încât ea să poată fi procesată în limitele dimensiunii sistemului cognitiv al copilului. Fuzionarea empatică are valențe catalizatoare pozitive care impun un flux emoțional și cognitiv. Astfel, se stabilește o raportare benefică, constructivă reciprocă atât a profesorului la nevoile interioare ale elevului, cât și cea a copilului la resursele adultului, având ca finalitate creșterea, dezvoltarea echilibrată, armonioasă, completă a tânărului vlăstar. Capacitatea empatică a fiecărui elev este condiționată de disponibilitățile sale interioare. Această capacitate de a empatiza cu profesorul de la catedra clasei este în raport direct cu comportamentul empatic pe care îl manifestă pe parcursul lecției. Numai un cadru didactic puțin aplecat spre cunoașterea și apropierea receptorilor de mesaj poate determina ca disponibilitatea empatică a acestor elevi să nu dezvolte un comportament empatic suficient. Un cadru didactic care știe să se facă plăcut de elevi va dobândi mult mai ușor empatia receptorilor. Simpatia acestora va fi climatul în care se va dezvolta comportamentul lor empatic. Însă profesorul deține măiestria de a-și adapta resursele empatică la contextul situațional. Căile de abordare ale subiecților sunt diferite, în funcție de disponibilitățile interioare ale copilului, însă efectul empatic este același: o oră de curs atractivă, mesaje asimilate, satisfacția copiilor de a deține noi cunoștințe interesante și utile. Interrelaționarea cadru didactic-elev în scop informațional-formativ are ca suport de bază implementarea și menținerea unui comportament empatic bilateral. Comportamentul empatic la copii se structurează pe capacitățile cerebrale de la o anumită vârstă ale școlarului. Sunt angrenate procese emoționale, cognitive adecvate pentru a se produce o determinare motivațională, o dorință implicativă, participativă, procesativă și asimilatorie.

Fenomenul empatic se simte prezent în comunicarea didactică eficientă. În cadrul acesteia, parametrii empatici se identifică prin reacții atitudinale, acționale pozitive ale elevilor care vizează scopul educațional. Profesorul este și un autodidact, își continuă perfecționarea profesională și adaptabilitatea la nou. Dascălul deține calități specifice: spirit metodic, simțul observației, atenție distributive, putere de adaptare, obiectivitate, viziune strategică, ordine, claritate. Nu se exclude o anumită doză de severitate, autoritate. Fiind cadru didactic, dorește să exceleze în rolul său la clasă, ca emitent al informației (prin lecțiile de predare), ca evaluator al nivelului de interes manifestat de elevi asupra temei propuse și al rezultatelor acestora. Profesorul este un bun pedagog, el trebuie să stăpânească, să cunoască psihologia elevului. Își exercită ca atare rolul său educațional ca modelator atitudinal și comportamental al grupului de școlari. Trăsăturile reprezentative ale unui bun pedagog sunt: calitățile morale, tact pedagogic, stăpânire de sine, jovialitate, introspecție psihologică, uneori chiar intuind, anticipând reacțiile elevilor. Însă nu putem discuta despre un cadru didactic autentic decât pornind de la premise că educatorul școlar este un om de calitate, cu o ridicată probitate morală, echilibrat emoțional, un individ cu valoare umană. El trebuie să dispună de cinste, conștiinciozitate, sinceritate, nepărtinire, seriozitate, demnitate, generozitate, modestie. El însușilește actul educațional prin diferite mijloace și metode specific de prezentare și explicare adecvate mesajului transmis. El lansează întrebări incitatoare și încurajează cu tact participarea și străduința unor elevi mai puțin reactivi în dezbaterile tematicii. Caracteristicile individuale ale emitentului profesor reprezintă condiția *sine-qua-non* în vederea reușitei unei comunicări empatică. Atributele definitorii ale unui dascăl constituie factorii promotori ce asigură o structurare viabilă acestui tip de comunicare. Elementele de construcție ale fenomenului empatic sunt bine gândite, adecvate contextului situațional și potențialului uman receptor. Pe baza acestora, elevii își fundamentează înțelegerea mesajului transmis. Cooptarea lor în atmosfera de studiu, mobilizarea lor interioară prin concentrarea voinței, dorinței de participare procesativă, dobândirea satisfacției că au preluat în sistemul lor cognitiv încă o informație utilă, implicarea lor totală în lecție se datorează

artei profesorului. Forța de focalizare a impulsurilor mentalo-cognitive și chiar afective, în miezul dezbatelor tematice, survine din câmpul strategic al cadrului didactic. Astfel, și de data aceasta considerăm valabilă expresia proverbială „omul sfințește locul”.

BIBLIOGRAFIE:

1. Glava, A., Glava, C. - *Introducere în pedagogia preșcolară*, Editura Dacia, 2002, Cluj-Napoca, p. 27;
2. Stroe, M. - *Empatia și relația profesor-elev*, Editura Academiei Române, 1987, București, p. 34, pp. 41-42, p. 47;
3. Stroe, M. - *Empatie și personalitate*, Editura Atos, 1997, București, p. 143 .

LUMINĂ ȘI RENAAȘTERE ÎN EDUCAȚIE

Grigore Gabriela-Luminița
Liceul Tehnologic „Toma Socolescu”, Municipiul Ploiești

În cadrul orelor de literatură română de clasa a XI-a, conceptul de *Renaștere* nu este doar o perioadă istorică europeană, ci un proces intern de modernizare. Prin studierea pașoptismului, elevul înțelege că *Lumina* reprezintă accesul la cultură, iar *Renașterea* este momentul în care o literatură mimetică devine originală și capabilă să modeleze destine naționale. Pentru acest nivel, în care programa se concentrează pe curente literare și epoci culturale, o temă relevantă pentru a ilustra „Lumina și Renașterea” o reprezintă Pașoptismul.

Exemplu de activitate practică detaliată, bazată pe trei texte: *Dacia literară*, „Alexandru Lăpușneanul” de Costache Negruzzi și poezia *Anul 1840* de Ion Heliade-Rădulescu, integrând conceptul de „Renaștere a spiritului național”.

Activitate practică: „Lumina Rațiunii asupra Întunericului Tiraniei”

Subiectul lecției: Începuturile modernității românești – Perioada Pașoptistă.

Obiectiv: Analiza modului în care scriitorii pașoptiști au folosit literatura ca „lumină” pentru a genera o „renaștere” a identității naționale.

Sarcina de lucru: „Atelierul de Restaurare Culturală”

Elevii sunt împărțiți în trei grupe, fiecare primind o perspectivă diferită asupra temei:

Grupa 1: Istoricii (Umanism și Identitate)

Sarcina: Analizați prefața la revista *Dacia literară* (Mihail Kogălniceanu).

Focus: Cum devine limba română o formă de „lumină” care scoate poporul din „întunericul” influențelor străine?

Produs: Crearea unui „Manifest al Luminii” – un set de cinci principii prin care literatura poate schimba o societate.

Grupa 2: Esteticienii (Lumina în artă și portret)

Sarcina: Analizați scena cinei de la curtea lui Alexandru Lăpușneanul.

Focus: Contrastul dintre lumina festivă a sfeșnicilor din sala tronului și întunericul moral al personajului. Cum reprezintă moartea tiranului o „renaștere” simbolică a Moldovei?

Produs: O hartă conceptuală a contrastului Lumină-Întuneric în construcția personajului Lăpușneanul.

Grupa 3: Vizionarii (Renașterea prin educație)

Sarcina: Pornind de la îndemnul lui Heliade: „Scrieți, băieți, orice, numai scrieți!”.

Focus: De ce este actul scrierii considerat o „aprindere a flăcării” într-o cultură tânără?

Produs: Un eseu argumentativ scurt (150 cuvinte) despre rolul tinerilor de azi ca „ilumiinați” ai erei digitale, comparându-i cu tinerii pașoptiști.

Metoda de evaluare: „Cercul de Foc”

În ultimele 10 minute ale orei, se organizează o discuție circulară unde fiecare grupă prezintă o singură concluzie sub forma unei metafore a luminii.

Exemplu de concluzie a elevilor: „Dacă pentru Lăpușneanul lumina însemna doar strălucirea puterii absolute, pentru generația pașoptistă ea a fost scânteia care a aprins conștiința unui întreg popor, transformând cenușa trecutului într-o renaștere culturală.”

Tema „Lumină și renaștere în educație” demonstrează că literatura română nu a fost niciodată un exercițiu estetic izolat, ci o formă de pedagogie națională. De la scrierile teologice ale umaniștilor până la marile sisteme filozofice interbelice, educația a rămas singura cale prin care „lumina” rațiunii a putut produce „renașterea” unei națiuni. Astăzi, acest proces continuă, educația fiind singurul instrument capabil să transforme informația în înțelepciune și întunericul ignoranței în claritatea conștiinței de sine.

Bibliografie:

- Costache, Adrian, Ioniță, Florin, Lascăr, Marilena, Săvoiu, Adrian, *Limba și literatura română, Manual pentru clasa a XI-a*, Editura Art, București, 2009
- Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române*, Editura Paralela 45, 2008, Pitești, p. 184 (Capitolul despre Pașoptism).
- <https://gemini.google.com>

LUMINA ȘI RENAȘTEREA ÎN SUFLETUL PREȘCOLARULUI

Grigore Gabriela Valerica

Școala Gimnazială Grebănu

Educația timpurie reprezintă baza formării personalității copilului, contribuind la dezvoltarea sa armonioasă din punct de vedere cognitiv, emoțional și moral. În acest context, valorile spirituale și religioase au un rol esențial, deoarece oferă repere solide pentru formarea comportamentelor pozitive și a unei conduite bazate pe respect, empatie și bunătate.

Tema „Lumina și renașterea în sufletul preșcolarului” este inspirată din semnificația profundă a sărbătorii Învierii Domnului, simbol al biruinței vieții asupra morții și al triumfului binelui asupra răului. Pentru copilul preșcolar, aceste concepte sunt transpuse în experiențe concrete, accesibile, care îl ajută să înțeleagă lumea înconjurătoare și să își dezvolte sensibilitatea față de valorile autentice.

I. FUNDAMENTARE TEORETICĂ

Educația religioasă în învățământul preșcolar nu presupune transmiterea unor noțiuni abstracte, ci formarea unor atitudini și comportamente morale. Copiii învață prin imitație și prin trăirea directă a unor experiențe semnificative, iar cadrul didactic are rolul de a crea situații de învățare care să stimuleze aceste procese.

Lumina, ca simbol central al sărbătorii pascale, este asociată cu binele, adevărul și iubirea. În activitățile desfășurate la grădiniță, acest simbol este valorificat prin povești, jocuri și activități practice care îi ajută pe copii să înțeleagă, la nivel intuitiv, diferența dintre bine și rău.

Renașterea, specifică primăverii și sărbătorii Paștelui, este percepută de copil prin transformările din natură. Observarea mediului înconjurător devine astfel un instrument didactic valoros, prin care copiii descoperă ideea de reînnoire și dezvoltare.

II. PARTE PRACTICĂ – EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

Pentru valorificarea temei „Lumina și renașterea în sufletul preșcolarului”, au fost organizate activități variate, adaptate particularităților de vârstă ale copiilor.

O activitate relevantă a fost „Lumina din sufletul meu”, în cadrul căreia copiii au fost invitați să discute despre ce înseamnă pentru ei lumina. Prin răspunsurile lor, precum „bunătate”, „iubire” sau „ajutor”, s-a evidențiat modul în care aceștia interiorizează valorile morale.

De asemenea, activitatea „Drumul spre biserică” a oferit copiilor oportunitatea de a vizita biserica și de a descoperi semnificația sărbătorii Paștelui într-un mod direct. Experiența a fost una emoționantă, contribuind la dezvoltarea respectului față de tradiții și valori spirituale.

Activitatea practică „Ouăle vesele” a stimulat creativitatea copiilor, aceștia decorând ouă folosind diverse tehnici. În cadrul acestei activități, s-a discutat despre simbolistica oului ca semn al vieții și al renașterii.

Integrarea mesajelor educative precum „Spunem NU violenței” a contribuit la dezvoltarea comportamentelor prosociale. Prin jocuri de rol și discuții, copiii au învățat să rezolve conflictele într-un mod pașnic și să manifeste empatie față de ceilalți.

III. CONCLUZII

Activitățile desfășurate în cadrul acestei teme au demonstrat că educația religioasă, integrată în mod adecvat în procesul didactic, contribuie semnificativ la dezvoltarea morală și emoțională a copiilor.

Prin intermediul simbolurilor precum lumina și renașterea, preșcolarii își formează o înțelegere intuitivă a valorilor fundamentale, dezvoltând comportamente bazate pe respect, bunătate și cooperare.

Astfel, educația timpurie devine un spațiu în care copilul nu doar acumulează cunoștințe, ci își formează și reperele morale care îl vor ghida pe parcursul vieții.

IV. BIBLIOGRAFIE

1. Ministerul Educației Naționale, Curriculum pentru educație timpurie, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2019, pp. 5–45.
2. Cucoș, Constantin, Pedagogie, ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2014, pp. 101–130.
3. Cucoș, Constantin, Educația religioasă. Conținut și forme de realizare, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996, pp. 33–67.
4. Joița, Elena, Educația și dinamica ei, Editura Polirom, Iași, 2003, pp. 75–98.
5. Bocoș, Mușata, Didactica disciplinelor pedagogice, Editura Paralela 45, Pitești, 2013, pp. 55–80.
6. Stan, Emil, Educația religioasă în școală, Editura Institutul European, Iași, 2004, pp. 40–70.
7. Ministerul Educației, Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani, Editura Vanemonde, București, 2010, pp. 10–35.

Lumină și Renaștere în Educație

Repere teoretice și modele de bună practică în abordarea transdisciplinară

Marin Constanța, prof. înv. primar Școala Gimnazială Nr. 84 București
Grigorescu Crinela, prof. înv. primar Școala Gimnazială Nr. 84 București

Primăvara și sărbătorile pascale reprezintă, în cultura românească și în multe alte culturi, un timp al luminii, al reînnoirii și al speranței. După lunile reci și întunecate ale iernii, natura revine la viață, iar oamenii regăsesc bucuria, dinamismul și deschiderea către frumos. În educație, aceste teme devin resurse valoroase pentru dezvoltarea copiilor, deoarece lumina și renașterea pot fi interpretate atât ca fenomene naturale, cât și ca metafore ale creșterii interioare, ale învățării și ale transformării personale.

Pentru elevii din clasele a III-a și a IV-a, perioada primăverii este un moment ideal pentru activități interdisciplinare care îmbină tradiția, arta, știința, spiritualitatea și dezvoltarea socio-emoțională. Prin explorarea simbolurilor luminii și renașterii, copiii înțeleg mai bine lumea în care trăiesc, își dezvoltă sensibilitatea culturală și artistică și își formează valori precum bunătatea, solidaritatea și respectul.

1. Perspective culturale: primăvara și Paștele ca spațiu al luminii și reînnoirii

1.1. Semnificații culturale ale luminii

Lumina este prezentă în toate culturile ca simbol al vieții, al adevărului și al binelui. În tradiția creștină, lumina pascală reprezintă victoria vieții asupra morții și a speranței asupra fricii. În noaptea de Înviere, credincioșii aprind lumânări, gest care simbolizează transmiterea luminii divine și renașterea spirituală.

În tradițiile populare românești, lumina este asociată cu începuturile noi: aprinderea focurilor de primăvară, curățenia de Paște, deschiderea ferestrelor pentru „a intra lumina în casă”. Toate aceste obiceiuri pot fi explicate copiilor într-un mod accesibil, prin povești, imagini și activități practice.

1.2. Renașterea naturii în cultura populară

Primăvara este percepută ca un timp al revenirii la viață: pomii înmuguresc, păsările se întorc, iar câmpurile se colorează. În folclorul românesc, renașterea naturii este celebrată prin sărbători precum Mărțișorul, Buna Vestire, Floriile, Paștele. Fiecare dintre acestea poate deveni un punct de plecare pentru activități educative.

Exemplu de bună practică – clasa a III-a: „Calendarul luminii de primăvară”

- Elevii creează un calendar ilustrat al sărbătorilor de primăvară.
- Fiecare copil primește o sărbătoare (Mărțișor, Buna Vestire, Floriile, Paștele).
- Prezintă tradiții, simboluri și obiceiuri.
- Se realizează o expoziție în clasă.
- Activitatea dezvoltă competențe culturale, comunicare și spirit de echipă.

Exemplu de bună practică – clasa a IV-a: „Lumina în tradițiile românești și europene”

- Elevii compară modul în care diferite popoare celebrează lumina primăverii.
- Analizează imagini, videoclipuri și texte scurte.
- Realizează o hartă tematică cu simboluri ale luminii.
- Activitatea stimulează gândirea comparativă și deschiderea culturală.

2. Perspective artistice: lumina și renașterea ca surse de expresie vizuală și creativă

Arta este un domeniu privilegiat pentru explorarea luminii. Copiii pot înțelege mai ușor fenomenele naturale și simbolurile spirituale atunci când le exprimă prin culoare, formă și compoziție.

2.1. Lumina în artele vizuale

În pictură, lumina este folosită pentru a crea atmosferă, pentru a evidenția forme și pentru a transmite emoții. Primăvara oferă o paletă bogată de culori: verde crud, galben

luminos, roz pastelat, albastru deschis. Elevii pot experimenta aceste culori în activități artistice variate.

2.2. Simboluri pascale în artă

Oul încondeiat, lumânarea, mielul, crucea, florile de primăvară sunt simboluri care pot fi reinterpretate artistic de copii. Activitățile manuale îi ajută să înțeleagă tradițiile și să își dezvolte creativitatea.

Exemplu de bună practică – clasa a III-a: „Atelierul luminii – pictăm primăvara”

- Elevii observă fotografii cu peisaje de primăvară.
- Învăță tehnici simple de redare a luminii: degradeuri, umbre, reflexii.
- Realizează picturi în acuarelă sau pastel.
- Activitatea dezvoltă sensibilitatea artistică și coordonarea.

Exemplu de bună practică – clasa a IV-a: „Oul pascal – artă și tradiție”

- Elevii studiază motive tradiționale românești.
- Realizează ouă încondeiate cu ceară sau decorate cu carioci și vopsele.
- Discută despre simbolistica fiecărui motiv.
- Activitatea îmbină arta populară cu educația culturală.

3. Perspective pedagogice: lumina ca metaforă a învățării și renașterea ca proces de dezvoltare personală

3.1. Lumina învățării

În pedagogie, lumina simbolizează claritatea, înțelegerea și bucuria descoperirii. Profesorul devine un „purător de lumină”, iar elevul un explorator al cunoașterii. Activitățile de primăvară pot fi folosite pentru a stimula curiozitatea și reflecția.

3.2. Renașterea ca progres educațional

Primăvara este un moment potrivit pentru evaluări formative, pentru proiecte de dezvoltare personală și pentru activități care îi ajută pe elevi să conștientizeze cât au evoluat.

Exemplu de bună practică – clasa a III-a: „Copacul renașterii – proiect de dezvoltare personală”

- Elevii construiesc un copac mare pe un panou.
- Fiecare elev adaugă frunze cu mesaje despre ce a învățat, ce a depășit, ce a descoperit.
- La final, se organizează o discuție despre progres.
- Activitatea dezvoltă metacogniția și încrederea în sine.

Exemplu de bună practică – clasa a IV-a: „Lumina din mine – jurnal de recunoștință și bunătate”

- Elevii notează zilnic un gest frumos făcut sau primit.
- Profesorul facilitează discuții despre empatie, solidaritate și responsabilitate.
- Activitatea contribuie la dezvoltarea socio-emoțională.

4. Integrarea interdisciplinară a temelor luminii și renașterii

4.1. Științe ale naturii

- Observarea plantelor care încolțesc.
- Experimente cu lumină și umbră.
- Studiarea ciclului de viață al plantelor și animalelor.

4.2. Limba și literatura română

- Lecturi despre primăvară.
- Descrieri de peisaje.
- Poezii inspirate de lumină.

4.3. Educație civică

- Discuții despre bunătate, solidaritate, ajutor reciproc.
- Proiecte de voluntariat în comunitate.

4.4. Religie

- Semnificația luminii pascale.

- Valori creștine: speranță, iubire, iertare.

Concluzii

Lumina și renașterea sunt teme esențiale pentru educația primară, deoarece oferă un cadru bogat pentru dezvoltarea intelectuală, emoțională și spirituală a copiilor. Prin activități culturale, artistice și pedagogice bine alese, elevii din clasele a III-a și a IV-a pot înțelege mai profund frumusețea primăverii, semnificațiile sărbătorilor pascale și importanța luminii în viața lor.

Integrarea acestor teme în curriculum transformă școala într-un spațiu al bucuriei, al creativității și al creșterii continue. Copiii învață nu doar despre natură și tradiții, ci și despre ei înșiși, despre relațiile cu ceilalți și despre valorile care îi vor ghida în viață.

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE

Groza Anita, Școala Gimnazială Mirăslău

Conceptul de „lumină” în educație nu este unul nou, cunoașterea a fost întotdeauna simbolizată prin claritate, adevăr și ieșire din obscuritate. În contextul contemporan, a vorbi despre o „renaștere” în educație înseamnă a recunoaște că sistemele actuale au nevoie de o revitalizare profundă, o întoarcere la valorile umaniste fundamentale, dar integrate într-o eră a tehnologiei și a informației debordante.

Educația nu mai poate fi privită doar ca un transfer de date, ci ca un proces de „aprindere a unei flăcări”, așa cum sugera Plutarh. Această lucrare explorează modul în care lumina cunoașterii poate provoca o renaștere a spiritului critic și a creativității în școala modernă.

Din punct de vedere istoric, pedagogia s-a bazat pe premiza că profesorul era singura sursă de lumină, iar elevul un receptor pasiv de informații. Renașterea educațională actuală propune o schimbare de paradigmă: lumina vine din interior. Renașterea începe prin introspecție. Educația modernă trebuie să ajute elevul să-și descopere propriile talente, transformând lumina exterioară a informației în lumina interioară a înțelegerii.

Astăzi, nu mai vorbim de o singură „lumină” universală, ci de spectre diferite a inteligențelor multiple. Howard Gardner a demonstrat că fiecare individ reflectă lumina cunoașterii în mod unic, fie prin logică, muzică, mișcare sau interacțiune socială.

Pentru ca o adevărată renaștere să aibă loc, educația trebuie să se sprijine pe trei piloni esențiali care redefinesc actul învățării:

1. Curiozitatea ca motor al învățării, dacă frica de eșec întunecă mintea, curiozitatea este cea care aduce claritate. Într-o școală renăscută, întrebarea este mai valoroasă decât răspunsul memorat. Elevul este încurajat să exploreze „zonele de umbră” ale necunoscutului, dezvoltând un spirit de cercetător.

2. Tehnologia: Un instrument, nu un scop: În era digitală, ecranele emit lumină fizică, dar nu întotdeauna și lumină intelectuală. Renașterea în educație presupune utilizarea tehnologiei pentru a democratiza accesul la informație, menținând în același timp un filtru critic asupra calității acesteia. Inteligența artificială și resursele multimedia trebuie să servească drept lentile care focalizează atenția, nu care o dispersează.

3. Educația emoțională și spirituală: O minte luminată fără o inimă caldă poate fi sterilă. Renașterea educației pune accent pe empatie, reziliență și etică. „Lumina” înseamnă și capacitatea de a vedea umanitatea în celălalt, un aspect crucial într-o lume din ce în ce mai polarizată.

În acest nou context, profesorul nu mai este singura „lampă” din clasă. El devine un facilitator, o oglindă care reflectă și amplifică lumina proprie a fiecărui elev. Profesorul modern ghidează elevul prin labirintul informațional, oferindu-i repere morale și intelectuale. Această „renaștere” a rolului didactic implică o vulnerabilitate asumată: profesorul învață alături de elev, adaptându-se constant fluxului de schimbări.

Pentru ca educația să-și atingă scopul, iar tinerii învățăcei să pășească cu succes pe drumul cunoașterii, profesorul trebuie să scoată la lumină și acei elevi care întâmpină dificultăți de învățare și care se confruntă cu stări de anxietate și probleme de personalitate, din cauza unor deficiențe. În sprijinul acestor elevi și în special al unui elev cu hipoacuzie propun integrarea în actul predării a poveștilor terapeutice, una dintre aceste povești este „Comoara din interiorul nostru” de psihologul Cristina Angela Tohănean și Mirela Țigănaș.

Obiective pe termen lung: 1. Dezvoltarea încrederii în sine

Obiective pe termen scurt:

1. Să învețe modalități prin care să își controleze starea de anxietate legată de performanță în sarcinile relaționate cu școala.
2. Să conștientizeze că în unele situații se pot atinge performanțe chiar foarte bune în altele mai puțin bune.
3. Să recunoască că atât punctele tari cât și limitele sunt părți caracteristice ale propriei persoane.
4. Să învețe să nu se discrediteze datorită limitelor pe care le are.
5. Să învețe să se accepte așa cum este.

Metode și procedee: povestirea, explicația, conversația, jocul didactic

Mijloace didactice: povestea „Comoara din interiorul nostru” de psihologul Cristina Angela Tohănean și Mirela Țigănaș, coli pentru desen, creioane colorate, foarfece, lipici și două bucăți de hârtie tăiată sub formă de tricou.

Modalități de evaluare: evaluare orală.

Măsurile educative: Sentimentul de autoeficacitate este foarte important și pune în act orice comportament. Persoanele care nu au încredere în sine, au vocea scăzută, nu stabilesc contact vizual cu interlocutorul, nu au o poziție dreaptă a corpului, evită situații noi, interpretează catastrofic greșelile personale. Copilul e centrat doar pe nereușitele sale, pe defectele personale și uită de calitățile pe care le are și de momentele de reușită. Această poveste ne-a ajutat să reechilibrăm balanța și să ne transpunem într-o situație de reușită.

Am citit elevilor povestea, stabilind contact vizual, folosind un ton potrivit al vocii, o intonație corespunzătoare pentru a scoate în evidență stările furnicuței, am folosit mimica și gestică pentru sporirea eficienței înțelegerii. În poveste este vorba despre furnicuța Maghi care nu avea încredere în forțele proprii, se teme că nu reușește să facă bine anumite sarcini primite și că alte furnicuțe vor râde de ea și o vor critica. Din acest motiv se subtrage de la sarcini, atunci când mama o cheamă să meargă cu toate furnicile în câmpul de fasole la muncă, minte și spune că o doare burta, când se apropie de ea o furnicuță să o invite la joacă, apleacă capul și nu vorbește, îi e teamă să nu spună ceva greșit. Stând acasă singură are remușcări în urma comportamentelor sale și plânge repetând că nu e bună de nimic. Deodată apare Zâna furnicilor care o invită pe fetiță să traverseze o grădină impresionantă și apoi să deschidă o poartă cu un cuvânt magic pe care doar furnicuța o va găsi. Zâna o încurajează și îi spune că este capabilă să facă acest lucru și că e sigură că Maghi va reuși. Ajunsă în fața porții furnica rostește cuvântul „încredere” și poarta se deschide. Dincolo de poartă se aflau toate momentele de reușită ale furnicii pe care aceasta le-a uitat. Maghi a re trăit acele momente glorioase și a simțea că deține o putere magică venită din interior, care îi dă curaj și o stare de bine.

După citirea poveștii am adresat elevilor întrebări pe baza textului. Am rugat elevul problematic să își amintească momente în care a făcut lucruri foarte bine și să le povestească. Am accentuat faptul că sunt tare mândră de el, de fiecare progres pe care l-a realizat de la începutul anului școlar și că am încredere că va continua să fie la fel de perseverent și motivat. L-am întrebat cum s-a simțit în acele momente și ce calități crede că l-au ajutat să izbutească. L-am rugat pe acesta să deseneze pentru aceste calități câte o piatră prețioasă și să le coloreze diferit. Aceste calități reprezintă „comoara lui” și îl vor ajuta să treacă cu bine de tot felul de situații. I-am spus băiatului să găsească un cuvânt care să deschidă poarta spre calitățile lui, atunci când e nevoie. Acesta a ales cuvântul „CURAJ”.

I-am spus băiatului că fiecare persoană este unică, are propriul ritm și capacitate de a rezolva sarcini și de a gândi, că nimeni nu e „mai bun” sau „mai puțin bun” decât celălalt și că noi trebuie să ne iubim așa cum suntem și să avem încredere în forțele proprii.

Am întărit aceste idei prin următoarea activitate în clasă desfășurată cu toți elevii sub formă de joc în care a trebuit să realizeze și să îmbrace niște tricouri din hârtie care conțin calitățile și defectele lor. Am cerut elevilor să se gândească la modalități în care s-ar descrie pe ei înșiși: lucruri pe care le fac cu plăcere, lucruri la care se pricep, lucruri pe care le învață să le facă și lucruri pe care nu le pot face chiar așa de bine. Apoi ne-am jucat și am pretins că vom face o prezentare de modă unde toți elevii au ieșit în fața clasei, se întorc încet pentru ca toți elevii să observe ce au scris pe coli și ce au desenat. Astfel fiecare elev a conștientizat ce anume le place colegilor lui, ce nu le place, la ce sunt mai buni, la ce sunt mai nepricepuți. Scopul este acela de a conștientiza elevii că fiecare dintre noi poate face anumite lucruri foarte bine și în același timp anumite lucruri mai puțin bine și că aceasta nu înseamnă că persoana respectivă este incompetentă sau că se face de râs. Trebuie să ne acceptăm așa cum suntem, și trebuie să ne sprijinim unii pe ceilalți și să ne ajutăm, pentru că fiecare persoană este specială. Am întrebat elevii ce părere au despre lucrurile pe care le-au trecut pe tricoul lor și dacă le place să fie ei înșiși. Dacă există câteva lucruri la care nu se descurcă foarte bine ce spune acest lucru despre ei? Înseamnă oare acest lucru că sunt niște copii „buni de nimic”? Voi încuraja elevii să se gândească la modul în care ceilalți s-au identificat pe ei înșiși.

Concluzii:

După această activitate, elevul a înțeles că nu este singurul care întâmpină anumite dificultăți în anumite situații, a aflat că și colegii lui au anumite rețineri în desfășurarea anumitor activități la care nu se simt stăpâni pe situație sau care nu le place și de asemenea a conștientizat că și colegii lui au anumite sentimente de teamă în anumite situații. El a înțeles că chiar dacă nu face față corespunzător fiecărei situații asta nu înseamnă că este incompetent sau rău. A înțeles că fiecare persoană găsește în interior puterea, încrederea și curajul în forțele proprii și că ele îl ajută să facă față cu succes provocărilor zilnice și crează sentimentul de siguranță și liniște adecvate îndeplinirii sarcinilor.

Așadar „Lumină și renaștere în educație” nu este doar un titlu metaforic, ci o necesitate socială, deoarece educația rămâne singurul far capabil să ghideze societatea către progres. Renașterea educațională se produce ori de câte ori un elev înțelege că învățarea nu este o corvoadă, ci un act de eliberare. Prin cultivarea gândirii critice, a creativității și a compasiunii, putem transforma școala dintr-un spațiu al reproducerii de informații, în unul al creației continue spre lumină.

Bibliografie:

1. Gardner, Howard- Inteligențe multiple. Noi orizonturi, Editura Sigma, București, 2006.
2. Robinson, Ken - O lume ieșită din minți. Revoluția creativă a educației, Editura Publica, București, 2011.
3. UNESCO – Educația: O comoară ascunsă (Raportul către UNESCO al Comisiei Internaționale pentru Educație în secolul XXI), Editura Polirom, 1998.
4. Enea V., Intervenții psihologice în școală- Manualul consilierului școlar, Editura Polirom, Iași, 2019
5. Tohănean C.A., Țigănaș M.- „Povești terapeutice pentru copii mici și mari” Editura Creator, Brașov, 2018.
6. Țoropoc L. „Culegere de jocuri ce promovează inclusivitatea”, București, 2019

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

Prof. Haiduc Ioana Pamela – Liceul „Horea, Cloșca și Crișan”, Abrud

1. Fundamentare teoretică

Conceptul de „lumină” în educație depășește sensul fizic, devenind o metaforă a cunoașterii, iluminării interioare și dezvoltării conștiinței umane. De-a lungul istoriei, ideea de lumină a fost asociată cu procesul de învățare, fiind prezentă atât în filosofia antică, cât și în curentele pedagogice moderne. În acest context, „renașterea” în educație presupune o reconfigurare a practicilor didactice, orientată spre valorizarea individului și stimularea creativității.

Din perspectivă culturală, educația este un proces de transmitere și reinterpretare a valorilor. Lumina simbolizează accesul la patrimoniul cultural și capacitatea de a-l integra în propria identitate. În același timp, dimensiunea artistică a educației contribuie la dezvoltarea sensibilității estetice, facilitând exprimarea liberă și autentică.

Pedagogic, paradigma actuală promovează învățarea centrată pe elev, unde profesorul devine facilitator al cunoașterii. Lumina, în acest sens, poate fi interpretată ca ghidare, orientare și sprijin în procesul de formare.

2. Parte practică

Integrarea conceptului de „lumină și renaștere” în activitatea didactică poate fi realizată prin metode interdisciplinare și activități creative. Un exemplu relevant îl constituie utilizarea artelor vizuale și a literaturii pentru a explora simbolistica luminii. Elevii pot analiza opere artistice, pot crea compoziții proprii sau pot redacta texte reflexive pe această temă.

De asemenea, proiectele educaționale bazate pe colaborare stimulează renașterea interesului pentru învățare. Activități precum atelierele tematice, expozițiile sau dezbaterile contribuie la dezvoltarea gândirii critice și la consolidarea competențelor sociale.

Tehnologia joacă, la rândul ei, un rol important. Platformele digitale pot deveni spații de „iluminare”, unde elevii accesează informații diverse și își dezvoltă autonomia în învățare. Integrarea resurselor multimedia facilitează o înțelegere mai profundă și mai atractivă a conținuturilor.

3. Concluzii

„Lumină și renaștere” în educație reprezintă o viziune integratoare, care îmbină dimensiunile culturală, artistică și pedagogică. Această abordare contribuie la formarea unor indivizi autonomi, creativi și capabili să se adapteze schimbărilor societății contemporane.

Educația modernă trebuie să devină un spațiu al descoperirii și al transformării, în care fiecare elev să își poată valorifica potențialul. Prin promovarea valorilor autentice și a expresiei libere, procesul educațional poate genera o adevărată renaștere a spiritului uman.

4. Bibliografie

Dewey, John – Democrație și educație, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972, p. 45–60.

Bruner, Jerome – Procesul educației, Editura Științifică, București, 1970, p. 22–35.

Cucoș, Constantin – Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014, p. 101–120.

Nussbaum, Martha – Nu pentru profit: de ce democrația are nevoie de științele umaniste, Editura Art, București, 2016, p. 78–95.

LUMINA ȘI RENĂȘTEREA ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE PEDAGOGICE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Horopciuc Cristina
Grădinița” Adeona Kindergarten”

1. Fundamentare teoretică

Educația reprezintă unul dintre pilonii esențiali ai dezvoltării societății, fiind un proces continuu de formare și modelare a personalității umane. Conceptul de „lumină și renaștere” în educație simbolizează procesul de transformare, redescoperirea valorilor autentice și adaptarea la nevoile actuale ale copiilor.

În educația timpurie, lumina este asociată cu descoperirea, cunoașterea și ghidarea copilului, iar renașterea reflectă schimbarea strategiilor didactice și centrarea pe copil. Rolul cadrului didactic este acela de facilitator, care creează contexte de învățare semnificative.

Teoriile constructiviste susțin învățarea prin experiență, joc și interacțiune. Copilul devine actor principal în procesul educațional, iar mediul educațional trebuie să fie unul stimulativ, sigur și adaptat nevoilor individuale.

2. Partea practică – exemple de bune practici

Aplicarea conceptului în grădiniță presupune activități variate și atractive. Un exemplu este proiectul „Descoperim lumina din noi”, în care copiii participă la activități artistice, jocuri de rol și povești terapeutice.

În cadrul activităților artistice, copiii creează desene și colaje despre lumină, folosind culori calde și materiale diverse. Aceste activități dezvoltă creativitatea și exprimarea emoțională.

Jocurile de rol contribuie la dezvoltarea empatiei. Copiii învață să ofere ajutor și să comunice eficient, exersând comportamente sociale pozitive.

Un alt exemplu este „Copacul valorilor”, unde fiecare copil adaugă o frunză simbolică cu o faptă bună. Activitatea stimulează cooperarea și responsabilitatea.

Activitățile în aer liber au un rol important. Observarea naturii și explorarea mediului contribuie la dezvoltarea curiozității și a spiritului de observație.

Integrarea metodelor moderne, precum învățarea prin descoperire și jocul didactic, crește implicarea copiilor și eficiența procesului educațional.

3. Concluzii

Conceptul de „lumină și renaștere” reflectă necesitatea unei educații moderne, centrate pe copil. Accentul se pune pe dezvoltarea armonioasă și pe formarea valorilor.

Cadrul didactic are un rol esențial în crearea unui mediu educațional pozitiv, bazat pe încredere și sprijin. Prin metode interactive și activități atractive, copiii devin motivați să învețe.

Renașterea în educație presupune adaptare, inovație și implicare. Astfel, educația devine un proces dinamic, orientat spre viitor.

4. Bibliografie

Piaget, J. – Psihologia copilului, Editura Didactică și Pedagogică, București

Vygotsky, L.S. – Gândire și limbaj, Editura Didactică și Pedagogică, București

Ministerul Educației – Curriculum pentru educația timpurie, București, 2019

Iucu, R. – Managementul clasei de elevi, Editura Polirom, Iași

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE: DE LA UMBRA DOGMEI LA STRĂLUCIREA CUNOAȘTERII

Prof. Hrișcă Silvia-Steluța
Colegiul Economic “Dimitrie Cantemir” Suceava

În istoria ideilor, lumina, nu a fost niciodată doar un fenomen fizic, ci simbolul suprem al trezirii conștiinței. Dacă Evul Mediu a fost adesea etichetat drept o eră a penumbrei, Renașterea a reșezat omul în centrul universului. În contextul educației contemporane, suntem invitați la o reflecție critică: mai este școala un far de lumină sau a devenit o simplă uzină de competențe? Renașterea educațională de care avem nevoie astăzi nu este o întoarcere în timp, ci o recuperare a umanismului. A educa înseamnă, în esență, a aprinde o faclă, nu a umple un vas, iar această lumină trebuie să pătrundă prin trei prisme fundamentale: cultura, arta și pedagogia.

Renașterea ne-a lăsat moștenire conceptul de *L'uomo universale* – individul care nu se limitează la o singură specializare, ci caută conexiuni între știință, filosofie și etică. În educația actuală, lumina culturală înseamnă combaterea fragmentării cunoașterii. O educație renașcentistă promovează interdisciplinaritatea. Nu putem înțelege fizica cuantică fără a înțelege filosofia cauzalității, și nu putem preda istoria fără a analiza estetica epocii respective. Cultura în școală trebuie să fie lumina care leagă punctele între discipline, oferindu-i elevului nu doar informații, ci un sens al apartenenței la marea aventură a spiritului uman.

Arta nu este un accesoriu al educației, ci motorul ei de renaștere. În perioada renașcentistă, atelierele artiștilor erau primele spații de învățare activă, unde teoria se împletea cu practica sub semnul frumosului. Lumina artistică în educație se traduce astăzi prin cultivarea sensibilității. Într-o lume dominată de algoritmi și ecrane, arta în școală devine un act de rezistență. Ea învață elevul să vadă nuanțele, să accepte ambiguitatea și să exprime inefabilul. O educație care ignoră dimensiunea estetică este o educație oarbă, capabilă să producă executanți, dar nu și vizionari. Renașterea pedagogică presupune transformarea actului de predare într-o formă de artă, unde profesorul nu doar transmite date, ci modelează caractere cu finețea unui sculptor.

Din punct de vedere pedagogic, renașterea înseamnă trecerea de la modelul magistrocentric, acel model educațional centrat pe profesor la cel umanist-democratic. Lumina nu mai vine de la o singură sursă - profesorul, ci este rezultatul unei combustii între curiozitatea elevului și ghidajul mentorului.

Perspectivile pedagogice moderne rezonază cu idealurile socratice și renașcentiste. Personalizarea învățării este recunoașterea faptului că fiecare minte reflectă lumina în mod diferit, gândirea critică este capacitatea de a lumina un subiect din mai multe unghiuri înainte de a emite o judecată iar educația caracterului se referă la faptul că renașterea nu a fost doar despre intelect. Educația trebuie să lumineze și busola morală a tinerilor, nu doar ecranele tabletelor lor.

Renașterea nu a fost doar o perioadă de efervescentă artistică, ci o mutație fundamentală de paradigmă: trecerea de la teocentrism, centrarea pe divinitate și supunere, la antropocentrism, centrarea pe potențialul uman. În acest context, educația a încetat să mai fie un instrument de îndoctrinare religioasă, devenind calea spre libertatea spiritului.

Erasmus a fost cel care a afirmat că „*Oamenii nu se nasc, ci se formează*”. Într-o epocă a pedepselor corporale și a memorării mecanice, el a adus lumina rațiunii și a blândeții. El a promovat studiul limbilor clasice și al textelor originale pentru a dezvolta gândirea critică. Pentru Erasmus, un om educat este un om liber, capabil să citească și să interpreteze singur realitatea, fără intermediari dogmatici.

Deși aparține Renașterii târzii și Barocului, Comenius a sistematizat impulsul renescentist în opera sa monumentală, *Didactica Magna*. El a introdus conceptul de *Pansofie*, învățarea tuturor despre toate. El a susținut că educația trebuie să fie universală, pentru băieți și fete, bogați și săraci și să urmeze legile naturii. El a inventat, practic, manualul ilustrat și structura pe clase și lecții, punând accent pe intuiție, învățarea prin simțuri, nu doar prin cuvinte.

Deși contextul tehnologic s-a schimbat, provocările pedagogice actuale seamănă izbitor cu cele din secolele XVI-XVII. Avem nevoie de o reformă care să recupereze spiritul celor doi gânditori. Astăzi, elevii sunt bombardati cu un volum de informații comparabil cu haosul informațional de după inventarea tiparului. Atunci Erasmus lupta împotriva comentariilor sterile la texte vechi, acum reforma actuală trebuie să mute accentul de pe acumularea de date pe filtrarea lor critică. Lumina de care avem nevoie nu este mai multă informație, ci discernământul de a distinge adevărul de *fake news*. Comenius visa la o școală pentru toți. În prezent, asistăm la o nouă formă de excluziune: fractura digitală. Comenius dorea cărți în limba maternă pentru popor iar acum reforma trebuie să asigure accesul universal la alfabetizarea viitorului: tehnologie, inteligență artificială, transformând școala într-un spațiu de egalitate reală, nu doar formală. Ambii gânditori criticau școala ca fiind un loc al torturii intelectuale. Astăzi, fenomenul de *burnout* școlar și goana după note au transformat educația într-o cursă aridă. O renaștere pedagogică înseamnă revenirea la învățarea senzorială, promovată de Comenius, unde elevul nu este un spectator, ci un co-creator al propriei cunoașteri. Dacă Erasmus ne învață ce să fim, oameni liberi și critici, Comenius ne învață cum să devenim. Reforma actuală nu trebuie să inventeze noi tehnici de examinare, ci să reaprindă acea lumină a curiozității pe care acești titani au așezat-o la temelia civilizației europene.

Dacă în secolul al XV-lea inventarea tiparului de către Gutenberg a fost scânteia care a scos cunoașterea din mănăstiri și a oferit-o lumii, astăzi, Inteligența Artificială reprezintă noul motor al Renașterii educaționale. Această tehnologie nu este doar un instrument, ci o schimbare de paradigmă care forțează școala să se redefinească, exact așa cum au făcut-o umaniștii în fața noilor volume tipărite. Algoritmii pot adapta ritmul, stilul și conținutul învățării pentru fiecare elev în parte. Lumina nu mai este un reflector fix care bate de la catedră spre bănci, ci devine o lanternă individuală în mâna fiecărui copil, luminând exact acele zone unde acesta întâmpină dificultăți. Un elev dintr-un sat izolat poate accesa astăzi, prin intermediul asistenților digitali, explicații de nivel academic de la cele mai mari universități ale lumii, traduse instantaneu în limba sa. IA funcționează ca o lentilă de mărire a capacității umane, oferind fiecărui individ șansa de a deveni un *Homo Universalis* digital. În Renaștere, arta și știința erau inseparabile. IA preia astăzi sarcinile repetitive, eliberând mintea umană pentru ceea ce contează cu adevărat: creativitatea și sinteza. Așa cum tiparul nu a ucis scrisul, ci l-a multiplicat, IA nu trebuie să înlocuiască gândirea, ci să o potențeze. Rolul școlii se mută de la verificarea ce știe elevul la observarea a ce poate crea elevul folosind instrumentele pe care le are la dispoziție.

Oricât de strălucitoare ar fi tehnologia, ea rămâne o lumină artificială dacă nu este dublată de etica umanistă. Pericolul ca IA să devină o umbră a lenei intelectuale este real. De aceea, o adevărată Renaștere pedagogică în secolul XXI înseamnă să-l învățăm pe elev să colaboreze cu mașina, dar să rămână stăpânul valorilor, al compasiunii și al discernământului. Educația viitorului va fi un dialog între tradiția umanistă a lui Erasmus, metoda lui Comenius și puterea de calcul a IA, toate unite sub același scop: transformarea fiecărui tânăr într-o sursă proprie de lumină.

Lumina și Renașterea în educație nu sunt destinații, ci procese continue. Pentru ca școala să rămână relevantă, ea trebuie să fie un spațiu al metamorfozei. Trebuie să avem

curajul de a renaște sistemele de învățământ ori de câte ori acestea devin rigide sau întunecate de birocrație.

Adevărata lumină în educație este acea scânteie care îl face pe elev să întrebe „De ce?”, nu doar „Cum?”. Prin integrarea culturii vaste, a libertății artistice și a unei pedagogii a blândeții și rigorii, putem spera la o generație de oameni întregi, capabili să lumineze, la rândul lor, viitorul.

Bibliografie

- Comenius Jan Amos, *Didactica Magna*, Editura Didactică și Pedagogică, București
- Erasmus din Rotterdam, *Elogiul nebuniei sau Cuvântare spre lauda prostiei*, Editura Humanitas, București, 2014.
- Cucos Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014
- Cucos Constantin, *Educația. Reîntemeieri, dinamici, prefigurări*, Editura Polirom, Iași, 2017.
- Liiceanu Gabriel, *Despre limită*, Editura Humanitas, București
- Steiner George, *Maeștri și discipoli*, Editura Humanitas, București, 2011
- Arendt Hannah, *Criza educației*, Editura Humanitas, București.
- Robinson Ken, *O lume a tuturor. Reîntregirea educației prin creativitate*, Editura Publica, București, 2011
- Schwab Klaus, *A patra revoluție industrială*, Editura Curtea Veche, 2016
- Sclifos Lia, Solcan Angela, *Educația estetică și dezvoltarea personalității*, Editura Epigraf, Chișinău

JOCURILE INTERACTIVE DE PAȘTE

Profesor psihopedagog IACOB OANA – ELENA

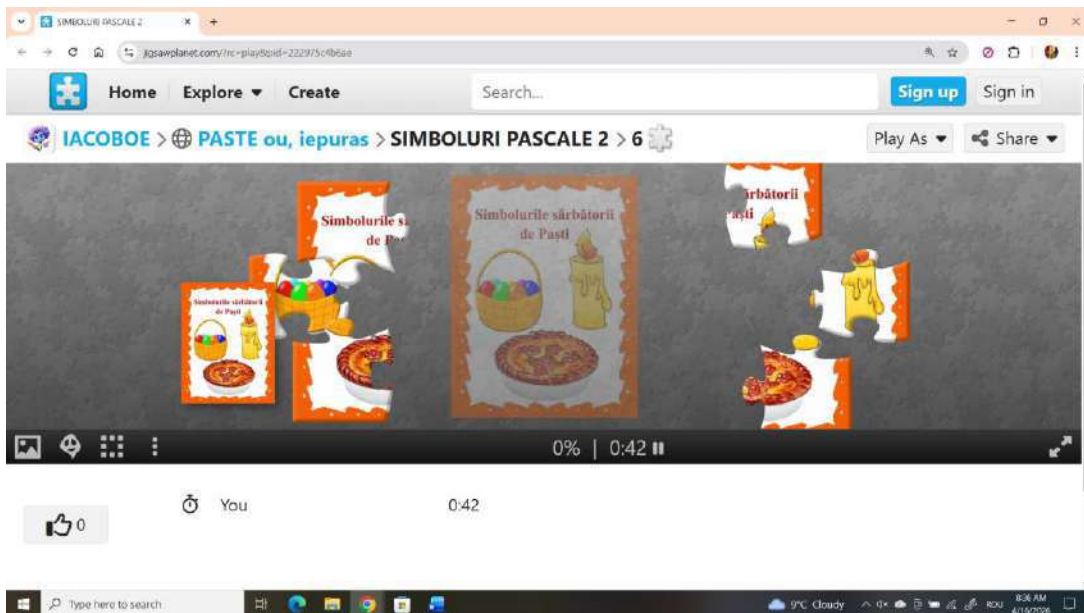
Școala Profesională Specială „Sfântul Stelian”, Botoșani

Învierea Domnului (Paștele) reprezintă fundamentul credinței creștine, celebrând minunea învierii lui Iisus Hristos a treia zi după răstignire. Această „sărbătoare a sărbătorilor” semnifică victoria asupra morții și a păcatului, aducând speranța mântuirii. Tradițiile includ slujba de noapte, lumina sfântă și celebrarea comunitară a învierii.

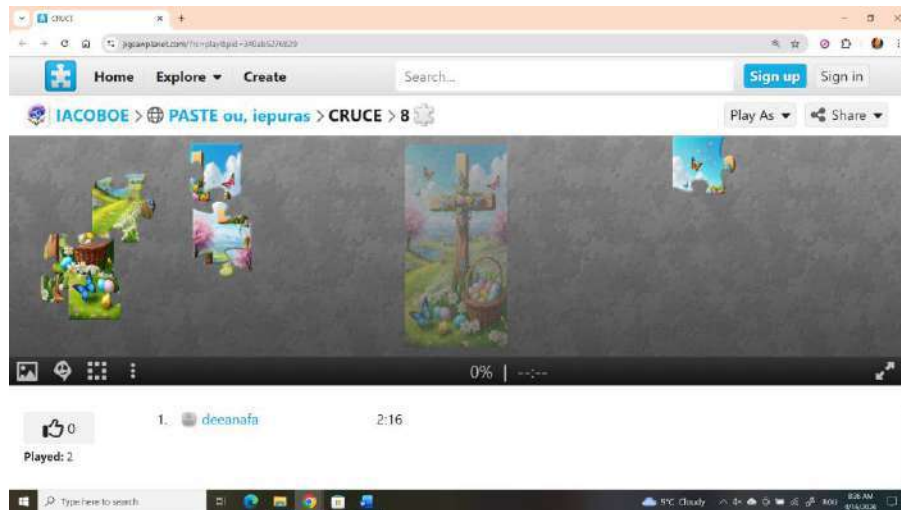
Jocurile interactive de Paște includ vânătoarea de ouă, decoratul creativ, puzzle-uri online și activități senzoriale, ideale pentru a aduce bucurie elevilor cu cerințe educative speciale. Jocurile interactive de Paște pot fi instrumente terapeutice extraordinare pentru copiii cu cerințe educaționale speciale (CES). Secretul constă în adaptarea tradițiilor astfel încât să devină experiențe senzoriale, predictibile și recompensatoare, care să sprijine reglarea emoțională și interacțiunea socială. Utilizarea jocurilor interactive pentru copiii cu CES în perioada Paștelui nu este doar o activitate festivă, ci o oportunitate terapeutică valoroasă. Aceste activități pot stimula funcțiile cognitive, motricitatea și abilitățile de comunicare într-un mod relaxat și atractiv.

Mai jos vă prezint câteva jocuri realizate de mine pe diverse platforme educaționale și pe care elevii cu cerințe educative speciale le-au jucat.

SIMBOLURI PASCALE <https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=222975c4b6ae>

CRUCE <https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=340ab5276829>

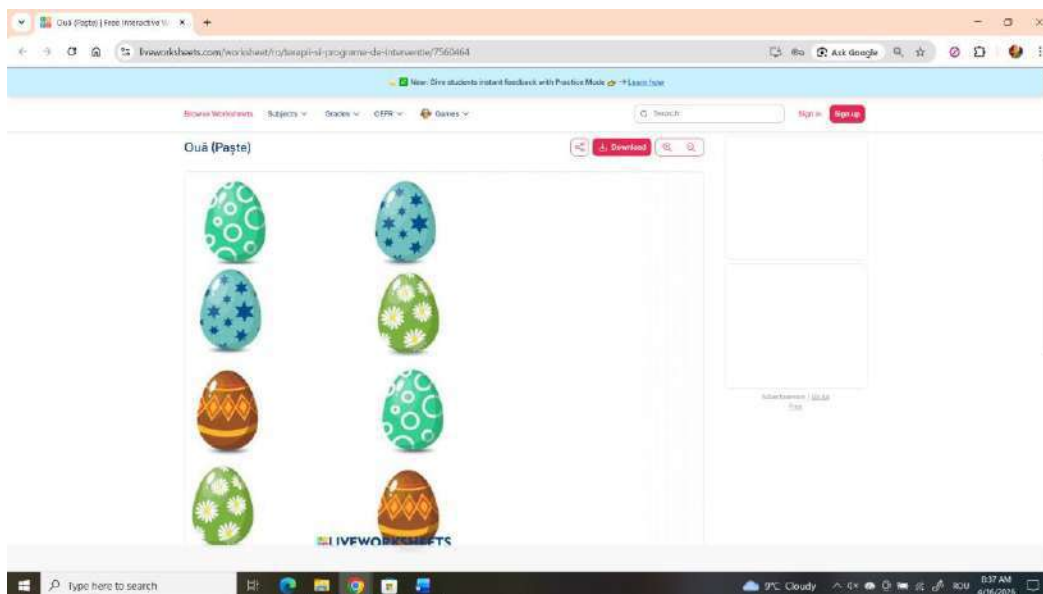
OU ROȘU <https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=099f9541727a>

OU GALBEN <https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=0a9ec427c24d>

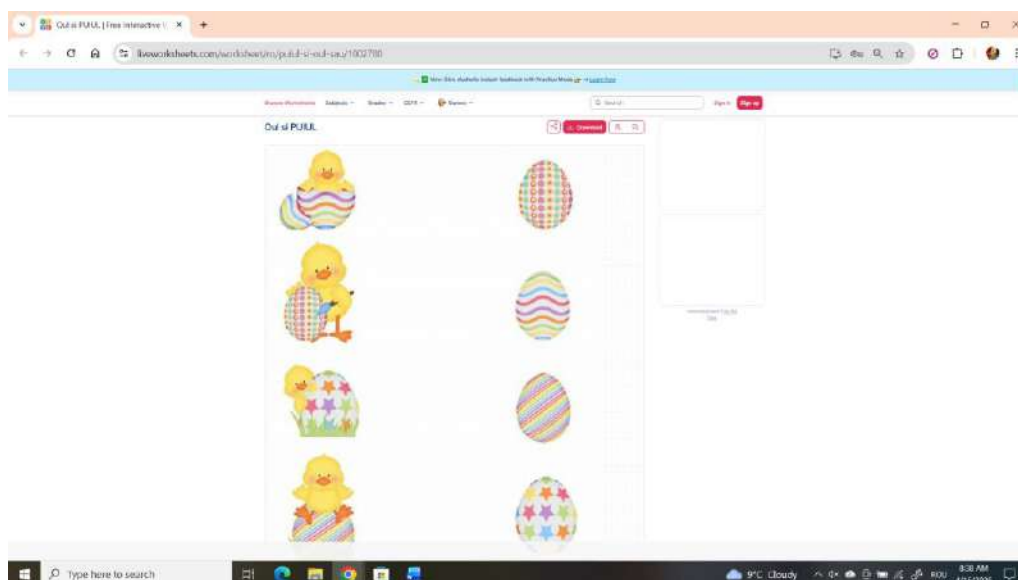
OU ALBASTRU <https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=3227bfd97337>

GASESTE PERECHEA - OUĂ DE PAȘTE

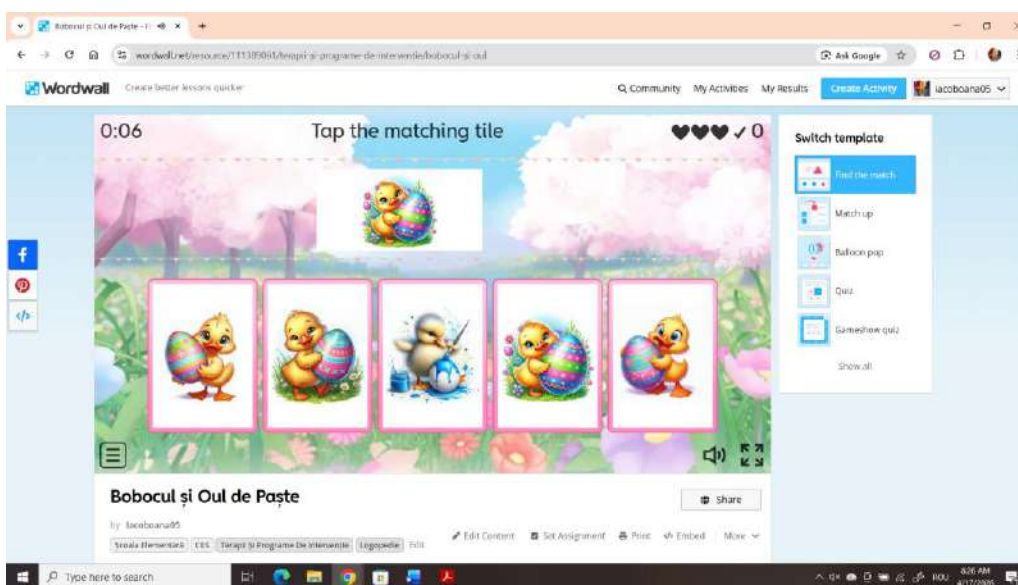
<https://www.liveworksheets.com/worksheet/ro/terapii-si-programe-de-interventie/7560464>

PUIUL ȘI OUL <https://www.liveworksheets.com/worksheet/ro/puiul-si-oul-sau/1002780>

BOBOCUL ȘI OUL DE PAȘTE - <https://wordwall.net/resource/111389061>

Jocuri educative digitale și decorațiunile handmade contribuie la dezvoltarea psihică a elevilor cu CES. Ele pot fi utilizate pentru dezvoltarea motricității fine la copiii cu cerințe educative speciale, pentru coordonarea oculo- motorie, dezvoltarea sau consolidarea pozițiilor spațiale: sus-jos, stânga- dreapta, deasmena ele pot fi folosite în diverse proiecte de activitate, fiind extrem de atractive pentru copii și fiind adaptate nevoilor copiilor cu cerințe educative speciale.

Bibliografie:

1. Albu, C.; Albu, A.; Vlad, T.L.; Iacob, I. - „Psihomotricitatea. Metodologia educării și reeducării psihomotrice”, Institutul European, 2006, Iași;
2. Popovici, D.V.; Matei, R.S. - „Terapie ocupațională pentru persoane cu deficiențe”, Editura Muntenia, 2005, Constanța.

RENAȘTEREA EDUCAȚIEI PRIN PUTEREA LUMINII CUNOAȘTERII

Ienea Cosmina Margareta, Liceul Tehnologic Târnăveni

Educația a fost dintotdeauna considerată o lumină călăuzitoare pentru dezvoltarea umană, un proces prin care individul își descoperă potențialul și își formează identitatea. Metafora luminii este adesea asociată cu cunoașterea, adevărul și progresul, în timp ce renașterea sugerează transformare, evoluție și adaptare la noi realități. În contextul actual, marcat de schimbări rapide și provocări globale, educația traversează un proces continuu de renaștere, în care lumina cunoașterii capătă forme noi și devine mai accesibilă ca niciodată. Această transformare oferă oportunități multiple pentru dezvoltarea unei societăți bazate pe valori autentice și cunoaștere solidă.

Lumina în educație simbolizează procesul de iluminare intelectuală. Prin intermediul acesteia, elevii dobândesc nu doar informații, ci și capacitatea de a gândi critic, de a analiza și de a lua decizii responsabile. Profesorul joacă rolul unei surse de lumină, ghidând elevii în descoperirea adevărului și în dezvoltarea propriilor valori. În trecut, educația era adesea rigidă și centrată pe memorare, însă astăzi accentul se mută pe înțelegere, creativitate și aplicabilitate. Astfel, procesul educațional devine mai atractiv și mai eficient pentru noile generații.

Renașterea în educație este strâns legată de transformările societății moderne. Apariția tehnologiei a schimbat radical modul în care se transmite și se dobândește cunoașterea. Platformele online, resursele digitale și accesul rapid la informație au deschis noi orizonturi pentru elevi și profesori. Astfel, educația nu mai este limitată la sala de clasă, ci devine un proces continuu, desfășurat pe tot parcursul vieții. Această renaștere presupune și adaptarea metodelor de predare la nevoile individuale ale elevilor, promovând incluziunea și diversitatea.

Un alt aspect important al renașterii educației este accentul pus pe dezvoltarea personală. Nu mai este suficient ca elevii să acumuleze cunoștințe teoretice; ei trebuie să își dezvolte competențe precum comunicarea, colaborarea și gândirea critică. În acest sens, educația devine un proces holistic, care vizează formarea unor indivizi echilibrați și responsabili. Lumina cunoașterii nu mai este doar un scop în sine, ci un mijloc de a contribui activ la societate.

În plus, educația modernă pune accent pe învățarea continuă. Într-o lume aflată într-o permanentă schimbare, oamenii trebuie să fie pregătiți să se adapteze și să învețe pe tot parcursul vieții. Acest lucru contribuie la o renaștere constantă a cunoașterii și la dezvoltarea unei mentalități deschise și flexibile. Astfel, lumina educației nu se stinge niciodată, ci continuă să ghideze fiecare etapă a vieții.

De asemenea, renașterea educației implică o reconsiderare a relației dintre profesor și elev. Aceasta devine mai deschisă, bazată pe dialog și respect reciproc. Profesorul nu mai este doar un furnizor de informații, ci un mentor și facilitator al învățării. Elevul, la rândul său, devine

un participant activ în procesul educațional, fiind încurajat să își exprime opiniile și să își urmeze pasiunile. Această colaborare contribuie la crearea unui mediu educațional bazat pe încredere și motivație.

Un alt element esențial al acestei renașteri este integrarea valorilor morale în procesul educațional. Educația nu trebuie să formeze doar specialiști, ci și oameni integri, capabili să contribuie pozitiv la societate. Prin promovarea respectului, responsabilității și empatiei, școala devine un spațiu al formării caracterului.

În concluzie, lumina și renașterea în educație reprezintă două concepte esențiale pentru înțelegerea transformărilor actuale din acest domeniu. Lumina simbolizează cunoașterea și dezvoltarea intelectuală, iar renașterea reflectă adaptarea continuă la noile cerințe ale societății. Împreună, acestea contribuie la formarea unor generații capabile să facă față provocărilor viitorului și să construiască o lume mai bună. Educația rămâne astfel fundamentul progresului și cheia unei societăți moderne și echilibrate.

BIBLIOGRAFIE

Cerghit, Ioan, *Sisteme de instruire alternative și complementare*, Editura Polirom, 2008, Iași, p. 45–60.

Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, 2014, Iași, p. 23–40.

Joița, Elena, *Educația și dinamica ei contemporană*, Editura Didactică și Pedagogică, 2006, București, p. 78–95.

Dewey, John, *Democrație și educație*, Editura Didactică și Pedagogică, 1972, București, p. 15–30.

LUMINĂ ȘI RENĂȘTERE ÎN EDUCAȚIE

PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

Ilie Elena Elisabeta

Școala Gimnazială Bujoreni

Fundamentare teoretică

Educația, în sensul său profund, reprezintă un proces complex și dinamic de formare a individului, orientat spre dezvoltarea armonioasă a personalității și integrarea activă în societate. Metafora luminii este frecvent utilizată pentru a desemna cunoașterea, iluminarea intelectuală și spirituală, în timp ce renașterea simbolizează transformarea continuă, progresul și capacitatea de adaptare la schimbările mediului social.

Din perspectivă filosofică, educația a fost asociată cu ideea de eliberare a individului de ignoranță, așa cum sublinia Platon în alegoria peșterii. Această viziune pune accent pe rolul cunoașterii în descoperirea adevărului și în formarea unei conștiințe critice. Ulterior, gânditori precum John Dewey au evidențiat importanța experienței directe în procesul de învățare, considerând educația un proces activ, bazat pe interacțiune și reflecție. Jean Piaget a contribuit la înțelegerea dezvoltării cognitive, demonstrând că procesul de învățare este etapizat și adaptat nivelului de dezvoltare al copilului.

În plan cultural, educația reflectă dinamica valorilor sociale și contribuie la conservarea și transmiterea patrimoniului cultural. Artă devine un vector esențial al expresivității și al sensibilității estetice, facilitând dezvoltarea creativității și a gândirii divergente. Prin intermediul artei, elevii nu doar receptează informații, ci își construiesc propriile sensuri și interpretări ale realității.

Din punct de vedere pedagogic, tendințele contemporane pun accent pe învățarea activă, colaborativă și centrată pe elev. Profesorul devine un facilitator al învățării, care creează contexte educaționale stimulative, adaptate nevoilor și intereselor elevilor.

Parte practică

Transpunerea în practică a acestor concepte presupune utilizarea unor strategii didactice inovatoare, care valorifică potențialul creativ al elevilor și stimulează implicarea activă.

Metodele interactive, precum învățarea prin proiecte, studiul de caz sau jocul de rol, permit elevilor să exploreze conținuturile într-un mod participativ. Activitățile artistice – desenul, muzica, teatrul – contribuie la dezvoltarea expresivității și a empatiei, oferind elevilor oportunitatea de a-și manifesta emoțiile și ideile într-un mod autentic.

Proiectele interdisciplinare reprezintă o altă direcție importantă, deoarece integrează cunoștințe din mai multe domenii și oferă o perspectivă unitară asupra realității. Acestea dezvoltă competențe esențiale, precum gândirea critică, colaborarea și capacitatea de rezolvare a problemelor.

Evaluarea trebuie adaptată acestor metode, punând accent pe progresul individual, pe dezvoltarea competențelor și pe feedback constructiv, nu doar pe rezultatele finale.

Rolul tehnologiei în renașterea educației

În contextul societății contemporane, tehnologia joacă un rol esențial în transformarea educației, devenind un factor important al „renașterii” procesului educativ. Integrarea instrumentelor digitale în activitatea didactică oferă oportunități multiple de acces la informație, personalizare a învățării și stimulare a interesului elevilor.

Platformele educaționale online, aplicațiile interactive și resursele multimedia contribuie la crearea unui mediu de învățare atractiv și adaptat generațiilor actuale. Elevii pot învăța în ritmul propriu, pot accesa informații variate și pot colabora cu alți colegi, chiar și la distanță.

De asemenea, tehnologia facilitează dezvoltarea competențelor digitale, esențiale în societatea actuală. Aceste competențe includ nu doar utilizarea instrumentelor digitale, ci și capacitatea de a selecta, analiza și evalua critic informațiile.

Cu toate acestea, utilizarea tehnologiei în educație trebuie realizată în mod echilibrat. Profesorul rămâne un element central al procesului educativ, având rolul de a ghida elevii și de a transforma informația în cunoaștere semnificativă.

Astfel, tehnologia nu înlocuiește educația tradițională, ci o completează, contribuind la modernizarea și eficientizarea procesului de învățare.

Concluzii

Conceptul de lumină și renaștere în educație evidențiază necesitatea unei transformări continue a procesului educativ, în acord cu schimbările societății contemporane. Integrarea dimensiunilor culturale, artistice și tehnologice contribuie la formarea unor indivizi autonomi, creativi și responsabili.

Educația trebuie să devină un spațiu al descoperirii, dialogului și inovării, în care fiecare elev este încurajat să își valorifice potențialul. Rolul profesorului rămâne esențial în crearea unui mediu educațional incluziv și motivant.

Lumina cunoașterii și renașterea continuă a practicilor educaționale reprezintă, astfel, premise fundamentale pentru dezvoltarea unei societăți bazate pe valori, creativitate și progres.

Bibliografie

- 1.Cerghit, Ioan – Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006, p. 45.
- 2.Cucoș, Constantin – Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014, p. 78.
- 3.Ionescu, Miron – Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001, p. 120.
- 4.Piaget, Jean – Psihologia inteligenței, Editura Științifică, București, 1965, p. 102.

**“IMPORTANȚA EXERCITIILOR BAZATE PE
OBSERVAREA POSTURII ȘI A INSTRUMENTELOR
MODERNE ÎN OPTIMIZAREA DEZVOLTĂRII
ELEVILOR DIN CLASELE IX–XII”**

Profesor: Incze Eszter din liceul tehnologic “Puskas Tivadar”

Introducere

Perioada adolescenței reprezintă o etapă esențială în dezvoltarea fizică și psihică a individului. Elevii din clasele IX–XII se confruntă cu schimbări rapide ale organismului, iar în acest context, menținerea unei posturi corecte devine o condiție fundamentală pentru sănătatea pe termen lung. Din păcate, stilul de viață modern, caracterizat prin sedentarism și utilizarea excesivă a dispozitivelor digitale, favorizează adoptarea unor poziții incorecte ale corpului. În acest cadru, exercițiile bazate pe observarea posturii, alături de utilizarea unor instrumente specifice și de adaptarea programului școlar, pot contribui semnificativ la prevenirea și corectarea deficiențelor posturale.

Conceptul de postură și rolul său în dezvoltarea elevilor. Postura reprezintă poziția corpului în repaus sau în mișcare, reflectând echilibrul dintre diferitele segmente ale acestuia. O postură corectă presupune alinierea optimă a coloanei vertebrale și a membrelor, reducând astfel solicitarea excesivă asupra mușchilor și articulațiilor. La elevii de liceu, postura influențează nu doar sănătatea fizică, ci și capacitatea de concentrare, respirația și starea generală de bine. O postură incorectă poate duce la oboseală, dureri cronice și chiar la scăderea randamentului școlar.

Probleme posturale frecvente în rândul adolescenților

Printre cele mai frecvente deficiențe posturale întâlnite la această categorie de vârstă se numără:

- cifoza (curbura accentuată a coloanei toracale)
- lordoza (accentuarea curburi lombare)
- scolioza (devierea laterală a coloanei vertebrale)
- poziția capului proiectat înainte
- umeri căzuți sau asimetrici

Aceste probleme sunt cauzate, în principal, de pozițiile vicioase adoptate în timpul orelor, lipsa activității fizice și utilizarea prelungită a tehnologiei. Exercițiile bazate pe observarea posturii. Un rol esențial în corectarea acestor deficiențe îl au exercițiile bazate pe observarea posturii. Acestea dezvoltă conștientizarea corporală și implică elevii în procesul de autocorectare.

Metodele utilizate includ:

- observarea în oglindă
- analiza video a posturii
- feedback din partea profesorului
- exerciții de autoevaluare

Prin aplicarea constantă a acestor metode, elevii învață să identifice și să corecteze pozițiile incorecte, dezvoltând obiceiuri sănătoase. Studiile de specialitate arată că sedentarismul în rândul adolescenților este în creștere, fiind asociat direct cu apariția deficiențelor posturale (WHO, 2010).

Instrumente moderne utilizate în corectarea posturii : Pentru eficientizarea acestor exerciții, pot fi introduse în mediul școlar o serie de instrumente simple și accesibile:

Rola de masaj (foam roller) Aceasta este utilizată pentru relaxarea musculaturii tensionate, în special în zona spatelui. Utilizarea sa regulată contribuie la reducerea tensiunii musculare, îmbunătățirea circulației și creșterea flexibilității.

Banda elastică (elastic band)

Benzile elastice sunt ideale pentru exerciții de mobilitate și întărire a musculaturii, în special la nivelul umerilor și al spatelui superior. Ele ajută la corectarea poziției umerilor și la prevenirea dezechilibrelor musculare. Aceste instrumente pot fi integrate cu ușurință în orele de educație fizică, fiind adaptabile pentru toate nivelurile de pregătire. Rolul înotului în menținerea unei posturi corecte. Înotul reprezintă o activitate fizică complexă, cu beneficii majore asupra sistemului musculo-scheletal. Introducerea orelor de înot în programul școlar ar contribui semnificativ la corectarea și prevenirea problemelor posturale.

Printre beneficiile înotului se numără:

- dezvoltarea uniformă a musculaturii
- reducerea presiunii asupra coloanei vertebrale
- îmbunătățirea respirației
- creșterea mobilității și flexibilității

Mediul acvatic oferă condiții sigure pentru exerciții, fiind recomandat inclusiv elevilor cu deficiențe posturale existente.

Necesitatea creșterii numărului de ore de educație fizică. Un aspect important care trebuie luat în considerare este numărul redus de ore de educație fizică în sistemul de învățământ românesc. Pentru a avea un impact real asupra sănătății elevilor, este necesară creșterea frecvenței acestor activități. Majorarea numărului de ore ar permite:

- aplicarea constantă a exercițiilor posturale
- integrarea instrumentelor moderne în procesul educativ
- reducerea sedentarismului
- dezvoltarea unui stil de viață activ

Această schimbare ar trebui susținută prin politici educaționale orientate spre sănătatea elevilor. **Beneficiile pe termen lung:** Implementarea exercițiilor posturale și a metodelor moderne în școli are efecte pozitive pe termen lung, printre care:

- prevenirea afecțiunilor coloanei vertebrale
- îmbunătățirea aspectului fizic și a încrederii în sine
- creșterea capacității de concentrare
- formarea unor obiceiuri sănătoase durabile

Aceste beneficii contribuie la dezvoltarea armonioasă a elevilor și la creșterea calității vieții.

Concluzie : În concluzie, exercițiile bazate pe observarea posturii, completate de utilizarea unor instrumente moderne precum rola de masaj și benzile elastice, precum și de introducerea înotului și creșterea numărului de ore de educație fizică, reprezintă soluții eficiente pentru îmbunătățirea sănătății elevilor din clasele IX–XII. Școala are un rol esențial în promovarea acestor practici, contribuind la formarea unei generații mai sănătoase, mai active și mai conștiente de importanța propriei posturi și a unui stil de viață echilibrat.

Scopul acestui studiu este de a evidenția rolul exercițiilor posturale și al mijloacelor moderne în prevenirea și corectarea deficiențelor fizice la elevii de liceu. **Implementarea acestor strategii în mediul școlar nu reprezintă doar o necesitate educațională, ci și o investiție esențială în sănătatea generațiilor viitoare.**

Bibliografie

- 1. Bota, A. (2006). Exerciții fizice pentru viață activă. București: Editura Didactică și Pedagogică.**
- 2. Dragnea, A., & Mate-Teodorescu, S. (2002). Teoria sportului. București: FEST.**
- 3. Sbenghe, T. (2008). Kinetologie profilactică, terapeutică și de recuperare. București: Editura Medicală.**
- 4. Neumann, D. A. (2010). Kinesiology of the Musculoskeletal System. St. Louis: Mosby.**
- 5. Kendall, F. P., McCreary, E. K., & Provance, P. G. (2005). Muscles: Testing and Function with Posture and Pain. Baltimore: Lippincott Williams & Wilkins.**
- 6. World Health Organization (2010). Global Recommendations on Physical Activity for Health. Geneva: WHO Press.**
- 7. McKenzie, R. (2003). Treat Your Own Back. Waikanae: Spinal Publications.**

Profesor: Ion Carla Carina
Specialitatea: Educație plastică

Scoala Gimnaziala Nicolae Lahovary-Trestieni

Abstract

Tema luminii și a renașterii în educație reflectă transformările profunde ale procesului instructiv-educativ contemporan. În educația plastică, aceste concepte devin instrumente esențiale pentru dezvoltarea creativității, sensibilității estetice și identității culturale a elevilor. Lucrarea evidențiază rolul artei ca mijloc de cunoaștere, exprimare și reconstrucție personală.

1. Introducere

Educația modernă nu mai este doar un proces de transmitere a informației, ci unul de formare a personalității elevului. Lumina simbolizează cunoașterea și claritatea, iar renașterea sugerează schimbarea, evoluția și adaptarea continuă.

2. Lumina în educația plastică

În artele vizuale, lumina este un element esențial care definește forma, volumul și spațiul. Studiul luminii în cadrul orelor de educație plastică contribuie la dezvoltarea capacității de observație și interpretare artistică. Elevii învață să redea umbre, contraste și efecte cromatice, dezvoltându-și astfel gândirea vizuală.

3. Renașterea – model cultural și artistic

Renașterea a reprezentat o perioadă de transformare profundă în artă și cultură. Studiarea acestei epoci în educația plastică oferă elevilor modele de creativitate și inovație. Prin analiza operelor și realizarea de lucrări inspirate din această perioadă, elevii își dezvoltă înțelegerea asupra artei și istoriei.

4. Dimensiunea creativă a educației plastice

Educația plastică oferă elevilor libertatea de a experimenta și de a-și exprima ideile. Activitățile precum desenul, pictura, colajul și modelajul contribuie la dezvoltarea

imaginației și a creativității. În același timp, ele ajută la formarea unei identități vizuale proprii.

5. Integrarea patrimoniului cultural

Valorificarea tradițiilor și a patrimoniului cultural în educația plastică contribuie la dezvoltarea respectului pentru valorile naționale. Activitățile inspirate din arta populară românească ajută elevii să înțeleagă legătura dintre trecut și prezent.

6. Rolul profesorului

Profesorul de educație plastică este un facilitator al procesului de învățare. El creează contexte în care elevii pot explora, descoperi și crea. Printr-o abordare modernă, profesorul stimulează curiozitatea și încurajează exprimarea liberă.

7. Tehnologia și educația plastică

Tehnologia oferă noi oportunități pentru exprimarea artistică. Aplicațiile digitale și resursele online pot completa metodele tradiționale, oferind elevilor acces la noi forme de creație.

8. Concluzii

Lumina și renașterea în educație reprezintă direcții esențiale pentru dezvoltarea unui sistem educațional modern. Educația plastică contribuie la formarea unor elevi creativi, sensibili și capabili să se exprime artistic.

DIALOGUL INTERCULTURAL

Profesor Ionescu Alina
Liceul Tehnologic Agromontan „Romeo Constantinescu” Vălenii de Munte/Prahova

Fundamentul cultural al educației asigură temeiul raportării noastre la alte țări, popoare, națiuni, grupuri etnice. Coexistența națiunilor, popoarelor, grupurilor etnice presupune coexistența, în mod obiectiv, a culturilor lor.

Identitatea națională, etnică, acceptată și trăită autentic, este reperul de acceptare, asimilare și respectare a culturii altor comunități. În condițiile social-istorice de mobilitate demografică, conviețuirea naționalităților este asigurată și garantată de un climat socio-politic favorabil și de mediul pluricultural. În aceste condiții, numai dialogul intercultural creează suportul optim pentru buna conviețuire. În contextul interferenței culturilor, dialogul intercultural creează deschideri de cunoaștere reciprocă a membrilor comunităților prin valorile proprii, de acceptare și respectare a diferențelor.

Comunicarea interetnică are ca mobil interesele sociale, economice, politice, culturale și are ca fundament dialogul cultural. Dialogul intercultural facilitează relațiile de colaborare, de înțelegere și de armonie socială sprijinându-se pe dualitatea identitate/alteritate, se motivează pe nevoia de identitate a individului și pe corelativul ei, nevoia de alteritate.

Din punct de vedere psihologic, nevoia de identitate (etică, culturală, lingvistică) este o condiție a echilibrului psihic uman, iar nevoia de alteritate, de raportare la celălalt, asigură posibilitatea dialogului intercultural. Identitatea și alteritatea sunt inseparabile și trebuie tratate ca atare, deoarece ele exprimă esența ființei umane ca ființă culturală.

Școala, valorificând principii ca toleranța, respectul reciproc, egalitatea, va putea pune în relief diferențele culturale și valorile spirituale ale elevilor, raportându-le la valorile generale ale comunității. Astfel, obiectivul unei educații interculturale ar putea constitui o tentativă de ieșire din culturo-centrism prin crearea unui spațiu intermediar între două coduri culturale.

Raportările interculturale antrenează noi poziționări față de realitățile culturale, determină extragerea de noi semnificații sau înzestrarea cu noi sensuri a aceluiași simboluri culturale din perspectiva unor referințe modificate. Intercultural înseamnă deci interdependență, reciprocitate, schimb, iar cele două dimensiuni, de cunoaștere (cognitivă) și a experienței (subiectivă, relațională) vin să accentueze conotația dinamică a interculturalității. Prima dimensiune vizează achiziționarea unor arii conceptuale ce ar permite o mai bună integrare în viața de zi cu zi, de a renunța la prejudecată și stereotip, de a dezvolta o formă de dialog ce ar permite comunicarea într-o lume diferită. Cealaltă dimensiune vizează modul de a trăi într-un anumit fel, acceptarea alterității, cooperarea și înțelegerea mutuală.

Stabilirea perspectivelor și obiectivelor educației interculturale moderne presupune și precizarea sensului termenului „educație”. Acesta își are etimologia în latinescul „educō, educare” – a alimenta, a îngriji, a crește cu referire la oameni, animale și plante. Se încearcă o deducere a semnificației sale și din alt termen latin „educō, educere” – a duce, a conduce, ambele fiind considerate corecte. Educația se referă astfel la un proces complex de transformare a omului dintr-o stare primitivă – starea de natură, la o stare evoluată – starea de cultură, definind astfel educația în context cultural și intercultural.

Educația interculturală este una dintre „noile educații” definite drept o formulă ce corespunde unei schimbări paradigmatică a actului educativ în favoarea unei învățări inovatoare. Valorile avansate de noile educații sunt specifice societății contemporane: pacea și cooperarea, toleranța, democrația, comunicarea și mass-media, schimbarea și dezvoltarea etc. Aceste valori îmbogățesc conținutul axiologic al educației făcându-l mult mai dinamic și orientează sensul educației de la modelul pluridisciplinar clasic la modelul interdisciplinar.

Noile educații obligă școala să cultive valori universale autentice prin realizarea a patru obiective: luarea în considerație a dimensiunii culturale a dezvoltării, afirmarea și îmbogățirea identităților culturale, lărgirea participării elevilor la viața culturală și promovarea cooperării culturale internaționale.

În consecință, programele de învățământ au fost racordate la diversitatea culturilor și a interacțiunilor culturale promovând astfel o nouă mentalitate care ilustrează faptul că dezvoltarea societății cuprinde două dimensiuni: cultură și educație.

Educația interculturală este un răspuns la pluralismul cultural care constituie o sinteză de elemente definitorii ale unui anumit spațiu pentru a constitui un mediu moderator în vederea construirii unei civilizații noi. Această dimensiune este cultivată de școală, care percepe cel mai bine faptul că toate culturile sunt egale prin demersul lor umanist, deci nu sunt diferite, ci complementare, de aceea școala va realiza un consens între valorile naționale și diferențele culturale ale umanității, formându-i astfel elevului un orizont cultural național-universal.

Scopul educației interculturale constă în cultivarea receptivității față de diferență, mărirea permisivității față de alteritate, formarea unei competențe interculturale. Părăsirea valorilor culturii de origine, a instrumentelor proprii de cunoaștere în explorarea culturii din alteritate nu este nici posibilă, nici recomandabilă deoarece individul nu va putea renunța niciodată la schemele culturale achiziționate pe parcursul vieții.

Competența interculturală este rezultatul complex al unui proces cognitiv care presupune realizarea a două obiective:

- lărgirea orizontului de percepție a ceea ce este străin;
- capacitatea de a-l accepta pe celălalt ca fiind diferit de sine.

Aderarea la alteritate comportă caracteristici contradictorii, care pot provoca reacții de adversitate, respingere sau de admirație, de acceptare. De exemplu, poți ușor să-i accepți pe străini din punctul de vedere al manifestării atitudinale culturale, dar să-i respingi ca popor. Raportarea la alteritate are un caracter secvențial, cauzat de identitatea personală care se organizează în jurul unui nucleu valoric relativ stabil, ce poate polariza valori adiționale.

În studiile de specialitate s-au sintetizat următoarele etape de formare a atitudinilor interculturale:

- Cunoașterea: informarea asupra culturii din alteritate, apropierea valorilor acesteia, cunoașterea empatică a celuilalt.
- Acceptarea: efortul pentru apropiere prin ascultarea celuilalt, în special pentru cunoașterea și înțelegerea codurilor lingvistice sau simbolice care nu coincid cu ale tale.
- Comunicarea nonverbală: detaliile contextului comunicativ (vestimentație, organizarea spațiului, poziția locutorilor, mișcări, mimică) sunt relevante pentru comprehensiunea interculturală.
- Contactul cu mediul: deplasările în contextul fizic, socio-cultural străin sunt importante în relația dintre culturi, deoarece fac din alteritate o parte a experienței personale.
- Raportarea la timpul celuilalt: descoperirea universului celuilalt este un demers temporal ce imprimă o altă dimensiune evenimentelor percepute.

Trecerea către o altă cultură angajează mai multe niveluri de realizare a educației interculturale:

- nivelul instituțional care constă în deschiderea școlii spre asociații culturale;
- nivelul grupal care constă în constituirea unor grupuri mixte de educatori: educatori-părinți, educatori-cercetători;
- nivelul relațional care constă în crearea unui raport dialectic între identitate și diferență în relația cu altul;
- nivelul psihologic care constă în reperarea propriilor reprezentări și efortul de a depăși prejudecățile.

În mare măsură, școala reprezintă spațiul universalizării ființei umane în care elevul vine să facă cunoștință cu valorile generale. Pentru a realiza perspectiva interculturală în cadrul instituțional este necesară aplicarea mai multor formule: propagarea unei pedagogii active, învățarea cooperativă ce antrenează toți copiii în scopul egalării șanselor educaționale.

Activitățile școlare se pot diversifica prin îmbinarea reușită a diferitelor forme de organizare cu mijloace didactice noi și chiar prin preluarea unor practice sau strategii specifice manifestărilor culturale la nivel local sau european: invitarea în școală a unor persoane competente în domeniu, din exterior (aceste contacte vor fi și mai benefice dacă sunt împărtășite diferite viziuni, iar persoanele respective fac parte din medii sociale și culturi diferite); utilizarea bibliotecilor, a unor centre de documentare audio-vizuale existente în instituție; utilizarea noilor tehnologii ale comunicării; participarea la evenimentele culturale și sărbătorile locale; studiul aportului reciproc al culturilor; organizarea unor întâlniri între persoane de culturi diferite; exprimarea unor păreri cu privire la evenimentele culturale locale și internaționale.

Profesorii implicați în educația interculturală trebuie să aibă în vedere următoarele obiective:

- să asigure o gestionare democratică a clasei, pentru a oferi fiecăruia posibilitatea de a se exprima, de a dezbate, de a ține cont de părerea celuilalt, de a-și asuma responsabilități;
- să acorde fiecărui elev șansa de a experimenta roluri diferite, de a percepe și a analiza relațiile din grup;
- să supravegheze calitatea interacțiunilor dintre elevi;
- să stăpânească fenomenele de violență: elevii care au tendințe autoritare trebuie tratați cu înțelegere și puși în situația de a colabora în diferite împrejurări cu cei către care își îndreaptă ura sau violența;
- să asigure deschiderea grupului spre exterior și să favorizeze o atitudine de empatie cu membrii altor grupuri;
- să extindă colaborarea dintre educatori și părinții elevilor.

Educația interculturală presupune, în primul rând o integrare care semnifică atât promovarea culturii clasei, școlii, comunității, cât și a experienței culturale a unui elev nou în experiența comună a clasei. Astfel, școala devine un spațiu al universalizării sociale. Când în cadrul instituțional intră un „altul” acesta este îndemnat să se conformeze standardelor deja existente, dar în același timp, el are și posibilitatea să-și promoveze propriile valori.

O posibilă și necesară definire a educației interculturale ar trebui să includă următoarele idei:

- interculturalitatea în cadrul instituțiilor de învățământ lărgeste orizontul axiologic fiind un mijloc de difuzare culturală, de promovare a democrației și a toleranței;
- instituțiile de învățământ trebuie să cultive diferențele create, revalorizând însă noile expresii culturale în contextul comunității;
- reevaluarea criteriilor sociocentriste și renunțarea la acestea pentru a ajunge la o redimensionare culturală;
- practica interculturală și înțelegerea între elevi sunt în raport direct cu managementul proceselor educaționale, și cu calitatea relațiilor dintre profesor și elev; relațiile de înfrățire dintre școli din țări diferite, schimburile de elevi sau de cadre didactice constituie niște strategii suplimentare de realizare a obiectivelor educației interculturale;
- conținutul învățământului trebuie să fie în concordanță cu exigențele interculturalității;

- formarea cadrelor didactice trebuie să se facă și din perspectivă interculturală prin reconsiderarea strategiilor, metodologiilor, obiectivelor și practicilor de formare profesională inițială și continuă a acestora.

Privită din perspectiva integrării, școala reprezintă spațiul în care se desfășoară un schimb intercultural al valorilor, într-o manieră activă, caracterizată prin participare și implicare.

Pornind de la premisa că într-o societate există persoane și grupuri diferite, există motivații, experiențe de viață, idei și puncte de vedere diferite, educația interculturală presupune reducerea inegalităților de natură socială, etnică, religioasă sau de altă natură și posibilitatea manifestării elementelor specifice fiecărei culturi.

LIGHT AND RENAISSANCE IN EDUCATION – CULTURAL, ARTISTIC AND PEDAGOGICAL PERSPECTIVES

Prof. Ionescu Georgiana

C. N. “Gib Mihăescu” ,Drăgășani, Vâlcea

Introduction

Education is widely acknowledged as a fundamental pillar of society, shaping not only knowledge but also values, attitudes, and identities. In an era defined by rapid technological advancement and cultural transformation, the concepts of “light” and “renaissance” in education gain renewed relevance. Light symbolizes knowledge, clarity, and intellectual awakening, while renaissance reflects renewal, reinvention, and progress. Together, they represent a powerful framework for understanding modern education as a dynamic and transformative process.

As John Dewey argues, education is not merely preparation for life, but life itself. This perspective emphasizes the continuous evolution of learning and the importance of adapting educational practices to contemporary realities. In this context, the role of education extends beyond information transmission, aiming to cultivate critical thinking, creativity, and lifelong learning competencies.

Theoretical Foundation

The metaphor of light has been central to educational philosophy for centuries. It represents the transition from ignorance to understanding, a process guided by reflection and inquiry. Paulo Freire (1970) highlights the importance of education as a practice of freedom, where learners become conscious participants in their own development. This approach transforms education into an empowering and emancipatory experience.

Renaissance, understood as rebirth, suggests the necessity of continuous renewal in pedagogical practices. Modern educational theories, particularly constructivism, emphasize that learners actively construct knowledge through experience and interaction. Jean Piaget and Lev Vygotsky both underline the significance of social and cognitive engagement in learning processes.

Furthermore, contemporary perspectives advocate for interdisciplinary approaches that integrate cultural and artistic dimensions into education. As Ken Robinson (2015) emphasizes, creativity is as important as literacy and should be treated with equal significance in educational systems.

Practical Applications

In practical terms, the principles of light and renaissance in education are reflected in innovative teaching strategies. Project-based learning, for instance, enables students to explore complex issues, collaborate with peers, and apply knowledge in real-life contexts. Such approaches foster deeper understanding and long-term retention of information.

The integration of digital technologies represents another key dimension of modern education. Digital platforms, multimedia resources, and virtual collaboration tools expand learning opportunities and support personalized education. According to Hattie (2009), effective use of technology can significantly enhance student achievement when combined with sound pedagogical strategies.

Cultural and artistic integration also plays a crucial role in fostering holistic development. Activities involving literature, visual arts, music, and drama encourage emotional expression and cultural awareness. These practices contribute to the formation of well-rounded individuals capable of understanding and appreciating diversity.

Inclusive education further exemplifies the idea of renaissance in pedagogy. By addressing diverse learning needs and promoting equity, educators create environments where all students can thrive. Differentiated instruction and adaptive teaching methods ensure that each learner's potential is recognized and developed.

Conclusion

In conclusion, the concepts of light and renaissance provide a meaningful framework for reimagining education in the 21st century. Education must remain a dynamic and evolving process, responsive to societal changes and individual needs. By embracing innovation, fostering creativity, and promoting inclusivity, educators can transform learning into a truly enlightening experience.

Ultimately, the success of education depends on the ability of teachers to inspire, guide, and adapt. As agents of change, educators play a vital role in shaping future generations. Light, as knowledge, and renaissance, as renewal, together define the essence of a modern educational vision that is both transformative and sustainable.

Bibliography

Dewey, John. *Experience and Education*. New York: Macmillan, 1938, pp. 25–40.
Freire, Paulo. *Pedagogy of the Oppressed*. New York: Continuum, 1970, pp. 52–67.
Hattie, John. *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*. London: Routledge, 2009, pp. 89–105.
Piaget, Jean. *The Psychology of Intelligence*. London: Routledge, 1950, pp. 112–130.
Robinson, Ken. *Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education*. New York: Viking, 2015, pp. 45–60.
Vygotsky, Lev. *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1978, pp. 79–91.

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE ȘI PEDAGOGICE PRIN JOCURI TRADIȚIONALE

Autor: Ionica-Crețu Elena-Emilia

Instituția: Școala Gimnazială Nr. 1 Telești, Gorj

I. FUNDAMENTARE TEORETICĂ

Educația contemporană traversează o perioadă de redefinire, în care accentul se mută de la simpla transmitere de informații către crearea de experiențe de **învățare autentică**. În acest context, „renașterea” pedagogică presupune revalorizarea tradițiilor și integrarea lor în activități care să rezoneze cu universul actual al elevului.

Jocul tradițional reprezintă o „lumină” pedagogică deoarece oferă un context de învățare situată (Situating Learning), unde copiii nu doar execută mișcări, ci învață să comunice, să colaboreze și să înțeleagă diversitatea culturală. Conform principiilor **Constructivismului Social**, cunoașterea se construiește prin interacțiune, iar jocurile cu reguli oferă cadrul perfect pentru dezvoltarea competențelor sociale și a empatiei față de alte culturi. Într-o lume digitalizată, întoarcerea la jocurile de grup reprezintă o formă de renaștere a conexiunii umane fundamentale.

II. PARTEA PRACTICĂ: STUDIU DE CAZ – „PODURI CULTURALE PRIN JOC”

În cadrul activităților derulate la **Școala Gimnazială Nr. 1 Telești**, am implementat un proiect de schimb cultural virtual cu parteneri din Turcia și Italia, folosind platformele de colaborare educațională. Scopul a fost de a demonstra elevilor că tradițiile sunt universale și că, indiferent de țară, spiritul ludic este același.

1. Activitatea: „Yağ Satarım, Bal Satarım” vs „Am pierdut o batistuță”

Activitatea a debutat în sala de sport a școlii, un spațiu modernizat recent. Elevii au fost introduși în universul culturii turce prin jocul tradițional „*Yağ Satarım, Bal Satarım*” (Vând ulei, vând miere). Ulterior, am propus varianta românească „*Am pierdut o batistuță*”.

- **Implementare:** Elevii au observat că, deși cântecul și limba diferă, mecanismul jocului (cercul, obiectul lăsat la spate, fuga și competiția pentru locul liber) este identic.
- **Impact:** Folosirea **mobilierului nou** al școlii în fundal și a dotărilor moderne din sala de sport a creat un contrast vizual interesant între tradiția seculară a jocului și mediul de învățare de secol XXI, subliniind ideea de continuitate și evoluție.

2. Integrarea perspectivelor multiple: Echipa Italiei

Următoarea etapă a presupus explorarea jocului italian „*Guardia e ladri*” (Gardienii și Hoții). Elevii au fost împărțiți în echipe, asumându-și roluri strategice.

- **Elemente de învățare autentică:** Activitatea a necesitat o colaborare intensă pentru a proteja „comorile” (mingile) din cerc. Elevii au experimentat conceptul de „Multiple Perspectives”, învățând să gândească din perspectiva adversarului pentru a-și ajusta strategia de joc.

III. CONCLUZII

Experiența derulată la Școala Gimnazială Nr. 1 Telești demonstrează că învățarea autentică este cea care atinge sufletul copilului. Prin compararea jocurilor românești cu cele internaționale, elevii noștri au înțeles că diversitatea culturală nu este un obstacol, ci o bogăție.

„Lumina” acestui simpozion se reflectă în bucuria copiilor de a descoperi că un coleg din Ankara sau Roma se joacă la fel ca ei. Această abordare pedagogică nu doar că păstrează vie tradiția, dar o „reînvie” într-un format modern, incluziv și extrem de motivant pentru generația actuală.

Rezultatele demonstrează o îmbunătățire a coeziunii grupului și o deschidere mai mare către dialogul intercultural.

IV. BIBLIOGRAFIE

1. **ProfesoriDe10.ro** (2026) – *Regulament de participare Simpozion Internațional „Lumină și Renaștere în Educație”*, Ediția a XXIII-a.
2. **TINKER Framework** (2025) – *Toolkit for Authentic Learning in Informatics and Education*.
3. **Vygotsky, L. S.** (1978) – *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*, Harvard University Press.
4. **Cucoș, C.** (2014) – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași.

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE-PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

Ioniță Lucia Claudia

Liceul Tehnologic „Al. I. Cuza” ,Slobozia,jud. Ialomița

Educația a fost dintotdeauna asociată cu ideea de lumină, simbol universal al cunoașterii, al adevărului și al dezvoltării umane. În același timp, noțiunea de renaștere implică transformare, reînnoire și adaptare la noi realități. În contextul societății contemporane, caracterizată prin schimbări accelerate și provocări globale, educația se află într-un proces continuu de redefinire. Tema „Lumină și Renaștere în Educație” reflectă, astfel, necesitatea unei abordări complexe, care să integreze dimensiuni culturale, artistice, pedagogice și tehnologice.

Din perspectivă culturală, educația reprezintă principalul mijloc prin care valorile, tradițiile și identitatea unui popor sunt transmise și conservate. Lumina cunoașterii culturale nu se limitează la simpla acumulare de informații, ci presupune formarea unei conștiințe identitare și a respectului față de diversitate. Într-o lume globalizată, în care există riscul uniformizării, educația devine spațiul unei renașteri culturale, în care elevii sunt încurajați să își descopere rădăcinile, dar și să dialogheze cu alte culturi. Această dublă deschidere – către tradiție și către universalitate – contribuie la formarea unor indivizi echilibrați și conștienți de rolul lor în societate.

Perspectiva artistică aduce în prim-plan importanța creativității și a expresiei libere în procesul educațional. Arta, în multiplele sale forme, constituie o sursă de lumină interioară, capabilă să stimuleze imaginația, sensibilitatea și gândirea critică. Integrarea educației artistice în școală nu trebuie privită ca un element secundar, ci ca o componentă esențială a dezvoltării armonioase a personalității. Prin literatură, muzică, pictură sau teatru, elevii își pot exprima emoțiile și își pot construi identitatea. În acest sens, renașterea educației presupune și redescoperirea rolului formativ al artei, într-un sistem adesea dominat de standardizare și evaluări rigide.

Din punct de vedere pedagogic, educația traversează o schimbare de paradigmă semnificativă. Modelul tradițional, centrat pe transmiterea de informații, este treptat înlocuit de unul orientat spre dezvoltarea competențelor și a autonomiei elevului. Lumina educației devine, astfel, capacitatea de a gândi critic, de a rezolva probleme și de a învăța pe tot parcursul vieții. Profesorul nu mai este doar un furnizor de cunoștințe, ci un facilitator al învățării, un ghid care sprijină elevii în procesul de descoperire. Relația dintre profesor și elev capătă o dimensiune mai umană, bazată pe colaborare, empatie și respect reciproc.

În același timp, dimensiunea tehnologică redefineste profund actul educațional. Accesul rapid la informație și utilizarea platformelor digitale pot fi considerate o nouă formă de „lumină”, care deschide oportunități nelimitate de învățare. Cu toate acestea, această lumină trebuie utilizată cu discernământ. Renașterea educației nu înseamnă doar digitalizare, ci integrarea tehnologiei într-un mod care să susțină gândirea critică și creativitatea, evitând superficialitatea și dependența de informații nefiltrate. O altă dimensiune esențială este cea a educației ca proces

de autocunoaștere. Adevărata lumină nu provine doar din exterior, din acumularea de cunoștințe, ci și din interior, prin reflecție și dezvoltare personală. Educația modernă trebuie să încurajeze formarea valorilor, a responsabilității și a echilibrului emoțional. În acest sens, renașterea educației presupune o atenție sporită acordată dimensiunii afective, nu doar celei cognitive.

În final, educația trebuie privită ca un factor esențial în construirea societății viitorului. Nu mai este suficientă pregătirea pentru o profesie, ci este necesară dezvoltarea unor competențe adaptative, precum creativitatea, comunicarea și colaborarea. Lumina educației devine un instrument de orientare într-o lume complexă și imprevizibilă, iar renașterea acesteia constă în capacitatea de a răspunde nevoilor reale ale individului și ale societății.

În concluzie, „Lumină și Renaștere în Educație” nu reprezintă doar un concept teoretic, ci o direcție necesară pentru evoluția sistemului educațional. Prin valorificarea dimensiunilor culturale, artistice, pedagogice și tehnologice, educația poate deveni un spațiu al transformării autentice. Lumina cunoașterii și procesul continuu de reînnoire sunt fundamentale pentru formarea unor generații capabile să construiască un viitor mai echilibrat și mai conștient.

Bibliografie:

- * Cucos, Constantin – “Pedagogie”(ediția a IV-a, revizuită și adăugită)-editura Polirom, 2024, București
- * Joița, Elena – “Didactica aplicată”-editura Gheorghe Alexandru, 1994, Craiova
- * Neacșu, Ioan – “Instruire și învățare”-editura Didactică și Pedagogică, 1999, București

LUMINA CUNOAȘTERII CA VECTOR AL TRANSFORMĂRII EDUCAȚIONALE

Ioniță Raluca Mihaela

Liceul De Transporturi Auto „Traian Vuia” Galați

Educația contemporană traversează o perioadă de transformări profunde, generate de evoluția societății, de digitalizare și de diversificarea nevoilor de învățare. În acest context, conceptele de „lumină” și „renaștere” capătă o semnificație aparte, devenind repere simbolice ale procesului educativ. „Lumina” este asociată cunoașterii, clarității, descoperirii și formării spiritului critic, în timp ce „renașterea” sugerează reînnoirea continuă a practicilor didactice și adaptarea la realitățile contemporane.

Din perspectiva profesorului de limba franceză, aceste concepte se împletesc armonios, întrucât predarea unei limbi străine presupune mai mult decât transmiterea unor structuri lingvistice. Limba franceză reprezintă un instrument de acces către o cultură bogată, către valori universale și către o diversitate de perspective asupra lumii. Astfel, actul educațional devine un proces de iluminare intelectuală și de deschidere culturală.

Teoriile pedagogice moderne, precum constructivismul, învățarea experiențială sau abordarea comunicativă, susțin ideea că elevul trebuie să fie în centrul procesului educativ. Cunoașterea nu mai este transmisă în mod unilateral, ci este construită activ, prin implicare, explorare și reflecție. Profesorul nu mai este doar o sursă de informație, ci devine un facilitator al învățării, un ghid care creează contexte favorabile dezvoltării personale și intelectuale a elevilor.

De asemenea, conceptul de „renaștere” în educație implică o regândire a metodelor didactice tradiționale. Accentul se mută de la memorare la înțelegere, de la predare la învățare, de la evaluare sumativă la evaluare formativă. În acest sens, rolul profesorului de limba franceză este acela de a stimula curiozitatea elevilor, de a-i încuraja să descopere sensuri și de a le dezvolta competențele de comunicare într-un mod autentic.

Un alt aspect esențial îl reprezintă dimensiunea interculturală a educației. Într-o lume globalizată, cunoașterea unei limbi străine facilitează dialogul între culturi și contribuie la dezvoltarea toleranței și a respectului față de diversitate. Astfel, „lumina” educației devine un instrument de apropiere între oameni, iar „renașterea” se manifestă prin deschiderea către alteritate.

Aplicarea acestor concepte în activitatea didactică presupune utilizarea unor metode moderne, interactive și adaptate nevoilor elevilor. În predarea limbii franceze, accentul cade pe dezvoltarea competențelor de comunicare, pe implicarea activă a elevilor și pe crearea unor situații de învățare relevante.

Un exemplu concret îl reprezintă utilizarea textelor autentice – fragmente literare, articole, dialoguri sau materiale audio-video – care permit elevilor să intre în contact direct cu limba vie. Aceste resurse contribuie la dezvoltarea competențelor de înțelegere și exprimare, dar și la familiarizarea cu aspecte culturale specifice spațiului francofon.

De asemenea, metodele interactive, precum dezbaterile, jocurile de rol, proiectele sau învățarea prin cooperare, stimulează participarea activă a elevilor și dezvoltarea gândirii critice. De exemplu, organizarea unei dezbateri pe teme culturale sau sociale în limba franceză le oferă elevilor oportunitatea de a-și exprima opiniile și de a argumenta într-un mod structurat.

Integrarea tehnologiei în procesul educațional reprezintă o altă dimensiune a „renașterii” didactice. Platformele educaționale, aplicațiile interactive și resursele online facilitează accesul la informație și permit diversificarea strategiilor de predare. Utilizarea prezentărilor multimedia, a exercițiilor interactive sau a platformelor de învățare contribuie la crearea unui mediu educațional dinamic și atractiv.

Un rol important îl are și evaluarea, care trebuie să fie continuă și orientată spre progres. Evaluarea formativă, bazată pe feedback constructiv, ajută elevii să-și conștientizeze punctele forte și aspectele care necesită îmbunătățire. Astfel, procesul de învățare devine unul reflexiv și orientat spre dezvoltare.

Nu în ultimul rând, climatul educațional influențează în mod semnificativ eficiența actului didactic. Un mediu bazat pe respect, încredere și colaborare favorizează implicarea elevilor și dezvoltarea unei atitudini pozitive față de învățare. Profesorul are responsabilitatea de a crea acest climat și de a deveni un model de deschidere și echilibru.

Conceptul de „lumină și renaștere” în educație reflectă necesitatea unei transformări profunde a sistemului educațional, în acord cu cerințele societății contemporane. Din perspectiva profesorului de limba franceză, aceste concepte se concretizează în promovarea valorilor culturale, în utilizarea unor metode didactice moderne și în adaptarea la nevoile elevilor.

Educația nu mai poate fi concepută ca un proces rigid, centrat exclusiv pe transmiterea de informații. Ea devine un demers complex, orientat spre formarea competențelor, dezvoltarea personală și integrarea socială. Profesorul are rolul de a ghida elevii în acest proces, de a le oferi „lumina” cunoașterii și de a contribui la „renașterea” lor intelectuală și morală.

Printr-o abordare deschisă, creativă și reflexivă, actul educațional poate deveni un spațiu al descoperirii și al evoluției. În acest sens, profesorul de limba franceză are o misiune esențială: aceea de a forma nu doar vorbitori ai unei limbi străine, ci cetățeni capabili să înțeleagă și să aprecieze diversitatea culturală.

În concluzie, lumina educației și renașterea pedagogică reprezintă direcții fundamentale pentru construirea unui viitor în care cunoașterea, dialogul și respectul reciproc să constituie valori centrale

Bibliografie

Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, 2014, Iași, p. 45–60.
Joița, Elena, *Didactica limbilor străine*, Editura Didactică și Pedagogică, 2008, București, p. 78–95.

Puren, Christian, *La didactique des langues étrangères*, Editura CLE International, 2012, Paris, p.120–135.

Roegiers, Xavier, *O pedagogie a integrării*, Editura Polirom, 2001, Iași, p. 33–50

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE PRIN VALORIFICAREA ARTEI ȘI CULTURII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Profesor pentru ed.timpurie: Iordache Mihaela

Liceul Teoretic "Mihai Viteazul" Vișina

Grădinița: Izvoru - Vișina-Jud. Dâmbovița

Educația timpurie reprezintă fundamentul dezvoltării ulterioare a copilului, iar grădinița este spațiul în care se pun bazele formării armonioase a personalității. În acest context, conceptele de „lumină” și „renaștere” capătă semnificații profunde, fiind asociate cu descoperirea, curiozitatea și dezvoltarea continuă a copilului. „Lumina” simbolizează cunoașterea, ghidarea și sprijinul oferit de cadrul didactic, în timp ce „renașterea” reflectă capacitatea copilului de a se adapta, de a explora și de a învăța prin experiențe directe. În învățământul preșcolar, aceste dimensiuni sunt susținute în mod deosebit prin activități ludice și artistice, care valorifică potențialul creativ al fiecărui copil.

Integrarea artei și culturii în activitățile din grădiniță contribuie la dezvoltarea limbajului, a imaginației și a sensibilității estetice. Copiii învață prin joc, prin explorare și prin implicare emoțională, iar activitățile artistice devin un mijloc eficient de învățare. În activitatea desfășurată la grupă, am pus accent pe utilizarea unor metode interactive și pe integrarea domeniilor experiențiale, astfel încât copiii să învețe într-un mod plăcut și accesibil.

Un prim exemplu este activitatea tematică „Culorile primăverii”. Aceasta a început cu o plimbare în curtea grădiniței, unde copiii au observat schimbările din natură: apariția florilor, înverzirea ierbii, ciripitul păsărilor. Pe baza acestor observații, s-au purtat discuții libere, în care copiii și-au exprimat ideile și emoțiile.

Ulterior, în cadrul activității artistico-plastice, copiii au realizat lucrări folosind acuarele și tehnica colajului, reprezentând flori și peisaje de primăvară. Activitatea a fost completată de învățarea unui cântec despre primăvară și recitarea unor poezii scurte, adaptate vârstei.

O altă activitate cu impact asupra copiilor a fost cea cu tema **„Tradiții de Paște la grădiniță”** care a debutat cu o conversație introductivă despre sărbătoarea Paștelui, în cadrul căreia copiii au fost încurajați să povestească ce știu despre această sărbătoare și ce tradiții se respectă în familie. S-au prezentat imagini sugestive (ouă roșii, coșuri pascale, iepurașul), pentru a stimula interesul și participarea activă.

În cadrul activității artistico-plastice, copiii au decorat ouă din hârtie folosind tehnici variate: colorare, lipire de elemente decorative, aplicare de abțibilduri. Fiecare copil și-a creat propriul „ou de Paște”, dezvoltându-și creativitatea și motricitatea fină.

Activitatea a continuat cu învățarea unui cântecel tematic și recitarea unei poezii scurte despre Paște, adaptate vârstei. De asemenea, s-a organizat un joc distractiv de tip „vânătoare de ouă”, în care copiii au căutat ouă ascunse în sala de grupă sau în curtea grădiniței.

La final, s-a realizat o mini-expoziție cu lucrările copiilor, iar aceștia au fost încurajați să vorbească despre ceea ce au realizat. Activitatea a contribuit la dezvoltarea limbajului, a spiritului de echipă și la consolidarea cunoștințelor despre tradițiile pascale.

Un alt exemplu relevant este activitatea „Povestea culorilor”, în care copiii au fost invitați să participe la o dramatizare simplă. Fiecare copil a interpretat o culoare, exprimându-se prin mișcare și gesturi. Această activitate a contribuit la dezvoltarea expresivității, a încrederii în sine și a capacității de cooperare.

De asemenea, în cadrul centrului de artă, copiii au avut posibilitatea să creeze liber, utilizând diverse materiale: plastilină, hârtie colorată, materiale din natură. Aceste activități au stimulat imaginația și au oferit copiilor libertatea de a se exprima.

Un moment important l-a reprezentat organizarea unei mini-expoziții în sala de grupă, unde au fost expuse lucrările copiilor. Aceștia au fost încurajați să vorbească despre creațiile lor, dezvoltându-și astfel limbajul și încrederea în propriile forțe.

Rezultatele acestor activități au fost vizibile în comportamentul copiilor: au devenit mai implicați, mai deschiși în comunicare și mai dornici să participe la activități. Atmosfera din grupă a fost una pozitivă, bazată pe colaborare și sprijin reciproc.

Activitățile desfășurate au demonstrat că integrarea artei și a culturii în educația timpurie contribuie la o învățare autentică și durabilă. Copiii nu doar că dobândesc cunoștințe, ci își dezvoltă și competențe esențiale pentru viață.

În concluzie, grădinița trebuie să fie un spațiu al luminii, în care copilul este ghidat cu răbdare și înțelegere, dar și un spațiu al renașterii, în care fiecare experiență contribuie la dezvoltarea sa. Rolul cadrului didactic este de a crea contexte educaționale variate și stimulative, în care copilul să se simtă valorizat și încurajat. Prin valorificarea artei și a culturii, educația preșcolară devine un proces viu, dinamic și adaptat nevoilor copiilor, contribuind la formarea unor personalități echilibrate și creative.

BIBLIOGRAFIE

Cucoș, C., Pedagogie, Editura Polirom, 2014, Iași, p. 45-60.

Vygotsky, L.S., Gândire și limbaj, Editura Didactică și Pedagogică, 1978, București, p. 89-102.

Bruner, J., Pentru o teorie a instruirii, Editura Didactică și Pedagogică, 1970, București, p. 33-47.

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Prof.înv.preșc. Ivan Simina

Grădinița cu p.p. Lumea copiilor, Cluj-Napoca

Fundamentare teoretică

În contextul educației contemporane, conceptele de „lumină” și „renaștere” capătă semnificații complexe, fiind asociate cu procesele de dezvoltare cognitivă, emoțională și socială ale copilului. Literatura de specialitate recentă evidențiază faptul că educația timpurie reprezintă fundamentul dezvoltării ulterioare, fiind considerată un factor strategic pentru progresul societal și reducerea inegalităților.

Metafora „luminii” este corelată, în cercetările actuale, cu stimularea gândirii creative și a capacității de explorare. Studiile internaționale, precum analiza datelor PISA 2022, arată că expunerea copiilor la resurse educaționale variate (materiale, culturale și digitale) contribuie semnificativ la dezvoltarea creativității, fiecare tip de experiență având un rol complementar în formarea competențelor cognitive.

În același timp, „renașterea” în educație este asociată cu adaptarea continuă a practicilor didactice la nevoile copilului. Cercetările recente subliniază importanța personalizării învățării, în care copilul devine participant activ la propriul parcurs educațional, iar activitățile sunt construite în funcție de interesele și ritmul său de dezvoltare.

Din perspectivă pedagogică modernă, educația preșcolară se bazează pe:

- învățarea prin joc și experiență directă;
- abordarea integrată a domeniilor de dezvoltare;
- utilizarea tehnologiilor digitale ca suport educațional, nu ca scop în sine.

De asemenea, studiile recente în domeniul tehnologiilor educaționale evidențiază rolul realității augmentate și al sistemelor adaptive în crearea unor medii de învățare personalizate, care pot susține incluziunea și implicarea activă a copiilor.

În plan cultural și artistic, cercetările confirmă că implicarea copiilor în activități creative (arte vizuale, muzică, dramatizare) contribuie la dezvoltarea gândirii divergente și a expresivității. Creativitatea este considerată o competență esențială a secolului XXI, iar mediile educaționale trebuie să o cultive încă din perioada preșcolară.

Transpunerea conceptelor de „lumină” și „renaștere” în activitatea didactică presupune crearea unor contexte educaționale interactive, bazate pe explorare, creativitate și interdisciplinaritate.

Un exemplu relevant este proiectul tematic integrat **„Explorăm lumina”**, care valorifică descoperirea prin experiență:

- **Activități științifice:** experimente simple (formarea umbrelor, reflexia luminii), dezvoltând gândirea investigativă;
- **Activități artistice:** pictură cu culori luminoase, colaje cu materiale transparente, stimulând expresivitatea;
- **Activități digitale moderate:** utilizarea imaginilor sau animațiilor scurte ca punct de plecare pentru discuții și explorări;
- **Jocuri simbolice:** copiii interpretează roluri (soare, stea), dezvoltând imaginația și empatia.

Un al doilea exemplu este proiectul „**Renașterea naturii – primăvara**”, care integrează dimensiunea culturală și ecologică:

- observarea schimbărilor din mediul înconjurător;
- activități de plantare și îngrijire a plantelor;
- realizarea unor creații artistice inspirate din natură;
- valorificarea tradițiilor și obiceiurilor de primăvară.

Cercetările recente din România evidențiază eficiența unor astfel de abordări integrate. Proiectul „Start în educație” a demonstrat că implicarea activă a copiilor și a părinților în activități educaționale conduce la îmbunătățirea semnificativă a dezvoltării motrice, sociale și cognitive, 97% dintre educatori observând progrese clare în evoluția copiilor.

Totodată, studiul arată că participarea părinților la activități educaționale (lectură, jocuri, exerciții) are un impact direct asupra dezvoltării limbajului și a gândirii copilului, consolidând ideea că educația timpurie este un proces colaborativ.

Metodele didactice eficiente identificate în cercetări includ:

- învățarea prin descoperire;
- jocul didactic;
- activitățile interdisciplinare;
- colaborarea între educatori și comunități profesionale de învățare.

Analiza studiilor recente evidențiază faptul că educația preșcolară se află într-un proces continuu de „renaștere”, determinat de integrarea noilor cercetări, tehnologii și abordări pedagogice. Conceptul de „lumină” reflectă accesul copilului la cunoaștere, explorare și creativitate, în timp ce „renașterea” simbolizează transformarea permanentă a practicilor educaționale.

Rezultatele cercetărilor demonstrează că:

- mediile educaționale bogate în stimuli (materiali, culturali și digitali) susțin dezvoltarea creativității;
- implicarea familiei este esențială în educația timpurie;
- personalizarea învățării și abordarea centrată pe copil cresc eficiența actului educațional;
- activitățile artistice și experiențiale contribuie la dezvoltarea holistică a copilului.

În concluzie, educația preșcolară modernă trebuie să fie un spațiu al descoperirii, al expresiei și al transformării continue, în care copilul este valorizat ca individ unic, iar procesul educațional devine o experiență semnificativă și relevantă pentru dezvoltarea sa.

Bibliografie

- Clipa, O. (coord.) (2023). *Educația timpurie. Resurse pentru dezvoltarea practicienilor*.
- Ministerul Educației (2024–2025). *Scrisoare metodică pentru educația timpurie*.
- World Vision România (2025). *Raport impact „Start în educație”*.
- Wang, G.X., Shen, Y. (2025). *Home Environment and Student Creative Thinking (PISA 2022)*.
- Shabani, N. (2022). *Creative Thinking in Education*.
- Marienko, M. et al. (2020). *Adaptive technologies and augmented reality in education*.
- Legea educației și Curriculum pentru educație timpurie (2019–2020).

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

Joița Adriana Elena
Școala Gimnazială Tătărani

Educația contemporană este definită de o permanentă tensiune între tradiție și modernitate, între necesitatea inovării și nevoia de conservare a valorilor fundamentale. În acest context, tema „lumină și renaștere în educație” dobândește o semnificație profundă, depășind dimensiunea metaforică și configurându-se ca un veritabil reper axiologic al actului educațional. În învățământul primar, această temă capătă o relevanță aparte, întrucât primii ani de școală reprezintă fundamentul formării identității cognitive, morale și spirituale a elevului. „Lumina” devine simbolul cunoașterii, al adevărului și al formării interioare, iar „renașterea” sugerează nu doar transformarea naturii, ci și devenirea continuă a copilului ca ființă educabilă.

Din perspectivă pedagogică, „lumina” poate fi asociată procesului de iluminare intelectuală, dar și de formare morală. Educația nu se reduce la transmiterea de informații, ci implică dezvoltarea unei conștiințe reflexive și a unei capacități de raportare critică la realitate. Astfel, lumina devine expresia unei cunoașteri autentice, interiorizate, care contribuie la formarea unei personalități autonome.

Pe de altă parte, „renașterea” în educație poate fi înțeleasă ca proces de devenire, de reconstrucție continuă a sinelui prin învățare. Elevul nu este un produs finit, ci un subiect în formare, aflat într-un permanent proces de evoluție. În acest sens, educația trebuie să creeze contexte care să permită dezvoltarea integrală a copilului, valorificând dimensiunile cognitive, afective și spirituale. Teoriile pedagogice moderne susțin această perspectivă. Constructivismul evidențiază rolul activ al elevului în construirea cunoașterii, iar teoriile socioculturale subliniază importanța mediului și a interacțiunilor sociale. Astfel, „lumina” nu este oferită, ci descoperită, iar „renașterea” este rezultatul unui proces educațional autentic.

Un aspect esențial în abordarea acestei teme îl constituie relația dintre școală și valorile tradiționale, în special în învățământul primar, unde dimensiunea formativă este profund influențată de contextul cultural. În spațiul educațional românesc, legătura dintre școală și biserică nu este una conjuncturală, ci are rădăcini istorice și culturale profunde. Valorile creștine, iubirea, solidaritatea, iertarea, speranța, sunt integrate în mod firesc în procesul educativ, contribuind la formarea caracterului elevilor. Perioada sărbătorilor pascale oferă un cadru privilegiat pentru valorificarea temei „lumină și renaștere”. Simbolistica Paștelui, trecerea de la întuneric la lumină, de la moarte la viață, se corelează în mod natural cu ideea de transformare și dezvoltare personală. Astfel, activitățile desfășurate în această perioadă nu au doar un caracter festiv, ci și unul profund educativ. Parteneriatele dintre școală și biserică, precum și colaborările cu comunitatea locală,

contribuie la realizarea unei educații integrate, în care elevul învață să valorizeze tradițiile, să își dezvolte identitatea culturală și să își formeze repere morale solide.

În ciclul primar, tema „lumină și renaștere” poate fi valorificată nu doar la nivel conceptual, ci mai ales la nivel formativ. Activitățile educaționale desfășurate în acest context au un impact semnificativ asupra dezvoltării elevilor. Participarea la activități dedicate sărbătorilor pascale, confecționarea de obiecte tradiționale, participarea la serbări, implicarea în acțiuni caritabile, contribuie la dezvoltarea spiritului de solidaritate și a empatiei. Elevii învață astfel nu doar despre tradiții, ci și despre valori, despre importanța comunității și a relațiilor interumane.

De asemenea, aceste activități stimulează creativitatea și expresivitatea, oferind elevilor oportunitatea de a se manifesta liber și de a-și dezvolta competențele artistice. În același timp, ele contribuie la consolidarea identității culturale și la formarea unui sentiment de apartenență. În plan pedagogic, aceste demersuri reflectă o abordare holistică a educației, în care accentul este pus pe dezvoltarea integrală a elevului. Educația devine astfel un proces de formare a omului în ansamblul său, nu doar a elevului ca receptor de cunoștințe. În acest context, rolul cadrului didactic este esențial. Profesorul nu este doar un transmitător de informații, ci un formator de valori și un mediator între elev și universul cultural și spiritual. Prin modul în care proiectează și desfășoară activitățile educaționale, cadrul didactic poate transforma tema „lumină și renaștere” într-o experiență autentică de învățare. Sensibilitatea pedagogică, capacitatea de a crea contexte relevante și deschiderea către colaborare cu comunitatea sunt elemente definitorii ale unui demers educațional de calitate.

În concluzie, tema „lumină și renaștere în educație” reflectă, în mod profund, esența actului educațional, înțeles ca un proces continuu de transformare, devenire și desăvârșire a personalității umane. Din această perspectivă, educația depășește simpla transmitere de cunoștințe, configurându-se ca un demers complex, în care dimensiunea cognitivă se îmbină armonios cu cea axiologică, culturală și spirituală. În învățământul primar, această temă dobândește o relevanță aparte, întrucât perioada școlarității mici constituie fundamentul dezvoltării ulterioare a elevului. Formarea nu vizează doar acumularea de informații, ci dezvoltarea unor competențe și atitudini esențiale, precum gândirea critică, empatia, responsabilitatea și capacitatea de integrare socială. Astfel, educația contribuie la formarea unor elevi nu doar bine informați, ci și bine formați, capabili să înțeleagă lumea și să se raporteze conștient la valorile acesteia.

Totodată, aceste demersuri facilitează integrarea educației formale cu cea nonformală, punând în valoare comunitatea ca spațiu educațional extins. Prin participarea la activități cu caracter cultural-religios și social, elevii învață să aprecieze tradițiile, să manifeste solidaritate și să își asume valori fundamentale, precum respectul, generozitatea și cooperarea.

În acest context, promovarea unei educații centrate pe elev, deschise spre interdisciplinaritate și ancorate în realitatea comunității, transformă școala într-un spațiu al experiențelor semnificative de învățare. Cadrul didactic devine un mediator al cunoașterii și al

valorilor, facilitând accesul elevului la „lumina” cunoașterii și susținând procesul său de „renaștere” intelectuală, morală și spirituală.

Astfel, școala se afirmă ca un veritabil spațiu al luminii, al cunoașterii, al formării și al speranței, în care fiecare elev este sprijinit să se dezvolte armonios, să își descopere propriul potențial și să devină un membru activ și responsabil al societății.

Bibliografie

- Cucos, C. (2006). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
- Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Iași: Editura Polirom.

Lumină și renaștere în educație

Prof. înv. primar: Kulcsár Tünde-Emese

Școala Gimn. Apafi Mihály, Ernei, jud. Mureș

Educația este, prin natura ei, o călătorie spre lumină. Încă din cele mai vechi timpuri, cunoașterea a fost văzută ca o forță capabilă să alunge întunericul ignoranței și să deschidă noi orizonturi. În acest sens, școala devine locul în care fiecare copil își aprinde propria lumină interioară, iar dascălul este cel care veghează asupra acestei flăcări fragile, ajutând-o să crească și să strălucească.

Pentru o profesoară din învățământul primar, lumina educației se regăsește în gesturi simple, dar pline de semnificație: în răbdarea de a explica din nou, în bucuria unui copil care reușește să citească prima propoziție sau în curajul de a pune întrebări. Fiecare lecție este o oportunitate de a deschide o fereastră spre lume, iar fiecare copil reprezintă un univers în devenire. Lumina nu este doar informație, ci și încredere, sprijin și încurajare.

Renașterea în educație apare acolo unde există schimbare și transformare. În fiecare zi, în sala de clasă, se petrec mici renașteri: un elev timid devine mai sigur pe sine, unul dezinteresat descoperă plăcerea învățării, iar altul își depășește limitele. Aceste transformări nu sunt întotdeauna vizibile imediat, dar ele construiesc, în timp, personalitatea și viitorul copilului.

Mai mult, renașterea nu este doar a elevilor, ci și a cadrului didactic. Educația modernă cere adaptare continuă, deschidere spre nou și capacitatea de a învăța din propria experiență. Fiecare generație de elevi aduce provocări diferite, iar profesoara este chemată să se reinventeze, să găsească metode noi, să îmbine tradiția cu inovația. Astfel, ea devine nu doar un transmițător de cunoștințe, ci un model de învățare continuă.

Educația modernă presupune adaptare, creativitate și dorința de a învăța permanent. Metodele se schimbă, generațiile evoluează, iar provocările devin tot mai complexe. O profesoară dedicată înțelege că nu poate rămâne aceeași, ci trebuie să se reinventeze, să caute soluții noi și să îmbine experiența cu inovația.

Lumina și renașterea sunt strâns legate: fără lumină nu există creștere, iar fără renaștere nu există progres. Împreună, ele definesc esența educației — un proces viu, dinamic, în care fiecare zi aduce o nouă șansă de a învăța, de a greși și de a o lua de la capăt.

În concluzie, educația nu este doar transmitere de cunoștințe, ci un act profund de formare umană. Prin lumină, copilul descoperă lumea, iar prin renaștere, învață să se descopere pe sine. Iar în centrul acestui proces se află profesorul, cel care aprinde scânteii și cultivă deveniri.

Tema „**Luminii**” ca metaforă a cunoașterii și conceptul de „**Renaștere**” în educație reprezintă nucleul transformării școlii moderne. Dacă în perioada iluministă lumina însemna accesul la rațiune, în secolul XXI, ea semnifică **claritatea viziunii** și **trezirea potențialului creativ** al fiecărui elev.

Lumina nu este doar un element decorativ în discursul educațional, ci reprezintă însăși esența învățării:

- **De la Întuneric la Înțelegere:** procesul prin care informația brută devine cunoaștere prin „iluminarea” conexiunilor logice.
- **Liderul ca Sursă de Lumină:** profesorul modern nu mai este un distribuitor de date, ci un far care ghidează elevul prin fluxul imens de informații.

Renașterea în educație înseamnă, de fapt, întoarcerea la bucuria de a descoperi. Atunci când leadership-ul reușește să aducă „lumină” în procesul de management, școala încetează să mai fie o clădire rece și devine un organism viu, capabil să se reinventeze constant.

„Educația nu este umplerea unui vas, ci aprinderea unui foc.” – William Butler Yeats

LUMINĂ ȘI RENĂȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

Lalu Petronela – Liceul Tehnologic Mihai Viteazu Vulcan

FUNDAMENTARE TEORETICĂ

Educația modernă traversează o perioadă de transformare profundă, în care accentul se mută de la simpla transmitere a informațiilor către formarea de competențe, valori și atitudini. În acest context, școala devine un spațiu al descoperirii, al reflecției și al dezvoltării personale.

Conceptul de „lumină” simbolizează cunoașterea, claritatea și înțelegerea lumii, în timp ce „renașterea” reprezintă procesul continuu de evoluție și transformare a individului. Educația devine astfel o experiență complexă de viață, nu doar un proces formal.

Curente pedagogice moderne susțin învățarea activă. John Dewey consideră că experiența este esențială în învățare, iar Lev Vygotsky evidențiază rolul interacțiunii sociale în dezvoltarea cognitivă.

Integrarea artei în educație contribuie la dezvoltarea creativității, expresivității și inteligenței emoționale. Artă devine un instrument de explorare a sinelui și a lumii.

Dimensiunea culturală ajută elevii să se conecteze la valori universale și naționale, formându-și identitatea și spiritul critic. Renașterea istorică rămâne un model de progres intelectual și artistic.

PARTE PRACTICĂ

Proiectul educațional propune activități interdisciplinare centrate pe implicarea activă a elevilor.

Prin brainstorming, elevii explorează conceptul de „renaștere” din perspective personale și culturale, dezvoltând gândirea critică.

Atelierele artistice permit exprimarea creativă prin desen, pictură sau creații digitale, stimulând imaginația și expresivitatea.

Jocurile de rol și teatrul educațional dezvoltă empatia, comunicarea și colaborarea între elevi.

Jurnalul reflexiv oferă oportunitatea de autocunoaștere și analiză a progresului personal.

Proiectele de grup dezvoltă spiritul de echipă, responsabilitatea și capacitatea de organizare.

Tehnologia digitală este utilizată pentru realizarea de prezentări interactive și materiale multimedia.

Activitatea finală constă într-o expoziție a lucrărilor elevilor, moment care valorifică munca și creativitatea acestora.

EVALUARE ȘI FEEDBACK

Evaluarea este continuă și formativă, punând accent pe proces, nu doar pe rezultat. Se utilizează observarea sistematică, analiza produselor realizate și autoevaluarea.

Feedback-ul este constructiv și sprijină dezvoltarea fiecărui elev, încurajând creativitatea, implicarea și colaborarea.

CONCLUZII

Proiectul evidențiază importanța unei educații moderne, interdisciplinare și creative. Elevul devine participant activ în procesul de învățare.

Conceptul de „renaștere” reflectă evoluția personală și intelectuală a fiecărui elev.

Prin îmbinarea artei, culturii și tehnologiei, educația devine un proces dinamic, relevant și adaptat societății contemporane.

BIBLIOGRAFIE

Dewey, John – *Experiență și educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1975.
Vygotsky, Lev S. – *Gândire și limbaj*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1971.
Cucoș, Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.
Cerghit, Ioan – *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006.

Rolul tehnologiilor moderne în regenerarea educației în învățământul tehnic

Lemnar Gabriela

Liceul Auto „Traian Vuia”

Motivația elevilor reprezintă unul dintre cei mai importanți factori care influențează performanța școlară și implicarea în activitățile educaționale. În contextul actual al educației, caracterizat prin diversitate, digitalizare și schimbări rapide, profesorul trebuie să identifice și să aplice strategii eficiente pentru stimularea interesului elevilor.

Motivația poate fi definită ca ansamblul factorilor interni și externi care determină comportamentul de învățare. Din punct de vedere pedagogic, aceasta se împarte în două categorii principale: motivația intrinsecă și motivația extrinsecă. Motivația intrinsecă este generată de dorința elevului de a cunoaște, de curiozitate și de satisfacția personală, în timp ce motivația extrinsecă este determinată de recompense externe, precum notele sau aprecierea socială.

Un rol esențial în stimularea motivației îl are profesorul, prin modul în care organizează și desfășoară activitatea didactică. Utilizarea metodelor interactive, precum învățarea prin descoperire, problematizarea sau lucrul în echipă, contribuie la crearea unui mediu educațional atractiv. În învățământul tehnic, activitățile practice și aplicative au un impact major asupra interesului elevilor, deoarece aceștia pot observa utilitatea concretă a cunoștințelor dobândite.

De asemenea, relația profesor-elev este un factor determinant în creșterea motivației. Un climat bazat pe respect, încredere și comunicare deschisă favorizează implicarea activă a elevilor. Profesorul trebuie să ofere feedback constructiv, să încurajeze progresul și să valorizeze efortul depus, nu doar rezultatul final.

Integrarea tehnologiilor digitale în procesul de predare-învățare reprezintă o altă modalitate eficientă de motivare. Platformele educaționale, aplicațiile interactive și resursele multimedia pot transforma lecțiile într-o experiență atractivă și relevantă pentru elevii din generația actuală. Aceste instrumente permit personalizarea învățării și adaptarea la ritmul fiecărui elev.

Un alt aspect important îl reprezintă adaptarea conținutului la nivelul și interesele elevilor. Diferențierea și individualizarea învățării contribuie la creșterea încrederii în sine și la dezvoltarea autonomiei. Elevii care se simt înțeleși și susținuți sunt mai predispuși să se implice activ în procesul educațional.

Evaluarea joacă, de asemenea, un rol important în motivarea elevilor. O evaluare corectă, transparentă și orientată spre progres poate stimula dorința de învățare. Utilizarea evaluării formative, prin feedback continuu, permite elevilor să își conștientizeze punctele forte și aspectele care necesită îmbunătățire.

În învățământul profesional și tehnic, motivarea elevilor poate fi realizată și prin corelarea conținuturilor cu cerințele pieței muncii. Prezentarea unor exemple concrete din domeniul profesional și implicarea elevilor în proiecte practice contribuie la dezvoltarea competențelor necesare integrării socio-profesionale.

În concluzie, motivarea elevilor este un proces complex și continuu, care necesită implicarea activă a cadrului didactic. Prin utilizarea unor metode moderne, prin crearea unui climat pozitiv și prin adaptarea strategiilor didactice la nevoile elevilor, profesorul poate contribui semnificativ la creșterea performanței școlare și la dezvoltarea personală a acestora.

Bibliografie

Cucoș, Constantin – Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014.

Joița, Elena – Pedagogie și elemente de psihologie școlară, Editura Arves, Craiova, 2006.

Iucu, Romiță – Managementul clasei de elevi, Editura Polirom, Iași, 2006.

Lumină și Renaștere în Educație – Perspective Culturale, Artistice și Pedagogice

Prof. Andreea-Emilia Lulea

Grădinița cu P.P. Nr. 6, Alexandria, jud Teleorman

Educația reprezintă un proces complex și continuu, esențial pentru formarea personalității umane și integrarea armonioasă în societate. Conceptul de „lumină și renaștere” în educație sugerează ideea de transformare, evoluție și redescoperire a valorilor autentice, atât la nivel individual, cât și colectiv. Aceste noțiuni sunt strâns legate de dezvoltarea culturală, artistică și pedagogică, contribuind la crearea unui mediu educațional dinamic și inovator.

Din perspectivă culturală, educația este un mijloc fundamental de transmitere a valorilor, tradițiilor și identității unui popor. „Lumina” simbolizează cunoașterea, înțelegerea și deschiderea către diversitate, în timp ce „renașterea” reflectă capacitatea societății de a se adapta și de a se reinventa. În contextul actual, marcat de globalizare și schimbări rapide, educația trebuie să promoveze respectul pentru diversitatea culturală și dialogul intercultural. Astfel, copiii și tinerii sunt încurajați să-și cunoască rădăcinile, dar și să fie deschiși către alte culturi, dezvoltând toleranță și empatie.

Din punct de vedere artistic, educația capătă o dimensiune creativă și expresivă. Arta, sub toate formele sale – muzică, desen, teatru, dans – devine un instrument esențial pentru dezvoltarea sensibilității și imaginației. „Lumina” în acest context poate fi interpretată ca inspirație și descoperire de sine, iar „renașterea” ca proces de creare și recreare continuă. Activitățile artistice îi ajută pe copii să-și exprime emoțiile, să-și dezvolte gândirea critică și să dobândească încredere în propriile capacități. În special în educația timpurie, integrarea artei în procesul didactic contribuie la o învățare mai atractivă și eficientă.

Din perspectivă pedagogică, „lumina și renașterea” implică modernizarea metodelor de predare și adaptarea acestora la nevoile actuale ale elevilor. Educația tradițională, centrată pe

transmiterea de informații, este treptat înlocuită de o educație centrată pe elev, care pune accent pe participare activă, colaborare și gândire critică. Profesorul nu mai este doar un furnizor de cunoștințe, ci devine un ghid, un facilitator al învățării. „Lumina” se reflectă în accesul la informație și în dezvoltarea competențelor, iar „renașterea” în capacitatea sistemului educațional de a se adapta la noile tehnologii și cerințe sociale.

Un rol important în acest proces îl are integrarea tehnologiei în educație. Platformele digitale, resursele online și instrumentele interactive contribuie la diversificarea metodelor de predare și la creșterea interesului pentru învățare. Totuși, această transformare trebuie realizată echilibrat, astfel încât tehnologia să completeze, nu să înlocuiască relația umană dintre profesor și elev.

De asemenea, conceptul de „renaștere” în educație poate fi asociat și cu dezvoltarea personală și emoțională a elevilor. Educația modernă nu se limitează doar la transmiterea de cunoștințe, ci urmărește formarea unor indivizi autonomi, responsabili și echilibrați. Astfel, sunt promovate valori precum respectul, cooperarea, empatia și responsabilitatea socială.

În concluzie, „lumina și renașterea” în educație reprezintă un ideal care îmbină tradiția cu inovația, cultura cu creativitatea și teoria cu practica. Prin valorificarea perspectivelor culturale, artistice și pedagogice, educația poate deveni un instrument puternic de transformare a individului și a societății. Este esențial ca sistemul educațional să continue să evolueze, oferind fiecărui copil șansa de a-și descoperi potențialul și de a contribui activ la construirea unui viitor mai bun.

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE - PERSPECTIVE PEDAGOGICE ȘI PRACTICI INOVATOARE

Prof. de matematică, Lupu Raluca-Maria
Școala Gimnazială „Gheorghe Nicolau” Români, jud. Neamț

1. Fundamentare teoretică

Educația contemporană traversează o perioadă de transformări profunde, generate de dinamica societății, de evoluția tehnologică și de schimbările culturale. Conceptul de „lumină” în educație poate fi interpretat ca simbol al cunoașterii, al clarității și al descoperirii de sine, în timp ce „renașterea” sugerează reînnoirea practicilor didactice și adaptarea la nevoile elevilor din secolul XXI.

În viziunea pedagogiei moderne, procesul educațional nu mai este centrat exclusiv pe transmiterea de informații, ci pe formarea de competențe, dezvoltarea gândirii critice și stimularea creativității. Astfel, profesorul devine facilitator al învățării, ghidând elevii în explorarea cunoașterii și în construirea unor sensuri personale ale informațiilor dobândite.

Teoriile constructiviste susțin ideea că elevii își construiesc propriile cunoștințe prin experiențe directe și reflecție. În acest context, „renașterea” educației presupune integrarea metodelor interactive, colaborative și interdisciplinare. Învățarea devine un proces activ, în care elevii sunt implicați în rezolvarea de probleme, în investigare și în cooperare.

În predarea matematicii, aceste principii capătă o importanță deosebită. Matematica nu mai trebuie percepută doar ca o disciplină abstractă, ci ca un instrument de înțelegere a realității. Prin metode moderne, profesorul poate transforma lecțiile într-un spațiu al descoperirii, în care elevii își dezvoltă gândirea logică, spiritul critic și capacitatea de a aplica cunoștințele în situații concrete.

2. Partea practică - exemple de bune practici

În activitatea didactică la clasă, implementarea unor strategii inovatoare contribuie la crearea unui mediu educațional stimulat și incluziv, în care fiecare elev are șansa de a se dezvolta în ritmul propriu.

Un exemplu relevant este utilizarea învățării prin proiecte. În cadrul unui proiect intitulat „Matematica în viața de zi cu zi”, elevii au fost implicați în activități interdisciplinare, analizând situații reale în care matematica este aplicabilă (calculul bugetului personal, măsurători, statistici simple). Aceștia au realizat prezentări, afișe și exerciții aplicative, dezvoltându-și atât competențele matematice, cât și pe cele sociale.

Un alt exemplu este utilizarea metodelor activ-participative în predarea noțiunilor matematice. De exemplu, în predarea fracțiilor sau a proporțiilor, elevii pot lucra în echipe pentru a rezolva probleme practice, pot utiliza materiale concrete sau pot simula situații din viața reală. Brainstorming-ul și dezbaterile sunt utilizate pentru a identifica mai multe modalități de rezolvare a unei probleme, stimulând gândirea divergentă.

Integrarea tehnologiei digitale în procesul educațional reprezintă, de asemenea, o formă de „renaștere” a predării matematicii. Utilizarea platformelor educaționale, a aplicațiilor interactive și a resurselor multimedia facilitează înțelegerea conceptelor abstracte.

De exemplu, graficele funcțiilor pot fi vizualizate dinamic, iar exercițiile interactive oferă feedback imediat elevilor.

De asemenea, utilizarea jocului didactic contribuie la creșterea motivației pentru învățare. Concursurile pe echipe, quiz-urile matematice sau aplicațiile de tip gamification

transformă lecția într-o experiență atractivă. Elevii devin mai implicați și își dezvoltă încrederea în propriile capacități.

Nu în ultimul rând, integrarea elementelor artistice în predarea matematicii poate aduce un plus de creativitate. De exemplu, elevii pot realiza desene bazate pe forme geometrice, pot crea modele repetitive sau pot explora simetria în artă. Astfel, matematica devine mai accesibilă și mai interesantă.

3. Concluzii

„Lumina și renașterea” în educație reflectă necesitatea unei schimbări de paradigmă, în care accentul este pus pe elev, pe nevoile și interesele sale. Profesorul are responsabilitatea de a crea contexte de învățare relevante, atractive și adaptate realităților actuale.

În predarea matematicii, această transformare presupune renunțarea la metodele tradiționale rigide și adoptarea unor strategii moderne, centrate pe elev. Prin utilizarea metodelor interactive, a tehnologiei și a aplicațiilor practice, matematica devine mai accesibilă și mai atractivă.

Astfel, procesul de predare-învățare devine mai eficient și mai motivant, contribuind la formarea unor elevi autonomi, creativi și capabili să aplice cunoștințele dobândite în viața reală. Educația devine, în acest mod, un proces de iluminare și transformare, pregătind elevii pentru provocările viitorului.

4. Bibliografie

- 1) Cerghit, Ioan, „*Metode de învățământ*”, Editura „Polirom”, Iași, 2006;
- 2) Cucoș, Constantin, „*Pedagogie*”, Editura „Polirom”, Iași, 2014;
- 3) Joita, Elena, „*Instruirea constructivistă*”, Editura „Didactică și Pedagogică”, București, 2006;
- 4) Iucu, Romița, „*Managementul clasei de elevi*”, Editura „Polirom”, Iași, 2006.

EDUCAȚIA ÎN ERA DIGITALĂ LA CICLUL PRIMAR

Prof. învăț. primar- Maier Ana- Maria

Șc. Gimnazială „Axente Sever,, Aiud- Alba

Educația digitală reprezintă o componentă importantă a învățământului primar în era tehnologiei. Modalitățile de abordare a educației digitale în acest nivel educațional pot include:

1. Integrarea tehnologiei în procesul de predare și învățare: utilizarea tabletelor, a calculatoarelor sau a altor dispozitive tehnologice în clasă pentru a dezvolta abilități digitale și pentru a îmbunătăți înțelegerea conținutului didactic.
2. Utilizarea platformelor online și a aplicațiilor educaționale: accesul la resurse online care pot susține și extinde cunoștințele elevilor, precum jocuri educaționale, teste interactive sau materiale video.

3. Dezvoltarea competențelor digitale: învățarea elevilor să folosească instrumente digitale în mod eficient și responsabil, precum realizarea de prezentări, editarea de imagini sau comunicarea online într-un mod sigur.
4. Promovarea gândirii critice și a rezolvării de probleme: utilizarea tehnologiei pentru a stimula elevii să gândească critic și să găsească soluții la probleme complexe, prin intermediul unor activități interactive și provocatoare.
5. Colaborarea și comunicarea online: implicarea elevilor în proiecte de grup care implică colaborarea și comunicarea online, prin intermediul platformelor de colaborare și a uneltelor de comunicare digitală. Un exemplu în acest sens este întâlnirea săptămânală cu d- na povestitoare , în cadrul proiectului Ovidiu Ro și promovarea lucrărilor elevilor în cadrul Pușculiței cu povești.

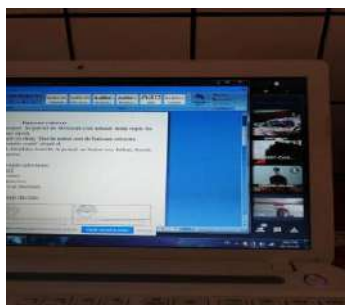
6. Educația digitală orientată către siguranța online: abordarea aspectelor legate de siguranța în mediul online, cum ar fi protecția datelor personale, prevenirea cyberbullying-ului sau recunoașterea informațiilor false (fake news).

7. Formarea continuă a cadrelor didactice: oferirea de traininguri și resurse pentru a sprijini cadrele didactice în utilizarea tehnologiei în clasă și pentru a le ajuta să integreze și să dezvolte educația digitală în curriculum.

Prin adoptarea acestor modalități de abordare a educației digitale în învățământul primar, elevii vor avea oportunitatea de a dezvolta abilități relevante pentru societatea digitală în care trăim, precum și de a-și extinde horizonul de cunoștințe și de a-și dezvolta creativitatea și gândirea critică.

De exemplu, scopul unei activități de comunicare în limba română în online a fost familiarizarea cu textul (titlu, autor, propoziții, alineate), iar ca obiective am urmărit: să citească corect, conștient și fluent, să alcătuiască propoziții cu termenii noi, să scrie însușirile unor cuvinte din text, să unească cu ajutorul săgeților sinonime, să precizeze valoarea de adevăr a unor propoziții legate de conținutul poeziei, să completeze online alte titluri care se potrivesc versurilor, să deseneze o scenă referitoare la poezie, să recite cu intonație a doua strofă, dar și să cânte un colind folosind site ul youtube. În prima parte a lecției, elevii s-au familiarizat cu conținutul textului, au citit textul pe un ton liniștit, potrivit stării create de autor. Au subliniat cuvintele necunoscute pe manualul tipărit, au observat imagini sugestive de pe internet pentru acestea prin share screen, am accesat platforma dextonline pentru a afla explicația lor.

Ora de dezvoltare personală în care am vorbit despre educația financiară ne-a permis să avem în mijlocul nostru un funcționar al unei bănci locale, prin intermediul zoom, care a

prezentat elevilor un material despre apariția banilor. Într-o altă oră am avut prilejul de a-l cunoaște pe Peper, robotul care a răspuns curiozităților micilor școlari.

Un alt aspect important este **implicarea părinților** în procesul de educație al copiilor lor. Părinții pot fi parteneri activi în educația copiilor și pot contribui la formarea acestora în domeniile noilor educații. De exemplu, ei pot organiza activități extracurriculare sau pot susține proiecte educaționale în cadrul școlii. În condițiile învățării la distanță, accesul părinților la rezultatele evaluării copiilor și, cu atât mai puțin, la parcursul acestuia este mult îngrădit.

Dacă în sistemul hibrid dascălul avea acces la catalogul fizic și, astfel, exista posibilitatea informării părinților, în sistemul online părinții nu pot fi informați sau informația ajunge mult mai greu la aceștia. Una dintre cele mai bune metode de a trece peste toate aceste probleme este existența unui catalog electronic. Mulți părinți și, mai ales, multe cadre didactice încă au îndoieli cu privire la utilitatea unui catalog electronic de aceea doresc să prezint beneficiile unui astfel de instrument pentru dezvoltarea copilului. Un catalog electronic înseamnă mai mult decât note! Când ne gândim la clasicul catalog școlar, ne imaginăm automat notele în catalog. Însă, dacă punem acest instrument în contextul digital, putem vedea o mulțime de noi posibilități de implicare în dezvoltarea copilului, mai ales în ceea ce el înțelege prin educație. Un prim avantaj al unui catalog electronic este că îi ajută pe părinți să afle, în timp real, mai multe despre activitatea școlară a copiilor. Apoi, contactul cu școala ar fi complet și mai frecvent, prin intermediul unui astfel de instrument. Părinții ar fi la curent cu activitățile elevilor și ar putea continua acasă educația de la școală. De asemenea, colaborarea dintre părinți și cadre didactice ar fi mai strânsă. Nu în ultimul rând, un catalog electronic simplifică și munca profesorilor. Mediile se calculează automat, se întocmesc rapoarte, partea administrativă se reduce. Astfel, cadrele didactice ar avea mai mult timp pentru a interacționa cu elevii.

Catalogul electronic ajută la comunicarea prin mesaje text și imagini cu elevi/părinți/profesori; oferă feedback continuu prin aprecierea implicării, participare activă la oră, nivelul de pregătire al copilului pe o anumită temă prin sistemul de plusuri și minusuri implementat;

Părintele are acces la testele asigurate către copilul său, inclusiv la răspunsurile acestuia și la feedbackul profesorului acolo unde este cazul poate comunica prin mesaje cu profesorii clasei și conducerea școlii; primește notificări cu privire la note și absențe.

Deasemenea, **colaborarea între diferite instituții** și organizații poate fi extrem de benefică în abordarea noilor educații în învățământul primar. De exemplu, școlile pot colabora cu organizații neguvernamentale sau cu companii private pentru a organiza programe educative sau traininguri pentru elevi și profesori. Așa i-am cunoscut pe colegii noștri de la învățământul special, am participat activi, intrând în rolul unor personaje din povești prin intermediul jocului de rol, în cadrul întâlnirilor cu doamna povestitoare de la Atelierul de povești.

În plus, **utilizarea tehnologiei și a resurselor online** poate fi o metodă eficientă de a aduce noile educații în clasele de învățământ primar. Platformele online sau aplicațiile educaționale pot fi folosite pentru a crea lecții interactive, materiale educative sau evaluări online în domeniile noilor educații.

În concluzie, abordarea noilor educații în învățământul primar necesită o colaborare strânsă între profesori, părinți, instituții și organizații, precum și utilizarea tehnologiei și a resurselor online. Prin implementarea acestor modalități de abordare, elevii vor avea posibilitatea să dobândească competențe esențiale pentru a se dezvolta într-o manieră armonioasă și echilibrată în societatea actuală.

Bibliografie

1. Gheorghiu, Rodica (2016). Metode și tehnici moderne de predare-învățare. Editura Didactică și Pedagogică, București.
2. Istrate, Elena, și Ioana Șerban (2019). Resurse educaționale digitale în contextul învățământului modern. Editura ALL, București.
3. Mihăilescu, Livia (2017). Abordări interdisciplinare în învățământul primar. Editura Didactică și Pedagogică, București.

LUMINĂ ȘI RENĂȘTERE ÎN EDUCAȚIE

ÎNVĂȚĂTORUL-GRĂDINARUL UNOR MINȚI CE VOR ÎNFLORII

MÂINE

Prof. MAN CRISTINA

Școala Gimnazială,, Andrei Șaguna

Loc. Toplița, Jud. Harghita

Educația a fost întotdeauna comparată cu lumina – acel element care risipește umbrele ignoranței și oferă formă realității. În contextul actual, a vorbi despre o „Renaștere” în educație nu este doar o figură de stil, ci o necesitate pedagogică. Învățătorul contemporan nu mai este doar un transmițător de informații, ci un veritabil *Uomo Universale* al sălii de clasă, un arhitect de suflete care trebuie să armonizeze cunoașterea științifică cu frumosul artistic și valorile morale.

Renașterea istorică a reșezat omul în centrul universului. Transpus în plan pedagogic, acest principiu devine *educația centrată pe elev*. Din perspectivă culturală, școala trebuie să redevină un loc al interogației și al curiozității vii.

Pentru o învățătoare, „lumina” culturală înseamnă deschiderea orizonturilor dincolo de manual. Înseamnă a-i învăța pe copii că matematica are poezia ei, că istoria este o poveste vie despre oameni și că lectura este o fereastră către alte lumi. Într-o epocă dominată de digitalizare, reîntoarcerea la valorile clasice – dialogul socratic, respectul pentru cuvântul scris și înțelegerea contextului cultural – reprezintă fundamentul pe care se construiește un caracter integru.

Arta nu este un appendice al educației (reduc la orele de desen sau muzică), ci este însăși metoda prin care cunoașterea devine atractivă și memorabilă. În perioada Renașterii, marii maeștri precum Leonardo da Vinci demonstreu că observația artistică este strâns legată de cercetarea științifică.

La nivelul învățământului primar, integrarea artisticului în procesul de predare-învățare-evaluare are beneficii profunde:

- **Stimularea creativității:** Utilizarea metaforelor, a desenului schematic sau a dramatizării ajută la internalizarea conceptelor abstracte.
- **Educația senzorială:** Un mediu de învățare estetic, organizat cu gust, influențează starea de bine a elevului și receptivitatea acestuia.
- **Armonia:** Învățătoarea „pictează” zi de zi un tablou al cunoașterii, unde fiecare elev contribuie cu propria sa culoare, învățând astfel valoarea diversității și a colaborării.

O „Renaștere” pedagogică presupune o schimbare de paradigmă în relația învățător-elev. Lumina pedagogică se traduce prin entuziasm și inspirație. Dacă învățătorul nu „arde” pentru meseria sa, nu poate lumina calea elevilor săi.

Pedagogia modernă, inspirată de spiritul renescentist, pune accent pe:

- **Învățarea integrată:** Depășirea barierelor rigide dintre discipline. Un proiect despre „Lună”, de exemplu, poate include elemente de științe, literatură, muzică și mitologie.
- **Autonomia elevului:** Încurajarea spiritului critic și a cercetării individuale. Elevul nu este un vas care trebuie umplut, ci o făclie care trebuie aprinsă.
- **Empatia și Inteligența Emoțională:** Recunoașterea faptului că dezvoltarea intelectuală este indisolubil legată de echilibrul emoțional.

A educa în spiritul luminii și al renașterii înseamnă a crede în potențialul nelimitat al fiecărui copil. Pentru o învățătoare, această misiune este o formă de artă supremă. Fiecare zi la catedră este o oportunitate de a sculpta în „marmura brută” a neștiinței, scoțând la iveală chipul luminos al cunoașterii și al umanității.

Educația nu este doar pregătire pentru viață, ci este viața însăși, trăită sub semnul curiozității, al frumosului și al dorinței perpetue de autodepășire. Prin noi, dascălii, lumina Renașterii continuă să strălucească în ochii fiecărei generații de elevi.

O „Renaștere” educațională nu poate rămâne la stadiul de concept abstract; ea trebuie să se manifeste în gesturile zilnice ale învățătoarei. Pentru a aduce lumina cunoașterii în sufletele elevilor, cadrul didactic poate apela la strategii care valorifică interdependența dintre minte, inimă și mână.

- **Metoda Proiectului ca Laborator de Creație:** Elevii nu trebuie să fie spectatori, ci „ucenici” în atelierul cunoașterii. Proiectele tematice (ex: „*Grădina mea interioară*” sau „*Călătorie în Univers*”) permit explorarea transdisciplinară, oferind copiilor libertatea de a investiga, de a greși și de a descoperi, asemenea marilor spirite renaștentiste.
- **Valorificarea Eroilor și Modelelor:** Prezentarea marilor personalități ale culturii nu ca pe niște nume dintr-un manual, ci ca pe niște modele de perseverență și curiozitate. Povestind despre pasiunea unui cercetător sau sensibilitatea unui poet, învățătoarea umanizează informația.
- **Clasa ca Microcosm Cultural:** Transformarea spațiului fizic al clasei într-un centru de resurse vii – colțuri dedicate lecturii, experimentelor științifice și creației plastice. Un mediu bogat din punct de vedere vizual și intelectual stimulează învățarea implicită.

În procesul de renaștere a educației, tehnologia trebuie privită ca un „nou instrument al pictorului”. Dacă în secolul al XV-lea tiparul a fost cel care a democratizat lumina culturii, astăzi mediul digital are același potențial. Totuși, rolul învățătoarei este esențial în procesul de *filtrare*.

Lumina în educație înseamnă astăzi și alfabetizare digitală etică. Elevul trebuie învățat să folosească tehnologia pentru a crea, nu doar pentru a consuma. Un videoclip despre natură sau un soft educațional de geometrie pot deveni ferestre către o înțelegere mai profundă, atâta timp cât ele sunt ghidate de o mână umană și de un scop pedagogic clar. Tehnologia trebuie să servească spiritului, nu să îl înlocuiască.

Nu putem vorbi despre o renaștere a sistemului fără o renaștere a vocației. Învățătorul este „făclierul” care trebuie să își mențină propria lumină vie într-un sistem uneori rigid sau birocratic. Această reziliență vine din capacitatea de a găsi sens în micile succese: o întrebare inteligentă, un desen plin de emoție sau un conflict rezolvat prin dialog.

Auto-perfecționarea continuă – lectura personală, vizitele la muzee, participarea la ateliere de dezvoltare – reprezintă „uleiul” care menține flacăra aprinsă. Un dascăl care continuă să învețe este un dascăl care inspiră.

Educația nu este o destinație, ci o stare de spirit. „Lumina și Renașterea” în școala primară reprezintă angajamentul nostru de a nu lăsa rutina să stingă uimirea copiilor. Prin împletirea culturii cu arta și a pedagogiei cu iubirea, transformăm fiecare oră de curs într-un act de creație.

Suntem, în ultimă instanță, grădinarii unor minți ce vor înflori mâine. Dacă reușim să sădim semințele curiozității și să le udăm cu lumina valorilor umane, atunci am reușit să înfăptuim cea mai frumoasă renaștere dintre toate: formarea unui OM frumos.

Educația pozitivă – pilon al incluziunii autentice în mediul preșcolar

Motto: „Educația nu înseamnă doar pregătirea pentru succesul academic, ci cultivarea resurselor interioare care permit fiecărui copil să înflorească.” (Martin Seligman)

Dincolo de mediul protejat al familiei, învățământul preșcolar reprezintă prima etapă fundamentală, în care copilul ia contact cu diversitatea socială. În acest context, incluziunea trebuie înțeleasă ca un proces activ de valorizare a fiecărui individ, nu doar ca un proces de integrare fizică a copiilor cu cerințe educaționale speciale sau care provin din medii defavorizate în aceeași grupă. Educația pozitivă intervine aici ca un catalizator esențial, schimbând paradigma de la „ce îi lipsește copilului” la „ce resurse și puncte forte posedă acesta”. Abordarea bazată pe psihologia pozitivă (modelul PERMA adaptat) susține că un copil care se simte în siguranță emoțională și acceptat de grup are o disponibilitate mult mai mare pentru învățare. În grădiniță, incluziunea prin lentila educației pozitive se traduce prin cultivarea unui climat în care diferențele sunt privite ca oportunități de explorare, nu ca bariere. Astfel, educatoarea devine un arhitect al rezilienței, oferind fiecărui preșcolar instrumentele necesare pentru a-și recunoaște propriile emoții și pentru a empatiza cu ceilalți.

Prezentul articol își propune să analizeze modul în care strategiile educației pozitive (centrarea pe punctele forte, utilizarea laudei descriptive și a rutinelor de conectare) facilitează integrarea socio-emoțională a tuturor copiilor. Într-o grupă incluzivă, succesul nu este măsurat doar prin achiziții cognitive, ci prin gradul de apartenență și prin starea de bine, pe care le experimentează fiecare copil, indiferent de bagajul socio-cultural sau biologic, cu care pășește în sala de grupă.

Educația pozitivă, așa cum am precizat anterior, nu înseamnă ignorarea dificultăților, ci construirea resurselor interioare pentru a le face față. În cele ce urmează vom detalia Modelul PERMA al lui Martin Seligman, adaptat pentru copiii de 3-6 ani. Acest model include: P (Emoții pozitive) – crearea unui climat de bucurie și siguranță, cum sunt jocurile de spargerea gheții, E (Angajament) – identificarea stării de flow prin activități care se potrivesc nivelului fiecărui copil, cum este, de exemplu, diferențierea sarcinilor, R (Relații pozitive) – învățarea empatiei și a colaborării, esențial pentru copiii care riscă excluderea, M (Semnificație) – sentimentul de a aparține grupului și de a contribui; fiecare copil are un „rol” în grupa din care face parte, A (Realizare) – celebrarea micilor progrese individuale, nu doar a performanței standard.

Pentru ca incluziunea să fie reală, educatorul poate recurge la următoarele tehnici:

1. Limbajul bazat pe puncte tari (Strenght-based approach): un copil energetic, care, de obicei, este etichetat drept „agitat”, poate fi descris ca având „multă energie și mult entuziasm”, direcționând această resursă spre sarcini motorii, utile grupei.

2. Lauda descriptivă: în locul unui simplu „Bravo!”, folosim: „Am observat cum l-ai ajutat pe colegul tău să strângă cuburile. Asta înseamnă să fii un coleg bun.” Acest tip de feedback întărește identitatea pozitivă a copilului.
3. Rutinele de conectare: „Întâlnirea de dimineață” devine un spațiu de validare, unde fiecare copil este salutat și întrebat cum se simte, folosind instrumente vizuale, cum este, de exemplu, „Termometrul Emoțiilor”.

Pentru o conturare mai clară a tuturor aspectelor teoretice enunțate anterior, voi prezenta, pe scurt, idei de strategii practice, respectiv două propuneri de activități specifice educației pozitive, în context incluziv.

- a) Activitatea „Detectivii de fapte bune”-o activitate focusată pe relații pozitive, sfera emoțională. Scopul acestei activități este să mute atenția de la comportamentele problematice, la cele de sprijin și cooperare. Ca resurse, avem nevoie de un borcan transparent, decorat într-un mod atractiv pentru copii, și de jetoane colorate. Educatoarea le explică preșcolarilor că toți copiii din grupă sunt „detectivi” în căutarea bunătății. Ori de câte ori un copil observă un coleg care ajută (îi oferă un șervețel, îi dă un creion, îl invită la joc), anunță educatoarea. Impactul incluziv constă în faptul că acei copii cu dificultăți de integrare sau CES sunt „vânați” simbolic pentru lucrurile mici, pe care le fac bine. În momentul în care borcanul se umple, grupa primește o recompensă colectivă (o poveste în plus, un joc preferat). Acest tip de activitate are și marele avantaj că transformă succesul individual în succes comun, eliminând competiția, deloc necesară și chiar nocivă la vârsta preșcolară.
- b) Activitatea „Scaunul Puterilor Mele”-o activitate focusată pe punctele tari, pe stima de sine. Reprezintă o metodă excelentă pentru a valida identitatea fiecărui preșcolar, într-un cadru de grup. Ca resurse, avem nevoie de un scaun, decorat special, cu pelerină și coroană, și un set de carduri vizuale cu calități, de exemplu: „Sunt răbdător”, „Sunt curajos”, „Sunt un bun pictor”. Zilnic sau săptămânal, prin rotație, un copil ocupă „Scaunul Puterilor”. Colegii sunt invitați să enumere „puteri” pe care le-au observat la acesta, în ziua respectivă. Educatoarea ghidează discuția, ca în următorul exemplu: „Am văzut că Mihai a fost foarte atent când am pictat. El are puterea Răbdării.” Abordând acest tip de activitate, impactul incluziv este uriaș: pentru un copil, care vine dintr-un mediu vulnerabil sau care se simte deseori în urmă, faptul că întreaga grupă îi recunoaște o calitate („o putere”) este un motor imens pentru reziliență. Se pune accent pe diversitatea talentelor, nu pe standardizarea lor.

Implementarea educației pozitive în învățământul preșcolar transformă conceptul de incluziune dintr-o obligație administrativă într-o realitate trăită zi de zi la grupă. Prin concentrarea pe punctele tari și prin cultivarea emoțiilor pozitive, educatoarea nu doar că sprijină copiii vulnerabili, dar educă întreaga grupă în spiritul empatiei și al rezilienței. Într-un mediu în care fiecare copil se simte văzut, auzit și valorizat pentru contribuția sa unică, barierele sociale dispar, lăsând loc unei comunități de învățare armonioase. Succesul incluziunii nu se măsoară în progrese academice imediate, ci în scripirea din ochii unui copil, care descoperă că are „o putere” și că aparține, cu drepturi depline, grupului său.

Succesul unei abordări incluzive, bazate pe educația pozitivă, depinde fundamental de triumphiul educațional copil-educator-părinte. Pentru copiii provenind din medii vulnerabile sau cu cerințe educaționale speciale, consistența mesajelor primite acasă și la grădiniță este vitală pentru formarea unei imagini de sine sănătoase. Colaborarea cu familia în acest context nu se rezumă la informări administrative, ci la un transfer de bune practici. În acest scop, educatoarea poate sprijini părinții prin: focusul pe reușite (comunicarea zilnică ar trebui să înceapă cu un aspect pozitiv, de exemplu, ce a reușit să facă bine acel copil, schimbând perspectiva părintelui de la grijă și deficit către progres și potențial), limbajul comun (încurajarea părinților să folosească acasă tehnici precum „lauda descriptivă” sau „borcanul cu fapte bune”, creând astfel un mediu predictibil și securizant pentru copil), ateliere de susținere (organizarea unor scurte sesiuni de consiliere, unde părinții pot învăța despre identificarea punctelor tari de caracter ale copiilor lor, transformând rezistența față de incluziune în cooperarea activă). O familie care se simte validată și ascultată va deveni cel mai mare aliat al procesului incluziv, înțelegând că starea de bine a copilului este fundamentul oricărei achiziții academice viitoare.

Acum, după ce am evidențiat rolul triumphiului educațional copil-educatoare-părinte în abordarea incluzivă, bazată pe educația pozitivă, voi oferi și mai multă claritate în ceea ce privește schimbarea de paradigmă, și anume, un tabel comparativ privind Abordarea Tradițională vs. Educația Pozitivă.

ASPECT	ABORDAREA TRADIȚIONALĂ (focus pe deficit)	EDUCAȚIA POZITIVĂ (focus pe resurse)
Perspectiva copilului	Se concentrează pe ce „nu poate”, pe ce îi lipsește.	Se concentrează pe punctele tari și pe talentele unice.
Gestionarea comportamentului	Corecție, pedepse sau recompense externe.	Conexiune emoțională și disciplină pozitivă.
Rolul educatoarei	Transmițător de cunoștințe și evaluator.	Facilitator al stării de bine și mentor emoțional.
Obiectivul incluziunii	Adaptarea copilului la normele grupei.	Valorizarea diversității ca resursă de învățare.
Feedback-ul oferit	Critică constructivă sau laudă generică („Bravo!”).	Laudă descriptivă și validarea efortului.

În vederea implementării cu succes a educației pozitive într-o grupă incluzivă, pot fi urmați câțiva pași simpli, precum: identificarea „insulelor de competență” (Chiar și cel mai provocator copil are ceva la care se pricepe. Acel talent va deveni ancora lui de încredere în fața grupei.), crearea unui „colț de liniște” (Este util să oferim copiilor un spațiu de autoreglare, nu de pedeapsă, unde aceștia pot merge să își gestioneze emoțiile copleșitoare.), modelarea vulnerabilității (Copiii învață empatia văzând-o la adult, de aceea nu vă temeți să spuneți că într-una dintre zile vă simțiți obosit și aveți nevoie de ajutorul copiilor.), privirea dincolo de comportament (În loc să reacționăm doar la efect, benefic este să ne întrebăm în permanență ce nevoie neîmplinită comunică un copil printr-un anume comportament.).

În încheiere, vă invit să reflectați la aceste patru întrebări, care sintetizează tema educației pozitive, în contextul incluziunii:

1. Dacă am privi fiecare copil din grupă exclusiv din prisma punctelor sale tari, cum s-ar schimba modul în care îi planificăm activitățile de mâine?
2. Cât de des folosim lauda descriptivă, în loc de evaluarea generică, pentru a-i ajuta pe copiii vulnerabili să își recunoască propria valoare?
3. Este grupa noastră un loc, în care copiii cu cerințe educaționale speciale sunt doar prezenți, sau este un loc în care aceștia simt că aduc o contribuție reală și valoroasă comunității noastre?
4. Cum putem noi, ca educatori, să ne cultivăm propria stare de bine (well-being), astfel încât să fim modele autentice de reziliență și empatie pentru copiii noștri?

Bibliografie

- Kohn, A. (2014). *Parenting necondiționat: De la recompense și pedepse la iubire și înțelegere.*
- Seligman, M. P. (2013). *Flourish: O nouă înțelegere vizionară a fericirii și a stării de bine.*
- Siegel, D., Payne Bryson, T. (2017). *Creierul copilului explicat părinților.*

ÎNVĂȚAREA BAZATĂ PE REZOLVAREA DE PROBLEME, APLICATĂ NOȚIUNII DE MODUL

Profesor Mate Mihaela, Colegiul Economic “Ion Ghica” Bacău

Fundamentare teoretică

În predarea noțiunii de modul al unui număr real, una dintre dificultățile majore întâlnite la elevii din învățământul tehnologic este trecerea de la definiția teoretică la aplicarea în contexte variate (ecuații, inecuații, funcții, limite, calcul integral). Pentru a facilita această tranziție și pentru a aduce „lumină” în înțelegerea conceptului, am utilizat metoda învățării bazate pe probleme, concretizată prin realizarea unui portofoliu de probleme structurat pe niveluri de dificultate și pe ani de studiu.

Parte practică

„Modulul – de la definiție la aplicații”. Activitatea a fost implementată la o clasă a XII-a de liceu tehnologic și a avut ca obiectiv formarea unei înțelegeri progresive și aplicate a noțiunii de modul.

Organizarea activității - elevii au primit sarcina de a construi un portofoliu care să includă probleme din diferite clase (IX–XII), evidențiind caracterul transversal al conceptului de modul. Structura portofoliului a fost prezentată și discutată cu elevii.

Nivel 1 - Înțelegere și aplicare directă (clasa a IX-a). Elevii au lucrat pe grupe ecuații cu modul (rezolvate prin cazuri) și aplicații practice care au pus în evidență interpretarea modulului ca distanță. Sarcina de lucru mai dificilă a ținut de discutarea soluțiilor unei ecuații cu modul în funcție de parametri și de identificarea existenței soluțiilor în funcție de condiții. Accentul a fost pus pe explicitarea corectă a modulului dar și pe verificarea soluțiilor obținute.

Nivel 2 – Corelare de concepte (clasa a X-a). Elevii au abordat: ecuații cu parametri și inecuații logaritmice care implică modul. Ca exemplu de sarcină amintim determinarea unei rădăcini independente de parametru și utilizarea relațiilor lui Viète. Competențele dezvoltate au fost: gândire analitică și corelarea noțiunilor (modul + logaritmi + ecuații).

Nivel 3 – Analiză și interpretare (clasa a XI-a). Activitatea a inclus: studiul funcțiilor cu modul, determinarea punctelor de extreme, aplicații pe clase de funcții continue și derivabile. Exemplu: identificarea punctelor unghiulare, interpretarea grafică a proprietăților unei funcții care conține modul. Trebuie să subliniem că aici apare „renașterea” înțelegerii noțiunii de modul deoarece elevii trec de la calcule mecanice la interpretare matematică și la vizualizarea grafică a unor proprietăți.

Nivel 4 – Integrare și aplicații avansate (clasa a XII-a). Elevii au lucrat: integrale cu modul, limite de șiruri sau de funcții intercalate cu calcul integral dar și probleme de optimizare. Exemplu de activitate de învățare: determinarea valorilor unui parametru pentru care o integrală este minimă sau maximă cu accent pe aplicabilitate și gândire globală pentru a eficientiza rezolvarea problemei prin proprietăți ale modulului.

Etapele activității:

- Selectarea problemelor - elevii au ales exerciții din materialul propus, adaptate nivelului lor.
- Rezolvarea pe cazuri. S-a insistat pe explicitarea corectă a modulului și pe organizarea logică a soluției.
- Lucrul pe echipe. Elevii au verificat reciproc soluțiile, explicând pașii realizați.
- Prezentarea. Fiecare elev a susținut oral o problemă, argumentând metoda aleasă.
- Reflecția (mini-interviu). Elevii au răspuns la întrebări precum: ”Unde ai întâmpinat dificultăți? Ce te-a ajutat să înțelegi mai bine? Ce tip de problemă ți s-a părut cel mai util?”

Aplicații alese de elevi, cu soluții complete de rezolvare.

1. Dacă $|a+c|=|b|$ arătați că ecuația $ax^2+bx+c=0$ are o rădăcină reală al cărei modul este 1. (clasa a IX-a)

Soluție: din condiția $|a+c|=|b|$ avem $a+c=b$ sau $a+c=-b$

i) dacă $a+c=b$ ecuația devine $ax^2+(a+c)x+c=0$. Se calculează delta $\Delta=(a-c)^2$ și se obțin rădăcinile $x_1=-1, x_2=-\frac{c}{a}$.

ii) dacă $a+c=-b$ ecuația devine $ax^2-(a+c)x+c=0$. Se calculează delta $\Delta=(a-c)^2$ și se obțin rădăcinile $x_1=1, x_2=\frac{c}{a}$.

2. Rezolvați inecuația $|x-2005|^{\log_2(4-x)} > |x-2005|^{\log_2(1+x)}$ (clasa a X-a)

Soluție: Prin rezolvarea condițiilor de existență a logaritmilor vom obține condiția $x \in (1,4)$. Dacă $x \in (1,4)$ baza $|x-2005|$ este mai mare ca 1 deci inecuația dată este echivalentă cu $\log_2(4-x) > \log_2(1+x)$ de unde avem $x \in \left(-\infty, \frac{3}{2}\right)$. Soluția finală va fi $x \in \left(1, \frac{3}{2}\right)$.

3. Determinați punctele de extrem local al funcției $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \begin{cases} |x^2-1|, & |x| \geq 1 \\ e-e^{-x^2}, & |x| < 1 \end{cases}$ (clasa a XI-a)

Soluție: după explicitarea funcției vom avea $f(x) = \begin{cases} x^2-1, & x \in (-\infty, -1] \cup [1, +\infty) \\ e-e^{-x^2}, & x \in (-1, 1) \end{cases}$. Se va arăta că funcția este continuă pe $\mathbb{R}$ și derivabilă pe $\mathbb{R}/\{-1, 1\}$. Se va calcula derivata $f'(x) = \begin{cases} 2x, & x \in (-\infty, -1) \cup (1, +\infty) \\ -2xe^{-x^2}, & x \in (-1, 1) \end{cases}$ și vom obține că punctul de extrem este $x=0$ iar $x=-1$ și $x=1$ sunt puncte unghiulare.

4. Determinați valorile parametrului a din intervalul $[-2016, 2016]$ pentru care integrala

$\int_{-1}^1 |x-a| dx$ este minimă (respectiv maximă). (clasa a XI-a)

Soluție: Vom nota $f(a) = \int_{-1}^1 |x-a| dx, a \in [-2016, 2016]$. Considerăm cazurile

i) $-2016 \leq a < -1, \quad f(a) = \int_{-1}^1 (x-a) dx = -2a$

ii) $-1 \leq a \leq 1, \quad f(a) = \int_{-1}^a (-x+a) dx + \int_a^1 (x-a) dx = a^2 + 1$

iii) $1 < a \leq 2016, \quad f(a) = \int_{-1}^1 (-x+a) dx = 2a$. Deci $f(a) = \begin{cases} -2a, & a \in [-2016, -1) \\ a^2 + 1, & x \in [-1, 1] \\ 2a, & a \in [1, 2016] \end{cases}$

Din reprezentarea grafică rezultă că integrala este minimă pentru $a = 0$ și maximă pentru $|a| = 2016$.

Concluzii

Aplicarea acestei metode de învățare a condus la creșterea gradului de implicare a elevilor, reducerea dificultăților în rezolvarea ecuațiilor cu modul, îmbunătățirea capacității de argumentare, o mai bună înțelegere a legăturii dintre teorie și aplicații diverse. Elevii au perceput matematica ca fiind mai accesibilă și mai logică, iar conceptul de modul – inițial abstract – a devenit un instrument mai familiar. Integrarea metodei învățării bazate pe probleme în studiul modului unui număr real contribuie la o învățare profundă și durabilă. Prin organizarea conținutului pe niveluri și prin implicarea activă a elevilor, se realizează o „luminare” a conceptelor și o „renaștere” a interesului pentru matematică, în special în rândul elevilor care se pregătesc pentru examenul de bacalaureat din învățământul tehnologic.

Bibliografie

1. Streinu-Cercel G., Constantinescu G., Oprea G. – *Matematică. Manual M1, clasa a XI-a* (Editura Sigma) – pagina 72.
2. Singer M., Voica C., Stupariu S. – *Matematică M4. Manual pentru clasa a XI-a* (Editura Sigma) – pagina 103.
3. Web-articol: „Modulul unui număr real. Proprietăți.” – site MatemaInfo.ro.
4. Web-articol „Modulul unui număr real” – site Mathema.ro (memorator).
5. Blog / lecție: „Modulul unui număr real – teorie și exerciții rezolvate” (Profesor Jitaru Ionel).
6. Gheorghe Țițeica, Culegere de probleme de matematică, Editura Didactică și Pedagogică, București – pagina 28.
7. Ganga, M., *Matematică. Manual pentru clasa a XI-a* (Trunchi comun + Curriculum diferențiat, 4 ore), Editura MATHPRESS – pagina 252.

LUMINĂ ȘI RENĂȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

Matei Cristina Daniela, Școala Gimnazială Radu Stanian

Educația a fost adesea comparată cu lumina, fiind considerată o forță care alungă întunericul ignoranței și deschide drumul către cunoaștere, dezvoltare și libertate.

În acest sens, conceptele de „lumină” și „renaștere” capătă o semnificație profundă în domeniul educației, sugerând atât iluminarea intelectuală, cât și transformarea interioară a individului

Lumina, ca simbol, este asociată cu adevărul, claritatea și descoperirea. Educația devine o sursă de lumină care transformă nu doar individul, ci întreaga comunitate.

Renașterea în educație se referă la procesul continuu de schimbare, adaptare și reinventare. La nivel individual, fiecare etapă de învățare poate fi văzută ca o formă de „renaștere”, în care elevul își depășește limitele anterioare și dobândește noi perspective. În același timp, sistemele educaționale trec prin transformări constante pentru a răspunde nevoilor societății moderne, marcate de tehnologie, diversitate și globalizare.

În prezent, lumina educației este strâns legată de accesul la informație și de utilizarea tehnologiei. Platformele digitale, resursele online și metodele interactive contribuie la o „renaștere” a modului în care învățăm. Educația nu mai este limitată la sala de clasă, ci devine un proces continuu, accesibil oricui, oriunde. Totuși, această transformare vine și cu provocări, precum nevoia de discernământ în fața volumului mare de informații sau adaptarea cadrelor didactice la noile realități.

Pot exemplifica articole metodico-științifice, pe tema *Lumină și renaștere*, formulate ca idei de lucrări, care se pot dezvolta sau adapta.

1. Metafora luminii în relația profesor–elev.

Pornind de la ideea principală că profesorul este un *generator de lumină*, iar relația educațională avorizează renașterea intelectuală și emoțională, conținutul diversificat poate consta în: climatul pozitiv în clasă, empatia și comunicarea didactică, impactul relației asupra performanței.

2. Renașterea practicilor didactice prin metode interactive.

Pornind de la ideea principală că modernizarea educației prin metode activ-participative reprezintă o formă de „renaștere” a procesului instructiv-educativ, conținutul diversificat poate consta în: comparație între metode tradiționale și moderne, utilizarea tehnologiei (platforme educaționale), rezultate observate la clasă (motivație, implicare).

3. Lumina valorilor: educația morală și formarea caracterului.

Pornind de la ideea principală că valorile (adevăr, bine, frumos) sunt „lumini” care ghidează dezvoltarea elevului, conținutul diversificat poate consta în: activități pentru educație moral-civică, rolul exemplelor și al modelelor, integrarea valorilor în curriculum.

4. Educația digitală – o nouă lumină în procesul didactic.

Pornind de la ideea că tehnologia aduce o renaștere a modului de predare-învățare-evaluare, conținutul diversificat poate consta în: utilizarea platformelor online, avantajele și limitele digitalizării, competențele digitale ale profesorului.

5. Lumina creativității în educația artistică.

Pornind de la ideea că creativitatea este o formă de „lumină interioară” care contribuie la renașterea expresiei personale, conținutul diversificat poate consta în: metode creative (brainstorming, art-terapie), proiecte artistice tematice, impactul asupra dezvoltării elevilor.

6. Renașterea motivației școlare prin strategii inovative.

Pornind de la ideea că motivația elevilor poate fi „reactivată” prin metode creative și personalizate, conținutul diversificat poate consta în: învățarea prin joc, proiecte interdisciplinare, feedback constructiv și evaluare formativă.

7. De la tradiție la inovație: renașterea curriculumului

Pornind de la ideea că un curriculum modern reflectă o adaptare continuă la nevoile societății, un conținut diversificat poate consta în: competențe-cheie, interdisciplinaritate, învățată centrată pe elev.

În educația modernă, „lumina” se regăsește în:

-accesul la informație

-dezvoltarea gândirii critice

-formarea competențelor esențiale pentru viață

Profesorul devine astfel un „transmițător de lumină”, ghidând elevii în procesul de descoperire a cunoașterii. Are un rol esențial în acest proces, fiind nu doar un furnizor de informații, ci și un facilitator al învățării. El creează contexte educaționale în care elevii pot explora, experimenta și înțelege lumea.

Astfel, învățarea devine un proces activ, dinamic și personalizat.

Lumina și renașterea sunt concepte fundamentale pentru înțelegerea educației ca proces transformator. Prin educație, individul își dezvoltă capacitatea de a gândi, de a crea și de a se adapta la schimbările societății.

Educația rămâne, astfel, o sursă continuă de lumină și o oportunitate permanentă de renaștere, atât la nivel individual, cât și colectiv.

Bibliografie:

Antoaneta Banu, Asociația ALEF pentru Educație, Cultură și Dezvoltare lansează campania „Lumina care ne unește”, adevărul.ro, 2024

<https://adevarul.ro/stiri-interne/societate/asociatia-alef-pentru-educatie-cultura-si-2402930.html>

IMPORTANȚA EDUCAȚIEI PLASTICE ÎN FORMAREA GUSTULUI ARTISTIC ÎN AL ELEVILOR

Mateș Rodica
Școala Gimnazială „Horea” Horea

Culorile au stat, în cea mai mare măsură, la baza cunoașterii lumii de către oameni. Unii cercetători au dovedit chiar, că omul percepe mai întâi culoarea, apoi forma obiectelor. Există o lume interioară, subiectivă, trăită a culorilor, la fel cum exista lumea lor obiectivă, exterioară. Ocupând un rol însemnat în universul uman, culoarea este prezentă în viața și activitatea zilnică a oamenilor la fiecare pas: de la semnele de circulație la îmbrăcăminte, de la coloritul obiectelor și utilajelor industriale, de la flori și interioarele locuințelor la fațade, reclame, afișe, cărți, reviste, de la mediul natural la pictură, simboluri și semnificații, de la diagnosticul psihic la tratamentul psihocromatic. Cromoterapia a devenit o știință care a încercat să demonstreze ca într-o ambianță coloristică agreabilă, cu nuanțe bine alese și asortate de portocaliu, albastru-deschis și galben, inteligența și creativitatea copiilor crește substanțial, iar în ceea ce privește viața afectivă, bogăția trăirilor interioare, gustul pentru frumos, diferențele sunt și mai semnificative.

De asemenea, s-a constatat faptul că sensibilitatea diferențială a copiilor crescuți la țară, într-un univers cromatic foarte bogat și variat (câmpuri cu flori, câmpii verzi, livezi) este superioară aceleia a copiilor crescuți între zidurile cenușii ale unui oraș.

În procesul de predare-învățare, culorile influențează pozitiv percepția, atenția și memoria, sporind gradul de înțelegere și asimilare. Utilizarea unui câmp cromatic variat sporește randamentul activității intelectuale și influențează conduita umană prin declanșarea de trăiri afective pozitive. Studiindu-se influența culorilor asupra proceselor psihologice s-a constatat că elevii care studiază materiale didactice cu vizualizarea cromatică obțin performanțe superioare celor care studiază materiale cu vizualizări acromatice.

Culoarea aduce bucurie sau întristează, vindecă răni sufletești, depresii, dezvoltă inteligența și imaginația, asigură un randament superior în muncă, înlătură oboseala și creează o bună dispoziție. Cu ajutorul culorilor putem să ne cunoaștem mai bine personalitatea.

În prezent există în lume numeroase institute pentru cercetarea utilizării culorii. Se pune un accent mare pe folosirea culorilor, contrastelor și combinațiilor de culori în cele mai variate situații și domenii ale vieții.

Emoția pe care culoarea o exercită asupra sufletului este cu atât mai puternică cu cât mai cultivat este spiritul omului asupra căruia se exercită culoarea. Menirea aceasta, de a cultiva spiritul o are arta, iar înțelegerea artei începe încă din copilărie, prin înțelegerea noțiunilor specifice, prin acea „educație prin limbajul și gramatica artei” cum o numește Ion Susala în „culoarea cea de toate zilele”.

Copilul, beneficiarul de artă, omul de mâine, capătă „gramatica limbajului pe care-o utilizează în înțelegerea artei sau, poate în crearea ei iar animatorul și mentorul acestei achiziții este fiecare dascăl. Pentru aceasta noi trebuie să stăpânim foarte bine, pe lângă matematică, limba română și alte discipline fundamentale, gramatica artei plastice. Avem menirea că pe lângă înzestrarea copiilor cu noțiunile și cunoștințele fundamentale ale științei, să facem înțelese mesajele artistice, să ”cultivăm spiritul”, gustul, simțul estetic.

Problema necesității limbajului plastic a căpătat o dimensiune artistică, o expresie esențială a personalității, care nu este doar o moștenire genetică ce se anunță din prima copilărie, ci o șansă de echilibrare fizico-psiho-comportamentală. Ca activitate, a cărei desfășurare ține de o retorță ce nu poate fi decât atelierul, educația ”prin limbajul artei” reclama și o nouă formă de organizare, superioară lecției, datorită faptului că este o activitate prin excelență practică, cu următoarele caracteristici:

- permite prin exersare vizual-manuală, evaluarea maximă a potențelor creatoare ale fiecărui elev;
- oferă posibilitatea încercării diferitelor tehnici și procedee tehnologice din toate artele;
- întemeiază o relație adecvată cu natura, cu ambianța;
- implică deliberat toate individualitățile în probleme de transformare estetică a ambientului;
- respectă ritmul de lucru al fiecărui individ ;
- creează posibilitatea unei stimulări sinestezice prin exersări active, favorizând autoinstruirea.

După cum se știe, fiecare individ moștenește o matrice psihocomportamentală unică și irepetabilă, dar fiecare seamănă cu ceilalți prin existența la toți a aceleiași structuri fundamentale instrumental-simbolice a cortexului. Ceea ce se poate modifica prin educație, ține de calitatea antrenării specifice. Fără educare prin arta e "mutilată" menirea fundamentală a omului : aceea de a se dezvolta armonios și multilateral.

Ora de educație plastică este prilejul copilului de a învăța această "gramatică a artei". Este prilejul de a învăța limbajul specific artei cu elementele lui de bază: punctul, linia, culoarea, forma, compoziția.

. Noțiunile de cromatologie nu pot fi prezentate copiilor decât ținând seama de particularitățile lui de vârstă. Aceste noțiuni trebuie făcute accesibile prin explicare, exemplificare cu ajutorul unor modele și, firește, prin exercițiu. Modelele sunt planșele didactice, reproduceri de artă, lucrări ale unor elevi și, de multe ori, chiar propriile lucrări. de către „animatorul” orei de educație plastică, așa cum le-am predat de-a lungul anilor.

Școala este singurul loc unde elevul poate căpăta cunoștințe de artă în mod organizat, unde poate fi educat prin acest limbaj al simțirii. Firește, nu ne vom limita doar la ora de desen, ci vom folosi fiecare prilej din activitatea didactică pentru a reliefa frumosul, dar ora de educație plastică rămâne cadrul în care se pot dobândi sistematic și pot fi făcute înțelese noțiunile limbajului specific.

Ilustrările prin planșe sunt în ora suport pentru discuții, observații, mici experimente.

Ca "animator" al orei de educație plastică, învățătorul trebuie să stăpânească foarte bine problemele pe care le abordează la ora, să știe mai mult decât îi spune copilului, pentru a ști să-l îndrume la momentul oportun astfel încât toți copii să poată ajunge la înțelegerea noțiunilor și aplicarea lor în lucrări. Chiar dacă nu se va teoretiza prea mult elevului de clasele primare modalitatea de armonizare a culorilor, atunci când îl urmărește la lucru, învățătorul intervine cu sugestii, soluții pentru rezolvarea unui contrast sau atingerea unei probleme propuse pentru lucru.

Lumină și Renaștere în Educație – Perspective Culturale, Artistice și Pedagogice

Mătușa Constanța Steluța, Școala Gimnazială “Vintilă Brătianu”-G.P.P. Ștefănești, Argeș

Educația preșcolară constituie prima fază organizată de dezvoltare a copilului, având un impact semnificativ asupra dezvoltării sale globale. Din punct de vedere simbolic, „lumină” ilustrează procesul de înțelegere și elucidare a realității, în timp ce „renașterea” subliniază conceptul de transformare constantă a potențialului uman. În acest context, educația timpurie se transformă într-un mediu al explorării, în care copilul își dezvoltă treptat identitatea prin intermediul experiențelor, jocului și interacțiunii sociale.

Educația preșcolară se bazează pe diverse teorii pedagogice și psihologice care clarifică modul în care copiii învață și se dezvoltă. În viziunea lui Jean Piaget, procesul de dezvoltare cognitivă se realizează în stadii succesive, iar copilul își construiește cunoștințele prin interacțiunea activă cu mediul înconjurător.

În același timp, Lev Vygotsky subliniază importanța mediului social și a limbajului în dezvoltarea structurilor cognitive, accentuând rolul colaborării și al îndrumării din partea adultului în cadrul procesului de învățare.

Aceste puncte de vedere susțin convingerea că educația preșcolară nu reprezintă un proces pasiv, ci un demers activ, constructiv și profund ancorat în context.

Acest conceptul de „lumină” din educație indică procesul prin care se realizează o acumulare treptată a cunoaștințelor și o îmbunătățire a capacității de a înțelege realitatea înconjurătoare. În educația preșcolară, procesul acesta se desfășoară prin explorare, joc și experiențe practice.

Modelul educațional al Mariei Montessori accentuează autoeducația și importanța unui mediu pregătit, care facilitează dezvoltarea autonomiei copilului. Astfel, procesul de învățare se transformă într-o explorare individuală, iar educatorul îndeplinește funcția de ghid și observator.

Conceptul de „renaștere” poate fi văzut ca o serie de transformări prin care copilul își îmbunătățește constant abilitățile. Fiecare experiență de învățare joacă un rol esențial în restructurarea structurilor cognitive și emoționale.

Inspirată în mod simbolic din perioada Renașterii, această viziune subliniază potențialul creativ al fiecărui individ și abilitatea sa de a se dezvolta pe sine. Astfel, în educația preșcolară, fiecare stadiu de învățare simbolizează o „reînnoire” a cunoaștințelor și a modului nostru de a acționa.

Educația timpurie este interdisciplinară, combinând aspecte din artă, limbaj, știință și joc. Activitățile artistice sprijină dezvoltarea creativității și a expresivității, permițând o mai bună înțelegere a lumii prin simboluri și imagini.

Acest principiu, gândirea umanistă din perioada Renașterii, așa cum este reprezentată de Leonardo da Vinci, arată legătura dintre știință și artă. Folosind desen, muzică și teatru, copilul își îmbunătățește inteligența cognitivă emoțională.

Fără educator, formarea copilului ar fi incompletă. El generează situații de învățare, sprijină explorarea și ajută la dezvoltarea autonomiei.

Potrivit teoriei lui John Dewey, educația trebuie să fie orientată pe experiență și gândire critică. În acest context, rolul educatorului devine un facilitator între copil și mediul de învățare, sprijinind dezvoltarea activă a cunoașterii.

Înțelegerea educația preșcolare ca un proces complex de „iluminare” și „renaștere” continuă subliniază dezvoltarea treptată a abilităților cognitive, emoționale și sociale ale copilului. Integrarea teoriilor pedagogice moderne cu activități interdisciplinare, educația timpurie facilitează dezvoltarea unei personalități autonome, creative și capabile de adaptare.

În acest context, educația nu se limitează la simpla transmitere a datelor, ci constituie un demers esențial de formare, axat pe dezvoltarea completă a copilului.

Bibliografie

1. Jean Piaget, *Psihologia inteligenței*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
2. Lev Vygotsky, *Gândire și limbaj*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
3. Maria Montessori, *Descoperirea copilului*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
4. John Dewey, *Democrație și educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
5. Ministerul Educației, *Curriculum pentru educația timpurie*.

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE– PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGIGICE

ESEU TEMATIC

Autor: Mertan Alexandra-Maria

Grădinița cu P.P. Nr.14 Sibiu

Educația reprezintă fundamentul oricărei societăți, fiind nu doar un proces de transmitere a cunoștințelor, ci și un act profund de formare a personalității umane. În contextul actual, marcat de transformări rapide și de provocări globale, tema „Lumină și Renaștere în Educație” devine deosebit de relevantă. Aceasta sugerează nevoia unei regândiri profunde a sistemului educațional, astfel încât acesta să devină un spațiu al iluminării intelectuale și al reînnoirii spirituale, culturale și pedagogice.

Conceptul de „lumină” în educație poate fi asociat cu ideea de cunoaștere, claritate și înțelegere profundă. Lumina simbolizează acea forță interioară care ghidează individul spre adevăr, spre descoperirea sensului și spre dezvoltarea gândirii critice. În acest sens, educația nu ar trebui să fie limitată la acumularea de informații, ci să devină un proces de cultivare a discernământului și a capacității de a analiza și interpreta realitatea. Profesorul joacă un rol esențial în acest proces, fiind cel care „aprinde lumina” în mintea elevilor, stimulându-le curiozitatea și dorința de a învăța.

Pe de altă parte, „renașterea” în educație presupune o transformare profundă a modului în care este conceput și realizat actul educațional. Inspirată de valorile umaniste ale Renașterii istorice, această idee pune accent pe dezvoltarea armonioasă a individului, pe cultivarea creativității și pe valorizarea potențialului fiecărui elev. Renașterea educației înseamnă depășirea metodelor tradiționale rigide și adoptarea unor practici moderne, flexibile și centrate pe elev. Este nevoie de o educație care să răspundă nevoilor actuale ale societății, dar care, în același timp, să păstreze valorile fundamentale ale umanității.

Din perspectivă culturală, educația este un instrument esențial de transmitere a valorilor, tradițiilor și identității unui popor. Într-o lume globalizată, în care influențele culturale sunt diverse și adesea contradictorii, școala are responsabilitatea de a forma indivizi conștienți de propria identitate culturală, dar și deschiși spre diversitate. Cultura trebuie integrată în procesul educațional nu doar ca obiect de studiu, ci ca experiență vie, care stimulează gândirea critică și creativitatea. Elevii trebuie încurajați să exploreze, să interpreteze și să contribuie la cultura contemporană, devenind astfel participanți activi la viața socială.

Arta, ca formă esențială de expresie culturală, are un rol deosebit în procesul de iluminare și renaștere a educației. Prin intermediul artei, elevii își dezvoltă sensibilitatea estetică, imaginația și

capacitatea de a comunica emoții și idei. Educația artistică contribuie la formarea unei personalități echilibrate, capabile să aprecieze frumosul și să creeze. Într-o lume dominată de tehnologie și de raționalitate excesivă, arta oferă un echilibru necesar, stimulând dimensiunea afectivă și intuitivă a individului. Muzica, literatura, teatrul sau artele vizuale nu sunt doar discipline auxiliare, ci elemente fundamentale ale unei educații complete.

Din punct de vedere pedagogic, renașterea educației implică o schimbare de paradigmă: de la un model centrat pe profesor la unul centrat pe elev. Aceasta presupune transformarea rolului profesorului, care nu mai este doar un furnizor de informații, ci un facilitator al învățării, un mentor și un partener în procesul educațional. Metodele interactive, colaborative și interdisciplinare devin esențiale, deoarece ele stimulează implicarea activă a elevilor și dezvoltarea competențelor necesare în viața reală.

Tehnologia joacă, de asemenea, un rol important în această renaștere a educației. Utilizată în mod adecvat, aceasta poate facilita accesul la informație, poate diversifica metodele de predare și poate personaliza procesul de învățare. Cu toate acestea, tehnologia nu trebuie să înlocuiască relația umană dintre profesor și elev, ci să o completeze. Educația autentică se bazează pe dialog, empatie și înțelegere reciprocă, valori care nu pot fi substituite de niciun instrument digital.

Un alt aspect important al renașterii educației este accentul pus pe dezvoltarea competențelor socio-emoționale. Într-o societate din ce în ce mai complexă, capacitatea de a comunica eficient, de a lucra în echipă, de a gestiona emoțiile și de a lua decizii responsabile devine la fel de importantă ca și cunoștințele academice. Educația trebuie să formeze nu doar oameni inteligenți, ci și oameni empatici, responsabili și implicați în comunitate.

În acest context, școala devine un spațiu al descoperirii de sine și al dezvoltării personale. Fiecare elev este unic și trebuie tratat ca atare, iar educația trebuie să ofere oportunități pentru exprimarea individualității și pentru valorificarea talentelor. Renașterea educației înseamnă și recunoașterea diversității stilurilor de învățare și adaptarea metodelor didactice în funcție de acestea.

În concluzie, „Lumină și Renaștere în Educație” reprezintă mai mult decât o temă de reflecție; este o necesitate a societății contemporane. Prin integrarea dimensiunilor culturale, artistice și pedagogice, educația poate deveni un proces viu, dinamic și transformator. Lumina cunoașterii și renașterea valorilor umane trebuie să fie obiectivele principale ale oricărui sistem educațional. Numai astfel putem forma generații capabile să înțeleagă lumea, să o transforme și să contribuie la construirea unui viitor mai bun.

Educația nu este doar despre ceea ce învățăm, ci despre ceea ce devenim. Iar prin lumină și renaștere, ea își poate împlini cu adevărat menirea.

Bibliografie:

- || Dewey, John – *Democrație și educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- || Freire, Paulo – *Pedagogia oprimaților*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- || Gardner, Howard – *Inteligențele multiple*, Editura Sigma, București.
- || Vygotsky, Lev S. – *Gândire și limbaj*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- || Read, Herbert – *Educația prin artă*, Editura Meridiane, București.

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE PRIN ACTIVITĂȚI INTERACTIVE LA CLASA A II-A

Miță Mihaela-Nicoleta

Școala Gimnazială “Lascăr Catargiu”, Schela

1. Fundamentare teoretică

Educația contemporană pune un accent tot mai mare pe formarea competențelor-cheie și pe centrarea actului didactic pe elev, urmărind dezvoltarea armonioasă a acestuia din punct de vedere cognitiv, emoțional și social. În acest context, tema „lumină și renaștere în educație” reflectă nevoia de adaptare permanentă a practicilor didactice la realitățile și nevoile actuale ale elevilor.

La nivelul învățământului primar, în special la clasa a II-a, procesul de învățare este mult mai eficient atunci când elevii sunt implicați activ în activități interactive, creative și interdisciplinare. Învățarea prin descoperire, jocul didactic și integrarea elementelor artistice contribuie la dezvoltarea gândirii critice, a imaginației și a capacității de exprimare.

Din experiența didactică, am observat că elevii răspund pozitiv atunci când sunt puși în situația de a-și exprima ideile, emoțiile și valorile personale. Astfel, rolul cadrului didactic devine acela de facilitator al învățării, care creează contexte educaționale stimulative și relevante.

În această perspectivă, „lumina” simbolizează cunoașterea, conștientizarea și dezvoltarea personală, iar „renașterea” reprezintă procesul de transformare a educației prin metode moderne, centrate pe nevoile elevului. Aceste concepte susțin o educație autentică, orientată spre formarea unui elev autonom, creativ și încrezător în propriile forțe.

2. Partea practică

Activitatea propusă valorifică principiile învățării centrate pe elev și urmărește dezvoltarea competențelor de comunicare, colaborare și exprimare creativă, printr-o abordare integrată și adaptată particularităților de vârstă ale elevilor din clasa a II-a.

Pentru a valorifica această temă, am desfășurat la clasă o activitate integrată intitulată „Descoperim lumina din noi”.

Activitatea a început cu o discuție simplă despre ce înseamnă „lumina” pentru fiecare. Răspunsurile elevilor au fost variate și relevante: unii au asociat lumina cu bunătatea, alții cu bucuria sau prietenia.

Am continuat cu o poveste scurtă, adaptată vârstei lor, despre un copil care descoperă că adevărata lumină vine din faptele bune.

Partea practică – „Soarele valorilor” – a fost cea mai apreciată de elevi. Fiecare copil a desenat un soare, iar pe raze a scris sau ilustrat elemente care îl definesc: calități, emoții sau exemple de comportamente pozitive.

Ulterior, elevii au lucrat în echipe pentru realizarea unui poster comun intitulat „Clasa noastră – o clasă plină de lumină”. Această etapă a încurajat colaborarea, comunicarea și respectul reciproc.

Evaluarea s-a realizat prin observarea comportamentului elevilor, gradul de implicare și capacitatea de exprimare, accentul fiind pus pe participare și autenticitate.

3. Concluzii

Activitatea desfășurată a evidențiat importanța utilizării unor strategii didactice interactive și creative în procesul educațional. Elevii au fost implicați activ, și-au exprimat ideile și emoțiile și au demonstrat deschidere către colaborare.

Experiența a confirmat faptul că integrarea valorilor personale în activitățile didactice contribuie la dezvoltarea unei imagini de sine pozitive și la consolidarea relațiilor dintre elevi.

Renașterea educației nu presupune schimbări radicale imediate, ci construirea treptată a unui demers didactic modern, bazat pe flexibilitate, creativitate și adaptabilitate. Prin activități care pun elevul în centrul învățării, cadrul didactic contribuie la dezvoltarea unor competențe esențiale pentru integrarea acestuia în societate.

4. Bibliografie

Cucoș, C. (2006), Pedagogie, Editura Polirom, pp.45-60

Cerghit, I. (2006), Metode de învățământ, Editura Polirom, pp.120-135

Ministerul Educației (2013), Programa școlară pentru învățământul primar, pp.5-15

Joița, E. (2008), Didactica învățământului primar, pp.78-90

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

Mogoș Alina – Oana
Grădinița nr. 5 Brașov arondată Grădinița nr. 7 Brașov

Educația a fost întotdeauna un spațiu al transformării, un loc în care lumina cunoașterii pătrunde în mintea și sufletul individului, generând procese profunde de renaștere intelectuală și spirituală. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, ideea de „lumină” în educație capătă valențe multiple: de la iluminarea rațiunii până la cultivarea sensibilității estetice și a conștiinței culturale.

Din perspectivă culturală, lumina simbolizează accesul la cunoaștere și la patrimoniul umanității. Educația devine astfel un proces de inițiere în valorile fundamentale ale culturii, oferind individului repere identitare și capacitatea de a înțelege diversitatea lumii. Renașterea educațională presupune reconectarea la aceste valori, dar și reinterpretarea lor în context contemporan.

În acest sens, educația nu mai este doar transmitere de informații, ci un act de mediere culturală. Profesorul devine ghid, iar elevul – explorator într-un univers simbolic complex. Lumina cunoașterii nu este impusă, ci descoperită, trăită și integrată.

Arta ocupă un rol esențial în procesul de renaștere educațională. Prin intermediul expresiei artistice, elevii își dezvoltă capacitatea de a percepe, interpreta și crea sensuri. Fie că este vorba despre literatură, muzică, pictură sau teatru, arta facilitează o formă de cunoaștere care depășește raționalul și pătrunde în sfera emoțională și intuitivă.

Lumina artistică nu este una strict cognitivă, ci una transformatoare. Ea deschide noi perspective asupra realității și stimulează creativitatea. Într-un sistem educațional centrat exclusiv pe performanță și standardizare, integrarea artei reprezintă un act de echilibru și umanizare.

Din punct de vedere pedagogic, renașterea în educație implică regândirea metodelor de predare și a relației dintre profesor și elev. Accentul se mută de la acumularea de cunoștințe la dezvoltarea competențelor, de la autoritate la colaborare, de la rigiditate la flexibilitate.

Educația modernă promovează învățarea activă, gândirea critică și autonomia. Profesorul nu mai este singura sursă de „lumină”, ci un facilitator al procesului de învățare. Elevul este încurajat să pună întrebări, să experimenteze și să descopere propriile răspunsuri.

Renașterea pedagogică presupune și integrarea tehnologiei într-un mod echilibrat. Instrumentele digitale pot amplifica accesul la cunoaștere, dar nu pot înlocui dimensiunea umană a educației. Lumina autentică apare din dialog, reflecție și relații autentice.

Conceptul de lumină și renaștere în educație nu este unul static. El reflectă un proces continuu de adaptare și reinventare. Fiecare generație aduce noi provocări, iar educația trebuie să răspundă prin inovație și deschidere.

În esență, educația autentică este aceea care nu doar informează, ci transformă. Ea aprinde o lumină interioară care nu se stinge odată cu finalizarea studiilor, ci continuă să ghideze individul pe tot parcursul vieții.

„Lumina” în educație nu este doar o metaforă, ci o realitate profundă care definește esența procesului educativ. Renașterea educațională presupune o abordare integrată, în care cultura, arta și pedagogia se întâlnesc pentru a forma indivizi compleți, capabili să gândească, să simtă și să creeze.

Într-o lume marcată de incertitudine, educația rămâne cea mai puternică sursă de lumină – o lumină care nu doar luminează drumul, ci îl și construiește.

Bibliografie:

1. Ministerul Educației din România – *Curriculum pentru educație timpurie (0–6 ani)*.
2. UNESCO – *Early Childhood Care and Education (ECCE)* – ghiduri și rapoarte.
3. UNICEF – resurse privind dezvoltarea timpurie și învățarea prin joc.
4. Elliot W. Eisner – *The Arts and the Creation of Mind*.
5. Maria Montessori – *The Montessori Method*.
6. Jean Piaget – *The Psychology of the Child*.
7. Lev Vygotsky – *Mind in Society*

EDUCAȚIA – O CALE SPRE LUMINĂ

Prof. înv. primar Moldovan Dana Moldovan

Liceul Tehnologic Lechința

Educația reprezintă fundamentul dezvoltării unei societăți moderne, iar școala este spațiul în care se formează generațiile viitorului. Tema simpozionului, „Lumină și Renaștere în Educație – Perspective Culturale, Artistice și Pedagogice”, evidențiază nevoia de transformare continuă a actului educațional și de readucere în prim-plan a valorilor autentice ale școlii. În acest context, ciclul primar ocupă un rol esențial, deoarece în primii ani de școală se formează deprinderile de bază, valorile morale și atitudinea copilului față de învățare.

Lumina simbolizează cunoașterea, progresul și speranța, iar renașterea sugerează adaptarea educației la noile realități sociale și culturale. Din perspectiva claselor primare, aceste concepte capătă o importanță aparte, deoarece copilul aflat la început de drum are nevoie de modele, motivație și experiențe educative semnificative.

Educația timpurie și învățământul primar sunt considerate etape fundamentale în dezvoltarea cognitivă, afectivă și socială a copilului. Potrivit specialiștilor în pedagogie, succesul școlar ulterior depinde în mare măsură de calitatea experiențelor educaționale trăite în primii ani de școală. Elevul din ciclul primar este curios, receptiv și dornic de explorare, iar școala trebuie să valorifice aceste caracteristici prin metode moderne și interactive.

Lumina educației se reflectă în accesul copilului la cunoaștere, cultură și valori morale. Fiecare literă învățată, fiecare problemă rezolvată și fiecare carte citită contribuie la dezvoltarea personalității sale. Rolul cadrului didactic este acela de mediator al cunoașterii, facilitator al învățării și creator al unui climat educațional pozitiv.

Renașterea educației presupune depășirea modelului tradițional centrat exclusiv pe transmiterea informațiilor și orientarea spre un învățământ centrat pe elev. Accentul se mută de la memorare la înțelegere, de la pasivitate la implicare activă, de la competiție rigidă la colaborare și empatie. În clasele primare, acest proces este esențial pentru formarea competențelor-cheie: comunicare, gândire critică, creativitate, autonomie și spirit civic.

Exemple de bune practici în ciclul primar

În activitatea la clasă, renașterea educației poate fi observată prin diversificarea strategiilor didactice și prin valorificarea dimensiunii culturale și artistice a învățării.

Un prim exemplu îl constituie utilizarea metodelor interactive. Jocurile didactice, învățarea prin cooperare, metoda proiectului sau investigația transformă lecția într-un spațiu al descoperirii. De exemplu, în cadrul unei lecții despre anotimpuri, elevii pot realiza postere tematice, colaje sau scurte prezentări, integrând cunoștințe din domenii diferite.

O altă practică eficientă este integrarea artei în procesul educativ. Muzica, desenul, teatrul și literatura dezvoltă sensibilitatea estetică și creativitatea copiilor. Serbările școlare, atelierele artistice și concursurile tematice oferă elevilor posibilitatea de exprimare liberă și de afirmare personală. Astfel, școala devine un spațiu al bucuriei și al formării armonioase.

Dimensiunea culturală este valorificată prin activități dedicate tradițiilor locale, sărbătorilor naționale sau personalităților marcante ale culturii române. Vizitele la bibliotecă, muzeu sau participarea la proiecte educaționale contribuie la consolidarea identității culturale și la dezvoltarea respectului față de patrimoniu.

De asemenea, tehnologia educațională joacă un rol important în modernizarea actului didactic. Platformele digitale, materialele video, aplicațiile interactive și resursele multimedia cresc motivația elevilor și facilitează înțelegerea conținuturilor. Folosită echilibrat, tehnologia completează metodele tradiționale și răspunde intereselor generațiilor actuale.

Un aspect deosebit de important îl reprezintă educația emoțională. În clasele primare, copilul are nevoie să se simtă acceptat, încurajat și valorizat. Activitățile de dezvoltare personală, jocurile de rol și exercițiile de comunicare contribuie la formarea empatiei, a respectului reciproc și a încrederii în sine.

Tema „Lumină și Renaștere în Educație” exprimă necesitatea unei școli moderne, umane și adaptate nevoilor copilului contemporan. Din perspectiva claselor primare, renașterea educației începe prin construirea unui mediu sigur și stimulat, prin metode didactice atractive și prin cultivarea valorilor morale, culturale și artistice.

Învățătorul rămâne factorul decisiv în acest proces, fiind cel care inspiră, motivează și modelează caractere. Prin profesionalism, creativitate și implicare, cadrul didactic poate transforma școala într-un spațiu al luminii interioare și al devenirii. Investiția în educația copiilor de astăzi reprezintă garanția unei societăți mai bune mâine.

Bibliografie

1. Cucos, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014, p. 35-58.
2. Joița, Elena, *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*, Editura Arves, Craiova, 2008, p. 72-95.
3. Nicola, Ioan, *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Aramis, București, 2003, p. 101-126.
4. Ministerul Educației, *Curriculum național pentru învățământul primar*, București, 2021, p. 12-30.
5. Păun, Emil, *Școala abordare sociopedagogică*, Editura Polirom, Iași, 1999, p. 88-104.

PERSPECTIVA ÎN ARTĂ CU AJUTORUL MATEMATICII. DESARGUES ȘI NAȘTEREA UNEI VIZIUNI MODERNE

Septimiu Moldovan
Colegiul Național „Victor Babeș”, București

Rezumat

Lucrarea de față își propune să evidențieze legătura profundă dintre artă și matematică prin intermediul perspectivei, una dintre cele mai importante descoperiri ale Renașterii. În centrul discuției se află contribuția matematicianului francez Girard Desargues, considerat unul dintre întemeietorii geometriei proiective și unul dintre cei care au oferit perspectivei o fundamentare teoretică riguroasă. Dincolo de interesul istoric, subiectul are o evidentă valoare pedagogică, deoarece permite abordări interdisciplinare în care elevii pot înțelege cum un concept geometric abstract devine instrument artistic și mod de interpretare a lumii vizibile. În acest sens, perspectiva apare nu doar ca tehnică de desen, ci ca formă de educație a privirii și a gândirii.

Fundamentare teoretică

Renașterea a reprezentat un moment de sinteză între știință, artă și reflecție asupra omului. În această epocă, interesul pentru reprezentarea realistă a spațiului a dus la dezvoltarea perspectivei liniare, adică a unui ansamblu de reguli prin care obiectele tridimensionale pot fi reprezentate convingător pe o suprafață plană. Dacă pentru artiști această descoperire a însemnat apropierea imaginii de experiența vizuală reală, pentru matematicieni ea a deschis un câmp nou de reflecție asupra raportului dintre puncte, linii, plane și proiecții.

Perspectiva se bazează pe câteva idei simple, dar extrem de fertile: existența unei linii a orizontului, a unui sau mai multor puncte de fugă și a faptului că dreptele paralele din spațiul real par să se întâlnească într-un punct îndepărtat al imaginii. Acest fapt, observat empiric de artiști, a fost transformat treptat într-o teorie. În mod tradițional, perspectiva renascentistă este asociată cu Brunelleschi, Alberti și Piero della Francesca. Totuși, în secolul al XVII-lea, Girard Desargues aduce o contribuție decisivă: el depășește stadiul practic al perspectivei și o integrează într-o nouă geometrie, cea proiectivă.

Meritul lui Desargues constă în faptul că înțelege perspectiva nu doar ca pe un set de reguli utile pictorului, ci ca pe o expresie a unor relații geometrice generale. Ideea sa fundamentală este aceea că liniile paralele pot fi considerate ca având un punct comun „la infinit”. Această idee, care astăzi pare familiară, a fost revoluționară, pentru că a permis extinderea geometriei euclidiene către o geometrie a proiecțiilor și a conservării

configurațiilor. În această nouă viziune, nu mai contează atât lungimile absolute, cât raporturile și incidențele dintre forme.

Teorema lui Desargues, una dintre cele mai cunoscute teoreme ale geometriei proiective, exprimă tocmai această profunzime a gândirii sale: dacă două triunghiuri sunt în perspectivă dintr-un punct, atunci intersecțiile laturilor corespunzătoare sunt coliniare; și reciproc. Dincolo de formularea ei tehnică, teorema arată că o construcție vizuală poate fi citită ca relație matematică riguroasă. Astfel, perspectiva devine locul de întâlnire dintre ochi și rațiune, dintre artă și demonstrație.

Pentru educație, această apropiere este extrem de valoroasă. Elevul descoperă că matematica nu este izolată într-un spațiu abstract, ci se regăsește în istoria culturii, în arhitectură, în desen și în modul în care omul a învățat să reprezinte lumea. Tema perspectivei permite astfel o lectură culturală a matematicii și, în același timp, o înțelegere matematică a artei.

Parte practică și valoare pedagogică

Din punct de vedere didactic, perspectiva oferă un excelent exemplu de activitate interdisciplinară. Într-o lecție sau într-un proiect educațional, elevii pot porni de la observații intuitive: șinele de cale ferată par să se apropie, marginile unui drum se unesc în depărtare, clădirile par mai mici pe măsură ce se îndepărtează. Aceste observații pot fi apoi traduse în limbaj geometric.

O activitate simplă și eficientă este construcția perspectivei unui coridor, a unui drum sau a unui cub. Profesorul poate porni de la trasarea liniei orizontului și a punctului de fugă, apoi de la construcția muchiilor care converg spre acel punct. În acest fel, elevii înțeleg practic faptul că dreptele paralele în spațiu sunt reprezentate prin drepte concurente în desen. O altă aplicație posibilă este desenarea unei încăperi simple, ceea ce îi obligă să coreleze proporțiile și să observe cum se modifică aparența obiectelor în funcție de poziția observatorului.

Această abordare dezvoltă simultan mai multe competențe: gândirea logică, precizia geometrică, atenția vizuală și sensibilitatea artistică. În plus, ea contribuie la înțelegerea unor noțiuni matematice precum paralelismul, raportul, proiecția, coliniaritatea sau transformarea figurilor. Ceea ce pentru elev pare, la început, doar un exercițiu de desen, devine în realitate o lecție despre structura spațiului.

Din perspectiva bunelor practici, un asemenea subiect este potrivit și pentru activități de tip proiect. Se poate imagina, de pildă, un demers în care elevii analizează picturi renascentiste, identifică linia orizontului și punctele de fugă, apoi reconstruiesc geometric scena reprezentată. De asemenea, se poate propune compararea perspectivei intuitive din desenul liber cu perspectiva construită geometric. Astfel, matematica nu mai apare ca discurs exterior artei, ci ca limbaj intern al acesteia.

În acest context, Desargues devine o figură potrivită pentru o pedagogie culturală a matematicii. El arată elevilor că în spatele unei tehnici artistice se află o teorie profundă și că marile descoperiri apar adesea la granița dintre domenii. Pentru școală, o astfel de lecție este importantă, deoarece oferă un model de cunoaștere integratoare, în care rigorii demonstrației i se adaugă forța imaginației.

Concluzii

Perspectiva în artă reprezintă una dintre cele mai frumoase dovezi ale întâlnirii dintre matematică și cultură vizuală. Renașterea a făcut posibilă această întâlnire, iar Desargues i-a oferit un limbaj teoretic nou, pregătind astfel drumul pentru geometria proiectivă modernă. Prin contribuția sa, perspectiva nu mai este doar un procedeu artistic, ci devine o reflecție asupra modului în care spațiul poate fi gândit și reprezentat.

Din punct de vedere educațional, tema are o valoare deosebită. Ea permite depășirea separației artificiale dintre discipline și oferă elevilor șansa de a vedea matematica drept instrument de înțelegere a lumii și a frumosului. În spiritul temei simpozionului, „Lumină și Renaștere în Educație”, perspectiva poate fi interpretată ca o dublă lumină: lumină asupra spațiului vizibil și lumină asupra puterii formative a matematicii. În măsura în care școala cultivă astfel de întâlniri între domenii, ea contribuie la o adevărată renaștere a educației, întemeiată pe sens, cultură și creativitate.

Bibliografie

1. Baglioni, Leonardo; Migliari, Riccardo, *Desargues's Perspective Theory: A Critical Interpretation of the Fundamental Theorem*, Nexus Network Journal, 2022, Roma, pp. 1–26.
2. Bosse, Abraham, *Manière universelle de Mr. Desargues, pour pratiquer la perspective par petit-pied, comme le géométral*, Paris, 1648, Paris, pp. 335–342.
3. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, 2006, Iași, pp. 45–62.
4. Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, 2002, Iași, pp. 23–40.
5. Coxeter, H. S. M., *Projective Geometry*, Springer, 1987, New York, pp. 1–35.
6. Desargues, Girard, *Exemple de l'une des manières universelles touchant la pratique de la perspective*, Paris, 1636, Paris, pp. 1–12.
7. Desargues, Girard, *Brouillon project d'une atteinte aux événements des rencontres du cône avec un plan*, Paris, 1639, Paris, pp. 1–40.
8. Wilson, Elizabeth, *Gazeta Matematică: A Historical Perspective on Its Role in Romanian Mathematics Education*, Teachers College, Columbia University, 2014, New York, pp. 10–24.

PRIN EDUCAȚIE SPRE LUMINĂ EXPERIENȚE ȘI VALORI ÎN ȘCOALA CISLĂU

SCOALA GIMNAZIALĂ COMUNA CISLĂU
PROF. MOLDOVEANU AURELIA

Educația este unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării unei societăți moderne, iar rolul școlii depășește cu mult simpla transmitere de informații. În contextul actual, marcat de schimbări rapide și nevoia de adaptare continuă, conceptul de „lumină și renaștere în educație” capătă o semnificație profundă. „Lumina” simbolizează cunoașterea, descoperirea și ghidarea elevilor spre adevăr, în timp ce „renașterea” reflectă capacitatea sistemului educațional de a se reinventa și de a răspunde nevoilor generațiilor actuale.

Școala Cislău reprezintă un exemplu relevant de instituție care promovează aceste valori prin activități variate, desfășurate atât în cadrul orelor de curs, cât și în afara acestora. Prin inițiative culturale, artistice și pedagogice, elevii sunt încurajați să se dezvolte armonios, să își descopere pasiunile și să devină membri activi ai comunității.

Dimensiunea culturală a educației joacă un rol esențial în formarea identității elevilor. În cadrul Școlii Cislău, activitățile culturale sunt concepute astfel încât să valorifice tradițiile locale și naționale, contribuind la dezvoltarea respectului pentru patrimoniul cultural.

Elevii participă la serbări dedicate unor evenimente importante, precum Ziua Națională a României, sărbătorile de iarnă sau alte momente semnificative din calendarul cultural. În aceste contexte, ei pregătesc programe artistice, recită poezii, interpretează cântece populare și poartă costume tradiționale. Aceste activități nu doar că îi apropie de valorile culturale, dar le dezvoltă și abilitățile de comunicare și expresivitate.

De asemenea, sunt organizate expoziții tematice și concursuri de cultură generală, care stimulează interesul elevilor pentru istorie, literatură și tradiții. Prin implicarea activă în astfel de proiecte, elevii își dezvoltă spiritul critic și capacitatea de a înțelege diversitatea culturală.

Colaborarea cu instituții locale, precum biblioteci sau centre culturale, contribuie la extinderea experiențelor educaționale. Vizitele și parteneriatele oferă elevilor oportunitatea de a învăța într-un mod interactiv și de a descoperi noi perspective asupra culturii.

Arta reprezintă un mijloc esențial de exprimare și dezvoltare personală. În Școala Cislău, activitățile artistice ocupă un loc important în viața elevilor, contribuind la formarea creativității și sensibilității estetice.

Elevii participă la ateliere de desen și pictură, unde își dezvoltă imaginația și își exprimă emoțiile prin intermediul culorilor și formelor. Lucrările realizate sunt adesea expuse în cadrul unor expoziții organizate la nivelul școlii, oferindu-le elevilor ocazia de a-și valorifica talentul și de a primi apreciere din partea colegilor și profesorilor.

Activitățile muzicale și teatrale sunt, de asemenea, foarte apreciate. Elevii sunt implicați în coruri, grupuri vocale sau scenete, unde învață să colaboreze, să își depășească emoțiile și să își dezvolte încrederea în sine. Participarea la spectacole și concursuri contribuie la formarea spiritului de echipă și la dezvoltarea abilităților de comunicare.

Prin intermediul artei, elevii nu doar că își descoperă talentele, dar învață și să aprecieze frumosul, să fie mai empatici și mai deschiși către diversitate. Astfel, educația artistică devine un instrument important în formarea personalității.

În contextul actual, metodele tradiționale de predare sunt completate de abordări moderne, centrate pe elev. În Școala Cislău, cadrele didactice utilizează metode interactive care transformă procesul educațional într-o experiență atractivă și eficientă.

Învățarea prin proiecte este una dintre metodele frecvent utilizate. Elevii lucrează în echipe pentru a realiza proiecte pe diverse teme, ceea ce le dezvoltă abilitățile de colaborare, gândirea critică și capacitatea de a rezolva probleme. De asemenea, utilizarea tehnologiei digitale facilitează accesul la informații și face lecțiile mai dinamice.

Activitățile extracurriculare au un rol important în completarea procesului educațional. Excursiile, vizitele tematice și participarea la proiecte educaționale contribuie la dezvoltarea competențelor practice și la lărgirea orizontului de cunoaștere. Elevii au ocazia să învețe prin experiență directă, ceea ce face procesul de învățare mai eficient și mai plăcut.

Profesorii încurajează implicarea activă a elevilor, promovând un climat educațional bazat pe respect, colaborare și comunicare deschisă. Astfel, elevii devin parteneri în procesul educațional, asumându-și un rol activ în propria formare.

Un aspect important al conceptului de „renaștere în educație” este implicarea comunității în viața școlii. Școala Cislău colaborează cu părinții și cu diverse instituții locale pentru a crea un mediu educațional favorabil dezvoltării elevilor.

Activitățile de voluntariat și campaniile sociale sunt exemple relevante în acest sens. Elevii participă la acțiuni ecologice, campanii de strângere de fonduri sau proiecte de ajutorare a persoanelor aflate în dificultate. Aceste experiențe contribuie la formarea spiritului civic și la dezvoltarea empatiei.

De asemenea, implicarea părinților în activitățile școlare consolidează relația dintre familie și școală, creând un mediu educațional stabil și armonios. Parteneriatele educaționale contribuie la diversificarea activităților și la crearea unor oportunități de învățare variate.

Concluzie

Conceptul de „lumină și renaștere în educație” este reflectat în mod concret în activitățile desfășurate în Școala Cislău. Prin îmbinarea dimensiunilor culturale, artistice și pedagogice, această instituție reușește să creeze un mediu educațional modern, orientat spre dezvoltarea integrală a elevilor.

Activitățile culturale contribuie la formarea identității și la respectul pentru tradiții, cele artistice stimulează creativitatea și expresivitatea, iar metodele pedagogice moderne asigură un proces educațional eficient și atractiv. În același timp, implicarea comunității și diversitatea activităților extracurriculare susțin dezvoltarea unor competențe esențiale pentru viață.

Astfel, educația devine un proces dinamic și transformator, în care elevii sunt ghidați să își descopere potențialul și să devină cetățeni activi și responsabili.

Bibliografie

1. Cucos, Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014
2. Joița, Elena – *Didactica aplicată*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2003
3. Cerghit, Ioan – *Sisteme de instruire alternative și complementare*, Editura Polirom, Iași, 2008
4. Ministerul Educației – *Curriculum Național pentru învățământul preuniversitar*, București
5. Ionescu, Miron; Radu, Ion – *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
6. Documente și materiale educaționale interne ale Școlii Cislău
7. Site-ul oficial al Ministerului Educației – <https://www.edu.ro>

Lumina care vindecă planeta

Prof. Morariu Irina, Prof. Buzea Genina
Liceul Tehnologic „1MAI,Ploiești

Într-o epocă în care schimbările climatice și degradarea mediului înconjurător reprezintă unele dintre cele mai presante provocări globale, educația ecologică nu mai poate rămâne captivă între copertile manualelor sau între cei patru pereți ai unei săli de clasă. Pe 6 mai 2025, natura însăși a preluat rolul de educator principal, transformându-se într-un laborator viu și o sală de clasă fără granițe pentru comunitatea noastră școlară.

În cadrul Programului Național „Săptămâna Verde”, un grup format din **50 de elevi entuziaști și 3 cadre didactice** profund dedicate de la **Liceul Tehnologic „1 Mai” Ploiești** a luat o decizie curajoasă: aceea de a trece de la discursuri teoretice la acțiune directă, vizibilă și cu impact imediat. Aceștia au participat la o campanie de ecologizare de amploare în pitoreasca zonă a stațiunii Sinaia. Demersul lor nu a fost doar o simplă activitate de rutină sau o igienizare de primăvară, ci un veritabil manifest pentru un viitor sustenabil, o declarație de dragoste față de natură și un exercițiu practic de responsabilitate civică.

Programul „Săptămâna Verde” a fost conceput la nivel național tocmai pentru a reconecta tinerii cu mediul înconjurător. Pentru elevii Liceului Tehnologic „1 Mai” Ploiești, această săptămână a fost punctul culminant al unor lungi discuții despre ecologie, amprenta de carbon și economia circulară. Însă, oricât de bine ar fi predate aceste concepte, ele riscă să rămână abstracte fără o componentă practică. Prin deplasarea de la peisajul urban și industrial al Ploieștiului către inima munților Bucegi, tinerii au putut observa direct contrastul dintre mediile antropizate și frumusețea fragilă a ecosistemelor naturale. Această tranziție a fost esențială pentru a declanșa o schimbare de paradigmă în mintea adolescenților: conștientizarea faptului că natura nu este o resursă inepuizabilă aflată la dispoziția noastră, ci un organism complex de a cărui sănătate depinde propria noastră supraviețuire.

Un proiect de o asemenea anvergură, care implică deplasarea, echiparea și coordonarea a peste 50 de persoane într-o zonă montană, necesită o logistică impecabilă și o susținere instituțională solidă. Succesul acestei inițiative a fost garantat de o colaborare exemplară între școală și partenerii săi strategici.

- **Administrația Fondului pentru Mediu (AFM):** A reprezentat pilonul financiar al acțiunii. Finanțarea obținută prin AFM a fost sursa care a făcut posibilă implementarea acestui proiect esențial. Această susținere demonstrează importanța existenței unor mecanisme de stat care să încurajeze și să sponsorizeze inițiativele „verzi” venite dinspre sectorul educațional. Datorită acestor fonduri, elevii au beneficiat de transport sigur, echipamente de protecție (mănuși rezistente, saci de colectare selectivă) și unelte necesare acțiunii de curățenie.
- **Ocolul Silvic Sinaia și Direcția Silvică Prahova:** Au fost ghizii și mentorii noștri în teren. Prezența specialiștilor silvici a ridicat acțiunea de la stadiul de simplă curățenie la nivelul unei veritabile inspecții ecologice. Aceștia au asigurat expertiza necesară pentru ca acțiunea să se desfășoare în siguranță, respectând habitatele animalelor sălbatice și flora protejată din zona Sinaia.

La Firul Ierbii: Desfășurarea Acțiunii de Ecologizare

Dimineața zilei de 6 mai a început devreme, cu o energie debordantă. Odată ajunși în Sinaia, elevii au fost împărțiți în echipe de intervenție, fiecare coordonată de un cadru didactic și supervizată de un reprezentant al Ocolului Silvic. Echipate corespunzător, echipele au luat la pas traseele și zonele de la marginea pădurii, adesea frecventate de turiști, dar și, din păcate, adesea poluate de nepăsarea umană. Munca nu a fost deloc ușoară. Tinerii au trebuit să coboare în râpe, să extragă deșeuri din albia pâraielor și să strângă ambalaje ascunse sub stratul de frunze uscate. Pe parcursul orelor de efort fizic intens, echipele au colectat zeci de saci de deșeuri, pe care le-au sortat încă de la sursă:

Ceea ce a transformat cu adevărat această zi într-o capodoperă educațională a fost dialogul constant dintre elevi și inginerii silvici. În timp ce strângeau deșeurile, pădurarii le-au oferit tinerilor o lecție deschisă, fascinantă, de ecologie aplicată. Elevii au învățat să recunoască speciile de arbori specifice Văii Prahovei (brazi, molizi, fagi), au observat urme de animale sălbatice și au înțeles rolul crucial al stratului vegetal pentru prevenirea alunecărilor de teren. Mai mult, specialiștii le-au explicat, în termeni practici, cum un simplu ambalaj aruncat la voia întâmplării poate sufoca sistemul radicular al unei plante tinere sau cum resturile alimentare lăsate în pădure modifică comportamentul animalelor sălbatice (precum urșii bruni), atrăgându-le pericolos de mult în zonele populate. Acest transfer de cunoștințe a dublat efortul fizic de o conștientizare vizuală, emoțională și profundă a fragilității naturii. Cifrele din manuale au primit dintr-o dată greutate și sens; elevii au înțeles că protejarea mediului nu este un concept, ci o practică de zi cu zi.

Valori Europene Traduse în Fapte

Într-o zi marcată de un spirit de echipă inegalabil și de un respect profund față de mediul înconjurător, tinerii noștri au demonstrat o maturitate civică remarcabilă. S-a putut observa cu ochiul liber cum valorile europene – pe care Uniunea Europeană le promovează prin inițiative precum Pactul Verde European (European Green Deal) – nu sunt doar simple cuvinte pe o coală de hârtie. Ele s-au tradus la Sinaia prin comportament asumat, prin solidaritate, prin toleranță și, mai presus de toate, prin grijă autentică față de resursele naturale comune. Educația pentru dezvoltare durabilă presupune formarea unor competențe care să le permită tinerilor să ia decizii informate pentru ei înșiși și pentru societate. Faptul că acești adolescenți și-au dedicat timpul și energia pentru a remedia greșelile făcute de alți membri ai societății (adulți, turiști neglijenți) este o dovadă clară a unui salt de mentalitate.

Pentru comunitatea Liceului Tehnologic „1 Mai” Ploiești, întoarcerea acasă a marcat un moment de profundă reflecție. Nu s-a adus înapoi doar o stare de oboseală fizică, ci o satisfacție morală imensă. Impactul psihologic asupra elevilor a fost observabil imediat:

Concluzii și Un Angajament Pentru Viitor

Suntem extraordinar de mândri de elevii noștri care au ales să iasă din zona de confort și să devină vocea asumată și puternică a generației lor. Este o generație care refuză să mai fie un simplu observator resemnat al problemelor climatice sau un critic de pe margine. Ei au demonstrat că vor să fie parte integrantă din soluție, să pună umărul la treabă și să repare acolo unde nepăsarea a stricat. Totuși, suntem conștienți că o singură zi de ecologizare, oricât de complexă ar fi, nu va rezolva problema poluării la nivel global. De aceea, pentru noi, data de 6 mai 2025 nu reprezintă finalul unui proiect, ci punctul de plecare al unui angajament pe termen lung. Liceul Tehnologic „1 Mai” Ploiești va continua să implementeze practici sustenabile în incinta școlii, de la programe

stricte de reciclare până la ateliere de upcycling (transformarea deșeurilor în obiecte utile). Vom continua să colaborăm cu Administrația Fondului pentru Mediu și cu Direcția Silvică pentru a organiza expediții similare. Speranța noastră cea mai mare este ca efortul acestor 50 de tineri să aibă un efect de undă, inspirând familiile lor, cercurile de prieteni și, în cele din urmă, întreaga comunitate prahoveană să se alăture luptei pentru protejarea planetei pe care o numim acasă.

Bibliografie

1. **Administrația Fondului pentru Mediu (AFM).** (2024/2025). *Programe de finanțare privind educația și conștientizarea publicului referitor la protecția mediului*. Informații accesate prin portalul oficial AFM: www.afm.ro
2. **Comisia Europeană.** (2019). *Pactul verde european (European Green Deal)*. Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor. Bruxelles: COM(2019) 640 final.
3. **Ministerul Educației din România.** (2023). *Metodologia de organizare a Programului Național „Săptămâna Verde”*. Ordinul ME nr. 3629/2023. București: Monitorul Oficial al României.
4. **Regia Națională a Pădurilor – Romsilva.** *Direcția Silvică Prahova: Managementul forestier și protejarea biodiversității*. Informații tehnice și bune practici silvice. Portal oficial: www.rosilva.ro

AUTISMUL VIRTUAL

Profesor Moraru Adina
Școala Gimnazială Specială Baia Mare

1. Introducere

Progresul tehnologic a adus numeroase beneficii, dar și provocări, în special în ceea ce privește dezvoltarea copiilor mici. Termenul de "autism virtual", deși **nu este un diagnostic medical recunoscut oficial** în manualele de specialitate (precum DSM-5 sau ICD-10), a fost propus de psihologul clinician român Marius Zamfir pentru a descrie un set de simptome asemănătoare tulburărilor din spectrul autist (TSA) care apar ca urmare a expunerii excesive și prelungite la ecranele digitale (televizor, smartphone-uri, tablete) la vârste fragede.

2. Ce este autismul virtual?

Autismul virtual se referă la o tulburare de dezvoltare temporară sau reversibilă, caracterizată prin manifestări clinice identice cu cele ale autismului clasic, dar care sunt direct legate de **lipsa de stimulare psiho-motrică și senzorială** adecvată, înlocuită de interacțiunea pasivă cu mediul digital. Diferența principală față de autismul propriu-zis este că, în multe cazuri, simptomele pot fi ameliorate sau chiar eliminate complet odată cu limitarea timpului petrecut în fața ecranelor și inițierea unor terapii specifice.

3. Simptomele autismului virtual

Simptomele "autismului virtual" sunt similare cu cele ale TSA și pot include o varietate de indicatori care afectează comunicarea și comportamentul. Acestea pot fi:

- **Probleme de comunicare:** Copilul nu răspunde când este strigat pe nume, prezintă dificultăți în menținerea contactului vizual și întâzieri majore de limbaj verbal și non-verbal.
- **Comportamente repetitive:** Mișcări repetitive ale corpului (flapping, legănat), jocuri rigide și lipsa jocului simbolic.
- **Izolare socială:** Dificultatea de a interacționa cu alți copii sau adulți, preferința pentru singurătate și lipsa de interes pentru mediul înconjurător.
- **Niveluri excesive de activitate și neliniște** sau, dimpotrivă, apatie.

4. Cauzele și factorii de risc

Factorul declanșator principal este considerat expunerea excesivă la ecrane, în special în perioada critică de dezvoltare 0-3 ani. Cauzele includ:

- **Stimulii virtuali copleșitori:** Lumina, zgomotul și succesiunea rapidă a imaginilor de pe ecrane pot afecta activitatea neurologică și ritmurile circadiene.
- **Lipsa interacțiunii umane:** Ecranele înlocuiesc interacțiunile față în față cu părinții și alți copii, esențiale pentru dezvoltarea socială și emoțională.
- **Oportunități insuficiente de explorare fizică:** Lipsa activităților în aer liber și a jocului fizic contribuie la o dezvoltare psiho-motrică necorespunzătoare.

Studiile au arătat că un consum de peste 4 ore/zi de mediu virtual în perioada 0-3 ani crește riscul apariției acestor simptome.

5. Prevenție și tratament

Prevenția este crucială și implică limitarea strictă a timpului de ecran, conform recomandărilor specialiștilor, în special pentru copiii sub 2-3 ani.

Tratamentul presupune:

- **Reducerea timpului de ecran:** Eliminarea sau limitarea drastică a accesului la dispozitivele digitale.
 - **Terapii comportamentale:** Terapia ABA, logopedia și alte intervenții specifice TSA, adaptate cazului.
 - **Stimulare senzorială și fizică:** Încurajarea jocului liber, a activităților în aer liber și a interacțiunilor sociale.
- Rata de recuperare este, în general, foarte bună dacă intervenția este rapidă și consecventă.

6. Concluzii

Autismul virtual este un fenomen modern, strâns legat de utilizarea tehnologiei în copilăria timpurie. Deși nu este un diagnostic medical standard, manifestările sale sunt reale și necesită o atenție sporită din partea părinților și a specialiștilor. Conștientizarea riscurilor și limitarea expunerii la ecrane sunt pași esențiali în asigurarea unei dezvoltări sănătoase a copiilor în era digitală.

7. Bibliografie

1. **Studiu:** "Studiu Autismul Virtual", publicat de IRDO (Institutul Român pentru Drepturile Omului) în revista *Drepturile omului*, nr. 4/2017. Disponibil pe Academia.edu.
2. **Minzatu, M.** (2020, 21 februarie). *Autismul virtual*. Neuromedica.
3. **Asociația Națională pentru Protecția Copilului și Tineret:** Campania www.stopautismvirtual.ro (diverse articole și flyere informative, 2018-prezent).
4. **Articol Științific:** "O altă formă de autism - Autismul virtual", disponibil pe ResearchGate (2018).
5. **Ghid Practic:** "Ce este „autismul virtual” și cum îl recunoști?". DOC.ro.
6. **Ionescu, A.** (2024, 22 aprilie). *Ce este și cum se manifesta autismul virtual?*. Sfatulmedicului.ro.
7. **Zamfir, M.** (Psiholog Clinician). Diverse intervenții și materiale pe platforma Autismvirtual.ro și 360medical.ro.

SĂRBĂTORI PASCALE LA GRĂDINIȚĂ

Prof. înv. preșcolar Moraru Iuliana
Școala Gimnazială „I. Gh. Pleșa,, Almăj, Dolj

Sărbătorile de Paște reprezintă cea mai importantă celebrare creștină, comemorând Învierea lui Iisus Hristos, o victorie a vieții asupra morții și a luminii asupra întunericului. Această sărbătoare precedată de Postul Mare și Săptămâna Patimilor este marcată de slujbe religioase, tradiții precum vopsirea ouălor și masa în familie, simbolizând reînnoirea spirituală.

Sărbătorile Pascale reprezintă unele dintre cele mai importante și îndrăgite sărbători ale anului, fiind asociate cu bucuria, renașterea naturii și valorile creștine precum bunătatea, iubirea, iertarea, generozitatea, respectul și cooperarea. În mediul educațional preșcolar, Paștele reprezintă o oportunitate valoroasă de a-i familiariza pe copii cu aceste tradiții, dar și de a contribui la dezvoltarea lor armonioasă din punct de vedere emoțional, social și creativ.

Grădinița are rolul de a completa educația oferită în familie, iar prin activitățile tematice dedicate Sărbătorilor Pascale, copiii pot învăța într-un mod interactiv și plăcut despre valorile morale și culturale specifice acestei perioade. Prin activități adaptate vârstei, copiii sunt încurajați să înțeleagă semnificația sărbătorii într-un mod simplu și accesibil.

În primul rând, activitățile organizate cu ocazia Paștelui contribuie la cunoașterea tradițiilor pascale. Copiii învață despre semnificația ouălor roșii, simbol al vieții și renașterii, lumina și bucuria Învierii, precum și despre alte obiceiuri specifice, cum ar fi pregătirea cozonacului și pascăi. Aceste informații sunt prezentate în mod simplu și adaptat vârstei lor prin: povești, poezii, imagini și discuții interactive. Astfel, copiii își dezvoltă capacitatea de a înțelege tradițiile și de a le respecta.

În al doilea rând, activitățile practice au un rol esențial. Copiii participă la ateliere de creație unde vopsesc ouă, confecționează iepurași din hârtie sau realizează felicitări pentru părinți. Aceste activități dezvoltă îndemânarea, imaginația și simțul estetic al copiilor, oferindu-le totodată satisfacția de a crea ceva cu propriile mâini. De asemenea, jocurile și activitățile recreative sunt nelipsite. Jocul este principală formă de activitate în grădiniță. În perioada Paștelui, jocurile tematice devin un instrument eficient de învățare. Vânătoarea de ouă, jocurile de grup și cântecele tematice creează o atmosferă veselă și plină de energie. Aceste jocuri contribuie la dezvoltarea abilităților sociale și la crearea unui climat pozitiv în grupă. Copiii învață să colaboreze, să respecte reguli, să lucreze în echipă, să se bucure împreună de momente speciale și să aprecieze rezultatul muncii lor.

Un alt moment important îl reprezintă serbarea pascală. Aceasta include: poezii, cântece și mici scenete, în care copiii interpretează roluri de iepurași, pușori sau flori de primăvară. Serbarea contribuie la dezvoltarea încrederii în sine și la exprimarea emoțiilor în fața unui public. Nu în ultimul rând, implicarea părinților în activitățile pascale, prin participarea la serbări, sprijin material sau colaborare în realizarea unor proiecte întărește legătura dintre familie și grădiniță și creează amintiri frumoase pentru copii. Această colaborare creează un mediu educațional armonios și oferă copiilor siguranță și stabilitate emoțională.

Alte exemple de activități desfășurate în grădiniță, folosind diverse materiale:

1. Activități cu plastilină. Plastilina este unul dintre cele mai simple și apreciate materiale pentru activitățile creative

- „Iepurași din plastilină,,. Copiii pot modela iepurașii folosind plastilină colorată.
- „Ouă decorative din plastilină,,. Copiii pot crea ouă colorate pe care le pot decora cu modele.
- „Pușori din plastilină,,. O activitate simplă și distractivă pentru copiii mici.

2. Pictură ouă și planșe de Paște. Pictura este una dintre cele mai îndrăgite activități de către copii.

- „Ouă pictate cu acuarele,,. Copiii pot picta ouă desenate pe hârtie folosind acuarele.
- „Pictura cu tempera,,. Copiii pot crea planșe cu simboluri de Paște.
- „Pictura cu degetele,,. Pentru copiii mai mici, pictura cu degetele este o activitate foarte distractivă.

3. Colaje creative de Paște. Colajele sunt activitățile simple care stimulează imaginația.

- „Colaje cu hârtie colorată,,. Copiii pot crea ouă sau iepuraș folosind hârtie colorată.
- „Colaje cu abțibilduri,,. Planșe decorate cu abțibilduri tematice.

4. Figurine cu iepurași și pușori. Figurinele sunt foarte apreciate în Sărbătorile de Paște.

- „Iepurași din hârtie,,. Copiii pot crea figurine simple din hârtie colorată.
- „Pușori din pompoane,,. „Oițe din vată,,. Copiii pot crea figurine folosind pompoane, vată și hârtie.

5. Activități pentru decorarea clasei. Decorarea clasei este o activitate pe care îi implică pe toți copiii.

- „Ghirlande de Paște,,. Copiii pot crea ghirlande cu ouă sau iepurași de Paște.
- „Figurine suspendate,,. Figurinele din hârtie pot fi agățate în clasă.
- „Panou cu desene de Paște,,. Copiii pot realiza desene care pot fi expuse pe panou.

În concluzie, Sărbătorile Pascale la grădiniță reprezintă o ocazie valoroasă de învățare și bucurie. Prin activități variate și adaptate vârstei, copiii își descoperă tradițiile, își dezvoltă abilitățile și trăiesc experiențe plăcute alături de colegi și educatori. Ele constituie o oportunitate de formare a unor valori morale, de dezvoltare a creativității și de întărire a relațiilor sociale. Prin metode interactive și atractive, copiii învață să aprecieze tradițiile și să participe activ la viața comunității. Astfel, grădinița contribuie la formarea viitorilor adulți echilibrați, sensibili și respectuoși față de valorile culturale și spirituale.

Paștele este o sărbătoare a bucuriei, a iubirii și a speranței profund înrădăcinată în tradiția creștină, dar și cu elemente culturale specifice fiecărei regiuni.

Bibliografie:

1. Ministerul Educației, Curriculum pentru educație timpurie, pg. 5, București, 2019.
2. Ecaterina Vrașmaș, Educația timpurie a copiilor, Editura Arlequin, București, pg.10 - 15 2023.
3. Smaranda Cioflica, Doina Gavrilă, Sărbătorile de Paște. Auxiliar pentru educație religioasă în învățământul preșcolar și primar, pg. 8-16, Editura Emia, Deva, 2009.

„LUMINĂ ȘI RENAȘTERE”: TRADIȚIE ȘI CREATIVITATE ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ

Mușat Alina
Școala Gimnazială Valea Mare

Educația contemporană se află într-un proces continuu de transformare, determinat de evoluțiile tehnologice, sociale și culturale. În acest context, conceptul de „renaștere” a școlii capătă valențe multiple, integrând atât dimensiunea inovativă, cât și pe cea tradițională. Tema proiectului „Lumină și renaștere: tradiție și creativitate în educație” reflectă necesitatea armonizării valorilor educației românești cu cerințele societății moderne. Un rol esențial în acest proces îl au investițiile realizate prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), care au contribuit semnificativ la modernizarea sistemului educațional.

Proiectele educaționale reprezintă instrumente fundamentale pentru dezvoltarea competențelor elevilor și pentru adaptarea procesului didactic la realitățile contemporane. Acestea stimulează creativitatea, colaborarea și gândirea critică, oferind un cadru flexibil de învățare. În același timp, proiectele permit valorificarea tradițiilor locale și naționale, contribuind la formarea identității culturale a elevilor.

Prin activități interdisciplinare, proiectele educaționale facilitează o abordare holistică a învățării, în care elevii devin participanți activi, iar profesorii – facilitatori ai cunoașterii. Astfel, școala se transformă într-un spațiu dinamic, capabil să răspundă provocărilor actuale.

Contribuția PNRR la modernizarea educației

Implementarea proiectelor finanțate prin PNRR a generat schimbări semnificative în sistemul educațional românesc. Prin alocarea unor fonduri consistente – aproximativ 1 miliard de euro pentru dotarea școlilor – s-a realizat o modernizare fără precedent a infrastructurii educaționale.

Printre principalele direcții de investiție se numără:

- dotarea unităților de învățământ cu mobilier modern și materiale didactice;
- dezvoltarea laboratoarelor inteligente (SmartLab);
- digitalizarea procesului educațional;
- formarea competențelor digitale ale cadrelor didactice.

De asemenea, peste 5.800 de școli au beneficiat de echipamente și resurse moderne, iar aproximativ 1.400 de laboratoare inteligente au fost create pentru a susține un învățământ interactiv și aplicat. Aceste investiții au contribuit la creșterea calității actului educațional și la reducerea discrepanțelor dintre mediul urban și cel rural.

Creativitate și inovație în educația contemporană

Digitalizarea educației, susținută de PNRR, a deschis noi perspective asupra procesului de predare-învățare. Utilizarea tehnologiei permite accesul la resurse educaționale variate și facilitează dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor, esențiale în societatea cunoașterii. Laboratoarele inteligente și platformele digitale stimulează învățarea activă și creativitatea, oferind elevilor posibilitatea de a experimenta, de a colabora și de a inova. Astfel, educația devine mai atractivă și mai relevantă pentru nevoile actuale. În același timp, profesorii sunt sprijiniți în adaptarea metodelor didactice, prin programe de formare continuă care vizează integrarea tehnologiei în procesul educațional.

Păstrarea tradiției în contextul modernizării

Deși modernizarea este esențială, păstrarea tradițiilor rămâne o componentă definitorie a educației românești. Proiectele educaționale oferă oportunitatea de a integra elemente de patrimoniu cultural – obiceiuri, valori, meșteșuguri – în activități didactice inovatoare. Astfel, elevii pot descoperi și valorifica identitatea națională într-un mod creativ, utilizând tehnologii moderne pentru a promova tradițiile. De exemplu, realizarea de proiecte multimedia, expoziții virtuale sau ateliere tematice contribuie la transmiterea valorilor culturale într-o formă adaptată generațiilor actuale. Această sinteză între tradiție și inovație reprezintă esența conceptului de „renaștere” a școlii, în care trecutul și prezentul se completează reciproc.

Impactul asupra comunității educaționale

Investițiile prin PNRR nu au avut impact doar asupra infrastructurii, ci și asupra întregii comunități educaționale. Elevii beneficiază de condiții moderne de învățare, profesorii de resurse și formare profesională, iar comunitățile locale de instituții educaționale mai bine pregătite pentru viitor. În plus, aceste proiecte contribuie la reducerea abandonului școlar și la creșterea incluziunii educaționale, prin oferirea de oportunități egale tuturor elevilor.

Prin intermediul proiectelor educaționale și al investițiilor realizate prin PNRR, școala românească traversează un proces de transformare profundă, orientat spre inovație, incluziune și calitate. Această „renaștere” a educației nu presupune abandonarea tradiției, ci reinterpretarea acesteia într-un context contemporan, în care creativitatea și tehnologia devin instrumente esențiale pentru formarea generațiilor viitoare. În acest sens, educația românească își reafirmă rolul fundamental în dezvoltarea unei societăți moderne, dar ancorate în valorile sale autentice.

În cadrul procesului de revitalizare a educației românești, proiectele finanțate prin Planul Național de Redresare și Reziliență au avut un rol determinant în conturarea unui mediu educațional modern, incluziv și adaptat nevoilor elevilor. Un exemplu relevant în acest sens îl constituie implementarea Programului Național pentru Reducerea Abandonului Școlar (PNRAS) la nivelul Școlii Gimnaziale Valea Mare, unde intervențiile educaționale au fost concepute într-o manieră integrată, vizând atât dimensiunea cognitivă, cât și pe cea socio-emoțională a elevilor.

Un prim demers semnificativ l-a reprezentat organizarea activităților remediale, subsumate unei strategii educaționale centrate pe progresul individual. Prin abordări diferențiate și adaptate nivelului fiecărui elev, aceste activități au contribuit la consolidarea competențelor de bază și la diminuarea dificultăților de învățare. În acest mod, elevii au dobândit o mai mare încredere în propriile forțe, iar motivația pentru implicarea în actul educațional a fost vizibil îmbunătățită, reflectându-se în rezultate școlare superioare.

În aceeași direcție a stimulării dezvoltării intelectuale, amenajarea unui spațiu de lectură modern și atractiv a constituit un factor important în promovarea culturii scrise. Prin facilitarea accesului la resurse variate și prin crearea unui cadru propice lecturii, s-a reușit cultivarea interesului pentru carte, contribuind la dezvoltarea vocabularului, a capacității de exprimare și a gândirii critice. Această inițiativă evidențiază modul în care tradiția lecturii poate fi revalorizată într-un context educațional contemporan, dominat de tehnologie.

Dimensiunea formativă a proiectului a fost completată de activități nonformale, menite să apropie elevii de valorile culturale și istorice ale spațiului românesc. Participarea la excursii tematice și vizite de documentare a oferit elevilor oportunitatea de a interacționa direct cu patrimoniul național, contribuind la consolidarea identității culturale și la dezvoltarea unei perspective integrate asupra trecutului și prezentului. Învățarea experiențială s-a dovedit a fi un instrument eficient în formarea unor competențe durabile și relevante.

Totodată, activitățile sportive au avut un rol esențial în dezvoltarea armonioasă a elevilor, susținând atât sănătatea fizică, cât și competențele sociale. Prin participarea la jocuri și competiții, elevii au interiorizat valori precum cooperarea, respectul reciproc și fair-play-ul, contribuind la formarea unui comportament responsabil și echilibrat.

Un alt aspect definitoriu al proiectului îl constituie modernizarea infrastructurii educaționale, realizată prin dotarea școlii cu echipamente digitale și materiale didactice inovatoare. Integrarea tehnologiei în procesul de predare-învățare a permis diversificarea strategiilor didactice și creșterea atractivității lecțiilor, facilitând implicarea activă a elevilor și dezvoltarea competențelor digitale.

Nu în ultimul rând, măsurile de sprijin social implementate în cadrul proiectului au contribuit la crearea unui climat educațional incluziv. Asigurarea unor resurse necesare, precum uniforme școlare, a redus discrepanțele dintre elevi și a consolidat sentimentul de apartenență la comunitatea școlară. Această abordare integrată reflectă preocuparea pentru echitate și pentru asigurarea unor șanse egale în educație.

Prin urmare, activitățile derulate în cadrul PNRAS Școala Gimnazială Valea Mare ilustrează în mod concret conceptul de „renaștere” a școlii românești, în care tradiția, reprezentată de valori culturale și educaționale autentice, se îmbină armonios cu inovația și creativitatea, susținute de investițiile și oportunitățile oferite prin PNRR.

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

Neag Codruța-Mariana
Școala Gimnazială Hodac, județul Mureș

Introducere

Educația reprezintă un element fundamental în dezvoltarea societății, având rolul de a forma indivizi capabili să se adapteze schimbărilor și să participe activ la viața socială. În contextul actual, marcat de evoluții rapide în domeniul tehnologiei și de transformări sociale profunde, sistemul educațional trebuie să răspundă unor cerințe tot mai complexe.

În acest cadru, conceptele de „lumină” și „renaștere” dobândesc o semnificație aparte. „Lumina” simbolizează cunoașterea, claritatea și înțelegerea, fiind asociată cu procesul de formare intelectuală. „Renașterea” sugerează schimbarea, adaptarea și modernizarea, reflectând necesitatea unui sistem educațional flexibil și eficient.

Lucrarea de față își propune să analizeze aceste concepte din perspectivă pedagogică, culturală și artistică, evidențiind importanța lor în procesul de formare a elevilor.

Fundamentare teoretică

Educația contemporană se îndepărtează de modelul tradițional bazat exclusiv pe transmiterea de informații și se orientează spre dezvoltarea competențelor esențiale. Elevul nu mai este un simplu receptor, ci un participant activ în procesul de învățare.

Gândirea critică, capacitatea de analiză și autonomia sunt elemente esențiale ale educației moderne. În acest context, „lumina” nu mai reprezintă doar acumularea de cunoștințe, ci și capacitatea de a le utiliza în mod eficient.

Renașterea educațională presupune adoptarea unor metode interactive, care stimulează implicarea elevilor. Învățarea prin descoperire, colaborarea și reflecția devin componente importante ale procesului educativ.

Profesorul are un rol esențial, fiind cel care creează un mediu favorabil învățării și care sprijină dezvoltarea elevilor. Relația profesor–elev se bazează pe comunicare, respect și colaborare.

Perspective culturale și artistice

Educația are și o dimensiune culturală importantă, contribuind la formarea identității și la transmiterea valorilor. Elevii sunt încurajați să înțeleagă diversitatea culturală și să dezvolte respect față de diferențe.

Arta joacă un rol semnificativ în acest proces. Activitățile artistice stimulează creativitatea și oferă elevilor posibilitatea de a-și exprima ideile și emoțiile. Prin muzică, desen sau teatru, procesul educațional devine mai atractiv și mai accesibil.

Integrarea artei în educație contribuie la dezvoltarea gândirii imaginative și la formarea unei personalități echilibrate. Elevii își dezvoltă abilități de comunicare și își îmbunătățesc capacitatea de exprimare.

Parte practică

Aplicarea acestor concepte în activitatea didactică presupune utilizarea unor metode moderne și eficiente. Învățarea prin proiecte este o metodă care permite elevilor să lucreze în echipă și să aplice cunoștințele în situații reale.

Tehnologia joacă un rol important în educația actuală, facilitând accesul la informații și diversificând metodele de predare. Utilizarea resurselor digitale contribuie la creșterea interesului pentru învățare.

Activitățile interdisciplinare oferă o perspectivă integrată asupra cunoașterii, ajutând elevii să realizeze conexiuni între diferite domenii. Acestea contribuie la dezvoltarea unei gândiri flexibile și adaptabile.

Evaluarea trebuie să fie orientată spre progresul elevului și să evidențieze dezvoltarea competențelor. Feedback-ul constructiv este esențial pentru îmbunătățirea performanțelor.

Concluzii

Educația trebuie să evolueze constant pentru a răspunde nevoilor societății contemporane. Lumina cunoașterii și capacitatea de adaptare sunt esențiale pentru formarea unor indivizi pregătiți pentru viitor.

Rolul profesorului este fundamental în acest proces, acesta contribuind la dezvoltarea intelectuală și personală a elevilor. Prin metode moderne și printr-o abordare deschisă, educația poate deveni un proces eficient și motivant.

În concluzie, îmbinarea dimensiunilor pedagogice, culturale și artistice conduce la o educație echilibrată, capabilă să răspundă provocărilor actuale.

Bibliografie

Cucoș, Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom
Cerghit, Ioan – *Metode de învățământ*
Iucu, Romiță – *Managementul clasei de elevi*

INTERACTIVITATE ȘI SUPORT DIGITAL ÎN CLASA I – O PARADIGMĂ A ÎNVĂȚĂRII ÎN MEDIUL RURAL

Prof. învă. primar NEAGOE SIMONA-AURELIA
Liceul Tehnologic „T. Vladimirescu” Șimian –
Structura Școala Gimnazială Cerneți

Conceptul de „Lumină și Renaștere în Educație” sugerează ideea de progres, de ieșire din tiparele tradiționalismului rigid și de deschidere către noi orizonturi de cunoaștere. Pentru clasa I, această tranziție este crucială. Este momentul simbolic al „renașterii” micului preșcolar ca elev, o etapă în care jocul liber lasă locul rigorii învățării sistematice a alfabetului și numerelor.

În Școala Gimnazială Cerneți, această transformare este susținută de o bază materială de excepție. Reabilitarea finalizată acum câțiva ani a creat un mediu de învățare care rivalizează cu cele mai moderne școli urbane: clase luminoase, laborator de informatică și, esențial pentru activitatea zilnică, table interactive și videoproiectoare în fiecare sală. Pentru mine, ca și cadru didactic, provocarea nu mai este absența resurselor, ci integrarea lor pedagogică inteligentă pentru a păstra vie flacăra curiozității.

1. Tehnologia ca vector de motivare în clasa I

La clasa I, atenția elevilor este prin definiție volatilă și de scurtă durată. În acest context, tabla digitală nu este un simplu ecran, ci o fereastră către o experiență multisenzorială.

- **De la abstract la concret (Vizualizare):** În învățarea literelor, un mare obstacol este caracterul abstract al semnelor grafice. Prin software-ul educațional, litera nu mai este doar un contur static pe hârtie; ea prinde viață prin animații care arată drumul corect al creionului, se asociază instantaneu cu sunete din natură sau cu imagini de înaltă rezoluție, facilitând memorarea vizuală.
- **Depășirea fricii de greșală (Interactivitate):** Interacțiunea directă cu suprafața tactilă a tablei interactive transformă scrisul într-o activitate ludică. Elevul care se temea de „pata de cerneală” sau de ștersătura de pe caiet devine acum curajos. Dacă greșește la tablă, poate anula acțiunea cu o simplă atingere, ceea ce scade anxietatea și încurajează încercările repetate până la succes.
- **Echitatea educațională (Accesibilitate):** Pentru elevii din mediul rural, accesul la tehnologie de ultimă oră direct în sala de clasă este o formă de justiție socială. Aceasta anulează „decalajul digital” și le oferă aceleași instrumente de succes ca și colegilor lor din marii centri urbani.

2. Strategii metodice și bune practici în mediul digital

Integrarea digitală nu înseamnă abandonarea metodelor clasice, ci augmentarea lor. Iată câteva strategii pe care le aplic la clasă:

A. Călătoria Sunetelor în mediul virtual (CLR) Folosind resursele multimedia, am construit scenarii didactice în care litera nouă este „descoperită” într-un cadru virtual (o pădure, un oraș, spațiul cosmic). Elevii folosesc funcția *drag-and-drop* pentru a grupa obiecte care încep cu

sunetul respectiv. Această metodă transformă analiza fonetică, deseori plictisitoare, într-o misiune de explorare.

B. Matematica interactivă și lucrul în echipă (MEM) În consolidarea adunării și scăderii, tablele interactive permit crearea unor concursuri pe echipe. Elevii colaborează pentru a rezolva puzzle-uri matematice sau pentru a „conduce” un personaj digital către rezultatul corect prin calcule rapide. Astfel, se dezvoltă nu doar competențe matematice, ci și abilități sociale și spirit de echipă.

C. Hibridizarea spațiului de învățare Școala noastră beneficiază de un teren de sport modern și de un microbuz școlar care facilitează deplasările. O bună practică dezvoltată este lecția „Oglindă”: observăm fenomenele naturii în curtea școlii sau pe teren, iar ulterior, în clasă, utilizăm videoproiectorul pentru a viziona documentare scurte sau pentru a completa fișe digitale care sistematizează ce am văzut „pe viu”.

3. Impactul multidimensional asupra elevului de clasa I

Analizând parcursul elevilor în noul context de structură a Liceului Tehnologic, am observat beneficii ce depășesc sfera academică:

1. **Reducerea absenteismului:** Școala a devenit „cool”. Curiozitatea de a vedea ce jocuri sau prezentări noi a pregătit doamna învățătoare îi motivează pe copii să nu lipsească.
2. **Motricitate și coordonare:** Coordonarea ochi-mână este stimulată prin utilizarea stylus-ului sau a degetului pe suprafața verticală a tablei, completând exercițiile de scriere pe suport de hârtie.
3. **Personalizarea învățării:** Softurile educaționale permit oferirea de sarcini diferite în același timp. În timp ce un grup de elevi lucrează la consolidarea elementelor grafice pe tablete sau la tabla interactivă, cadrul didactic se poate ocupa intensiv de copiii care au nevoie de sprijin suplimentar (remediere).

4. Școala Cerneți – Pilon de stabilitate în comunitatea locală

Reintegrarea școlii ca structură a Liceului Tehnologic „T. Vladimirescu” de la 1 septembrie 2025 a adus o nouă dinamică. Transportul asigurat cu microbuzul propriu elimină barierele geografice din comună, aducând toți elevii într-un spațiu de siguranță și modernitate. Elevul de clasa I din Cerneți nu este un simplu „școlar de țară”, ci un cetățean digital în devenire, care înțelege că tehnologia este un instrument de muncă, nu doar unul de divertisment.

Concluzii: Viitorul începe în clasa I

Renașterea educației în mediul rural este o realitate palpabilă la Școala Gimnazială Cerneți. Nu este vorba doar de ziduri proaspăt vopsite sau de ecrane luminoase, ci de o schimbare de mentalitate. Statutul de structură a unui liceu tehnologic ne oferă perspectiva unei continuități firești: copilul care astăzi desenează litera „A” pe o tablă interactivă este viitorul specialist care va opera utilaje complexe sau sisteme informatice peste câțiva ani. „Lumina” vine din acest echilibru fragil, dar esențial, între căldura umană a dascălului și precizia resurselor digitale moderne.

Bibliografie

- **Cucoș, C.** (2014). *Pedagogie*, Ediția a III-a, Editura Polirom, Iași.
- **Istrate, O.** (2020). *Educația digitală*, Editura Universitară, București.
- **MECS** (2014). *Programa școlară pentru disciplina Comunicare în limba română (clasa I)*, București.
- **Prensky, M.** (2001). *Digital Natives, Digital Immigrants, On the Horizon*, MCB University Press.
- **Strategia de dezvoltare a unității școlare - Planul de Acțiune al Școlii (PAS)**, Liceul Tehnologic / Școala Gimnazială Cerneți, 2025-2026.
- **Standarde specifice de dotare** pentru învățământul primar în contextul utilizării fondurilor europene (PNRR/POR).

EDUCAȚIA ÎNTRE ILUMINARE ȘI TRANSFORMARE

Autor: prof .înv. primar, Neagu Cristina Elena, Liceul Tehnologic Râșnov, jud. Brașov

Rezumat:

Lucrarea de față își propune să analizeze educația din perspectiva a două concepte fundamentale – iluminarea și transformarea – înțelese ca procese esențiale în dezvoltarea personală și socială a individului. Abordarea este una interdisciplinară, integrând dimensiuni culturale, artistice și pedagogice. Se evidențiază rolul educației în cultivarea conștiinței, a creativității și a capacității de adaptare, fiind formulate totodată sugestii privind valorificarea acestor repere în practica didactică actuală.

Cuvinte-cheie: educație, iluminare, transformare, cultură, artă, pedagogie, formare

1. Introducere

Educația contemporană se află într-un proces continuu de redefinire, determinat de schimbările sociale, tehnologice și culturale. În acest context, devine necesară o regândire a finalităților educaționale, dincolo de simpla acumulare de cunoștințe. Educația trebuie înțeleasă ca un proces de iluminare – în sensul accesului la cunoaștere și înțelegere profundă – și de transformare – ca evoluție personală și socială.

Aceste două dimensiuni nu sunt independente, ci se află într-o relație de interdependență. Iluminarea generează conștientizare, iar transformarea presupune internalizarea și aplicarea acesteia. Astfel, procesul educațional devine un demers complex, orientat spre formarea integrală a individului.

2. Repere culturale ale iluminării și transformării

În istoria culturii universale, ideea de iluminare a fost asociată cu dezvoltarea rațiunii și cu emanciparea individului de sub constrângeri dogmatice. Epoca Iluminismului a pus accent pe educație ca mijloc de progres social și individual, promovând valori precum libertatea, autonomia și spiritul critic.

Transformarea, la rândul său, este un concept prezent în numeroase tradiții culturale și filosofice, fiind asociat cu ideea de devenire și autorealizare. Din această perspectivă, educația nu este un proces finit, ci unul continuu, care însoțește individul pe tot parcursul vieții.

În contextul actual, marcat de globalizare și diversitate culturală, educația trebuie să valorifice aceste repere pentru a forma indivizi capabili să înțeleagă complexitatea lumii și să se adapteze la schimbare. Cultura devine astfel un cadru esențial pentru dezvoltarea competențelor interculturale și a identității personale.

3. Dimensiunea artistică în procesul educational

Arta joacă un rol esențial în procesul de iluminare și transformare, oferind modalități alternative de cunoaștere și exprimare. Prin intermediul artei, elevii pot explora realitatea într-un mod sensibil și creativ, dezvoltându-și imaginația și capacitatea de interpretare.

Educația artistică contribuie la formarea unei gândiri flexibile și deschise, facilitând înțelegerea unor concepte complexe. De exemplu, analiza unei opere literare sau a unei creații plastice permite identificarea unor teme universale, precum identitatea, conflictul interior sau renașterea spirituală.

Mai mult, implicarea în activități artistice stimulează motivația pentru învățare și favorizează exprimarea autentică. Elevii devin astfel participanți activi în procesul educațional, iar învățarea capătă un caracter personalizat și relevant.

4. Implicații pedagogice și strategii didactice

Din punct de vedere pedagogic, conceptul de iluminare poate fi asociat cu claritatea și accesibilitatea actului didactic. Profesorul are responsabilitatea de a crea un mediu de învățare care să stimuleze curiozitatea și gândirea critică. Utilizarea metodelor interactive, precum învățarea prin descoperire, problematizarea sau dezbateră, contribuie la implicarea activă a elevilor.

Transformarea, ca obiectiv educațional, presupune dezvoltarea competențelor necesare adaptării la un mediu în continuă schimbare. În acest sens, strategiile didactice trebuie să promoveze autonomia, colaborarea și reflecția. Învățarea experiențială și proiectele interdisciplinare reprezintă modalități eficiente de realizare a acestui deziderat.

De asemenea, integrarea tehnologiei în educație oferă oportunități noi pentru personalizarea învățării și pentru accesul la resurse diverse. Profesorul devine astfel un mediator între elev și cunoaștere, facilitând procesul de învățare într-un mod flexibil și adaptat nevoilor individuale.

Un alt aspect important îl constituie evaluarea, care trebuie să depășească dimensiunea sumativă și să includă elemente formative. Evaluarea continuă, bazată pe feedback constructiv, contribuie la conștientizarea progresului și la stimularea dezvoltării personale.

5. Rolul educației în formarea individului contemporan

În societatea actuală, caracterizată de incertitudine și complexitate, educația trebuie să pregătească indivizi capabili să gândească critic, să comunice eficient și să colaboreze. Iluminarea și transformarea devin astfel obiective esențiale ale procesului educațional.

Educația nu mai poate fi limitată la transmiterea de informații, ci trebuie să vizeze dezvoltarea competențelor transversale și a inteligenței emoționale. Formarea caracterului, a valorilor și a responsabilității sociale reprezintă componente fundamentale ale acestui proces.

În acest sens, școala trebuie să devină un spațiu al dialogului, al creativității și al reflecției. Relația profesor–elev se bazează pe respect reciproc și colaborare, iar învățarea devine un proces activ și semnificativ.

6. Concluzii

Educația ca proces de iluminare și transformare reprezintă o abordare complexă și necesară în contextul actual. Integrarea dimensiunilor culturale, artistice și pedagogice contribuie la formarea unui individ autonom, creativ și responsabil.

Prin promovarea unei educații centrate pe elev și orientate spre dezvoltarea holistică, se creează premisele unei societăți bazate pe cunoaștere, valori și inovație. Iluminarea și

transformarea nu sunt doar concepte teoretice, ci realități care pot fi cultivate printr-o practică educațională coerentă și reflexivă.

Bibliografie

1. Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
2. Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
3. Dewey, J. (1997). *Experience and Education*. New York: Touchstone.
4. Gardner, H. (2006). *Multiple Intelligences: New Horizons*. New York: Basic Books.
5. Neacșu, I. (2010). *Instruire și învățare*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

METODE INOVATIVE FOLOSITE ÎN ACTIVITĂȚILE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE ÎN ACTIVITĂȚILE DIN GRĂDINIȚĂ

SCOALA GIMNAZIALĂ “TUDOR ARGHEZI”, PITEȘTI
PROFESOR EDUCAȚIE TIMPURIE NEAMȚU ELENA

În *școala modernă*, dimensiunea de bază în funcție de care metodele de învățământ sunt considerate inovative este **caracterul lor activ** adică măsura în care sunt capabile să declanșeze angajarea elevilor în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare.

Aceste metode inovative se numesc **metodele interactive centrate pe elev**, acele modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Uneori considerăm educația ca o activitate în care continuitatea e mai importantă decât schimbarea. Devine însă evident că trăim într-un mediu a cărui mișcare este nu numai rapidă ci și imprevizibilă, chiar ambiguă. Nu mai știm dacă ceea ce ni se întâmplă este “bine” sau “rău”. Cu cât mediul este mai instabil și mai complex, cu atât crește gradul de incertitudine.

Datorită progresului tehnologic și accesului sporit la cunoaștere și la resurse ne putem propune și realiza schimbări la care, cu câțva timp în urmă nici nu ne puteam gândi.

E bine ca profesorul să modeleze tipul de personalitate necesar societății cunoașterii, personalitate caracterizată prin noi dimensiuni: gândire critică, creativă, capacitate de comunicare și cooperare, abilități de relaționare și lucru în echipă, atitudini pozitive și adaptabilitate, responsabilitate și implicare.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații.

În organizarea unui învățământ centrat pe copil, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere.

Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv - educativ, având un caracter activ – participativ

Procesul activităților cu caracter instructiv-educativ din grădinița de copii reprezintă un proces de învățare, în cadrul căruia strategiile didactice sunt determinate de modul specific al preșcolarului de a percepe lumea . Didactica învățământului preșcolar se recunoaște ca o teorie științifică descriptivă și prescriptivă care să îndrume activitatea educatorului. Această știință pune în valoare viziunea sistematică sau de ansamblu asupra procesului de învățământ preșcolar, precizându-i clar obiectivele, conținutul, principiile, metodele, formele de organizare și de desfășurare, modalitățile de evaluare.

Privind gama largă de activități desfășurate în grădiniță și nevoia copilului de a acționa în mod specific în fiecare gen de activitate, din didactica generală a învățământului preșcolar s-au desprins metodicele (metodica jocului, metodica activităților matematice, dezvoltarea comunicării, cunoașterea mediului, metodica activităților de educație muzicală, metodica activităților de educație fizică, de educație estetică, morală, a activităților practice, etc.).

În abordarea muncii cu preșcolarii, importanța majoră constă în alegerea strategiilor de educare intelectuală, morală, civică, conforme cu vârsta copiilor. Educația intelectuală, componentă integrată a dezvoltării armonioase, dobândește în grădiniță o importanță deosebită deoarece acum se produce începutul deschiderii copilului spre cunoaștere, pentru adaptarea la condițiile de viață prin constituirea reacțiilor adecvate la stimulii externi și interni. Realizarea unui proces de învățare dirijată preponderent prin joc și bazându-se pe curiozitatea vie și pe spiritul de imitație al copilului ajută dezvoltarea gradată a intelectului și oferă posibilitatea de exprimare a conținutului gândirii prin intermediul limbajului. În concepția modernă, învățarea dirijată se împletește cu învățarea spontană, ambele forme impulsionând dezvoltarea inteligenței și socializarea. Putem spune că, activitatea este elementul de bază în educația intelectuală a preșcolarului, ea oferind prilejul

dobândirii experienței cognitive și stimulării inițiativei personale. În procesul de învățare copiii sunt implicați folosind metode de învățare activă prin aplicarea în diferite situații de învățare ceea ce au învățat. Metodele moderne des întâlnite în procesul instructiv educativ în funcție de obiectivele urmărite la fiecare activitate sunt:

- **Bula dublă:** este o metodă de predare-învățare, ușor de aplicat, care grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, fenomene, etc.. Se reprezintă grafic prin două cercuri în care se așează câte o imagine ce denumește subiectul abordat. De cele două cercuri mari se află relaționate prin linii alte cercuri mici situate între cele mari în care sunt specificate asemănările, iar în cercurile exterioare se specifică particularitățile, caracteristicile fiecărui termen. (Ex: DLC- Educarea limbajului „Ce știm despre anotimpuri?” -convorbire- în cercurile mari sunt așezate imagini reprezentative despre anotimpul toamna și iarna. Caracteristicile anotimpurilor se vor completa în cercurile exterioare iar asemănările existente au fost atașate în cercurile din mijloc.

Această metodă activează toți copiii la activitate și le dezvoltă independența de gândire, comunicarea, creativitatea și îi încurajează să ia decizii corecte dar să și argumenteze deciziile luate.

- **Brainstormingul:** metodă cunoscută și sub numele „furtună în creier”, este o metodă folosită pentru stimularea copiilor în găsirea mai multor idei pentru soluționarea unor probleme. Se poate utiliza în activitățile de Educarea limbajului unde copiii își dau frâu liber imaginației prin crearea povestirilor ce au la bază un tablou sau un șir de imagini. Această metodă de poate utiliza și în cadrul activităților: lectură după imagini, convorbire sau joc didactic. Specific acestei metode este dezvoltarea capacității creatoare, a imaginației și expresivității limbajului oral.
- **Explozia stelară:** o metodă întâlnită în activitățile de convorbire, memorizări, povestiri, etc.. Este o metodă relaxantă pentru copii în care este stimulată creativitatea în obținerea răspunsurilor corecte la întrebările adresate. Materialul didactic constă într-o stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci sageți și jetoane. Pe steaua mare se va așeza o imagine caracteristică temei abordate, cele cinci întrebări sunt notate pe cele cinci steluțe galbene: CE? CINE? UNDE? CÂND? DE CE? Preșcolarii vor alcătui propoziții pe baza conținutului unor imagini și nu în ultimul rând vor rezolva problemele prin găsirea răspunsurilor la întrebările adresate. Prin utilizarea acestei metode se va urmări dezvoltarea potențialului creativ, exersarea capacității preșcolarilor de a alcătui propoziții interogative, familiarizarea acestora cu strategia elaborării de întrebări.

Pedagogia Waldorf scoate în evidență prețuirea integrității copilului în realitatea socială și conducerea acestuia spre o libertate a individualității. După Steiner, calitatea supremă a omului este libertatea,

voința liberă, adică liber albitru. De aceea educația este chemată să-i ajute pe copii să devină ei înșiși, să-și găsească drumul spre interior. Prin educație trebuie să permitem personalității copilului să se dezvolte liber, înlăturând toate obstacolele.

Educatorul este agentul principal al actului de predare-învățare, factorul activ care declanșează și întreține interesul, curiozitatea și dorința preșcolarilor pentru activitatea de învățare, un observator sensibil al comportamentului copiilor, un îndrumător persuasiv și un sfătuitor, un prieten și confident, uneori un substituit al părinților, dar și un model, un exemplu pozitiv pentru copii.

Diversificarea strategiilor de predare-învățare-evaluare pune accent pe metodele activ-participative, care încurajează preșcolarul în a explora și a deveni independent. Proiectarea didactică trebuie să corespundă diferențelor individuale în ceea ce privește interesele, abilitățile și capacitățile copilului. Aceste diferențe trebuie luate în considerare în proiectarea activităților, care trebuie să dezvolte la copil stima de sine și un sentiment pozitiv față de învățare. În același timp, predarea trebuie să ia în considerare experiența de viață și experiența de învățare a copilului, pentru a adapta corect sarcinile de învățare.

Bibliografie:

1. Breben, S., Goncea, E., Raiu, G., Fulga, M., (2002). Metode interactive de grup-ghid metodic. Editura Arves
2. Ezechil, L., Radu, I., (2008). Pedagogie -fundamente teoretice. București: Editura V&I Integral;
3. Kolumbus, E., S., (2008). Didactică preșcolară. București: Editura V&I Integral;
4. Păiși, L., Tudor, S., Stan, M., (2009). A deveni și a fi un bun educator. Pitești: Editura Universității;
5. Preda, V., (2010). Metodica activităților instructiv-educative în grădinița de copii. Craiova: Editura Sitech;

Renaștere și bucurie duhovnicească în lumina Învierii

Renașterea duhovnicească este una dintre temele centrale ale vieții creștine, fiind strâns legată de evenimentul fundamental al credinței: Învierea lui Hristos. Aceasta nu reprezintă doar un moment istoric sau o sărbătoare anuală, ci o realitate vie, care transformă profund existența omului. În lumina Învierii, renașterea capătă sens deplin, iar bucuria duhovnicească devine expresia acestei transformări interioare.

Învierea Domnului este temelia credinței creștine, fiind biruința vieții asupra morții și a luminii asupra întunericului. Prin acest eveniment, omul primește posibilitatea unei vieți noi, eliberate de păcat și de frică. Astfel, renașterea duhovnicească poate fi înțeleasă ca o participare personală la Învierea lui Hristos. Nu este vorba doar de o schimbare morală sau psihologică, ci de o înnoire profundă a întregii ființe, realizată prin harul divin.

Această renaștere începe prin credință și se concretizează prin pocăință și întoarcere la Dumnezeu. Omul, conștient de limitele și slăbiciunile sale, caută să se desprindă de viața veche și să îmbrățișeze o viață nouă, în Hristos. În tradiția ortodoxă, această transformare este simbolizată în mod deosebit prin Taina Botezului, care reprezintă moartea față de păcat și învierea la o viață nouă. Astfel, fiecare credincios este chemat să retrăiască, în mod personal, misterul pascal.

Bucuria duhovnicească își are izvorul în această experiență a Învierii. Spre deosebire de bucuriile trecătoare ale lumii, bucuria pascală este profundă și durabilă, deoarece se întemeiază pe certitudinea biruinței vieții. Ea nu este condiționată de circumstanțele exterioare, ci izvorăște din comuniunea vie cu Dumnezeu. Această bucurie este exprimată în mod deplin în perioada pascală, când credincioșii se salută cu „Hristos a înviat!”, mărturisind astfel credința într-o realitate care depășește limitele timpului.

Un aspect esențial al bucuriei duhovnicești este capacitatea ei de a transforma suferința. În lumina Învierii, suferința nu mai este percepută ca un capăt de drum, ci ca o trecere spre viață. Această perspectivă oferă sens încercărilor și întărește speranța. Omul renăscut duhovnicește nu este lipsit de dificultăți, dar le trăiește diferit, având conștiința prezenței lui Dumnezeu și a promisiunii vieții veșnice.

De asemenea, bucuria Învierii are un caracter comunitar și misionar. Ea nu poate fi păstrată doar la nivel individual, ci se manifestă prin iubire față de aproapele și prin dorința de a împărtăși această experiență cu ceilalți. Comunitatea creștină devine astfel spațiul în care bucuria se trăiește și se amplifică, prin participarea la slujbe, la Sfintele Taine și la viața liturgică.

În concluzie, renașterea duhovnicească și bucuria care o însoțește își găsesc sensul deplin în Învierea lui Hristos. Aceasta nu este doar un eveniment al trecutului, ci o realitate prezentă, care oferă omului posibilitatea unei vieți noi. Prin participarea la acest mister, omul descoperă adevărata bucurie, o bucurie care nu trece și care dă sens întregii existențe.

Bibliografie

1. Biblia sau Sfânta Scriptură, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2018.
2. Stăniloae, Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 1-3, Editura IBMBOR, București, 2003.
3. Evdokimov, Paul, *Ortodoxia*, Editura Institutului Biblic, București, 1996.
4. Schmemmann, Alexander, *Postul cel Mare*, Editura Sophia, București, 2010.
5. Arsenie Boca, *Cărarea Împărăției*, Editura Charisma, Deva, 2006.

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE-ÎNTRE FORMARE INTELECTUALĂ ȘI DESĂVÂRȘIRE SPIRITUALĂ

Nicolescu Ionuț, Școala Gimnazială Adâncata

Educația contemporană traversează o perioadă de transformări profunde, generate de schimbările accelerate ale societății, de dinamica tehnologică și de diversificarea sistemelor de valori. În acest context complex, rolul școlii nu mai poate fi redus la transmiterea de informații sau la dezvoltarea unor competențe strict utilitare, ci trebuie înțeles ca un proces amplu de formare a personalității umane. Educația devine, astfel, un spațiu al devenirii, în care elevul este ghidat nu doar spre cunoaștere, ci și spre sens, echilibru interior și asumarea valorilor fundamentale. Din această perspectivă, conceptele de „lumină” și „renaștere” capătă o semnificație aparte, configurând un cadru simbolic și axiologic esențial pentru înțelegerea finalităților educației.

Lumina, ca metaforă centrală a educației, exprimă ideea de cunoaștere, claritate și orientare. Ea sugerează ieșirea din ignoranță și accesul la adevăr, dar, în același timp, indică și dimensiunea morală a formării umane. A fi „luminat” nu înseamnă doar a deține informații, ci a avea capacitatea de a discerne între bine și rău, între esențial și superficial. În tradiția creștină, această semnificație este profund consolidată prin referințe scripturistice care definesc lumina ca expresie a prezenței divine. Cuvintele Mântuitorului – „Eu sunt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează nu va umbla în întuneric” (Ioan 8,12) – oferă o perspectivă care transcende dimensiunea religioasă strictă, sugerând faptul că adevărata cunoaștere implică orientare existențială și asumare de valori. De asemenea, Psalmistul afirmă că „Cuvântul Tău este făclie picioarelor mele și lumină cărărilor mele” (Psalmul 118,105), subliniind rolul formativ al revelației în viața omului.

Aceste fundamente scripturistice se reflectă în mod direct în viziunea patristică asupra educației. Sfinții Părinți au înțeles formarea omului ca un proces unitar, în care dimensiunea intelectuală și cea spirituală nu pot fi separate. Sfântul Ioan Gură de Aur evidențiază forța transformatoare a educației sufletului, considerând-o mai puternică decât orice alt tip de influență externă. În aceeași linie, Sfântul Vasile cel Mare subliniază necesitatea armonizării „luminii minții” cu „curăția inimii”, formulând o viziune profund integratoare asupra educației. Această perspectivă este remarcabil de actuală, întrucât corespunde tendințelor moderne din științele educației, care pun accent pe dezvoltarea holistică a elevului.

În pedagogia contemporană, accentul se deplasează din ce în ce mai mult de la acumularea de cunoștințe către formarea competențelor socio-emoționale și a capacității de autoreglare. Daniel Goleman, prin teoria inteligenței emoționale, demonstrează că succesul personal și profesional depinde în mare măsură de abilitatea individului de a-și gestiona emoțiile și de a relaționa eficient cu ceilalți. La rândul său, Albert Bandura evidențiază importanța învățării sociale și a modelării comportamentale, subliniind faptul că elevii își formează valorile și atitudinile prin observarea modelelor din jurul lor. În acest sens, lumina educației nu mai este doar o metaforă a cunoașterii, ci devine un concept complex, care integrează dimensiuni cognitive, emoționale și morale.

Dacă lumina exprimă procesul de iluminare și orientare, renașterea desemnează transformarea profundă a ființei umane, acea schimbare interioară care conferă sens și consistență actului educațional. În tradiția creștină, renașterea este asociată cu ideea de înnoire spirituală, exprimată prin cuvintele: „Dacă nu se va naște cineva din nou, nu va putea vedea

Împărăția lui Dumnezeu” (Ioan 3,3). Transpusă în plan educațional, această afirmație capătă valențe formative, sugerând necesitatea unei evoluții interioare continue, în care elevul nu doar învață, ci se transformă.

Această transformare nu este un proces instantaneu, ci unul gradual, construit prin experiențe, reflecție și interiorizarea valorilor. Educația devine, astfel, un parcurs inițiativ, în care elevul trece de la dependență la autonomie, de la imitare la asumare conștientă. Renașterea în educație presupune dezvoltarea conștiinței morale, capacitatea de a lua decizii responsabile și de a acționa în acord cu principiile asumate. În acest sens, rolul educației religioase este esențial, deoarece oferă un cadru axiologic stabil, într-o lume marcată de relativism și incertitudine.

În România, această dimensiune este susținută și de cadrul legislativ, care recunoaște importanța educației religioase în formarea elevilor. Constituția garantează dreptul la educație religioasă, iar organizarea acesteia în școli reflectă un echilibru între tradiție și libertatea de conștiință. Participarea la ora de religie este opțională, ceea ce asigură respectarea diversității și a opțiunilor individuale. Acest model se înscrie în tendințele europene, unde educația religioasă este integrată în sistemul de învățământ, dar adaptată contextului cultural și social specific.

Dincolo de dimensiunea teoretică și legislativă, eficiența educației orientate spre lumină și renaștere depinde în mod esențial de practicile didactice concrete. În acest sens, învățarea experiențială reprezintă o strategie deosebit de valoroasă, deoarece permite elevilor să trăiască valorile în mod direct. Implicarea în activități comunitare, participarea la acțiuni caritabile sau vizitele în instituții religioase și sociale contribuie la dezvoltarea empatiei și a responsabilității. Astfel, educația depășește limitele teoretice și devine o experiență de viață.

Un alt element important îl constituie abordarea interdisciplinară, care facilitează integrarea valorilor religioase în contextul mai larg al culturii generale. Corelarea religiei cu literatura, istoria sau filosofia permite elevilor să înțeleagă unitatea valorilor fundamentale și să dezvolte o gândire complexă. În același timp, metodele reflexive, precum jurnalul personal, oferă un spațiu de introspecție, în care elevii își pot analiza propriile trăiri și convingeri. Aceste practici contribuie la dezvoltarea conștiinței de sine și la asumarea valorilor.

De asemenea, utilizarea jocului de rol și a studiului de caz creează contexte favorabile pentru explorarea dilemelor morale. Elevii sunt puși în situația de a analiza, de a argumenta și de a lua decizii, dezvoltându-și astfel gândirea critică și responsabilitatea. Aceste metode sunt deosebit de eficiente, deoarece transformă învățarea într-un proces activ și participativ.

În centrul tuturor acestor demersuri se află profesorul, a cărui influență depășește cadrul strict al predării. Prin autenticitate, echilibru și coerență, cadrul didactic devine un model pentru elevi, contribuind la formarea lor nu doar prin cuvinte, ci și prin exemplu personal. Profesorul este, în acest sens, un veritabil „agent al luminii”, capabil să inspire și să ghideze procesul de transformare interioară a elevilor.

Cu toate acestea, educația orientată spre lumină și renaștere se confruntă cu numeroase provocări. Secularizarea societății, relativismul moral și influența excesivă a tehnologiei pot diminua interesul pentru dimensiunea spirituală. În același timp, fragmentarea atenției și superficialitatea informațională pot afecta profunzimea procesului educațional. În fața acestor

provocări, este necesară o abordare echilibrată, care să valorifice atât resursele tradiției, cât și oportunitățile oferite de modernitate.

În concluzie, lumina și renașterea reprezintă repere fundamentale ale educației autentice, definind un model formativ care îmbină cunoașterea cu dezvoltarea morală și spirituală. A educa înseamnă a lumina mintea, dar și a transforma sufletul, a oferi elevului nu doar instrumente intelectuale, ci și repere existențiale. Într-o societate aflată în continuă schimbare, această viziune integratoare devine esențială pentru formarea unor personalități echilibrate, capabile să răspundă provocărilor contemporane și să contribuie la construirea unei lumi mai bune.

Bibliografie:

Cucoș, C. (2014). *Pedagogie* (ediția a III-a). Polirom.

Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Editura Didactică și Pedagogică.

Goleman, D. (2008). *Inteligența emoțională*. Curtea Veche Publishing.

Iosif, G. (2017). *Educația religioasă – repere și dinamici contemporane*. Institutul European.

Neacșu, I. (2010). *Instruire și învățare*. Editura Didactică și Pedagogică.

Părinții Bisericii. (2008). *Scrieri patristice selectate* (vol. I–II). Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă.

Sfânta Scriptură. (2013). *Biblia sau Sfânta Scriptură*. Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă.

Stăniloae, D. (1997). *Teologia dogmatică ortodoxă* (vol. I). Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă.

Stăniloae, D. (2003). *Spiritualitate și comuniune în Liturghia ortodoxă*. Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă.

Vasile cel Mare. (2009). *Omilii și cuvântări*. Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă.

Ioan Gură de Aur. (2004). *Omilii la Matei*. Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă.

Ministerul Educației. (2019). *Curriculum pentru disciplina Religie – învățământ gimnazial*. București.

Constituția României. (2003). Monitorul Oficial al României.

Parteneriatul Strategic dintre Învățător și Logoped în corectarea Tulburărilor de Limbaj

Exemple de bune practici

Nistor Silvia-Lucica,
Școala Gimnazială Pârjol

Învățătorul face parte integrantă din echipa necesară reabilitării limbajului la școlarul mic. Rolul său este major, dar el trebuie să își realizeze strategia în funcție de indicațiile logopedului. Se știe că o deprindere greșit formată este mai greu de corectat decât implementarea unei deprinderi noi. Conform dictonului „primum non nocere” (în primul rând să nu strici) inițiativele învățătorului se vor subordona întotdeauna celor ale specialistului.

Rolul cadrului didactic nu este de a înlocui terapeutul, ci de a crea un ecosistem educațional care să faciliteze comunicarea:

- **Climatul afectiv-motivațional:** Crearea unei atmosfere de siguranță în care copilul să nu se simtă stigmatizat pentru dificultățile sale.
- **Monitorizarea factorilor perturbatori:** Reducerea zgomotului de fond și a presiunii timpului în timpul răspunsurilor orale.

Generalizarea achizițiilor: Transferul sunetelor corectate în cabinetul de logopedie în vorbirea curentă din timpul orelor de curs.

Prevenirea și înlăturarea tulburărilor de vorbire, activitatea corectiv-recuperativă trebuie să înceapă cu școlarii mici, deoarece la aceste vârste tulburările sunt mai frecvente, iar transformarea lor în deprinderi greșite ar avea urmări grave asupra dezvoltării ulterioare a personalității copiilor:

- frânează dezvoltarea vorbirii;
- împiedică însușirea cunoștințelor prevăzute de programele școlare;
- îi fac timizi.

Învățătorul trebuie să intervină pentru a ajuta copilul să preîntâmpine dificultățile ce apar în însușirea corectă a cititului și scrisului. Aceste dificultăți sunt cu atât mai mari cu cât copiii au greutate în pronunțarea unor sunete. Copilul elimină, atât în citit, dar și în scrierea cuvintelor, sunete pe care nu le poate pronunța, sau le înlocuiește cu alte sunete. Astfel, învățătorul trebuie să găsească căi care să sensibilizeze de timpuriu pe elevi la aspectul fonetic corect al limbajului.

După depistarea tulburării de limbaj, aceasta trebuie înregistrată în fișa de observație a copilului, cu referiri asupra sunetelor incorecte, la poziția limbii în timpul pronunției, la conformația maxilarelor, a dentiției, la cursivitatea vorbirii.

Exercițiile efectuate cu copiii contribuie la educarea pronunției corecte, prevenirea celor mai frecvente greșeli de pronunțare și la dezvoltarea auzului fonematic. În multe cazuri se întâlnesc copii care nu diferențiază sunetele care au o sonoritate apropiată. Astfel, se pot efectua numeroase exerciții de pronunțare corectă a sunetelor, la toate disciplinele, dar mai ales la Limba Română.

În clasa întâi, în perioada preabecedară, se pune accent pe rostirea sunetelor – problemă și pentru aceasta se pot efectua numeroase exerciții de mișcare (acestea sunt bun mijloc de exersare a aparatului respirator). Dintre aceste exerciții se pot enumera:

- umflatul baloanelor;
- umflarea puternică a obrazilor și dezumflarea lor treptată;
- exerciții de imitare:
 - foșnetul frunzelor;
 - șuieratul vântului;
 - zumzetul albinelor.

Ori de câte ori este posibil, se pot învăța diferite poezii în care apare frecvent un sunet. De exemplu, pentru sunetul r:

Rică nu știa să zică

Majoritatea exercițiilor au în vedere acel tip de greșeli care constă în înlocuirea sunetelor (mai ales înlocuirea unor consoane cu alte consoane înrudite). Pentru grupul de consoane r – l se poate rosti poezia – exercițiu:

Ursu-Leț și Ursu-Fleț

Ursu-Leț și Ursu-Fleț

Cei doi urși cu părul creț,

Vor să prindă pește-n lac.

- *Dar de ce plângi Ursu-Fleț?*
- *Eu n-am prins decât un rac!*

Prin diferite exerciții desfășurate sub formă de joc, copiii au fost puși în situația de a pronunța denumirile unor obiecte (lucruri), ființe, etc., care se deosebesc printr-un singur sunet:

- pere-mere-bere;
- mamă-ramă-lamă;
- lac-mac-sac-rac.

S-a constatat de către învățători că tulburările de pronunție apar și datorită grabei, repeziciunii cu care vorbesc unii copii (tahilalia). Pentru a înlătura această cauză se pot efectua exerciții care să-i obișnuiască pe copii cu un ritm normal de respirație, cu folosirea corectă a pauzelor în timpul vorbirii:

inspirații adânci urmate de expirații puternice și prelungite pentru fortificarea mușchilor abdominali și ai gâtului. Se mai pot efectua diferite jocuri de dicție, cum sunt: „Hai să vorbim în șoaptă” (exersarea vorbirii în șoaptă), „Hai să vedem cine spune mai rar” (exersarea ritmului încet).

Imediat după depistarea unei tulburări de limbaj, utile se dovedesc a fi exercițiile de analiză și sinteză fonetică. Astfel, se despart cuvintele în silabe (ca-să), silabele în sunete (c-a-s-ă), se scrie cuvântul la tablă, copiii îl scriu pe caiete și se citește așa despărțit, după care se trece la realizarea sintezei lui, adică la citirea lui ca un tot unitar.

Se demonstrează copiilor cu tulburări modul în care se formează de exemplu sunetul s, cum se așează buzele, dinții, limba. Se exersează de mai multe ori, după care se introduce sunetul în alte cuvinte, la începutul, în cuprinsul sau la sfârșitul cuvântului: sa-pă, so-lar, su-mă, se-re, as-cuns, plâns, etc.

În corectarea dislaliei se pot efectua exerciții de dezvoltare a capacității respiratorii, a motricității linguale (elevul să facă limba pe rând în formă de ceșcuță, lopătică, săgeată, jgheab, etc.) și a motricității aparatului fonator. Toate exercițiile realizate de învățător trebuie efectuate gradat, de la simplu la complex, de la ușor la greu. Astfel se va trece de la utilizarea sunetului în cuvinte monosilabice la cuvintele plurisilabice, în care sunetul a fost plasat în cele trei poziții și se va ajunge la alcătuirea de propoziții și fraze.

După obținerea pronunțării corecte a sunetului se trece la consolidarea lui prin reproducerea de texte, poezii, povestiri, descrierea unor imagini, ilustrații, povestirea unei întâmplări reale sau imagine.

Între metodele specifice de corectare a limbajului se înscriu exercițiile de vorbire ritmată, recitarea unor poezii, exercițiile de imitare a unor modele cu vorbire corectă, exercițiile de imitare a poziției corecte a aparatului bucal în timpul emisiei, a unor fenomene naturale, a zgomotului făcut de unele obiecte, ființe, alcătuirea de povestiri, jocurile didactice.

La clasele mici se pot folosi exercițiile-poezii, pe lângă exersarea cu fiecare copil în parte, și în timpul lecției:

- în introducerea și în încheierea lecției, folosindu-se acele versuri care au strânsă legătură cu conținutul activității;
- ca exerciții ritmice în ora de educație muzicală (se rostesc versurile și se asociază cu bătăi ritmice din palme, cu mers ritmic, cu legănarea ritmică a capului, etc.);

Învățătorul trebuie să aibă o evidență clară a copiilor cu dificultăți de vorbire pentru a putea contribui la corectarea lor și a putea fi un sprijin eficient al specialistului în logopedie. Stabilitatea diagnosticului logopedic este esențial pentru atitudinea față de logopat și adaptarea complexului

terapeutic. Astfel, la fiecare început de an, fișa copilului va fi completată cu date rezultate din examinarea limbajului și se vor consemna ulterior progresele obținute. Este nevoie pentru început să se surprindă modul de pronunție al sunetelor mai rele din punct de vedere al emiterii (r, s, ș, ț, ce, ci, ge, gi, etc.), iar atunci când se constată dificultăți la nivelul acestora, examinarea se extinde și asupra altora. Apoi, se vor purta discuții libere, se va cere elevului să alcătuiască o povestire, se vor consulta caietele, etc., pentru a putea depista alte eventuale tulburări de limbaj.

Concluzie: Tactul pedagogic este elementul cheie. Învățătorul nu trebuie să corecteze copilul prin întreruperi brutale în fața clasei, ci să îi ofere un model de vorbire corect, clar și calm, încurajând fiecare mic succes pentru a construi o încredere de sine robustă.

Bibliografie:

1. **Cucoș, C. (Ed.),** *Pedagogia situațiilor educative*, Editura Polirom, Iași.
2. **Verza, E.,** *Tratat de logopedie*, București.
3. **Vrășmaș, E.,** *Cum vorbesc copiii noștri*, Editura Dacia, Cluj-Napoca.

Educația a reprezentat, de-a lungul timpului, una dintre cele mai importante căi prin care umanitatea a progresat, a evoluat și și-a construit valorile fundamentale. Metafora „luminii” este frecvent asociată cu procesul educațional, deoarece sugerează ideea de cunoaștere, claritate și descoperire. În același timp, conceptul de „renaștere” evocă transformarea continuă, adaptarea și reînnoirea sistemelor și mentalităților. Împreună, aceste două concepte conturează o viziune complexă asupra educației moderne, în care învățarea devine un proces dinamic, profund și esențial pentru dezvoltarea individului și a societății.

În primul rând, educația ca lumină are rolul de a ghida individul în drumul său spre autocunoaștere și înțelegerea lumii. Prin intermediul educației, omul dobândește nu doar informații, ci și capacitatea de a gândi critic, de a analiza și de a interpreta realitatea în mod conștient. Lumina cunoașterii elimină ignoranța și prejudecățile, oferind individului libertatea de a alege și de a acționa responsabil. În acest sens, școala devine un spațiu în care mintea este „iluminată”, iar profesorul este cel care deschide porți către noi orizonturi de înțelegere.

Mai mult decât atât, lumina educației nu se limitează la dimensiunea intelectuală. Ea are și o componentă morală și socială, contribuind la formarea caracterului. Prin educație, elevii învață valori precum respectul, toleranța, responsabilitatea și empatia. Aceste valori sunt esențiale într-o societate democratică, unde conviețuirea armonioasă depinde de capacitatea indivizilor de a se înțelege și de a colabora. Astfel, educația devine o lumină care nu doar informează, ci și formează.

Pe de altă parte, ideea de renaștere în educație reflectă necesitatea adaptării continue la schimbările din societate. Trăim într-o epocă a tehnologiei și a globalizării, în care informația circulă rapid, iar cerințele pieței muncii se transformă constant. În acest context, sistemul educațional trebuie să se reinventeze pentru a rămâne relevant. Metodele tradiționale de predare, bazate exclusiv pe memorare, sunt înlocuite sau completate de metode interactive, centrate pe elev, care încurajează creativitatea, gândirea critică și colaborarea.

Renașterea educațională presupune și integrarea tehnologiei în procesul de învățare. Platformele digitale, resursele online și instrumentele multimedia oferă oportunități noi pentru elevi și profesori, facilitând accesul la informație și diversificând metodele de predare. Totuși, această transformare trebuie realizată cu echilibru, astfel încât tehnologia să fie un instrument util, nu un substitut al relației umane dintre profesor și elev.

Un alt aspect important al renașterii în educație este accentul pus pe dezvoltarea holistică a individului. Educația modernă nu mai urmărește doar performanța academică, ci și dezvoltarea emoțională, socială și creativă a elevilor. Se pune accent pe inteligența emoțională, pe capacitatea de adaptare și pe formarea unor competențe practice, necesare în viața de zi cu zi. Astfel, școala devine un mediu în care elevii sunt încurajați să își descopere pasiunile, să își dezvolte talentele și să devină versiuni mai bune ale lor.

De asemenea, renașterea în educație implică o schimbare de mentalitate la nivelul tuturor actorilor implicați: profesori, elevi, părinți și instituții. Profesorul nu mai este doar un transmitător de informații, ci un facilitator al învățării, un mentor și un model. Elevul devine un participant activ, implicat în propriul proces educațional, iar părinții devin parteneri în acest demers. Această colaborare contribuie la crearea unui sistem educațional mai eficient și mai adaptat nevoilor reale.

În concluzie, „lumina și renașterea în educație” reprezintă două dimensiuni esențiale ale unui sistem educațional modern și eficient. Lumina simbolizează cunoașterea, valorile și formarea intelectuală, în timp ce renașterea sugerează adaptarea, inovația și evoluția continuă. Doar prin îmbinarea acestor două elemente, educația poate răspunde provocărilor contemporane și poate contribui la formarea unor indivizi capabili să construiască o societate mai bună, bazată pe respect, responsabilitate și progres.

ÎN LUMINĂ ȘI CREDINȚĂ – PRICESNE DE FLORII

Olaru Alina-Gina

Școala Gimnazială „Petre Mironescu-Mera”

Activitățile extrașcolare reprezintă un element esențial în formarea armonioasă a elevilor, contribuind la dezvoltarea lor intelectuală, emoțională și spirituală. Una dintre aceste activități cu o puternică încărcătură cultural-religioasă este participarea elevilor la interpretarea pricesnelor cu ocazia sărbătorii de Florii.

În tradiția și spiritualitatea poporului român, Sărbătoarea Floriilor ocupă un loc important marcând intrarea Domnului în Ierusalim și prevestind apropierea Sfintelor Paști. Este un moment de bucurie, dar și de reflecție, în care credincioșii își îndreaptă atenția către valorile credinței, ale comunității și ale tradiției. În acest context, activitățile educative desfășurate în școală pot contribui semnificativ la formarea unei atitudini respectuoase față de aceste valori.

Activitatea extrașcolară intitulată „În lumină și credință – Pricesne de Florii” a avut ca punct central participarea elevilor la viața spirituală a comunității, prin intonarea pricesnelor în cadrul slujbei religioase desfășurate la biserica ortodoxă din localitate. Această activitate a reprezentat o îmbinare armonioasă între educația formală și cea nonformală, oferind elevilor oportunitatea de a învăța prin experiență directă.

Pregătirea activității s-a realizat pe parcursul a două săptămâni, timp în care elevii au învățat și repetat pricesne specifice sărbătorii de Florii. Aceștia au exersat pronunția corectă, ritmul și intonația, punând accent pe expresivitate și transmiterea emoției. De asemenea, elevii au fost familiarizați cu regulile de comportament în spațiul bisericii, învățând să manifeste respect și reculegere.

Momentul central al activității l-a constituit participarea elevilor la slujba de Florii, unde au interpretat pricesne în fața comunității. Emoțiile trăite de copii au fost intense, dar experiența le-a oferit încredere în sine și satisfacția de a contribui la frumusețea momentului religios. Interpretarea lor a fost apreciată de credincioși, ceea ce a consolidat sentimentul de apartenență la comunitate și a întărit legătura dintre școală, familie și biserică.

Importanța acestei activități este deosebită din mai multe perspective. În primul rând, ea contribuie la formarea moral-religioasă a elevilor. Într-o lume în care valorile autentice sunt uneori neglijate, apropierea de biserică și de tradițiile religioase oferă copiilor repere stabile și modele de comportament bazate pe respect, bunătate și credință. Participarea la astfel de activități îi ajută pe elevi să înțeleagă mai bine semnificația sărbătorilor religioase și să își dezvolte o atitudine de respect față de acestea.

În al doilea rând, activitatea are un rol important în dezvoltarea abilităților artistice și muzicale. Interpretarea pricesnelor presupune nu doar memorarea versurilor, ci și exprimarea emoțiilor prin muzică. Elevii își dezvoltă auzul muzical, simțul ritmului, dicția și capacitatea de a cânta în grup. De asemenea, experiența de a cânta în fața unui public contribuie la creșterea încrederii în sine și la depășirea emoțiilor.

Un alt aspect esențial îl constituie dezvoltarea competențelor sociale. Activitatea de grup presupune colaborare, respect reciproc și sprijin între colegi. Elevii învață să lucreze împreună pentru atingerea unui scop comun, să se asculte unii pe alții și să se integreze într-un colectiv. Totodată, interacțiunea cu membrii comunității și participarea la viața acesteia contribuie la dezvoltarea sentimentului de apartenență și la integrarea socială.

De asemenea, activitatea „În lumină și credință – Pricesne de Florii” contribuie la păstrarea și valorificarea tradițiilor culturale și religioase. În contextul globalizării și al influențelor externe, este important ca elevii să cunoască și să aprecieze valorile autentice ale poporului român. Pricesnele, ca parte a patrimoniului spiritual românesc, reprezintă o formă de

exprimare artistică și religioasă care merită transmisă mai departe. Prin implicarea elevilor în astfel de activități, se asigură continuitatea acestor tradiții și formarea unei identități culturale solide.

Nu în ultimul rând, această activitate are un impact pozitiv asupra dezvoltării emoționale a elevilor. Muzica religioasă are capacitatea de a crea o atmosferă de liniște, reflecție și echilibru interior. Participarea la un moment spiritual îi ajută pe copii să își exprime emoțiile, să își dezvolte sensibilitatea și să își formeze o stare de bine. Emoțiile trăite în cadrul acestei activități rămân adesea amintiri plăcute, cu impact pe termen lung asupra dezvoltării personale.

Evaluarea activității s-a realizat prin observarea directă a comportamentului elevilor, a implicării acestora în pregătirea și desfășurarea momentului artistic, precum și prin feedback-ul primit din partea comunității. De asemenea, în cadrul unei discuții ulterioare la clasă, elevii și-au exprimat impresiile și emoțiile trăite, ceea ce a contribuit la consolidarea experienței.

Activitatea „În lumină și credință – Pricesne de Florii” a reprezentat o experiență educativă valoroasă, care a îmbinat în mod armonios dimensiunea spirituală cu cea artistică și socială. Prin implicarea directă în viața comunității, elevii au dobândit nu doar cunoștințe, ci și trăiri autentice, contribuind astfel la formarea unei personalități echilibrate, ancorate în valori și tradiții.

Bibliografie:

1. Constantin Cucos, *Educația. Dimensiuni culturale si interculturale*, Editura Polirom, 2000
2. Simeon Florea Marian, *Sărbătorile la Români*, Editura SAECULUM I.O., 2012

PRIN EDUCAȚIE SPRE LUMINĂ EXPERIENȚE ȘI VALORI ÎN ȘCOALA CISLĂU

ȘCOALA GIMNAZIALĂ COMUNA CISLĂU

PROF. MOLDOVEANU AURELIA

PROF. OLTEANU LOREDANA

Educația este unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării unei societăți moderne, iar rolul școlii depășește cu mult simpla transmitere de informații. În contextul actual, marcat de schimbări rapide și nevoia de adaptare continuă, conceptul de „lumină și renaștere în educație” capătă o semnificație profundă. „Lumina” simbolizează cunoașterea, descoperirea și ghidarea elevilor spre adevăr, în timp ce „renașterea” reflectă capacitatea sistemului educațional de a se reinventa și de a răspunde nevoilor generațiilor actuale.

Școala Cislău reprezintă un exemplu relevant de instituție care promovează aceste valori prin activități variate, desfășurate atât în cadrul orelor de curs, cât și în afara acestora. Prin inițiative culturale, artistice și pedagogice, elevii sunt încurajați să se dezvolte armonios, să își descopere pasiunile și să devină membri activi ai comunității.

Dimensiunea culturală a educației joacă un rol esențial în formarea identității elevilor. În cadrul Școlii Cislău, activitățile culturale sunt concepute astfel încât să valorifice tradițiile locale și naționale, contribuind la dezvoltarea respectului pentru patrimoniul cultural.

Elevii participă la serbări dedicate unor evenimente importante, precum Ziua Națională a României, sărbătorile de iarnă sau alte momente semnificative din calendarul cultural. În aceste contexte, ei pregătesc programe artistice, recită poezii, interpretează cântece populare și poartă costume tradiționale. Aceste activități nu doar că îi apropie de valorile culturale, dar le dezvoltă și abilitățile de comunicare și expresivitate.

De asemenea, sunt organizate expoziții tematice și concursuri de cultură generală, care stimulează interesul elevilor pentru istorie, literatură și tradiții. Prin implicarea activă în astfel de proiecte, elevii își dezvoltă spiritul critic și capacitatea de a înțelege diversitatea culturală.

Colaborarea cu instituții locale, precum biblioteci sau centre culturale, contribuie la extinderea experiențelor educaționale. Vizitele și parteneriatele oferă elevilor oportunitatea de a învăța într-un mod interactiv și de a descoperi noi perspective asupra culturii.

Arta reprezintă un mijloc esențial de exprimare și dezvoltare personală. În Școala Cislău, activitățile artistice ocupă un loc important în viața elevilor, contribuind la formarea creativității și sensibilității estetice.

Elevii participă la ateliere de desen și pictură, unde își dezvoltă imaginația și își exprimă emoțiile prin intermediul culorilor și formelor. Lucrările realizate sunt adesea expuse în cadrul unor expoziții organizate la nivelul școlii, oferindu-le elevilor ocazia de a-și valorifica talentul și de a primi apreciere din partea colegilor și profesorilor.

Activitățile muzicale și teatrale sunt, de asemenea, foarte apreciate. Elevii sunt implicați în coruri, grupuri vocale sau scenete, unde învață să colaboreze, să își depășească emoțiile și să își dezvolte încrederea în sine. Participarea la spectacole și concursuri contribuie la formarea spiritului de echipă și la dezvoltarea abilităților de comunicare.

Prin intermediul artei, elevii nu doar că își descoperă talentele, dar învață și să aprecieze frumosul, să fie mai empatici și mai deschiși către diversitate. Astfel, educația artistică devine un instrument important în formarea personalității.

În contextul actual, metodele tradiționale de predare sunt completate de abordări moderne, centrate pe elev. În Școala Cislău, cadrele didactice utilizează metode interactive care transformă procesul educațional într-o experiență atractivă și eficientă.

Învățarea prin proiecte este una dintre metodele frecvent utilizate. Elevii lucrează în echipe pentru a realiza proiecte pe diverse teme, ceea ce le dezvoltă abilitățile de colaborare, gândirea critică și capacitatea de a rezolva probleme. De asemenea, utilizarea tehnologiei digitale facilitează accesul la informații și face lecțiile mai dinamice.

Activitățile extracurriculare au un rol important în completarea procesului educațional. Excursiile, vizitele tematice și participarea la proiecte educaționale contribuie la dezvoltarea competențelor practice și la lărgirea orizontului de cunoaștere. Elevii au ocazia să învețe prin experiență directă, ceea ce face procesul de învățare mai eficient și mai plăcut.

Profesorii încurajează implicarea activă a elevilor, promovând un climat educațional bazat pe respect, colaborare și comunicare deschisă. Astfel, elevii devin parteneri în procesul educațional, asumându-și un rol activ în propria formare.

Un aspect important al conceptului de „renaștere în educație” este implicarea comunității în viața școlii. Școala Cislău colaborează cu părinții și cu diverse instituții locale pentru a crea un mediu educațional favorabil dezvoltării elevilor.

Activitățile de voluntariat și campaniile sociale sunt exemple relevante în acest sens. Elevii participă la acțiuni ecologice, campanii de strângere de fonduri sau proiecte de ajutorare a persoanelor aflate în dificultate. Aceste experiențe contribuie la formarea spiritului civic și la dezvoltarea empatiei.

De asemenea, implicarea părinților în activitățile școlare consolidează relația dintre familie și școală, creând un mediu educațional stabil și armonios. Parteneriatele educaționale contribuie la diversificarea activităților și la crearea unor oportunități de învățare variate.

Concluzie

Conceptul de „lumină și renaștere în educație” este reflectat în mod concret în activitățile desfășurate în Școala Cislău. Prin îmbinarea dimensiunilor culturale, artistice și pedagogice, această instituție reușește să creeze un mediu educațional modern, orientat spre dezvoltarea integrală a elevilor.

Activitățile culturale contribuie la formarea identității și la respectul pentru tradiții, cele artistice stimulează creativitatea și expresivitatea, iar metodele pedagogice moderne asigură un proces educațional eficient și atractiv. În același timp, implicarea comunității și diversitatea activităților extracurriculare susțin dezvoltarea unor competențe esențiale pentru viață.

Astfel, educația devine un proces dinamic și transformator, în care elevii sunt ghidați să își descopere potențialul și să devină cetățeni activi și responsabili.

Bibliografie

1. Cucos, Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014
2. Joita, Elena – *Didactica aplicată*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2003
3. Cerghit, Ioan – *Sisteme de instruire alternative și complementare*, Editura Polirom, Iași, 2008
4. Ministerul Educației – *Curriculum Național pentru învățământul preuniversitar*, București
5. Ionescu, Miron; Radu, Ion – *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
6. Documente și materiale educaționale interne ale Școlii Cislău
7. Site-ul oficial al Ministerului Educației – <https://www.edu.ro>

PUNTE SPRE VIITOR ÎNTRE LUMINĂ-RENAȘTERE-TRADIȚIE

PROF. OTVIȘ MONICA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ PETRIȘ. B-N

Lumina a fost dintotdeauna un simbol fundamental în cultura umană, asociată cu cunoașterea, divinitatea și renașterea. În numeroase tradiții, lumina marchează trecerea de la întuneric la claritate, de la ignoranță la înțelegere. Ea nu este doar un fenomen fizic, ci și unul spiritual și cultural, încărcat de semnificații profunde.

Renașterea, ca idee și ca perioadă istorică, reprezintă redescoperirea valorilor clasice și reînnoirea interesului pentru artă, știință și umanitate. Lumina devine, în acest context, un element esențial al creației artistice, atât în sens literal, cât și metaforic. Artiștii au explorat jocul de lumină și umbră pentru a exprima profunzimea emoțiilor și complexitatea realității.

Tradiția, pe de altă parte, oferă cadrul stabil în care aceste simboluri capătă sens. Ea conservă valorile și practicile care au definit identitatea comunităților de-a lungul timpului. Lumina apare frecvent în ritualuri și obiceiuri, de la aprinderea lumânărilor până la sărbători dedicate schimbării anotimpurilor, simbolizând continuitatea și speranța.

Paștele reprezintă cea mai importantă sărbătoare a creștinătății, fiind momentul în care credincioșii celebrează Învierea lui Iisus Hristos, victoria vieții asupra morții și a luminii asupra întunericului. În România, această sărbătoare este trăită nu doar prin rugăciune și participare la slujbe, ci și printr-un bogat patrimoniu de tradiții și obiceiuri care s-au transmis din generație în generație.

De la ouăle înroșite și pasca aburindă, până la focurile de veghe și lumânarea de Înviere, fiecare element al Paștelui are o semnificație profundă, îmbinând credința cu simbolistica populară. Semnificația religioasă a Paștelui în centrul sărbătorii pascale se află Învierea lui Iisus Hristos, eveniment care stă la baza credinței creștine. După răstignirea Sa, Hristos a înviat a treia zi, oferind oamenilor speranța vieții veșnice și a mântuirii. Noaptea de Înviere este momentul culminant, când credincioșii merg la biserică pentru a primi Lumina Sfântă. Preotul rostește chemarea „Hristos a Înviat!”, iar oamenii răspund „Adevărat a Înviat!”. Paștele este mai mult decât o simplă sărbătoare religioasă. Este un moment de regăsire, de întoarcere la valori autentice și de reconectare cu tradițiile care definesc identitatea unui popor.

Fiecare obicei, fiecare simbol poartă o poveste și o semnificație, contribuind la frumusețea acestei sărbători. Într-o lume în continuă schimbare, Paștele rămâne o ancoră spirituală, un prilej de liniște, speranță și iubire. Lumina Învierii nu doar că luminează noaptea, ci și sufletele celor care cred.

Creativitatea intervine ca o forță care transformă tradiția, fără a o anula. Ea reinterprează simbolurile vechi și le adaptează la realitățile contemporane. Astfel, lumina devine un mijloc prin care artiștii și creatorii exprimă noi perspective asupra lumii, combinând elemente tradiționale cu inovații moderne.

În concluzie, lumina și renașterea reprezintă punți între trecut și prezent, între tradiție și creativitate. Ele ne arată că adevărata evoluție nu presupune abandonarea valorilor vechi, ci reinterpretarea lor într-un mod care să reflecte nevoile și aspirațiile actuale.

Bibliografie

Eliade, Mircea. Sacrul și profanul. București: Humanitas, 1992.

Gombrich, E.H. Istoria artei. București: Editura Art, 2007.

Panofsky, Erwin. Renașterea și renașterile în arta occidentală. București: Meridiane, 1975.

Eco, Umberto. Istoria frumuseții. București: Rao, 2005.

TENDINȚE MODERNE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

Mădălina Paicu, G.P.N Ștubeie Valea Lungă

Fundamentare teoretică

Educația timpurie constituie o etapă esențială în dezvoltarea copilului, având un rol decisiv în formarea structurilor cognitive, afective și sociale. În contextul actual, caracterizat prin dinamism, diversitate și digitalizare, sistemul educațional este supus unor transformări semnificative, menite să răspundă noilor provocări ale societății contemporane.

Una dintre cele mai relevante tendințe este centrarea procesului educațional pe copil, ceea ce presupune valorizarea individualității și a ritmului propriu de dezvoltare. Copilul nu mai este perceput ca un simplu receptor de informații, ci ca un participant activ la propria formare. În acest sens, actul educațional se bazează pe nevoile, interesele și particularitățile de vârstă ale acestuia, iar cadrul didactic devine un ghid care facilitează experiențele de învățare.

O altă direcție importantă o reprezintă promovarea învățării prin joc și experiență directă. Jocul, ca activitate fundamentală a copilului preșcolar, capătă valențe educative complexe, contribuind la dezvoltarea gândirii, a limbajului și a competențelor sociale. Prin intermediul activităților ludice, copilul explorează realitatea, experimentează roluri sociale și își construiește propriile înțelesuri.

În același timp, educația timpurie se orientează tot mai mult spre dezvoltarea competențelor socio-emoționale. Capacitatea de autoreglare, empatia, cooperarea și comunicarea devin obiective esențiale ale procesului educativ, întrucât acestea stau la baza adaptării școlare și sociale ulterioare. Digitalizarea reprezintă o altă tendință relevantă, manifestată prin integrarea resurselor tehnologice în activitățile educaționale. Utilizarea acestora trebuie realizată într-un mod echilibrat și adecvat vârstei, astfel încât să sprijine învățarea fără a diminua importanța interacțiunii directe și a experiențelor concrete.

Nu în ultimul rând, educația incluzivă devine un principiu fundamental, promovând accesul egal la educație pentru toți copiii. Aceasta presupune adaptarea strategiilor didactice și a mediului educațional, astfel încât fiecare copil să se simtă acceptat, valorizat și sprijinit în procesul de învățare.

Partea practică

Transpunerea acestor tendințe în activitatea educativă presupune o abordare flexibilă și reflexivă din partea cadrului didactic. Organizarea mediului educațional devine un element esențial, acesta fiind conceput ca un spațiu stimulativ, care încurajează explorarea, autonomia și interacțiunea.

Activitățile propuse sunt structurate astfel încât să permită implicarea activă a copiilor, să stimuleze curiozitatea și să favorizeze învățarea prin descoperire. Accentul se pune pe metode interactive, pe dialog și pe valorificarea experiențelor personale ale copiilor.

Diferențierea și individualizarea demersului didactic constituie o practică necesară, având în vedere diversitatea nivelurilor de dezvoltare existente în grupă. Astfel, cadrul didactic adaptează conținuturile, strategiile și ritmul de lucru, oferind fiecărui copil oportunitatea de a progresa în funcție de propriile capacități.

Integrarea dimensiunii socio-emoționale în activitățile zilnice contribuie la crearea unui climat educațional pozitiv, bazat pe respect, încredere și siguranță. Relația educator–copil devine una de parteneriat, în care comunicarea deschisă și susținerea emoțională au un rol central.

În ceea ce privește utilizarea tehnologiei, aceasta este valorificată ca instrument complementar, menit să diversifice experiențele de învățare, fără a substitui activitățile concrete și interacțiunea directă.

De asemenea, colaborarea cu familia reprezintă un aspect important al educației timpurii moderne, contribuind la asigurarea coerenței între mediul educațional și cel familial.

Concluzii

Tendențele moderne în educația timpurie reflectă necesitatea adaptării procesului educațional la cerințele unei societăți aflate în continuă schimbare. Centrarea pe copil, promovarea învățării prin joc, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, digitalizarea și incluziunea conturează un model educațional complex și flexibil.

Rolul cadrului didactic devine unul esențial în implementarea acestor direcții, fiind necesară o permanentă preocupare pentru formare profesională și inovare pedagogică. Printr-o abordare echilibrată și adaptată, educația timpurie poate contribui la dezvoltarea armonioasă a copilului și la formarea unor viitori adulți autonomi și responsabili.

În concluzie, valorificarea tendințelor moderne nu reprezintă doar o opțiune, ci o necesitate, în vederea asigurării unui act educațional de calitate, centrat pe nevoile reale ale copilului.

Bibliografie

1. Cucoș, Constantin, Pedagogie, Editura Polirom, 2014, Iași, p. 45-60.
2. Neacșu, Ioan, Metode și tehnici de învățare eficientă, Editura Polirom, 2015, Iași, p. 78-90.
3. Joîța, Elena, Management educațional, Editura Polirom, 2000, Iași, p. 120-135.
4. Ministerul Educației, Curriculum pentru educația timpurie, 2019, București.

Motto:

„Cărțile sunt asemenea unor fluturi. De obicei stau cu aripile lipite, așa cum se odihnesc fluturii pe câte-o frunză, când își desfășoară trompa filiformă ca să soarbă apă dintr-un bob de rouă. **Când deschizi o carte, ea zboară. Și tu odată cu ea,** ca și când ai călări pe gâtul cu pene fine al unui fluure uriaș.”

(Mircea Cărtărescu- *A patra inimă*)

Proiectul educațional „Carte frumoasă,cinste cui te-a scris!”-din exemplele de bună practică

Parasca Mihaela

Școala Gimnazială Ciortești, structura Șerbești, jud.Iași

Am ales să vă prezint unul dintre proiectele de suflet pentru mine, deoarece valorifică o resursă esențială în formarea și dezvoltarea pe tot parcursul vieții a copiilor. Este un proiect pe care îl desfășor în fiecare an cu prilejul Zilei Naționale a Lecturii și care ne întoarce pe fiecare dintre noi, cadre didactice, copii, părinți, la izvoarele primordiale ale cunoașterii: CUVÂNTUL ce prinde viață în paginile cărții.

Din perspectivă didactică, am folosit metode activ-participative, în sprijinul dezvoltării interesului pentru lectură și a gustului estetic; proiectul se sprijină pe priceperile și deprinderile deja formate în decodarea mesajului artistic și urmărește perfecționarea continuă a capacității de comunicare prin valorificarea noțiunilor de teorie literară însușite și de investigare a unui text literar.

Se are în vedere și provocarea copiilor pentru a explora și aborda și alți autori, decât cei studiați la nivelul clasei, precum și călătoria în universul fascinant al lumii ficționale.

Iată un exemplu de activități desfășurate în cadrul unui proiect educațional pe care l-am dedicat semnificației unice a Cărții în viața noastră.

PROIECTUL EDUCAȚIONAL „Carte frumoasă, cinste cui te-a scris!”

**ZIUA NAȚIONALĂ A LECTURII
15 februarie**

CLASELE V-VIII

- **Coordonatorul proiectului:** Prof. Mihaela Parasca
- **SCOPUL :** Promovarea și educarea unor atitudini pozitive față de lectură
- **OBIECTIVE :**

- 📖 prezentarea poveștii/ operei literare preferate;
- 📖 găsirea unor răspunsuri la ghicitori-ca exercițiu de captare a atenției;
- 📖 citirea unor fragmente din vol.**Care-i faza cu cititul?** (coord.Liviu Papadima)
- 📖 desenarea unor personaje imaginare
- 📖 alcătuirea unui text narativ ficțional cu personajele desenate de ei.
- 📖 dezbateri pe marginea operei literare **Iarna lui Isidor** de Veronica D.Niculescu.

🌟 **Grupul țintă:** Elevii claselor V-VIII

🌟 **Locul desfășurării:**

- Sala de clasă –clasele V, VII, VIII
- Biblioteca Școlii Șerbești-clasa a VI-a

🌟 **Durata proiectului:** 15 februarie

🌟 **Rezultate așteptate:**

- 📖 Implicarea activă a elevilor și părinților în procesul de inițiere și derulare a proiectului
- 📖 Stimularea interesului pentru lectura individuală și colectivă

🌟 **RESURSE MATERIALE:** opera **Iarna lui Isidor** de Veronica D.Niculescu, vol.**Care-i faza cu cititul?** , cărți cu povești și ghicitori, laptop, flipchart, markere, creioane colorate, fișe, diplome, recompense

🌟 **MODALITĂȚI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE:**

- 📖 imagini surprinse în timpul derulării activităților;
- 📖 portofoliul;
- 📖 site-ul școlii
- 📖 facebook-ul școlii
- 📖 grupul de whatsapp cu părinții
- 📖 diseminarea în cadrul comisiei metodice, în cadrul consiliului profesoral

ACTIVITĂȚI PROPUSE:

- 📖 **Povestea/opera preferată** –copii claselor V, VII, VIII prezintă cartea cu povestea/opera lor preferată și o povestesc pe scurt
- 📖 **Personaje în povestea mea** - desenarea unor personaje imaginare și compunerea unui text narativ ficțional, scurt, cu acestea- clasele V, VII, VIII
- 📖 **Vol. Care-i faza cu cititul?** –**coord. Liviu Papadima**- elevii clasei a V-a împreună cu părinții invitați citesc din povestirea preferată din volumul menționat și se discută liber pe marginea textului
- 📖 **Opera literară Iarna lui Isidor de Veronica D.Niculescu** - clasa a VI-a-activitatea s-a desfășurat la biblioteca școlii- elevii au participat la activitate împreună cu părinții. Copiii au primit cartea în luna decembrie și au fost invitați să o citească integral, implicându-i și pe părinți în lectura cărții. În cadrul activității, dezbateri literare a pornit de la câteva repere pe care le-au primit sub forma unei fișe,(vezi Anexa 1), urmând și discuțiile libere. La dezbateri au participat și părinții.
- 📖 La sfârșitul activității, copiii și părinții implicați au primit diplome și recompense.

Anexa 1-un exemplu de fișă utilizată

Ziua Națională a Lecturii -15 februarie
Proiectul educational Carte frumoasă, cinste cui te-a scris!

FIȘĂ DE LECTURĂ TEXT-SUPORT opera literară *Iarna lui Isidor* de Veronica D.Niculescu

❖ Impresii după prima lectură

Notează impresiile tale, completând enunțurile date:

Mi-a plăcut textul pentru că ...	Nu mi-a plăcut în text că ...
Nu am înțeles din text ...	Textul mi-a amintit de ...

❖ Creează un blazon al personajului principal, pe baza modelului oferit.

Notează:

- în mijloc, numele personajului;
- în primul cadran din stânga, sus, scrie câteva trăsături ale acestuia;
- în cadranul din dreapta, sus, menționează-i pe prietenii săi;
- în cadranul din stânga, jos, precizează cum își petrecea timpul liber;
- în cadranul din dreapta, jos, notează un obicei al acestuia/ o replică semnificativă pentru el;
- pe banda de jos, scrie cea mai importantă valoare a personajului. Este o valoare și pentru tine?

❖ Prezintă-ți blazonul și celorlalți participanți! Nu uita să-l incluzi în portofoliu!

❖ Citește-ne un pasaj/ o secvență care te-a impresionat în mod deosebit! Argumentează!

În loc de concluzii!

Ne-am propus doar câteva abordări, formale și de conținut, a modului în care lectura este reflectată din perspectiva narativă a unor autori contemporani. Nici astăzi, după ce s-a scris atât de mult și diferit despre tot ce ne înconjoară, nu putem spune că o altă abordare nu i-ar fascina pe copii. Operele alese sunt din universul lor familiar, sunt realiste și ancorate în sincronia epică a evoluției literaturii.

Resurse bibliografice utilizate:

- NICULESCU, D., Veronica, *Iarna lui Isidor*, Editura Polirom, Iași, 2020
- PAPADIMA, Liviu (coord.), vol. *Care-i faza cu cititul?*, Editura Arthur, București, 2018;
 - **Teorie literară, pedagogie, didactica limbii și literaturii române**
- PAMFIL, Alina, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, ediția a V-a, Colecția Metodica activă, Editura. Paralela 45, Pitești, 2008.

EDUCAȚIA S.T.E.A.M .

Pavel Theodora, Școala Gimnazială Nr. 39 “Nicolae Tonitza”, Constanța

„STEAM este o abordare educațională a învățării care folosește Știința, Tehnologia, Ingineria, Arte și Matematică ca puncte de acces pentru ghidarea anchetei, dialogului și gândirii critice a elevilor. Rezultatele finale sunt studenții care își asumă riscuri, se implică în învățarea experiențială, persistă în rezolvarea problemelor, îmbrățișează colaborarea și lucrează prin procesul creativ.”

Educația S.T.E.A.M.

Combină arta și patru științe a căror inițiale îi compun denumirea.

S- Sience (Știință), T- Tehnology (Tehnologie), E- Engineering (Inginerie), A- Arts (Artă), M- Mathematics (Matematică)

Rezultatul acestui mix de știință și artă propune un mediu de învățare atractiv pentru participanții la acest tip de educație, unde se pune accent pe aplicarea metodelor învățate în viața de zi cu zi.

Integrând conceptele educației STEAM, subiectele și standardele evaluării avem o modalitate de a schimba demersul procesului de învățare obișnuit. Educația STEM se referă la predarea celor patru științe cu o abordare comună, introduce domeniul umanist, și anume artele, pentru o îmbunătățire și optimizare a procesului de învățare. Artele sunt o piesă ce poate interconecta cele patru științe și permite integrarea lor în procesul de învățare.

Artele au următoarea taxonomie:

- arte vizuale cu referință la pictură, desen, sculptură, arte media, fotografie;
- arte vizuale-arta spectacolului ce se referă la dans, teatru, muzică, activități de îndemânare și estetică;
- științe umaniste și arte liberale.

Programele STEAM

Programele STEAM au fost create pentru a forma viitori angajați care să ajute la creșterea industriilor bazate pe știință și tehnologie. Și totodată pentru a oferi copiilor o educație complexă.

Particularități ale educației STEAM

Pentru mult timp cele patru științe (STEM) au fost preluate și predate copiilor ca elemente separate. Apoi a apărut acest tip de educație ce le-a împletit adăugând arta. Cheia succesului în societate este să oferim copiilor cunoștințele și abilitățile necesare pentru a se descurca, chiar mai mult de atât, într-o lume ce se află într-o continuă schimbare. Educația STEAM se concentrează pe procesul de învățare la fel de mult ca pe rezultate. Educația STEAM a încorporat gândirea de tip design și procesul de proiectare pentru a oferi o soluție bazată pe abordarea rezolvării problemelor. Oferă oportunități de învățare experiențială și oferă elevilor posibilitatea de a gândi critic și de a se autoeduca. Copiii sunt pur și simplu provocați să preia o problemă și să o rezolve. Prin gândirea critică ei trebuie să își pună întrebări și să afle răspunsuri. Greșelile sunt de apreciat în acest proces, deoarece reprezintă faptul că ceva nu a mers bine și va trebui să vedem „ce?”, dar să găsim și soluția potrivită. De aici înțelegem că acest tip de educație încurajează perseverența. Copiii sunt încurajați să asculte opiniile celorlalți și să împărtășească cunoștințe. Învăță că pot sprijini lumea într-un mod pozitiv prin noile cunoștințe acumulate ce le vor pune în aplicare.

Puncte importante în predare

Profesorii ce predau acest tip de educație se ghidează după 6 pași:

1. Focus

În acest pas, profesorul selectează o întrebare esențială sau o problemă pe care o transmite elevilor. Acesta se concentrează ca întrebarea sau problema să fie bine focalizată, clară și cu referință atât pe partea STEM, cât și pe arte.

2. Detaliu

Este pasul procesului în care se caută răspunsul sau rezolvarea problemei. Tot în această fază se găsesc corelații între mai multe domenii și implicit o mulțime de informații, abilități sau procese cheie pe care elevii trebuie să le adreseze deja.

3. Descoperirea

Este etapa în care profesorul poate analiza lacunele pe care le au elevii în abilitățile și procesele lor proprii. Este faza care se referă la cercetarea activă și predarea intenționată.

4. Aplicarea

Partea cea mai distractivă este aplicarea. După ce elevii au toate informațiile și au analizat soluțiile actuale, ei pot începe să-și creeze propriile soluții și procese de rezolvare a problemei. Aici utilizează abilitățile proprii, procesele și cunoștințele ce au fost acumulate în etapele anterioare.

5. Prezentarea

Această fază a procesului pune accentul pe împărtășirea cu ceilalți. Fiecare își expune părerea, exprimă un feedback și primește unul. Este momentul când învață să ofere și să primească contribuții.

6. Legătura

Se referă la bucla ce închide activitatea. Este menită să dea elevilor posibilitatea de a reflecta asupra procesului lor și a feedback-ului primit. Pe baza acestei reflecții elevi vor fi capabili să se autocorecteze și să îmbunătățească propriile abilități, deprinderi și cunoștințe.

Beneficiile educației STEAM:

- trezește interesul elevilor prin faptul că împletește știința cu arta.
- intervine în dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor.
- elevii se implică în procesul de învățare.
- împărtășesc cu ceilalți ideile proprii sau descoperirile, fac asta cu plăcere.
- dezvoltă abilitățile de comunicare.
- dezvoltă sentimentului de empatie.
- dezvoltă participării din punct de vedere cognitiv,
- dezvoltă creativitatea și imaginația,
- clădește baza unui viitor adult ce deține capacități, deprinderi și soluții,
- formează „inovatori, educatori, lideri și cursanți ai secolului XXI.”

Diferența dintre Sistemul de Educație Tradițional și Educația STEAM

În ultimele decenii s-a înregistrat o evoluție în sistemele de învățământ. Totul s-a schimbat, de la mediul fizic la curriculum, profesori, elevi, metode de predare și evaluare. Paralelă între cele două metode de educație.

Sistemul de Educație Tradițional

- programele nu sunt integrate

- copiii preiau informații separat de la fiecare disciplină și nu reușesc mereu să facă o legătură între ele
- elevii nu înțeleg de multe ori la ce le ajută unele discipline
- intervine plictiseala.
- este multă muncă individuală
- nu se dezvoltă abilitățile necesare secolului XXI
- profesorii transmit cunoștințele însă nu le integrează într-un context mai larg, multidisciplinar
- examenele depind de memorare și nu se pune îndeajuns accent pe înțelegere.
- nu există legătura clară dintre cunoștințele de la clasă cu viața reală
- clasele sunt amenajate fără să aibă ca bază feedback-ul

Educația STEAM:

- pune accent pe dezvoltarea abilităților specifice secolului XXI
- încurajează perseverența
- propune anteprenariat în gândire
- încurajează lucrul în echipă
- profesorul acționează ca un mentor ce ghidează copilul spre dezvoltare
- profesorul organizează informațiile pe care le transmite elevilor într-un mod ușor de înțeles
- evaluarea se bazează pe proiecte, pe munca în echipă, pe cooperarea din timpul evaluării
- participanții sunt dornici de învățare
- sunt pregătiți să fie următoarea generație de anteprenori.

Educația STEAM este un proces structurat de integrare a științelor exacte și a artei, cu scopul de a forma viitori adulți inteligenți, ușor adaptabili societății și capabili de a pune în valoare cunoștințele acumulate pe întregul proces al educației în viitorul loc de muncă.

BIBLIOGRAFIE

- Ciolan L., *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Ed. Polirom, București 2008;
- Froschauer L., and Creel S., *Bringing STEAM to the elementary classroom*, 2016
- McLean L. B., *Stem for all*, Ed. Jossey Bass, 2024
- Nanu, A., *Vezi? Comunicarea prin imagine*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 2012

INTERSECȚIA DINTRE DIMENSIUNEA CULTURAL-ARTISTICĂ ȘI RIGORILE PEDAGOGICE ÎN FORMAREA SPECIALIȘTILOR DIN DOMENIUL ALIMENTAȚIEI PUBLICE

Prof. Ing. PAZURIK ERIKA KRISZTINA
LICEUL TEHNOLOGIC "HOREA" MARGHITA, BIHOR

În contextul socio-economic actual, alimentația publică nu mai reprezintă doar un sector al serviciilor destinat satisfacerii unor nevoi fiziologice primare, ci a devenit un fenomen cultural complex. Formarea profesională în acest domeniu necesită, prin urmare, o paradigmă educațională care să integreze standardele de eficiență cu o înțelegere profundă a contextului istoric și artistic.

Conceptul de „lumină” simbolizează accesul la cunoaștere, formarea competențelor și dezvoltarea conștiinței profesionale, în timp ce „renașterea” reflectă procesul de modernizare și inovare a strategiilor didactice.

Astfel, formarea viitorilor specialiști în alimentație publică nu se limitează la transmiterea de cunoștințe tehnice, ci implică dezvoltarea unei culturi profesionale, a creativității culinare și a unei gândiri critice adaptate unui domeniu dinamic.

Abordarea academică a acestui subiect presupune recunoașterea gastronomiei ca „artă totală”, în care actul consumului este precedat de un proces laborios de creație și mediere culturală.

Componenta culturală în formarea profesională funcționează ca un vector de identitate. Studiul tradițiilor culinare naționale și internaționale nu reprezintă doar o incursiune istorică, ci un demers de înțelegere a antropologiei alimentare.

Educația profesională în acest domeniu este profund ancorată în contextul cultural, gastronomia fiind o expresie identitară a comunităților. „Lumina” cunoașterii culturale se manifestă prin înțelegerea tradițiilor culinare, a diversității gastronomice și a valorilor asociate alimentației.

Renașterea educației culinare presupune:

- integrarea patrimoniului gastronomic în curriculum;
- promovarea diversității culturale în prepararea și prezentarea alimentelor;
- dezvoltarea competențelor interculturale necesare în industria ospitalității.

Elevii nu sunt formați doar ca executanți, ci ca profesioniști capabili să interpreteze și să valorifice cultura gastronomică în contexte variate.

Viitorii specialiști trebuie să perceapă rețeta nu ca pe un algoritm fix, ci ca pe un artefact cultural care poartă amprenta geografică și socială a unei comunități.

Într-o piață globalizată, competența de a naviga între diverse coduri culturale alimentare (tabuuri, ritualuri, specificități regionale) devine esențială pentru un management eficient al ospitalității.

Tranziția de la „hrănire” la „gastronomie” este marcată de intervenția artistică care în domeniul alimentației publice, ocupă un loc central. Prepararea și prezentarea alimentelor implică nu doar tehnică, ci și creativitate, simț estetic și capacitate de inovare.

„Lumina” în acest context reprezintă:

- capacitatea de a transforma un preparat într-o experiență vizuală și senzorială;
- dezvoltarea gustului estetic;
- valorizarea detaliului și a armoniei în plating.

Renașterea educației culinare se reflectă în:

- utilizarea metodelor active (atelier practice, demonstrații, proiecte creative);
- integrarea designului culinar în procesul didactic;
- stimularea gândirii inovative în realizarea preparatelor.

Astfel, educația devine un spațiu de explorare artistică, unde elevii își dezvoltă identitatea profesională.

Formarea profesională modernă alocă un spațiu vast esteticii prezentării (plating-ul) și designului senzorial.

Principiile artelor vizuale sunt transpuse în montajul preparatelor, unde echilibrul formelor și contrastul culorilor transformă produsul finit într-un obiect de contemplare.

Din punct de vedere artistic, un specialist în alimentație publică este un „compozitor” de texturi și arome, proces ce necesită o sensibilitate estetică cultivată prin exercițiu și analiză critică.

Transformările din domeniul alimentației publice impun o regândire a strategiilor didactice. Renașterea pedagogică se concretizează în trecerea de la metode tradiționale la metode moderne, centrate pe elev și pe formarea competențelor.

Printre direcțiile esențiale se regăsesc:

- utilizarea metodei demonstrației și a exercițiului practic în contexte reale sau simulate;
- învățarea prin descoperire și rezolvarea de probleme specifice bucătăriei profesionale;
- integrarea tehnologiilor digitale (rețete digitale, simulări, platforme educaționale);
- evaluarea bazată pe competențe și performanță practică.

„Lumina” pedagogică se traduce prin formarea unor competențe solide: tehnice, organizaționale, estetice și relaționale, necesare integrării eficiente pe piața muncii.

Eficiența procesului educațional depinde de îmbinarea metodelor tradiționale cu cele moderne. Renașterea educației se manifestă prin:

- utilizarea studiului de caz (analiza meniurilor, organizarea evenimentelor gastronomice);
- problematizarea (gestionarea situațiilor reale din bucătărie);
- învățarea colaborativă (lucrul în echipă specific brigăzilor de bucătari);
- simularea situațiilor profesionale.

Aceste metode contribuie la dezvoltarea autonomiei, responsabilității și adaptabilității elevilor.

Din punct de vedere pedagogic, formarea în acest domeniu se bazează pe modelul experiential learning (învățarea prin experiență).

Rolul formatorului s-a transformat din cel de instructor în cel de mentor, facilitând descoperirea propriului stil creativ al cursantului prin experimentare controlată.

Pedagogia modernă utilizează simulările digitale și software-urile de gestiune, îmbinând tradiția artizanală cu rigoarea tehnico-științifică a biotehnologiilor alimentare și a siguranței consumului (HACCP).

Concluzii:

Formarea profesională în domeniul alimentației publice reprezintă un proces de enculturație și rafinare artistică, guvernat de principii pedagogice solide. Specialistul contemporan nu este doar un tehnician al proceselor termice, ci un mediator cultural și un artist al ospitalității. Integrarea acestor perspective — culturală, artistică și pedagogică — asigură nu doar excelența operațională, ci și sustenabilitatea și prestigiul profesiilor din acest domeniu în cadrul societății cunoașterii.

Conceptele de „lumină” și „renaștere” capătă valențe aplicative și concrete. „Lumina” reprezintă cunoașterea profesională, competența și creativitatea, iar „renașterea” reflectă adaptarea continuă a educației la cerințele unui domeniu în permanentă evoluție.

Educația profesională modernă trebuie să fie:

- orientată spre competențe practice;
- deschisă către diversitate culturală;
- centrată pe creativitate și inovație;
- adaptată cerințelor pieței muncii.

Prin integrarea perspectivelor culturale, artistice și pedagogice, procesul educațional devine un veritabil catalizator al formării unor profesioniști competenți, responsabili și creativi în domeniul alimentației publice.

Bibliografie:

1. Anderson, T.; Dron, J. – *Three generations of distance education pedagogy* – International Review of Research in Open and Distributed Learning – 2011 – pp. 80–97
2. Dumitru, I. – *Didactica modernă* – Editura Didactică și Pedagogică – 2001 – București
3. Fullan, M. – *Stratosphere: Integrating Technology, Pedagogy, and Change Knowledge* – Pearson – 2013 – Toronto
4. Gavriliuță, N. – *Antropologie socială și culturală* – Polirom – 2009 – Iași

5. Ionescu, M.; Radu, I. – *Didactica modernă* – Editura Dacia – 2001 – Cluj-Napoca
6. Ispas, S. – *Patrimoniul cultural imaterial din România. Repertoriu* – Institutul de Etnografie și Folclor „C. Brăiloiu” – 2010 – București
7. Joița, E. – *Instruirea constructivistă – o alternativă metodologică* – Editura Didactică și Pedagogică – 2006 – București
8. Lupescu, M. – *Din bucătăria țaranului român* – Paideia – 2000 – București
9. Macri, V. – *Alfabetul bucatelor: Povestiri cu miez gustos cuprinzând rețete românești reinventate* – Humanitas – 2023 – București
10. Nicola, I. – *Tratat de pedagogie școlară* – Aramis – 2003 – București
11. Niculescu, T. – *Delicioasa poveste a cozonacului românesc* – Humanitas – 2024 – București
12. Păun, E. – *Școala – abordare sociopedagogică* – Polirom – 1999 – Iași
13. Prensky, M. – *Digital Natives, Digital Immigrants* – On the Horizon – 2001
14. Roman, R. A. – *Bucate, vinuri și obiceiuri românești* – Paideia – 1998 – București
15. Salomon, G. – *Distributed Cognitions: Psychological and Educational Considerations* – Cambridge University Press – 1993 – Cambridge
16. Sălăvăstru, D. – *Psihologia educației* – Polirom – 2004 – Iași
17. Teodoreanu, A. O. – *Gastronomice* – Fundația Culturală Română / Humanitas – 1973 – București
18. Tîrziu, A. – *E-learning și învățământul la distanță* – Editura Universitară – 2014 – București.

METODE INTERACTIVE ȘI UTILIZAREA INTELIGENȚEI ARTIFICIALE ÎN PREDAREA DISCIPLINELOR ECONOMICE

Prof. Penu Daniela
Colegiul Economic “Costin C. Kirîțescu”

1. Introducere

Educația economică este importantă pentru dobândirea competențelor necesare pentru integrarea absolvenților pe piața muncii, dar și în viața socială. În cadrul liceelor cu profil economic, curriculumul oferă elevilor instrumentele prin care aceștia pot înțelege modul de funcționare a activităților economice într-o entitate economică.

În condițiile în care piața muncii solicită numeroase competențe, elevii trebuie să învețe să analizeze informații, să ia decizii și să utilizeze instrumentele digitale. Profesorului îi revine rolul de a crea mediul de învățare care să permită dezvoltarea acestor abilități. În acest sens, metodele interactive joacă un rol semnificativ, deoarece elevii sunt implicați în activități practice, sunt încurajați să lucreze în echipe, crescând interesul pentru conținutul predat.

În contextual actual, se impune ca în procesul educațional să fie integrate tehnologiile digitale și instrumentele de inteligență artificială. Ele pot fi utilizate pentru analiza informațiilor economice, pentru înțelegerea mai bună a conceptelor economice și pentru simularea unor situații reale din mediul de afaceri. De asemenea, instrumentele digitale permit elevilor să analizeze date, să genereze idei de afaceri și să interpreteze indicatori economico-financiar.

Prin utilizarea metodelor interactive și a inteligenței artificiale în predarea disciplinelor economice creează un mediu de învățare activ, contribuind la dezvoltarea gândirii critice, a competențelor digitale și a capacității de analiză economică, necesare solicitărilor de pe piața muncii.

2. Rolul metodelor interactive în predarea disciplinelor economice

În cadrul liceelor cu profil economic, metodele interactive au un rol important, implicând activ elevii în procesul de învățare. Prin intermediul acestora, elevii nu primesc doar informația, ci învață să analizeze, să dezbată, să aplice, să ia decizii, având ca rezultat înțelegerea mai bună de către aceștia a conceptelor economice și modul de funcționare a activității unei entități economice.

Conform curriculum-ului se pot utiliza diverse metode inovative: a) metode de predare-învățare (metoda Jigsaw, metoda STAD, metoda schimbării-perechii, metoda predării/învățării reciproce, metoda TGT, piramidei, cascada); b) metode de fixare și sistematizare a cunoștințelor și de verificare (matricea conceptuală, pânza de păianjen, metoda R.A.I., harta cognitivă, lanțurile cognitive, tehnica florii de lotus); c) metode de rezolvare de probleme prin stimularea creativității (studiul de caz, explozia stelară, metoda ABCDE, metoda Delphi, brainstorming, metoda Pălăriilor gânditoare, Tehnica 6/6, caruselul).

Disciplinele economice studiate cuprind numeroase concepte teoretice, care pot fi mai ușor înțelese de către elevi cu ajutorul metodelor interactive (înțelegerea proceselor economice, a documentelor contabile, a indicatorilor economico - financiar). Astfel, elevii învață să aplice cunoștințele teoretice în situații apropiate de realitatea economică.

Una dintre metodele frecvent utilizată o reprezintă studiul de caz, prin care elevii analizează o situație bazată pe activitatea unei entități economice. Metoda permite elevilor să analizeze informațiile, să identifice soluții (exemplu: analiza veniturilor și cheltuielilor,

determinarea impozitului pe profit, stabilirea taxei pe valoare adăugată etc.) asigurând dezvoltarea capacității de analiză și a gândirii economice.

Conform curriculumului pentru liceele tehnologice, elevii participă la activități care simulează procesele economice dintr-o entitate economică. Acestea se desfășoară în cadrul orelor de firmă de exercițiu în care elevii înființează o societate comercială fictivă, organizează compartimentele din cadrul acesteia (financiar-contabil, producție, resurse umane, marketing, vânzări). Fiecare elev va avea un rol specific în cadrul firmei. Metoda permite înțelegerea de către elevi a modului de organizare și funcționare a unei entități economice. De asemenea, elevii dobândesc competențe necesare pentru integrarea pe piața muncii: întocmesc facturi, registre contabile, situații financiare, analizează veniturile și cheltuielile firmei, calculează indicatori economic-financiar. Prin aceste activități, elevii dobândesc competențe importante: responsabilitate, capacitate de organizare, spirit antreprenorial, lucru în echipă, comunicare, luarea de decizii economice. Profesorului îi revine rolul de coordonator al activităților: stabilește sarcinile de lucru, urmărește modul de realizare a acestora de către elevi, iar la final oferă feedback.

3. Rolul inteligenței artificiale în procesul de predare

În contextul digitalizării întregii economii, procesul de predare nu se mai poate limita doar la transmiterea informațiilor. Inteligența artificială asigură instrumentele necesare prin care procesul didactic este personalizat, iar interacțiunea educațională este optimizată.

Utilizarea inteligenței artificiale în procesul de predare oferă o serie de avantaje, precum: personalizarea ritmului de predare prin identificarea dificultăților cu care se confruntă fiecare elev, dobândirea competențelor digitale necesare pentru integrarea pe piața muncii, creșterea implicării în activități interactive. Însă, integrarea inteligenței artificiale în procesul didactic vine și cu o serie de provocări și limite: diminuarea creativității și tendința elevilor de a realiza lucrări folosind doar inteligența artificială, generarea de informații eronate de către inteligența artificială, riscul de pierdere a interacțiunii umane.

În predarea disciplinelor economice, utilizarea inteligenței artificiale poate facilita modelarea diverselor scenarii economice. Elevii pot simula platforme privind piața financiară, politica fiscală sau tendința consumului în economie, ceea ce contribuie la consolidarea procesului de înțelegere a mecanismelor economice. De asemenea, inteligența artificială permite procesarea unui volum mare de date, ceea ce permite dezvoltarea competențelor de analiză ale elevilor. Având acces la modele predictive, elevii trebuie să analizeze rezultatele, să înțeleagă modul de acțiune al algoritmilor, ceea ce presupune dezvoltarea gândirii critice.

Comparând cu metodele tradiționale de predare, integrarea inteligenței artificiale oferă o serie de avantaje. Spre deosebire de metodele tradiționale de predare, prin utilizarea inteligenței artificiale, informația nu mai circulă unidirecțional, de la profesor la elev, ci cunoașterea devine rezultatul unei interacțiuni dinamice, deoarece aceasta permite transformarea conceptelor abstracte în modele operaționale. În timp ce metodele tradiționale se bazează pe rolul profesorului în transmiterea informației, inteligența artificială pune în centru elevul evidențiind performanța individuală și ritmul de învățare. Metodele tradiționale facilitează dezvoltarea competențelor sociale, dialogul, pe când prin utilizarea inteligenței artificiale elevii au acces la un suport educațional mai mare, prin care ei pot obține răspunsuri și explicații continuu. În ceea ce privește evaluarea, în cadrul metodelor tradiționale este efectuată de către profesor, însă inteligența artificială permite automatizarea procesului și permite rezultate rapide și feedback detaliat.

4. Concluzii

Utilizarea inteligenței artificiale în procesul de predare a disciplinelor economice asigură legătura dintre teorie și realitatea digitală, elevul devenind un decident activ, dobândind competențele cerute de piața muncii. Prin instrumentele sale: personalizare, evaluare eficientă, simulare, analiză, inteligența artificială are un impact semnificativ asupra procesului de predare, îndeosebi a disciplinelor economice.

Bibliografie:

- 1 . Chisega – Negrilă, A. M., (2024) – Predarea și învățarea într-o lume a inteligenței artificiale, Buletinul Universității Naționale de Apărare “Carol I”, nr.3, vol. 13
2. Cîrcotă, R. (2019) – Metode și strategii utilizate în predarea disciplinelor economice <https://edict.ro/metode-si-strategii-utilizate-in-predarea-disciplinelor-economice/>
3. *** Curriculum pentru clasa a XI-a, Ciclu superior al liceului – filiera tehnologică, Calificarea profesională – Tehnician în activități economice, Anexa nr.1 la OMEN nr. 3501 din 29.03.2018

IMPORTANȚA EDUCAȚIEI SOCIO-EMOȚIONALE LA VÂRSTA PREȘCOLARĂ

CJRAE/Liceul cu Program Sportiv Satu Mare

Educația este un ansamblu de măsuri aplicate în mod sistematic în vederea formării și dezvoltării însușirilor intelectuale, morale sau fizice ale copiilor și ale tineretului sau ale oamenilor, ale societății etc. Într-o accepțiune generală, educația este procesul prin care se realizează formarea și dezvoltarea personalității umane .

Emoția este o trăire a unei persoane față de un eveniment important. Dezvoltarea abilităților emoționale ale copiilor este importantă pentru că ajută la formarea și menținerea relațiilor cu ceilalți, pentru că ajută copiii să se adapteze la grădiniță și la școală, pentru că previne apariția problemelor emoționale și de comportament, în copilăria timpurie și în cea mijlocie. Vârsta preșcolară constituie o perioadă destul de lungă în care se produc însemnate schimbări în viața afectivă a copilului. Emoțiile și sentimentele preșcolarului însoțesc toate manifestările lui, fie că este vorba de jocuri, de cântece, de activități educative, fie de îndeplinirea sarcinilor primite de la adulți. Ele ocupă un loc important în viața copilului și exercită o puternică influență asupra conduitei lui. Educația socio-emoțională cuprinde totalitatea activităților de învățare, care conduc la dobândirea experienței individuale de comportare socială și emoțională, la formarea competențelor emoționale și sociale ale individului. Ne referim aici la dobândirea abilităților emoționale (de a înțelege, a exprima și a-și regla emoțiile) și a celor sociale, precum cele de inițierea și menținerea unei relații și integrarea într-un grup (social, profesional, comunitar etc.).

În vederea realizării obiectivelor educației socio-emoționale, a formării abilităților și educării unui comportament corect din punct de vedere socio-emoțional, factorii implicați în educația copiilor (familia, grădinița), pot opta pentru una sau mai multe dintre variantele următoare:

1. Integrarea conținuturilor educației socio-emoționale în toate categoriile de activități de învățare ce se desfășoară acasă și în grădiniță. Predarea/învățarea integrată în grădinițele din România, susținută de toate documentele curriculare în vigoare, poate constitui o oportunitate pentru realizarea obiectivelor propuse de educația socio-emoțională.

2. Implementarea unui program la nivel național de educație socio-emoțională a copiilor preșcolari, program structurat pe trei dimensiuni, una de formare, alta de intervenție și a treia de evaluare, a cărui grup țintă să fie copiii preșcolari, părinții și educatoarele.

3. Elaborarea și desfășurarea unor activități opționale la nivelul grupelor, specific domeniului de educație socio-emoțională, având conținuturi specifice.

4. Derularea unor proiecte complementare activităților curriculare, cu accent pe activitățile extrașcolare și de voluntariat, cu accentuat caracter socio-emoțional, în parteneriat cu școala, părinții și comunitatea.

5. Marcarea unor evenimente din viața copiilor în care sunt introduse elemente ale educației socioemoționale.

Copiii își pot exersa abilitățile de autoreglare emoțională, precum gestionarea emoțiilor negative generate de posibilitatea de a fi eliminat din joc. Reglarea cu succes a emoțiilor negative și continuarea jocului vor spori competența socială a copilului. Totodată, acest joc implică abilități de interacțiune socială, ca de exemplu așteptarea rândului de a primi mingea și de a urma regulile. Pentru că această perioadă este importantă din punctul de vedere al formării identității de gen, și la diversificarea repertoriului de comportamente. Abilitățile sociale sunt cele care ne permit să ne integrăm în grupul de la grădiniță, școală, serviciu sau grupul de prieteni.

Dezvoltarea socială presupune achiziționarea comportamentelor care ne fac să fim eficienți în interacțiunile cu ceilalți astfel încât să atingem scopul personal stabilit. Orice comportament social este rezultatul unui proces de învățare a ceea ce este valorizat de către societate. De exemplu, faptul că salutăm sau ne prezentăm persoanelor necunoscute sunt considerate modalități politicoase de a iniția o interacțiune. În plus aceste comportamente ne ajută să atingem anumite scopuri, în condițiile în care ne permit să inițiem și să stabilim o relație cu altcineva.

Competențele sociale presupun o componentă legată de abilitățile interpersonale, precum și o componentă legată de abilitățile intra-personale de control comportamental. În lipsa capacității de inhibiție comportamentală, nu putem vorbi de capacitatea copiilor de a-și aștepta rândul, la fel cum incapacitatea de a respecta regulile afectează abilitatea acestora de a se integra în grup. Abilitățile sociale intra-personale sunt strâns legate de competențele emoționale. Dobândirea strategiilor de reglare emoțională favorizează capacitatea de exercitare a controlului asupra propriului comportament. Experiențele lor în relațiile cu ceilalți îi ajută să învețe despre regulile de exprimare a emoțiilor, despre recunoașterea lor, despre reglarea emoțională.

Bibliografie

1. Chiș, V. (2005), *Pedagogia contemporană - Pedagogia pentru competențe*. Editura Casei Cărții de Știință, Cluj-Napoca
2. Elias, M., Tobias, S., Friedlander, B. (2002). *Inteligența emoțională în educația copiilor*. Editura Curtea Veche, București
3. Vernon, A.(2006) - *Dezvoltarea inteligenței emoționale prin educație rațional - emotivă și comportamentală*, Editura ASCR, Cluj Napoca

„LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – ÎNTRE TRADIȚIE ȘI PRACTICĂ DIDACTICĂ”

Pinghireac Simina-Elena, Școala Gimnazială Nr.1 Răchiți

1. Fundamentare teoretică

Privind evoluția educației de-a lungul timpului, devine evident că aceasta nu poate fi separată de marile transformări culturale și intelectuale ale societății. Două momente de referință în acest sens sunt Renașterea și Iluminismul, perioade care au schimbat radical felul în care omul se raportează la cunoaștere și la propria formare.

Renașterea aduce în prim-plan ideea redescoperirii omului. Nu mai vorbim despre un individ supus exclusiv autorității, ci despre o ființă capabilă să gândească, să creeze și să se dezvolte liber. Idealul omului renașcentist presupunea o formare complexă, în care arta, știința și cultura se împletesc firesc. Educația nu mai este doar acumulare de informații, ci devine un proces de modelare a personalității.

Într-o anumită măsură, multe dintre preocupările actuale din educație – cum ar fi dezvoltarea creativității sau învățarea interdisciplinară – își găsesc rădăcinile tocmai în această perioadă. Ideea că elevul trebuie să fie mai mult decât un „recipient” de cunoștințe este, de fapt, una veche, dar mereu actuală.

Iluminismul continuă această direcție, dar o duce într-o zonă mai rațională. Dacă Renașterea pune accent pe om ca individualitate creatoare, Iluminismul pune accent pe capacitatea lui de a gândi logic și independent. Educația devine un instrument de „luminare”, în sensul combaterii ignoranței și al formării unei gândiri critice.

Se conturează astfel o idee extrem de importantă: educația nu este un privilegiu, ci un drept. În plus, rolul ei nu se limitează la individ, ci se extinde asupra întregii societăți. O societate educată este, implicit, una mai liberă și mai echilibrată.

Din perspectivă pedagogică, aceste transformări au dus treptat la schimbarea relației profesor–elev. Autoritatea rigidă este înlocuită, cel puțin la nivel teoretic, cu un model bazat pe dialog, înțelegere și stimularea gândirii proprii.

2. Partea practică

Dincolo de dimensiunea teoretică, consider că adevărata valoare a acestor idei se vede în modul în care pot fi aplicate la clasă. În practica educațională de zi cu zi, principiile Renașterii și Iluminismului pot fi regăsite, uneori fără să ne dăm seama, în metodele moderne de predare.

Un exemplu simplu, dar eficient, este abordarea interdisciplinară. Atunci când elevii studiază o epocă precum Renașterea, nu este suficient să memoreze date sau nume. Mult mai util este să facă legături: între artă și știință, între contextul istoric și operele create, între trecut și prezent. În momentul în care elevul începe să înțeleagă „de ce”-ul din spatele informației, învățarea devine autentică.

În același timp, metodele activ-participative sunt, în opinia mea, esențiale. Dezbaterile, lucrul pe proiecte sau studiile de caz îi determină pe elevi să iasă din pasivitate. De multe ori, cele mai valoroase momente de învățare apar atunci când elevii sunt provocați să își exprime punctul de vedere, chiar dacă acesta nu este perfect formulat.

Integrarea artei în procesul didactic reprezintă o altă direcție care merită mai multă atenție. Am observat că elevii reacționează diferit atunci când li se oferă ocazia să creeze – fie că este vorba despre un desen, o scenetă sau o prezentare originală. În astfel de contexte, chiar și cei mai retrași elevi reușesc să se exprime.

Nu în ultimul rând, tehnologia joacă un rol important. Deși uneori este privită ca o distragere, folosită corect, ea poate deveni un instrument real de învățare. Accesul rapid la informație, posibilitatea de a crea materiale interactive sau de a colabora online sunt, într-un fel, continuarea firească a idealului iluminist de răspândire a cunoașterii.

Un exemplu concret de activitate ar putea fi realizarea unui proiect cu tema „Ce înseamnă să fii un om educat astăzi?”. Elevii ar putea porni de la modelele Renașterii și Iluminismului și ar putea ajunge la propria definiție. Rezultatele sunt, de obicei, surprinzătoare și oferă o imagine sinceră asupra modului în care tinerii percep educația.

3. Concluzii

Reflectând asupra acestor două perioade, devine clar că educația nu este un concept fix, ci unul în continuă transformare. Renașterea și Iluminismul nu sunt doar capitole de istorie, ci repere care continuă să influențeze modul în care gândim educația și astăzi.

Consider că una dintre cele mai importante lecții pe care le putem prelua este echilibrul: între rațiune și creativitate, între tradiție și inovație, între rigoare și libertate. Educația eficientă nu înseamnă doar performanță academică, ci și formarea unui individ capabil să se adapteze, să gândească și să creeze.

În final, ideea de „lumină” în educație capătă un sens foarte concret. Nu este doar o metaforă frumoasă, ci o realitate care se construiește zilnic, în clasă, prin fiecare interacțiune dintre profesor și elev. Iar această lumină nu vine doar din informație, ci mai ales din modul în care aceasta este înțeleasă și folosită.

4. Bibliografie

1. Cucuș, Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom, 2014, Iași, p. 45–60.
2. Joita, Elena – *Didactica aplicată*, Editura Didactică și Pedagogică, 2008, București, p. 112–130.
3. Kant, Immanuel – *Răspuns la întrebarea: Ce este Luminarea?*, Editura Humanitas, 2005, București, p. 15–20.
4. Rousseau, Jean-Jacques – *Emil sau despre educație*, Editura Didactică și Pedagogică, 1973, București, p. 25–40.
5. *Istoria culturii și civilizației europene*, Editura Corint, 2010, București, p. 88–105.

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE

EXEMPLU DE BUNĂ PRACTICĂ ÎN CADRUL DISCIPLINEI EDUCAȚIE PLASTICĂ

Autor: Prof. Popa Florentina Alina

Unitatea de învățământ: Școala Gimnazială "Pavel Covaci Macea

1. REZUMAT

Lucrarea prezintă un exemplu de bună practică realizat în cadrul disciplinei educație plastică, având ca temă „Lumina și renașterea”. Activitatea a integrat elemente artistice, emoționale și comunitare, contribuind la dezvoltarea creativității și a competențelor socio-emoționale ale elevilor. Prin utilizarea unor metode activ-participative și prin implicarea elevilor în proiecte cu finalitate reală, demersul didactic a urmărit formarea unei atitudini responsabile față de comunitate.

2. CONTEXT

Activitatea s-a desfășurat în cadrul orelor de educație plastică, în perioada premergătoare sărbătorilor pascale, valorificând simbolistica luminii și renașterii. Educația artistică oferă un cadru adecvat pentru exprimarea emoțiilor și dezvoltarea sensibilității estetice.

3. SCOP ȘI OBIECTIVE

Scopul activității a fost dezvoltarea expresivității artistice și a sensibilității estetice a elevilor.

Obiective:

- exprimarea emoțiilor prin culoare și formă
- dezvoltarea creativității
- stimularea lucrului în echipă
- conștientizarea valorilor comunitare
- dezvoltarea empatiei

4. DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

- Elevii au realizat lucrări artistice inspirate de tema luminii, utilizând pictură, modelaj și colaj. Activitatea a inclus realizarea unor obiecte decorative și decoruri pentru comunitate. Lucrările au fost dăruite unui centru de vârstnici și unui centru de zi pentru copii, în scopul promovării valorilor solidarității, empatiei și implicării comunitare, precum și pentru a aduce un plus de lumina și bucurie beneficiarilor.

5. METODE ȘI RESURSE

- învățarea prin proiect
- activități practice

- lucru în echipă
- materiale artistice variate

6. REZULTATE ȘI IMPACT

Activitatea a contribuit la dezvoltarea creativității, creșterea încrederii în sine, implicarea elevilor în comunitate și dezvoltarea empatiei.

7. VALOAREA EDUCATIVĂ ȘI TRANSFERABILITATEA DEMERSULUI

Un aspect important al acestui demers didactic îl constituie caracterul său aplicativ și transferabil în diverse contexte educaționale. Activitatea propusă poate fi adaptată cu ușurință la diferite niveluri de vârstă și poate fi integrată în cadrul altor discipline artistice sau interdisciplinare, contribuind la realizarea unor conexiuni între educația formală și cea nonformală.

Prin implicarea elevilor în activități cu finalitate concretă, procesul de învățare devine mai relevant și mai motivant. Elevii nu mai percep actul artistic ca pe o sarcină izolată, ci ca pe o modalitate de exprimare personală și de implicare activă în comunitate. În acest sens, proiectul contribuie la dezvoltarea unei atitudini pozitive față de învățare și la consolidarea identității personale.

De asemenea, caracterul colaborativ al activităților a favorizat dezvoltarea competențelor sociale, elevii fiind puși în situația de a coopera, de a negocia soluții și de a-și asuma responsabilități în cadrul grupului. Acest tip de experiență educațională are un impact pe termen lung, contribuind la formarea unor comportamente prosociale și la dezvoltarea inteligenței emoționale.

Integrarea dimensiunii comunitare, prin valorificarea lucrărilor în cadrul unui târg și prin implicarea în acțiuni caritabile, a oferit elevilor oportunitatea de a înțelege valoarea socială a artei și rolul acesteia în viața comunității. Astfel, educația plastică devine nu doar un mijloc de dezvoltare artistică, ci și un instrument de formare civică.

8. CONCLUZII

Integrarea temei „Lumina și renașterea” în educația plastică oferă oportunități valoroase pentru dezvoltarea artistică și emoțională a elevilor.

BIBLIOGRAFIE

Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom, p. 112–135.

Goleman, D. (2008). *Inteligența emoțională*. București: Editura Curtea Veche, p. 45–78.

Iucu, R. (2006). *Managementul și gestiunea clasei de elevi*. Iași: Editura Polirom, p. 89–102.

Ministerul Educației (2017). *Curriculum național pentru învățământul gimnazial – Arte vizuale și abilități practice*. București: Ministerul Educației, p. 5–12.

LUMINA ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

Prof. înv. primar Popa Florina Diana, „Colegiul Tehnic „Alexandru Roman”

1. Fundamentare teoretică

Conceptul de „lumină” în educație este profund ancorat în tradiția filosofică și pedagogică, simbolizând cunoașterea, conștientizarea și evoluția spirituală și intelectuală a individului. De la gândirea iluministă, care promova rațiunea și educația ca mijloace de emancipare, până la teoriile contemporane ale învățării, lumina rămâne o metaforă centrală a formării umane.

Renașterea educației poate fi înțeleasă ca o reconfigurare a paradigmatelor tradiționale de predare-învățare, în contextul societății cunoașterii. Teoreticieni precum John Dewey au susținut necesitatea unei educații centrate pe experiență, în timp ce Lev Vygotsky a evidențiat rolul interacțiunii sociale în dezvoltarea cognitivă. În prezent, educația este privită ca un proces dinamic, adaptat nevoilor elevului, în care accentul cade pe competențe, gândire critică și creativitate.

Din perspectivă culturală, educația reprezintă un vector de transmitere și transformare a valorilor. Globalizarea impune o deschidere către diversitate și dialog intercultural. În același timp, dimensiunea artistică a educației contribuie la dezvoltarea sensibilității estetice și a expresivității, facilitând o învățare profundă și autentică. Pedagogia modernă integrează aceste dimensiuni într-o abordare holistică, orientată spre dezvoltarea integrală a elevului.

2. Partea practică – exemple de bune practici

Renașterea educației nu rămâne doar la nivel teoretic, ci se concretizează prin practici inovatoare aplicate în mediul școlar.

Un prim exemplu îl reprezintă **învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning)**. Elevii sunt implicați în activități interdisciplinare, în care investighează teme relevante și creează produse finale (prezentări, machete, materiale digitale). De exemplu, un proiect cu tema „Diversitatea culturală în Europa” poate integra geografia, istoria și educația civică, stimulând colaborarea și gândirea critică.

Un alt exemplu este utilizarea **artei ca instrument didactic**. Dramatizarea unor texte literare sau reconstituirea unor momente istorice prin teatru educațional facilitează înțelegerea profundă a conținuturilor. De asemenea, activitățile plastice sau muzicale pot fi integrate în lecții pentru a sprijini exprimarea emoțională și creativitatea elevilor.

Integrarea tehnologiei digitale reprezintă o altă practică relevantă. Platformele educaționale, aplicațiile interactive și resursele multimedia transformă procesul de învățare într-unul atractiv și accesibil. De exemplu, utilizarea portofoliului digital permite elevilor să-și urmărească progresul și să reflecteze asupra propriilor rezultate.

Un exemplu important este și **educația socio-emoțională**. Activități precum cercurile de discuții, jocurile de rol sau exercițiile de reflecție contribuie la dezvoltarea empatiei, a comunicării și a autocontrolului. Aceste competențe sunt esențiale pentru integrarea armonioasă în societate.

De asemenea, **educația incluzivă** constituie o bună practică fundamentală. Adaptarea conținuturilor și a metodelor la nevoile fiecărui elev, utilizarea materialelor diferențiate și colaborarea cu familia și specialiștii asigură un mediu educațional echitabil. Fiecare elev este sprijinit să-și valorifice potențialul, contribuind astfel la o adevărată „renaștere” a școlii.

3. Concluzii

Lumina și renașterea în educație reflectă transformarea profundă a modului în care este conceput și realizat actul educativ. Integrarea dimensiunilor culturale, artistice și pedagogice conduce la formarea unor indivizi compleți, capabili să se adapteze unei societăți în continuă schimbare.

Educația modernă nu mai este centrată pe transmiterea de informații, ci pe formarea de competențe și valori. Profesorul devine facilitator, iar elevul – participant activ la propria formare. Exemplele de bune practici demonstrează că schimbarea este posibilă și deja în desfășurare.

În acest context, menținerea „luminii” în educație presupune deschidere, inovație și adaptabilitate. Doar astfel școala poate rămâne un spațiu al dezvoltării autentice și al formării pentru viitor.

4. Bibliografie

- Dewey, J. (2000). *Democrație și educație*. Editura Didactică și Pedagogică.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society*. Harvard University Press.
- Bruner, J. (1996). *The Culture of Education*. Harvard University Press.
- OECD (2019). *Future of Education and Skills 2030*.
- Ministerul Educației (2017). *Curriculum Național pentru învățământul primar*.
- Iucu, R. (2006). *Managementul clasei de elevi*. Editura Polirom.

LES MÉTHODES MODERNES DANS LA DIDACTIQUE DU FRANÇAIS LANGUE ÉTRANGÈRE

Professeur: Aurelia POPESCU

École: „Nicolae Bălcescu”, Drăgășani, Vâlcea

Les didacticiens de nos jours ont dressé un inventaire des méthodes, en présentant leurs caractéristiques principales et des suggestions pour les employer.

Dans la *Didactique du français langue étrangère*, Dorina Roman, identifie quatre groupes de méthodes selon leur *contenu des classes de langue* et leurs *objectifs*⁸:

- **Méthodes informatives-participatives** : la démonstration, la conversation, le dialogue, le commentaire linguistique et ou littéraire de texte, l'approche du texte de civilisation;
- **Méthodes informatives - non participatives** : l'exposé, l'explication, le récit;
- **Méthodes formatives-participatives** : l'apprentissage par l'action et le jeu, par la recherche individuelle, par la découverte;
- **Méthodes formatives- non participatives** : l'exercice, l'enseignement programmé, l'algorithme.

Il s'agit des méthodes de transmission de connaissances (expositives, conversationnelles, heuristiques), d'approche textuelle, de résolution de problèmes, d'exploration individuelle et/ou collective (l'étude des modèles de langue, des textes destinés à servir de base aux compositions, l'étude comparative), d'action (les exercices linguistiques et langagiers, l'apprentissage par l'action, ou par le jeu didactique, les dramatisations et l'enseignement programmé).

D'ailleurs, l'enseignant jouit de la liberté d'organiser l'activité d'enseignementapprentissage de différentes manières : soit en travaillant avec la classe entière, soit en équipes ou individuellement et de choisir les méthodes adéquates pour chaque type de leçon.

La conversation c'est la méthode la plus utilisée dans l'enseignement des langues modernes. C'est une méthode stimulatrice, qui peut être utilisée dans tous les moments d'une leçon et dans tous les types de leçons:

- ❖ à l'étape de vérification des connaissances lexicales ou grammaticales;
- ❖ à l'étape de transition à la leçon nouvelles par des questions posées aux élèves pour

assurer la continuité entre les connaissances acquises et celles nouvelles;

- ❖ à l'étape de communication de nouvelles connaissances;
- ❖ dans l'explication du phénomène grammatical;
- ❖ à l'étape de fixation des connaissances nouvelles, lorsque le professeur peut demander

aux élèves de formuler des réponses originales.

On identifie plusieurs fonctions de la conversation: une fonction euristique, qui fait que les élèves apprennent en découvrant eux-mêmes les phénomènes, une fonction d'explication, d'élucidation, de synthétisation et d'approfondissement des connaissances, une fonction de formation d'habitudes d'expression orale, une fonction d'évaluation et de contrôle.

En même temps, la conversation se prête également à une utilisation à part entière surtout au niveau avancé où elle devient club de conversation. Audition d'un CD (FDM) parlé ou chanté; lecture d'un aphorisme ou d'un proverbe; commentaire d'une affiche, d'un slogan publicitaire; exposé sur une question d'actualité, un événement culturel ou sportif, sur un problème social, européen ou humain, en général; compte-rendu d'un livre lu récemment; projection d'un film, voilà autant d'occasions de faire parler et d'entretenir une atmosphère de libre discussion en français.

L'exposé est une méthode utilisée surtout pour systématiser un problème ou un groupe de problèmes, pour présenter un courant littéraire ou des aspects nécessaires à la compréhension des faits de civilisation.

La démonstration est une méthode utilisée pour faciliter aux élèves la compréhension et l'élucidation des notions enseignées à l'aide des moyens intuitifs traditionnels (schémas, planches, tableaux) ou modernes (tableau de feutre, diapositives, films muets) de même que des documents authentiques (textes de civilisation, articles de presse, recettes de cuisine, chansons authentiques).

L'apprentissage par l'action est une démarche qui repose sur une approche par le vécu.

La méthode repose sur les simulations, les jeux de rôle, les dramatisations et les procès littéraires. Ces jeux sont appelés psychodrames et sociodrames. Les élèves sont naturellement très motivés pour ce type de situation.

Le débat est une méthode qui porte sur un problème social ou psychologique, voire littéraire. C'est une activité de groupe, dirigée par le professeur, qui vise le développement du langage argumentatif.

Le jeu didactique est une méthode utilisée pour renforcer des connaissances linguistiques: orthographe, orthophonie, grammaire, vocabulaire, développement de l'expression

orale.

La simulation est une méthode employée dans la formation des futurs spécialistes, elle éveille des motivations profondes, crée l'autodiscipline. Par cette méthode on introduit les élèves dans des situations comparables à celles auxquelles ils devront faire face au terme de leurs études, on les oblige à prendre des décisions et des initiatives en leur donnant aussi la possibilité d'agir et d'affirmer à la fois leurs connaissances et leur personnalité. En impliquant les élèves, la simulation pédagogique a aussi une valeur éducative très importante.

Un exercice de simulation a quatre étapes distinctes:

- a) création de la situation;
- b) compréhension de la situation;
- c) introduction de la construction clé;
- d) fixation de la nouvelle construction par la dramatisation (le jeu de rôles).

Cette méthode a l'avantage qu'elle permet à l'élève de participer activement à une communication très proche de la réalité.

La lecture est une construction et une interprétation des signes du texte, ayant une double configuration: syntagmatique ou synthétique et paradigmatique ou analytique.

La lecture à rôles a plusieurs valences éducatives par la mise en situations communicatives.

Les techniques productives sont des transformations qui visent à développer l'expression écrite et orale des élèves à partir d'un texte authentique, et surtout à créer une compétence textuelle productive. Les exercices les plus connus de ce genre sont: la reconstitution du texte, le comptereendu de lecture, la réduction de texte, la production de texte, la restitution de texte. C'est à l'enseignant de faire alterner, au cours d'une classe, les exercices individuels et les exercices collectifs afin de rendre la leçon plus dynamique et attrayante.

En ce qui suit, on va présenter quelques **méthodes et stratégies interactives** dans l'enseignement-apprentissage du français langue étrangère.

Moi, par exemple, j'enseigne à l'école „Nicolae Bălcescu” de Drăgășani, mes apprenants ont le niveau A1-A2. Chaque fois que j'utilise des méthodes modernes pendant la classe, mes élèves sont très captivés. Ils aiment les classes pendant lesquelles ils découvrent seuls ou par le jeu les nouvelles informations. C'est pourquoi j'applique souvent les méthodes modernes d'enseignement-évaluation, comme je sais/je voudrais savoir/j'ai appris, starburst, la

méthode des six chapeaux, le cube, la grappe. Je sais / Je voudrais savoir / j'ai appris, c'est une approche active-participative, impliquant de grands ou petits groupes avec des élèves. On demande aux élèves de montrer ce qu'ils savent déjà sur un sujet précis et de formuler des questions qu'ils attendent de la leçon. À la fin ils apprennent de nouvelles choses.

Starburst est une méthode qui facilite la multiplication des questions à partir d'un problème.

Les avantages de cette méthode sont multiples : elle facilite la communication, favorise l'interaction des participants, encourageant ceux qui n'ont pas de très bonnes connaissances, entraîne plusieurs types de compétences (production orale, compréhension orale), peut entraîner tous les élèves de la classe.

Les étapes sont : - l'enseignant propose un problème, il divise la classe en plusieurs groupes, chaque groupe reçoit une liste de questions à développer, chaque question peut donner naissance à plusieurs autres (Qui ?/ Que ? Où ?/ Quand ?), après on tire les conclusions.

Exemple: Comment peut-on stimuler les élèves à écouter de la musique classique ?

Le Cube -est une méthode qui implique l'exploration d'un sujet, un thème, une situation sous plusieurs angles. La méthode du Cube comporte plusieurs étapes:

1. la réalisation d'un cube dont les côtés sont les mots: «*Décrire*», «*Comparer*», «*Analyser*», «*Associer*», «*Appliquer*», «*Valoir* »;
2. annonçant le thème, un sujet qui est discuté;
3. divise la classe en six groupes, chaque groupe examine la question sous un certain angle:
 - a) décris: les couleurs, formes, tailles, etc;
 - b) compare ce qui est semblable, ce qui est différent;
 - c) prends en compte: ce qui est fait de qui se compose;
 - d) associe: Qu'est-ce qui vous amène à penser;
 - e) applique: Que pouvez-vous faire avec ce qui peut être utilisé !
 - f) argumente: Pour ou contre vous, pourquoi?

Enregistrez les idées et montrez la forme définitive sur des papiers affichés sur les murs de la classe.

On a présenté plusieurs méthodes qu'on peut utiliser en classe de FLE pour mieux motiver les élèves à apprendre le français. L'enseignant dispose de tous les moyens d'en

développer des variantes ou de faire appel à toutes sortes de combinaisons pour atteindre ses objectifs.

Notes bibliographiques

1. Dumont P., *Le français par la chanson*, L' Harmattan, Paris, 1988;
2. Georgescu C.A., *La didactique du français langue étrangère: Tradition et innovation*, ED. Tiparg, Pitesti, 2011, p.68;
3. www.lb.refer.org/fle *Évolution des Méthodes de FLE*, p.1 consulté le 29 janvier 2016;
4. Georgescu C.A., *op. cit.*, p.72;
5. www.echo-fle.org *L'Évolution des méthodologies en FLE* p.6, consulté le 2 décembre 2016 ;
6. idem;
7. Robert, J.-P., Rosen, E. et Reinhardt, C. *Faire classe en FLE. Une approche actionnelle et pragmatique*, Hachette FLE, 2011, p.96
8. Roman D., *Didactique du français langue étrangère*, Ed. Umbria, Baia-Mare, 1994, p.19

CULTIVAREA DIVERSITĂȚII ȘI CREATIVITĂȚII ÎN LABORATORUL DE BIOLOGIE

Prof. Popescu Dacia

Școala Gimnazială „Alexandru Ștefulescu”, Târgu Jiu

Fundamentarea teoretică a lucrării de față se bazează pe concepția lui Ken Robinson despre rolul creativității în educație.

1. Metafora Organică: Școala ca ecosistem

Ken Robinson critica modelul industrial al educației. În biologie, știm că o monocultură este fragilă, în timp ce un ecosistem divers este rezistent și productiv. Profesorul de biologie nu „asamblează” cunoștințe în mintea elevului, ci gestionează un micro-ecosistem la clasă. Renașterea educației înseamnă recunoașterea faptului că fiecare elev are un „ritm de creștere” diferit, la fel ca speciile dintr-un habitat.

2. „Elementul” și curiozitatea științifică

Robinson definea „Elementul” ca locul unde pasiunea întâlnește aptitudinea. Biologia oferă cadrul ideal pentru această mirabilă întâlnire, prin învățarea bazată pe descoperire. Astfel, o lecție despre celulă se transformă dintr-o listă cu organite celulare, care trebuie memorată, într-o explorare a „arhitecturii vieții”.

3. Gândirea divergentă în biologie

Deși biologia se bazează pe fapte, Robinson încuraja gândirea divergentă - capacitatea de a vedea mai multe răspunsuri la o întrebare.

4. Concluzie:

Elevii învață că nu sunt doar observatori ai naturii, ci parte integrantă din ea. A preda biologia prin prisma creativității înseamnă a forma cetățeni care respectă viața sub toate formele ei.

„Educația nu este un proces mecanic, este un proces organic. Nu poți prezice rezultatele unei dezvoltări umane, tot ce poți face, ca un agricultor, este să creezi condițiile în care aceasta să înceapă să înflorească.” (Ken Robinson)

Aplicație practică „Celula 3D – Modelaj din materiale neconvenționale”

Sarcina: În loc de desenul clasic, elevii construiesc modele tridimensionale ale celulei folosind materiale reciclate, textile sau chiar alimente, dar toate trebuie să respecte o regulă: fiecare material ales trebuie să aibă o proprietate fizică ce mimează funcția organitului (de exemplu: o plasă pentru citoschelet, un acumulator vechi pentru mitocondrie).

Creativitate: Elevul trebuie să facă analogii funcționale, nu doar estetice.

Legătura cu Robinson: Valorizează inteligența kinestezică și vizual-spațială.

Profesorul are rol de facilitator al învățării, el nu oferă soluții, ci doar formulează întrebările potrivite, care vor ajuta elevii să descopere propriile răspunsuri. Astfel, o lecție adesea abstractă și aridă se va transforma într-o experiență tactilă memorabilă.

Fișă de Activitate: „Arhitectul vieții – Celula 3D”

1. **Obiectiv conceptual** : Înțelegerea celulei nu ca pe o schemă statică, ci ca pe o unitate biologică dinamică, unde forma fiecărei părți determină funcția sa.

2. **Provocarea creativă**: Construiți o celulă folosind obiecte care se comportă ca organele respective.

Profesorul poate oferi sugestii de materiale neconvenționale pentru organele celulare:

Citoplasmă: Gel de păr transparent, jeleu sau chiar folie cu bule (pentru a sugera volumul);

Membrană: Ciorapi elastici, plasă de fructe sau pungi de silicon (sugerează permeabilitatea selectivă);

Nucleu: O minge de tenis veche sau un ghem de ață (sugerează stocarea informației);

Mitocondrii: Baterii uzate sau becuțe (sugerează producția de energie);

Ribozomi/Lizozomi: Mărgelă, boabe de piper sau scilipici;

Reticul endoplasmatic: Furtun de acvariu, panglici ondulate sau paste făinoase (fusilli).

Etapele activității:

Etapa de cercetare (Gândirea divergentă): Elevii lucrează în grupuri mici. În loc să primească o listă, ei trebuie să dezbată: „Ce obiect din jurul nostru seamănă cu un aparat Golgi? De ce?”

Etapa de construcție (Elementul): Elevii assemblează modelul. Este momentul în care creativitatea tehnică intră în joc – cum fixăm „mitocondria” în „gelul de păr”?

Etapa de vernisaj (Prezentarea): Fiecare grup își prezintă „opera”. Nu spun doar „acesta este nucleul”, ci „am ales acest ghem de ață pentru nucleu deoarece firele reprezintă ADN-ul care stă încolăcit acolo”.

De ce ar fi Ken Robinson încântat de această activitate?

Implicare multisenzorială: Elevii care nu excelează la teste scrise pot demonstra o înțelegere profundă a biologiei prin construcție și analogie.

Colaborare: Reflectă modul în care se face știința reală – prin dialog și încercare-eroare.

Personalizare: Nicio celulă nu va arăta la fel ca cealaltă, deși toate respectă aceleași reguli biologice.

Concluzia: În momentul în care elevul atinge și modelează structura vieții, biologia încetează să mai fie o materie de memorat și devine o lume de explorat.

Bibliografie:

1. Robinson, Ken; Lou Aronica (2015). O lume ieșită din minți. Revoluția creativă a educației (Out of Our Minds). Editura Publica, București.
2. Robinson, Ken; Lou Aronica (2011). Elementul. Cum îți poți descoperi pasiunile și cum îți poți schimba viața. Editura Publica, București.
3. Robinson, Ken; Lou Aronica (2016). Școli creative. Revoluția de la firul ierbii care transformă educația. Editura Publica, București.
4. Iordache, Ion; Costică, Naela; Costică, Mihai (2002). Metodica predării biologiei. Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași. Gardner, Howard (2006). Inteligențe multiple: Noi orizonturi. Editura Sigma, București.

MISTERUL LUMINII ÎN OPERA LUI LUCIAN BLAGA

Profesor Popescu Diana Filofteia
Liceul Tehnologic „Căpitan N. Pleșoianu”,
Rm. Vâlcea

Motivul luminii ocupă locul central în primul volum de poezii al lui Blaga „Poemele luminii” din 1919, volum scris pentru viitoarea sa soție, Cornelia Brediceanu, fiica unui cunoscut om politic bănățean.

Volumul „Poemele luminii” conține toate elementele programului expresionist: sentimentul absolutului, isteria vitalistă, eul creator, retrăirea autentică a fondului mitic primitiv, interiorizarea și spiritualitatea peisajului, tensiunea vizionară maximă etc.

Problema „luminii” care i-a preocupat pe impresioniști, este tot atât de importantă pentru expresioniști. Este posibil ca un articol al lui Robert Delaunay „La lumière” din 1912 să fie prima sugestie în legătură cu titlul volumului de debut al lui Blaga.

Prima poezie din volumul „Poemele luminii” este „Eu nu strivesc corola de minuni a lumii”, astfel, cuvântul cu care își inaugurează rostirea poetică este cuvântul „eu”, iar cel dintâi vers al programului său liric schițează deja imaginea emblematică, ideală a universului și, indirect, un mod specific de punere în relație a celor două realități. Raportul dintre eul individual și marele univers are statutul unei teme fundamentale. „Subiectul uman apare ca un purtător de lumină ...el vine cu lumina unei noi prezențe, ce-și caută locul în spațiu încă necunoscut. El se afirmă ca instanța cunoscătoare: lumina pe care o aduce cu sine e un mijloc de descoperire, de revelare și descifrare a acestui mister” (Pop,1981,p.6).

Poezia „Eu nu strivesc corola de minuni a lumii” poate fi considerată „un rezumat liric cuprinzând în germene atitudinea de mai târziu a filozofului” (Vaida,1975,p.22): „Eu nu strivesc corola de minuni a lumii/ și nu ucid/ cu mintea tainele, ce le-ntâlnesc/ în calea mea/ în flori, în ochi, pe buze ori morminte”. Această declarație de apărare a tainelor va deveni în filosofie teoria cunoașterii luciferice. „Lumina altora/ sugrumă vraja nepătrunsului ascuns/ în adâncimi de întuneric,/ dar eu,/ eu cu lumina mea sporesc a lumii taină-/ și-ntocmai cum cu razele ei albe luna/ nu micșorează, ci tremurătoare/ mărește și mai tare taina nopții,/ așa îmbogățesc și eu întunecata zare/ cu largi flori de sfânt mister/ și tot ce-i nențeles/ se schimbă-n nențelesuri și mai mari/ sub ochii mei-” „Lumina altora” nu e obiect al cunoașterii și este metamorfozat în cunoașterea paradisiacă. Personajul liric se declară adept al cunoașterii luciferice pentru că un mister este înlocuit cu alt mister.

„Implicat în efortul generației interbelice de a schimba paradigma poeticității, L. Blaga și-a formulat principiile estetice în eseuri și aforisme, în numeroase acte poetice” (Got,2007,p.256).

În volumul de aforisme „Pietre pentru templul meu” din 1919, L. Blaga afirma: „Câteodată, datoria noastră în fața unui adevărat mister nu e să-l lămurim, ci să-l adâncim așa de mult încât să-l prefacem într-un mister și mai mare”.

Finalul poeziei „căci eu iubesc/ și flori și ochi și buze și morminte” este o confesiune prin care mărturisește afecțiunea față de obiectele cunoașterii, dar nu pentru că ele pot fi pătrunse, ci pentru că ele sunt purtătoare ale tainei, adică ale misterelor.

„Universul imaginar al „Poemelor luminii” dezvoltă definirea eului liric prin intuiție, trăire, participare” (Pop,2007,p.805). Lumina este un fel de substanță-energie primară ce dinamizează întregul cosmos cu forța sa de stihie dezlănțuită, idee ce apare în poezia „Lumina”: „Lumina ce-o simt / năvălindu-mi în piept când te văd,/ oare nu e un strop din lumina/ creată în ziua dintâi,/ din lumina aceea-nsetată adânc de viață?” Poetul nu se referă la noțiunea generală de lumină, „ci la lumina ce-o simt”, la o noțiune devenită senzație trăită și receptată direct. Pentru a-și explica mai bine starea intimă de lumină „ce năvălește în piept” la apariția iubitei, poetul apelează la arsenalul de imagini, căutând să-ți potențeze propria trăire până la dimensiuni cosmice: lumina aceasta ar putea fi „un strop din lumina creată în ziua dintâi”. Identificarea propriei simțiri individuale cu prima ipostază manifestată a Logosului este incertă,

redată prin dubitativul „poate”. Semnificația pe care o dobândește simbolul luminii are sensul de „lumină a cunoașterii”.

În poezia „Liniște”, Blaga este un poet al liniștii și al mișcării. Liniștea cosmică devine palpabilă și vorbește ea în locul ființei umane. Razele lunii sunt receptate nu vizual, ci auditiv și material: „Atâta liniște-i în jur, de-mi pare că aud/ cum se izbesc de geamuri razele de lună...” cineva începe să vorbească, șoptit, abia auzit, în ființa poetului: „În piept mi s-a trezit un glas străin”.

Liniștea pe care poetul și-o impune este atitudinea propice pentru a recepta semnele, cuvintele, tainele acestui suflet interior aflat în deplină consonanță cu universul.

În poezia „Gorunul”, starea de liniște este totală. „...îmi pare/ că stropi de liniște îmi curg prin vine, nu de sânge...” Liniștea naturii curge în vinele omului, inima omului bate profund în pieptul împrejurimilor.

Blaga este poetul trăirilor antonimice, la modul expresionist. Poetul nu oscilează între trăiri contradictorii, ci le rezolvă într-o unitate insolită. Inima este aceea care-și spune cuvântul, iar gândul e constrâns să participe și să accepte această „erezie”. În „Lumina raiului”: „Ca un eretic stau pe gânduri și mă-ntreb: De unde-și are raiul/ lumina? Știu. Îl luminează iadu/ cu flăcările lui!” Acest „știu” este afirmat de fapt cu inima, nu cu gândul, care întotdeauna se lasă covârșit de un adevăr mult mai adânc, deoarece este simțit, nu dedus.

Erosul în viziunea blagiană este calea fundamentală de pătrundere în misterele lumii, așa cum proclamă poetul în „Eu nu stivesc corola de minuni a lumii”. Cu aceeași iubire nemărginită, poetul se adresează icoanei lumii și icoanei iubitei, văzute ca arhetipuri de frumusețe care se semnifică reciproc. Eros, trăire în miezul tainelor, cunoaștere sunt pentru Blaga sinonime perfecte, alcătuind un fel de trinitate a atitudinii poetice față de cosmos.

Poezia „Izvorul nopții” este un scurt omagiu adus frumuseții iubitei. Ca în orice mit poetic blagian, fiecare lucru își trage originea din opusul aparenței sale: aici noaptea izvorăște din „lumina ” ochilor iubitei

În poezia „Stalactita”, eul liric este simțit ca un centru-receptor al întregului univers, concentrat în imaginea grotii. Echilibrul acestei lumi lăuntrice este susținut de „tăcere” și nemișcare. Tăcerea, pacea se materializează datorită acestei încremeniri, iar comunicarea cu absolutul are loc nemediat printr-o lumină care se lichefiază, dar apoi se solidifică într-o uriașă stalactită mută: „...îmi pare că sunt o stalactită într-o grotă uriașă/ în care cerul este bolta./ Lin,/ lin,/ lin-picuri de lumină/ și stropi de pace-cad neconținut/ din cer/ și îmi pietresc în mine” „Chiar și atunci când „tace”, poetul face să vorbească tăcerea prin înscenare, printr-o gestică substitutivă ce transformă poemul într-un fel de pantomimă în construcția căreia fiecare mișcare comportă o maximă stilizare” (Pop, 1981, p. 273).

Poezia care încheie volumul „Poemele luminii” este „Stelelor”, poezie în care este prezentată setea de absolut, de integrare în destinul macrocosmic. El se avântă spre aștri „c-o mare de ndemnuri și de oarbe năzuinți”, se-nchină luminii stelelor ca și cum eul însuși ar fi una din acele stihii oarbe, nucleu de energie lăuntrică pornită să se descătușeze.

În poeziile lui Blaga, de la volumul „Poemele luminii” (1919), prin „Pașii profetului” (1921), „În marea trecere” (1924), „Lauda somnului” (1929), „La cumpăna apelor” (1933), „La curțile dorului” (1938), „Nebănuitele trepte” (1943) până la volumul „Poezii” (1962), se poate observa o evoluție de la descriptivismul uneori prozaic și intelectualizat până la refuz, către sobrietatea simplă, de la tehnica imaginii sinestezice către imaginea mitică, de la versul liber urmărind ritmul interior al gândirii la cel de puritate clasică” (Popa, 1971, p. 106)

Bineînțeles că metafora „luminii” apare și în celelalte volume de poezii ale lui Blaga, dar în cele 38 de poezii ce alcătuiesc volumul „Poemele luminii”, cuvântul „lumină” se repetă de 25 de ori și apare și în două titluri: „Lumina” și „Lumina raiului”.

Conform „Dicționarului de simboluri” lumina este „simbolul universal al divinității, al elementului spiritual, care după haosul primordial al întunericului, a străbătut universul și a izgonit întunericul între hotarele sale. Lumina solară simbolizează cunoașterea directă, nemijlocită, iar lumina

lunii este cunoaștere meditativă, dobândită prin speculații. În esoterica iudaică lumina primordială este esența divinității, așa cum în creștinism Mântuitorul este numit, „lumina lumii”. În budism, lumina simbolizează plastic descoperirea adevărului și trecerea dincolo de lumea materială, în drumul spre aflarea realității absolute, spre Nirvana, cea fără culoare și fără formă. În hinduism, lumina este o metaforă pentru înțelepciune, pentru perceperea spirituală a laturii divine a personalității” (Biedermann,2002,p.233)

Bibliografie

- Biedermann, H., Dicționar de simboluri, vol I, Ed. Saeculum I.O., București,2002;
Got, M., Literatura română, Ed. Nomina, Pitești, 2007;
Pop, I., Dicționar analitic de opere literare românești, vol II, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2007;
Popa, M., Dicționar de literatură română contemporană, Ed. Albatros, București, 1971;
Vaida, M., Lucian Blaga. Afinități și izvoare, Ed. Minerva, București, 1975.

LUMINA ȘI RENAȘTEREA ÎN EDUCAȚIE

Prof. Popuțe Geta, Grădinița P.P. Giroc, Timiș

Educația a fost adesea asociată metaforic cu lumina, simbol al cunoașterii, al clarității și al transformării interioare. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, ideea de „renaștere” în educație capătă o relevanță aparte, sugerând nu doar adaptare, ci și o regândire profundă a valorilor, metodelor și scopurilor procesului educațional.

Lumina, ca simbol educațional, trimite la procesul de iluminare intelectuală și morală. Încă din Antichitate, filozofii au considerat educația drept un mijloc de a scoate individul din „întunericul ignoranței”. Astăzi, această lumină nu mai înseamnă doar acumulare de informații, ci dezvoltarea gândirii critice, a autonomiei și a capacității de a învăța continuu. Într-o eră dominată de tehnologie și acces rapid la informație, rolul educației este acela de a ghida individul în discernerea adevărului și utilizarea responsabilă a cunoașterii.

Conceptul de renaștere în educație implică o reconfigurare a sistemului educațional pentru a răspunde nevoilor contemporane. Aceasta presupune trecerea de la un model tradițional, centrat pe profesor și pe transmiterea unilaterală de informații, la un model centrat pe elev/student, în care învățarea este activă, colaborativă și relevantă pentru viața reală. Renașterea educației înseamnă, de asemenea, integrarea noilor tehnologii, dar nu ca scop în sine, ci ca instrumente care facilitează accesul la cunoaștere și stimulează creativitatea.

Un alt aspect esențial al acestei renașteri este dimensiunea umanistă a educației. Într-o societate marcată de individualism și competiție, educația trebuie să cultive empatia, responsabilitatea socială și valorile etice. Lumina educației nu trebuie să fie doar intelectuală, ci și morală, contribuind la formarea unor cetățeni activi și implicați.

De asemenea, renașterea în educație implică o deschidere către interdisciplinaritate și învățare pe tot parcursul vieții. Cunoașterea nu mai este fragmentată rigid, ci integrată, reflectând complexitatea realității. Astfel, educația devine un proces continuu, în care individul își actualizează constant competențele și perspectivele.

În concluzie, lumina și renașterea în educație reprezintă două concepte complementare care definesc direcția în care trebuie să evolueze sistemele educaționale moderne. Lumina simbolizează cunoașterea și claritatea, iar renașterea sugerează transformare și adaptare. Împreună, acestea conturează o viziune a educației ca proces dinamic, profund uman și esențial pentru dezvoltarea societății.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan – *Sisteme de instruire alternative și complementare*, Editura Polirom, Iași, 2008.
2. Cucos, Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.
3. Dewey, John – *Democrație și educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972.
4. Freire, Paulo – *Pedagogia opriștilor*, Editura Trei, București, 2018.
5. Illich, Ivan – *Societatea fără școală*, Editura Humanitas, București, 1995.
6. Joița, Elena – *Instruirea constructivistă*, Editura Polirom, Iași, 2006.
7. Morin, Edgar – *Cele șapte cunoștințe necesare educației viitorului*, Editura Humanitas, București, 2000.

Lumina și renaștere în educație:
O călătorie către sine

Porumb Ionica Jenica

Educația nu reprezintă, în esența sa, simpla acumulare de informații sau parcurgerea unor etape școlare obligatorii; ea este, înainte de toate, un proces continuu de „trezire”. Metafora luminii aplicată educației sugerează trecerea din starea de ignoranță — o formă de întuneric interior — către claritatea cunoașterii și, mai ales, a autocunoașterii. Această metamorfoză este cea care fundamentează conceptul de renaștere în educație: capacitatea individului de a se reinventa constant, de a-și depăși limitele impuse de context sau de propriile prejudecăți, pentru a deveni o versiune autentică și conștientă a sinelui.

Lumina, în context educațional, funcționează ca un instrument de revelare. Așa cum o rază de soare pătrunde într-o încăpere uitată și scoate la iveală contururile obiectelor, educația luminează potențialul latent al fiecărei minți. Nu este vorba doar despre informația academică, ci despre „iluminarea” capacității de a gândi critic, de a discerne între adevăr și manipulare și de a accesa empatia. Un sistem educațional care pune preț pe această lumină nu se mulțumește cu memorarea unor concepte, ci încurajează întrebările, curiozitatea și dorința de a înțelege profunzimea lucrurilor. În acest spațiu al clarității, elevul încetează să mai fie un recipient pasiv și devine un arhitect al propriului destin intelectual.

Renașterea, pe de altă parte, este rezultatul inevitabil al acestei iluminări. A învăța înseamnă a fi dispus să „mori” față de convingerile vechi, limitate, pentru a „renaște” într-o paradigmă mai largă. Fiecare etapă a educației reprezintă o mică moarte a egoului care crede că le știe pe toate și o renaștere a spiritului care realizează vastitatea necunoscutului. Această dinamică este vitală într-o lume în continuă schimbare. Capacitatea de a renunța la ceea ce a devenit irelevant și de a absorbi noi perspective este esența rezilienței umane. Educația modernă trebuie să fie, prin urmare, un catalizator al acestei flexibilități cognitive, oferind individului resursele necesare pentru a se redefini ori de câte ori realitatea o cere.

Totuși, această călătorie nu este lipsită de dificultăți. Lumina poate fi uneori orbitoare, iar renașterea necesită curajul de a părăsi zonele de confort. Educația autentică este cea care susține acest efort, oferind nu doar lumină, ci și căldură — susținerea necesară pentru ca procesul de transformare să nu fie perceput ca un traumatism, ci ca o evoluție firească.

Profesorul devine, în acest context, un însoțitor care nu impune direcția, ci aprinde scânteia ce va permite elevului să-și descopere propria cale.

Pentru a transpune conceptele de „lumină” și „renaștere” în experiența concretă de la clasă, profesorul trebuie să treacă de la rolul de simplu transmițător de informație la cel de facilitator al experiențelor de învățare. Iată câteva exemple practice care pot fi implementate imediat:

1. „Jurnalul de Reflecție” (Metoda Renașterii)

În loc de simple teme, elevii pot dedica 5 minute la finalul fiecărei lecții pentru a scrie într-un jurnal personal:

„Ce știam ieri și ce s-a schimbat astăzi?”

– Acest exercițiu îi obligă să conștientizeze procesul de „renaștere” mentală (abandonarea unei idei greșite pentru una corectă).

„Ce a fost neclar?”

– Recunoașterea „întunericului” (necunoscutului) este primul pas spre iluminare.

2. Sesiunile de „Întrebări Socratică” (Lumina cunoașterii)

În loc să oferiți răspunsul direct la o întrebare dificilă, răspundeți cu o altă întrebare care să ghideze elevul spre descoperire:

Exemplu: Dacă un elev întreabă „De ce a izbucnit războiul X?”, în loc să dictați cauzele, întrebați: „Dacă ai fi fost în locul celui conducător, ce te-ar fi determinat să iei o decizie radicală?”. Acest lucru „iluminează” contextul istoric prin empatie și analiză, nu prin memorare.

3. Proiecte de „Eșec Constructiv” (Renașterea prin greșeală)

Educația tradițională pedepsește greșeala, inhibând dorința de a „renaște”. Puteți crea un spațiu sigur unde:

- * Elevii pot prezenta un experiment sau o problemă de matematică la care au greșit, explicând „ce au învățat din acel eșec.

- * Nota se acordă nu pentru rezultatul final, ci pentru „progresul înregistrat”, după ce au corectat eroarea inițială. Aceasta transformă „întunericul” greșelii în „lumina” înțelegerii mecanismelor din spate.

4. Învățarea prin „Peer-Tutoring” (Lumina colectivă)

Elevii care au înțeles deja un concept devin „lămpi” pentru colegii lor.

- * Când un elev explică un concept altui coleg, el trece printr-o renaștere a propriei înțelegeri: trebuie să simplifice, să structureze și să reformuleze ideile. Aceasta consolidează materia și dezvoltă inteligența emoțională.

5. „Debate-uri” pe teme actuale (Claritatea gândirii)

Organizați dezbateri în care elevii trebuie să susțină puncte de vedere opuse față de ceea ce cred ei personal.

- * Acest exercițiu „iluminează” mecanismele argumentării și îi ajută pe elevi să iasă din „bula” propriilor opinii, permițându-le să renască cu o viziune mai complexă și mai nuanțată asupra lumii.

EDUCAȚIA CA PROCES DE ILUMINARE ȘI REÎNNOIRE – VALENȚE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

Prof. Postolache Simona-Laura
Școala Gimnazială Cislău

1. FUNDAMENTARE TEORETICĂ

Educația reprezintă un proces complex de formare și dezvoltare a personalității umane, fiind adesea asociată metaforic cu ideea de lumină. Lumina simbolizează cunoașterea, adevărul și evoluția intelectuală, marcând trecerea de la ignoranță la înțelegere profundă. În acest sens, educația devine un instrument fundamental al progresului individual și social.

Conceptul de renaștere în educație implică o regândire a practicilor pedagogice tradiționale și adaptarea acestora la cerințele contemporane. Societatea actuală necesită indivizi capabili să gândească critic și să se adapteze schimbărilor.

Educația are și o dimensiune axiologică importantă, contribuind la formarea valorilor morale și civice. Prin intermediul educației, elevii învață să distingă între bine și rău, să respecte normele sociale și să dezvolte comportamente responsabile.

Din perspectivă culturală, educația contribuie la formarea identității și la promovarea valorilor sociale. Într-un context globalizat, aceasta capătă valențe interculturale.

Educația artistică are un rol esențial în dezvoltarea creativității și sensibilității estetice. Prin intermediul artei, elevii își pot exprima emoțiile și pot explora noi modalități de înțelegere a realității.

Din punct de vedere pedagogic, accentul se pune pe învățarea activă, centrată pe elev.

2. PARTE PRACTICĂ

Implementarea acestor concepte presupune utilizarea unor metode moderne și interactive. Proiectele interdisciplinare oferă elevilor oportunitatea de a integra cunoștințe din diverse domenii.

Un alt exemplu îl reprezintă utilizarea învățării prin cooperare, unde elevii lucrează în echipe pentru rezolvarea sarcinilor. Această metodă dezvoltă abilități sociale și spiritul de echipă.

Tehnologia educațională contribuie semnificativ la diversificarea procesului de predare-învățare. Platformele digitale și resursele online facilitează accesul la informații.

Activitățile extracurriculare, precum concursurile, excursiile tematice sau atelierele creative, completează procesul educațional.

Evaluarea modernă pune accent pe progresul elevului, nu doar pe rezultatul final. Portofoliul educațional și autoevaluarea sunt instrumente relevante.

Un climat educațional pozitiv, bazat pe respect și comunicare, contribuie la creșterea motivației elevilor.

3. CONCLUZII

Educația modernă trebuie să fie un proces dinamic, orientat spre dezvoltarea integrală a individului. Conceptul de lumină simbolizează cunoașterea și progresul.

Renașterea educației reflectă necesitatea adaptării la realitățile contemporane și la provocările societății actuale.

Prin integrarea dimensiunilor culturale, artistice și pedagogice, educația contribuie la formarea unor indivizi echilibrați.

În concluzie, educația reprezintă cheia dezvoltării durabile a societății și un factor esențial al progresului uman.

4. BIBLIOGRAFIE

1. Dewey, John, Democrație și educație, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972.
2. Kant, Immanuel, Despre pedagogie, Editura Humanitas, București, 2003.
3. Bruner, Jerome, Procesul educației, Editura Științifică, București, 1970.
4. Illich, Ivan, Societatea fără școli, Editura Politică, București, 1977.

Oriunde te- ai afla, comportă-te frumos și protejează mediul înconjurător!

Profesor învățământ primar, Pricob Viorica Simona

Școala Gimnazială „Alexandra Nechita” Vaslui

În urmă cu ceva timp am participat la un curs: Design Thinking pentru cadrele didactice desfășurat online de Asociația ALL GROW. La acest curs am avut multe de învățat, am lucrat cu colegi din țară, am împărtășit metode și experiențe.

Voi descrie succint ce înseamnă Design Thinking, apoi voi detalia tema de la modulul 4 pe care eu și elevii mei de clasă am realizat-o.

Ce înseamnă Design Thinking? Această metodologie denumită în mod obișnuit design thinking este un protocol repetabil de rezolvare a problemelor, care poate fi aplicat în orice afacere sau profesie, pentru a obține rezultate extraordinare.

Cuvântul Design este cel mai adesea folosit pentru a descrie un obiect sau rezultatul final, conceptul de Design, în forma sa cea mai eficientă, este un proces, o acțiune, un verb - și nu un substantiv. Este un protocol pentru rezolvarea problemelor și descoperirea de noi oportunități. Deși tehnicile și instrumentele diferă și eficacitatea lor este discutabilă, nucleul

Rezumatul proiectului:

„Oriunde te-ai afla, comportă-te frumos și protejează mediul înconjurător!”

În urma aplicării metodei Design Thinking am definit problema, am luat în considerare mai multe opțiuni, am perfecționat direcțiile selectate și am ales soluția. Pentru a realiza acest proiect elevii au trecut prin etapele de: Empatizează, Imaginează, Acționează. Reflectează și Comunică. Elevii au învățat să evalueze ideile, să selecteze soluții, să realizeze obiective SMART și să facă un

procesului rămâne același. A fost nevoie de o muncă asiduă, desfășurată pe o perioadă îndelungată, ca să înțelegem ce înseamnă cu adevărat design thinking.

Numele Proiectului: „Oriunde te-ai afla, comportă-te frumos și protejează mediul înconjurător!”

plan de acțiune. Acest lucru a dus la eficientizarea procesului de predare-învățare-evaluare, la dezvoltarea competențelor cheie care stau la baza formării profilului absolventului.

Problema abordată de elevi: În urma **plimbării empatic** elevii clasei a IV-a au observat că unii colegi de clasă nu respectă anumite reguli de grup și nu se comportă civilizat.

Elevii au abordat problema comportamentului în medii diferite, lipsa de respect.

Soluția găsită de elevi:

Imaginează

În această etapă elevii au fost puși în situația de găsi soluții la problema semnalată și pentru a îndrepta comportamentele neadecvate au hotărât că trebuie să comunice mai mult, *să petreacă timp de calitate atât cu colegii cât și cu părinții*. Pentru a avea rezultatele dorite, ei s-au împărțit pe echipe și au lucrat acasă la un

elev implicând și părinții care au fost nevoiți să se deplaseze la familia respective, să ducă elevii și să lucreze împreună cu aceștia.

Activitățile realizate de elevi:

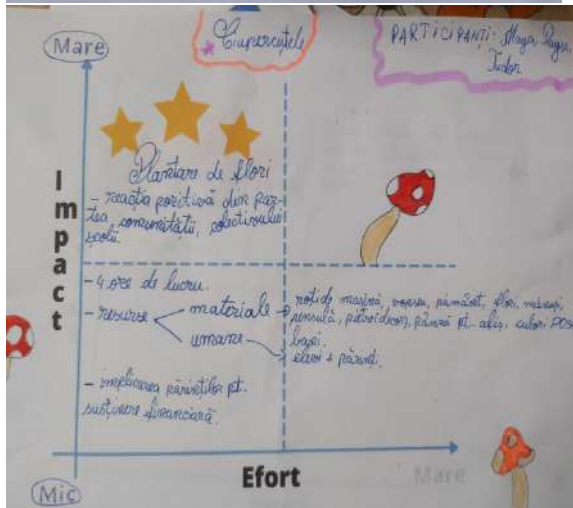
Elevii au trecut la etapa: **Acționează** și au petrecut timp de calitate împreună cu părinții, s-au documentat, au realizat căsuțe pentru păsărele, cuiburi, afișe pe care le-au pus pe holul școlii, au plantat flori și un gutui în grădina școlii, au realizat o roată ornamentală dintr-o roată de mașină și au plantat flori în interiorul ei, au făcut fotografii.

Impactul realizat: „Joaca este cea mai avansată formă de cercetare.” Eistein

Toți copiii pot, dar nu toți odată.

Impactul a fost unul mare cu eforturi mici.

[illegible]

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

Prof.înv.primar Puiuț Diana

Școala Gimnazială „Petru Mușat” Siret

I. Fundamentare teoretică

Educația contemporană se află într-un moment de tranziție profundă, marcat de nevoia de adaptare la dinamica societății moderne și la complexitatea provocărilor globale. În acest context, conceptele de „lumină” și „renaștere” capătă valențe simbolice și funcționale esențiale, devenind repere fundamentale pentru redefinirea procesului educațional.

„Lumina”, în sens pedagogic, poate fi interpretată ca acces la cunoaștere, claritate conceptuală și dezvoltare intelectuală. De-a lungul istoriei, educația a fost percepută ca un proces de iluminare a minții, în care elevul parcurge un traseu de la ignoranță la înțelegere. Această metaforă este profund înrădăcinată în tradițiile culturale și filosofice europene, unde educația reprezintă un act de revelare a adevărului și de cultivare a spiritului critic.

Pe de altă parte, „renașterea” în educație presupune capacitatea sistemului educațional de a se reinventa, de a integra metode inovatoare și de a răspunde nevoilor generațiilor actuale. Renașterea nu înseamnă abandonarea tradiției, ci reinterpretarea acesteia într-un mod relevant și adaptat prezentului. Astfel, educația devine un spațiu de întâlnire între valorile trecutului și cerințele viitorului.

Din perspectivă pedagogică, teoria constructivistă susține că elevul nu este un simplu receptor de informații, ci un participant activ în procesul de învățare. În acest sens, „lumina” nu mai este transmisă unilateral, ci construită prin interacțiune, experiență și reflecție. Educația devine, astfel, un proces de co-creație, în care profesorul are rolul de facilitator și ghid.

În același timp, dimensiunea culturală și artistică a educației contribuie semnificativ la procesul de „renaștere”. Integrarea artei în educație stimulează creativitatea, empatia și capacitatea de expresie, elemente esențiale pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor. Prin intermediul artei, elevii pot explora teme profunde precum identitatea, tradiția, spiritualitatea și sensul existenței.

Prin urmare, conceptul de „lumină și renaștere în educație” nu reprezintă doar o metaforă, ci un model integrator, care îmbină cunoașterea, creativitatea și dezvoltarea personală într-un cadru coerent și relevant pentru societatea contemporană.

II. Partea practică

Pentru a ilustra aplicabilitatea conceptelor teoretice prezentate, propun un exemplu de activitate educațională integrată, desfășurată în cadrul unui proiect interdisciplinar intitulat „Lumină și renaștere – tradiție și creativitate”.

Activitatea a fost concepută pentru elevi din ciclul primar și a avut ca obiectiv principal dezvoltarea creativității și a capacității de reflecție asupra valorilor culturale și spirituale.

Etapele activității:

1. Introducere tematică

Elevii au fost invitați să reflecteze asupra semnificației conceptelor de „lumină” și „renaștere”, pornind de la exemple din natură (primăvara), cultură (sărbători tradiționale) și experiența personală. Discuția a fost ghidată de întrebări deschise, menite să stimuleze gândirea critică și exprimarea liberă.

2. Explorare artistică

Elevii au realizat lucrări artistice (desen, colaj sau pictură) prin care au ilustrat propria interpretare a temei. Accentul a fost pus pe originalitate și exprimare personală, nu pe performanța tehnică. Această etapă a permis valorificarea dimensiunii creative și emoționale a învățării.

3. Integrare interdisciplinară

Activitatea a fost completată prin corelarea cu discipline precum limba română (realizarea unui text descriptiv sau narativ inspirat din lucrarea artistică) și istorie (discuții despre simbolistica renașterii în diferite culturi). Astfel, elevii au înțeles că educația nu este fragmentată, ci interconectată.

4. Reflecție și feedback

Elevii au prezentat lucrările realizate și au explicat mesajul transmis. Profesorul a facilitat un dialog constructiv, în care fiecare elev a primit feedback pozitiv și sugestii de îmbunătățire. Această etapă a consolidat încrederea în sine și capacitatea de autoevaluare.

Rezultatele activității:

- creșterea implicării elevilor în procesul educațional;
- dezvoltarea creativității și a gândirii critice;
- consolidarea valorilor culturale și identitare;
- îmbunătățirea comunicării și a colaborării între elevi.

Activitatea demonstrează că integrarea conceptelor de „lumină” și „renaștere” în educație poate genera experiențe de învățare autentice și relevante, care depășesc cadrul tradițional al predării.

III. Concluzii

Educația, în esența sa, este un proces continuu de iluminare și transformare. Într-o lume aflată într-o permanentă schimbare, capacitatea sistemului educațional de a se reinventa devine o condiție esențială pentru formarea unor indivizi adaptați și responsabili.

Conceptul de „lumină și renaștere în educație” oferă un cadru valoros pentru dezvoltarea unor practici pedagogice inovatoare, care pun accent pe creativitate, interdisciplinaritate și dezvoltare personală. Prin integrarea dimensiunilor culturale și artistice, educația devine un proces complex, care nu se limitează la transmiterea de informații, ci contribuie la formarea identității și a valorilor.

Rolul profesorului este esențial în acest proces. Acesta nu mai este doar un furnizor de cunoștințe, ci un facilitator al învățării, un ghid care inspiră și susține dezvoltarea elevilor. Prin abordări pedagogice adaptate și prin deschiderea către inovație, profesorul poate transforma sala de clasă într-un spațiu al descoperirii și al creației.

În concluzie, educația trebuie să fie privită ca un proces viu, dinamic, în care tradiția și inovația coexistă și se completează reciproc. Doar astfel putem construi un sistem educațional capabil să răspundă provocărilor prezentului și să pregătească generațiile viitoare pentru un viitor incert, dar plin de oportunități.

IV. Bibliografie

1. Cerghit, Ioan – *Sisteme de instruire alternative și complementare*, Editura Polirom, Iași, 2008.
2. Joița, Elena – *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*, Editura Arves, Craiova, 2010.
3. Cucos, Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.
4. Dewey, John – *Democrație și educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972.
5. Bruner, Jerome – *Procesul educației*, Editura Științifică, București, 1970.

IMPLICAȚIILE PRACTICE ALE JOCULUI ÎN DEZVOLTAREA SOCIO-MORALĂ A PREȘCOLARUI

Radu Aura, Prof. Ed Timpurie, Grădinița „Peștișorul de Aur”

Jocul reprezintă una dintre cele mai semnificative forme de manifestare a copilului de vârstă preșcolară, îmbinând, prin caracterul său atractiv și plăcut, relaxarea și buna dispoziție cu atingerea unor obiective educative fundamentale, orientate simultan spre dezvoltarea intelectuală, tehnică, fizică și morală. Numeroși specialiști în domeniul psihopedagogiei au subliniat că jocul constituie activitatea definitorie a acestei perioade de vârstă, având implicații profunde asupra tuturor dimensiunilor dezvoltării și contribuind decisiv la evoluția personalității în formare. Astfel, după cum evidențiază Șchiopu și Verza, în etapa preșcolară jocul atinge apogeul manifestării sale, apar noi trăsături apropiate de formele de activitate specifice adultului, iar copilul își structurează conduite tot mai complexe, adaptate interacțiunilor sociale . Prin urmare, jocul devine principalul mod de acțiune al copilului și contextul privilegiat pentru formarea și modelarea personalității .

Din perspectivă socio-morală, jocul constituie un instrument de formare a comportamentelor și atitudinilor fundamentale care stau la baza personalității, contribuind direct la realizarea obiectivelor educației morale. Prin conținutul său tematic și prin regulile pe care le presupune, jocul oferă copiilor ocazii autentice de a înțelege diferența dintre bine și rău în relațiile cu ceilalți, fiind în esență o activitate socială care implică cel puțin doi participanți și care reflectă, de multe ori, situații inspirate din realitatea cotidiană. Interacțiunile din cadrul jocului de grup solicită copilului ajustarea comportamentului în funcție de reacțiile partenerilor, fie aceștia colaboratori sau competitori, ceea ce implică inevitabil luarea de decizii în acord cu reguli explicite și valori internalizate.

În mediul educațional preșcolar, jocul se configurează ca un veritabil laborator social, depășind statutul de simplă activitate recreativă și transformându-se într-un spațiu educativ autentic în care copilul își asumă roluri, își testează limitele, își dezvoltă empatia și își exersează capacitățile de cooperare cu ceilalți. Prin aceste experiențe ludice, copilul trece progresiv de la un comportament predominant egocentric la o funcționare socială tot mai adaptativă, dobândind competențe esențiale de integrare în grupul de egali. Dezvoltarea limbajului și a capacității de interacțiune facilitează, încă din această etapă, procesul de internalizare a valorilor culturale și a regulilor comunitare prin intermediul jocului .

Un moment deosebit de relevant pentru formarea socio-morală este apariția jocului cooperativ autentic, în jurul vârstei de trei ani, moment în care copilul începe să participe la activități colective cu scop comun — cum ar fi jocurile de construcție realizate în echipă sau activități colaborative precum „*Construim o casuță*” ori „*Îngrijim grădina*” — depășind astfel etapa jocurilor paralele. Această schimbare marchează emergența unei „*morale a jocului*”, caracterizată prin constituirea unui sistem propriu de reguli și valori care guvernează activitatea ludică, atât prin norme sociale explicite, cât și prin asumarea și internalizarea acestora de către fiecare participant .

Jocul de rol, în special cel de tip dramatizare, are o valoare formativă aparte, întrucât presupune asumarea de către copil a unei perspective externe și exersarea unor comportamente sociale complexe. Atunci când interpretează personaje precum „*doctorul*”, „*profesorul*” sau „*polițistul*”, copilul nu se limitează la imitarea comportamentelor adulților, ci se confruntă cu înțelegerea și respectarea normelor sociale și morale asociate rolului, proces care favorizează internalizarea conduitei corespunzătoare și dezvoltarea empatiei .

De asemenea, jocul oferă un cadru sigur pentru exersarea comportamentelor prosociale și pentru rezolvarea constructivă a conflictelor. Situații precum împărțirea jucăriilor, stabilirea ordinii de participare sau aplicarea unor reguli în contexte noi determină copilul să negocieze și să adopte comportamente precum răbdarea, spiritul de echipă sau respectarea angajamentelor asumate, elemente indispensabile conviețuirii armonioase. În acest sens, cadrul didactic are rolul de a organiza experiențe ludice cu scop moral explicit, domeniul „*Om și societate*” din curriculumul preșcolar vizând formarea comportamentelor morale și a competențelor sociale prin metode predominant ludice.

În concluzie, jocul se menține, atât din perspectivă teoretică, cât și practică, drept cel mai eficient și firesc mijloc de dezvoltare socio-morală a copilului preșcolar. Prin intermediul său, copilul își formează în mod armonios nu doar competențele fizice și intelectuale, ci și abilitățile de interacțiune socială, deprinderile de respectare a regulilor și valorilor comunitare, precum și atitudinile necesare integrării responsabile în societate.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ciolan, L. (2013). *Învățare integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*. Iași: Editura Polirom.
2. Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Șchiopu, U. & Verza, E. (1997). *Psihologia vârstelor. Ciclurile vieții*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Văideanu, G. (1988). *Educația la frontiera dintre milenii*. București: Editura Politică.

Femeia rromă în literatura românească – între stereotip și reconstrucție identitară

Prof. Dr. Radu Elena

Introducere

Reprezentarea femeii rrome în literatura românească constituie un subiect relevant pentru analiza raportului dintre discursul artistic și realitatea socială. În cadrul temei „*Lumina și Renaștere în Educație – Perspective culturale, artistice și pedagogice*”, această problemă dobândește o dimensiune formativă, întrucât literatura poate contribui fie la perpetuarea stereotipurilor, fie la reconstrucția identitară și la promovarea diversității culturale.

Fundamentare teoretică

Imaginea femeii rrome în literatura română este construită pe fondul unor realități istorice marcate de sclavie și marginalizare socială. Această reprezentare este filtrată printr-o perspectivă dominantă, exterioară comunității rrome, ceea ce conduce la stereotipuri persistente: exotism, senzualitate, mister.

Teoria formulată de Simone de Beauvoir – „*nu te naști femeie, devii femeie*” – evidențiază caracterul construit al identității feminine. În cazul femeii rrome, această construcție este dublă: ea este definită atât prin gen, cât și prin apartenența etnică, ceea ce amplifică marginalizarea simbolică.

Partea practică (analiză literară cu citate)

În literatura clasică românească, femeia rromă este frecvent asociată cu misterul și seducția.

În nuvela *La țigănci* de Mircea Eliade, spațiul feminin rrom este construit ca un univers al inițierii și al ruperii de realitate. Un fragment sugestiv este: „*Parcă intrase într-o altă lume, unde timpul nu mai avea răbdare.*” Această formulare sugerează trecerea într-un spațiu simbolic, în care femeile rrome devin figuri ale misterului și ale tentației. Ele nu au identitate individuală, ci funcționează ca prezențe colective, aproape ritualice.

Prof. Dr. Radu Elena

Un alt element relevant este atmosfera senzorială: „*Era răcoare și umbră deasă, și miros de nuci și de iarbă.*” Această descriere contribuie la construirea unui cadru exotic, în care feminitatea este asociată naturii și seducției.

În epopeea *Țiganiada* de Ion Budai-Deleanu, imaginea rromilor este tratată în registru satiric. De exemplu, tonul ironic și caricatural este evident în descrierea colectivității: „*Toți erau gata de sfadă și de veselie.*”

Femeia rromă nu este individualizată, ci integrată într-o imagine colectivă, ceea ce reflectă percepția socială a epocii.

În opoziție, literatura rromă contemporană propune o perspectivă autentică și recuperatoare. În creațiile Luminița Mihai Cioabă, vocea feminină devine una asumată, identitară, în care femeia rromă nu mai este obiect, ci subiect al discursului liric. Versurile sale exprimă apartenență, memorie și demnitate.

De asemenea, în creațiile Alina Șerban, femeia rromă este prezentată realist, cu accent pe experiențe concrete: discriminare, luptă pentru educație, afirmare personală. Această perspectivă marchează o schimbare esențială în reprezentare.

Paragraf comparativ

Comparând literatura clasică cu cea contemporană, se observă o diferență fundamentală de perspectivă. În literatura clasică (Mircea Eliade, Ion Budai-Deleanu), femeia rromă este reprezentată din exterior, fiind redusă la simboluri precum misterul, exotismul sau caricatura. Ea nu are voce proprie și nu participă activ la construcția sensului.

În schimb, în literatura contemporană (Luminița Mihai Cioabă, Alina Șerban), perspectiva se inversează: femeia rromă devine subiect al reprezentării, își afirmă identitatea și își construiește propriul discurs. Această tranziție reflectă o veritabilă „*renaștere*” culturală, în care vocea marginalizată este recuperată și valorizată.

Mini-secțiune aplicativă – experiență didactică

În activitatea didactică desfășurată la Școala Gimnazială Nr. 136 din București, aceste texte au fost utilizate pentru dezvoltarea competențelor interculturale ale elevilor.

Prof. Dr. Radu Elena

Într-o lecție dedicată identității rrome, elevii au analizat fragmente din „*La țigănci*”, identificând elementele de stereotip (mister, colectivitate, lipsa individualizării). Ulterior, au comparat aceste reprezentări cu texte contemporane ale Luminiței Cioabă.

Elevii au concluzionat că imaginea femeii rrome din literatura clasică nu reflectă realitatea comunității, ci percepția majoritară. Activitatea a stimulat gândirea critică și a contribuit la consolidarea identității culturale.

Concluzii

Reprezentarea femeii rrome în literatura românească evidențiază o evoluție de la stereotipizare și marginalizare către afirmare identitară și autenticitate. Literatura contemporană contribuie la această schimbare, oferind o perspectivă din interiorul comunității rrome.

În plan educațional, valorificarea acestor texte permite promovarea incluziunii și a diversității, demonstrând rolul literaturii ca instrument de „*lumină*” și „*renaștere*” în educație.

Bibliografie

1. Mircea Eliade, *La țigănci*, Editura Humanitas, București, 1992, p. 15–35.
2. Ion Budai-Deleanu, *Țiganiada*, Editura Minerva, București, 1984, p. 40–70.
3. Luminița Mihai Cioabă, *Poezii*, Editura Kriterion, București, 1997, p. 10–25.
4. Alina Șerban, texte dramatice, București, 2018, p. 5–20.
5. Simone de Beauvoir, *Al doilea sex*, Editura Univers, București, 1998, p. 50–70.
6. Delia Grigore, studii despre identitatea rromă, Iași, 2023.

EDUCAȚIA PRIN TOLERANȚĂ

Prof. înv. primar dr. Rasol Crina Dumitrița,

Șc. Gimn. Marin Preda Pitești

”Toleranța este singura flacără care poate lumina înăuntrul unui suflet mare. Toleranța stă în fruntea tuturor celorlalte virtuți”(Victor Hugo – Cugetări)

Toleranța (lat.: tolerare = a suporta) este un termen social, etic și religios aplicat la o colectivitate sau la un individ, care definește respectul libertății altuia, a modului său de gândire și de comportare, precum și a opiniilor sale de orice natură (politice, religioase, etc)

Toleranța înseamnă bunul simț de a nu fi egoist și a înțelege că ceva ce pentru tine este poate lipsit de importanță pentru altul vine pe primul loc. Lipsa toleranței este egoism, iar egoismul este sursa tuturor relelor din lume.

Educația este mijlocul cel mai eficient pentru a preveni intoleranța. Prima etapă, în sensul educației pentru toleranță, e de a o învăța pe fiecare persoană din societate care-i sunt drepturile și libertățile pentru ca ele să fie respectate, și de a promova voința de a proteja drepturile și libertățile altora.

Copiii pe care îi formăm azi vor avea parte în viața lor, de multe schimbări, vor cunoaște și se vor acomoda cu noi locuri, vor asimila mai multe informații și vor fi expuși unei varietăți culturale într-o manieră în care nici o altă generație nu a făcut-o. Pentru a face față în această lume diversă și complexă va fi nevoie să-și dezvolte capacitatea de a fi toleranți și de a manifesta respect.

A-i învăța pe copii toleranța este un lucru important, nu numai fiindcă face parte din respectarea legilor și din tradițiile noastre de ospitalitate, dar și fiindcă persoana care învață să fie deschisă față de diferențe, va avea mai multe oportunități în educație, afaceri și în multe alte aspecte ale vieții. La fel ca toate atitudinile, toleranța este un lucru pe care îl transmitem în mod subtil. Chiar înainte de a putea vorbi, copiii privesc cu atenție și îi imită pe părinți. Copiii de toate vârstele își formează propriul sistem de valori, în cea mai mare parte reflectând valorile și atitudinile celor pe care îi iubesc.

Educația pentru toleranță, un nou tip de educație, poate fi integrată prin intermediul disciplinelor ce aparțin ariei curriculare ”Om și societate”, poate fi studiată ca disciplină opțională sau prin activități extrașcolare desfășurate cu elevii. Utilizarea unor metode de învățământ adecvate, precum și îmbinarea celor tradiționale cu cele moderne în educarea copiilor prin toleranță și contribuția noastră, a cadrelor didactice, au efecte benefice în ceea ce privește tolerarea reciprocă a copiilor.

Toleranța ar putea însemna faptul de a recunoaște și a accepta modul de a fi al altor persoane sau grupuri, adică faptul de a nu interzice, a nu împiedica și a nu interveni în comportamentul respectivei persoane sau a grupului. Este vorba de respectarea libertății celuilalt, a modului său de a gândi, simți și acționa, a convingerilor sale.

Deosebirea fundamentală dintre toleranță și indulgență constă în faptul că indulgența ar putea fi privită ca un exces de toleranță, în sensul că, din dorința de a nu se leza specificitatea nimănui, se permite, în numele toleranței, încălcarea oricărui principiu moral.

Noile alternative educaționale își vor găsi aplicabilitate și condiționate de un discernământ sănătos pot oferi soluții optime pentru veritabila educație completă și modernă.

În literatura de specialitate sunt menționate unele modalități de promovare a toleranței și respectului la copii:

- Determinați copiii să se simtă importanți, în siguranță și iubiți. Nu fiți săraci cu laudele, un copil iubit învață să-i iubească pe alții. Copiii care au o părere proastă despre sine, îi tratează adesea rău pe alții. Ajutați copiii să se simtă bine în pielea lor, acceptați, respectați și apreciați!
- Ajutați copiii să se descopere pe sine, creând situații în care ei să-și exprime calitățile și punctele tari!
- Creați oportunități de învățare despre locuri noi, despre alte culturi, alți oameni. Arătați-le mai multe perspective prin prezentarea de cărți, cântece, evenimente culturale și sărbători!
- Creați situații în care copilul să aibă oportunitatea de a oferi ajutor și celorlalți!
- Intervenți când auziți sau vedeți un comportament intolerant în discutarea problemelor apărute.
- Dezvoltați abilitățile de necogiere, de rezolvare de probleme, abilitățile de a face față situațiilor de criză! Ajutați copiii să cunoască unele căi pozitive de interrelaționare!
- Folosiți comentariile pozitive pentru a forma și a reînnoi comportamentul copilului!
- Evitați să folosiți instrucțiuni care conțin cuvântul "nu". Oferiți-le alternative ajutoare. Acestea vor avea un efect pozitiv.
- Oferiți copiilor un model de toleranță și respect! Vor învăța să fie sensibili și respectuoși cu ceilalți urmărindu-vă cum discutați, cum relaționați și cum valorizați oamenii.
- Afișați într-un loc vizibil din grupă principii care stau la baza toleranței!
- Sărbătoriți împreună cu grupa Ziua Internațională a Toleranței!
- Organizați întâlniri ale copiilor cu anumiți invitați: specialiști și activiști în domeniul drepturilor omului, reprezentanți ai ONG-urilor, persoane aparținând unor minorități naționale, persoane cu dizabilități, reprezentanți ai asociațiilor persoanelor cu deficiențe, reprezentanți ai diferitelor culte religioase!
- Inițiați activități care au în vedere sprijinirea persoanelor aflate în dificultate!

După părerea mea, acțiunea educativă pentru promovarea în cât mai mare măsură a toleranței în rândul viitorilor cetățeni, ar trebui concepută și realizată în mod unitar, la nivelul tuturor școlilor și grădinițelor, fie sub forma unui opțional, fie ca un proiect educativ național, cu popularizarea rezultatelor în presa națională.

Trăim într-o lume în care redescoperirea ideii de toleranță și respect este mai necesară ca oricând. Copiii pe care îi educăm și îi creștem vor fi protejați de violență doar dacă aceste concepte vor deveni pentru ei niște deziderate.

Bibliografie:

Cucoș, C. (2001) , *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*, Ed. Polirom, Iași
Marcus, S. (1997), *Componenta didactică*, Ed. All, București
Șchiopu, U (1997), *Dicționar de psihologie*, Ed. Babel, București
P.S. Irineu - Episcop de Ecaterinburg și Irbitk - *Călăuziri pentru creșterea și educarea ortodoxă a copiilor* , București, Biblioteca Teologică Digitală, 2005.

ÎNVĂȚAREA PRIN EXPERIENȚĂ – IMPACTUL ASUPRA INTERESULUI ACADEMIC ȘI A COEZIUNII GRUPULUI – STUDIU

Profesor: Roman Ana-Maria

Liceul Teoretic „Ana Ipătescu”, Gherla

Fundamentare teoretică:

Educația contemporană se află într-o continuă transformare, în încercarea de a se adapta nevoilor unei societăți dinamice. Elevii au nevoie de activități interactive și contexte reale în care să aplice cunoștințele teoretice și să își dezvolte competențele socio-emoționale și culturale.

În trecut, accentul se punea pe transmiterea lineară și uniformă a informației în sala de clasă, abordare care nu mai face față cerințelor sistemului actual. Ne aflăm în era digitalizării și a evoluției, astfel că procesul de predare-învățare-evaluare necesită metode moderne, care să stârnească interesul și curiozitatea elevilor.

În calitate de dirigintă la clasa a XI-a, am considerat încă din momentul în care elevii mei au pășit în clasa a IX-a că este necesar să construim împreună un parcurs educațional echilibrat, care să depășească limitele sălii de clasă.

În același timp, am dorit ca relațiile dintre elevi să evolueze dincolo de nivelul formal, astfel încât aceștia să nu fie doar colegi de clasă, ci și prieteni, formând un colectiv unit.

Astfel, am conceput un plan pe termen lung care să includă numeroase activități extracurriculare, vizite culturale și experiențe de învățare care să se desfășoare în afara sălii de clasă. Obiectivele principale ale acestui plan au fost: stimularea interesului elevilor pentru disciplinele școlare, oferirea unor contexte reale care să faciliteze procesul de învățare și consolidarea coeziunii colectivului.

Parte practică:

Activitățile s-au desfășurat în special în săptămânile „Școală Altfel” și „Școală Verde”, în care am organizat excursii tematice în orașe istorice din România și la grădini botanice.

În cadrul vizitelor la Grădina Botanică „Vasile Fati”, Jibou și la Grădina Botanică „Alexandru Borza”, Cluj-Napoca, elevii au avut ocazia să observe diversitatea speciilor de plante și să coreleze noțiunile din manualul de biologie cu realitatea. Pe parcursul activităților, aceștia au identificat diferite tipuri de plante din colecțiile grădinii botanice, discutând despre diversitatea speciilor și despre modul în care acestea sunt adaptate condițiile de mediu. De asemenea, elevii au fost încurajați să observe asemănările și diferențele dintre speciile studiate și să identifice particularitățile fiecărei plante, pentru a facilita înțelegerea conceptului de biodiversitate. Aceste activități au sporit interesul elevilor pentru disciplina biologie, prin faptul că au avut ocazia de a observa că lecțiile abstracte din manual se regăsesc în natură și că fiecare particularitate studiată contribuie la bunul echilibru al ecosistemului.

În cadrul vizitelor orașelor istorice din România, precum Brașov, Sibiu și Sighișoara, elevii au avut oportunitatea de a îmbina cunoștințele de istorie, geografie, literatură și artă.

Explorarea cetății medievale din Sighișoara, descoperirea patrimoniului cultural din Brașov sau vizitarea muzeelor și a centrului vechi din orașul Sibiu au transformat învățarea într-o experiență vie, în care elevii au reușit să înțeleagă mai bine contextul istoric și cultural al acestor locuri. Astfel, lecțiile lungi din manualele de istorie sau geografie s-au transformat în experiențe interdisciplinare din care elevii au avut foarte multe lucruri de învățat și de care cu siguranță își vor aminti și peste ani.

Un alt aspect deosebit de important al acestor activități a fost impactul asupra relațiilor dintre elevi. Prin participarea constantă la experiențe comune, desfășurate într-un cadru plăcut și prietenos, în afara sălii de clasă și a presiunii notelor, elevii au avut ocazia să comunice mai deschis și să dezvolte un sentiment de apartenență la colectivul clasei. De asemenea, aceștia și-au dezvoltat creativitatea și abilitățile de colaborare și muncă în echipă. Climatul clasei s-a îmbunătățit considerabil, iar relațiile dintre elevi au devenit mai calde și mai apropiate.

În timp, aceste legături s-au reflectat și în activitatea de la clasă, elevii fiind mai interesați și mai implicați în activitățile academice, contribuind la progresul întregii educațional al întregii clase. Interesul acestora pentru procesul de predare-învățare a crescut considerabil.

Concluzii:

Implementarea acestui plan concret încă de la începutul clasei a IX-a a avut rezultate vizibile atât în plan academic, cât și în plan social.

Interesul elevilor pentru disciplinele școlare a crescut, iar implicarea lor în activitățile educaționale s-a intensificat. În același timp, s-a consolidat coeziunea grupului, elevii reușind să construiască relații bazate pe încredere și colaborare. Astfel, de la simplii colegi de clasă, aceștia au legat prietenii frumoase, care se manifestă atât în mediul școlar, cât și în afara școlii.

Nu în ultimul rând, această abordare reprezintă și un demers de autodepășire profesională. Consider că este esențial ca profesorul să nu se plafoneze, limitându-se la obiective precum obținerea unor note mari la clasă sau la „a ști lecția pentru a doua zi”. Dimpotrivă, cadrul didactic trebuie să ghideze formarea unor competențe durabile, utile atât în viața profesională a elevilor, viitori adulți, cât și în viața lor personală.

În concluzie, cadrul didactic devine un facilitator al învățării și al formării elevilor pentru viață, iar integrarea activităților extracurriculare în demersul educațional reflectă dorința de a evolua și angajamentul față de o educație de înaltă calitate.

În acest sens, educația se transformă într-un de renaștere, în care atât elevii, cât și profesorii se află într-o continuă și benefică dezvoltare.

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE

Profesor învățământ primar :Roman Mirela- Liliana

Școala Gimnazială Moșnița Nouă

Succesul educației se bazează pe adaptarea demersului educațional la nevoile individuale ale fiecărui individ. Ideea centrală este aceea că fiecare copil este unic, iar unicitatea lui reprezintă punctul de plecare în toate deciziile luate cu scopul primordial de a-l ajuta să se dezvolte pe deplin. Trăim în vremuri exponențiale. Viitorul apropiat aduce în mod inevitabil multiple schimbări de substanță și de anvergură în ceea ce privește filosofia și practica managerială de la nivelul sistemului și a școlii românești. Sursele care determină nevoia de schimbare, sunt multiple. Acestea vin atât din interiorul cât și din exteriorul școlii ca instituție, menită să învețe și să autoînvețe continuu. Sursele schimbării sunt structurate ca urmare a presiunii comunitare locale sau a celei exercitate de la nivel regional, național, European și sunt alimentate de noile evoluții sociale, economice, politice etc. Efectul cumulat al acestor presiuni și direcții de reformă induce în mod inevitabil la un management schimbat, la o nouă viziune asupra conducerii școlii, care să fie restructurată, flexibilă, colaborativă. Generațiile de copii care sunt acum pe băncile școlii trebuie să facă față în viitor, unor noi provocări, diferite de cele în care sunt pregătiți. Noi medii de comunicare în masă, nanotehnologii, securitate, fluxul informației tehnice (care se dublează la 70 de ore) tehnologia modernă. Predicțiile arată că în momentul în care copii născuți în 2007 vor împlini vârsta de 6 ani, capacitățile computerului le vor depăși pe cele ale creierului uman. Ce înseamnă toate acestea? O nouă viziune și misiune a școlii. Pot răspunde factorii decidenți din sistemul educațional la întrebarea: „Cum procedați ca elevii să devină culti în secolul XXI și să se poată bucura de educația pe care o primesc? Ce pregătire și ce resurse educaționale furnizați astfel încât elevii de acum să devină oameni de succes într-o lume bazată pe economia cunoașterii, într-o societate a cunoașterii? Prin urmare schimbarea în educație, este impusă, dar în același timp și facilitată de procesul globalizării, avansul către societatea cunoașterii, nevoia de învățare pe tot parcursul vieții. Generațiile actuale au nevoie de un alt tip de management al resurselor și al comunicării diferit față de cel de până acum. Cunoașterea-este informație cu înțeles și informație care acționează. De aceea societatea cunoașterii nu este posibilă decât grefată pe societatea informațională și nu poate fi separată de aceasta. Potrivit teoriilor lui L.Prusak, ideea de cunoaștere „nu este un stoc, ci un flux” în care se îmbină creativitatea și experiența indivizilor, iar „cunoașterea nu poate fi măsurată, ci numai efectele ei”. Prin urmare, este cert ca noul tip de management educațional impus de schimbările actuale ale societății nu poate să ignore filosofia și practica despre leadership în educație. Leadershipul educațional tinde să devină o condiție esențială pentru progresul sistemului, pentru plasarea pe o direcție clară, eficientă. În acest sens se impune formularea unor motivații fundamentale. Prin Procesul de descentralizare a sistemului de învățământ solicită un leadership puternic. complexitatea, amploarea și seriozitatea acțiunilor subsumate, descentralizarea, este factorul esențial de restructurare a funcției manageriale, de redimensionare a sa. Cele două procese se determină și se definesc reciproc, și asta, pentru că descentralizarea presupune în mod necesar o redistribuire a autorității decizionale și a răspunderii publice pentru funcții educaționale specifice, de la nivel central către nivelul 4 local. Scopurile sale nu pot fi atinse dacă școala nu își întărește capacitatea educațională pentru a-și asuma un rol decizional lărgit, responsabil. Acest lucru presupune câteva elemente clare: construirea unui management care să democratizeze viața școlii, să favorizeze asumarea responsabilă a deciziilor privind calitatea procesului instructiv-educativ și a condițiilor de realizare a acestuia, creșterea gradului de responsabilizare a comunității locale și a școlii, restructurarea echilibrului între autoritate și responsabilitate. În același timp, descentralizarea presupune trecerea de la o cultură a conducerii centrată pe proceduri, pe funcționalitatea școlii ca scop în sine, la o abordare strategică. Acest lucru înseamnă în același timp, și o răsturnare a piramidei conducerii de la administrativ spre leadership, de la un management orientat spre interiorul școlii la o abordare comunitară, colaborativă, de perspectivă. Multiplele acțiuni și cercetări derulate în perioada 2005-2010, în calitate de mentor de dezvoltare profesională în cadrul unor proiecte strategice

finantate prin Banca Mondială și FSE, am constatat că școlile bune, au în comun calitățile de lider ale directorului al cărui management pune accent pe colaborare și conlucrare, pe lucrul în echipă, implicare, participare și inovare, fiecare dezvoltându-se la cel mai bun nivel al său. Într-un management eficient, de cele mai multe ori, decizia optimă poate fi identificată numai după consultarea și implicarea în procesul decizional a părților interesate. La nivelul școlii, părțile interesate fiind elevii, părinții, administrația locală, angajatorii și alte grupuri și instituții. Practicile de management și leadership creează mediul propice pentru a atinge performanțe, esențial pentru ca o unitate de învățământ să aibă succes. Astfel, instituția răspunde la întrebările „de ce?” și „cum?”, inspiră angajații să acționeze și clarifică rezultatele așteptate, se concentrează asupra strategiei și asigură o funcționare eficientă, este deschisă către soluții și îmbunătățiri majore, respectă diversitatea, identifică responsabilitățile individuale înțelege că atingerea performanțelor și împlinirea individuală sunt interdependente și creează un mediu propice pentru amândouă. Așezarea fiecărei instituții școlare pe coordonatele unor performanțe ridicate și asigurarea unei educații de bună calitate pentru toții copiii și tinerii depinde în mare măsură de competența cadrelor didactice ce activează în sistem. De aceea, formarea și perfecționarea resurselor umane devine un factor foarte important, care trebuie să preocupe permanent. Societatea românească are mari așteptări de la factorii decidenți ai sistemului educațional și de la cei care promovează și implementează politici educaționale.

Bibliografie:

1. Istrate Olimpius, Formarea cadrelor didactice în utilizarea noilor tehnologii pentru educație, Conferința Națională de Învățământ Virtual, ediția a VI-a, 2008
2. Joița, Elena, Metodologia educației. Schimbări de paradigme, Ed. Institutul European, Iasi, 2010.
3. Joița, Elena, Management educațional. Profesorul-manager: roluri și metodologie, Ed.Polirom, Iasi, 2000

CREATIVITATEA IN EDUCATIE

Rosario Curvelo Nicoleta

Scoala Gimnaziala I.Murgulescu,Vela

Creativitatea reprezintă una dintre cele mai valoroase competențe ale secolului XXI, fiind esențială pentru adaptarea la o societate dinamică și imprevizibilă. În context educațional, creativitatea nu se limitează doar la domeniile artistice, ci vizează capacitatea elevilor de a gândi original, de a găsi soluții inovatoare și de a aborda problemele din perspective multiple. Astfel, dezvoltarea creativității devine un obiectiv fundamental al educației moderne.

În mod tradițional, sistemul educațional a pus accent pe memorare și reproducerea informațiilor. Totuși, această abordare nu mai este suficientă într-o lume în care informația este ușor accesibilă. Astăzi, rolul școlii este de a forma elevi capabili să utilizeze cunoștințele în mod creativ. Creativitatea presupune imaginație, flexibilitate cognitivă și curajul de a explora idei noi, chiar și cu riscul de a greși.

Un rol important în stimularea creativității îl are profesorul, care trebuie să creeze un mediu de învățare deschis și încurajator. Elevii trebuie să se simtă liberi să își exprime ideile fără teama de a fi criticați. Metodele didactice interactive, precum brainstormingul, învățarea prin descoperire sau jocul de rol, contribuie semnificativ la dezvoltarea gândirii creative. Acestea îi implică activ pe elevi și le oferă oportunitatea de a experimenta și de a învăța din propriile experiențe.

Integrarea tehnologiei în educație oferă, de asemenea, noi oportunități pentru stimularea creativității. Utilizarea aplicațiilor digitale, a platformelor educaționale și a resurselor multimedia permite elevilor să creeze conținut original, să colaboreze și să își dezvolte ideile într-un mod inovator. De exemplu, realizarea de proiecte digitale, prezentări interactive sau materiale video îi ajută pe elevi să își exprime creativitatea într-un mod atractiv și relevant.

Un alt aspect important este interdisciplinaritatea. Atunci când elevii sunt încurajați să facă legături între diferite domenii de studiu, aceștia își dezvoltă capacitatea de a gândi complex și

de a genera soluții originale. Creativitatea apare adesea la intersecția mai multor domenii, unde ideile pot fi combinate în moduri neașteptate.

Evaluarea creativității reprezintă o provocare pentru cadrele didactice, deoarece aceasta nu poate fi măsurată prin metode tradiționale. Este necesară utilizarea unor forme alternative de evaluare, precum portofoliile, proiectele sau autoevaluarea, care să reflecte procesul creativ și progresul elevului. Feedbackul constructiv joacă un rol esențial în susținerea dezvoltării creative.

Cu toate acestea, există și obstacole în promovarea creativității în educație, precum rigiditatea curriculumului, presiunea evaluărilor standardizate sau lipsa resurselor. Pentru a depăși aceste dificultăți, este necesară o schimbare de mentalitate la nivelul întregului sistem educațional, care să valorizeze originalitatea și inițiativa.

În concluzie, creativitatea în educație este un element esențial pentru formarea unor indivizi capabili să facă față provocărilor viitorului. Prin utilizarea unor metode didactice moderne, prin crearea unui climat favorabil și prin valorizarea ideilor originale, școala poate deveni un spațiu al inovației și al dezvoltării personale.

Bibliografie:

- Cucos, Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.
- Joița, Elena – *Instruirea constructivistă*, Editura Polirom, Iași, 2006.
- Cerghit, Ioan – *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.
- Iucu, Romiță – *Managementul clasei de elevi*, Editura Polirom, Iași, 2006.

„LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE”

Autor: Prof. Sălăgean Diana Maria Zorica

Instituția: Școala Gimnazială Șieu, jud.B-N

Introducere: Profesorul ca artist al spiritului

Educația nu este doar un transfer de date, ci un proces de „iluminare”. După aproape trei decenii la catedră, am înțeles că un profesor nu predă doar o programă, ci modelează caractere. În această lucrare, explorez modul în care spiritul renașcentist – cel al curiozității universale și al armoniei – poate fi integrat în școala de astăzi pentru a genera o „renaștere” a interesului elevilor pentru cunoaștere.

Perspectiva culturală: școala ca spațiu al dialogului între generații

Renașterea a pus omul în centrul universului. În mod similar, o pedagogie modernă și originală la școală trebuie să pună **elevul în centrul procesului educativ**.

- **Tradiție și modernitate:** Cum valorificăm contextul cultural local (satul transilvănean, tradițiile din Șieu) pentru a le oferi elevilor rădăcini, în timp ce le oferim „lumina” viziunii globale.
- **Cultura curiozității:** Transformarea clasei într-un spațiu de interogație, similar academiilor renașcentiste.
- **Ancorarea în tradiție ca punct de plecare spre universalitate**-renașterea a pus omul în centrul universului. O educație culturală autentică trebuie să pună elevul în centrul contextului său. La Șieu, acest lucru înseamnă valorificarea identității locale. Prima lucrare pe care o propun spre analiză este cea a elevei **Costinea Nicoleta Laura** (14 ani), intitulată „**Femeie cu donițe**”. Această pictură este o reprezentare vibrantă a vieții rurale transilvănene. Eleva nu doar pictează o siluetă, ci captează o esență a vieții bunicilor săi – purtatul apei. Este un act de respect cultural și o formă de cunoaștere a rădăcinilor. Când elevul se simte conectat cultural, el devine mai receptiv. Prin această pictură, am discutat nu doar despre artă, ci și despre meșteșugul donițelor, despre circuitul apei în natură și despre efortul fizic, transformând o discuție teoretică într-una personală.

- Portretul realizat de eleva „**Tânăra în costum albaștri**” priviți frontal nu este forță și o anumită liniște vârsta de 14 ani este **empatie**: Ca profesor, am discutat despre importanța detaliului și privire poate „ilumina” o pictură, în educație este încredere și claritate.

Nicoară Antonia Natalia (14 ani), **popular**”. Această tânără cu ochi o simplă figură; ea exprimă mândrie, interioară. Calitatea executivă la remarcabilă. **Originalitatea prin** folosit acest portret pentru a discuta a simetriei, dar și despre cum o simplă încăpere. Am arătat că, exact ca în esențial cum ne privim elevii – cu

- Lucrarea elevei **Tiniș Teodora Emanuela** (14 ani), „**Felinar în noapte**”, este metafora perfectă a acestui puternic cu simbolizează actul cunoașterea este întunericul folosirea acestei profund despre de obstacole interioare trebuie
-
- Lucrarea elevei **Groza Fabiana Elena** (14 ani), „**Balanța și cărțile**”, este rezultatul acestei provocări. Balanța, un instrument de măsură fizic, este așezată pe teancul de cărți. Ea nu măsoară greutate fizică, ci **greutatea cunoașterii și a dreptății. Originalitatea** : aceasta nu este doar o pictură frumoasă; este o demonstrație de gândire critică și de capacitate de abstractizare la gimnaziu. Elevua a înțeles că studiul fizicii (balanța) și studiul cărților trebuie să fie în echilibru pentru a forma un om complet (Homo Universalis).
-

Perspectiva artistică: estetica actului didactic

Predarea este, în sine, o artă. Originalitatea unei ore de curs rezidă în capacitatea profesorului de a crea un scenariu captivant.

- **Arhitectura lecției:** O lecție reușită are structura unei opere de artă: are un punct culminant, are armonie și lasă o impresie estetică durabilă.
- **Creativitatea ca metodă de supraviețuire intelectuală:** într-o lume dominată de ecrane, aducerea elementului artistic în școală (prin metaforă, prin desen, prin poveste) funcționează ca o „lumină” care captează atenția fragmentată a generației actuale.

Perspectiva pedagogică: mentoratul ca formă de „Renaștere”

După mulți ani de predare rolul meu a evoluat de la cel de transmitător de informație la cel de **luminător (mentor)**.

- **Eficiența prin empatie:** Renașterea educațională pornește de la relația umană. Elevul învață eficient atunci când se simte văzut, înțeles și pus în valoare.
- **Strategii de „iluminare”:** Folosirea metodelor activ-participative care transformă elevul din spectator în protagonist. Nu mai vorbim de „ce învățăm”, ci de „cum ne transformă ceea ce învățăm”.

Concluzii: Lumina care nu se stinge

Lumina în educație este aceea sclipire din ochii elevului atunci când înțelege un concept, indiferent de domeniu. Pentru un profesor cu vechime, „Renașterea” personală vine din capacitatea de a se reinventa în fiecare an, de a rămâne creativ și de a refuza rutina.

La Școala Gimnazială Șieu, ne propunem să creștem nu doar buni elevi, ci „Oameni ai Renașterii”: minți deschise, spirite critice și inimi ancorate în valori culturale solide. Originalitatea actului didactic constă în curajul de a șterge liniile de demarcație dintre știință și artă. Am pornit de la premisa că spiritul renașcentist – cel al *Omului Universal* – este încă viu în elevii noștri de gimnaziu, așteptând doar să fie activat.

„Renașterea” în educație înseamnă a refuza rutina și a privi elevul ca pe un artist al propriului său viitor.

ROLUL ȘI IMPACTUL TEHNOLOGIILOR DIGITALE ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL MODERN

prof. Stainer Claudia, prof. Sălăgean Gabriela, Liceul Tehnologic "George Barițiu"

Transformările accelerate din domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor influențează profund toate domeniile societății, iar educația nu face excepție. În acest context, integrarea mijloacelor digitale în activitatea didactică devine nu doar oportună, ci absolut necesară. Școala contemporană este chemată să răspundă unor cerințe tot mai complexe, iar utilizarea tehnologiei contribuie la modernizarea procesului educațional și la adaptarea acestuia la nevoile reale ale elevilor. Introducerea TIC în predare presupune însă un proces amplu, influențat de factori precum pregătirea cadrelor didactice, accesul la resurse tehnologice sau deschiderea elevilor către metode inovatoare de învățare.

În cadrul educației actuale, competențele digitale sunt considerate esențiale pentru dezvoltarea personală și profesională a elevilor. Formarea acestor competențe le oferă tinerilor șansa de a se integra mai ușor într-o societate dominată de tehnologie și de a reduce diferențele existente între diverse regiuni ale Europei. Elevii care dobândesc abilități digitale solide beneficiază de un avantaj semnificativ în ceea ce privește accesul la informație, comunicarea și adaptabilitatea pe piața muncii. În plus, utilizarea tehnologiei contribuie la dezvoltarea încrederii în sine, la stimularea colaborării și la cultivarea responsabilității în procesul de învățare.

Modernizarea sistemului educațional nu poate fi concepută fără valorificarea resurselor digitale. În acest sens, e-learning-ul reprezintă una dintre cele mai importante inovații, oferind posibilitatea desfășurării procesului educațional prin intermediul platformelor online și al instrumentelor electronice. Această formă de învățare este adesea asociată cu studiul la distanță, dar semnificația sa depășește acest cadru, incluzând o varietate de metode și resurse digitale utilizate în predare. Un aspect definitoriu al e-learning-ului este schimbarea rolului tradițional al profesorului, accentul mutându-se asupra elevului, care devine un participant activ în propria formare. Această abordare corespunde cerințelor societății informaționale și susține conceptul de învățare continuă, promovat la nivel european.

O direcție deosebit de valoroasă în educația contemporană este reprezentată de învățarea mixtă, care combină metodele tradiționale cu cele digitale. Această formă de organizare a activității didactice valorifică avantajele ambelor sisteme și oferă o mai mare flexibilitate în procesul de predare-învățare. Prin intermediul platformelor online, elevii au acces permanent la materiale educaționale, indiferent de locul în care se află sau de momentul în care aleg să studieze. Această accesibilitate contribuie la recuperarea eventualelor lacune și la consolidarea cunoștințelor. În același timp, învățarea în ritm propriu permite fiecărui elev să parcurgă conținuturile în funcție de nivelul său de pregătire și de capacitatea de înțelegere.

Un alt avantaj major al utilizării tehnologiei în educație îl reprezintă posibilitatea de personalizare a procesului de învățare. Elevii pot reveni asupra informațiilor, își pot verifica nivelul de cunoștințe prin autoevaluare și pot beneficia de un timp mai îndelungat pentru reflecție, comparativ cu lecțiile tradiționale. În plus, integrarea elementelor multimedia, precum imagini, animații sau materiale video, contribuie la creșterea interesului pentru învățare și facilitează înțelegerea conceptelor abstracte. Materialele digitale pot fi actualizate rapid, adaptându-se astfel schimbărilor din diverse domenii de studiu.

Utilizarea mijloacelor digitale în activitatea didactică permite, de asemenea, diversificarea resurselor educaționale. Profesorii pot crea și distribui materiale variate, precum texte, prezentări interactive, hărți, diagrame, înregistrări audio sau video, dar și teste și exerciții adaptate diferitelor niveluri de dificultate. Aceste resurse contribuie la dezvoltarea unei învățări

active și participative, în care elevii sunt implicați direct în procesul de dobândire a cunoștințelor. Totodată, tehnologia facilitează monitorizarea progresului elevilor prin intermediul evaluărilor online, al rapoartelor de activitate și al feedback-ului imediat.

În sprijinul procesului educațional există numeroase aplicații și platforme digitale care pot fi utilizate cu succes atât în predare, cât și în evaluare. De exemplu, Quizlet este un instrument util pentru învățarea vocabularului și consolidarea noțiunilor teoretice, oferind posibilitatea de a crea și utiliza seturi de carduri interactive. Elevii pot exersa în mod repetat, pot accesa materiale create de alți utilizatori și pot transforma procesul de învățare într-o activitate atractivă și dinamică.

LearningApps reprezintă o altă resursă valoroasă, care permite realizarea unor exerciții interactive variate, contribuind la consolidarea cunoștințelor într-un mod atractiv. De asemenea, Hot Potatoes oferă posibilitatea creării unor teste și chestionare interactive, adaptabile oricărei discipline, facilitând evaluarea rapidă și eficientă a elevilor. Platforma WiziQ aduce un plus de interactivitate prin organizarea de lecții online în timp real, în cadrul cărora participanții pot comunica, pot utiliza o tablă virtuală și pot partaja diverse materiale educaționale.

În același timp, aplicații precum Zoom sau Google Meet au devenit instrumente esențiale pentru desfășurarea activităților educaționale la distanță, oferind posibilitatea organizării de videoconferințe și facilitând colaborarea între profesori și elevi. Platforme precum Kahoot sau Quizizz transformă evaluarea într-o activitate interactivă, bazată pe joc, stimulând motivația și implicarea elevilor.

În societatea actuală, competențele digitale reprezintă o condiție fundamentală pentru participarea activă la viața socială și profesională. Deși un procent semnificativ al populației utilizează internetul, nu toți utilizatorii dețin abilitățile necesare pentru a selecta, analiza și utiliza informația în mod eficient și responsabil. În prezent, utilizatorii nu mai sunt doar consumatori de conținut, ci și creatori, contribuind activ la dezvoltarea mediului digital. Această realitate impune necesitatea unei formări continue în domeniul tehnologic.

Prin urmare, integrarea tehnologiei în educație nu reprezintă doar o opțiune, ci o necesitate impusă de evoluția societății. Familiarizarea elevilor cu instrumentele digitale și utilizarea acestora în cadrul diferitelor discipline contribuie la dezvoltarea unor competențe esențiale pentru viitor. Școala are responsabilitatea de a pregăti elevii pentru a face față provocărilor lumii contemporane, iar tehnologia constituie un aliat important în acest demers.

Bibliografie:

- Cerghit, Ioan – *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*, Editura Polirom, Iași, 2008.
- Cucoș, Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2002.
- Cristea, Sorin – *Pedagogie generală*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009.
- Oprea, Crenguța-Lăcrămioara – *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2008.
- UNESCO – International Institute for Educational Planning, *Learning Portal: ICT in Education*, disponibil la: <https://learningportal.iiep.unesco.org/>, accesat la 14.04.2026.
- Digital Class World, *Online Teaching Apps: Tools for Modern Education*, disponibil la: <https://www.digitalclassworld.com/blog/online-teaching-apps/>, accesat la 14.04.2026.
- LearningBox Online, *Interactive Learning Platform*, disponibil la: <https://learningbox.online/en/>, accesat la 14.04.2026.

PROIECT EDUCAȚIONAL DE PĂSTRARE A IDENTITĂȚII CULTURALE

„MARAMUREȘ – COLT DE RAI”

Prof. Laura Sălăgean
Liceul Tehnologic „Traian Vuia” Tăuții Măgherauș

TEMA PROIECTULUI:

Identitatea culturală se referă la identificarea cu un anumit grup sau la sentimentul de apartenență la acesta pe baza mai multor categorii culturale, incluzând naționalitatea, etnia, r și religia.

Identitatea culturală este construită și întreținută prin procesul împărtășirii cunoașterii colective, precum tradițiile, patrimoniul, limba, estetica, normele și obiceiurile. Având în vedere că indivizii, în mod tipic, se afiliază la mai mult de un singur grup, identitatea culturală este de natură complexă și are multiple fațete.

Deși cercetătorii au presupus odinioară că identificarea cu anumite grupuri culturale este evidentă și stabilă, acum majoritatea lor o văd ca fiind contextuală și dependentă de schimbări temporale și spațiale.

În lumea globalizată contemporană, caracterizată printr-o creștere a contactelor interculturale, identitatea culturală este, în mod constant, reprezentată, negociată, conservată și disputată prin prisma practicilor comunicative.

ARGUMENT

Problema identității, atât la nivel individual, cât și la nivel de colectivitate, a reprezentat dintotdeauna o problemă fundamentală a umanității. La baza acestei probleme a stat nevoia de autocunoaștere a omului și de a se autodefini

Din punct de vedere cultural, identitatea culturală este un univers simbolic în orizontul căruia oamenii trăiesc în comun. Este un sistem de credințe și coduri care explică solidaritatea dintre membrii unei societăți precum și voința acestora de a trăi împreună.

În epoca actuală globalizarea a devenit un fenomen internațional, urmărind și încurajând cooperarea între state la nivel economic, politic, social dar și cultural. Însă în cazul statelor slab dezvoltate, aceasta ridică anumite probleme privind conservarea specificului național.

În planul statelor ce au în spate un regim de factură comunistă, această tendință de uniformizare ridică anumite probleme privind păstrarea specificului național. În general, statele mai puțin dezvoltate tind să imite modelele statelor occidentale, acest lucru afectând cultura și tradițiile naționale și putând fi în neconcordanță cu specificul țării noastre

Sărbătorile noastre de sorginte populară au început să fie ignorate, fiind înlocuite cu sărbători „importate” din Statele Unite. De exemplu înlocuirea sărbătorii Dragobetelui cu Valentine's Day, care poartă aceeași semnificație.

În mass-media este promovată de cele mai multe ori muzica de slabă calitate, noi genuri tind să devină specifice țării noastre, fiind ascultate și iubite de majoritatea populației, deși nu au nimic în comun cu muzica tradițională. Un exemplu elocvent ar fi manelele, un melanj de preluări din

muzica orientală combinată cu muzica română, având versuri ce sfidează bunul simț, despre bani, dușmani, bogăție, etc. Aceasta în timp ce mari compozitori precum Enescu sau Porumbescu, etc. sunt uitați în negura timpului, lipsind cu desăvârșire din muzica promovată intens prin canalele mediatice.

Un factor important ce poate pune capăt acestei avalanșe de produse străine (atât materiale, cât și “culturale”) îl constituie educația. Primind o educație în spiritul valorilor tradiționale, creștine, morale, vom învăța cu timpul să discernem ce anume să implementăm de la străini în sistemul cultural românesc.

În concluzie, credem că tinerii ar trebui îndrumați mai mult către artă: să participe la punerea în scenă a pieselor de teatru, să viziteze muzee cu specific național (de ex. Muzeul Satului sau Muzeul de Etnografie) și să fie îndrumați spre lecturi care să contribuie la dezvoltarea lor culturală, spirituală și creatoare.

SCOPUL PROIECTULUI:

Scopul proiectului este în primul rând conștientizarea și sensibilizarea elevilor față de valorile culturale românești, implicarea acestora în viața culturală locală, în tradițiile și obiceiurile locului, prin atragerea lor în activități, utilizând arta, muzica, literatura, ca instrumente de expresie și acțiune.

Îmbogățirea elevilor cu informații despre istoria județului nostru, tradițiile și obiceiurile cunoscute și apreciate de întreaga țară tocmai pentru vechimea și încărcătura lor spirituală, muzica populară maramureșeană, arta populară concretizată prin sculpturile porților maramureșene dar și a bisericilor de lemn din Maramureșul istoric.

Și nu în ultimul rând formarea propriului sistem de valori al elevilor în concordanță cu cel promovat de școală și de comunitatea locală.

OBIECTIVE:

1. Informarea și sensibilizarea elevilor cu privire la la necesitatea cunoașterii, trăirii și cercetării vieții culturale maramureșene, a părinților și a bunicilor lor.
2. Implicarea elevilor în viața culturală, în tradițiile și obiceiurile locului.
3. Exprimarea prin comportament adecvat a spiritului patriotic și mândriei identității naționale, a apartenenței la identitatea maramureșeană.
4. Participarea activă și eficientă la viața comunității: festivaluri, spectacole, expoziții vizite la muzee etc.
5. Activități de documentare și informare și atragerea unui număr cât mai mare de elevi în acțiunile propuse.

GRUPUL ȚINTĂ:

elevii claselor V – VIII ai Liceului Tehnologic „Traian Vuia”, Tăuții Măgherauș

ACTIVITĂȚI:

1. Prezentarea informațiilor despre cultura, tradițiile și obiceiurile maramureșene de către profesorii implicați în proiect dar și prin cercetare și documentare individuală în CDI-ul școlii.

Responsabili: profesorii implicați în proiect

2. Vizite la Muzeul satului din Tăuții Măgherauș, Muzeul Satului Baia Mare și Muzeul de etnografie Baia Mare.

Responsabili: profesorii implicați în proiect

3. Expoziție pe holul școlii cu desene, colaje, afișe reprezentând tradiții și costume populare.

Responsabil: profesorul de educație plastică

4. Punerea în scenă a unei scenete cu o tradiție populară la alegere.

Responsabili: profesorii de limba română

5. Realizarea de spectacole cu colinde, muzică populară tradițională etc.

Responsabil: profesorul de educație muzicală

6. Realizarea concursului IDENTITATEA SATULUI – concurs de eseuri

Responsabili: profesorii de limba română

EVALUARE:

- eseurile elevilor din cadrul concursului „Identitatea satului”
- panoul cu desene, afișe, colaje
- fotografiile realizate din timpul activităților: vizite, spectacole, excursii.

Raport privind Proiectul educațional ICOANA PE STICLĂ – ARTĂ ȘI TRADIȚIE ROMÂNEASCĂ

Prof. Sandu Ana Maria
Colegiul Tehnic "Regele Ferdinand I", Rădăuți

Coordonatori: prof. Sandu Ana-Maria

Colaboratori:

Prof. D. A.

Prof. M. E.

Prof. M. L.

Prof. P. M.

- **Argumentul proiectului:**

Pentru elevi, proiectul propus este o oportunitate de dezvoltare personală, de recunoaștere a abilităților interioare, de creativitate artistică, dar și o modalitate de a se conecta cu lumea transcendentă a icoanelor, de a învăța metodele vechi, tradiționale de pictură pe sticlă și de a petrece în mod plăcut și constructiv timpul, cu activități de învățare non-formală. Le-am propus elevilor să picteze după modele consacrate, icoane și texte biblice pe sticlă în tehnica de pictura pe dos. Icoana/textul biblic este imprimat în imagine inversată, iar elevii urmează să lucreze după modelul dat. Primul element care se realizează este conturul personajelor, apoi elementele de detaliu care se dorește a fi pe partea cealaltă a sticlei, apoi se trece la pictarea straturilor de culoare, până se acoperă toate zonele sticlei. Acestea se realizează strat peste strat, pentru o mai bună acoperire a sticlei.

- **Scopul activității:**

- Descoperirea modului de lucru tradițional al picturii după un model dat a icoanelor pe sticlă

- **Obiectivele activității:**

- să urmărească pașii de lucru prezentați, respectând indicațiile profesorului coordonator;
- să identifice pe model liniile de desenare a personajelor;
- să observe modul de lucru invers al icoanelor, prin realizarea la început a punctelor de lumină și accentelor de întuneric;
- să organizeze spațiul de lucru conform cerințelor;
- să manifeste interes față de lucru la icoană;

- **Parteneri:** Asociația de părinți a Colegiului Tehnic *Regele Ferdinand I*,

- **Grupul țintă:** clasa a XI-a C și a XI-a D

- **PERIOADA DE DESFĂȘURARE :** 11.03.2026, respectiv 20.03.2026

- **LOCUL DE DESFĂȘURARE:** Colegiul Tehnic "Regele Ferdinand I" Rădăuți, sălile de clasă: nr.24 corp A și nr. 16 corp B

- **RESURSE:- UMANE:** profesori însoțitori, elevii

- **FINANCIARE:** asociația de părinți a liceului

- **MATERIALE:** ramă fotografică, model de bază, markere permanente, culori acrilice, pensoane, palete, pahare cu apă, șervețele umede.

Descrierea activității

Proiectul s-a desfășurat în sălile de clasă, în colaborare cu profesorii colaboratori, prin participarea elevilor la o sesiune de lucru pe sticlă. Profesorul coordonator a prezentat un scurt

ppt despre istoria apariției și dezvoltării tehnicii icoanelor pe sticlă de la Nicula, apoi a explicat tehnica de lucru pe sticlă. A urmat explicația privind etapele de lucru specifice și anume: așezarea modelului sub suprafața sticlei și fixarea acesteia cu scotch; realizarea pentru început a conturului personajelor cu cariocă neagră permanentă sau cu acrilic negru realizat cu pensula; etapa următoare a inclus realizarea umbrelor de pe chipurile personajelor, a punctelor ornamentale de pe modelele florale, a buzelor și a ochilor; a urmat realizarea tuturor ornamentațiilor necesare a apărea pe parte cealaltă a sticlei; se adaugă peste tot culorile de fond ale suprafețelor conform modelelor primite. Aceste ultime straturi se recomandă a fi date de două ori pentru a fi mai accentuate. Elevii au urmărit să nu rămână pete transparente, conform indicațiilor profesorului.

Pentru a adopta o stare de înțelegere confesională, elevii de alte confesiuni religioase au avut de realizat texte biblice la alegere și fundalul acestora.

Rezultate:

- îmbogățirea cunoștințelor despre arta pictării pe sticlă;
- dezvoltarea atenției și concentrării,
- însușirea tehnicii picturii pe sticlă.
- Diseminare:
 - Realizare de fotografii;
 - Postare pe rețelele de social-media, expoziție.

Modalități de evaluare:

Analiza SWOT

Puncte tari - Informații și experiențe noi - Petrecerea unui timp plăcut în care arta plastică inedită a surprins prin tehnica specială	Puncte slabe - Prezența slabă a elevilor la activitate - O percepere mai clară a tehnicii de lucru pentru realizarea unor lucrări mai unitare - Activitatea a prezentat un interes slab la prezentarea activității în clasă.
Oportunități - Posibilitatea ca elevii să realizeze acasă tehnica pictării de icoane pe sticlă	Amenințări - Nereseriozitatea unor elevi pentru activitățile propuse

Semnăturile cadrelor didactice:

Prof. Sandu Ana Maria

Prof.

Prof.

Prof.

Prof.

Imagini din cadrul activității:

PROIECT DE ACTIVITATE EXTRACURRICULARĂ: „LUMINA ÎN OCHI DE COPIL”

Sava Maria-Gabriela
Școala Gimnazială „Mihail Armencea” Adjud

Grup țintă: Clasa I
Durata: 1 zi (4 ore)

1. Argument

Sărbătorile Pascale reprezintă un moment de liniște sufletească și regenerare. Pentru copiii de clasa I, este esențial să înțeleagă semnificația tradițiilor românești nu doar prin teorie, ci prin implicare directă. Această activitate oferă cadrul necesar pentru dezvoltarea spiritului de echipă, a îndemnării și a respectului față de valorile creștine și populare, transformând școala într-un spațiu al bucuriei și creativității.

2. Scopul activității

- Cunoașterea și conservarea tradițiilor specifice Sărbătorilor de Paști.
- Dezvoltarea potențialului creativ și a abilităților de comunicare în contexte non-formale.

3. Obiective operaționale

La finalul activității, elevii vor fi capabili:

- O1: Să identifice cel puțin trei simboluri pascale (oul, iepurașul, mielul, lumânarea);
O2: Să aplice tehnici de decorare (lipire, colorare, modelaj) pentru realizarea unor obiecte decorative;
O3: Să recite poezii sau să cânte cântece tematice specifice sărbătorii;
O4: Să colaboreze armonios cu colegii în cadrul jocurilor de echipă.

4. Tipuri de activități incluse

Activitate de informare: „Povestea Paștelui” (vizionare material PPT/lectură).

Atelier de creație (Artă): „Mănuțe dibace în așteptarea Iepurașului”.

Activitate recreativă: „Vânătoarea de ouă” (Egg Hunt).

Moment artistic: „Cântec și poezie de primăvară”.

5. Resurse

Materiale: Ouă de polistiren/carton, vopsele, abțibilduri, hârtie creponată, lipici, foarfece, coșulețe, dulciuri (premii), videoproiector.

Umane: Elevii clasei, cadrul didactic, părinți (invitați ca voluntari).

6. Desfășurarea activității

I. Introducere: „Povestea Paștelui” (30 min)

Moment de lectură: Învățătoarea citește o legendă despre înroșirea ouălor.

Discuție liberă: Copiii povestesc cum se pregătește familia lor de Paști. Se pun întrebări precum: „De ce vopsim ouăle în roșu?” sau „Ce simbolizează iepurașul?”.

II. Atelier practic: „Atelierul Iepurașului” (90 min)

Elevii sunt împărțiți pe centre de interes:

Masa 1 (Decoratori): Încondeierea ouălor de polistiren cu puncte de vopsea și sclipici.

Masa 2 (Creatori): Confeccionarea unor felicitări în formă de puișor sau iepuraș folosind amprente palmelor.

Masa 3 (Modelatori): Modelarea din plastilină a unor coșulețe cu ouă.

III. Pauza de gustare: „Micul creștin” (30 min)

Copiii servesc produse tradiționale (cozonac, pască) aduse de acasă sau pregătite simbolic, învățând despre importanța împărțirii cu ceilalți.

IV. Joc recreativ: „Vânătoarea de ouă în curtea școlii” (45 min)

Reguli: Învățătoarea ascunde ouă de ciocolată sau jetoane colorate în curtea școlii (sau în clasă, dacă vremea e nefavorabilă).

La semnalul sonor, copiii trebuie să găsească cât mai multe „comori”. Se oferă premii simbolice pentru „Cel mai rapid căutător” sau „Cea mai unită echipă”.

V. Momentul artistic și concluzii (45 min)

Expoziție: Toate lucrările realizate sunt expuse pe „Gardul Iepurașului”.

Program scurt: Recitarea poeziilor învățate și interpretarea cântecului „Vine iepurașul”.

Evaluare: Fiecare copil primește o „Diplomă de Ajutor al Iepurașului”.

7. Impactul scontat

Prin acest proiect, elevii clasei I vor percepe școala ca pe un mediu prietenos, unde învățarea se împletește cu tradiția. Activitatea contribuie la coeziunea grupului și la dezvoltarea inteligenței emoționale prin raportarea la valori precum bunătatea și dărnicia.

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIA NONFORMALĂ

Prof. Cecilia SBURLEA, Liceul Teoretic „Iorgu Vârnăv Liteanu”

FIȘA DE ACTIVITATE NR. 1

1. **Titlul activității:** *Dincolo de capcanele adolescenței*
2. **Coordonatorul activității:**
3. **Data desfășurării:** 18.02.2026
4. **Durata activității:** 2 ore
5. **Grupul țintă:** elevii clasei a IX-a
6. **Parteneri implicați:** consilier școlar CJRAE Suceava

7. **Obiectivele:**

- Să știm cum gestionăm eficient emoțiile pentru a alege un stil de viață sănătos
- Să conștientizăm vulnerabilitățile psihologice ale adolescenței pe fondul nevoii de autonomie
- Să evităm să ajungem victime în diverse situații ale acestor comportamente nocive

8. **Resurse:**

- a. Umane: 26 elevi
- b. Materiale: videoproiector, laptop, tabla, fișe de lucru, carioci, poset-uri.

9. **Descrierea activităților:**

Coordonatorii au cooperat cu elevii pentru a-i ajuta să recunoască care sunt „capcanele” specifice vârstei, în dorința lor de explorare, de afirmare și apartenență la grup și mai ales care sunt efectele devastatoare ale consumului de substanțe interzise și al dependenței de mediul digital. Elevii au conștientizat cât de important este să ai curajul de a spune „nu”, transformând vulnerabilitatea în reziliență, au exersat împreună cu coordonatorii atitudini și comportamente pozitive pentru a face alegeri responsabile în viața lor. De asemenea, prin valorizarea unor principii de conduită morală, liceenii au învățat să facă față umilirii, hărțuirii și intimidării, să combată orice tip de agresiune asupra vieții lor personale sau sociale.

10. **Rezultate:**

- formarea caracterului moral al adolescenților prin exersarea unor alegeri sănătoase, responsabile
 - dezvoltarea capacității de autoprotecție și a gândirii critice prin evitarea comportamentului de risc specific vârstei.
- Elevii au dovedit interes pentru tema aleasă, colaborare, implicare activă, succesul activității.

11. **Modalități de evaluare a activității:**

Jurnal foto/chestionar de satisfacție/ dovezi pe pagina clasei

12. **Sugestii, recomandări**

- a. implicarea efectivă a mai multor părinți în activități.

FIȘA DE ACTIVITATE NR. 2

1. **Titlul activității:** *Povestea scrierii și a instrumentelor de scris*

1. **Coordonatorul activității:**

2. **Data desfășurării:** 17.02.2026

3. Durata activității: 4 ore

4. Grupul țintă: elevii clasei a IX-a

5. Parteneri implicați: Muzeul de Istorie Suceava

6. Obiectivele :

- a. – cunoașterea instrumentelor de scris și a scrisului în evoluția istorică a omenirii
- b. – dezvoltarea abilităților caligrafice cu ajutorul unor materiale și instrumente autentice
- c. – conștientizarea importanței artei caligrafice în recuperarea trecutului și a valorilor perene.

7. Resursele:

- a. Umane: 26 elevi, muzeograf, profesori
- b. Materiale: pagini documente, pană, toc, călimară, cerneluri în diverse culori, coli de hârtie cerată, material PPT, retroproiector.

8. Descrierea activității : Activitatea a început cu un tur al muzeului, o călătorie înapoi în timpuri apuse cu o oprire în fiecare perioadă importantă a istoriei Moldovei, a regiunii noastre, în care elevii au făcut cunoștință cu personalități importante care au decis mersul istoriei, au observat obiecte rare, extrem de valoroase, documente, manuscrise expuse în vitrinele muzeului din perioada medievală și chiar mai vechi. Am urmărit un material interesant despre evoluția scrisului, apoi elevii au fost organizați în grupuri, în atelierul de caligrafie, fiecare primind coli de hârtie cerată, instrumente autentice de scris, călimară și cerneluri diferite. Exersând scrisul de mână într-o manieră cât mai artistică, au realizat creații deosebite într-o atmosferă destinsă, plăcută. Din clepsidra muzeului, timpul s-a scurs mai lent, dar mai valoros, având pentru fiecare dintre noi, adulți și copii, efect terapeutic.

9. Rezultate așteptate:

- a. Îmbogățirea cunoștințelor despre arta scrisului în general
- b. Dezvoltarea abilităților socio-emoționale și a lucrului în echipă

10. Modalități de evaluare a activității:

- a. Chestionar de satisfacție
- b. Jurnal-foto

11. Rezultate înregistrate:

- a. Valorificarea cunoștințelor dobândite la orele de istorie și limba română

12. Sugestii, recomandări:

- a. Exersarea scrisului de mână într-un mod caligrafic ca metodă de terapie anti-stress
- b. Revenirea în spațiul generos al muzeului pentru a parcurge noi file de istorie.

Jurnal foto-pe pagina clasei și a Muzeului de Istorie:

https://www.facebook.com/profile.php?id=61580922587652&locale=ro_RO

https://www.facebook.com/profile.php?id=100057453129289&locale=ro_RO

Lumina și renașterea educației în diferite culturi

Schuhmann Monica Elisabeta, Colegiul Național Bănățean Timișoara

Educația reprezintă un proces fundamental prin care individul se formează, evoluează și se integrează în societate. Dincolo de rolul său informativ, educația are o dimensiune profund transformatoare, fiind un mijloc de dezvoltare intelectuală, morală și spirituală. În acest sens, conceptele de „lumină” și „renaștere” devin metafore sugestive pentru a descrie esența educației. Lumina simbolizează cunoașterea, adevărul și conștientizarea, iar renașterea reflectă schimbarea, evoluția și capacitatea de regenerare. Analizate din perspective culturale, artistice și pedagogice, aceste concepte evidențiază rolul educației în diferite spații culturale ale lumii.

Din perspectivă culturală, simbolul luminii apare în aproape toate civilizațiile, fiind asociat cu ideea de cunoaștere și iluminare spirituală. În cultura occidentală, influențată de filosofia greacă și de tradiția creștină, lumina este văzută ca expresie a adevărului și a rațiunii. Educația, în acest context, devine un proces de descoperire a adevărului și de dezvoltare a gândirii critice. Renașterea europeană a fost un moment definitoriu, marcând trecerea de la o educație dominată de dogmă la una orientată spre libertatea de gândire și explorare.

În cultura orientală, conceptul de lumină capătă o dimensiune mai profund spirituală. În tradițiile asiatice, precum budismul sau hinduismul, lumina simbolizează iluminarea interioară și eliberarea de ignoranță. Educația nu se limitează la acumularea de cunoștințe, ci vizează atingerea echilibrului interior și dezvoltarea conștiinței. Renașterea, în acest sens, este un proces interior, o transformare a ființei care duce la armonie și înțelepciune.

În cultura islamică, lumina este un simbol central, fiind asociată cu divinitatea și cunoașterea. Tradiția educațională islamică a pus un accent deosebit pe studiu, reflecție și transmiterea cunoașterii. În Evul Mediu, lumea islamică a fost un important centru de dezvoltare științifică și culturală, contribuind semnificativ la progresul educației. Renașterea, în acest context, poate fi înțeleasă ca o reînnoire a cunoașterii și o continuitate a tradiției intelectuale.

Din perspectivă artistică, lumina joacă un rol esențial în exprimarea ideilor și emoțiilor în diferite culturi. În arta europeană, mai ales în perioada Renașterii, utilizarea luminii și a umbrei (clarobscurul) a contribuit la redarea realismului și a profunzimii. Artiștii au folosit lumina pentru a evidenția frumusețea și complexitatea naturii umane. În alte culturi, arta utilizează lumina într-un mod simbolic, pentru a exprima spiritualitatea și conexiunea cu divinul.

Integrarea artei în educație este esențială pentru dezvoltarea unei gândiri creative și sensibile. În diferite sisteme educaționale, arta este folosită ca mijloc de exprimare și înțelegere a realității. Educația artistică contribuie la dezvoltarea empatiei, a imaginației și a capacității de a percepe lumea din perspective multiple. Renașterea educației din punct de vedere artistic presupune redescoperirea importanței artei în formarea individului.

Din perspectivă pedagogică, conceptele de lumină și renaștere se reflectă în metodele și strategiile de predare adoptate în diferite culturi. În sistemele educaționale occidentale moderne, accentul este pus pe dezvoltarea gândirii critice, pe participarea activă a elevului și pe învățarea

prin experiență. Profesorul devine un facilitator al învățării, iar educația capătă un caracter interactiv.

În culturile asiatice, educația este adesea bazată pe disciplină, respect și perseverență. Elevii sunt încurajați să depună efort constant și să acorde o mare importanță studiului. Deși acest model poate părea rigid, el contribuie la formarea unor valori precum responsabilitatea și autodisciplina. În ultimii ani, aceste sisteme au început să integreze metode moderne, combinând tradiția cu inovația.

Renașterea pedagogică, la nivel global, presupune adaptarea educației la nevoile unei societăți în schimbare. Tehnologia, globalizarea și diversitatea culturală impun o regândire a modului în care se desfășoară procesul educațional. Educația trebuie să devină mai flexibilă, mai incluzivă și mai orientată spre dezvoltarea competențelor. În acest sens, lumina educației nu mai este doar cunoașterea teoretică, ci și capacitatea de a aplica informația în mod practic și creativ.

Un alt aspect important este rolul valorilor în educație. Indiferent de cultură, educația are menirea de a forma indivizi responsabili și conștienți. Valorile precum respectul, toleranța, solidaritatea și integritatea sunt esențiale într-o societate globalizată. Renașterea educației implică o reîntoarcere la aceste principii fundamentale, adaptate la contextul contemporan.

În concluzie, conceptele de „lumină” și „renaștere” oferă o perspectivă complexă asupra educației, evidențiind rolul acestora în diferite culturi. Deși există diferențe în modul de abordare, toate sistemele educaționale urmăresc dezvoltarea individului și integrarea acestuia în societate. Educația este un proces continuu de iluminare și transformare, care contribuie la evoluția umanității. Prin valorificarea diversității culturale și prin adoptarea unor metode pedagogice moderne, educația poate deveni un spațiu al renașterii permanente.

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan – *Sisteme de instruire alternative și complementare*, Editura Polirom, Iași, 2008
2. Cucoș, Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014
3. Dewey, John – *Democrație și educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972
4. Eliade, Mircea – *Sacrul și profanul*, Editura Humanitas, București, 1992
5. Illich, Ivan – *Societatea fără școală*, Editura Humanitas, București, 1995
6. Kant, Immanuel – *Despre pedagogie*, Editura Paideia, București, 2003
7. Nussbaum, Martha – *Not for Profit: Why Democracy Needs the Humanities*, Princeton University Press, 2010
8. Bruner, Jerome – *Procesul educației*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970

Fișă de activitate
Iepurașul de Paște – activitate practică de realizare a unui decor
tematic

Profesor PPS: Șerban Anita Constantina
Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Orașul Vălenii de Munte

Descriere:

Activitatea constă în realizarea unui decor tematic de Paște sub forma unui glob din sfoară, în interiorul căruia este amplasat un iepuraș decorativ, ouă colorate și elemente naturale. Lucrarea dezvoltă creativitatea și îndemânarea copiilor.

Tipul activității: Activitate practică – abilități motrice fine

Beneficiari: Copii cu CES (deficiențe severe)

Durata: 30-40 minute

Scop:

Dezvoltarea abilităților practice, a creativității și a simțului estetic prin realizarea unui obiect decorativ tematic.

Obiective:

- Să utilizeze corect materialele de lucru;
- Să își dezvolte coordonarea mână-ochi;
- Să își exprime creativitatea prin decorare;
- Să respecte etapele de realizare a unei lucrări practice;
- Să colaboreze și să manifeste răbdare în realizarea activității.

Materiale necesare:

- Balon;
- Sfoară/ ață;
- Aracet/lipici;
- Pensulă;
- Foarfecă;
- Iepuraș decorativ;
- Ouă decorative;
- Iarbă artificială;
- Pistol de lipit;
- Elemente decorative (flori, buburuze);
- Suport din lemn sau carton.

Pașii de realizare:

1. Se umflă balonul la dimensiunea dorită.
2. Se înmoaie sfoara în aracet diluat cu apă.
3. Se înfășoară sfoara în jurul balonului în mod aleatoriu.
4. Se lasă la uscat complet (aprox. 24 ore).
5. După uscare, se sparge balonul și se îndepărtează.
6. Se decupează o deschidere în glob.
7. Se fixează globul pe suport.
8. Se adaugă iarba artificială în interior.
9. Se așază iepurașul și ouăle decorative.
10. Se decorează exteriorul cu flori și buburuze.

*Foarfeca și pistol de lipit se manevrează exclusiv de profesor.

*Copiii v-or fi ghidați și ajutați permanent pe durata desfășurării activității.

RENAȘTEREA TEHNOLOGICĂ ÎN EDUCAȚIE: IMPACTUL PROIECTELOR DERULATE ÎN ȘCOLI

Numele și prenumele autorului: Prof. Ing. Omer S. Sevinci
Instituția: Liceul de Marină, Constanța

În epoca contemporană, tehnologia reprezintă una dintre cele mai puternice forțe care modelează societatea. Dezvoltarea accelerată a tehnologiei (de la revoluția digitală până la inteligența artificială și automatizare) a determinat o veritabilă renaștere în acest domeniu, devenind un pilon esențial pentru progresul economic și social. Această renaștere nu constă doar în apariția unor dispozitive noi, ci în transformarea profundă a modului în care oamenii gândesc, lucrează și interacționează. Astfel, tehnologia nu este doar un instrument, ci un factor esențial al evoluției umane.

Un rol determinant în renașterea tehnologică este reprezentat de digitalizare. Tehnologia informației a devenit omniprezentă, influențând toate domeniile de activitate, de la comunicare și industrie până la medicină și artă. Astfel, competențele digitale sunt absolut necesare, inclusiv în școli. Elevii trebuie să dobândească aceste competențe, pentru a-i ajuta să înțeleagă și să utilizeze corect instrumentele moderne de învățare, să folosească platforme educaționale, aplicații interactive și resurse digitale, pentru a-și aprofunda cunoștințele. Este important să fie capabili să interpreteze informații tehnice și să rezolve probleme folosind instrumente digitale. Aceste competențe îi pregătesc pentru cerințele unei societăți bazate pe inovație și tehnologie.

Un rol esențial în revitalizarea educației în școli în domeniul tehnologic o are colaborarea dintre mediul educațional și sectorul privat. Companiile oferă stagii de practică și sprijin financiar instituțiilor de învățământ. Acest parteneriat asigură o mai bună corelare între competențele dobândite de elevi și cerințele reale ale pieței muncii. În plus, elevii beneficiază de experiență practică, ceea ce le facilitează integrarea profesională rapidă după finalizarea studiilor.

De asemenea, modernizarea infrastructurii educaționale reprezintă un aspect important. Laboratoarele dotate cu echipamente de ultimă generație, utilizarea unor platforme digitale și accesul la resurse online contribuie la crearea unui mediu de învățare eficient și atractiv. Educația nu mai este limitată la predare tradițională și manual, ci devine interactivă și orientată spre aplicabilitate. În acest fel, elevii sunt mult mai motivați și mai implicați în procesul educativ. Ei nu mai sunt simpli receptori de informații, ci participanți activi în procesul de învățare, fiind încurajați să pună întrebări, să exploreze și să găsească soluții creative. Această abordare contribuie la dezvoltarea autonomiei și a responsabilității, pregătindu-i pe elevi pentru provocările unei lumi dinamice.

Având în vedere impactul covârșitor al tehnologiei în toate sferile de activitate, societatea contemporană abundă în proiecte - conceptul regăsindu-se în toate domeniile. Dacă societatea funcționează într-o măsură atât de mare pe bază de proiecte, se impune cu necesitate ca deprinderile de proiect să fie parte a învățării în școală. Educația prin proiecte în școli reprezintă un factor important, care contribuie la renașterea tehnologică.

Proiectul reprezintă o metodă de educație cu valențe integratoare și în același timp o activitate specifică, indispensabilă domeniului tehnologic.

În vederea realizării unui proiect, într-o întreprindere sau în școală, sunt de parcurs aceleași etape și anume: inițierea unei probleme care să evidențieze un necesar tehnologic, descrierea produselor necesare pentru rezolvarea problemei, stabilirea sarcinilor de lucru, stabilirea necesarului de materiale și ustensile, formularea sugestiilor de soluționare, alegerea soluției, realizarea produselor, evaluarea produselor, prezentarea produselor și valorificarea produselor.

La fel ca și proiectele din viața reală, este esențial ca un proiect fie corect întocmit, pentru a permite elevilor să depășească granițele disciplinei, fie în privința documentării, fie a comparațiilor sau a produselor realizate. Indiferent de complexitatea activității implicate și a rezultatelor obținute, proiectul oferă o viziune de ansamblu și totodată în detaliu asupra unui produs ce urmează a fi realizat, asupra unui fenomen, proces, etc. Proiectul presupune o activitate inovativă, care permite

transferul experiențelor de învățare într-o situație nouă și relevantă, elevii raportându-se astfel personalizat la conținuturile și contextul învățării.

Dacă în urma activității de proiect, rezultatul este un produs finit, elevul are sentimentul utilității a ceea ce produce și își direcționează efortul către cineva (publicul țintă căruia i se adresează) sau ceva (țintă semnificativă a învățării). De aceea, proiectele propuse în școală, inclusiv pentru finalizarea liceului tehnologic sau școlii profesionale, trebuie să presupună realizarea unui produs finit. Astfel, elevii pe baza cunoștințelor teoretice acumulate își dezvoltă și abilitățile practice.

Atât la școală cât și în cadrul unor activități extrașcolare, s-a constatat că elevii sunt foarte încântați și lucrează cu plăcere când au de realizat efectiv ceva.

Un număr semnificativ de elevi ai liceului nostru au fost antrenați în diverse proiecte educaționale, având oportunitatea de a învăța lucruri noi sau de a aprofunda cunoștințe din multiple domenii de interes general. Astfel, ei devin capabili să-i învețe și pe alții, realizându-se de fapt o instruire în cascadă.

Metoda învățării prin proiecte reprezintă o oportunitate și pentru noi, ca profesori, în vederea continuării, dezvoltării și diversificării acestora. Astfel, prin întocmirea unui proiect pe o temă de interes general, se poate continua cu aceeași temă sau cu teme din domenii diferite.

Dacă ar fi să exemplific, aş putea începe cu proiectul educațional cu titlul “Alege un stil de viață sănătos și echilibrat”. S-a propus acest proiect întrucât este esențial ca tinerii să fie educați pentru promovarea sănătății, dobândirii unui bun echilibru fizic și psihic, pentru a conștientiza importanța alegerii unui stil de viață sănătos și echilibrat.

Realizarea educației și informării tinerilor pentru însușirea unui stil de viață sănătos și echilibrat, bazat pe valorile moral-creștine, va avea un impact evident și un efect multiplicator asupra următoarei generații.

Tinerii de azi, adulții de mâine, trebuie să adopte un sistem adevărat de valori, puternic, bine definit, pentru că valorile stau la baza atitudinilor, a procesului de luare a deciziilor și influențează comportamentul. Dezvoltarea unor comportamente sănătoase, în armonie cu sine și tot ce-l înconjoară, ce implică sănătate fizică și psihică va aduce implicit uriașe beneficii nu atât pe termen scurt cât mai ales pe termen lung.

Pentru formarea unui sistem de valori este nevoie de educație, de experiențe de viață, de modele, de informare.

Scopul proiectului este acela de a dezvolta interesul pentru sănătatea fizică și psihică armonioasă, prin adoptarea unui stil de viață sănătos și echilibrat, lipsit de abuzuri, prin promovarea unor principii de viață sănătoase pentru trup și spirit și a adevăratelor valori morale.

În contextul în care violența a devenit un fenomen îngrijorător, s-a dovedit utilă derularea în școală a unui alt proiect educațional, cu titlul “Educație pentru nonviolență”, tema fiind de interes general și de actualitate. Creșterea numărului de cazuri, dar și de forme pe care le ia violența înregistrată în școală, impune cu necesitate intervenția tuturor factorilor educativi prin acțiuni de prevenire. Proiectul a avut ca scop conștientizarea elevilor cu privire la respectarea drepturilor omului, a valorilor morale, a prevenirii conflictelor, a convețuirii în armonie într-un mediu socio-economic și cultural. Întrucât schimbarea trebuie să înceapă tocmai de la atitudini și mentalități, de la abordarea copilului ca o persoană cu drepturi egale, cu capacitatea de a avea opinii și de a fi exprimate, proiectul și-a propus educarea nonviolentă a elevilor astfel încât aceștia să nu accepte violența ca pe ceva firesc, să învețe să își gestioneze propriile conflicte și să asimileze metode de relaționare nonviolente, să dezvolte și astfel să adopte un comportament echilibrat în relațiile cu ceilalți. Aceasta este modalitatea cea mai sigură pentru asigurarea condițiilor optime de dezvoltare a unui copil. În acest sens protejarea copilului față de orice formă de violență devine o prioritate.

Având în vedere profilul liceului nostru, pentru ca elevii să-și formeze o viziune de ansamblu în ceea ce privește alegerea unei cariere în domeniul maritim, s-a încheiat un protocol de colaborare cu Academia Navală "Mircea cel Bătrân" din Constanța. Prin activitățile din cadrul proiectului educațional “Adolescenți pe valuri”, desfășurate la ambele instituții de învățământ, elevii au avut oportunitatea să-și îmbogățească cultura de specialitate în domeniul maritim și să aibă o

viziune de ansamblu, în cazul în care vor dori să acceadă la această formă superioară de educație. Scopul proiectului a fost acela ca elevii să conștientizeze importanța educației permanente pentru o adaptare mai rapidă la schimbările semnificative și accelerate din societate, respectiv luarea unei decizii potrivite în alegerea carierei.

Realizarea cât mai multor proiecte educaționale, a parteneriatelor școlare, prin implicarea tuturor categoriilor de personal didactic, a autorităților locale, asociațiilor de părinți sau ONG-urilor care activează în domeniul educațional contribuie în mod evident la o creștere a calității în educație.

Pentru a consolida dimensiunea europeană în educație, un prim pas pentru noi, ca profesori, a fost participarea la cursuri de formare precum: “Oportunități de formare continuă a cadrelor didactice în spațiul european”. Acest curs poate a însemnat un punct de plecare pentru realizarea unor proiecte în colaborare cu parteneri străini. Prin schimbul de bune practici între regiunile implicate în parteneriat, elevii sunt beneficiarii direcți, fiind sprijiniți în dobândirea competențelor și a abilităților necesare dezvoltării personale, pentru integrare profesională în spațiul european și nu numai. În acest sens, începând din anul 2010, în cadrul liceului nostru, s-au desfășurat o serie de proiecte internaționale (Proiecte Multilaterale Comenius, Proiecte Leonardo Da Vinci, Proiecte eTwinning, Mobilitate Individuală Comenius, Vizite de Studiu, Proiecte cu privire la stagii de practică, etc), cu scopul de a consolida dimensiunea europeană în educație, de a încuraja cooperarea transnațională între școli, de a îmbunătăți calitățile profesionale ale personalului didactic și nu în ultimul rând, de a dezvolta la elevi o serie de competențe profesionale, prin schimburi de experiențe transfrontaliere.

Așadar, prin activitățile desfășurate în cadrul proiectelor europene, se urmărește în esență, dezvoltarea deprinderilor și competențelor integratoare, transferabile, utile individului atât în viața școlară, cât și în cea extrașcolară. Derularea programelor de mobilități și cooperare la nivel european, în cadrul noului Program integrat de acțiune în domeniul educației și formării de-a lungul vieții, subliniază rolul crescând al educației permanente la realizarea unei dezvoltări economice durabile. Obiectivul strategic nu ar fi neapărat achiziționarea unor echipamente, ci mai degrabă acela de a crește eficiența și competitivitatea și de a dezvolta competențe profesionale.

Proiectele care acordă finanțare pentru a realiza parteneriate școlare au ca scop consolidarea dimensiunii europene în educație prin promovarea activităților de cooperare între școli.

Aceste proiecte sunt promovate și susținute financiar de către Comisia Europeană prin Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale și au ca scop îmbunătățirea calității și consolidarea dimensiunii europene în educație, încurajarea învățării limbilor străine și a cooperării transnaționale între școli, promovarea conștiinței interculturale și a inovației în ceea ce privește metodele pedagogice și tehnicile informaționale.

Liceul nostru se ghidează după sistemul educațional european, dorind să ofere elevilor o atestare profesională recunoscută la nivel european și o dezvoltare continuă a capacității de organizare și conducere a propriei vieți.

Pentru a putea răspunde noilor provocări impuse de schimbările permanente din societatea românească, în contextul renașterii domeniului tehnologic, elevii trebuie să dobândească capacitatea de a continua învățarea pe tot parcursul vieții. Proiectele de orice tip reprezintă o alternativă pentru atingerea acestui deziderat.

Bibliografie:

1. Opran Constantin, Stan Sergiu, Managementul proiectelor, Editura comunicare.ro, București, 2005
2. Constantin, Stan Sergiu, Planificarea, elaborarea și implementarea proiectelor, Editura comunicare.ro, București, 2003

MODERNIZAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL: REPERE TEORETICE ȘI APLICAȚII PRACTICE

Sgubea Luminița, Colegiul Național "David Prodan" Cugir

1. FUNDAMENTARE TEORETICĂ

1.1. Metafora luminii ca reper în formarea elevului

În educația contemporană, procesul de învățare presupune trecerea elevului de la receptarea pasivă a informațiilor la o înțelegere activă, reflexivă și orientată spre sens.¹ Pentru a explica această transformare, pedagogia recurge la metafora luminii, prin care sunt exprimate claritatea cognitivă, orientarea axiologică, deschiderea către sens și capacitatea elevului de a discerne într-un context informațional din ce în ce mai complex.

Metafora luminii devine astfel un reper simbolic al formării elevului, sugerând procesul prin care acesta dobândește instrumentele necesare pentru a interpreta, selecta și atribui semnificație informațiilor întâlnite. Într-o societate marcată de digitalizare accelerată, diversitate de conținuturi și expunere constantă la stimuli, această metaforă capătă o relevanță sporită: ea indică nevoia de claritate interioară și de orientare critică în fața unui flux informațional fragmentat.

Educația modernă nu se mai limitează la transmiterea de cunoștințe, ci urmărește dezvoltarea unei gândiri autonome, capabile să analizeze și să înțeleagă în profunzime realitatea. În acest sens, „lumina” devine expresia unui proces de iluminare intelectuală, prin care elevul este sprijinit să își construiască propriile repere, să își dezvolte discernământul și să își asume un rol activ în propria formare.

1.2. Renașterea ca proces educațional

Renașterea în educație presupune o reorientare către esențial: sens, valoare și relație. În această perspectivă, procesul educațional nu se limitează la transmiterea de informații, ci urmărește formarea integrală a elevului și dezvoltarea unei gândiri autonome. Renașterea implică redescoperirea rolului profesorului ca mediator al înțelegerii și a elevului ca participant activ la propria formare.

Această schimbare este necesară în contextul actual, în care presiunea performanței și scăderea motivației pot afecta calitatea învățării. Reumanizarea școlii, prin dialog, colaborare și activități relevante, permite reconstruirea unei relații autentice între profesor și elev și conferă educației capacitatea de a răspunde nevoilor reale ale societății contemporane.²

1.3. Profesorul - agent al modernizării

Profesorul are un rol esențial în modernizarea educației, deoarece prin modul în care predă, comunică și relaționează influențează direct calitatea învățării. În prezent, profesorul nu mai este doar un transmițător de informații, ci un facilitator care creează contexte de învățare relevante și stimulează participarea activă a elevilor, contribuind astfel la dezvoltarea autonomiei lor.³ Adaptarea metodelor didactice, integrarea tehnologiei și cultivarea unui climat pozitiv în clasă sunt elemente care contribuie la formarea unor competențe necesare în societatea actuală. Rolul profesorului ca agent al modernizării se completează firesc cu poziționarea elevului în centrul procesului educațional.

1.4. Elevul - centru al procesului educațional

Educația modernă plasează elevul în centrul procesului de învățare, valorizând ritmul, interesele și potențialul fiecăruia. Elevul devine activ în propria formare atunci când are ocazia să exploreze, să colaboreze și să participe la activități autentice. În acest proces, elevul are nevoie de contexte de învățare care să îi stimuleze inițiativa, responsabilitatea și capacitatea de a lua decizii informate. Prin proiecte interdisciplinare, învățare prin cooperare și utilizarea responsabilă a tehnologiei, elevii își dezvoltă competențe esențiale precum gândirea critică, comunicarea și autonomia.⁴

¹ John Dewey, *Democrație și educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2010, p.45-52.

² Paulo Freire, *Pedagogia celor oprimați*, Editura Polirom, Iași, 2012, p.12-16.,

³ Constantin Cucos, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2012, p.20-31.

⁴ Sorin Cristea, *Fundamentele pedagogiei*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2015, p.80-90.

1.5. Educația în contextul societății contemporane

Societatea actuală este caracterizată de schimbări rapide, digitalizare accelerată și diversificarea surselor de informare. În acest context, educația nu mai poate rămâne ancorată în modele tradiționale, ci trebuie să se adapteze permanent pentru a răspunde nevoilor elevilor. Ritmul alert al transformărilor sociale impune dezvoltarea unor competențe precum gândirea critică, flexibilitatea, creativitatea și capacitatea de a învăța pe tot parcursul vieții.⁵ Elevii nu mai au nevoie doar de informații, ci de capacitatea de a selecta, analiza și utiliza datele în mod responsabil.

Modernizarea educației presupune, așadar, o abordare holistică, în care dimensiunea cognitivă este completată de cea emoțională și socială. Elevii trebuie sprijiniți să își dezvolte autonomia, să își exprime opiniile, să colaboreze și să își asume responsabilitatea pentru propriile alegeri.⁶ În acest context, modernizarea educației devine nu doar o necesitate, ci o condiție esențială pentru formarea unor cetățeni capabili să răspundă provocărilor secolului XXI.

1.6. Rolul tehnologiei în modernizarea educației

Tehnologia reprezintă un instrument esențial în procesul de modernizare, însă utilizarea ei trebuie să fie echilibrată și orientată spre formare, nu doar spre informare. Platformele educaționale, aplicațiile interactive și resursele digitale pot facilita învățarea, pot stimula motivația elevilor și pot diversifica metodele de predare.⁷ Totuși, tehnologia nu poate înlocui rolul profesorului, ci îl poate sprijini în crearea unor contexte de învățare relevante.

Integrarea tehnologiei în educație presupune și dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor, astfel încât aceștia să poată utiliza resursele online în mod responsabil și critic. În același timp, profesorii trebuie să fie formați continuu pentru a putea adapta instrumentele digitale la nevoile elevilor și la obiectivele educaționale.⁸

2. PARTEA PRACTICĂ

2.1. Studiu de caz: „Atelierele luminii”

La clasa a VI-a A, din cadrul Colegiul Național ”David Prodan”, a fost implementat proiectul interdisciplinar „Atelierele luminii”, având ca scop stimularea creativității și colaborării. Obiectivele au vizat dezvoltarea gândirii critice, a creativității, a comunicării și a competențelor socio-emoționale.⁹

Etapele proiectului:

- Explorarea metaforei luminii în religie, literatură, artă și știință;
- Dezbateri privind valorile fundamentale;
- Realizarea de proiecte digitale;
- Organizarea unei expoziții finale.

Rezultate observate:

- creșterea implicării elevilor;
- îmbunătățirea colaborării;
- dezvoltarea abilităților de comunicare;
- consolidarea relației profesor-elev.

Proiectul a demonstrat că activitățile interdisciplinare pot revitaliza interesul elevilor pentru învățare și pot crea un climat educațional pozitiv.

2.2. Analiza rezultatelor proiectului

Evaluarea proiectului „Atelierele luminii” a evidențiat o serie de beneficii semnificative pentru elevi și profesori. Elevii au demonstrat o implicare crescută în activități, o mai bună capacitate de colaborare și o atitudine pozitivă față de învățare. De asemenea, s-a observat o îmbunătățire a abilităților de comunicare, a creativității și a responsabilității individuale.¹⁰

⁵ Ibidem, p.92-98.

⁶ Constantin Cucoș, *op.cit.*, p.70-79.

⁷ Ioan Cerghit, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006, p.220-226.

⁸ Howard Gardner, *Mintea disciplinată*, Editura Sigma, București, 2007, p.160-165.

⁹ Ibidem, p.101-103.

¹⁰ John Dewey, *op.cit.*, p.120-121.

Profesorii implicați au remarcat că activitățile interdisciplinare au facilitat o mai bună înțelegere a nevoilor elevilor și au creat oportunități pentru dezvoltarea unor relații educaționale autentice. Colaborarea dintre cadrele didactice a contribuit la crearea unei culturi profesionale bazate pe schimb de idei, reflecție și inovare.¹¹

Un alt aspect important îl reprezintă impactul asupra climatului școlar. Activitățile proiectului au generat un mediu pozitiv, în care elevii s-au simțit valorizați și încurajați să își exprime creativitatea. Această atmosferă a contribuit la creșterea încrederii în sine și la dezvoltarea unei atitudini proactive față de învățare.

2.3. Perspective de dezvoltare

Pe baza rezultatelor obținute, proiectul poate fi extins și adaptat pentru alte niveluri de învățământ sau pentru alte discipline. Activitățile interdisciplinare pot fi integrate în curriculumul școlar, iar colaborarea dintre profesori poate deveni o practică constantă. De asemenea, implicarea comunității locale poate fi consolidată prin parteneriate cu instituții culturale, ONG-uri sau autorități locale.¹²

Modernizarea educației presupune continuitate, reflecție și adaptare. Proiectele de tipul „Atelierele luminii” demonstrează că schimbarea este posibilă atunci când există viziune, implicare și deschidere către inovație. În acest sens, școala devine un spațiu al transformării, în care elevii sunt sprijiniți să își descopere potențialul și să se dezvolte armonios.

3. Concluzii

Educația actuală are nevoie de modernizare, claritate și sens. Transformarea devine posibilă prin profesori-mentori, elevi autonomi, comunități implicate și utilizarea echilibrată a tehnologiei. Modernizarea procesului educațional reprezintă o direcție esențială pentru o școală adaptată societății contemporane, capabilă să formeze elevi competenți, responsabili și creativi. În același timp, este necesară consolidarea unei culturi educaționale bazate pe colaborare, reflecție și deschidere către inovație.

În concluzie, modernizarea procesului educațional reprezintă o direcție strategică pentru școala contemporană, iar succesul ei depinde de colaborarea tuturor actorilor implicați: profesori, elevi, comunitate și instituții. O educație modernă presupune nu doar schimbarea metodelor, ci și o transformare de mentalitate, orientată spre sens, responsabilitate și inovație.

BIBLIOGRAFIE

1. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006.
2. Cristea, Sorin, *Fundamentele pedagogiei*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2015.
3. Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.
4. Dewey, John, *Democrație și educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2010.
5. Freire, Paulo, *Pedagogia celor oprimați*, Editura Polirom, Iași, 2012.
6. Gardner, Howard, *Mintea disciplinată*, Editura Sigma, București, 2007.
7. Popescu, Maria-Luisa, *Educația modernă și comunitatea*, Editura Universitară, București, 2018.

¹¹ Paulo Freire, *op.cit.*, p.80-81.

¹² Maria- Luisa Popescu, *Educația modernă și comunitatea*, Editura Universitară, București, 2018, p.50-51.

EDUCAȚIA CA PROCES DE FORMARE ȘI CREATIVITATE

ÎN CICLUL PRIMAR

prof. înv. primar Simioană Mihaela Adina

Școala Gimnazială „Ion Agârbiceanu”, Alba Iulia

Educația reprezintă fundamentul dezvoltării unei societăți, iar ciclul primar constituie etapa esențială în formarea personalității copilului. Conceptul de „lumină și renaștere” în educație poate fi interpretat ca un proces continuu de descoperire, dezvoltare și transformare a elevului, în care cunoașterea devine sursă de iluminare, iar învățarea – un act de reînnoire permanentă. În contextul actual, marcat de schimbări rapide și diversitate culturală, este necesar ca procesul educațional să integreze perspective culturale, artistice și pedagogice pentru a sprijini dezvoltarea armonioasă a elevilor din ciclul primar.

1. Educația ca lumină a cunoașterii

Metafora luminii este frecvent utilizată pentru a descrie rolul educației în viața individului. În ciclul primar, această „lumină” se manifestă prin dezvoltarea competențelor de bază: cititul, scrisul, calculul matematic, dar și prin formarea gândirii critice și a curiozității.

Învățătorul joacă un rol esențial în acest proces, fiind cel care ghidează elevii în descoperirea lumii. Prin metode interactive și adaptate vârstei, cadrul didactic poate transforma actul învățării într-o experiență plăcută și motivantă. Astfel, elevii nu doar acumulează informații, ci învață cum să învețe, dezvoltându-și autonomia.

Educația modernă pune accent pe învățarea centrată pe elev, unde fiecare copil este considerat unic. Această abordare contribuie la „iluminarea” potențialului individual și la crearea unui mediu educațional incluziv.

2. Renașterea prin educație – dezvoltare continuă

Renașterea în educație presupune adaptarea constantă la nevoile elevilor și la cerințele societății. În ciclul primar, acest proces este vizibil prin introducerea unor metode moderne de predare, precum învățarea prin joc, proiectele interdisciplinare și utilizarea tehnologiei.

Elevii sunt încurajați să exploreze, să pună întrebări și să găsească soluții creative. Acest tip de învățare stimulează gândirea inovatoare și contribuie la dezvoltarea încrederii în sine. De asemenea, renașterea educațională presupune și formarea unor valori precum respectul, responsabilitatea și cooperarea.

Un alt aspect important este educația pentru dezvoltare durabilă, care îi învață pe copii să fie conștienți de mediul înconjurător și de impactul acțiunilor lor. Astfel, școala devine un spațiu în care elevii se formează nu doar ca indivizi, ci și ca membri activi ai societății.

3. Perspective culturale în educația primară

Cultura joacă un rol esențial în procesul educațional, contribuind la formarea identității elevilor. În ciclul primar, integrarea elementelor culturale în activitățile didactice ajută la dezvoltarea respectului pentru diversitate și la înțelegerea valorilor naționale și universale.

Activitățile precum serbările școlare, studiul tradițiilor și obiceiurilor sau lectura operelor literare adaptate vârstei contribuie la îmbogățirea experienței educaționale. Elevii învață să aprecieze patrimoniul cultural și să își dezvolte sensibilitatea estetică.

În același timp, educația interculturală este esențială într-o societate globalizată. Copiii sunt învățați să accepte diferențele și să colaboreze cu persoane din medii diverse, ceea ce contribuie la formarea unor cetățeni deschiși și toleranți.

4. Rolul artei în dezvoltarea elevilor

Arta reprezintă un instrument puternic în educația primară, contribuind la dezvoltarea creativității, a imaginației și a expresivității. Activitățile artistice, precum desenul, muzica, teatrul sau dansul, oferă elevilor oportunitatea de a se exprima liber și de a-și descoperi talentele.

Integrarea artei în procesul educațional facilitează învățarea prin experiență și stimulează implicarea emoțională a elevilor. De exemplu, dramatizarea unor texte literare sau realizarea unor proiecte artistice interdisciplinare contribuie la o înțelegere mai profundă a conținuturilor.

Arta are și un rol terapeutic, ajutând la reducerea stresului și la dezvoltarea echilibrului emoțional. În acest sens, ea contribuie la crearea unui climat pozitiv în clasă și la îmbunătățirea relațiilor dintre elevi.

5. Perspective pedagogice moderne

Pedagogia contemporană promovează metode active și participative, care pun accent pe implicarea elevului în procesul de învățare. În ciclul primar, aceste metode includ învățarea prin descoperire, lucrul în echipă și utilizarea resurselor digitale.

Un aspect important este evaluarea formativă, care oferă feedback continuu și sprijină progresul elevilor. Aceasta înlocuiește accentul exclusiv pe note cu o abordare orientată spre dezvoltare.

De asemenea, relația dintre profesor și elev este una bazată pe încredere și respect reciproc. Profesorul devine un facilitator al învățării, iar elevul – un participant activ.

Integrarea tehnologiei în educație reprezintă o altă direcție importantă. Utilizarea tabletelor, platformelor educaționale și a resurselor digitale contribuie la diversificarea metodelor de predare și la creșterea interesului pentru învățare.

Concluzie

Conceptul de „lumină și renaștere” în educație reflectă necesitatea unui sistem educațional dinamic, adaptat nevoilor elevilor din ciclul primar. Prin integrarea perspectivelor culturale, artistice și pedagogice, școala devine un spațiu al dezvoltării complete, în care fiecare copil își poate descoperi potențialul.

Educația nu este doar un proces de transmitere a cunoștințelor, ci o experiență transformatoare, care contribuie la formarea unor indivizi autonomi, creativi și responsabili. Astfel, „lumina” cunoașterii și „renașterea” continuă devin elemente esențiale în construirea unui viitor mai bun.

Bibliografie

1. Cucoș, Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014
2. Cerghit, Ioan – *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006
3. Iucu, Romiță – *Instruirea școlară. Perspective teoretice și aplicative*, Editura Polirom, Iași, 2008
4. Joița, Elena – *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*, Editura Arves, Craiova, 2010
5. Ministerul Educației – *Curriculum pentru învățământul primar*, București
6. Bruner, Jerome – *Procesul educației*, Editura Didactică și Pedagogică, București
7. Vygotsky, Lev – *Gândire și limbaj*, Editura Didactică și Pedagogică, București

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

INTRODUCERE: METAFORA LUMINII ÎN ACTUL FORMĂRII

Simion Lavinia Geanina, Școala Gimnazială Scurtești

Conceptul de „Renaștere” în educație nu trebuie înțeles doar ca o referință istorică la perioada de efervescentă culturală a secolelor XV-XVI, ci ca o stare de spirit permanentă a sistemului de învățământ. În centrul acestei paradigme se află Lumina – simbolul arhetipal al cunoașterii, al adevărului și al clarității depline. A educa înseamnă, în esență, a trece de la obscuritatea ignoranței la lumina înțelegerii, un proces care transformă nu doar mintea, ci și spiritul elevului.

I. Perspectiva Culturală: Educația ca Moștenire și Evoluție

Din punct de vedere cultural, educația reprezintă puntea de legătură între valorile trecutului și aspirațiile viitorului. O „Renaștere” educațională implică redescoperirea valorilor umaniste: centrarea pe om, respectul pentru diversitate și setea de universalitate. Într-o lume marcată de fragmentare informațională, școala are datoria de a oferi o cultură generală solidă, care să funcționeze ca un far (lumină) în orientarea tinerilor.

Cultura nu este un depozit static de informații, ci un organism viu. O educație care aspiră la standardele Renașterii încurajează elevul să devină un *Homo Universalis* modern, capabil să înțeleagă conexiunile dintre știință, etică și tradiție. „Lumina” culturală înseamnă, astfel, capacitatea de a discerne între valoare și non-valoare într-o societate a spectacolului.

II. Perspectiva Artistică: Estetica Învățării și Creativitatea

Renașterea a demonstrat că arta și știința nu sunt entități separate, ci fațete ale aceleiași dorințe umane de a înțelege universul. În plan pedagogic, dimensiunea artistică aduce în procesul de predare-învățare conceptul de creativitate.

Lumina, în sens artistic, este cea care oferă perspectivă și relief obiectelor. În educație, acest lucru se traduce prin „iluminarea” talentelor latente ale elevilor. O pedagogie modernă trebuie să împrumute din rigoarea lui Leonardo da Vinci și din sensibilitatea lui Michelangelo, înțelegând că actul învățării este, în sine, un proces de creație. Atunci când un elev rezolvă o problemă complexă sau interpretează un text literar, el „modelează” propria sa înțelegere, transformând materia brută a informației într-o operă de artă intelectuală.

III. Perspectiva Pedagogică: Profesorul ca Facilitator al Luminii

În viziunea pedagogică, „Renașterea” presupune o schimbare de paradigmă de la profesorul-magister, care dictează adevăruri absolute, la profesorul-mentor, care ghidează căutarea elevului. Aceasta este „Pedagogia Luminii” – o abordare bazată pe transparență, dialog și entuziasm.

Bunele practici pedagogice ne arată că învățarea devine durabilă atunci când este luminată de sens. Metodele active, precum învățarea prin descoperire sau proiectele transdisciplinare, sunt instrumentele prin care „întunericul” pasivității este înlocuit de „scânteia” curiozității. Profesorul nu mai este doar o sursă de lumină, ci cel care îl învață pe elev cum să își aprindă propria torță.

Concluzii: Către o Nouă Umanitate

„Lumină și Renaștere în Educație” nu este doar un slogan, ci un imperativ al timpului nostru. Într-o eră a inteligenței artificiale și a digitalizării accelerate, revenirea la rădăcinile umaniste și artistice ale educației reprezintă singura cale de a păstra „lumina” umanității aprinsă. Renașterea educațională înseamnă, în final, curajul de a inova fără a uita să prețuim frumosul, binele și adevărul.

Fiecare lecție poate fi o mică Renaștere, iar fiecare elev, o lume care așteaptă să fie luminată.

Bibliografie

1. **Antonesei, Liviu**, *O introducere în pedagogie. Dimensiunile axiologice și transdisciplinare ale educației*, Editura Polirom, 2002, Iași, p. 45-52.
2. **Cucoș, Constantin**, *Pedagogie*, Editura Polirom, 2014, Iași, p. 112-115.
3. **Delors, Jacques**, *L'éducation: un trésor est caché dedans* (trad. *Comoara lăuntrică*), Editura Polirom, 2000, Iași, p. 89.
4. **Gardner, Howard**, *Mintea disciplinată. Educația pe care o merită orice copil, dincolo de informații și teste*, Editura Sigma, 2005, București, p. 67-73.
5. **Huizinga, Johan**, *Homo ludens. Încercare de determinare a elementului ludic al culturii*, Editura Humanitas, 2012, București, p. 154.
6. **Păun, Emil**, *Pedagogie. Provocări și dileme privind școala și profesia didactică*, Editura Polirom, 2017, Iași, p. 201-205.
7. **Robinson, Ken**, *O lume a tuturor. Cultură, creativitate și educație*, Editura Publica, 2011, București, p. 128-130.

VALORIFICAREA TRADIȚIILOR DE PRIMĂVARĂ CA EXPRESIE A LUMINII ȘI RENAȘTERII ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

Prof. pentru Educație Timpurie ,Sircuța Florica

Grădinița PN Avram Iancu

Conceptul de lumină și renaștere ocupă un loc central în educație, simbolizând evoluția, descoperirea și formarea identității. În educația timpurie, aceste concepte se regăsesc în mod natural în activitățile inspirate din tradițiile de primăvară, care reflectă reînnoirea naturii, bucuria și speranța. Integrarea acestor valori în demersul didactic contribuie la dezvoltarea armonioasă a copilului, atât din perspectivă culturală, cât și artistică și pedagogică.

În contextul societății contemporane, caracterizată prin dinamism și influențe globalizante, educația are un rol esențial în păstrarea și transmiterea valorilor culturale autentice. Educația timpurie reprezintă etapa optimă pentru formarea identității culturale, deoarece copilul este receptiv la experiențe directe și învățare prin explorare.

Valorificarea tradițiilor și obiceiurilor populare în activitățile didactice contribuie la dezvoltarea globală a copilului, stimulând atât dimensiunea cognitivă, cât și cea afectivă și socială.

Învățarea experiențială, centrată pe activități practice, permite copiilor să descopere semnificația elementelor culturale într-un mod autentic.

De asemenea, parteneriatul educațional cu familia și comunitatea locală are un rol important în transmiterea valorilor tradiționale.

Partea practică

Demersul aplicativ este reprezentat de implementarea proiectului educațional de parteneriat „Tradițiile și obiceiurile locale de primăvară, în sufletele noastre mici”.

Activitățile au fost organizate sub forma unor ateliere:

- „Primăvara, brodează-ți bucuria” – împâslirea lânii
- „Ouă de Paști și coșulețe” – pictură și împletire
- „Fir cu fir, poveste țeșem” – țeșut și împletit
- „Mă cunosc că-s vârfurean/vârfureană” – șezătoare tradițională

Evaluarea s-a realizat prin observație, portofolii și expoziții.

Concluzii

Integrarea tradițiilor în educația timpurie contribuie la dezvoltarea armonioasă a copilului. Activitățile practice stimulează creativitatea și implicarea activă a copiilor.

Proiectul evidențiază importanța parteneriatului educațional și poate fi replicat în alte contexte.

Astfel, tradițiile de primăvară devin un veritabil suport educațional prin care copiii descoperă semnificația luminii și a renașterii, nu doar ca fenomene naturale, ci și ca experiențe interioare, contribuind la formarea unei personalități echilibrate și creative.

Bibliografie

Curriculum pentru educația timpurie (2019)

Cerghit, I. – Metode de învățământ

Cucoș, C. – Pedagogie

Vygotsky, L. – Gândire și limbaj

FORMAREA VORBIRII EXPRESIVE A COPIILOR PREȘCOLARI PRIN JOCURI DIDACTICE

Șolea Mateescu Maria Adina

Școala Gimnazială Mateești

Limbajul nuanțat se asociază preciziei și clarității, calități de bază ale vocabularului, aducând un plus de expresivitate în contextul comunicării orale și scrise.

Progresul înregistrat de copii va îmbrățișa nu numai bagajul lexical luat ca o sumă de cuvinte, ci și posibilitatea potrivit vârstei de a opera în actul comunicării și de a alege, din mulțimea cuvintelor, expresiile care ei consideră că se potrivesc, atât propriilor intenții de exprimare cât și stărilor lor sufletești.

Din acest punct de vedere, comunicarea va depăși granița unei exprimări tranzitive, care are drept scop transmiterea unei simple informații, alunecând spre flexibilitatea care exprimă și participarea afectivă a vorbitorului. „Ori, trecerea în această subtilă și nelimitată sferă nu este posibilă decât atunci când subiectul, în comunicarea-i spontană, uzează de resursele inepuizabile ale limbajului nuanțat, oferite cu atâta dărnicie de limba română.” (T. Vianu, 1965, p.21).

Procesul de formare a laturii strict individuale a exprimării copiilor, ca particularitate fundamentală a individului, presupune și asimilarea în timp a mijloacelor de expresie ale limbajului nuanțat.

Așadar, limbajul nuanțat exprimă sintetic capacitatea intelectuală și afectivă a subiectului, conferind comunicării calități deosebite, atât în planul cunoașterii, cât și în planul trăirii estetice. În ciuda unor influențe din afară, externe, și în rândul cărora putem enumera familia, presa, literatura, radioul, etc., școala rămâne factorul de bază, având rolul hotărâtor în cultivarea vorbirii afective și expresive, în exprimarea scrisă și orală.

Dezvoltarea vorbirii la preșcolari, în mod special la grupa mare și pregătitoare, are loc în condițiile intensificării activității de intercomunicare a procesului de formare a limbajului interior și de memorare verbală. De asemenea, presupune cultivarea capacității de comunicare a copiilor - prin exprimarea datelor perceptive și a reprezentărilor din experiență personală, adaptată la diverse situații și la diverși parteneri, în vederea pregătirii pentru școală.

Acest capitol oferă modalități de cultivare a vorbirii adresative și reproductivă, precum și de dezvoltare a expresivității vorbirii la preșcolari.

Jocurile exercițiu care se desfășoară în acest scop au următoarele metodologii:

- trezirea și menținerea interesului pentru exercițiul respectiv prin elemente de joc;
- explicarea și demonstrarea modalității de a reda cerința legată de vorbirea adresativă, reproductivă sau de expresivitate cu toate aspectele verbale și nonverbale implicate;
- exersarea, la nevoie, încă o dată de către educatoare;
- exersarea, de către copil, cu materiale diferite sau în situații diferite;
- aprecierile se folosesc atât pe parcursul desfășurării jocului, ca stimulente și procedee de corectare, cât și la final.

Vorbirea adresativă se concretizează prin propoziții enunțative sau interogative, în funcție de scopul comunicării și afirmative sau negative, în funcție de conținutul lor.

În tehnica de formulare a propozițiilor, preșcolarul se bazează, în general, pe exemplul primit din partea adultului și pe simțul limbii.

Spre exemplu, în tehnica formulării propozițiilor interogative, preșcolarilor trebuie să li se precizeze că: o propoziție este interogativă când începe cu unul din cuvintele: cine, ce, ce face, unde, de ce sau când, iar prin nuanțarea vocii se redă aspectul de interogație: „De ce plângi, copile?”.

Vorbirea reproductivă presupune relatarea unei situații, a unui text, fie prin procedeul vorbirii directe, care cere reproducerea cu exactitate în procesul comunicării a replicii unui personaj sau a naratorului, fie prin procedeul unui personaj sub formă de povestire la persoana a III-a. Vorbirea reproductivă îmbracă forma de descriere, narare, monolog sau dialog, cu precizarea că în acel caz dialogul nu cere valoare de intercomunicare, ci apare ca procedeu pentru dramatizarea unei relatări, pentru asigurarea unei participări mai intense a celui ce ascultă faptele înfățișate.

Copilul trece de la propria-i povestire, la reproducerea cuvintelor personajelor. În scopul descrierii sau a povestirii unei întâmplări sau a unei situații, educatoarea poate crea jocuri.

Expresivitatea vorbirii este dată de intensitate, intonație sau nuanțare, accent, ritm sau tempou, pauze, mimică, gestică sau figuri de stil. În cazul expresivității vorbirii deprinderea se formează, în cea mai mare parte, prin imitație.

Înca de la intrarea copilului în grădiniță se are în atenție, pe lângă pronunția și elaborarea pronunției corecte din punct de vedere gramatical și exprimarea nuanțată, în funcție de accentuarea silabelor componente ale cuvintelor, de intonație, pauza de respirație, tipul de vorbire (adresativă, interogativă, exclamativă), însoțită de mimică și gesturi adecvate.

Date fiind particularitățile copiilor din grupa mică, cele mai multe exerciții care au ca scop formarea unei vorbiri expresive, se organizează la început cu toată grupa, treptat, după ce s-au cunoscut nivelul de dezvoltare al vorbirii și greutățile pe care le întâmpina copiii, se începe să se lucreze cu grupuri mici.

Expresivitatea vorbirii mai este dată și de folosirea figurilor de stil. Figurile de stil sunt, abateri expresive, construcții sugestive, cuvinte și structuri gramaticale mai puțin folosite în vorbirea curentă. Considerăm accesibile copilului de vârstă preșcolară următoarele figuri de stil: personificarea, onomatopeea, sinteza, comparația, antiteza, enumerația și epitetul. Copilul mic operează cu figurile de stil în două situații: când redă prin reproducerea unui text literar producțiile stilistice ale autorului, fără să modifice textul; când are ocazia unor relatări ale unor fapte, întâmplări trăite sau auzite.

Activitatea desfășurată în grădiniță, caracterul organizat al activității copiilor, se rasfrânge direct asupra limbajului lor, care se îmbogățește cantitativ, de la o etapă la alta, câștigă în coerență, vocabularul activ crește de la 800-1000 de cuvinte la 3 ani, până la 3500-4000 de cuvinte la 7 ani.

Grădinița oferă variate posibilități de exersare și cultivare sistematică a limbajului activ. Limbajul oral dialogat sau monologat contribuie la dezvoltarea laturii fonematice a limbajului, la însușirea fondului lexical și a semnificației. Treptat, din limbajul monologat se dezvoltă o nouă formă - limbajul interior care sporește posibilitatea copilului de a-și planifica mintal activitatea, contribuie substanțial la dezvoltarea intelectuală a copilului.

Dezvoltarea limbajului și comunicării orale în grădiniță depinde atât de stabilirea adecvată a conținutului cunoștințelor, cât și de modalitățile prin care acestea ajung să fie însușite de către copii. Jocul este activitatea fundamentală a vârstei preșcolare. El antrenează intens copilul în stimularea și exercitarea vorbirii în direcția propusă, fără ca el să conștientizeze acest efort. Activitatea astfel concepută face ca prin jocul didactic copilul să-și afirme disponibilitățile, să se integreze mai ușor în colectivul de copii. Legătura educatoare-copil și copil-educatoare, realizată prin jocurile didactice, are consecințe deosebite asupra dezvoltării vocabularului, deoarece sporește participarea activă a tuturor copiilor, pune în evidență, în mod operativ, progresele realizate în procesul de însușire și activizare a vocabularului, cât și eventualele lacune în înțelegerea unor noțiuni. O dată cu îmbogățirea vocabularului se formează copiilor o exprimare corectă, urmărindu-i îndeosebi pe cei cu o exprimare greoaie, care întâmpină greutăți în stabilirea, pe plan logic și pe plan verbal, a relațiilor de subordonare sau a acordurilor și legăturilor dintre cuvinte. Prin joc, copilul își formează deprinderea de a vorbi frumos, de a folosi expresiv construcții lingvistice nuanțate, își dezvoltă comunicarea expresivă.

LUMINĂ ȘI RENĂȘTERE ÎN EDUCAȚIA PRIMARĂ: VALENȚE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE ÎN FORMAREA ELEVULUI

**PROF. ÎNV. PRIMAR, SPINEANU IRINA MIHAELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ANTONIE MOGOȘ” – CEAURU, BĂLEȘTI**

Rezumat:

Educația primară reprezintă fundamentul dezvoltării armonioase a copilului, iar conceptul de „lumină și renaștere” poate fi transpus în actul didactic prin metode inovatoare, interdisciplinare și centrate pe elev. Lucrarea evidențiază rolul culturii, artei și strategiilor pedagogice moderne în stimularea motivației pentru învățare, dezvoltarea creativității și formarea competențelor cheie, într-un context educațional aflat în continuă transformare.

Cuvinte-cheie: educație primară, creativitate, interdisciplinaritate, artă, pedagogie modernă

1. Introducere

Educația contemporană se află într-un proces continuu de transformare, determinat de schimbările sociale, culturale și tehnologice. În acest context, metafora „luminii” simbolizează cunoașterea, claritatea și descoperirea, în timp ce „renașterea” sugerează reînnoirea metodelor didactice și adaptarea la nevoile elevilor secolului XXI.

În învățământul primar, cadrul didactic are un rol esențial în ghidarea elevilor spre descoperirea lumii prin experiențe de învățare semnificative. Astfel, integrarea elementelor culturale și artistice în procesul educativ devine un instrument valoros pentru stimularea interesului și dezvoltarea holistică a copilului.

2. Dimensiunea culturală a educației – punte între tradiție și modernitate

Cultura constituie un pilon central în formarea identității elevului. Prin activități didactice care valorifică tradițiile, obiceiurile și patrimoniul cultural, elevii dobândesc nu doar cunoștințe, ci și valori.

În practica didactică, am observat că introducerea elementelor culturale în lecții (povești populare, sărbători tradiționale, obiceiuri locale) contribuie la crearea unui mediu de învățare autentic și relevant. De exemplu, activitățile tematice dedicate anotimpurilor sau sărbătorilor oferă oportunități de integrare a conținuturilor din mai multe discipline: comunicare în limba română, arte vizuale și abilități practice, educație civică.

Această abordare facilitează „renașterea” interesului pentru învățare, deoarece elevii se regăsesc în conținuturile prezentate și devin participanți activi în procesul educativ.

3. Rolul artei în iluminarea procesului educațional

Arta reprezintă un mijloc esențial de exprimare și dezvoltare emoțională. În învățământul primar, integrarea activităților artistice (desen, muzică, teatru, colaj) contribuie la dezvoltarea creativității și a gândirii divergente.

Din experiența didactică, utilizarea artei ca metodă de predare a condus la:

- creșterea implicării elevilor;
- dezvoltarea abilităților de comunicare;
- consolidarea încrederii în sine.

De exemplu, dramatizarea unor texte literare sau realizarea de lucrări artistice inspirate din lecții permite elevilor să înțeleagă conținuturile într-un mod profund și personal. Astfel, „lumina” cunoașterii devine accesibilă fiecărui copil, indiferent de stilul său de învățare.

4. Perspective pedagogice moderne – renașterea practicilor didactice

Educația modernă presupune trecerea de la predarea tradițională la metode interactive, centrate pe elev. Printre strategiile eficiente utilizate la clasă se numără:

- învățarea prin descoperire;
- metoda proiectului;
- jocul didactic;
- utilizarea tehnologiei educaționale.

Aceste metode contribuie la dezvoltarea competențelor-cheie, precum gândirea critică, colaborarea și autonomia în învățare.

Un exemplu relevant este implementarea proiectelor interdisciplinare, în care elevii explorează o temă comună din perspective diferite. Astfel, procesul de învățare devine un act de „renaștere” continuă, în care elevul construiește activ cunoașterea.

De asemenea, utilizarea resurselor digitale (prezentări interactive, platforme educaționale) aduce un plus de dinamism și accesibilitate, contribuind la crearea unui mediu educațional adaptat generației actuale.

5. Profesorul – facilitator al luminii cunoașterii

Cadrul didactic nu mai este doar un furnizor de informații, ci un facilitator al învățării. Prin empatie, creativitate și deschidere către nou, profesorul poate transforma fiecare lecție într-o experiență memorabilă.

În activitatea didactică, este esențial:

- să se creeze un climat pozitiv și motivant;
- să se încurajeze exprimarea liberă a ideilor;
- să se valorifice diversitatea elevilor.

Profesorul devine astfel „generatorul de lumină”, ghidând elevii spre descoperirea propriului potențial.

6. Concluzii

Conceptul de „lumină și renaștere în educație” capătă valențe profunde în învățământul primar, unde fiecare experiență de învățare contribuie la formarea personalității elevului. Integrarea dimensiunilor culturale, artistice și pedagogice moderne conduce la un act educațional autentic, centrat pe nevoile copilului.

Educația nu este doar transmitere de cunoștințe, ci un proces de transformare, în care elevul descoperă lumea și pe sine. Prin metode inovatoare și o abordare interdisciplinară, școala devine un spațiu al luminii, al creativității și al renașterii continue.

LUMINA CARE CREȘTE ÎN NOI: RENĂȘTERE ȘI CONEXIUNE LA VÂRSTE FRAGEDE

Spulber Roxana-Elena

Școala Gimnazială Prejmer (Structura G.P.P Prejmer)

„Când lumina frumuseții atinge aspectul vizibil al omului, ea se exprimă prin eleganță. Când se reflectă în acțiunile tale, este curtoazie. Când vă pătrunde emoțiile și sentimentele, se manifestă ca bunătate a inimii și când luminează ideile, frumusețea este înțelepciune.”

— Miguel Angel Padilla Moreno

Introducere

În primii ani de viață, copiii descoperă lumea prin relații, emoții și experiențe simple, dar profunde. În acest context, concepte precum lumina și renașterea capătă valențe simbolice valoroase, devenind instrumente importante prin care educația timpurie poate cultiva colaborarea, conexiunea și sentimentul de apartenență. Dincolo de semnificațiile culturale, lumina devine o metaforă a apropierei dintre oameni, iar renașterea reflectă capacitatea copiilor de a crește, de a se transforma și de a începe din nou.

Fundamentare teoretică

Putem observa cu ușurință o permanentă schimbare a culturii, deseori prin contactul cu alte culturi. În prezent, contactul cultural a fost intensificat de tehnologie și servicii digitale. Cercetările din domeniul educației arată că învățarea autentică apare în contexte relaționale sigure. Copiii au nevoie să se simtă văzuți, auziți și acceptați pentru a putea explora și învăța. Copiii ascultă și imită totul. Modul de adresare, cuvintele folosite în prezența copiilor sunt deosebit de importante și pot influența percepția copilului asupra colegilor cât și despre sine.

A.T. Jersild atrăgea atenția că: „Impresiile din copilărie au mare importanță în modelarea perspectivei noastre de viață” și remarcă faptul că amintirile din copilărie sunt o legătură prețioasă între trecut și prezent (Jersild, 1963, p.p 4-5). Trăgând o concluzie a acestor remarci, putem spune că felul de a fi, de a se comporta, a simți, a gândi, sintetizează și propria istorie.

Lumina ca simbol universal al conexiunii

În ce măsură putem vorbi despre lumină în cadrul educației timpurii? În multe culturi, lumina este asociată cu binele, căldura și apropierea, cu frumusețea perfectă provenită din natură, alteori cu caracter divin. Fie că le vorbim preșcolarilor despre lumina soarelui sau despre flacăra unei lumânări, aceasta creează spații de siguranță și comuniune. În grădiniță, aceste simboluri pot fi transpuse în experiențe educaționale care facilitează interacțiunea și cooperarea. Copilul poate asocia lumina cu o trăire: zâmbetele colegilor, bucuria jocului, încurajările educatoarei. Astfel, cadrul interacțional al grădiniței, se dovedește, a fi propice pentru conexiunile timpurii ce se construiesc prin stări emoționale care dau sens relațiilor.

Renașterea- procesul natural al dezvoltării

În sens simbolic, renașterea, reflectă ideea de nou început. În natură, acest proces este asociat cu anotimpul primăvara, când natura revine la viață. În grădiniță, renașterea poate fi

asociată cu: învățarea unui lucru nou, cu o reușită, în depășirea unei dificultăți, sau refacerea unei relații după un „conflict”. Educația timpurie are rolul de a valorifica aceste momente, oferind copiilor siguranța de a greși și de a încerca din nou. Prin urmare, renașterea devine o experiență interioară, asociată cu încrederea și curajul de a depăși obstacole și de a merge mai departe.

Conexiunea se construiește prin:

- Interacțiuni calde;
- Activități de grup care încurajează cooperarea și socializarea;
- Valorizarea emoțiilor;
- Rutine zilnice care creează stabilitate și predictibilitate.

Educatoarea este un mediator al relațiilor și al experiențelor de învățare în grădiniță. Copiii imită tonul, cuvintele și atitudinea educatoarei. „Lumina” pe care o oferă nu este doar cognitivă, ci și emoțională. Copiii văd și aud. Cuvintele educatoarei trebuie să fie amabile, dătătoare de speranță, binevoitoare, pline de sens și să netezească drumul spre succes al copilului.

Concluzie

În esență, educația timpurie înseamnă mai mult decât transmiterea de cunoștințe- este un proces de formare a unor oameni capabili să lumineze lumea din jurul lor. „Lumina care crește în noi” nu este doar o metaforă, ci o realitate a relațiilor construite în educația timpurie. În mâinile copiilor, fiecare gest devine o lumină și fiecare zi devine o oportunitate de renaștere. Astfel, „lumina care crește în noi”, devine fundamentul unei dezvoltări armonioase, în care conexiunea și renașterea se împletesc firesc.

Bibliografie:

Clipa, O., (coord.) (2025). *Repere psihologice și pedagogice în educația timpurie. Reflecții și aplicații*. București: Editura Trei.

Crețu, T., (2016). *Psihologia vârstelor*. Iași: Polirom.

Eliade, M. (1957). *The Sacred and the Profane*. New York: Harcourt, Brace & World

Jersild, A.T. (1963). *Child Psychology*. Londra: Sample Press.

Olds, W.S., Papalia, E.D., Feldman, D.R. (2010). *Dezvoltarea umană*. București: Editura Trei.

Terebush, C., (2020). *Educația integrată a preșcolarilor. Cum să le stimulăm mințile aflate în dezvoltare*. Foroiu, C., (trad.), București: Editura Trei.

*** Ministerul Educației Naționale București. *Curriculum pentru educația timpurie 2019*, Anexă la ordinul Ministrului Educației Naționale nr. 4.694/2.08.2019.

Sursă web:

Forța și valoarea luminii în renaștere (2023). https://epochtimes-romania.com/news/forta-si-valoarea-luminii-in-renastere---343623#google_vignette

PRIN LUMINĂ SPRE DEZVOLTARE

Nume Prenume: Stanciu Bianca-Gabriela

Instituția: Școala Gimnazială Golești

Fundamentare teoretică

Conceptul de „lumină” în educație este profund simbolic, fiind asociat cu ideea de cunoaștere, claritate, adevăr și dezvoltare interioară. În învățământul preșcolar, această lumină capătă valențe formative esențiale, deoarece copilul se află într-o etapă în care descoperirea lumii se realizează prin experiențe directe, prin joc și prin interacțiune emoțională. „Renașterea”, pe de altă parte, sugerează procesul continuu de transformare, de creștere și de reînnoire, atât la nivel individual, cât și la nivel educațional. Îmbinarea acestor două concepte conturează o viziune educațională centrată pe evoluția armonioasă a copilului.

Din perspectivă culturală, educația timpurie valorifică simbolurile și tradițiile care transmit ideea de lumină și renaștere. În cultura populară, lumina este frecvent asociată cu binele, cu puritatea și cu speranța, fiind prezentă în basme, colinde, obiceiuri și sărbători. Copilul intră în contact cu aceste simboluri prin povești, cântece și activități tematice, care contribuie la formarea identității sale culturale. De exemplu, anotimpul primăvara este adesea perceput ca un simbol al renașterii naturii, oferind un cadru ideal pentru activități educative integrate.

Perspectiva artistică pune accent pe rolul luminii ca element de expresie și creativitate. În activitățile plastice, copiii experimentează culorile, contrastul dintre lumină și umbră și diferitele nuanțe care redau emoții și stări. Muzica și mișcarea contribuie, de asemenea, la dezvoltarea sensibilității artistice, iar jocurile de rol sau dramatizările permit exprimarea simbolică a ideilor de transformare și descoperire. Astfel, arta devine un mijloc prin care copilul explorează lumea și se exprimă liber.

Din perspectivă pedagogică, lumina reprezintă ghidarea oferită de cadrul didactic, iar renașterea reflectă progresul copilului în procesul de învățare. Educația modernă pune accent pe metode interactive, centrate pe copil, care încurajează explorarea, curiozitatea și autonomia. Educatorul nu mai este doar un furnizor de informații, ci un facilitator al învățării, care creează contexte în care copilul poate descoperi, experimenta și înțelege. În acest sens, mediul educațional devine un spațiu al luminii, al siguranței și al dezvoltării continue.

Partea practică

Aplicarea conceptelor de lumină și renaștere în activitățile din învățământul preșcolar presupune utilizarea unor strategii didactice variate, adaptate nivelului de vârstă și intereselor copiilor. Activitățile tematice oferă oportunități excelente de integrare a acestor concepte, mai ales în cadrul unor proiecte educaționale dedicate anotimpurilor, naturii sau valorilor umane.

Un exemplu relevant este tema „Primăvara – renașterea naturii”, în cadrul căreia copiii pot observa schimbările din mediul înconjurător: înflorirea plantelor, revenirea păsărilor sau creșterea

temperaturilor. Aceste observații pot fi completate de activități practice, precum plantarea semințelor sau îngrijirea unor plante, oferindu-le copiilor experiențe directe de învățare. Astfel, ideea de renaștere devine concretă și ușor de înțeles.

Jocurile de lumină și umbră reprezintă o altă modalitate eficientă de explorare. Utilizarea lanternelor, a surselor de lumină artificială sau a proiecțiilor permite copiilor să observe cum se formează umbrele, cum se modifică acestea și cum poate fi influențată percepția vizuală. Aceste activități stimulează curiozitatea și gândirea științifică, fiind în același timp atractive și ludice.

Activitățile artistice pot include pictura cu teme inspirate din natură, realizarea de colaje sau modelajul. Copiii pot fi încurajați să folosească culori luminoase pentru a reda ideea de viață și energie, sau să creeze lucrări care ilustrează transformarea, cum ar fi trecerea de la iarnă la primăvară. Muzica și dansul pot completa aceste activități, prin interpretarea unor cântece despre lumină, soare sau natură.

Un alt exemplu de activitate practică este amenajarea unui „colț al luminii” în sala de grupă. Acesta poate include obiecte care reflectă sau emit lumină, precum oglinzi, materiale transparente sau surse de lumină sigure. Copiii pot experimenta liber, observând efectele și discutând despre descoperirile lor. Acest tip de activitate dezvoltă atât competențele cognitive, cât și pe cele sociale, prin colaborare și comunicare.

De asemenea, poveștile și dramatizările joacă un rol important în transmiterea simbolică a conceptelor. Personajele care aduc lumină sau care trec prin transformări pot deveni modele pentru copii, ajutându-i să înțeleagă valori precum bunătatea, curajul sau perseverența. Implicarea activă în aceste activități stimulează imaginația și exprimarea emoțională.

Concluzii

Integrarea conceptelor de lumină și renaștere în educația preșcolară contribuie la dezvoltarea holistică a copilului, abordând simultan dimensiunile cognitive, emoționale, sociale și artistice. Aceste concepte oferă un cadru simbolic bogat, care facilitează înțelegerea lumii și dezvoltarea unor valori pozitive.

Abordarea interdisciplinară este esențială în acest context, deoarece permite îmbinarea elementelor culturale, artistice și pedagogice într-un mod coerent și atractiv. Activitățile propuse nu doar transmit informații, ci creează experiențe semnificative, care rămân în memoria copilului și contribuie la formarea personalității sale.

Rolul educatorului este fundamental, acesta fiind cel care creează mediul propice pentru învățare și dezvoltare. Prin empatie, creativitate și profesionalism, cadrul didactic devine un ghid al copilului în procesul de descoperire, oferindu-i „lumina” necesară pentru a evolua. În același timp, educatorul trebuie să fie deschis la schimbare și adaptare, reflectând el însuși ideea de renaștere continuă.

În concluzie, educația timpurie trebuie să fie un spațiu al luminii și al transformării, în care fiecare copil este încurajat să exploreze, să creeze și să se dezvolte în ritmul propriu. Prin valorificarea

acestor concepte, procesul educațional devine mai profund, mai relevant și mai adaptat nevoilor copilului contemporan.

Bibliografie

Cucoș, C., „Pedagogie”, Editura Polirom, 2014, Iași, p. 45.

Ionescu, M., „Didactica modernă”, Editura Dacia, 2003, Cluj-Napoca, p. 78.

Stan, L., „Educația timpurie și dezvoltarea copilului”, Editura Aramis, 2019, București, p. 102.

Cultivating Intercultural Competence in Early English Language Education: Strategies for Building Cultural Bridges

Prof. Stancu Priciu Daniela
Liceul Teologic Adventist Craiova

Introduction

In the context of increasing globalization and mobility, early foreign language education has evolved beyond the acquisition of linguistic competence to include the development of intercultural awareness. English, as a global lingua franca, plays a particularly significant role in shaping children's access to diverse cultures and perspectives. Consequently, teaching English to young learners requires an integrated approach in which language and culture are treated as inseparable components of communication. Developing cultural bridges in the classroom can foster empathy, tolerance, and global citizenship from an early age.

Theoretical Framework: Intercultural Communicative Competence

The concept of **Intercultural Communicative Competence (ICC)**, most notably developed by Michael Byram (1997), provides a foundational framework for understanding the relationship between language learning and culture. ICC encompasses not only linguistic skills but also attitudes (openness and curiosity), knowledge (of social groups and practices), and skills of interpreting and relating cultural phenomena.

Kramsch (1993) further emphasizes that language is a “symbolic system” that both reflects and constructs cultural reality. From this perspective, teaching English without its cultural context results in incomplete communicative competence. These theoretical models highlight the necessity of embedding cultural learning into language instruction, particularly in formative educational stages.

Empirical Evidence and Regional Perspectives

Recent studies continue to confirm the benefits of integrating culture into language teaching. Li (2023) demonstrates that incorporating cultural content in EFL classrooms significantly enhances learners' engagement and communicative confidence. Similarly, Belli (2018) found that students exposed to cultural materials developed more positive attitudes toward both the target language and its speakers.

In Eastern European contexts, including Romania, there is growing emphasis on intercultural education within language curricula. According to studies on EFL practices in the region, integrating local culture alongside English-speaking cultures helps learners establish meaningful connections between their own identity and the global context (Lăzăr, 2019). This dual perspective prevents cultural alienation and encourages balanced intercultural awareness.

Moreover, research conducted in multilingual European classrooms (Council of Europe, 2020) supports the idea that intercultural competence should be a core objective of language education,

aligning with the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR), which emphasizes mediation and intercultural skills.

Pedagogical Strategies for Building Cultural Bridges

To operationalize these theoretical insights, educators can adopt several effective strategies:

1. Integration of Authentic Materials

Authentic resources such as children's literature, songs, films, and digital media expose learners to real-life language use and cultural contexts. Literary texts, in particular, provide narratives that convey cultural values and social norms, making them especially suitable for young learners.

2. Comparative Cultural Approaches

Encouraging children to compare their own cultural practices with those of English-speaking communities promotes critical thinking and self-awareness. For instance, analyzing similarities and differences in celebrations, school routines, or family traditions helps learners contextualize new knowledge.

3. Experiential and Interactive Learning

Role-playing, simulations, and project-based learning create opportunities for children to engage actively with cultural scenarios. Activities such as “virtual travel” projects or classroom simulations of real-life situations (e.g., shopping, dining) allow learners to practice language in culturally meaningful ways.

4. Intercultural Communication Opportunities

Digital tools now enable connections between classrooms across countries. Pen-pal programs, video exchanges, and collaborative online projects provide authentic intercultural interaction, fostering both linguistic and social competence.

5. Inclusion of Local Culture

An effective intercultural approach does not prioritize one culture over another. Instead, it encourages learners to reflect on their own cultural identity while exploring others. This is particularly important in contexts like Romania, where integrating national traditions into English lessons can strengthen students' sense of identity while promoting openness.

Challenges in Implementation

Despite its recognized importance, integrating culture into language teaching presents several challenges. Teachers may lack adequate training in intercultural pedagogy, and textbooks often provide limited or stereotypical cultural representations. Additionally, time constraints and exam-oriented curricula can restrict opportunities for deeper cultural exploration.

Another significant concern is the risk of reinforcing stereotypes. Educators must therefore present culture as dynamic and diverse, avoiding oversimplified representations of English-speaking communities.

Conclusion

Building cultural bridges in early English language education is essential for preparing children to function effectively in a globalized world. By integrating cultural content with linguistic instruction, educators can promote intercultural communicative competence, empathy, and critical awareness. The combination of theoretical frameworks, empirical evidence, and practical strategies demonstrates that language teaching is most effective when it embraces culture as a central component. Ultimately, fostering intercultural understanding in young learners contributes not only to their academic success but also to their development as responsible global citizens.

References

- Belli, S. A. (2018). *A study on ELT students' cultural awareness and attitudes towards incorporation of target culture into language instruction*. Journal of Language and Linguistic Studies.
- Byram, M. (1997). *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*. Multilingual Matters.
- Council of Europe. (2020). *Common European Framework of Reference for Languages: Companion Volume*.
- Kramsch, C. (1993). *Context and Culture in Language Teaching*. Oxford University Press.
- Lăzăr, I. (2019). *Developing intercultural competence in Romanian EFL classrooms*. European Journal of Language Policy.
- Li, M. (2023). *Fostering cultural awareness in EFL classrooms: Pedagogical values and implementation approaches*. Literature, Language and Cultural Studies.
- Suweni, D., Ruswanto, B., & Hawanti, S. (2021). *The importance of culture recognition in teaching English*. Khazanah Pendidikan.
- Tiurikova, I. (2021). *Intercultural competence in language education: Bridging theory and practice*. Intercultural Communication Education.

LIMITE ȘI PROVOCĂRI ALE UTILIZĂRII TEHNOLOGIILOR DIGITALE ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

Școala Gimnazială Podgoria-Structură G.P.P. Podgoria
Profesor pentru educație timpurie ȘTEFAN GABRIELA

Societatea contemporană este caracterizată de o dezvoltare accelerată a tehnologiilor digitale, care influențează profund toate domeniile vieții, inclusiv educația. În acest context, integrarea tehnologiilor digitale în educația timpurie a devenit o necesitate, dar și o provocare majoră pentru cadrele didactice și sistemul educațional

Educația timpurie reprezintă etapa fundamentală în dezvoltarea copilului, în care se formează bazele cognitive, emoționale și sociale. Introducerea tehnologiei în acest context poate avea efecte benefice, însă utilizarea neadecvată sau excesivă poate genera riscuri semnificative.

Studiile recente evidențiază faptul că tehnologia poate sprijini dezvoltarea cognitivă și învățarea interactivă, dar necesită o utilizare atentă și adaptată particularităților de vârstă .

Tehnologiile digitale includ o gamă variată de instrumente, precum tablete, aplicații educaționale, platforme online, jocuri interactive și resurse multimedia, toate având un rol tot mai important în educația timpurie. În acest context, utilizarea lor contribuie la stimularea învățării interactive, la dezvoltarea abilităților cognitive, la facilitarea comunicării și la diversificarea metodelor didactice, oferind copiilor experiențe de învățare mai atractive și mai adaptate nevoilor lor.

Integrarea tehnologiei în educația timpurie presupune însă o adaptare atentă a conținuturilor și strategiilor didactice la nivelul de dezvoltare al copilului. Modelele educaționale moderne, precum blended-learning, evidențiază o orientare clară către învățarea centrată pe copil și către utilizarea echilibrată a resurselor digitale în procesul instructiv-educativ.

Tehnologia digitală poate avea un impact pozitiv asupra dezvoltării copilului, contribuind la formarea gândirii logice, la stimularea creativității, la creșterea motivației pentru învățare și la facilitarea accesului rapid la informații. De exemplu, jocurile educaționale pot îmbunătăți capacitatea copiilor de a rezolva probleme și de a gândi logic, atunci când sunt utilizate în mod adecvat.

Cu toate acestea, beneficiile tehnologiei sunt condiționate de o utilizare responsabilă și de implicarea activă a educatorului. Copiii de vârstă preșcolară învață în principal prin experiență

directă, joc și interacțiune socială, iar utilizarea excesivă a tehnologiei poate limita aceste oportunități esențiale pentru dezvoltarea lor.

Specialiștii atrag atenția asupra faptului că expunerea prelungită la ecrane poate afecta dezvoltarea cognitivă și capacitatea de concentrare a copiilor. De asemenea, există riscul dezvoltării unei dependențe de dispozitive digitale, copiii putând deveni atrași excesiv de stimuli vizuali și auditivi, ceea ce poate duce la scăderea interesului pentru activități tradiționale, dificultăți de concentrare și comportamente impulsive.

Expunerea îndelungată la ecrane poate avea și efecte negative asupra sănătății fizice, precum oboseala oculară, tulburările de somn și sedentarismul, aspecte deosebit de importante în educația timpurie, unde dezvoltarea fizică joacă un rol esențial. În plus, utilizarea excesivă a tehnologiei poate reduce interacțiunile directe dintre copii, afectând dezvoltarea competențelor sociale și emoționale, care se bazează pe relații, empatie și comunicare reală.

Un alt aspect important îl reprezintă calitatea resurselor digitale utilizate. Nu toate aplicațiile sau platformele sunt adecvate din punct de vedere pedagogic, existând riscul folosirii unor materiale superficiale, nepotrivite vârstei sau lipsite de fundament științific. În unele cazuri, produsele educaționale promovate comercial nu sunt validate științific, ceea ce poate afecta calitatea actului educațional.

Integrarea eficientă a tehnologiei depinde în mare măsură de nivelul de pregătire al educatorilor. Aceștia trebuie să dețină competențe digitale, competențe pedagogice solide și capacitatea de a selecta resurse adecvate, iar programele de formare continuă subliniază necesitatea dezvoltării acestor abilități în educația timpurie.

De asemenea, accesul inegal la tehnologie reprezintă o problemă semnificativă, mai ales în contextul în care nu toate grădinițele dispun de echipamente digitale, conexiune la internet sau resurse educaționale adecvate, ceea ce generează inegalități în procesul educațional.

Utilizarea tehnologiei implică și riscuri legate de protecția datelor personale, respectarea drepturilor de autor și siguranța online. Conceptul de „dataficare” a educației evidențiază colectarea și utilizarea datelor despre copii, ridicând probleme etice importante care trebuie gestionate cu responsabilitate.

Integrarea tehnologiei în educația timpurie nu se rezumă la introducerea dispozitivelor digitale, ci presupune proiectarea atentă a activităților, integrarea pedagogică a resurselor și evaluarea impactului acestora asupra dezvoltării copilului. O provocare majoră este menținerea

unui echilibru între activitățile digitale, jocul liber și interacțiunea directă, specialiștii recomandând o utilizare moderată și echilibrată.

Impactul tehnologiei asupra dezvoltării copilului este complex. Dezvoltarea cognitivă poate fi stimulată prin aplicații interactive, dar poate fi afectată de utilizarea excesivă. Dezvoltarea emoțională poate fi susținută de resurse educaționale adecvate, dar poate suferi în lipsa interacțiunilor reale. În ceea ce privește dezvoltarea socială, aceasta depinde în mare măsură de interacțiunile directe, care pot fi diminuate în mediul digital.

Rolul educatorului este esențial în utilizarea tehnologiei, acesta fiind responsabil de selectarea resurselor digitale, ghidarea copiilor în utilizarea acestora și menținerea unui echilibru între diferitele tipuri de activități. Tehnologia trebuie să rămână un instrument în slujba educației, nu un scop în sine.

Pentru o utilizare eficientă a tehnologiei în educația timpurie, se recomandă limitarea timpului petrecut în fața ecranelor, utilizarea aplicațiilor educaționale validate, implicarea activă a educatorului și combinarea activităților digitale cu cele tradiționale.

În concluzie, tehnologiile digitale reprezintă o oportunitate importantă pentru modernizarea educației timpurii, însă utilizarea acestora implică atât beneficii, cât și limite și provocări. Este esențial ca integrarea lor să fie realizată într-un mod responsabil, echilibrat și adaptat vârstei copilului, pentru a asigura o dezvoltare armonioasă și o educație de calitate.

Bibliografie

1. Buzilă, A. (2020). *Provocări și oportunități în educația timpurie în era digitală*, p. 15–28.
2. Popescu, M., Ionescu, A. (2021). *Impactul tehnologiilor digitale în educația modernă*, Editura Universitară, București, p. 45–67.
3. Iancu, A. (2022). *Influența tehnologiilor digitale asupra copiilor 3–6 ani*, p. 30–52.
4. Moraru, M. (2026). *Educația în contextul transformărilor digitale*, Revista „Luceafărul”, nr. X, p. 12–20.
5. Munteanu, M. (2025). *Gestionarea activităților preșcolare în era digitală*, Revista iTeach, p. 22–35.
6. Bîzdoacă, A. M. (2025). *Educația timpurie în era digitală*, Revista iTeach, p. 10–18.
7. ***Pedagogie digitală***, Universitatea din București, curs universitar, p. 50–75.

Lumina și renașterea în educația timpurie -Tradiție, creativitate și devenire formativă-

***Profesor Educație timpurie STOICA RAMONA-ELENA
Grădinița cu P.P. Nr. 23, Ploiești, Prahova***

Educația timpurie constituie fundamentul devenirii umane, etapa în care copilul își construiește primele structuri de gândire, primele repere afective și primele modalități de raportare la lume. În această perioadă esențială, procesul educațional poate fi interpretat prin metafora luminii și a renașterii, două dimensiuni simbolice care exprimă atât continuitatea tradiției, cât și deschiderea către creativitate și inovație. Lumina sugerează cunoaștere, claritate și orientare în realitate, în timp ce renașterea exprimă transformarea continuă, capacitatea copilului de a se adapta, de a se reconstrui și de a-și redefini experiențele prin interacțiunea cu mediul educațional.

Din perspectivă culturală, educația timpurie reprezintă spațiul în care tradiția devine prima formă de contact a copilului cu identitatea colectivă. Tradiția nu este percepută ca un ansamblu rigid de informații, ci ca un univers viu, accesibil și semnificativ, transmis prin povești, basme, legende, cântece, jocuri populare și obiceiuri specifice comunității. Prin aceste experiențe, copilul își construiește primele repere morale și sociale și începe să înțeleagă apartenența sa la un context cultural mai larg. Lumina educației, din această perspectivă, se manifestă ca deschidere către sensurile profunde ale culturii, ca inițiere în valorile fundamentale ale conviețuirii umane.

În același timp, renașterea se exprimă prin modul în care copilul interiorizează și reconfigurează elementele tradiționale. Fiecare poveste ascultată nu rămâne la nivelul reproducerii, ci este transformată prin imaginație în scenarii noi de joc și explorare. Fiecare simbol cultural devine o resursă pentru creativitate, iar fiecare experiență educațională contribuie la construirea unei înțelegeri personale asupra lumii. Astfel, tradiția nu este doar transmisă, ci reînviată permanent prin filtrul sensibilității copilului, ceea ce conferă educației timpurii un caracter dinamic și viu.

Dimensiunea creativă a educației timpurii reprezintă elementul central care transformă tradiția în experiență personalizată și semnificativă. Creativitatea copilului se manifestă în mod natural prin joc, care constituie forma fundamentală de învățare în primii ani de viață. Prin joc, copilul experimentează, combină, reinventează și reorganizează realitatea, dezvoltându-și atât gândirea, cât și exprimarea emoțională. Activitățile artistice precum desenul, pictura, modelajul, muzica, dansul și teatrul oferă contexte privilegiate de exprimare, în care copilul își proiectează trăirile interioare și își dezvoltă capacitatea de simbolizare.

Lumina, în acest context, se regăsește în bucuria descoperirii și în actul creației, în momentul în care copilul transformă ideile și emoțiile în forme vizibile sau audibile. Renașterea artistică apare de fiecare dată când copilul își depășește propriile limite expresive, când reușește să găsească soluții noi de reprezentare și când își restructurează modul de percepere a realității prin intermediul artei. Astfel, creativitatea devine nu doar o competență, ci un proces continuu de reconstrucție a sinelui.

Din perspectivă pedagogică, educația timpurie contemporană se fundamentează pe paradigma învățării centrate pe copil, în care acesta este considerat subiect activ al propriei formări. Educatorul nu mai este doar un transmițător de informații, ci un facilitator al învățării, un mediator între copil și mediul educațional. Lumina pedagogică se reflectă în capacitatea educatorului de a crea contexte de învățare semnificative, în care curiozitatea naturală a copilului este valorificată și orientată către descoperire.

Renașterea pedagogică constă în adaptabilitatea continuă a procesului educațional la nevoile individuale ale copilului, în flexibilitatea strategiilor didactice și în promovarea unei

abordări holistice asupra dezvoltării. Învățarea prin joc, explorarea activă, colaborarea și experiențele multisenzoriale devin instrumente esențiale în construirea unei educații relevante și eficiente.

Un rol esențial în această dinamică îl are mediul educațional, care trebuie să fie securizant, stimulat și flexibil. Spațiul educațional nu este doar un cadru fizic, ci un mediu relațional și simbolic, în care copilul își construiește experiențele de învățare. Organizarea acestuia trebuie să permită explorarea liberă, interacțiunea socială și exprimarea creativă. În același timp, climatul emoțional bazat pe încredere, respect și empatie susține dezvoltarea armonioasă a copilului și facilitează învățarea autentică.

De asemenea, parteneriatul cu familia reprezintă un pilon fundamental al educației timpurii. Familia constituie primul mediu de transmitere a valorilor culturale și primul spațiu de socializare al copilului. Continuitatea dintre mediul familial și cel educațional asigură coerența experiențelor de învățare și contribuie la stabilitatea emoțională a copilului. Atunci când aceste două medii acționează complementar, procesul educațional devine mai profund și mai eficient.

Integrarea dimensiunilor culturală, artistică și pedagogică evidențiază complexitatea educației timpurii ca proces de formare globală a copilului. Tradiția oferă fundamentul identitar și reperele de orientare, în timp ce creativitatea deschide perspective noi de explorare și exprimare. Lumina și renașterea devin astfel metafore ale unui proces educațional continuu, în care copilul se află într-o permanentă devenire.

În concluzie, educația timpurie, privită prin prisma luminii și renașterii, a tradiției și creativității, se conturează ca un proces profund formativ și integrator. Ea nu reprezintă doar o etapă pregătitoare, ci un spațiu esențial al construirii ființei umane. Prin împletirea valorilor culturale cu expresia creativă și prin susținerea unui demers pedagogic flexibil și centrat pe copil, educația timpurie devine un act continuu de iluminare și reînnoire a potențialului uman.

Bibliografie:

- Cucoș, C., *Pedagogie*, Iași, Editura Polirom, 2002, pag. 45–78;
- Vrașmaș, E., *Educația timpurie*, București, Editura Aramis, 2014, pag. 23–56;
- Păun, E., Potolea, D. (coord.), *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Iași, Editura Polirom, 2002, pag. 101–135;
- Cristea, S., *Fundamentele pedagogiei*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2010, pag. 30–60;
- Ministerul Educației, *Curriculum pentru educație timpurie*, București, Editura Ministerului Educației, 2019, pag. 10–40.

EDUCAȚIA-SCÂNTEIA CARE APRINDE VIITORUL

Stoica Viorica, Grădinița cu P.P. Nr.9

Educația a fost adesea comparată cu lumina, deoarece, asemenea razelor soarelui care alungă întunericul, ea înlătură ignoranța și deschide drumul către cunoaștere. Lumina simbolizează claritate, adevăr și speranță, iar renașterea sugerează transformare, evoluție și reînnoire.

În context educațional, aceste două concepte se împletesc armonios, oferind o imagine a unui proces continuu de descoperire și formare a personalității. Educația nu este doar o acumulare de informații, ci o experiență complexă care modelează gândirea, sensibilitatea și caracterul individului. Prin perspective culturale, artistice și pedagogice, educația devine o forță capabilă să inspire, să unească și să creeze o societate mai echilibrată și mai conștientă.

Din perspectivă culturală, educația este temelia identității umane. Cultura reprezintă memoria unei comunități, o moștenire formată din valori, tradiții, credințe și creații artistice care dau sens existenței colective. Prin educație, aceste valori sunt transmise din generație în generație, asigurând continuitatea și stabilitatea unei societăți. În același timp, educația culturală încurajează respectul pentru diversitate și dialogul între culturi diferite. Într-o lume globalizată, în care oamenii interacționează din ce în ce mai mult, înțelegerea altor culturi devine o formă de lumină care previne conflictele și promovează armonia.

Renașterea culturală în educație presupune redescoperirea patrimoniului cultural și valorificarea lui în mod creativ. Tradițiile, literatura, obiceiurile și limba maternă sunt elemente esențiale care contribuie la formarea identității personale. Atunci când elevii învață despre trecutul lor cultural, ei devin mai conștienți de rădăcinile lor și mai responsabili față de viitor. Cultura nu este doar o colecție de fapte istorice, ci o sursă de inspirație care stimulează imaginația și creativitatea. Astfel, educația culturală devine o punte între trecut și prezent, între tradiție și modernitate.

Perspectiva artistică aduce o dimensiune emoțională și creativă în procesul educațional. Arta este una dintre cele mai luminoase forme de exprimare umană, deoarece permite transmiterea ideilor și sentimentelor într-un mod sensibil și profund. Muzica, pictura, teatrul, dansul sau literatura nu sunt doar discipline școlare, ci modalități prin care elevii își descoperă propria voce

interioară. Prin activități artistice, elevii își dezvoltă imaginația, sensibilitatea și capacitatea de a observa frumusețea din jur.

În plus, arta contribuie la dezvoltarea empatiei și a capacității de a înțelege emoțiile celorlalți. Un spectacol de teatru sau o lucrare artistică poate transmite mesaje puternice despre viață, relații și valori umane. În acest sens, arta devine o formă de lumină interioară care îi ajută pe elevi să se exprime liber și să își construiască identitatea. Integrarea artei în educație contribuie la formarea unor persoane creative, sensibile și deschise către nou. De asemenea, activitățile artistice stimulează colaborarea și spiritul de echipă, deoarece multe forme de artă implică lucrul în grup și comunicarea eficientă.

Din perspectivă pedagogică, renașterea educației presupune adaptarea permanentă la nevoile elevilor și la cerințele societății moderne. Metodele tradiționale de predare, bazate exclusiv pe memorare, sunt treptat înlocuite cu metode interactive care stimulează gândirea critică și creativitatea. Profesorul devine un facilitator al învățării, un ghid care inspiră și motivează elevii să descopere singuri răspunsurile la întrebările lor. În acest proces, tehnologia joacă un rol important, oferind acces rapid la informații și posibilități variate de explorare.

Educația modernă pune accent pe învățarea activă, colaborativă și interdisciplinară. Elevii sunt încurajați să pună întrebări, să analizeze informațiile și să găsească soluții la probleme reale. Această abordare transformă învățarea într-o experiență dinamică și relevantă pentru viața de zi cu zi. Renașterea pedagogică nu înseamnă abandonarea tradiției, ci îmbinarea valorilor clasice cu metodele moderne. Respectul față de cunoaștere, disciplina și responsabilitatea rămân elemente fundamentale, dar sunt completate de flexibilitate, creativitate și empatie.

Un alt aspect important al luminii educației este dimensiunea morală și civică. Educația nu se limitează la transmiterea de cunoștințe, ci contribuie la formarea caracterului și a valorilor etice. Prin educație, elevii învață despre respect, toleranță, responsabilitate și solidaritate. Aceste valori sunt esențiale pentru dezvoltarea unei societăți echilibrate și armonioase. Renașterea educațională presupune cultivarea unei conștiințe morale puternice, care să îi ajute pe tineri să facă alegeri corecte și să contribuie la binele comun.

De asemenea, educația joacă un rol esențial în dezvoltarea spiritului critic și a capacității de adaptare la schimbare. Într-o lume în care tehnologia evoluează rapid și informațiile se multiplică, elevii trebuie să învețe să selecteze informațiile relevante și să le utilizeze în mod

responsabil. Lumina educației devine astfel un instrument care îi ajută să navigheze prin complexitatea lumii moderne și să își construiască un viitor stabil.

Nu în ultimul rând, educația reprezintă o formă de renaștere personală. Fiecare etapă de învățare aduce noi perspective și oportunități de dezvoltare. Elevul devine treptat o persoană conștientă de propriile capacități și responsabilități. Prin educație, omul își descoperă pasiunile, își dezvoltă talentul și își construiește visurile. Lumina cunoașterii devine astfel o sursă de încredere și motivație.

În concluzie, lumina și renașterea în educație reprezintă simboluri ale evoluției continue și ale speranței într-un viitor mai bun. Prin cultură, artă și pedagogie, educația devine o forță care modelează nu doar mintea, ci și sufletul uman. Ea oferă direcție, sens și inspirație, contribuind la formarea unor generații capabile să construiască o societate bazată pe cunoaștere, respect și creativitate.

Într-o lume aflată într-o permanentă schimbare, educația rămâne cea mai puternică lumină care poate conduce omenirea spre progres, armonie și renaștere spirituală.

Bibliografie :

1. Constantin Cucos – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, pp. 15–28, 45–52.
2. Ioan Cerghit – *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, pp. 33–40, 72–79.
3. George Văideanu – *Educația la frontiera dintre milenii*, Editura Politică, București, pp. 12–20, 95–101.
4. Elena Joița – *Pedagogie și elemente de psihologia educației*, Editura Arves, Craiova, pp. 21–30, 60–68.
5. Vasile Pavelcu – *Psihologia educației*, Editura Didactică și Pedagogică, București, pp. 41–49, 88–94.

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

Nume și prenume: Ștotii Daniela Mariana
Unitatea de învățământ: Grădinița „Peștișorul de aur”

1. FUNDAMENTARE TEORETICĂ

Educația contemporană se află într-un proces continuu de transformare, influențat de dinamica socială, culturală și tehnologică. Conceptul de „lumină” în educație poate fi asociat cu ideea de cunoaștere, claritate și înțelegere, în timp ce „renașterea” sugerează reînnoirea practicilor pedagogice și redescoperirea valorilor culturale și artistice în procesul instructiv-educativ.

Din perspectivă pedagogică, educația modernă promovează învățarea centrată pe elev, dezvoltarea competențelor-cheie și integrarea dimensiunii artistice și culturale în actul didactic. Conform principiilor constructivismului, elevii își construiesc propriile cunoștințe prin explorare, colaborare și reflecție, ceea ce contribuie la o învățare profundă și durabilă.

De asemenea, educația artistică joacă un rol esențial în formarea personalității elevului, stimulând creativitatea, gândirea critică și sensibilitatea estetică. Integrarea artei în procesul educațional contribuie la dezvoltarea inteligenței emoționale și la înțelegerea diversității culturale.

2. PARTE PRACTICĂ – EXEMPLU DE BUNE PRACTICI

În cadrul activităților didactice desfășurate la clasă, am implementat un proiect educațional interdisciplinar intitulat „Lumina cunoașterii prin artă și cultură”. Scopul acestuia a fost valorificarea elementelor culturale și artistice în vederea creșterii motivației pentru învățare.

Activitățile au inclus:

- realizarea de postere tematice inspirate din opere literare studiate;
- dramatizări ale unor texte literare;
- realizarea de colaje și lucrări plastice care să reflecte teme culturale;
- dezbateri pe teme legate de valori culturale și educaționale.

Metodele utilizate au fost activ-participative: brainstorming, lucrul în echipă, învățarea prin proiect și reflecția individuală. Elevii au fost evaluați prin observare sistematică, portofoliu și autoevaluare.

Rezultatele au evidențiat o creștere a interesului pentru lectură, o implicare mai activă în activitățile de grup și dezvoltarea creativității și a spiritului de colaborare.

3. CONCLUZII

Integrarea dimensiunilor culturale și artistice în procesul educațional contribuie semnificativ la „renașterea” actului didactic, transformând lecția într-un spațiu al creativității și al descoperirii. Educația devine astfel un proces viu, dinamic, capabil să răspundă nevoilor actuale ale elevilor.

Prin utilizarea metodelor interactive și a proiectelor interdisciplinare, cadrul didactic facilitează o învățare autentică, centrată pe elev și pe dezvoltarea competențelor pentru viață.

4. BIBLIOGRAFIE

- Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006.
- Ionescu, Miron, Radu, Ioan, *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001.
- Cristea, Sorin, *Fundamentele științelor educației*, Editura Litera, București, 2010.
- Dewey, John, *Democrație și educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1992.

INCLUZIUNEA EDUCAȚIONALĂ – O FORMĂ DE RENĂȘTERE SOCIALĂ

Prof. Ionela Stroia, Școala Gimnazială nr.195

Prezenta lucrare analizează importanța educației incluzive în ciclul primar, evidențiind rolul acesteia în formarea unui mediu educațional echitabil. Sunt prezentate fundamente teoretice, strategii didactice aplicate și rezultatele obținute. Educația incluzivă este considerată un factor esențial în dezvoltarea unei societăți echitabile, bazate pe respect, toleranță și acceptarea diversității.

1. Fundamentare teoretică

Educația incluzivă este un concept important al pedagogiei moderne, axat pe ideea că fiecare copil are dreptul la o educație de calitate, indiferent de particularitățile sale individuale. Aceasta presupune integrarea tuturor elevilor în sistemul de învățământ de masă și adaptarea procesului educațional pentru a răspunde diversității nevoilor acestora.

Incluziunea vizează toate formele de diversitate: socială, culturală, lingvistică, economică sau cognitivă. Astfel, școala incluzivă devine un spațiu în care diferențele nu sunt marginalizate, ci sunt acceptate și valorificate.

Principiile educației incluzive sunt: egalitatea de șanse; participarea activă a tuturor elevilor în procesul de învățare; adaptarea curriculumului în funcție de nevoile elevilor; respectul pentru diversitate; colaborarea dintre cadrele didactice, familie și comunitate; importanța incluziunii în ciclul primar.

Ciclul primar reprezintă o etapă importantă în formarea personalității copilului. În această perioadă se dezvoltă competențele sociale, empatia, respectul față de ceilalți, sentimentul de apartenență.

2. Partea practică

Principiile incluziunii sunt aplicate în activitatea didactică prin utilizarea unor strategii adaptate diversității elevilor.

2.1 Strategii didactice incluzive

- Diferențierea sarcinilor de lucru: Profesorul adaptează gradul de dificultate al exercițiilor în funcție de capacitățile elevilor. Astfel, fiecare elev poate progresa în ritmul propriu;
- Adaptarea materialelor didactice : Materialele didactice pot fi simplificate, vizualizate sau diversificate astfel încât să răspundă diferitelor stiluri de învățare (vizual, auditiv, kinestezic);
- Utilizarea tehnologiei: Instrumentele digitale pot facilita accesul la informație și pot ajuta elevii cu dificultăți de învățare prin aplicații interactive și resurse adaptate;
- Utilizarea metodelor interactive moderne: Învățarea prin joc, brainstorming-ul, studiul de caz sau proiectele stimulează implicarea activă a tuturor elevilor și facilitează învățarea prin cooperare;
- Lucrul în echipe eterogene: Formarea grupurilor mixte îi ajută pe elevi să învețe unii de la alții, dezvoltând abilități sociale și de cooperare;

- Colaborarea cu familia: Parteneriatul școală-familie este important pentru susținerea progresului elevului. Comunicarea constantă ajută la identificarea nevoilor și la găsirea unor soluții educaționale eficiente.

2.2 Rezultatele aplicării strategiilor incluzive

Implementarea strategiilor incluzive generează rezultate semnificative: creșterea participării tuturor elevilor la activitățile școlare; reducerea abandonului și a marginalizării; dezvoltarea relațiilor de cooperare între elevi; îmbunătățirea climatului clasei, prin crearea unui mediu sigur și prietenos; creșterea stimei de sine a elevilor; dezvoltarea competențelor sociale și emoționale.

Elevii învață să accepte diferențele și să colaboreze, ceea ce contribuie la formarea unor viitori adulți responsabili și empatici.

3. Provocările educației incluzive

Implementarea educației incluzive în școli întâmpină și dificultăți: lipsa resurselor materiale; numărul mare de elevi în clasă; insuficienta pregătire a cadrelor didactice; rezistența la schimbare; implicarea redusă a familiei în unele cazuri. Pentru depășirea acestor obstacole sunt necesare politici educaționale coerente, formare continuă pentru profesori și sprijin instituțional.

4. Concluzii

Educația incluzivă este o necesitate socială și trebuie privită ca o oportunitate de dezvoltare pentru întreaga comunitate școlară. Aceasta contribuie la construirea unei societăți echitabile, în care fiecare individ are șansa de a se dezvolta armonios.

Școala incluzivă devine un spațiu al acceptării, al respectului și al colaborării. Prin promovarea incluziunii încă din ciclul primar se pun bazele unei generații mai tolerante, mai deschise, mai responsabile și mai bine pregătite pentru viața în societate.

În concluzie, incluziunea educațională poate fi considerată o „renaștere socială” pentru că transformă mentalități și pune bazele unei societăți fondate pe solidaritate și egalitate.

Bibliografie

UNESCO, Guidelines for Inclusion: Ensuring Access to Education for All, UNESCO Publishing, Paris, 2005, p. 25–40;

UNICEF, The State of the World's Children, New York, 2019, p. 90–110
Cucoș, Constantin, Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2014, p. 112–135;

Vrășmaș Traian, Învățământul integrat și/sau incluziv, Editura Aramis, București, 2004, p. 45–68;

Gherguț Alois, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași, 2006, p. 120–150.

Matematica – Limbajul universal al luminii: o paradigmă a renașterii interioare prin logică și rigoare

Șugă Simona-Elena, Școala Gimnazială “Nicolae Bălcescu” Ploiești

I. Fundamentare teoretică

În peisajul educațional contemporan, marcat de o dinamică accelerată și de o infuzie masivă de tehnologie, conceptul de „Lumină” transcende limitele fizicii optice, devenind o metaforă centrală pentru actul cunoașterii autentice. Matematica, departe de a fi o disciplină a abstractizării aride și a calculului redundant, constituie „lumina” care ordonează haosul informațional. O „Renaștere” în educația matematică nu presupune doar o simplă actualizare a programelor școlare, ci o reîntoarcere la esența umanistă a disciplinei: formarea unei minți capabile să discerne adevărul prin propria putere de raționament.

Din punct de vedere istoric și cultural, marii gânditori ai Renașterii europene, precum Leonardo da Vinci sau Luca Pacioli, nu vedeau nicio barieră între artă și matematică. Pentru aceștia, geometria era instrumentul prin care divinitatea și natura își manifestau perfecțiunea. În context pedagogic, acest lucru ne oferă o bază solidă pentru a redefini matematica ca pe o „știință a luminii”. Atunci când un elev parcurge etapele unei demonstrații, el nu face doar un exercițiu intelectual, ci parcurge un drum de la „umbră” (nedeterminarea ipotezei) la „lumină” (certitudinea concluziei).

Fundamentarea teoretică a prezentei lucrări se sprijină pe constructivismul pedagogic, care susține că învățarea autentică este un act de auto-iluminare. Profesorul nu mai este singura sursă de lumină din clasă, ci devine cel care facilitează accesul elevului la propriile resurse logice. Această abordare revitalizează spiritul critic și onestitatea intelectuală, valori fundamentale într-o lume în care „umbrele” dezinformării și ale gândirii superficiale sunt tot mai prezente.

II. Parte practică: strategii metodice pentru o pedagogie a clarității

Pentru a transpune aceste coordonate teoretice în realitatea sălii de clasă, am elaborat și aplicat un set de strategii didactice menite să provoace o „renaștere” a motivației elevilor pentru studiul matematicii, integrând elemente culturale și tehnici active de învățare.

1. Matematica „vie” prin metoda descoperirii dirijate În cadrul unităților de învățare despre geometrie și trigonometrie, am pus accent pe experiment. De exemplu, în loc de enunțarea dogmatică a Teoremei lui Pitagora, am utilizat metoda ariei pătratelor construite pe laturile unui triunghi dreptunghic, folosind materiale manipulative (hârtie milimetrică, decupaje). „Momentul Evrika” – acea scânteie de înțelegere bruscă – apare atunci când elevul vizualizează relația matematică, nu doar când o memorează. Această „iluminare” cognitivă transformă percepția asupra disciplinei dintr-una de corvoadă într-una de satisfacție intelectuală.

2. Proiectul transdisciplinar: „Arhitectura Luminii și Secțiunea de Aur” Pentru a sublinia perspectiva artistică a simpozionului, am coordonat un proiect în care elevii au identificat prezența numărului de aur (ϕ) în diverse domenii. Această parte practică a inclus:

- **Analiza compozițională:** Elevii au suprapus spirala lui Fibonacci peste imagini ale unor opere de artă celebre (Mona Lisa, Parthenonul).
- **Observația naturii:** Identificarea raportului de aur în dispunerea semințelor de floarea-soarelui sau în structura cochiliilor de melc. Rezultatul a fost o schimbare de paradigmă: matematica a încetat să mai fie „materia de la tablă” și a devenit „lumina” care explică armonia lumii înconjurătoare.

3. Digitalizarea și vizualizarea abstractului Utilizarea software-urilor de geometrie dinamică (precum GeoGebra) a permis elevilor să „vadă” proprietățile matematice în mișcare. Vizualizarea grafică a funcțiilor sau a transformărilor geometrice oferă o claritate (lumină) pe care descrierea verbală adesea nu o poate atinge. Această „renaștere” tehnologică a facilitat o înțelegere profundă a conceptelor de limită, continuitate și simetrie, transformând ora de matematică într-un laborator de cercetare modern.

III. Concluzii

Reevaluarea locului matematicii în sistemul de învățământ prin prisma metaforelor „Luminii” și „Renașterii” conduce la o serie de concluzii esențiale pentru practica didactică viitoare:

1. **Matematica ca pilon moral:** Rigoarea demonstrației matematice cultivă un respect profund pentru adevăr și probe evidente, fiind un instrument de „iluminare” a cetățeanului de mâine în fața curentelor manipulative.
2. **Unitatea cunoașterii:** Revenirea la idealul renascentist al omului universal (Homo Universalis) prin legarea matematicii de artă și cultură oferă elevilor o viziune integrată asupra lumii, sporindu-le motivația intrinsecă.
3. **Rolul transformator al profesorului:** Pedagogia modernă trebuie să fie una a entuziasmului. Profesorul este cel care menține aprinsă flacăra curiozității, încurajând eroarea ca treaptă spre succes și întrebarea ca motor al progresului.

În concluzie, matematica rămâne limbajul universal prin care putem spera la o renaștere spirituală și intelectuală a generațiilor tinere, oferindu-le claritatea mentală necesară pentru a naviga cu succes în secolul al XXI-lea.

IV. Bibliografie

1. **Cucoș, Constantin**, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014, p. 158.
2. **Gardner, Howard**, *Mintea disciplinată*, Editura Sigma, București, 2005, p. 84.
3. **Livio, Mario**, *Secțiunea de aur: Povestea lui phi, cel mai uimitor număr*, Editura Humanitas, București, 2012, p. 112.
4. **Stan, Emil**, *Managementul clasei*, Editura Institutul European, Iași, 2009, p. 45.
5. **Pacioli, Luca**, *De divina proportione*, Editura Arta (reeditare), București, 2007, p. 32.
6. **Istrate, Olimpiu**, *Digitalizarea educației*, Editura Universitară, București, 2021, p. 77.

REFLEXIA COLORATĂ A LUMINII

Szabó Gabriella, Grădinița "Aranyalma"

De-a lungul timpului, lumina a avut o semnificație importantă în multe culturi și religii. De exemplu, în vechile civilizații, lumina era asociată cu viața, iar întunericul cu moartea. În tradiția creștină, lumina este direct legată de Înviere, simbolizând victoria spiritului asupra materiei și a vieții asupra morții. Lumina Învierii este un simbol puternic al speranței și al iertării. Conform tradiției creștine, lumina apare de fiecare dată când un credincios își reînnoiește credința și își îmborsătează relația cu Dumnezeu. Această lumină este adesea văzută ca o metaforă pentru eliminarea întunericului din viața noastră. Paștele este sărbătoarea care ne amintește că, indiferent de obstacolele pe care le întâmpinăm, există întotdeauna posibilitatea de a ne reîntoarce la lumina divină. Această sărbătoare nu este doar un moment de celebrare a credinței, ci și o ocazie de reflecție personală și comunitară.

Ritualurile de Paște au o semnificație profundă în viața credincioșilor. Acestea nu sunt doar acte simbolice, ci și oportunități de introspecție și întărire a relației cu Dumnezeu. De asemenea, aceste ritualuri ajută la consolidarea legăturilor interumane. În contextul comunității, fiecare ritual este o ocazie de a reconecta cu ceilalți, de a întări relațiile și de a promova valori precum iertarea și compasiunea. Într-o lume adesea marcată de conflicte și neînțelegeri, Paștele oferă un moment propice pentru a lăsa în urmă resentimentele și a îmbrățișa pacea sufletească. În momentele dificile, este esențial să ne amintim de puterea luminii de a transforma întunericul. Chiar și în cele mai întunecate momente ale vieții noastre, putem găsi speranță și motivație pentru a merge înainte. Practicile zilnice de recunoștință ne pot ajuta să rămânem concentrați asupra luminii care ne înconjoară. Această lumină poate fi integrată în viața noastră de zi cu zi. În fiecare zi, avem ocazia să aducem lumina în viețile noastre prin acte de bunătate, compasiune și iertare. Fiecare zâmbet, fiecare cuvânt de încurajare sau fiecare gest de sprijin poate fi o reflecție a acestei lumini. Învierea lui Iisus ne amintește că putem renunța la vechile obiceiuri și că avem întotdeauna posibilitatea de a ne transforma. Această idee de renaștere este profund emoționantă pentru mulți oameni, iar sărbătoarea devine o oportunitate de a reflecta asupra propriilor noastre vieți și asupra alegerilor pe care le facem.

Înainte de sosirea Sărbătorii Pascale, câmpiile, grădinile și florăriile sunt înfrumusețate de o varietate de flori delicate, care simbolizează regenerarea și începutul unei noi etape. Iată câteva dintre ele și semnificația lor.

Crinul de Paște este poate cea mai emblematică floare asociată cu sărbătoarea Paștelui. Menționat în Biblie, crinul este un simbol tradițional străvechi al purității și inocenței și în mod tradițional este asociat cu puritatea și învierea. Culoarea albă pură a Crinului de Paște a fost, de asemenea, văzută ca un simbol al purității și inocenței lui Iisus.

Lalelele semnifică renașterea, deoarece sunt printre primele flori care înfloresc primăvara. Ele reprezintă dragostea, credința și iertarea. Pentru că sunt atât de colorate și floarea lor are formă de ou, oamenii le asociază uneori cu ouăle de Paște. În creștinism, lalelele au fost, de asemenea, asociate cu povestea Paștelui. Lalelele vin într-o gamă largă de culori, inclusiv alb, galben, roz și roșu, făcându-le o alegere versatilă pentru decorațiunile de Paște. Indiferent dacă sunt aranjate într-un buchet sau sunt folosite pentru a decora masa, lalelele adaugă o notă de frumusețe și simbolism sărbătorii Paștelui.

Irisul este o floare care este adesea asociată cu Paștele datorită semnificațiilor sale simbolice de speranță, credință și înțelepciune. Numele „iris” provine din cuvântul grecesc „curcubeu”, iar floarea se spune că simbolizează legătura dintre cer și pământ. Se crede că cele trei petale ale sale reprezintă credința, vitejia și înțelepciunea, în timp ce culorile sale albastru și violet sunt asociate cu regalitatea și spiritualitatea. În simbolismul creștin, irisul este asociat cu Fecioara Maria și uneori este denumit „Sabia Mariei” sau „Rugăciunea Mariei” datorită petalelor sale lungi, ascuțite, care seamănă cu o sabie.

Narcisele sunt o floare populară asociată cu Paștele, reprezentând renașterea și noi începuturi. Narcisele au o semnificație creștină puternică, deoarece se spune că au înflorit în timpul învierii lui Hristos. Drept urmare, ele sunt adesea folosite în buchetele de Paște, decorațiuni și ceremonii religioase. Narcisa este numită uneori „Steaua Mariei” sau „Floarea Mariei” de asemenea, asociată cu învierea lui Hristos, deoarece bulbul florii stă latent sub pământ în timpul iernii și iese primăvara, la fel cum Hristos a înviat din morți după trei zile.

Liliacul se numără printre florile populare care simbolizează Paștele și sezonul de primăvară. Reprezintă un semn de renaștere, noi începuturi și speranță, făcându-l perfect pentru sărbătorile de Paște. În creștinism, se spune că liliacul reprezintă smerenia, puritatea și reînnoirea credinței. Este de asemenea, asociat cu Fecioara Maria și adesea folosit în ceremonii și decorațiuni religioase. Liliacul este floarea preferată în decorațiunile Pascale, iar buchetele cu flori mari albe, roz sau mov cu parfum dulce și intens, reprezintă cadoul perfect! Delicat și parfumat, liliacul este o floare extrem de frumoasă și plină de semnificație, care adaugă o notă de eleganță și simbolism sărbătorii de Paște.

Florile tradiționale de Paște simbolizează bucuria primăverii. Fiecare dintre aceste flori aduce cu sine un mesaj special și o încărcătură emoțională unică, reprezentând frumusețea și speranța care însoțesc Sărbătoarea Paștelui. Alegerea lor pentru decorarea casei sau pentru a le oferi celor dragi completează sentimentul de bucurie al sărbătorii.

Pentru sărbători anul ăsta am ales și noi să decorăm ouăle de Paște cu mai multe tehnici și motive tradiționale. Am plănuțit ca fiecare familie să primească în dar de sărbătoare o varietate de ouă vopsite, împodobite, ornamentate. Încondeierea ouălor după tradiție a fost prima noastră tehnică cu care am lucrat cu copii noștri din grupa mare. Apoi au urmat diferite moduri de decorare și tehnici interesante, printre care s-au numărat și ouăle cu flori, realizate cu tehnica decoupage. Lalelele, narcisele, irisul, zambila, liliacul au apărut pe rând decorând coaja ouălor adevărate, aducând multă culoare și lumină în sala de grupă și în aceeași timp în sufletele noastre. Convorbirile, reconectarea cu ceilalți, cuvintele de încurajare, gesturile și zâmbetele bucuriei ne-au adus nouă tuturor multă bunătate, purificare, renaștere sufletească.

Recunoștința familiilor ne amintește de fiecare dată că merită din plin efortul depus. Ne reînnoiește, ne pregătește pentru primirea luminii divine.

Grâul plantat din timp, crescuse frumos, iar prin verdeața grâului ouăle împodobite, ca niște pete de culoare, arătau reflexia colorată a luminii Paștelui.

Bibliografie:

Lumina celuilalt, Savatie Baștovoi, Editura: CATHISMA, București, 2021, 23-42, 113-137

<https://veglifestyle.ro/2024/04/25/florile-traditionale-ale-pastelui-si-semnificatia-acestora/>

LUMINA CARE MODELEAZĂ ÎNCEPUTURI: RENAȘTEREA EDUCAȚIEI ÎN CICLUL PRIMAR

Szász Réka, Școala Gimnazială Liviu Rebreanu, Tg-Mureș

1. Fundamentare teoretică

Educația contemporană se află într-un proces continuu de transformare, determinat de schimbările sociale, tehnologice și culturale. În acest context, conceptul de „lumină” în educație simbolizează cunoașterea, conștientizarea și dezvoltarea integrală a individului, iar „renașterea” presupune o regândire profundă a practicilor didactice, în special în ciclul primar, unde se formează bazele personalității copilului.

Potrivit lui John Dewey, educația trebuie să fie ancorată în experiență, iar învățarea devine relevantă doar atunci când este conectată la viața reală. Această perspectivă este susținută și de Lev Vygotsky, care subliniază importanța interacțiunii sociale și a zonei proximei dezvoltări în procesul de învățare. Astfel, copilul învață cel mai eficient atunci când este sprijinit și ghidat într-un mediu colaborativ.

Howard Gardner aduce o contribuție esențială prin teoria inteligențelor multiple, evidențiind faptul că fiecare copil are un profil unic de învățare. În ciclul primar, acest aspect este deosebit de important, deoarece elevii prezintă diferențe semnificative în stilurile și ritmurile de învățare. De asemenea, Daniel Goleman subliniază rolul inteligenței emoționale în succesul școlar și social, accentuând necesitatea integrării dimensiunii afective în educație.

Prin urmare, renașterea educației în clasele I–IV implică trecerea de la un model tradițional, centrat pe transmiterea de informații, la unul centrat pe elev, care valorifică experiența, emoțiile și diversitatea. Profesorul devine facilitator al învățării, iar elevul – participant activ în propriul proces de formare.

2. Parte practică (exemple din ciclul primar I–IV)

Aplicarea acestor principii teoretice în practica didactică presupune utilizarea unor metode interactive, adaptate particularităților de vârstă ale elevilor.

2.1. Clasa I – Învățarea prin poveste și joc

În clasa I, învățarea este eficientă atunci când este integrată în activități ludice. De exemplu, în cadrul unei lecții de Comunicare în limba română, profesorul poate utiliza o poveste scurtă („Ursulețul curios”). Pornind de la aceasta:

- elevii identifică literele învățate;
- formulează propoziții simple;
- desenează personajul preferat.

La matematică, se poate organiza jocul „Magazinul vesel”, unde elevii folosesc bani fictivi pentru a rezolva exerciții de adunare și scădere. Astfel, învățarea devine concretă și accesibilă.

2.2. Clasa a II-a – Învățarea prin descoperire

În clasa a II-a, elevii pot fi implicați în activități de tip investigativ. De exemplu, la disciplina Matematică:

- profesorul propune o problemă practică („Câte mere sunt în coș?”);
- elevii formulează ipoteze;
- verifică prin numărare sau desen.

Un alt exemplu este jocul „Vânătoarea de comori”, unde fiecare indiciu este obținut prin rezolvarea unui exercițiu. Activitatea dezvoltă gândirea logică și spiritul de echipă.

2.3. Clasele a III-a și a IV-a – Proiecte interdisciplinare

La aceste niveluri, proiectele devin instrumente eficiente de învățare. Exemplu: proiectul „Orașul meu ideal”.

- elevii lucrează în echipe;
- realizează machete din materiale reciclabile;
- redactează descrieri ale orașului;
- stabilesc reguli de conviețuire.

Această activitate integrează competențe din mai multe discipline și dezvoltă creativitatea și colaborarea.

2.4. Dezvoltarea competențelor socio-emoționale

Activități precum „cercul de dimineață” contribuie la crearea unui climat pozitiv:

- elevii își exprimă emoțiile;
- oferă feedback pozitiv colegilor;
- învață să asculte activ.

„Colțul emoțiilor” este un alt instrument util, unde elevii își pot exprima starea prin culori sau simboluri.

2.5. Învățarea diferențiată și incluzivă

Profesorul adaptează sarcinile în funcție de nivelul elevilor:

- texte diferențiate la lectură;
- exerciții cu grad diferit de dificultate;

- activități în perechi sau grupuri.

Centrele de activitate (lectură, scriere, matematică, creație) permit implicarea tuturor elevilor și dezvoltarea autonomiei.

2.6. Integrarea tehnologiei

Instrumentele digitale pot susține procesul de învățare:

- Kahoot pentru evaluare interactivă;
- Wordwall pentru exerciții ludice;
- materiale video pentru explicarea conceptelor.

Utilizarea tehnologiei trebuie să fie echilibrată și orientată spre scopuri educaționale clare.

2.7. Parteneriatul școală–familie

Implicarea părinților este esențială:

- activități comune („Ziua meseriilor”);
- lecturi împreună;
- participarea la proiecte.

Aceste activități consolidează relația dintre școală și familie.

3. Concluzii

Renașterea educației în ciclul primar reprezintă o necesitate, nu doar o opțiune. Prin îmbinarea fundamentării teoretice cu practici didactice moderne, școala poate deveni un spațiu al luminii – al cunoașterii, al empatiei și al dezvoltării armonioase.

Profesorul are un rol esențial în acest proces, fiind cel care creează contexte de învățare relevante și inspiră elevii să descopere lumea cu entuziasm. Prin metode interactive, activități adaptate și o atenție constantă acordată dimensiunii emoționale, educația devine un proces viu și autentic.

În ciclul primar, fiecare experiență de învățare contribuie la formarea unui viitor adult. De aceea, este esențial ca școala să ofere nu doar informații, ci și valori, nu doar răspunsuri, ci și întrebări, nu doar reguli, ci și sens. Lumina educației trebuie să fie una care călăuzește, inspiră și transformă.

Bibliografie

1. Dewey, J. (2004). *Democrație și educație*. Editura Didactică și Pedagogică, București.
2. Freire, P. (1970). *Pedagogia oprimaților*. Herder & Herder.
3. Gardner, H. (2006). *Multiple Intelligences: New Horizons*. Basic Books.
4. Goleman, D. (1995). *Inteligența emoțională*. Bantam Books.
5. OECD (2019). *Future of Education and Skills 2030*. OECD Publishing.
6. Vygotsky, L.S. (1978). *Mind in Society*. Harvard University Press.

Rol profund în educație: lumina și renașterea

Tămaș Ramona, Colegiul Național Bănățean Timișoara

Educația este unul dintre cele mai importante procese prin care omul se dezvoltă și se integrează în societate. Ea nu presupune doar acumularea de informații, ci și formarea caracterului, dezvoltarea gândirii critice și conturarea unui sistem de valori. În acest context, conceptele de „lumină” și „renaștere” pot fi utilizate ca metafore sugestive pentru a evidenția rolul profund al educației. Lumina simbolizează cunoașterea, adevărul și claritatea, în timp ce renașterea sugerează transformarea, evoluția și capacitatea de reînnoire. Împreună, acestea definesc educația ca un proces continuu de iluminare și regenerare a individului.

Din perspectivă culturală, lumina a fost asociată, de-a lungul timpului, cu ideea de cunoaștere și iluminare spirituală. În multe culturi, lumina este percepută ca simbol al adevărului, în opoziție cu întunericul, care reprezintă ignoranța. Educația devine astfel un proces de „ieșire din întuneric”, prin care individul dobândește capacitatea de a înțelege lumea și de a-și construi propriile repere valorice. Cultura joacă un rol esențial în acest demers, deoarece oferă cadrul în care cunoașterea este transmisă și reinterpretată de la o generație la alta.

Renașterea culturală a reprezentat, în istorie, un moment de transformare profundă, caracterizat prin redescoperirea valorilor clasice și afirmarea potențialului uman. În perioada Renașterii europene, educația a cunoscut o dezvoltare semnificativă, punând accent pe formarea integrală a individului. Umanismul a promovat ideea că omul este capabil să cunoască, să creeze și să evolueze, iar educația a devenit principalul instrument prin care aceste idealuri puteau fi realizate. Această perioadă demonstrează că progresul cultural este strâns legat de calitatea și orientarea educației.

În societatea contemporană, relația dintre cultură și educație este influențată de globalizare și de dezvoltarea tehnologică. Accesul rapid la informație a schimbat modul în care oamenii învață și interacționează, dar a adus și provocări, precum superficialitatea sau pierderea identității culturale. În acest context, educația trebuie să îmbine deschiderea către diversitate cu păstrarea valorilor proprii. Lumina cunoașterii nu trebuie să fie doar extinsă, ci și aprofundată, iar renașterea culturală trebuie să însemne o revalorizare a tradițiilor în context modern.

Din perspectivă pedagogică, lumina se reflectă în metodele de predare care facilitează înțelegerea și implicarea activă a elevului. Profesorul nu mai este doar un transmițător de informații, ci un ghid care sprijină procesul de învățare. Educația modernă promovează metode interactive, bazate pe dialog, colaborare și experimentare. Astfel, elevul devine participant activ în procesul educațional, iar învățarea capătă un caracter dinamic și relevant.

Renașterea pedagogică presupune o schimbare de viziune asupra educației. Accentul se mută de la predarea centrată pe profesor la învățarea centrată pe elev. Educația personalizată, adaptată nevoilor și intereselor fiecărui elev, devine o prioritate. De asemenea, tehnologia joacă un rol important în modernizarea procesului educațional, oferind noi instrumente de învățare. Totuși, utilizarea acestora trebuie să fie echilibrată, pentru a nu înlocui interacțiunea umană și reflecția profundă.

Un element esențial al renașterii educației este dezvoltarea competențelor. Într-o lume în continuă schimbare, elevii trebuie să fie pregătiți să se adapteze, să gândească critic și să rezolve probleme. Educația trebuie să depășească nivelul teoretic și să ofere experiențe practice, relevante pentru viața reală. Astfel, învățarea devine un proces continuu, care nu se limitează la perioada școlară.

Cu toate acestea, educația contemporană se confruntă cu numeroase provocări. Abundența informațională poate duce la lipsa de profunzime, iar utilizarea excesivă a tehnologiei poate afecta capacitatea de concentrare și relațiile sociale. În acest context, rolul educatorului este de a orienta elevii către o învățare conștientă și responsabilă. Lumina educației trebuie să însemne nu doar acumularea de informații, ci și dezvoltarea capacității de a le înțelege și utiliza în mod critic.

Renașterea educației implică și o reîntoarcere la valorile fundamentale. Respectul, responsabilitatea, empatia și integritatea sunt esențiale pentru formarea unui individ echilibrat. Educația trebuie să contribuie la dezvoltarea morală și civică, nu doar la cea intelectuală. Astfel, școala devine un spațiu în care se formează atât competențe, cât și caractere.

De asemenea, comunitatea are un rol important în procesul educațional. Familia, școala și societatea trebuie să colaboreze pentru a crea un mediu favorabil dezvoltării armonioase a individului. Educația nu este un proces izolat, ci unul influențat de contextul social și cultural. Pentru ca aceasta să fie eficientă, este necesară implicarea tuturor factorilor educaționali.

În concluzie, conceptele de „lumină” și „renaștere” oferă o perspectivă profundă asupra educației, evidențiind rolul acesteia în dezvoltarea individului și a societății. Educația este un proces continuu de iluminare și transformare, care contribuie la formarea unor oameni capabili să gândească critic, să creeze și să se adapteze. Prin valorificarea dimensiunii culturale și prin modernizarea practicilor pedagogice, educația poate deveni o veritabilă sursă de progres și evoluție.

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan – *Sisteme de instruire alternative și complementare*, Editura Polirom, Iași, 2008
2. Cucoș, Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014
3. Dewey, John – *Democrație și educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972
4. Kant, Immanuel – *Despre pedagogie*, Editura Paideia, București, 2003
5. Bruner, Jerome – *Procesul educației*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970
6. Nussbaum, Martha – *Not for Profit: Why Democracy Needs the Humanities*, Princeton University Press, 2010
7. Illich, Ivan – *Societatea fără școală*, Editura Humanitas, București, 1995

LUMINĂ ȘI RENĂȘTERE ÎN EDUCAȚIE - VALENȚE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE ÎN CONTEXTUL ȘCOLII CONTEMPORANE

Tămîși Mirela-Maria, Liceul cu Program Sportiv Târgu Jiu

Abstract

This paper explores the theme “Light and Renewal in Education” from cultural, artistic, and pedagogical perspectives, emphasizing the need for a dynamic and student-centered approach in contemporary education. The concept of “light” is interpreted as access to knowledge, intellectual clarity, and personal development, while “renewal” reflects the ongoing transformation of teaching practices in response to current educational demands.

The theoretical framework highlights the importance of holistic education, where cognitive, emotional, and social dimensions are equally valued. Special attention is given to the integration of cultural and artistic elements as essential components in fostering creativity, critical thinking, and meaningful learning experiences.

The practical section presents examples of good practices implemented at the lower secondary level, focusing on interdisciplinary and arts-based activities. These include visual arts projects inspired by literary texts, music-supported creative writing tasks, digital presentations, and role-playing activities. The findings indicate that such approaches enhance student motivation, participation, self-expression, and collaborative skills, while also improving the overall classroom climate.

The paper concludes that incorporating artistic and interactive methods into teaching is not only beneficial but necessary for achieving educational renewal. By creating engaging and reflective learning environments, teachers can facilitate both academic success and personal growth, acting as catalysts of “light” in students’ educational journeys.

Fundamentare teoretică

Educația contemporană se configurează ca un proces dinamic, supus permanent influențelor sociale, culturale și tehnologice. În acest context, tema „Lumină și Renaștere în Educație” capătă valențe multiple, sugerând atât accesul la cunoaștere și iluminare intelectuală, cât și necesitatea unei reconfigurări a practicilor educaționale în acord cu nevoile actuale ale elevilor.

Conceptul de „lumină” poate fi interpretat ca metaforă a cunoașterii autentice, a clarității cognitive și a dezvoltării conștiinței critice. În același timp, „renașterea” în educație implică o revenire la valorile fundamentale ale formării umane, dar și o deschidere către inovație didactică și interdisciplinaritate. Astfel, procesul educațional nu mai este centrat exclusiv pe transmiterea de informații, ci pe formarea competențelor, a gândirii reflexive și a autonomiei în învățare.

Dimensiunea culturală și artistică ocupă un loc esențial în acest demers. Integrarea artei în educație contribuie la dezvoltarea sensibilității estetice, a inteligenței emoționale și a capacității de exprimare creativă. În plus, activitățile artistice facilitează învățarea experiențială, oferind elevilor contexte autentice de explorare și interpretare a realității.

Literatura de specialitate evidențiază importanța unei abordări holistice, în care educația vizează dezvoltarea integrală a elevului — cognitiv, afectiv și social. În acest sens, profesorul devine facilitator al învățării, ghidând elevii într-un proces de descoperire și reconstrucție a cunoașterii.

Partea practică – exemple de bune practici din activitatea didactică

Experiența didactică la nivel gimnazial (clasele V–VIII) a evidențiat necesitatea diversificării strategiilor de predare, în vederea creșterii motivației și implicării elevilor. În acest sens, am implementat o serie de activități cu caracter interdisciplinar, centrate pe valorificarea dimensiunii artistice în procesul de învățare.

Un exemplu relevant îl constituie proiectul educațional „Lumina artei în viața elevilor”, desfășurat pe parcursul a șase săptămâni la clasa a VI-a. Scopul principal al activităților derulate a fost dezvoltarea creativității și a competențelor de exprimare prin integrarea elementelor de artă vizuală, literatură și muzică.

Activitățile propuse au inclus:

- realizarea unor compoziții plastice inspirate din texte literare studiate;
- redactarea de texte reflexive pornind de la imagini artistice sau fragmente muzicale;
- prezentări digitale realizate în echipă;
- dramatizări și jocuri de rol, menite să faciliteze înțelegerea profundă a textelor.

De exemplu, în cadrul unei lecții de literatură, elevii au fost invitați să redea atmosfera unui text narativ prin intermediul culorilor și formelor. Un elev care, în mod obișnuit, manifesta reticență față de sarcinile scrise, a realizat o lucrare plastică deosebit de expresivă și a reușit ulterior să explice semnificațiile acesteia în fața colegilor. Această experiență a contribuit la creșterea încrederii în sine și la îmbunătățirea relațiilor de grup.

Un alt exemplu de bună practică a fost utilizarea muzicii ca suport pentru activitățile de scriere creativă. În timpul orelor, am introdus fundal sonor adecvat tematicii abordate, observând o creștere semnificativă a concentrării și a fluenței în exprimare. Elevii au produs texte mai coerente, mai expresive și mai elaborate comparativ cu activitățile anterioare.

Totodată, utilizarea metodelor interactive, precum brainstorming-ul, învățarea prin proiect, portofoliul sau evaluarea între colegi, a contribuit la dezvoltarea competențelor de colaborare și gândire critică. Elevii au devenit mai implicați, mai deschiși la dialog și mai responsabili în raport cu propriul proces de învățare.

Rezultatele acestor demersuri au fost vizibile nu doar în performanțele școlare, ci și în atitudinea elevilor față de învățare. S-a constatat o creștere a interesului pentru activitățile didactice, o participare activă și o îmbunătățire a climatului educațional.

Concluzii

Tema „Lumină și renaștere în educație” evidențiază necesitatea unei educații adaptate provocărilor contemporane, dar fundamentate pe valori culturale și artistice solide.

Integrarea acestor dimensiuni în activitatea didactică contribuie la formarea unor elevi echilibrați, creativi și capabili să se adapteze schimbărilor.

Experiențele prezentate demonstrează că utilizarea artei și a metodelor interactive nu reprezintă doar o alternativă didactică, ci o necesitate în contextul educației moderne. Prin astfel de abordări, profesorul devine un agent al schimbării, facilitând „renașterea” procesului educațional și crearea unui mediu de învățare autentic și motivant.

În concluzie, educația trebuie să rămână un spațiu al deschiderii, al reflecției și al inovării continue, în care fiecare elev are șansa de a-și descoperi propriul „orizont de lumină”.

Bibliografie

- Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, 2014, Iași
- Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, 2006, Iași
- Joița, Elena, *Didactica aplicată*, Editura Didactică și Pedagogică, 2006, București
- Iucu, Romiță B., *Managementul clasei de elevi*, Editura Polirom, 2006, Iași

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

Tănase Iohana-Magdalena

Școala Gimnazială nr. 7 Municipiul Buzău

Fundamentare teoretică

Conceptul de „lumină” are, în istoria culturii, o semnificație multiplă: simbol al cunoașterii, al adevărului și al dezvoltării spirituale. În educație, lumina devine metafora actului de formare, a procesului prin care omul iese din „întunericul” ignoranței și își descoperă propria identitate. Renașterea, ca mișcare istorică și spirituală, marchează redescoperirea valorilor umaniste și a libertății de gândire; în plan pedagogic, ea reprezintă neconținută capacitate a școlii de a se reînnoi, de a se adapta și de a regenera idealul educativ în funcție de epocă.

Educația modernă este iluministă prin esență: ea presupune că fiecare copil are potențialul de a învăța și de a-și construi propria cunoaștere. Filosofi precum **Immanuel Kant** considerau iluminarea ca o ieșire a omului din minoratul autoimpus, prin curajul de a gândi singur („Sapere aude”). În acest sens, miza educației nu este doar transmiterea de informații, ci formarea libertății interioare a individului.

Totodată, „renașterea” în educație are o dimensiune etică și estetică: prin artă, prin cultură, prin reflecție critică, procesul educativ oferă elevului posibilitatea unei reconstrucții de sine. **Paulo Freire**, în *Pedagogia celor oprimați*, susține că educația autentică este un dialog, o co-creație între profesor și elev, un proces de trezire a conștiinței critice. Lumina educației, în această cheie, nu se impune de sus, ci se aprinde în actul comunicării reciproce.

Astfel, „lumină și renaștere” devin două fețe ale aceleiași realități: căutarea sensului uman prin cunoaștere și reflecție. Într-un context social și tehnologic în continuă schimbare, pedagogia are rolul de a menține vie tensiunea dintre tradiție și inovație, dintre moștenirea culturală și nevoia de reconstrucție continuă a valorilor.

Partea practică

Pentru a ilustra aceste concepte, propun o analiză a unui **proiect educațional interdisciplinar** realizat într-o școală generală sub titlul „Lumină, culoare și cunoaștere”. Scopul activității a fost dezvoltarea gândirii critice și estetice prin îmbinarea științei și artei, pornind de la tema luminii.

Elevii din clasele a VI-a și a VII-a au explorat fenomenul luminii din perspective multiple:

- la **fizică**, au studiat proprietățile luminii, reflexia și spectrul cromatic;
- la **arte vizuale**, au realizat lucrări inspirate de efectele luminii în pictura renașcentistă (cu accent pe Leonardo da Vinci și Caravaggio);
- la **limba și literatura română**, au lecturat poezii ale lui Lucian Blaga și Nichita Stănescu, interpretând metaforic lumina ca simbol al cunoașterii.

În final, elevii au realizat o **expoziție interactivă** intitulată „Din umbră spre lumină”, însoțită de o prezentare digitală în care au explicat cum se reflectă conceptul de lumină în știință, artă și viață. Activitatea a fost completată de un jurnal reflexiv, unde fiecare participant a formulat propriul răspuns la întrebarea: „*Ce înseamnă pentru mine să mă nasc din nou prin educație?*”

Rezultatele au fost vizibile pe mai multe planuri:

- creșterea motivației pentru învățare prin implicarea activă și creativă a elevilor;
- dezvoltarea gândirii interdisciplinare și a capacității de a face conexiuni între domenii aparent distincte;
- maturizarea emoțională și intelectuală a elevilor, exprimată prin limbaj simbolic și artistic.

Această experiență a evidențiat că „renașterea” nu este un eveniment punctual, ci un proces recurent, trăit de fiecare elev atunci când înțelege altfel lumea sau pe sine. Profesorul, la rândul său, devine „purtătorul de lumină” – nu ca autoritate absolută, ci ca facilitator al descoperirii.

Concluzii

Educația, în esența sa, este o formă de luminare – o trecere de la necunoaștere la sens, de la pasivitate la creativitate. În fiecare generație, școala este chemată să renască: să reinterpreteze valorile umaniste, să integreze noile tehnologii, să recupereze dimensiunea spirituală a învățării.

Dimensiunea **culturală** a luminii constă în transmiterea patrimoniului intelectual al umanității; dimensiunea **artistică** – în cultivarea sensibilității, a imaginației și a exprimării personale; iar dimensiunea **pedagogică** – în construirea de medii educaționale umane, deschise, dialogice.

Adevărata reformă în educație nu ține doar de programe sau metode, ci de o **renaștere a spiritului pedagogic**: curajul de a aduce lumină în gândire, empatie în relațiile umane și sens în actul de formare. În acest fel, educația devine un act de înnoire continuă, un spațiu unde se aprinde în fiecare zi scânteia cunoașterii.

Bibliografie

1. Kant, Immanuel – *Critica rațiunii pure*, Editura Humanitas, București, 2009, p. 51–55.
2. Freire, Paulo – *Pedagogia celor oprimați*, Editura Polirom, Iași, 2020, p. 32–38.
3. Blaga, Lucian – *Lumină din lumină*, Editura Minerva, București, 1982, p. 14–21.
4. Dewey, John – *Democrație și educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1990, p. 59–66.
5. Gardner, Howard – *Arta, mintea și crearea sensului*, Editura Sigma, București, 2010, p. 72–80.

PROIECT EDUCAȚIONAL „Primăvara în suflet de copil”

Prof. înv. Primar Tănase Lăcrămioara
Școala Gimnazială Comuna Scorțoasa, jud. Buzău

Scopul proiectului:

Dezvoltarea competențelor de comunicare, exprimare artistică și sensibilitate socio-emoțională ale elevilor claselor primare de la Școala Gimnazială Scorțoasa, prin valorificarea tradițiilor și semnificațiilor sărbătorilor de 1 și 8 Martie, prin activități practice, artistice și muzicale.

Obiectivele proiectului:

- Să identifice semnificația zilelor de 1 Martie și 8 Martie;
- Să descrie elementele specifice mărțișorului (fir alb-roșu, simboluri ale primăverii);
- Să realizeze mărțișoare utilizând tehnici precum decuparea, perforarea, lipirea și pictura;
- Să confecționeze felicitări pentru Ziua Mamei, respectând etapele de lucru.
- Să interpreteze poezii și cântece dedicate mamei;
- Să manifeste comportamente de respect și apreciere față de mamă și familie;

Grupul țintă: elevii claselor a III-a și a IV-a de la Școala Gimnazială Scorțoasa

Locul desfășurării: Școala Gimnazială Scorțoasa

Perioada de desfășurare: 25.02.2026 – 06.03.2026

Discipline implicate în proiect:

Limba și literatura română
Muzică și mișcare
Arte vizuale și abilități practice

Metode de evaluare:

Videoclip muzical tematic
Expoziție cu lucrările realizate de elevi

Activități programate:

R. CRT.	ACTIVITATEA	LOC DESFĂȘURARE	PERIOADA
1.	„Mărțișorul – vestitorul primăverii” - Prezentarea unor imagini și informații despre mărțișor și semnificația acestuia; - Discuții tematice: Mărțișorul – fir alb, fir roșu; - Confectionarea de mărțișoare prin tehnica decupării, picturii, perforării și a lipirii (mărțișoare confectionate din macaroane);	Sala de clasă	25 – 27 februarie 2026

	- Organizarea unei expoziții cu lucrările realizate de elevi: „Mărțișorul de 1 Martie”.		
2.	„Ziua mamei mele” - Interpretare de poezii și cântece pentru 8 Martie: „Mama - Andantino”, „Mămica mea”; - Realizarea unui videoclip muzical alături de copii și învățătoare; - Confecționarea unor felicitări pentru mama (prin tehnica decupării, îndoirii și lipirii) și oferirea în dar a acestora.	Sala de clasă	4 – 6 martie 2026

Materiale, resurse:

Resurse umane: elevii claselor primare de la Școala Gimnazială Scorțoasa; învățătoarea clasei; părinții.

Resurse materiale: laptop, tablă interactivă, prezentări PPT, mărțișoare, imagini, foi colorate, foarfece, lipici, macaroane de diverse forme, acuarele, pensule, șnur pentru mărțișor.

Popularizarea proiectului:

- Prezentarea proiectului în cadrul Comisiei metodice a învățătorilor;

EVALUARE:

Realizarea unei expoziții cu produsele rezultate, apoi dăruirea mărțișoarelor și felicitărilor mamelor/ bunicilor.

Responsabil proiect:

Prof. învă. primar Tănase Lăcrămioara

ACTIVITATI EDUCATIONALE CARE PROMOVEAZĂ COMPORTAMENTE DE LEADERSHIP SI
AUTO-REGLARE ÎN RÂNDUL ELEVILOR

PROIECT EDUCAȚIONAL

Activități educaționale care promovează comportamente de leadership și autoreglare în rândul elevilor

1. Titlul proiectului

„Lideri pentru viitor: dezvoltarea autoreglării și a competențelor de leadership la elevi”

2. Domeniul

Educație formală și nonformală – dezvoltare personală și socio-emoțională (în aria Științele educației)

3. Argument

În contextul actual, elevii au nevoie nu doar de cunoștințe academice, ci și de competențe precum leadershipul, autocontrolul și responsabilitatea. Cercetările din Psihologia educației și din cadrul Învățarea socio-emoțională arată că dezvoltarea autoreglării și a abilităților de conducere contribuie semnificativ la succesul școlar și personal.

Proiectul își propune să creeze contexte de învățare activă în care elevii să își dezvolte aceste competențe prin experiențe directe.

4. Scopul proiectului

Dezvoltarea competențelor de leadership și autoreglare la elevi prin activități interactive, colaborative și reflexive.

5. Obiective specifice

La finalul proiectului, elevii vor fi capabili să:

- își gestioneze emoțiile și comportamentele (autoreglare)
- își asume roluri de lider în activități de grup

- ia decizii responsabile
- comunice eficient și empatic
- reflecteze asupra propriilor acțiuni

6. Grup țintă

- Elevi gimnaziu / liceu (adaptabil)
- 20–30 participanți

7. Durata proiectului

4–8 săptămâni (1–2 activități/săptămână)

8. Activități propuse

Activitatea 1: „Ce înseamnă un lider?”

- brainstorming + dezbateri
- analiza unor modele pozitive
- realizarea unui profil de lider

Metode: conversația euristică, învățare prin descoperire

Activitatea 2: „Autoreglarea emoțiilor”

- exerciții de identificare a emoțiilor
- tehnici de control (respirație, pauză conștientă)
- jurnal emoțional

Rezultat: elevii învață să-și controleze reacțiile

Activitatea 3: „Lider pentru o zi”

- elevii conduc activități de grup
- roluri: coordonator, mediator, organizator

Competențe dezvoltate: responsabilitate, inițiativă

Activitatea 4: „Rezolvarea conflictelor”

- jocuri de rol

- simularea unor situații reale

Accent pe: empatie + decizie

Activitatea 5: „Proiect de echipă”

- elevii creează un mini-proiect (ex: campanie, eveniment)
- liderii sunt aleși și rotiți

Rezultat: aplicarea practică a leadershipului

Activitatea 6: „Reflecție și autoevaluare”

- discuții ghidate
- fișe de autoevaluare
- feedback colegial

9. Metode și strategii didactice

- învățare colaborativă
- joc de rol
- studiu de caz
- reflecție personală
- învățare experiențială

10. Resurse necesare

- fișe de lucru
- materiale multimedia
- flipchart / tablă
- jurnale individuale

11. Evaluare

- observarea comportamentului
- portofoliu elev
- autoevaluare
- evaluare colegială

12. Rezultate așteptate

- creșterea încrederii în sine
- îmbunătățirea relațiilor între elevi
- dezvoltarea capacității de autocontrol
- formarea unor lideri responsabili

13. Sustenabilitate

Proiectul poate fi integrat în:

- ore de dirigenție
- programe de consiliere
- activități extracurriculare

14. Parteneri (opțional)

- consilier școlar
- părinți
- ONG-uri educaționale

CULORILE COPILĂRIEI ÎN POVEȘTI DESENATE

ADINA-MARIA TEODORESCU – PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR, COLEGIUL NAȚIONAL "TRAIAN LALESCU" - REȘIȚA

MARINELA ADUMITROIE – PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR, COLEGIUL NAȚIONAL "TRAIAN LALESCU" - REȘIȚA

„Toți copiii se nasc artiști. Problema este cum să rămâi artist după ce crești. Mi-a luat patru ani să pictez ca Rafael, dar o viață întreagă să pictez ca un copil”
(Pablo Picasso)

Pornind de la celebrul citat al lui Picasso, am înțeles, după ani de experiențe acumulate în activitatea de zi cu zi cu copiii, că ei desenează sau creează fără a se teme de judecata celorlalți sau de greșeli. Ei văd lumea altfel, iar arta lor este sinceră și neînhibată, iar rolul nostru a fost mai ales de a le descoperi și stimula inocența, curiozitatea și libertatea de exprimare, în tot ceea ce fac, caracteristici esențiale pentru adevărata devenire, învățare, înțelegere și acumulare.

În școala modernă din zilele noastre, relațiile și instrumentele educaționale s-au schimbat și au evoluat, îmbrăcând forme diverse, inovative și neconvenționale, cu scopul de a obține cele mai bune și eficiente rezultate. O condiție indispensabilă pentru ca o clasă să devină un grup de lucru este o relație de încredere reciprocă și comunicare eficientă la toate nivelurile: între profesor și clasă, între elevi individuali și între subgrupe. În această rețea de relații, relația profesor-clasă merită o atenție deosebită, deoarece constituie un punct de referință și metaforă pentru alte relații. Comunicarea umană este transmisă prin două canale: verbală și non-verbală. Cele două forme de comunicare pot fi congruente și întăresc mesajul dat, sau incongruente și pot face mesajul ambiguu, creând confuzie în cei care îl primesc. În schimbul comunicativ uman componentele verbale și non-verbale sunt în mod constant interconectate o metodă de exprimare a copiilor din sfera de comunicare non-verbală este pictura.

În scopul de a facilita copiilor exprimarea prin pictură ca și formă de artă, am inițiat în cadrul cursului opțional “În lumea desenelor animate” în primă fază, studierea desenelor din povești în care s-au regăsit personajele, înțelegerea rolului acestora în cadrul poveștii, descrierea mesajului fiecăruia, pentru ca ulterior, fiecare dintre copii să îl picteze într-o lucrare, așa cum îl vede și i-a înțeles prezența în povestire.

Am încheiat acest curs cu organizarea unui vernisaj de pictură, în cadrul căruia fiecare dintre copii a expus și a prezentat lucrările realizate, transmițând auditoriului percepția sa asupra personajelor și povestirii transpusă în lucrări de pictură. Prin derularea cursului în această formă, am urmărit:

- Dezvoltarea capacităților creative, stimularea imaginației și posibilitatea de a înțelege și a simți frumosul din artă, precum și reflectarea personalității personajelor în lucrările artistice ale copiilor.

- Educația estetică a copiilor, prin procesul de cunoaștere a unei povestiri cu personaje, pentru care ulterior fiecare va realiza o imagine pe care o va transpune într-o lucrare pictată explicarea și înțelegerea acestuia prin instrumente artistice specifice.

- Stimularea capacităților organizatorice, a implicării și responsabilizarea copiilor pentru organizarea propriului eveniment de promovare a lucrărilor artistice, realizate de către ei înșiși, în cadrul acestui proiect și prin acțiunile viitoare pentru diversificarea și experimentarea a noi forme de promovare educațională.

Desenul și pictura, realizate manual, sunt activități foarte benefice care contribuie la dezvoltarea abilităților motorii fine, la scriere, citire, creativitate și sporesc stima de sine. Acestea sunt modalități

excelente prin care cei mici își exprimă sentimentele și emoțiile, cunoscând că activitățile artistice joacă un rol semnificativ în dezvoltarea personalității și maturitatea psihologică. Copiii învață să aibă încredere în ei și astfel să își asume responsabilități tot mai mari și să aibă curajul să fie mai vocali. Experții recomandă accesul copiilor la activități de desen și pictură, astfel vor da frâu liber imaginației și expresiei creative. Materiale precum creioane, lut, vopseau și acuarelele sunt cele care îi vor inspira și vor putea să experimenteze pe tablă, carton, pânze, diverse obiecte și fenomene din mediul înconjurător, din propria imaginație, din ceea ce văd și explorează zilnic. Lumea întreagă este o pânză pe care să o umple cu povești, concrete sau abstracte. Educația nu se reduce doar la transmiterea unor informații sau a unor abilități practice, educația presupune și formarea personalității omului cu ajutorul artei, a științei a experimentelor proprii care se pot realiza prin transpunerea practică prin pictură.

Conform cercetărilor în domeniul pedagogiei, copiii învață cel mai bine făcând (Conceptul Learning by Doing – John Dewey). Aceasta înseamnă că prin implicare activă în interacțiunile cu mediul, copiii înțeleg ceea ce îi înconjoară și vor încerca să redea prin pictură ceea ce văd sau aud.

În cadrul cursului desfășurat, au fost create centre de lucru pentru pictură clasică pe pânză, selectând pentru fiecare copil, tema potrivită din povestea dorită, testând, în același timp, dorința sa de exprimare și considerând opțiunea proprie a fiecăruia pentru o anumită poveste. Centrul de activitate reproduce, situațiile relatate în fiecare poveste în parte, context în care copiii exersează adevărate activități, accesibile vârstei lor și sunt încurajați să-și dezvolte și să-și descopere creativitatea, să testeze materiale noi și să experimenteze tactil. Totodată, aceste centre stimulează curiozitatea, simțul estetic, imaginația și spiritul de inițiativă al copiilor, încrederea în sine, dezvoltarea motricității fine și abilități cognitive. Centrele de pictură tradițională au fost conduse de către cadrele didactice, autoare ale acestui articol, care au supravegheat și îndrumat îndeaproape pe fiecare copil.

Copiii au avut la dispoziție materiale specifice pentru fiecare activitate, respectiv coli mari de desen, materiale cu care să picteze, pensule de diferite lungimi și diametre, culori, vopsea de pictat, aquarele, guașe, creioane simple și colorate și de ceară, carioca lavabilă, marchere, diverse imprimeuri, materiale auxiliare, materiale reciclabile, obiecte din natură, flori uscate, semințe, scoici, pietricele, frunze, cereale, boabe etc. Sesiunile de lucru au beneficiat de un fundal muzical, atent selectat, cunoscând că cele mai bune activități lucrative se fac în prezența unui fond muzical adecvat.

Creativitatea se manifestă în copilărie prin interes, curiozitate, spontaneitate și deschiderea spre nou. Potențialul creativ trebuie cultivat constant, așa încât copilul să își consolideze această calitate, familia școala, mentorii și educația având un rol important. Prin sesiunile de lucru organizate pentru a realiza lucrări de pictură a personajelor din povești, am reușit stimularea curiozității și a nevoii de cunoaștere la copii, declanșarea motivației pozitive și afective, asigurarea unui climat educațional dezinhibant, echilibrat, plăcut, amenajat pe centre de activitate. Prin metode specifice care implică joaca și metode pedagogice active, conduite didactice flexibile, care permit libera exprimare a copilului, vom încuraja autonomia, inițiativa și creativitatea acestora, pentru a putea obține implicarea acestora în realizarea conținutului educațional propus.

Vom încuraja și pe viitor, copiii să aleagă liber temele pentru picturi, să discute în prealabil ideile pe care doresc să le pună în practică, să realizeze un plan de lucru împreună cu noi și să exprime liber orice întrebare, idee sau subiect legate de lucrarea în sine cât și în general despre pictură ca și formă de exprimare a personalității, creativității și individualității fiecăruia, cu scopul de a da posibilitatea copiilor să fie inițiatorii propriilor activități și lucrări sau eroii principali astfel va fi stimulată propria creativitate, autonomia și implicarea pentru realizarea lucrărilor cât și a evenimentului de prezentare și promovare a acestora.

Lucrările copiilor sunt produse imaginative, roadele actului de creație prin care aceștia exprimă o idee, o stare, gânduri, trăiri și sentimente, sunt originale și personale și din acest punct de vedere se constituie ca instrumente perfecte pentru a fi folosite în continuare în sprijinul actului didactic, reușind să realizăm activități de tip non-formal, interesante și atractive. În cadrul sesiunilor de lucru, am inițiat dezbateri între copii pe marginea lucrării fiecăruia pentru a da ocazia realizatorului să își prezinte lucrarea și să explice ce a dorit să exprime în aceasta, ce l-a inspirat în personalitatea personajului ales și care a

fost procesul prin care i-a dat forma finală, sau cum îl reprezintă, respectiv de a pune pe ceilalți colegi în situația de a explica ce au înțeles din conținutul lucrării prezentate, ce le sugerează și cât din ceea ce realizatorul a dorit să exprime a fost perceput de către privitori. Din aceste discuții care au fost tematizate și moderate de către cadrele didactice coordonatoare, copiii au putut beneficia de un transfer eficient de cunoaștere, iar experiența dobândită prin acest proiect în toate fazele desfășurării lor va avea un impact benefic asupra bagajului de cunoștințe al acestora. Pe scurt, accentul s-a mutat asupra procesului, a înțelegerii prezenței și rolului personajului în poveste și transpunerea acestora în picturi mai degrabă, decât asupra produsului final. Am experimentat astfel învățarea cooperativă, stimulând simultan creativitatea individuală și munca în echipă.

În relatarea povestirilor alese ca și teme, am încercat să creăm un spațiu de dialog între noi și copii. Adulții pot citi; copiii la această vârstă încă nu în totalitate, dar pot reacționa, înțelege și interpreta. În discuțiile noastre preliminare alegerii personajelor și începerii efective a activității de a picta, fiecare copil a avut o reacție legată de tema povestirii. Ideea s-a conturat atunci când am descoperit că există acel spațiu, acel vid, unde cititorii, atât adulți, cât și copii, pot reacționa, interpreta și juca cu cartea fără a citi neapărat cuvintele, ghidându-se doar după imagini și după discuțiile noastre libere. Copiii vor să știe totul și nu au prejudecăți. Cu cât sunt mai mici, cu atât sunt mai deschiși la minte. Totul este de înțeles și poate comunica cu un repertoriu vast de instrumente. Tot ce trebuie să faci este să arăți ceva, iar acesta devine începutul a ceva nou.

După încheierea vernisajului expoziției, lucrările au fost expuse în cadrul școlii noastre în spațiile special gândite pentru aceasta, ca și o expoziție itinerantă pentru a da posibilitatea cât mai multor copii să le vadă, să le admire și eventual să le trezească dorința de a deveni și ei realizatori, dar și cadrelor didactice de la clase să organizeze discuții, și chiar debateri tematice cu copii pentru promovarea artei ca instrument educațional eficient și complex care îi influențează la nivel cognitiv, știind că informațiile conținute în artă se pot adăuga cunoștințelor pe care ei le au până la o anumită vârstă, despre lume, mediu înconjurător, viață. Vom urmări ca toate lucrările ce se vor realiza să aducă ceva nou, adică să nu repete o idee deja existentă, să fie utile, să aibă un scop și să îndeplinească nevoia de exprimare a imaginației și creativității prin intermediul artei clasice.

Vom fi preocupați, în continuare de a promova cât mai multe evenimente ca și activități în această direcție și vom invita atât la evenimentele expoziționale viitoare, organizate, cât și la sesiunile de lucru, copiii interesați ca și susținători și participanți direcți pentru a le face cunoscute importanța și impactul evenimentelor organizate de către noi.

BIBLIOGRAFIE

- Crăciunescu, Nedelea, 2000 - *Forme de activități extracurriculare desfășurate cu elevii ciclului primar*, Revista Învățământul primar, nr. 2, 3 - Editura Discipol, București ;
- Claparede, Edouard 1995 - *Psihologia copilului și pedagogia experimentală* – Ed. Didactica si Pedagogica;
- Montessori, Maria 2012 - *Secret of Childhood – Secretele copilăriei* - Random House USA Inc;
- Ion - Ovidiu Pânișoară, Marin Manolescu 2019 – *Pedagogia învățământului primar și preșcolar* – Editura Polirom;
- Rebecca Rolland 2024 – *Arta de ale vorbi copiilor* – Editura Univers, București;
- Hervé, Tullet 2011 - *Jocul de-a „hai să mergem!”* – Editura Phaidon, Italia

BIASURILE COGNITIVE- CONCEPTE DE EDUCAȚIA MEDIA INFUZATE ÎN CADRUL ORELOR DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

*Prof. Țicu Mirela, limba și literatura română,
Liceul Tehnologic „Ion Bănescu” Mangalia, județul Constanța*

Termenul „media”, este pluralul latinescului „medium”, care înseamnă intermediar, și are sensul de canal prin care se transmit informații. Mass- media reprezintă totalitatea canalelor de comunicare în masă. Prin mass- media aflăm informații, ne formăm păreri, ne conturăm credințe.

DEX- ul definește mass- media drept ansamblul mijloacelor și modalităților tehnice moderne de informare și influențare a opiniei publice, cuprinzând radioul, televiziunea, presa, internetul etc; mijloace de comunicare în masă.

Orice ne transmite un mesaj este media și media este peste tot: ziare tipărite, reviste, cărți, emisiuni radio și de televiziune, ziare online și bloguri, vloguri, muzică, podcasturi, fotografii, jocuri, ambalaje de tot felul, reclame în presa tipărită, radio sau televiziune în online, afișaj stradal, afișe, flyere, rețele sociale. Suntem înconjurați de mesaje media chiar și atunci când nu ne dăm seama.

Mass- media nu este în mod esențial bună sau rea. Impactul asupra cetățenilor este variat, în funcție de nivelul de educație media al acestora. Conform Comisiei Europene, educația media înseamnă abilitatea de a accesa, înțelege, crea și evalua în mod critic diferite tipuri de media.

Educația media ajută așadar la creșterea capacității de a evalua credibilitatea și valoarea mesajelor media.

Am absolvit Cursul de educație media pentru profesorii de limba și literatura română, organizat de Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI). Cursul explică concepte de educație media dar, mai ales, modul în care aceste concepte pot fi integrate- „infuzate”- , în cadrul orelor de limba și literatura română deoarece educația media oferă oportunități de conectare cu programa școlară a acestei discipline.

Se urmărește în acest fel ca elevii să dobândească competențe care să le permită să fie cetățeni informați, capabili să reacționeze critic și responsabil la media, să- și formeze o imunitate parțială la efectele antidemocratice ale dezinformării.

Educația media pune accent pe dezvoltarea și consolidarea abilităților- de a identifica conceptele, de a face conexiuni între idei, de a pune întrebări pertinente, de a formula răspunsuri, de a identifica erori logice- , mai puțin pe memorarea de conținuturi.

Am început să implementez deja la clasă câteva dintre conceptele discutate la curs și am ales să le vorbesc elevilor despre bias- urile cognitive.

Bias- urile sunt mecanisme de gândire care ne ajută să înțelegem mai bine realitatea și să luăm decizii rapide. Cunoscute și sub denumirile de prejudecăți, scurtături, erori logice, sunt aprecieri pe care le facem înainte de a examina ceva, adică idei preconcepute.

Ele influențează modul în care interacționăm cu mesajele media. Nimeni nu este imun la ele, dar este bine să fim conștienți că ele există.

Dintre categoria bias-urilor cognitive pe care am ales să le infuzez la clasă, fac parte cel de confirmare, amintirile false, de autoritate, fluența euristică și atracția pentru povești.

Am ales să discut despre două dintre aceste tipuri de bias- **bias-ul de confirmare** și **bias-ul amintirilor false**- la clasa a IX-a, la unitatea de învățare Școala. Celelalte tipuri de bias vor fi discutate în clasele a X-a- a XII- a, atunci când conținuturile discutate la clasă vor permite acest lucru. Cele doua texte literare discutate la clasă la această temă au fost povestirea „ Domnu Trandafir” de Mihail Sadoveanu și nuvela „ Domnul Vucea”, de Barbu Ștefănescu- Delavrancea, pentru a evidenția antiteza dintre dascălul model și cel antimodel. Am alocat infuzării acestor concepte 50 de minute.

Pentru explicarea conceptelor am folosit platforma You Tube, filmulețul „ Ce sunt bias-urile?”, realizat de Bianca Oanea, expert media în cadrul Centrului de Jurnalism Independent.

După vizionarea filmulețului am punctat definițiile de lucru: bias-ul de confirmare înseamnă căutarea și acceptarea informațiilor care ne confirmă convingerile și respingerea celor care le contrazic. Cu alte cuvinte, credem ce știm deja.

Pentru exemplificare le- am propus elevilor un exercițiu pe tabla interactivă; am ales câteva fragmente din nuvela „ Domnul Vucea”, le- am lecturat și am formulat împreună bias-uri de confirmare (Anexa).

Pentru discutarea celui de- al doilea tip de bias, cel al amintirilor false, le- am solicitat elevilor să aducă fotografii cu doamnele lor învățătoare. Am pregătit două panouri din polistiren, pe care am notat numele celor doi dascăli ale căror portrete se conturează în operele studiate: domnul Trandafir- caruia i- am asociat o bulină verde- și domnul Vucea- căruia i- am asociat o bulină roșie, după culorile semaforului.

Pe baza trăsăturilor comune dintre aceste două personaje și învățătoarele lor, elevii au lipit pozele pe unul dintre cele două panouri. Evident, cele mai multe fotografii au fost așezate pe panoul cu numele dascălului model, dar au existat și elevi care au considerat că învățătoarea lor a avut trăsături comune cu domnul Vucea. În urma discuțiilor purtate, am ajuns la concluzia că au avut în comun cu acesta faptul că folosea uneori violența.

Profitând de faptul că am avut câte trei- patru elevi care au fost colegi încă din clasa I, adică au avut aceeași învățătoare, i- am rugat să povestească întâmplări frumoase din clasele I- IV. Am numit acest moment „ Ghiozdanul cu amintiri frumoase”. Au observat că își amintesc cu toții întâmplarea, dar nu la fel. Unele detalii au fost diferite, așa că am explicat că acest bias se referă de fapt la ficționalizarea de sine.

A fost momentul în care am introdus conceptul de bias al amintirilor false; combinarea amintirilor reale cu conținutul sugestiilor primite din alte surse pentru a obține imaginea de ansamblu despre un subiect.

Creierul are nevoie de ordine, încearcă să vadă întreaga imagine. Când nu îți amintește toate detaliile unui eveniment, creierul încearcă să acopere zonele care lipsesc cu detalii plauzibile, iar linia dintre amintiri și imaginație este uneori prea subțire pentru ca persoana să realizeze că a trecut-o.

La finalul orei, am discutat despre importanța cunoașterii acestor concepte, despre legătura cu viața reală; în mediul online, lăsăm mereu o **amprentă digitală**, ce influențează informațiile care ne sunt livrate de algoritmiile rețelelor sociale. Filtrarea algoritmică conduce spre **bule informaționale** și camere de ecou.

Conceptul de bulă informațională (sau bulă de filtrare) se referă la o situație în care persoana este expusă doar știrilor și informațiilor care susțin ceea ce crede și îi place, cu riscul de a o izola în propriile sisteme culturale și ideologii.

Camera de ecou este o situație în care prin comunicarea și repetarea unor știri și informații, sunt amplificate și întărite credințele în interiorul unui sistem cultural și ideologic închis și împărtășit de un grup de persoane, iar informațiile care contrazic aceste credințe sunt respinse.

Ambele situații sunt periculoase pentru că duc la izolare și respingere celor care au păreri diferite. În plan social, se poate ajunge la **polarizare**, adică la situații în care opiniile, credințele sau interesele membrilor unei comunități sau societăți se găsesc la extreme opuse și ireconciliabile.

Elevii au fost interesați de conceptele abordate, au fost activi și comunicativi, ceea ce mă determină să continui să introduc concepte de educație media atunci când conținuturile disciplinei vor permite acest lucru.

BIBLIOGRAFIE

Dicționar explicativ al limbii române, București, Editura Univers Enciclopedic, 2016

Curs de educație media Centrul de Jurnalism Independent

Ștefănescu- Delavrancea, Barbu, *Nuvele.Povestiri*, București, Editura Gramar, 2018

ANEXĂ

Nr. crt.	Fragmentul suport din textul literar „Domnul Vucea, de Barbu Ștefănescu-Delavrancea (Unitatea de învățare „Școala”)	Biasul (prejudecata)
1	„Dar oricât m- ar fi spăimântat și fericit lumea basmelor și- a poveștilor, când mi- aduceam aminte că de la S- tă Mărie o să trec la Școala domnească, din coloarea de negru, uitam și de turci, și de muscali, și de nemții cu coadă, și de țara cocorilor.”	Școala din centru este mai bună. Fiind „domnească” școala este cea mai importantă.
2	„Mă apropiam cu gândul, sfios, tremurând, de- acea vestită școală, ca de un urs împăiat, gata să fug. Mi- era frică și mi-era dragă. Și- mi era dragă fără să bănuiesc nici cum e, nici unde e. Două lucruri aflasem: că e <i>domnească</i> , iar nu cum era a noastră din curtea bisericii, și că dascălul e <i>profesor</i> , trebuind să- i zici <i>Domnul</i> , iar nu cum îi ziceam noi, la al nostru, Nea Nicuță.”	Profesorului de la Școala domnească i se spune „Domnul” pentru că este mai bun decât dascălul de școala din cartier
3	„- Hai, măi Grivei, măi, nu fi leneș. Acolo e școală, nu glumă...profesor mare și învățat, iar nu ca Nea Nicuță, care se încurcă când zice cazania...Măi Grivei, este așa de grozav profesorul că, dacă ai vrea, chiar și tu ai învăța carte...”	Profesorul este atât de competent, încât poate

		învăța carte pe oricine
4	„ - He! he! Martinico...hai la Școala domnească, că sunt profesori buni... Să nu- ți fie frică...Dacă ai învăța adunarea, îți dă un șoarece...la scădere îți dă doi...la fracții te face împărăteasașoaricilor...Dacă nu te- i sili, să știi dragă Martinică, că te ia de coadă, te învârtește de trei ori și- ți crapă fierea de pământ...”	Profesorul răsplătește pe cei silitori și pedepsește pe cei care nu învață
5	„ Mai erau cinci zile până la Școala domnească. Toate lighioile din curte aflaseră că va să mă duc la o școală mare. Câinele, pisica și cei patru cai ai tatii știau pe de rost cum trebuie să fie în ochii Domnului: nici unul nu s- ar fi dus fără botini în picioare, căci desculți nu i- ar fi primit decât Nea Nicuță, c- un sfaț pe lună.”	Ce este ieftin este prost. La Școala domnească elevii sunt bine îmbrăcați.
6	„ Noapte visam școala: un palat mare, mare și frumos, ca în basme, cu porți de fier, cu geamlăcuri, cu uși de cleștar, cu ziduri văpsite ca niște icoane...”	Fiind domnească, arată ca un palat.

„LUMINĂ ȘI CULOARE”- Itinerarii creative în universul copilăriei

Prof.ed.timpurie: Tîmpănar Aurica Elena, Grădinița cu Program Prelungit „Pinocchio”

1. Fundamentare teoretică

Educația timpurie asigură dezvoltarea bazei echilibrate a copilului, iar activitățile desfășurate în grădiniță contribuie în mod esențial la formarea deprinderilor, atitudinilor și valorilor fundamentale. La această vârstă, copilul învață prin joc, explorare, interacțiune și experiențe directe, de aceea demersul educațional trebuie să fie atractiv, dinamic și adaptat particularităților de vârstă.

În cadrul Proiectului Educațional Internațional „LUMINĂ ȘI RENĂȘTERE ÎN EDUCAȚIE”, activitățile adresate preșcolarilor constituie un prilej deosebit pentru stimularea creativității, cultivarea sensibilității artistice, formarea valorilor morale și dezvoltarea spiritului de colaborare. Tema este complexă și ofertantă, permițând multiple direcții de abordare, de la lumina înțeleasă ca simbol al binelui, cunoașterii și speranței, până la renașterea naturii, a vieții interioare și a valorilor autentice. Prin activități atent selectate și adaptate nivelului de dezvoltare al copiilor, cadre didactice pot transforma actul educațional într-un demers dinamic, plăcut și eficient. Bunele practici aplicate în grădiniță evidențiază faptul că învățarea timpurie capătă o valoare sporită atunci când sunt într-un climat afectiv pozitiv, prin utilizarea metodelor activ-participative și prin valorificarea experiențelor artistice, senzoriale. Conceptul de „bună practică” în educație desemnează acele modalități de organizare și desfășurare a activităților care generează efecte benefice asupra copiilor și care pot fi adaptate și aplicate cu succes în context similar. În învățământul preșcolar, aceste practici se întemeiază pe respectarea particularităților de vârstă, pe centrarea demersului educațional asupra copilului, pe încurajarea participării active și pe crearea unui mediu educațional sigur și stimulat.

Proiectul „LUMINĂ ȘI RENĂȘTERE ÎN EDUCAȚIE” creează un context favorabil pentru aplicarea acestor principii, deoarece tema permite organizarea unor activități interdisciplinare, creative și cu valențe formative, valorificând nevoia preșcolarilor de explorare senzorială și ludică a valorilor spirituale și culturale.

2. Partea practică – prezentarea unor exemple de bună practică

Pentru preșcolari, concepte de lumină și renaștere pot fi fructificate prin experiențe concrete și ușor de înțeles, precum observarea transformărilor din natură în anotimpul primăverii, realizarea unor lucrări artistico-plastice, ascultarea unor povești cu mesaj educativ, jocuri de rol cu valențe pozitive, activități de cooperare și moment de reflectivă afectivă.

Inovație Metodologică și Învățare Experiențială

Un exemplu relevant de bună practică îl reprezintă organizarea atelierelor de creație multisenzorială: Punerea în valoare a unor tehnici plastice care stimulează motricitatea fină, precum pictura cu degetele, modelajul în lut pentru crearea simbolurilor creștine care celebrează reînnoirea, bucuria Învierii Domnului (ouă, iepurași, flori), oferind o dimensiune tactilă conceptului de „renaștere” a naturii.

O altă eficiență este gamificarea activităților prin „Vânătoarea de simboluri”, respectiv organizarea unor trasee aplicative în curtea grădiniței sau în sala de grupă unde copiii trebuie să descopere elemente specifice primăverii și luminii, integrând astfel învățarea prin joc și mișcare.

De asemenea, un rol important îl au poveștile vizuale cu prezentări interactive sau scurte animații pentru a introduce legendele și tradițiile într-un mod atractiv pentru „nativii digitali”.

Activități artistico-plastice – expresia creativității

Tehnici de Pictură Inovative: Utilizarea unor metode variate precum tehnica suflării cu paiul, pictura cu ștampile, desenul cu lumânarea sau pictura cu carton.

Concursuri de Arte Plastice: copiii sunt încurajați să creeze colaje, felicitări, obiecte de artizanat și ouă încondeiate pentru a menține vii tradițiile pascale și simbolurile renașterii.

Activități artistico-plastice au avut un rol deosebit în valorificarea temei proiectului. Preșcolarii au realizat desene, picturi, colaje, felicitări, panouri și decorațiuni inspirate de lumină, flori, soare, curcubeu și renașterea naturii. Aceste activități au oferite posibilități de a se exprima liber, de a crea.

Prin utilizarea diferitelor tehnici de lucru, precum amprentarea, lipirea, modelajul sau pictura cu pensula și degetele, copiii și-au dezvoltat motricitatea fină, coordonarea ochi-mână și simțul estetic. Expozițiile cu lucrările realizate au contribuit la creșterea încrederii în sine și la valorizarea fiecărui copil. Turul galeriei a oferit copiilor ocazia de a-și prezenta lucrările, consolidând încrederea în sine și respectul față de munca celorlalți. Se expun lucrările la nivelul ochilor copiilor, fiecare centru devine o „stație” a galeriei. Se explică simplu: „Vom merge să vedem ce au lucrat colegii noștri. Privim, ascultăm și spunem ce ne place.” Se stabilesc reguli clare: mergem liniștiți, nu stricăm lucrările, vorbim frumos. Se adresează întrebări deschise, se încurajează exprimarea verbală. Exemple de întrebări: „Ce observi aici?”; „Ce ți-a plăcut cel mai mult?”; „Ce culori/materiale au folosit?”

Integrarea poveștilor și a convorbirilor tematice

O bună practică, importantă în activitățile dedicate proiectului, o reprezintă poveștile și convorbirile tematice în scopul dezvoltării valorilor morale și emoționale. Prin activitățile desfășurate, preșcolarii au fost încurajați să manifeste bunătate, cooperare, sensibilitate, recunoștință și respect. Tema luminii a fost asociată cu ideea de bine, căldură sufletească, speranță și prietenie. Astfel, proiectul a avut nu doar o dimensiune artistică și cognitivă, ci și o formă, contribuind la educarea comportamentelor prosoziale.

Parteneriatul cu familia

Implicarea părinților în derularea activităților a reprezentat o altă practică valoroasă. Aceștia au contribuit la realizarea unor materiale, la participarea la expoziții, ateliere tematice sau activități comune. Colaborarea grădiniță-familie a consolidat relații educaționale și a susținerii dezvoltării unui mediu afectiv securizant pentru copil.

Activități de observare a naturii

Tema renașterii a fost valorificată eficientă prin activități de observare directă a mediului înconjurător. Copiii au urmărit schimbările produse odată cu venirea primăverii: apariția ghiocelor și a altor flori, înmugurirea copacilor, ciripitul păsărilor, lumina mai puternică a soarelui și transformările vremii. Aceste experiențe concrete au contribuit la formarea unei imagini reale despre natură și la dezvoltarea spiritului de observație. În plus, copiii au învățat să aprecieze frumusețea mediului și să manifeste grija față de plante și animale. Observarea naturii a fost completată de discuții, desene tematice și activități practice, ceea ce a făcut învățarea mai profundă și mai atractivă.

3. Concluzii

Exemplele de bune practici aplicate preșcolarilor în cadrul Proiectului Educațional Internațional „LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE” evidențiază importanța unui demers educațional centrat pe copil, bazat pe joc, creativitate, colaborare și explorare. Prin activități integrate, atractive și adaptate nivelului de vârstă, copiii au avut posibilitatea să învețe într-un mod plăcut, să exprime emoțiile și să descopere valori esențiale pentru dezvoltarea lor

armonioasă.În educația preșcolară, lumina poate simboliza cunoașterea, bucuria, bunătatea și frumusețea, iar renașterea poate fi înțeleasă ca descoperire, creștere și transformare

4. Bibliografie

1. Bocoș, M., Ionescu, M. (2009), Tratat de didactică modernă, Pitești, Editura Paralela 45
2. Glava, A., Tătaru, L., Chiș, O., referent științific: prof .univ. dr. Chiș, V., (2014) , Piramida cunoașterii. Repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar, Pitești, Editura: Diamant.
3. Catalano, H., Albulescu, I., (2025) – *Educație timpurie: sinteze conceptuale și direcții de acțiune*, București, Editura: Didactica Publishing House.
4. ****Curriculum pentru educația timpurie* (a copiilor de la naștere până la vârsta de 6 ani),(2019), M.E.N., București.
5. *** Revista semestrială Învățământul preșcolar în mileniul III – Educație în pandemie, Editura Reprograph, 2021

LUMINĂ ȘI RENĂȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

Tîrlea Ramona, Școala Gimnazială Nr. 1, Motru-Gorj

I. FUNDAMENTARE TEORETICĂ

Educația a reprezentat, în toate epocile istoriei, principalul vector al luminii spirituale și al renașterii culturale a omenirii. Conceptele de *lumină* și *renaștere* se împletesc organic în filosofia pedagogică, de la Platon – care, în celebra *Alegorie a Peșterii*, descria educația ca ieșire din întunericul ignoranței spre lumina adevărului – până la marii pedagogi ai modernității. Johan Amos Comenius proclama în *Didactica Magna* că învățământul trebuie să lumineze mințile tuturor copiilor, transformând școala într-un „*atelier al umanității*”, un spațiu al transformării și al renașterii spiritului.

Renașterea europeană a secolelor XIV–XVI a demonstrat că în momentul în care societatea se întoarce către frumos, către cunoaștere și către valoarea individuală a omului, se produce o transformare profundă și durabilă. Același mecanism funcționează la scară mică în fiecare sală de clasă: în momentul în care un elev descoperă că poate crea, că ideile sale au valoare, că frumosul îi este accesibil, se produce propria sa renaștere interioară. Pedagogia contemporană, prin vocea lui Howard Gardner și a teoreticienilor educației holistice, recunoaște că fiecare copil are propria sa formă de lumină – intelectuală, artistică, emoțională, socială – și că misiunea școlii este să le descopere și să le valorizeze pe toate.

Arta, literatura și știința, abordate interdisciplinar, constituie cele trei piloane ale unei educații cu adevărat iluminatoare. Ele nu se exclud, ci se completează: știința aprinde curiozitatea rațională, arta cultivă sensibilitatea și capacitatea de exprimare, iar literatura deschide ferestre către lumi interioare și experiențe de viață inaccesibile în alt mod. În această viziune integratoare s-au înscris activitățile desfășurate cu elevii clasei a IV-a D de la Școala Gimnazială Nr. 1 Motru, activități care vor fi prezentate în cele ce urmează.

II. PARTE PRACTICĂ

Demersul pedagogic realizat în cadrul clasei a IV-a D a urmărit transpunerea în practică a valorilor luminii și renașterii prin activități diverse, complementare, care au angajat elevii simultan pe plan cognitiv, afectiv și creativ. Cele patru direcții principale de acțiune – artistic-plastică, culturală, științifică și literară – au conturat un tablou educativ coerent, în care tema luminii și a renașterii a funcționat ca fir roșu unificator.

1. Activități artistice și plastice – „Lumina pe care o port în mine”

Prima direcție de lucru a vizat educația estetică și plastică, prin realizarea unui ciclu de lucrări cu tema „*Lumină și Renaștere*”. Elevii au fost invitați să exploreze vizual conceptele abstracte ale luminii și transformării, trans-punându-le în compoziții plastice originale. Temele propuse au inclus: metamorfoza omidei în fluture – ca simbol al renașterii interioare; fasciculele de lumină care străbat pădurea; primavara văzută ca renaștere a naturii; portretul propriei „lumini interioare”, percepută și exprimată de fiecare elev în mod personal.

Fiecare elev a lucrat liber, alegând tehnica preferată: creion creioane colorat, acuarelă, cariocă sau tehnici mixte. Rezultatele au fost remarcabile prin diversitate și autenticitate: unii elevi au surprins lumina prin contraste puternice între galben și negru, alții au preferat degradările calde de portocaliu și roșu, iar câțiva au ales să exprime renașterea prin imagini ale naturii în plin avânt – muguri care se deschid, înfloriri, râuri care își reiau cursul după iarnă. Lucrările au fost expuse în clădirea școlii, constituind o mică, dar emoționantă, „expoziție a luminii”.

Valoarea pedagogică a acestor activități a depășit cu mult sfera educației estetice: elevii au dobândit încredere în propriile capacități creative, au învățat să observe și să interpreteze

realitatea din jurul lor, și au înțeles că frumosul nu este privilegiul câtorva aleși, ci un drept și o capacitate a fiecărui om. Artă a devenit, astfel, un instrument de iluminare interioară și de renaștere a încrederii în sine.

2. Activități culturale – Teatrul, oglinda sufletului

Dimensiunea culturală a proiectului a fost ilustrată prin participarea elevilor clasei a IV-a D la un spectacol de teatru pentru copii. Această experiență a constituit pentru mulți dintre elevi primul contact direct cu arta dramatică, reprezentând în sine un moment de renaștere a sensibilității culturale. Teatrul, ca formă de artă vie, are capacitatea unică de a pune față în față spectatorul cu emoții, dileme și personaje care îi devin, pentru câteva ore, mai reale decât realitatea însăși.

Pregătirea pentru spectacol a inclus o activitate prealabilă în clasă, în care elevii au discutat despre limbajul teatral, despre diferența dintre text literar și text dramatic, despre rolul actorului și al regizorului în construirea unui spectacol. Copiii au învățat că teatrul este, în esență, o formă de lumină care cade asupra condiției umane – o metaforă vie a transformării și a posibilității de a fi altcineva, mai bun, mai curajos, mai liber.

După spectacol, elevii au realizat compuneri scurte în care au descris personajul care i-a impresionat cel mai mult și motivul pentru care s-au identificat cu el. Aceste texte au relevat o capacitate surprinzătoare de empatie și reflecție la vârsta de 10–11 ani: elevii au vorbit despre curaj, despre dreptate, despre răbdarea în fața greutăților și despre puterea luminii de a învinge întunericul, în sens propriu și figurat. Experiența teatrală a încurajat astfel o autentică renaștere afectivă și morală.

3. Experimente științifice – Lumina văzută prin ochi de om de știință

Dimensiunea științifică a proiectului a adus în atenția elevilor fenomenul luminii din perspectivă fizică și chimică, demonstrând că lumina nu este doar o metaforă, ci o realitate fascinantă și măsurabilă. Prin experimente simple, dar spectaculoase, realizate cu materiale accesibile, elevii au descoperit câteva dintre marile adevăruri ale fizicii luminii.

Primul experiment a demonstrat *descompunerea luminii albe în culorile spectrului* cu ajutorul unei prisme improvizate dintr-un pahar cu apă așezat în bătaia soarelui. Copiii au rămas uimiți să vadă cum lumina „albă” a soarelui – aparent simplă și omogenă – ascunde în ea toate culorile curcubeului. Acesta a constituit un moment de autentică iluminare: realitatea este mai bogată decât pare la prima vedere, iar cunoașterea ne ajută să vedem dincolo de suprafață.

Al doilea experiment a explorat *reflexia și refracția luminii* – modul în care lumina se comportă diferit în funcție de mediul prin care trece. Elevii au observat cum un creion introdus într-un pahar cu apă părea „îndrăznit”, datorită refracției. Analogia pedagogică a fost imediat sesizată de elevi: și oamenii, a spus unul dintre ei, par diferiți în funcție de mediul în care trăiesc. Această observație spontană a deschis o discuție valoroasă despre identitate, adaptare și autenticitate.

Experimentele științifice au confirmat că învățarea prin investigat direct – prin observație, ipoteză, testare și concluzie – este una dintre cele mai eficiente căi de iluminare intelectuală. Elevii nu au învățat despre lumină; au *experimentat* lumina. Diferența este esențială.

4. Proiecte literare și de lectură – Lumina cuvintelor

Componenta literară a proiectului a adus în atenția elevilor puterea cuvântului de a lumina și de a transforma. Pornind de la poezii ale unor mari scriitori români care au celebrat lumina și renașterea – Lucian Blaga cu *Lumină lină*, Mihai Eminescu cu imaginile de lumină lunară și solară, Vasile Alecsandri cu pastelurile sale pline de lumină de primăvară – elevii au construit un itinerar literar al luminii în literatura română.

Activitățile de lectură au fost însoțite de discuții despre *imagini poetice ale luminii*: ce înseamnă „lumina lună” a lui Blaga față de lumina solară a lui Eminescu, cum descrie Alecsandri trezirea naturii primăvara, ce metafore ale renașterii se găsesc în basme și povești. Aceste discuții au dezvoltat gândirea critică și capacitatea de analiză literară, dar și sensibilitatea la frumusețea limbii române.

Momentul culminant al componentei literare a fost crearea unui *mic volum colectiv de texte poetice și proze scurte* scrise de elevi, cu titlul „*Lumina din cuvinte*”. Fiecare elev a contribuit cu un text propriu – o poezie, o compunere sau o scurtă meditație – în care a explorat, cu mijloacele sale, tema luminii și a transformării. Volumul, multiplicat și distribuit fiecărui elev, a constituit un simbol emoționant al identității creative a clasei a IV-a D și o mărturie tangibilă a renașterii lor ca scriitori în devenire.

III. CONCLUZII

Activitățile culturale, artistice, științifice și literare desfășurate cu elevii clasei a IV-a D au confirmat, în mod convingător, că lumina și renașterea în educație nu sunt concepte abstracte, ci realități vie, trăite zi de zi în școală. Fiecare activitate a aprins câte o scânteie: curiozitatea în experimentele de fizică, sensibilitatea în fața culorilor și a formelor plastice, emoția în fața scenei de teatru, bucuria de a descoperi că poți scrie o poezie adevărată.

Interdisciplinaritatea a reprezentat cheia succesului acestor activități: abordând tema luminii și renașterii simultan din perspective artistice, științifice, culturale și literare, am reușit să atingăm fiecare tip de inteligență și să creăm experiențe de învățare autentice pentru toți elevii, indiferent de aptitudinile lor individuale. Niciun elev nu a rămas neatins de lumină.

Concluzia fundamentală a acestui demers pedagogic este simplă și profundă în același timp: *renașterea în educație începe în momentul în care un copil descoperă că poate*. Poate crea, poate înțelege, poate simți, poate exprima. Datoria noastră, a cadrelor didactice, este să creăm, zi de zi, condițiile pentru această descoperire. În esență, noi suntem păstrătorii flăcării – și nimic nu este mai frumos decât să vedem cum ea se transmite, liberă și vie, de la o generație la alta.

BIBLIOGRAFIE

1. Blaga, Lucian, *Poezii*, Editura Minerva, București, 1982, p. 45–78.
2. Comenius, Johann Amos, *Didactica Magna*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970, p. 45–78.
3. Cucoș, Constantin, *Educația estetică*, Editura Polirom, Iași, 1998, p. 88–120.
4. Gardner, Howard, *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*, Basic Books, New York, 1983, p. 73–98.
5. Iacob, Luminița (coord.), *Psihologia educației*, Editura Polirom, Iași, 2005, p. 88–120.
6. Pânișoară, Ion-Ovidiu, *Comunicarea eficientă*, ediția a IV-a, Editura Polirom, Iași, 2015, p. 201–224.
7. Platon, *Republica*, trad. Andrei Cornea, Editura Teora, București, 1998, p. 234–248.

Lumină și Renaștere în Educație – Perspective Pedagogice

Todea Ion-Sebastian

Scoala Gimnazială "Nicodim Ganea" Bistra

Conceptul de „lumină” în educație este asociat, în mod tradițional, cu ideea de cunoaștere, rațiune și conștientizare, în timp ce „renașterea” sugerează transformare, progres și reconfigurare a practicilor educaționale. Din perspectivă pedagogică, aceste două concepte exprimă esența evoluției educației: trecerea de la transmiterea pasivă a informației la formarea unui individ autonom, capabil de reflecție critică și adaptare.

Din punct de vedere istoric, pedagogia modernă își are rădăcinile în marile curente intelectuale europene, în special în Renaștere și Iluminism. În perioada Renașterii, idealul educațional era cel al „omului universal”, capabil să integreze cunoștințe din multiple domenii și să se dezvolte armonios (). Această viziune puna accent pe dezvoltarea integrală a personalității, incluzând dimensiuni intelectuale, morale și estetice. Educația nu era doar un proces de acumulare de informații, ci unul de formare a individului în ansamblul său.

Ulterior, Iluminismul a redefinit profund rolul educației, punând în centrul său rațiunea și accesul universal la cunoaștere. Considerată „Epoca Luminilor”, această perioadă a promovat ideea că progresul uman este posibil prin educație și gândire critică (). Pedagogi precum Jean-Jacques Rousseau au susținut formarea unui „om rațional”, capabil să înțeleagă lumea și să acționeze în mod autonom, depășind constrângerile dogmatice (). Educația devine astfel un instrument de emancipare socială și individuală, contribuind la dezvoltarea unei societăți bazate pe libertate și responsabilitate.

În pedagogia contemporană, metafora „luminii” se regăsește în conceptul de învățare profundă și conștientă. Accentul cade pe dezvoltarea competențelor cognitive superioare, precum analiza, sinteza și evaluarea critică. Elevul nu mai este un receptor pasiv al informației, ci un participant activ la procesul de învățare. Această schimbare reflectă o veritabilă „renaștere pedagogică”, caracterizată prin metode interactive, învățare colaborativă și abordări centrate pe elev.

Un element esențial al acestei transformări îl constituie integrarea tehnologiei în educație. Noile tehnologii educaționale facilitează accesul la informație și permit personalizarea învățării, contribuind la dezvoltarea competențelor necesare în societatea contemporană. Studiile recente evidențiază faptul că utilizarea tehnologiilor digitale și a inteligenței artificiale poate susține învățarea colaborativă, evaluarea automatizată și adaptarea conținuturilor la nevoile individuale ale elevilor (). Astfel, educația devine mai flexibilă și mai relevantă pentru realitățile actuale.

De asemenea, pedagogia modernă pune accent pe experiența directă și pe implicarea activă a elevului în procesul educațional. Modelele educaționale contemporane promovează învățarea prin descoperire, problematizare și reflecție, ceea ce conduce la dezvoltarea gândirii critice și a autonomiei. În acest sens, educația nu mai este percepută ca un proces liniar, ci ca unul dinamic, adaptat nevoilor și ritmului fiecărui elev.

Un alt aspect important al „renașterii” pedagogice este rolul profesorului, care trece de la statutul de transmitător de informații la cel de facilitator al învățării. Profesorul devine un ghid care sprijină elevul în construirea propriilor cunoștințe, stimulând curiozitatea și motivația intrinsecă. Această schimbare reflectă o viziune constructivistă asupra educației, în care învățarea este rezultatul interacțiunii dintre elev și mediul educațional.

În concluzie, „lumina” și „renașterea” reprezintă metafore fundamentale pentru înțelegerea evoluției pedagogiei. De la idealul umanist al Renașterii la raționalismul Iluminismului și până la inovațiile contemporane, educația a fost și rămâne un proces de transformare continuă. În prezent, această transformare este susținută de tehnologii moderne, de noi paradigme didactice și de accentul pus pe formarea competențelor esențiale pentru viață. Astfel, educația devine nu doar un mijloc de transmitere a cunoașterii, ci un proces de iluminare și reconstrucție permanentă a individului.

Bibliografie

1. Iluminismul – istorie și concepte fundamentale, disponibil online: ()
2. Idealul educațional și evoluția acestuia – EDICT, ()
3. „Iluminismul: idei și impact cultural” – materiale educaționale, ()
4. Kamalov, F., Santandreu Calong, D., Gurrib, I. (2023). *New Era of Artificial Intelligence in Education*, ()
5. Popescu, S. (2025). „Educația modernă – cheia transformării societății”, ()

EFICIENȚA TERAPIEI ACTIVARE COMPORTAMENTALĂ VERSUS TERAPIE SISTEMICĂ ÎN DEPRESIE

Propunător: TODICA DANIELA GIORGIANA

INTRODUCERE

Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății, depresia este cel mai mare contributor la dizabilitățile globale. Ea afectează mai mult de 300 de milioane de oameni din întreaga lume și este o contribuție majoră la moartea prin sinucidere a 800 000 de persoane în fiecare an.(Organizația Mondială a Sănătății,2017). Are o rată de prevalență pe parcursul vieții de aproximativ 17% (Kessler & al.,2005 apud Stein&al.,2020). Depresia este, de asemenea, din ce în ce mai răspândită în rândul studenților, Organizația Mondială a Sănătății (OMS) estimează că prevalența de 12 luni a depresiei majore la studenți este de aproximativ 18,5% în opt țări (Auerbach&al.,2018, apud Stein & al,2020). Pe lângă tulburarea depresivă majoră, depresia sub-prag a fost din ce în ce mai recunoscută ca prevalență în rândul studenților (Gress-Smith&al. 2015, apud Stein&al.2020), atât ca factor de risc important pentru dezvoltarea depresiei majore, cât și ca sindrom care poate avea consecințe negative grave asupra calității vieții (Bertha& Balázs, 2013, apud Stein&al.,2020).

De asemenea tulburările mintale sunt o cauză majoră a poverii sănătății globale, reprezentând 23% din anii trăiți cu dizabilități. Costurile mari directe și indirecte ale depresiei majore se datorează în mod substanțial deficiențelor semnificative în furnizarea de tratament (Docherty,Shaw, Goulding&al, 2017 apud Cuijpers&al.,2020). Există o serie de intervenții eficiente pentru tulburarea depresivă, iar provocarea cheie este o mai bună implementare a tratamentelor eficiente disponibile în prezent (Cipriani&Tomlinson,2019). Este bine stabilit că psihoterapiile și terapiile farmacologice sunt eficiente în tratamentul depresiei adulte. Psihoterapiile au demonstrat efecte superioare în comparație cu condițiile de control în numeroase studii clinice. Mai mult, diferite tipuri de psihoterapie – de exemplu, terapia cognitiv comportamentală (CBT) și terapia interpersonală – au rezultate comparabile în depresie(Cuijpers ,Karyotaki,Reijnders&al,2018 apud Cuijpers&al.,2020). Un alt corp mare de cercetări a arătat că diferite clase de antidepresive sunt eficiente în tratamentul depresiei(Cipriani, Furukawa, Salanti&al,2018 apud Cuijpers&al.,2020), inclusiv inhibitorii selectivi ai recaptării serotoninei (ISRS), antidepresivele triciclice (TCA) și multe altele. Totusi multe probleme privind efectele diferențiate ale tratamentului combinat, psihoterapiilor și farmacoterapiilor rămân nerezolvate. (Cuijpers&al.,2020)

Având în vedere povara enormă pe care o pune depresia asupra indivizilor și asupra societății în ansamblu, vedem ca există o nevoie presantă de tratamente eficiente pentru depresie. Mulți oameni cu depresie preferă să fie tratați cu psihoterapie mai degrabă decât cu medicamente antidepresive (Van Schaik,Klijn, Van Hout, Van Marwijk, Beekman,De Haan,2004 apud Driessen & al,2022) Terapia cognitivă și activarea comportamentală sunt ambele psihoterapii eficiente pentru depresie(Cuijpers&al,2021 apud Driessen & al,2022) care sunt recomandate ca intervenții de primă linie în ghidurile de tratament al depresiei.(APA,2019, NICE,2022 apud apud Driessen & al,2022).

Persoanele care sunt deprimare au sentimente recurente de tristețe și deznădejde și ar putea simți că viața este nu mai merită trăită. Starea poate dura luni de zile și adesea include simptome fizice, cum ar fi dureri de cap, probleme de somn și creșterea sau pierderea în greutate. În special pentru persoanele cu depresie ușoară sau intermediară, psihoterapia este adesea considerată prima opțiune preferată. Psihoterapia descrie o serie de psihoterapii diferite, și o serie de tipuri stabilite de psihoterapii care toate au demonstrat că funcționează pentru cel puțin unii pacienți (Barth & al, 2016)

Există dovezi substanțiale pe care le au multe tipuri de intervenții psihoterapeutice cu un efect moderat spre mare (Cuijpers, Andersson, Donker & al., 2011 apud Barth & al, 2016), în comparație cu condițiile de control. Efecte substanțiale comparativ cu condițiile de control au fost documentate în mod specific pentru activarea comportamentală (Cuijpers, van Straten, Warmerdam, 2007; Ekers, Richards & Gilbody, 2008 apud Barth & al, 2016), terapie cognitiv-comportamentală (Churchill, Hunot, Corney & al., 2001; Dobson, 1989 apud Barth & al, 2016), psihoterapie interpersonală (de Mello, de Jesus Mari, Bacaltchuk & al. 2005, Cuijpers, Geraedts, van Oppen & al. 2011, apud Barth & al, 2016) terapie de rezolvare a problemelor (Cuijpers, van Straten, Warmerdam, 2007 apud Barth & al, 2016) și terapie psihodinamică pe termen scurt (Driessen, Cuijpers, de Maat & al. 2010; Leichsenring, 2001 apud Barth & al, 2016)

Diferite modalități și forme de intervenție psihoterapeutică au beneficii similare și nu a fost încă găsită nicio diferență între formate de tratament individual sau de grup. La fel, se pare pentru a face o mică diferență dacă intervențiile psihoterapeutice despre depresie sunt furnizate față în față, prin telefon sau pe Internet. (Barth, 2016)

Deși există un consens larg că intervențiile psihoterapeutice sunt benefice pentru pacienții depresivi, există o continuă dezbateră despre eficacitatea comparativă a diferitelor psihoterapeutice intervenții. În cea mai cuprinzătoare investigație a eficacității relative de intervenții psihoterapeutice pentru depresie până în prezent, Cuijpers și al., (2008) au sintetizat 53 de studii care conțin în cadrul studiului comparații între diferite intervenții psihoterapeutice. Au fost analizate 7 tipuri majore de tratament psihologic pentru depresia adultă ușoară până la moderată (terapie cognitiv-comportamentală, tratament de susținere nedirectiv, tratament de activare comportamentală, tratament psihodinamic, terapie de rezolvare a problemelor). psihoterapia interpersonală și formarea abilităților sociale) au fost comparate direct cu alte tratamente psihologice. Fiecare tip major de tratament a fost examinat în cel puțin 5 studii comparative randomizate. Nu a existat niciun indiciu că unul dintre tratamente a fost mai mult sau mai puțin eficient, cu excepția psihoterapiei interpersonale (care a fost oarecum mai eficientă; $d = 0,20$) și a tratamentului de susținere nondirectiv (care a fost oarecum mai puțin eficient decât celelalte tratamente; $d = 0,13$). Rata de abandon a fost semnificativ mai mare în terapia cognitiv-comportamentală decât în celelalte terapii, în timp ce a fost semnificativ mai mică în terapia de rezolvare a problemelor. Acest studiu sugerează că nu există diferențe mari de eficacitate între psihoterapiile majore pentru depresia ușoară până la moderată. (Cuijpers & al, 2020)

În timp ce multe studii au comparat o psihoterapie cu controlul condiții, au existat puține studii care direct a comparat mai multe tratamente. Fără astfel de comparații directe, a fost greu de stabilit meritele respective a diferitelor tipuri de psihoterapie. Profitând de o metodă dezvoltată recent numită „meta-analiza rețelei” Barth și al., în 2016, reexaminează dovezile pe șapte diferite tipuri de psihoterapie pentru a vedea cât de bine au fost dovedit a funcționa și dacă unele funcționează mai bine decât altele. Bazat pe o taxonomie expertă a psihoterapiei pentru depresie ei au clasificat psihoterapia în șapte tipuri diferite: terapie interpersonală, comportamentală activare, terapie cognitiv-comportamentală, rezolvare de problemă terapie, antrenament de abilități sociale, terapie psihodinamică și consiliere de sprijin. Pe baza rezultatelor combinate ale studiului, toate cele șapte psihoterapii testate au fost mai bune decât lista de așteptare sau îngrijirea obișnuită, iar diferențele au fost moderate spre mari, adică media persoana din grupul care a primit terapie era mai bine decât aproximativ jumătate dintre pacienții din grupul de control. Când comparând terapiile între ele, cercetătorii au văzut diferențe mici sau deloc, adică nici una dintre ele cu adevărat s-a remarcat la fel de mult mai bine sau mult mai rău decât ceilalți. De asemenea, au descoperit că tratamentele au funcționat la fel de bine pentru diferite grupuri de pacienți cu depresie (mai tineri sau mai în vârstă pacienți sau mame care au avut depresie după ce au dat naștere). În mod similar, nu au văzut diferențe mari atunci când au comparat individ cu terapie de grup sau de la persoană la persoană cu interacțiuni bazate pe intern& între terapeut și pacient.-(Barth & al., 2016)

Cuijpers și al., în (2021) a efectuat o metanaliză de rețea (NMA) de studii care au comparat terapii cognitiv-comportamentale, interpersonale, psihodinamice, de rezolvare a problemelor, de activare comportamentală, de revizuire a vieții și de „al treilea val” și consiliere de susținere non-directivă între ele și cu îngrijire ca de obicei, liste de așteptare și condiții de control placebo pilula. Toate terapiile au fost mai eficiente decât condițiile de îngrijire ca de obicei și de control pe lista de așteptare, iar toate terapiile - cu excepția consilierii de susținere non-directivă și a terapiei psihodinamice - au fost mai eficiente decât comprimatele placebo. O constatare importantă a acestui studiu este că mai multe psihoterapii au încă efecte semnificative la un an de urmărire, inclusiv CBT, terapia de activare comportamentală, terapia de rezolvare a problemelor, psihoterapia interpersonală și terapia psihodinamică. De asemenea, am constatat că terapia de rezolvare a problemelor poate fi oarecum mai eficientă decât unele alte terapii la urmărire.

Deoarece în literatura de specialitate nu am găsit comparații recente între una din terapiile considerate cele mai eficiente și anume Activarea comportamentală (BA) și Terapia sistemică de familie, am considerat că ar fi oportună o astfel de cercetare.

S-a demonstrat că BA este una dintre cele mai eficiente intervenții în depresie atât din punct de vedere al eficacității cât și din punct de vedere al costului, însă cum funcționează BA, însă, este mult mai puțin clar. Identificarea mecanismului de acțiune al BA este important pentru elaborarea strategiilor pentru tratarea persoanelor care nu răspund în mod specific și îmbunătățirea intervenției în linii mari, precum și pentru îmbunătățirea eforturilor de formare și diseminare (Mazzucchelli & al., 2009).

De aceea o alta directive a cercetarii este sa vedem cum activarea, recompensele si ruminatiile influenteaza simptomele depresiei de la inceputul pana la finalul interventiei de activare comportamentala.

Tratamentele de activare comportamentala (BA) pentru depresie se bazează pe un model de indicare a psihopatologiei că pierderile, reducerile sau nivelurile cronic scăzute ale întăririi pozitive produc comportamentale și schimbări emoționale în depresie. Teoria mecanismului corespunzătoare este aceea că folosind tehnici BA pentru creșterea activării va duce la o creștere ulterioară a întăririi pozitive, care va scădea simptome depressive.(Manos, Kanter, & Busch,. 2010). Ferster (1973) a evidențiat comportamentele de evitare ca un factor determinant al comportamentelor și simptomelor depressive. Comportamentul de evitare include ascuns comportamente cum ar fi ruminația conform Martell și al, (2001)(apud Manos &al.,2010)

Cele două simptome afective cardinale ale depresiei sunt starea de spirit depresivă (tristețe crescută și alte emoții negative) și anhedonia (o pierdere a interesului sau a plăcerii față de activități care au fost recunoscute anterior ca fiind satisfăcătoare). Acest lucru se reflectă în faptul că cel puțin unul dintre aceste două simptome trebuie să fie prezent pentru a îndeplini criteriile pentru un diagnostic de tulburare depresivă majoră actual.Aceste două simptome reflectă un dezechilibru în două dimensiuni neurobiologice oarecum separate: sistemul de valență negativă (NVS) și sistemul de valență pozitivă(PVS) (Medeiros, Rush, Jha & al., 2020; Paulus & al., 2017; Watson, Wiese, Vaidya & Tellegen, 1999 apud Alsayednasser & al, 2022). NVS reglează retragerea de la stimulii pedepsitori și duce la afectări negative, inclusiv emoții precum furie, resentimente, tristețe, anxietate și frică. PVS reglează abordarea stimulilor recompensatori și generează afecte pozitive, inclusiv emoții precum fericirea, entuziasmul, euforia și entuziasmul. Anhedonia poate fi conceptualizată ca o activare afectată a PVS, ceea ce duce la o reactivitate afectivă pozitivă redusă atunci când se anticipează, se experimentează sau își amintește stimulii recompensatori. S-a recunoscut de mult timp că starea de spirit depresivă este esențială pentru apariția și menținerea depresiei, dar acum este din ce în ce mai evident că anhedonia este, de asemenea, esențială. Un anumit grad de anhedonie este prezent în aproape toate cazurile depressive, iar anhedonia severă apare în aproximativ o treime din cazuri (Pelizza & Ferrari, 2009 apud Alsayednasser & al, 2022). Anhedonia prezice un risc mai mare de apariție a depresiei (Bennik, Nederhof, Ormel și Oldehinkel, 2014; Pine, Cohen, Cohen și Brook, 1999; Wilcox și Anthony, 2004 apud Alsayednasser & al, 2022) și o șansă mai mare de apariție a unui curs cronic, recidivant (Spijker, Bijl ,de Graaf și Nolen, 2001 apud Alsayednasser & al, 2022). În timp ce clinicienii tind să se concentreze pe starea de spirit depresivă ca cheie pentru recuperarea după depresie, pacienții sunt clar că repararea anhedoniei și construirea unei dispoziții pozitive este la fel de importantă (și posibil mai mult) pentru recuperarea lor (Zimmerman & al., 2006; Demyttenaere & al., 2015 apud Alsayednasser & al, 2022). Prin urmare, pentru a trata depresia în mod eficient, este probabil necesar să se reducă atât starea de spirit depresivă, cât și anhedonia. Tratamentele existente, totuși, se concentrează în mod explicit pe reducerea stării de spirit depressive și, într-o oarecare măsură, neglijează repararea anhedoniei (Dunn, 2012, 2019; Dunn & Roberts, 2016 apud Alsayednasser &

al, 2022). De exemplu, în timp ce etapele incipiente ale terapiei cognitiv-comportamentale (TCC) implică încurajarea clienților să se implice în activități plăcute, accentul principal al tratamentului este pe schimbarea tiparelor de gândire negativă care generează emoții negative și mențin o viziune negativă asupra sinelui, a lumii și a viitorului. (Beck, Rush, Shaw și Emery, 1979; Moore și Garland, 2004 apud Alsayednasser & al, 2022). Prin urmare, pare plauzibil că CBT și psihoterapiile asociate vor fi relativ ineficiente în repararea anhedoniei. (Alsayednasser & al, 2022)

De aceea o alta directiva a tratamnetului este sa comparam eficaitatea BA cu Terapia sisitemica in ceea ce priveste modificarera nivelului anhedoniei.

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE

TODOSI RALUCA-MARIA – Școala Gimnazială Frătăuții Vechi

Fundamentare teoretică

Există în fiecare act educațional un moment aproape imperceptibil, dar decisiv: clipa în care informația încetează să mai fie exterioară și devine înțelegere. Această trecere subtilă poate fi numită, metaforic, „aprinderea luminii”. Nu este un proces mecanic, ci unul interior, adesea tăcut, în care conștiința se reorganizează, iar sensul începe să se contureze.

În această perspectivă, „lumina” nu desemnează doar acumularea de cunoștințe, ci iluminarea progresivă a gândirii, acea clarificare prin care realitatea devine inteligibilă și coerentă. Complementar, „renașterea” nu trebuie înțeleasă ca o ruptură radicală, ci ca o succesiune de transformări discrete, prin care individul își reconfigurează raportarea la sine și la lume.

Educația contemporană, aflată la intersecția dintre tradiție și inovație, este chemată să gestioneze această dinamică a devenirii. Dimensiunea culturală oferă cadrul de referință, un sistem de valori și semnificații care structurează experiența umană. În același timp, dimensiunea artistică introduce ambiguitatea fertilă, deschiderea spre interpretare și capacitatea de a locui întrebarea, nu doar răspunsul.

Arta, în mod particular, funcționează ca un catalizator al conștiinței. Ea nu transmite adevăruri definitive, ci provoacă tensiuni semnificative, obligând individul să-și depășească limitele de percepție. Astfel, procesul educațional devine un spațiu al tensiunii creatoare, în care lumina nu este dată, ci construită, iar renașterea – negociată permanent.

Partea practică

Transpunerea acestor principii în practică didactică presupune o regândire a rolului profesorului și a modului în care este configurat spațiul de învățare. Profesorul nu mai este doar un furnizor de conținuturi, ci un mediator al sensului, un arhitect al experiențelor formative.

Un demers pedagogic relevant în acest context este cel interdisciplinar, în care granițele dintre discipline devin permeabile. De exemplu, analiza unui text literar poate fi extinsă prin explorări vizuale, interpretări dramatice sau reflecții personale mediate de tehnologie. În acest fel, elevul este invitat să participe activ la construcția sensului, nu doar să-l reproducă.

Mai mult decât atât, integrarea tehnologiei trebuie să depășească nivelul instrumental. Utilizarea platformelor digitale sau a resurselor multimedia devine semnificativă doar în măsura în care stimulează gândirea critică și creativă. În absența acestui demers reflexiv, tehnologia riscă să devină o simplă sursă de lumină artificială, lipsită de profunzime formativă.

Un alt aspect esențial îl constituie cultivarea reflecției. Practici precum jurnalul de învățare, dezbaterile sau interpretările personale creează un spațiu interior în care elevul își

poate observa propriile transformări. Aici are loc, în mod autentic, procesul de renaștere: nu ca rezultat impus din exterior, ci ca reorganizare internă a sensurilor.

În acest cadru, învățarea devine un proces emergent, în care scânteile inițiale ale curiozității sunt transformate, treptat, în structuri stabile de înțelegere.

Concluzii

Educația nu poate fi redusă la transmitere de informații, după cum lumina nu poate fi redusă la simplă iluminare. Ea este, în esență, o experiență de transformare. Fiecare elev poartă în sine o scânteie, iar rolul educației este acela de a o proteja, de a o alimenta și de a o transforma în lumină durabilă.

A reflecta asupra relației dintre „lumină” și „renaștere” în educație înseamnă a recunoaște caracterul profund transformator al învățării. Educația nu este un proces de acumulare liniară, ci unul de reconstrucție continuă, în care fiecare nouă achiziție implică o reconfigurare a întregului.

Într-o lume marcată de schimbări accelerate, capacitatea de a învăța devine mai importantă decât conținuturile în sine. În acest sens, educația trebuie să cultive nu doar competențe, ci și disponibilitatea pentru transformare, pentru revizuire și pentru reinterpretare.

Dimensiunea culturală și artistică oferă profunzime acestui demers, transformând educația într-un proces care nu doar informează, ci formează. Lumina devine astfel nu doar simbol al cunoașterii, ci expresia unei conștiințe active, capabile să interogheze și să creeze sens.

În ultimă instanță, adevărata miză a educației nu este transmiterea de răspunsuri, ci formarea unei relații vii cu întrebarea. Iar acolo unde întrebarea rămâne deschisă, există întotdeauna posibilitatea unei noi lumini, a unei noi renașteri.

Bibliografie

1. Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, 2014, Iași, p. 45–60.
2. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, 2006, Iași, p. 120–135.
3. Joita, Elena, *Didactica aplicată*, Editura Didactică și Pedagogică, 2003, București, p. 78–90.

TRADIȚIILE ȘI SIMBOLURILE RENĂȘTERII PRIN EDUCAȚIE ȘI ARTĂ

Prof.înv.primar Toma Iuliana

Școala Primară Recea, Căteasca, Argeș

Renașterea, ca idee și proces, nu este doar un moment istoric, ci o stare continuă de transformare a spiritului uman. În centrul acestei renașteri se află educația și arta – două forțe fundamentale care modelează conștiința, identitatea și viitorul unei societăți. Tradițiile și simbolurile asociate renașterii prin educație și artă reflectă nevoia profundă a omului de a se regăsi, de a evolua și de a construi sens.

Educația a fost dintotdeauna percepută ca o poartă către lumină și cunoaștere. În multe culturi, procesul de învățare este asociat cu ideea de „trezire” sau „iluminare”. Tradițional, școala nu este doar un loc de acumulare de informații, ci un spațiu de formare morală și spirituală.

Simboluri precum cartea deschisă, lumina sau arborele cunoașterii exprimă această renaștere interioară. Cartea deschisă sugerează accesul liber la idei, lumina reprezintă înțelegerea, iar arborele simbolizează creșterea continuă. Prin educație, individul renaște intelectual, își redefineste valorile și își descoperă potențialul.

În tradiția românească, dascălul era văzut ca un ghid al sufletului, nu doar ca un transmitător de informații. Respectul față de învățător reflectă credința că educația este un act sacru, capabil să transforme destine.

Arta, în toate formele sale, este o oglindă a transformării interioare. De la pictură și muzică până la literatură și teatru, creația artistică devine un mijloc prin care omul își exprimă trăirile, întrebările și speranțele.

Simbolurile artistice ale renașterii includ pasărea Phoenix, care renaște din propria cenușă, culorile vii care sugerează viața și reînnoirea, dar și ciclurile naturii – primăvara fiind cel mai puternic simbol al reînvierii. Prin artă, omul nu doar reflectă realitatea, ci o recrează, oferindu-i sens și profunzime.

Tradițiile populare românești abundă în astfel de simboluri: ouăle încondeiate, dansurile ritualice sau cântecele de primăvară sunt expresii ale regenerării și continuității vieții. Aceste forme artistice transmit din generație în generație valori, emoții și identitate culturală.

Educația și arta nu funcționează separat, ci se completează reciproc. Educația oferă structură și înțelegere, în timp ce arta aduce sensibilitate și creativitate. Împreună, ele formează indivizi compleți, capabili să gândească critic și să simtă profund.

În școlile moderne, integrarea artei în procesul educațional devine tot mai importantă. Activitățile creative stimulează imaginația, dezvoltă empatia și încurajează exprimarea liberă. Astfel, renașterea nu mai este doar un concept abstract, ci o experiență trăită zilnic.

Exemplu de bună practică: „Renașterea prin artă și educație” – proiect interdisciplinar - limba română, arte sau dirigenție.

Scop:

Dezvoltarea capacității elevilor de a înțelege conceptul de renaștere personală și culturală prin educație și exprimare artistică.

Descrierea activității : Profesorul propune un proiect pe durata a 2–3 săptămâni, în care elevii explorează ideea de „renaștere” din mai multe perspective: literară, artistică și personală.

Etapele proiectului

1. Introducere și reflecție (ora 1)

Se pornește de la o întrebare deschisă: „Ce înseamnă pentru voi să renaști?”

Elevii notează idei individual, apoi discută în grup.

Profesorul introduce simboluri precum: lumina, primăvara, cartea.

2. Explorare culturală și artistică (2–3 ore)

Elevii analizează texte literare sau imagini artistice care reflectă renașterea.

Se pot folosi poezii, fragmente narative sau picturi.

Discuții ghidate: Cum este reprezentată schimbarea? Ce simboluri apar?

3. Activitate creativă (3–4 ore)

Elevii aleg una dintre variante: realizarea unui desen/pictură simbolică, compunerea unui colaj (vizual sau digital)

Tema: „Renașterea mea”

4. Prezentare și feedback (1–2 ore)

-Elevii își prezintă lucrările în fața clasei

Rezultatele proiectului

-Se oferă feedback constructiv (colegi + profesor)

-Accent pe exprimare, autenticitate și simbolistică

-Elemente inovative,

-Îmbinarea educației formale cu expresia artistică,

-Accent pe dezvoltarea emoțională și reflecția personală,

- Libertate de alegere pentru elevi (crește motivația),

-Rezultate observate,

-Creșterea implicării elevilor,

-Dezvoltarea gândirii critice și simbolice,

-Îmbunătățirea exprimării orale și scrise,

-Consolidarea încrederii în sine

Această activitate: pune elevul în centrul procesului educațional, valorifică inteligențele multiple creează conexiuni între discipline, transformă învățarea într-o experiență personală și relevantă.

Sugestie finală pentru profesori

Adaptați proiectul în funcție de vârsta elevilor și contextul clasei. Important este să creați un spațiu sigur în care elevii să se poată exprima liber. Renașterea prin educație începe atunci când elevul se simte văzut, auzit și încurajat.

Tradițiile și simbolurile renașterii prin educație și artă ne amintesc că evoluția umană nu este doar tehnologică sau materială, ci profund spirituală și culturală. Prin învățare și creație, omul își regăsește esența și își construiește viitorul.

Renașterea nu este un punct final, ci un proces continuu – o invitație de a crește, de a înțelege și de a crea. Iar educația și arta rămân cele mai puternice instrumente prin care această transformare devine posibilă.

LUMINA CUNOAȘTERII ȘI RENAȘTEREA CURIOSITĂȚII: STRATEGII DE ÎNVĂȚARE CREATIVĂ LA CLASA a III-a

Torcescu Anca, Școala Gimnazială Ion Murgeanu, Zorleni

1. Argument

Tema simpozionului, „Lumină și Renaștere în Educație”, nu reprezintă doar un concept filosofic, ci o direcție de acțiune pentru cadrul didactic modern. La clasa a III-a, elevul se află într-un moment de „renaștere” cognitivă, trecând de la achizițiile fundamentale ale primilor ani de școală către o înțelegere mai complexă, logică și cauzală a lumii. „Lumina” este metafora perfectă pentru alfabetizarea funcțională și emoțională: ea reprezintă claritatea procesului de gândire și bucuria descoperirii. Într-un sistem de învățământ aflat în continuă transformare, renașterea pedagogică presupune renunțarea la modelele rigide în favoarea unei educații personalizate, care pune accent pe experiență și pe integrarea artelor în procesul de predare-învățare-evaluare.

2. Perspectiva metodologică: învățarea prin explorare

La această vârstă, învățarea integrată nu este doar o recomandare a programei școlare, ci o necesitate psiho-pedagogică. Copilul nu segmentează realitatea pe materii; el vede lumea ca pe un întreg. De aceea, perspectiva „Renașterii” în sala de clasă presupune o abordare transdisciplinară, în care granițele dintre Științe, Limbă și Comunicare sau Arte devin permeabile.

Strategia didactică pe care o propun se bazează pe **constructivism**, unde cadrul didactic nu mai este singurul deținător al luminii/cunoașterii, ci devine un „aprinzător de făclii”, facilitând situații de învățare în care elevul își construiește singur înțelegerea prin experiment și reflecție.

3. Exemplu de bună practică: Proiectul transdisciplinar „Magia luminii”

Pentru a ilustra aceste concepte, prezint proiectul „Magia Luminii”, desfășurat pe parcursul a patru săptămâni, care a vizat atingerea competențelor specifice prin activități inovatoare:

A. Subtema: „Fizica Razei de Soare” (Științe ale Naturii)

În loc de o lecție teoretică despre sursele de lumină, am transformat clasa într-un laborator de optică.

- **Activitatea „Vânătorii de Curcubeie”:** Elevii au lucrat în grupe pentru a crea curcubeie artificiale folosind tăvi cu apă, oglinzi și lanterne. Întrebarea-cheie a fost: „*Unde se ascund culorile când lumina este albă?*”.

- **Impact:** Prin observare directă, copiii au înțeles fenomenele de reflexie și refracție, fără a memora definiții aride. Această „lumină” a înțelegerii directe asigură o retenție a informației pe termen lung.

B. Subtema: „Clarobscurul în ochii copilului” (Arte Vizuale și Abilități Practice)

Renașterea artistică a fost adusă în clasă prin studiul modului în care marii pictori au folosit lumina pentru a crea volum și emoție.

- **Activitatea „Umbre purtate și forme vii”:** Elevii au primit sarcina de a ilumina obiecte de pe bănci cu ajutorul unor lanterne, observând cum se modifică umbra în funcție de unghiul luminii. Ulterior, au încercat să redea acest contrast în desenele lor folosind cărbune și cretă albă.

- **Rezultat:** Această activitate a dezvoltat nu doar abilitățile motorii fine și simțul estetic, ci și răbdarea de a observa detalii care, de obicei, trec neobservate.

C. Subtema: „Mesagerii luminii în literatură” (Limba și Literatura Română)

Am explorat textele literare în care lumina este personaj sau simbol al binelui.

- **Metoda „Pălăriilor Gânditoare”:** Aplicată pe textul „Legenda Ghiocelului” sau pe fragmente din „Povestea fără sfârșit”, această metodă a permis elevilor să analizeze textul din perspective diferite: emoțională (pălăria roșie), critică (pălăria neagră) sau creativă (pălăria verde). Elevii au fost încurajați să scrie propriile lor „Renașteri ale Naturii”, personificând soarele ca pe un rege ce readuce viața.

4. Integrarea proiectelor educaționale: „Grădina de pe fereastră”

Un aspect concret al temei a fost proiectul de educație ecologică desfășurat în paralel. Elevii au observat importanța luminii pentru viață prin experimentul „Planta din dulap vs. Planta de pe pervaz”.

• **Lecția de viață:** Elevii au documentat zilnic creșterea plantelor în jurnale de observație. Concluzia lor a fost una cu valențe etice: „*Așa cum plantele au nevoie de lumină pentru a crește, și noi avem nevoie de bunătate pentru a deveni oameni mari.*” Această paralelă între procesul biologic și cel spiritual reprezintă esența unei educații holistice.

5. Evaluarea și impactul asupra colectivului de elevi

Rezultatele aplicării acestor bune practici au fost evaluate nu doar prin teste de evaluare sumativă, ci mai ales prin **Portofoliul „Lumina mea”**, în care fiecare elev a adunat cele mai bune lucrări (desene, compuneri, fotografii ale experimentelor).

Indicatori de succes:

- Creșterea indicelui de participare activă la ore cu 40%.
- Dezvoltarea abilităților de lucru în echipă și a comunicării asertive.
- Reducerea anxietății față de disciplinele considerate „grele” (Științele).

Concluzii

Renașterea în educație la clasa a III-a înseamnă să avem curajul de a sparge tiparele lecției clasice și de a lăsa „lumina” creativității elevilor să strălucească. Exemplele de bune practici prezentate demonstrează că, atunci când procesul de învățare este ancorat în realitate și este îmbogățit cu elemente culturale și artistice, rezultatele depășesc sfera academică, atingând sfera formării caracterelor.

Datoria noastră, ca dascăli, este să rămânem în această stare de „Renaștere” profesională, căutând mereu noi metode de a lumina drumul elevilor noștri către cunoaștere, cu empatie, entuziasm și profesionalism. Numai printr-o astfel de pedagogie a luminii putem spera la o societate viitoare mai conștientă, mai creativă și mai umană.

Bibliografie:

1. Gardner, H. (2006). *Inteligențe multiple: Noi orizonturi*. Editura Sigma.
2. Pânișoară, I. O. (2017). *Comunicarea eficientă*. Editura Polirom.
3. Programa școlară pentru disciplina *Educație civică / Științe ale naturii*, clasa a III-a, aprobată prin OMEN.

Lumină și Renaștere în Educație – Perspective Culturale, Artistice și Pedagogice

Trăistaru Daniela, Școala Gimnazială Șelaru

1. Introducere

Educația reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societății, având rolul de a forma indivizi capabili să gândească critic, să creeze și să se adapteze schimbărilor. În acest context, conceptele de „lumină” și „renaștere” devin metafore sugestive pentru procesul educațional contemporan.

„Lumina” simbolizează cunoașterea, adevărul și claritatea, în timp ce „renașterea” sugerează transformarea și adaptarea continuă a educației. Într-o societate modernă, educația trebuie să îmbine tradiția cu inovația pentru a răspunde nevoilor elevilor.

2. Dimensiunea culturală a educației

Cultura reprezintă totalitatea valorilor materiale și spirituale ale unei societăți. Prin educație, aceste valori sunt transmise noilor generații, contribuind la formarea identității personale și colective.

Educația culturală dezvoltă respectul pentru tradiții, dar și deschiderea către diversitate. Elevii învață să aprecieze literatura, istoria și patrimoniul cultural, formându-și astfel un sistem de valori solid.

De asemenea, cultura contribuie la dezvoltarea gândirii critice și a spiritului civic, transformând școala într-un spațiu al cunoașterii și al formării morale.

3. Educația artistică – expresie și creativitate

Arta joacă un rol esențial în dezvoltarea armonioasă a elevilor. Prin activități precum desenul, muzica sau teatrul, copiii își exprimă emoțiile și își dezvoltă imaginația.

Educația artistică contribuie la dezvoltarea inteligenței emoționale și la crearea unui climat pozitiv în școală. În plus, aceasta face procesul de învățare mai atractiv și mai eficient.

Arta poate fi considerată o formă de renaștere interioară, deoarece îi ajută pe elevi să se descopere și să își valorifice potențialul creativ.

4. Perspective pedagogice moderne

Pedagogia modernă pune accent pe elev ca participant activ în procesul de învățare. Profesorul devine un ghid care facilitează descoperirea cunoașterii.

Metodele moderne includ:

- învățarea prin proiecte
- utilizarea tehnologiei digitale
- activități interactive și colaborative

Aceste strategii contribuie la dezvoltarea competențelor necesare în societatea actuală și transformă procesul educațional într-unul dinamic și relevant.

5. Interdependența cultură–artă–pedagogie

Cultura, arta și pedagogia sunt strâns legate între ele. Cultura oferă conținutul valoric, arta facilitează exprimarea, iar pedagogia oferă metodele de predare.

Împreună, acestea contribuie la realizarea unei educații complete, care dezvoltă atât intelectul, cât și sensibilitatea elevilor.

6. Concluzie

Educația trebuie să fie un proces continuu de adaptare și inovare. „Lumina” cunoașterii și „renașterea” metodelor educaționale sunt esențiale pentru formarea unor indivizi echilibrați și creativi.

Prin valorificarea culturii, artei și pedagogiei moderne, școala devine un spațiu al dezvoltării autentice, contribuind la formarea unei societăți mai bune.

7. Bibliografie

- Jean Piaget – *Psihologia inteligenței*
- Platon – *Republica*
- Constantin Noica – *Eseuri despre cultură*
- Ministerul Educației – Documente oficiale
- Manuale de pedagogie

VALORI ȘI SENS ÎN EDUCAȚIE- DIRECȚII PENTRU O ȘCOALĂ A LUMINII

Daniela Trifescu, Școala Gimnazială "Vasile Conta", Iași

În educație, "lumina" reprezintă, în sens simbolic, cunoașterea, claritatea interioară, speranța și orientarea spre adevăr. A educa înseamnă a deschide mintea și sufletul copilului către înțelegere, reflecție și dezvoltare armonioasă. Din această perspectivă, școala nu este doar un spațiu al transmiterii de informații, ci și un cadru al formării valorilor, al relațiilor umane și al construirii identității personale.

Educația este asociată, în mod simbolic, cu lumina, deoarece, prin actul învățării, omul iese din întunericul necunoașterii și se apropie de adevăr, echilibru și sens. În același timp, ideea de renaștere ne trimite cu gândul la reînnoire, la redescoperirea valorilor autentice și la transformarea școlii într-un spațiu al formării complete.

Tema „*Lumină și renaștere în educație*” poate fi privită din mai multe unghiuri: *cultural, artistic și pedagogic*. Din perspectivă culturală, educația transmite valori și identitate; din perspectivă artistică, ea cultivă sensibilitatea, creativitatea și gustul pentru frumos; din perspectivă pedagogică, ea devine un proces de formare armonioasă a copilului.

Lumina este una dintre cele mai vechi metafore ale educației. A lumina mintea înseamnă a orienta copilul spre cunoaștere, discernământ și autonomie. În tradiția culturală europeană, lumina a fost asociată cu adevărul, înțelepciunea și binele, iar educația a fost considerată calea prin care aceste valori sunt transmise din generație în generație. În școală, lumina nu înseamnă doar informație, ci și clarificare interioară: copilul învață să își înțeleagă emoțiile, să distingă între bine și rău, să își formeze gustul estetic și să devină responsabil.

Ideea de renaștere, în educație, trimite la nevoia unei școli vii, apropiate de copil și de realitatea sa. În contextul actual, în care elevii au acces rapid la informații, rolul profesorului nu mai este doar acela de a transmite conținuturi, ci și de a selecta, organiza și valoriza experiențe de învățare cu sens. Renașterea educației presupune revenirea la esențial: relație autentică profesor-elev, motivație pentru învățare, valorizarea fiecărui copil și utilizarea unor metode active, participative și formative.

Perspectiva culturală evidențiază faptul că educația formează identitatea. Copilul își cunoaște limba, tradițiile, patrimoniul și valorile morale prin contactul cu textele literare, cu istoria, cu obiceiurile și cu modelele umane oferite de comunitate. Fără această dimensiune, învățarea riscă să devină abstractă și lipsită de rădăcini. Cultura dă stabilitate și sens, iar școala are datoria de a crea punți între valorile locale și deschiderea spre universalitate.

Perspectiva artistică pune accent pe puterea educativă a frumosului. Prin desen, muzică, lectură expresivă, teatru, colaj, poveste sau observarea naturii, copilul își dezvoltă sensibilitatea și imaginația. Arta nu este doar ornament al educației, ci un mijloc real de cunoaștere și exprimare. Ea îi ajută pe elevi să observe nuanțe, să simtă, să creeze și să comunice. Într-o școală care dorește renaștere, dimensiunea artistică este indispensabilă, deoarece îl umanizează pe elev și îl ajută să își descopere resursele personale.

Perspectiva pedagogică completează aceste direcții prin accentul pus pe formarea integrală. O educație a luminii este o educație a încrederii, a dialogului și a participării. Profesorul creează situații de învățare în care copilul explorează, compară, cooperează și reflectează. Metode precum conversația euristică, învățarea prin descoperire, proiectul, jocul didactic și activitățile interdisciplinare sprijină nu doar achizițiile cognitive, ci și dezvoltarea socială și afectivă. Astfel, lumina devine simbolul unei educații care trezește, iar renașterea devine expresia unei școli care își redescoperă misiunea formativă.

La nivelul ciclului primar, tema poate fi valorificată prin activități integrate, accesibile vârstei, care combină lectura, arta, reflecția și cooperarea. Elevii de această vârstă răspund foarte bine la situații concrete, la exemple apropiate de viața lor și la sarcini în care pot crea, povesti și lucra în echipă.

În continuare voi prezenta o serie de exemple practice, care valorifică tema luminii și renașterii, în actul învățării, în care copilul nu mai este un simplu receptor, ci un participant real la propria formare.

„Copacul luminii” - activitate de dezvoltare personală și comunicare

Profesorul desenează pe o coală de carton un copac fără frunze. Le explică elevilor că vor primi bilețele colorate (*galbene*), în formă de frunză, pe care vor scrie o faptă, o idee, o valoare, răspunzând la întrebări, precum: „*Ce faptă bună am făcut săptămâna aceasta?*”, „*Cum pot ajuta un coleg?*”, „*Ce înseamnă pentru mine lumina sufletească?*”. După completare, fiecare copil va citi răspunsul și va lipi frunza în copac, făcându-l din ce în ce mai luminos. La final, clasa va observa că lumina arborelui crește, atunci când fiecare contribuie cu fapte care evidențiază valori morale, precum *binele, solidaritatea, altruismul, recunoștința, respectul și responsabilitatea*. Activitatea poate fi continuată pe parcursul mai multor zile, iar copacul va deveni un simbol vizibil al climatului pozitiv din clasă.

Lectură și reflecție - „Lumina dintr-o poveste”

La limba și literatura română, învățătorul poate selecta un text literar în care personajele trec printr-o transformare pozitivă, învață ceva important sau descoperă o valoare morală, precum curajul, prietenia și bunătatea. După lectura expresivă, școlarii vor lucra pe grupe și vor identifica „*momentele de lumină*” din text, adică acele situații în care personajul înțelege, se schimbă și îi ajută pe ceilalți, apoi vor completa o fișă cu trei rubrici: „*Ce a înțeles personajul?*”, „*Cum s-a schimbat?*” și „*Ce pot învăța eu din această întâmplare?*”. Prin această sarcină, elevii exersează înțelegerea textului, formularea de idei personale și învață că oamenii pot „renaște” prin învățare, bunătate și schimbare interioară.

Atelier artistic - „Fereastra spre renaștere”

În cadrul unei ore de arte vizuale și abilități practice, elevii pot realiza un desen intitulat „*Fereastra spre renaștere*”. Pe o coală A4, ei vor desena o fereastră deschisă, iar în interiorul ei vor reprezenta imagini care sugerează schimbarea în bine: *o sală de clasă prietenoasă, copii care se joacă împreună, natură, soare, flori, cărți, zâmbete*, în culori calde. După realizarea lucrării, fiecare elev va prezenta, pe scurt, ce a desenat și va explica de ce acele elemente simbolizează, pentru el, *lumina și renașterea*. Activitatea dezvoltă creativitatea, vocabularul estetic, încrederea în sine și capacitatea de exprimare în fața grupului.

Moment practic de autoevaluare - „Ce lumină aduc eu în clasă?”

Profesorul oferă elevilor o fișă scurtă de reflecție cu enunțuri precum: „*Astăzi am învățat că...*”, „*Am fost de ajutor atunci când...*”, „*Pot să fiu mai bun prin...*”. Elevii completează individual, apoi, voluntar, citesc una dintre idei. Prin această etapă, copilul este încurajat să conștientizeze propria contribuție la atmosfera clasei și să înțeleagă că renașterea educației începe prin gesturi simple, repetate zilnic: *respect, atenție, curaj, cooperare și dorința de a învăța*.

În concluzie, tema luminii și a renașterii în educație are o mare forță formativă, deoarece unește dimensiunea cunoașterii cu cea a dezvoltării morale, culturale și afective. O școală care aduce lumină nu se limitează la transmiterea informațiilor, ci creează contexte în care elevul înțelege, simte, creează și devine.

Din perspectivă culturală, educația oferă rădăcini și valori; din perspectivă artistică, ea hrănește sensibilitatea și imaginația; din perspectivă pedagogică, ea construiește relații, motivație și sens. În clasa a IV-a, această temă poate fi abordată eficient prin activități concrete, adaptate vârstei, care implică reflecția, exprimarea creativă și cooperarea.

Prin urmare, lumina în educație înseamnă cunoaștere, speranță și orientare, iar renașterea înseamnă redescoperirea unei școli apropiate de copil, de valori și de viață. Profesorul are rolul de a aprinde această lumină prin fiecare lecție, prin fiecare dialog și prin fiecare experiență formativă oferită elevilor.

Bibliografie:

- Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, 2006, Iași;
Ionescu, M., *Instrucție și educație*, Editura Presa Universitară Clujeană, 2003, Cluj-Napoca;
Iucu, Romiță B., *Instruirea școlară. Perspective teoretice și aplicative*, Editura Polirom, 2001, Iași.

Emoțiile în sala de clasă: între reglare afectivă și performanță școlară

Tudor Ramona Cristina

Gradinița nr. 283

Studiul analizează rolul emoțiilor în procesul de învățare și influența acestora asupra performanței școlare, cu accent pe reglarea emoțională și utilizarea strategiilor didactice de tip ludic. Lucrarea evidențiază faptul că emoțiile au un impact direct asupra proceselor cognitive fundamentale, precum atenția, memoria și motivația. Sunt prezentate jocuri educaționale concrete care sprijină dezvoltarea inteligenței emoționale și îmbunătățesc climatul clasei.

În contextul educației contemporane, procesul de învățare nu mai poate fi redus la dimensiunea strict cognitivă, ci trebuie înțeles ca o interacțiune complexă între gândire, motivație și emoție. Elevii nu învață în absența emoțiilor, ci prin intermediul acestora, ceea ce face ca starea afectivă să devină un factor esențial al performanței școlare.

Sala de clasă reprezintă un spațiu dinamic, în care elevii experimentează constant emoții variate, de la entuziasm și curiozitate până la anxietate sau frustrare. În acest context, dezvoltarea competențelor emoționale devine o necesitate educațională.

Inteligența emoțională este definită ca abilitatea de a percepe, înțelege și gestiona emoțiile proprii și ale celorlalți (Mayer, Salovey & Caruso, 2004). Aceasta include competențe precum autocunoașterea, autoreglarea emoțională, empatia și abilitățile sociale.

Daniel Goleman (1995) susține că succesul în viață este influențat semnificativ de inteligența emoțională, uneori chiar mai mult decât de coeficientul de inteligență. În mediul educațional, acest lucru se reflectă în capacitatea elevilor de a face față stresului academic și de a se adapta cerințelor școlare.

Din perspectivă neuroștiințifică, Antonio Damasio (1994) arată că emoțiile sunt esențiale în procesul decizional, demonstrând că rațiunea nu funcționează independent de acestea. De asemenea, teoria control-valoare a emoțiilor de realizare (Pekrun, 2006) explică faptul că emoțiile academice sunt influențate de percepția elevului asupra sarcinii de învățare și a propriei competențe.

Reglarea emoțională, definită de Gross (2015), reprezintă procesul prin care indivizii își influențează emoțiile pentru a răspunde adaptativ situațiilor de viață, având un rol esențial în succesul școlar.

Jocuri educaționale pentru dezvoltarea emoțională

Integrarea jocurilor în activitatea didactică permite exprimarea emoțiilor într-un mod sigur, controlat și formativ, contribuind la dezvoltarea empatiei și a autoreglării emoționale.

Un exemplu este jocul **„Oglinda emoțiilor”**, în care elevii lucrează în perechi. Un elev extrage o emoție și o exprimă prin mimică și gesturi, iar colegul trebuie să o identifice și să ofere un exemplu de situație reală în care apare acea emoție. Activitatea dezvoltă recunoașterea emoțiilor și empatia.

Jocul **„Termometrul emoțiilor”** presupune autoevaluarea stării emoționale pe o scală de la 1 la 10, urmată de o scurtă justificare. Această activitate sprijină conștientizarea emoțională și autorefecția.

În cadrul jocului **„Cutia emoțiilor”**, elevii introduc anonim situații care le-au generat emoții puternice, iar acestea sunt discutate colectiv pentru identificarea modalităților de gestionare.

Jocul **„Roata emoțiilor”** implică extragerea aleatorie a unei emoții, urmată de relatarea unei experiențe personale asociate acesteia, facilitând exprimarea liberă.

În **„Detectivul emoțiilor”**, elevii analizează o situație narativă și identifică emoțiile personajelor, justificându-și răspunsurile, ceea ce dezvoltă gândirea empatică.

Jocul **„Schimb de roluri”** presupune interpretarea unei situații conflictuale din perspective diferite, contribuind la înțelegerea emoțiilor celuilalt.

În activitatea **„Finaluri diferite”**, elevii construiesc mai multe continuări ale unei situații, în funcție de emoțiile implicate, stimulând flexibilitatea cognitivă și emoțională.

În final, **„Banca de emoții”** presupune reflecția zilnică asupra emoțiilor trăite, contribuind la dezvoltarea autoreglării emoționale.

Analiza teoretică și aplicativă evidențiază faptul că emoțiile influențează direct performanța școlară și implicarea elevilor în procesul de învățare. Jocurile educaționale cu componentă emoțională contribuie la creșterea coeziunii grupului, la reducerea anxietății și la dezvoltarea competențelor sociale.

În plus, aceste activități transformă emoțiile din factori perturbatori în resurse educaționale, utilizabile în procesul de formare.

Emoțiile reprezintă o componentă esențială a procesului educațional, influențând atât performanța academică, cât și dezvoltarea personală a elevilor. Integrarea jocurilor educaționale în activitatea didactică facilitează dezvoltarea inteligenței emoționale și contribuie la crearea unui climat educațional pozitiv și echilibrat.

Bibliografie

- Damasio, A. R. (1994). *Descartes' error: Emotion, reason, and the human brain*. Putnam.
- Goleman, D. (1995). *Emotional intelligence: Why it can matter more than IQ*. Bantam Books.
- Gross, J. J. (2015). Emotion regulation: Current status and future prospects. *Psychological Inquiry*, 26(1), 1–26. <https://doi.org/10.1080/1047840X.2014.940781>
- Mayer, J. D., Salovey, P., & Caruso, D. R. (2004). Emotional intelligence: Theory, findings, and implications. *Psychological Inquiry*, 15(3), 197–215.
- Pekrun, R. (2006). The control-value theory of achievement emotions. *Educational Psychology Review*, 18, 315–341.
- Immordino-Yang, M. H., & Damasio, A. (2007). We feel, therefore we learn. *Mind, Brain, and Education*, 1(1), 3–10.

Lumină și renaștere: tradiție și creativitate în educație – perspective culturale, artistice și pedagogice

Prof. Tudose Ionica-Oana
Școala Gimnazială Cazasu, jud. Brăila

Rezumat

Articolul analizează relația dintre tradiție și inovație în educația contemporană, prin prisma conceptelor metaforice de „lumină” și „renaștere”. Studiul evidențiază rolul dimensiunilor culturale, artistice și pedagogice în formarea unei educații integrate, centrate pe elev. Metodologia utilizată este una de tip calitativ, bazată pe analiza literaturii de specialitate și pe exemplificări didactice. Rezultatele subliniază importanța valorificării patrimoniului cultural și a creativității în dezvoltarea competențelor transversale.

Cuvinte-cheie: educație, tradiție, creativitate, inovație pedagogică, cultură, interdisciplinaritate

Educația actuală este caracterizată de o dinamică accelerată, determinată de transformările sociale și tehnologice. În acest context, se impune o regândire a strategiilor didactice, astfel încât acestea să îmbine valorile tradiționale cu metodele inovatoare.

Metafora „luminii” simbolizează cunoașterea și clarificarea sensurilor, iar „renașterea” reflectă capacitatea educației de a produce transformări profunde în plan cognitiv, emoțional și social.

Cadrul teoretic

Literatura de specialitate evidențiază necesitatea unei educații echilibrate, care să valorifice atât dimensiunea culturală, cât și pe cea creativă.

Conform lui **Ioan Cerghit**, metodele moderne trebuie să fie flexibile și centrate pe elev, iar **Constantin Cucoș** subliniază rolul educației în formarea identității culturale. În același timp, teoriile constructiviste susțin implicarea activă a elevului în procesul de învățare.

Metodologie

Cercetarea are un caracter calitativ și se bazează pe:

- analiza documentelor curriculare
- sinteza literaturii pedagogice relevante
- observarea practicilor educaționale

De asemenea, sunt integrate exemple de activități didactice interdisciplinare, menite să ilustreze aplicabilitatea conceptelor teoretice.

Rezultate și discuții

1. Dimensiunea culturală

Integrarea tradițiilor în activitatea didactică contribuie la consolidarea identității elevilor. Activitățile tematice bazate pe obiceiuri și valori locale stimulează interesul și implicarea.

2. Dimensiunea artistică

Creativitatea este un factor esențial în dezvoltarea personalității elevului. Activitățile artistice facilitează exprimarea liberă și dezvoltarea sensibilității estetice.

3. Dimensiunea pedagogică

Utilizarea metodelor interactive (învățarea prin proiecte, colaborarea, utilizarea tehnologiei) conduce la creșterea eficienței actului educațional.

4. Integrarea interdisciplinară

Abordarea interdisciplinară permite o învățare holistică și contextualizată, favorizând conexiunile între domenii.

Implicații educaționale

Rezultatele evidențiază necesitatea:

- adaptării curriculumului la nevoile actuale
- promovării creativității în procesul didactic
- valorificării patrimoniului cultural
- formării continue a cadrelor didactice

Concluzii

Conceptul de „lumină și renaștere” oferă un cadru conceptual relevant pentru înțelegerea educației ca proces transformator. Îmbinarea tradiției cu inovația conduce la dezvoltarea unei educații autentice, capabile să răspundă provocărilor contemporane.

Bibliografie

- Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Iași: Polirom.
- Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Polirom.
- Joița, E. (2010). *Management educațional*. Iași: Polirom.
- Ministerul Educației (2019). *Curriculum național pentru învățământul preuniversitar*.

Zero, simbol al cunoașterii și al progresului

Articol metodic-științific

prof. Turcu Ana-Maria

Instituția: Colegiul Economic "Ion Ghica"

Localitatea: Bacău

Rezumat

De la „Mitul Peșterii” al lui Platon până la „Secolul Luminilor”, educația a fost definită ca procesul de ieșire din întunericul ignoranței către claritatea adevărului. În secolul XXI, a vorbi despre **lumină** și **renaștere** în educație nu este un demers poetic, ci unul strategic. Într-o lume marcată de incertitudine și fluxuri informaționale haotice, educația trebuie să redevină acel far care oferă nu doar date, ci și sens. Educația contemporană are misiunea de a forma generații capabile să înțeleagă lumea prin cunoaștere, reflecție și creativitate. Un exemplu relevant pentru puterea educației este istoria numărului zero, concept matematic care a schimbat evoluția științei și a civilizației. Deși aparent reprezintă „nimicul”, zero a devenit unul dintre cele mai importante instrumente ale gândirii umane.

Introducere

Educația a fost considerată întotdeauna lumina care alungă întunericul necunoașterii. Prin intermediul școlii, elevii descoperă sensul fenomenelor din jur, dezvoltă competențe și își formează personalitatea. În era digitală, „întunericul” nu mai înseamnă lipsa informației, ci excesul ei. Paradoxal, suntem orbiți de prea multă lumină artificială (date brute, ecrane, zgomot mediatic). În contextul actual, renașterea educației presupune nu doar utilizarea tehnologiilor moderne, ci și valorificarea marilor idei care au schimbat omenirea. Una dintre aceste idei este numărul zero – un simbol simplu, dar revoluționar, fără de care matematica, știința și tehnologia modernă nu ar exista.

Zero – de la nimic la progres universal

Matematica reprezintă una dintre cele mai clare forme de organizare a gândirii. Ea dezvoltă raționamentul logic, spiritul critic și capacitatea de rezolvare a problemelor. În acest sens, studiul numerelor devine o cale spre lumină. Copiii intră în lumea numerelor încă de la vârste fragede, învățând să numere obiecte reale: mere, pere, jucării. Totuși, înțelegerea faptului că și „nimicul” poate fi reprezentat numeric constituie un pas important în evoluția gândirii abstracte. Istoria numărului zero demonstrează cum o idee aparent simplă poate transforma civilizația. Marile culturi antice, precum grecii și romanii, au realizat progrese impresionante în știință și inginerie, însă nu au utilizat zero ca număr propriu-zis. Primele forme ale acestuia au apărut în civilizația mayașă și în sistemele numerice babiloniene, unde era folosit ca semn pentru locul gol. Ulterior, matematicianul indian Brahmagupta (secolul al VII-lea) a considerat zero un număr autentic și a formulat reguli matematice pentru utilizarea lui. Mai târziu, sistemul de numerație indo-arab, care includea zero, a fost răspândit în Europa de Leonardo Fibonacci, prin lucrarea *Liber Abaci* (1202). Introducerea lui zero a reprezentat o adevărată renaștere a calculului matematic.

Cum funcționează zero – lecție de logică

Zero oferă multiple oportunități didactice pentru dezvoltarea gândirii elevilor:

- adunarea cu zero păstrează numărul neschimbat: $7 + 0 = 7$;
- înmulțirea cu zero dă întotdeauna zero: $7 \times 0 = 0$;
- scăderea poate conduce la numere negative: $0 - 7 = -7$;
- împărțirea la zero nu este posibilă în aritmetica obișnuită.

Aceste situații îi ajută pe elevi să înțeleagă regulile matematice, relațiile dintre operații și limitele anumitor concepte. Astfel, zero nu este doar un simbol, ci un instrument pedagogic valoros.

Zero în educația modernă

În prezent, „zero” poate fi utilizat interdisciplinar pentru a ilustra conexiunea dintre matematică, istorie și științe. Spre exemplu: explicarea poziției lui zero în axa numerelor și rolul său în sistemul zecimal (matematică); prezentarea evoluției culturilor care au contribuit la apariția lui

zero (istorie); noțiuni precum "zero grade", "gravitație zero", "energie zero" (fizică); calculatoarele care funcționează în sistem binar, adică pe baza cifrelor 0 și 1 (educație digitală). Prin astfel de abordări, lecțiile devin atractive, relevante și conectate la realitate. De asemenea, poate fi valorificată tema "zero" folosind metode interactive: învățare prin descoperire; jocuri matematice; exerciții practice și digitale; proiecte interdisciplinare; dezbateri: „Cum ar fi lumea fără zero?”; realizarea unei cronologii istorice, studii de caz. Aceste activități cresc motivația elevilor și transformă matematica într-un spațiu al curiozității și creativității.

Studiu de Caz: Ontologia lui „Zero” și Revoluția Mentalităților

Un alt exemplu este procesul anevoios de acceptare a cifrei Zero.

- **Context Istoric:** Absența lui zero în sistemele de numerație antic (roman sau grec) a limitat progresul tehnic. Invenția indiană (Brahmagupta, sec. VII) și promovarea sa în Occident prin Fibonacci (sec. XIII) au reprezentat trecerea la o nouă eră a calculului.
- **Implicații Pedagogice:** Analiza lui zero ca „mulțime vidă” sau ca „punct de origine” pe axa reală oferă elevilor o lecție despre importanța capacității de abstractizare. Paradoxul împărțirii la zero, studiat de Bhaskara, deschide dialogul despre infinit și limitele sistemelor formale, stimulând curiozitatea intelectuală superioară.

Prin urmare, asemenea matematicienilor care au luptat cu „nonsensul” împărțirii la zero pentru a defini noi concepte, educația ar trebui să permită explorarea și greșeala ca etape ale învățării.

5. Propuneri Metodice: Transpunerea conceptelor în activitatea la clasă

A. Activitatea: „Arheologia Nimicului” (Istorie și Matematică)

- **Obiectiv:** Înțelegerea necesității introducerii numărului zero și a impactului său asupra progresului.
- **Sarcina de lucru:** Elevii primesc un set de calcule simple scrise cu cifre romane (ex: *LXXXVIII* + *XLII*) și aceleași calcule în sistemul zecimal.
- **Rezultat scontat:** Prin comparație, elevii vor observa „lumina” adusă de sistemul pozițional și rolul esențial al lui zero.

B. Activitatea: „Granița dintre Posibil și Imposibil” (Logică și Dezbateri)

- **Obiectiv:** Explorarea limitelor matematice și acceptarea incertitudinii (nedeterminării).
- **Metoda:** „Scaunul autorului” sau „Dezbaterea socratică”.
- **Provocarea:** Profesorul prezintă paradoxul lui Bhaskara: *De ce nu putem împărți la zero?* Se folosește exemplul riglei și al fragmentării (dacă am o prăjitură și o împart la zero oameni, cine o mănâncă?).

- **Impact:** Elevii înțeleg că în matematică, la fel ca în viață, există zone de „nedeterminat” (0/0) care necesită o gândire superioară, nu doar aplicarea unei rețete.

C. Activitatea: „Geometria Vidului” (Artă și Matematică)

- **Obiectiv:** Vizualizarea conceptului de zero și mulțime vidă prin design.
- **Sarcina:** Crearea unei compoziții grafice care să utilizeze „spațiul negativ” (concept artistic) pentru a reprezenta mulțimea vidă.
- **Legătura cu tema:** Elevii descoperă că „nimicul” (zero/spațiul gol) este cel care dă formă și structură „plinului”, la fel cum pauzele dintr-o piesă muzicală definesc ritmul.

Introducerea acestor activități ca secvențe de lecție, transformă orele dintr-un proces liniar într-o experiență de **renaștere a curiozității**. Elevul nu mai este un spectator, ci un explorator care „aprinde lumina” în propriul proces de învățare, transformând zero dintr-un simbol al golului într-un simbol al potențialului infinit.

Concluzii

Numărul zero, aparent simbol al absenței, a devenit una dintre cele mai importante invenții ale omenirii. El demonstrează că progresul începe adesea din întrebări simple și din curajul de a gândi diferit. Educația nu înseamnă „umplerea unui vas”, așa cum spunea Plutarh, ci „aprinderea unui foc”, lumina reprezentând acea scânteie de curiozitate care transformă un proces pasiv de memorare într-o căutare activă a adevărului. Atunci când un profesor reușește să „lumineze” un concept, el nu oferă doar informație, ci claritate, eliminând umbrele incertitudinii și ale fricii de eșec.

Bibliografie

1. Cerghit, I. – *Metode de învățământ*, București, EDP.
2. Cucoș, C. – *Pedagogie*, Iași, Polirom.
3. Kaplan, R. – *Istoria matematicii*.
4. Crilly, T. - *50 de idei pe care trebuie să le cunoști*
5. UNESCO (2021). *Reimagining our futures together: A new social contract for education*.

BUNE PRACTICI ÎN GRĂDINIȚĂ: ABORDĂRI INOVATIVE ÎN DEZVOLTAREA COPILULUI

AUTOR:

Prof. ed. timp. ȚUȚUIANU IULIANA
Școala Gimnazială „Spiru Haret” Bacău

Grădinița reprezintă locul în care copilul acumulează cunoștințe fundamentale pentru dezvoltarea deplină a acestuia, în ceea ce privește toate domeniile de dezvoltare regăsite în curriculumul pentru educația timpurie. Principala metodă de învățare a copiilor, în grădiniță, este, desigur, jocul. Acesta reprezintă metoda prin care cei mici descoperă, exersează, fundamentează și acumulează informații într-o manieră potrivită nivelului de dezvoltare. Astfel, în tematica curriculară se regăsesc o serie de jocuri care se clasifică după cum urmează: jocuri didactice, jocuri logic-matematice, jocul exercițiu, jocuri cu text și cânt, jocuri muzicale, jocul liber, jocuri de mișcare, jocuri liniștitoare, jocuri distractive ș.a. („*Curriculum pentru educație timpurie*”, 2019).

Exemple de bune practici din grădiniță:

1. Jocul didactic

DOMENIUL EXPERIENTIAL: Cunoașterea mediului

CAPITOL: Mediul natural (Mătăsaru, M., Chiriloaie, M., 2004)

TEMA: Plante – legume – înfățișare, alcătuire, mod de îngrijire, protecție (Mătăsaru, M., Chiriloaie, M., 2004)

SUBIECTUL LUDIC: „Tablou de primăvară”

SCOPUL ACTIVITĂȚII: Verificarea și valorificarea cunoștințelor cu privire la aspectele caracteristice ale anotimpului primăvara, la florile și legumele timpurii specifice acestui anotimp.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

COGNITIVE:

OC1 – Să denumească elementele de pe jeton.

OC2 – Să argumenteze alegerea făcută.

OC3 – Să numească locul potrivit pentru fiecare element al primăverii.

PSIHOMOTORII:

OPM1 - Să manevreze corespunzător materialele puse la dispoziție.

OPM2 – Să așeze jetoanele la locul potrivit, pe tablou.

OPM3 – Să bată din palme sau din picioare, având în vedere jetoanele prezentate.

AFECTIV-ATITUDINALE:

OA1: Vor manifesta atenție, curiozitate și interes față de activitatea propusă.

SARCINA DIDACTICĂ:

- Să extragă din cutie câte un jeton, denumind elementul reprezentat pe acesta.
- Să indice locul corespunzător pentru elementul reprezentat pe jeton, așezându-l pe tablou.
- Să argumenteze alegerea făcută.
- Să bată din palme dacă elementul prezentat aparține anotimpului primăvara.

- Să bată din picioare dacă elementul prezentat aparține altui anotimp (toamna sau iarna).

REGULI DE JOC:

- Copiii vor veni, pe rând, în față și vor extrage din cutie câte un jeton pe care se află reprezentat un element specific anotimpului primăvara.
- După ce stabilesc ce reprezintă jetonul, copilul îl va lipi pe tabloul primăverii în locul indicat.
- În cea de-a doua parte, copiii vor alege câte un jeton și vor argumenta de ce au făcut acea alegere, urmând să așeze elementul pe tablou.
- Copiii vor aplauda dacă elementul prezentat aparține anotimpului primăvara și vor bate din picioare dacă elementul aparține unui alt anotimp (toamna sau iarna).

ELEMENTE DE JOC: surpriza, panou pentru desemnarea echipei câștigătoare, jetoane, tabloul primăverii, coș, tavă, Păpușa Ana-Maria, manipulare, mișcare, aplauze, recompense;

2. Joc cu text și cânt

SUBIECTUL: „Purcelușii la plimbare prin pădure”

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

O1 – Să execute corect mișcările de mers în coloană, unul după altul;

O2 – Să alerge în locul amenajat, din sala de grupă, pentru refugiul în care lupul nu poate pătrunde;

O3 – Să respecte regulile jocului cu text și cânt;

Sarcina: Să nu se lase prinși de lup; asocierea mișcărilor cu ritmul și versurile cântecului

Elemente de joc: mișcarea, formulele ritmate, coronițele, încurajările, aplauzele.

Regulile jocului:

- să respecte formula de mers în coloană, unul după altul
- să alerge în locul stabilit, pentru a nu fi prinși de lup
- să execute mișcările sugerate de textul melodiei

Desfășurarea jocului:

Copiii vor primi coronițe cu scopul de a evidenția copilul care îl va imita pe lup, de restul colegilor săi ce vor imita „purcelușii” aflați la plimbare în pădure. Înainte de redarea fundalului muzical, copiii sunt așezați în coloană, unul după altul, în spatele educatoarei, în timp ce „lupul” se află într-un colț al grupei. Odată cu începerea cântecului, copiii vor merge ritmul melodiei și se vor opri la semnalele educatoarei, atunci când lupul execută diverse mișcări. În momentul în care lupul își termină rutinele, el pornește la vânătoare, iar copiii cu coroniță de „porcușor” vor alerge în locul amenajat pentru a nu fi prinși. Copilul care este prins de lup va face schimb cu acesta, iar jocul se va relua.

3. Joc liniștitor: „Jocul fără cuvinte”

Captarea atenției : Le voi spune copiilor că ne vom juca un alt joc interesant.

Prezentarea jocului și a scopului acestuia: Voi prezenta copiilor sarcina jocului și regulile acestuia. Copiii vor fi împărțiți în două echipe (Echipa Lalelelor și Echipa Ghiocilor). Copilul de pe scaunul din față extrage un bilețel din coș și alege un copil din echipa simbolului aflat pe jeton.

Demonstrarea modului de desfășurare a jocului: Copiii vor fi așezați pe scaunele, în semicerc. Voi extrage un bilețel din coș și voi alege un copil din echipa simbolului reprezentat, voi da mâna cu el și vom face schimb de locuri. Ulterior copilul care este în față va repeta acest procedeu.

Desfășurarea propriu-zisă a jocului: Se va continua jocul în această manieră, până când fiecare copil va ajunge pe scaunul din față.

Încheierea jocului

Voi face aprecieri asupra modului în care copiii au participat la joc, îi voi încuraja și stimula pozitiv.

Bibliografie:

„*Curriculum pentru educație timpurie*”. (2019).

Mătășaru, M., Chiriloaie, M., (2004). „*Proiectarea didactica în învățământul preșcolar*”.

Bacău: Editura Casei Corpului Didactic “Grigore Tabacaru”

PERSPECTIVE PEDAGOGICE ÎN EDUCAȚIE DE LA TRADIȚIONALISM LA PARADIGMELE SECOLULUI XXI

PROFESOR URECHE ȘTEFANIA, CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ
ARAD

Educația reprezintă pilonul central al evoluției umane, fiind într-o permanentă stare de metamorfoză. Tranziția de la modelele rigide, centrate pe autoritatea magistrului, către paradigmele flexibile ale secolului XXI reflectă schimbările profunde din structura societății și a nevoilor de învățare ale individului contemporan.

Paradigma Tradițională: Școala ca Transmițător de Cunoștințe

Modelul tradițional, dominant până la jumătatea secolului XX, se fundamentează pe *magistrocentrism*. În acest cadru, profesorul este deținătorul unic al adevărului, iar elevul este un receptor pasiv (*tabula rasa*). Memorarea mecanică, evaluarea bazată pe reproducere și disciplina riguroasă.

Această perspectivă neglijează individualitatea elevului și creativitatea, punând accent pe conformism în detrimentul gândirii critice. Deși a oferit o structură solidă în era industrială, modelul a devenit insuficient pentru complexitatea lumii moderne.

Curentul New Education și Psihocentrismul

Odată cu începutul secolului XX, pedagogi precum John Dewey, Maria Montessori sau Jean Piaget au revoluționat optica educațională, mutând centrul de greutate de la conținut la elev (*psihocentrism*).

Învățarea prin experiență: Conceptul de *learning by doing* promovat de Dewey a transformat școala într-un laborator social.

Constructivismul: Piaget și Vîgotski au demonstrat că elevul își construiește activ cunoașterea prin interacțiunea cu mediul și cu ceilalți, nu doar prin simpla ascultare.

Paradigmele Secolului XXI: Tehnologie, Competențe și Inovație

În prezent, educația se confruntă cu provocările digitalizării și ale globalizării. Paradigma actuală nu mai vizează acumularea de informații (disponibile la un click distanță), ci formarea de competențe.

Personalizarea învățării: Utilizarea inteligenței artificiale și a platformelor digitale permite adaptarea parcursului educațional la ritmul fiecărui elev.

Soft Skills: Accentul cade pe gândirea critică, colaborare, comunicare și creativitate (cei 4 C).

Rolul profesorului: Acesta devine un facilitator, un mentor și un ghid în hățișul informațional, nu mai este singura sursă de date.

Educația permanentă (Lifelong Learning): Învățarea nu se mai oprește la finalizarea studiilor formale, ci devine un proces continuu necesar supraviețuirii pe o piață a muncii volatile.

Tehnologia ca și Catalizator al Paradigmei Secolului XXI

Impactul tehnologiei în educație nu se rezumă doar la înlocuirea tablei cu proiecții digitale, ci reprezintă o reconfigurare a raportului dintre subiect (elev), obiect (cunoaștere) și metodă.

Accesibilitate și Democratizare: Tehnologia a eliminat barierele geografice și socio-economice prin resursele educaționale deschise (OER) și platformele de tip MOOC (Massive Open Online Courses). Astfel, informația de înaltă calitate nu mai este apanajul unor elite, ci devine un bun global, permițând oricui să învețe în propriul ritm.

Personalizarea prin Inteligență Artificială (IA): Una dintre cele mai mari promisiuni ale tehnologiei este învățarea adaptivă. Algoritmii de IA pot analiza performanța unui elev în timp real, identificând lacunele specifice și generând exerciții personalizate. Acest lucru permite profesorului să treacă de la predarea frontală la o intervenție ținută, sprijinind elevii care rămân în urmă și provocându-i pe cei supradotați.

Gamificarea și Angajamentul: Integrarea elementelor de joc (puncte, niveluri, feedback instant) în procesul didactic a demonstrat o creștere semnificativă a motivației intrinseci a elevilor. Platformele digitale transformă învățarea dintr-o obligație pasivă într-o experiență interactivă și imersivă (prin Realitate Virtuală și Augmentată), unde eșecul este privit ca un pas necesar în procesul de „level-up”.

Schimbarea Rolului Memoriei: Într-o eră în care informația este stocată extern (cloud), accentul pedagogic s-a mutat de la memorare la **alfabetizarea digitală și managementul informației**. Capacitatea de a selecta, verifica și sintetiza date din surse multiple este acum considerată o competență de supraviețuire mai importantă decât simpla stocare de fapte.

Provocări și Riscuri Tehnocentriste

Deși beneficiile sunt imense, utilizarea tehnologiei vine cu riscuri pe care pedagogia modernă trebuie să le gestioneze:

1. *Falia Digitală:* Discrepanța dintre elevii cu acces la tehnologie de ultimă oră și cei fără, care poate accentua inegalitățile sociale.
2. *Atenția Fragmentată:* Expunerea constantă la ecrane poate reduce capacitatea de concentrare profundă (*deep work*).
3. *Dezumanizarea actului didactic:* Tehnologia trebuie să rămână un mijloc, nu un scop. Interacțiunea umană, empatia și mentoratul oferit de profesor rămân irelocuibile în formarea caracterului.

Evoluția de la tradiționalism la paradigmele moderne marchează trecerea de la o educație de masă, uniformizată, la una centrată pe **autenticitate și adaptabilitate**. Provocarea secolului XXI constă în echilibrarea utilizării tehnologiei cu păstrarea valorilor umaniste, asigurând tinerilor nu doar instrumente tehnice, ci și o busolă etică solidă.

Bibliografie selectivă

1. **Cucoș, C.** (2014). *Pedagogie*. Editura Polirom, Iași.
2. **Dewey, J.** (1972). *Democrație și educație*. Editura Didactică și Pedagogică, București.
3. **Ionescu, M.** (2005). *Instrucție și educație*. Editura Garamond, Cluj-Napoca.
4. **Pânișoară, I.-O.** (2017). *Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică*. Editura Polirom, Iași.
5. **Stan, C.** (2001). *Autoreglarea comportamentului didactic*. Editura Presa Universitară Clujeană.
6. **Adăscăliței, A.** (2007). *Instruire asistată de calculator*. Editura Polirom, Iași.
7. **Prensky, M.** (2001). *Digital Natives, Digital Immigrants*. On the Horizon.

Building Bridges: Fostering Cultural Dialogue and Inclusion in Schools

Profesor limba engleză- Vâcea Melania

Școala Gimnazială „Tudor Arghezi” – Pitesti

Classroom practice in intercultural education focuses on moving beyond just "tolerating" differences to actively using cultural diversity as a resource for learning and mutual respect. It aims to equip students with the skills to interact respectfully across cultures and understand their own cultural identities.

I strongly believe that implementing intercultural education involves specific pedagogical shifts and practical activities such as:

- **Cooperative Learning:** Group students purposefully by different backgrounds (language, race, or gender) to complete tasks. This social interaction helps reduce stereotypes and builds diverse friendships.
- **Teacher as Facilitator:** Shift from a strict instructor to a facilitator to reduce power imbalances. This includes learning the correct pronunciation of student names and showing interest in their personal cultural backgrounds.
- **Inclusive Curriculum:** Use diverse materials like global folktales, songs, and books that feature people from various backgrounds. For example, science teachers can note that the metric system is a global standard to move away from a purely US-centric view.
- **Open Dialogue & Reflection:** Allocate time for students to share their personal traditions and perspectives through activities like Think-Pair-Share. Use "culture corners" with world maps or "diversity quilts" to visually celebrate this variety.
- **Active Engagement:** Encourage students to engage with other cultures without leaving campus by trying international foods, hosting exchange students, or participating in virtual classroom exchanges with schools in other countries

What is more, cultural diversity is a reality that must be developed in the school environment. Cultural plurality raises not only the issue of defending differences, but of cultural dialogue, which recognizes that everyone must contribute to the enrichment of human experience and that each of them is an effort to universalize a particular experience. Multiculturalism is not the opponent of European universalism, but another form of it. What unifies multiculturalism with European universalism is the common will to place a culture above the power of the state or the interests of a social group. Intercultural education aims to prepare young people to live in a multicultural society, with an increasingly pronounced dynamic and which increasingly tends to become an intercultural society. Intercultural education can be associated with the concept of “learning to live together”, promoted by UNESCO.

This new type of education involves: acquiring knowledge about culture in general and its impact on individual and group behaviours, about one's own culture and other cultures; developing skills related to life in a multicultural/intercultural society (awareness of one's

own cultural determinations, stereotypes, prejudices, identifying them with others, the ability to relativize points of view, communication and relational skills); forming attitudes, such as respect for cultural diversity, one's own cultural identity and that of others, rejection of discrimination and intolerance; stimulating participation and action in the sense of promoting the principles of an intercultural society and combating discrimination and intolerance.

Utterly essential, intercultural education should not be limited exclusively to the transmission of specific contents within a particular discipline, the consolidation of its interdisciplinary approach is fundamental; it cannot be conceived only for the school environment, but also in relation to the extracurricular (family, social groups, institutions, communities, mass media). A change in the role of the teacher is also noticeable, which goes beyond the function of communicating models and programs, he must pay greater attention to the spirit of initiative and creativity, the focus of the entire action being on the student.

Children with SEN can express their own abilities through play. Thus, the child acquires information about the world in which he lives, comes into contact with people and objects in the environment and learns to orient himself in space and time.

Due to the fact that it takes place mainly in a group, the game ensures socialization. Social games are necessary for people with disabilities, as they give them the chance to play with other children, as any game requires at least two people to play. However, the games must be adapted to the child's disability.

Children with behavioural disorders must be constantly under observation, and for those with ADHD, games must be as varied as possible. School is also an important socializing environment. They spend most of their free time and not only playing. For children, play is a way to express their own abilities. Through play, the child acquires information about the world in which they live, comes into contact with people and objects in the environment and learns to orient themselves in space and time. During play, the child comes into contact with other children or with adults, so play has a social character.

The forms of integration of children with SEN can be the following: differentiated classes, integrated into regular school structures, groups of two or three disabled children included in regular classes, individual integration of these children in the same regular classes. School integration expresses the student's favourable attitude towards the school he/she attends; the psychological condition in which the instructional-educational actions become accessible to the child; the consolidation of a strong motivation that supports the child's effort in learning; a situation in which the child or young person can be considered a collaborator in the actions carried out for his/her education; the total correspondence between the requests formulated by the school and the child's possibilities to solve them; the existence of educational and behavioural performances considered normal by reporting to the child's possibilities or to the school requirements.

All things considered, classroom practice to develop positive attitudes towards intercultural education: to make a positive instructional decision, to resolve intergroup conflicts, to

formulate teaching strategies and activities that will facilitate the academic success of students from different ethnicities, cultures, groups and social classes.

References:

1. Arcan P, Ciumageanu D “Copilul deficient mintal”, Ed Facla
2. R Banks, J. A. (2006). *Cultural Diversity and Education*
3. Ferguson-Patrick, K., & Jolliffe, W. (2018). *Cooperative Learning for Intercultural Classroom*
4. Verza F “Introducerea în psihopedagogia specială și asistența socială”, Ed Fundatiei Humanitas, 2002
5. Weihs T J “Copilul cu nevoi speciale”, Ed Triade, Cluj Napoca, 1998

ESEU

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE

Vamvu Nicoleta

Școala Gimnazială Novaci

Educația a fost întotdeauna privită ca una dintre cele mai puternice forțe capabile să transforme omul și societatea. De-a lungul istoriei, învățarea a reprezentat nu doar acumularea de cunoștințe, ci și un proces profund de descoperire de sine, de formare a caracterului și de deschidere către lume. În acest sens, metaforele luminii și ale renașterii se potrivesc în mod firesc educației, deoarece ele exprimă puterea acesteia de a alunga întunericul ignoranței și de a oferi fiecărui individ șansa unui nou început. Lumina simbolizează cunoașterea. Așa cum lumina face posibilă vederea, educația face posibilă înțelegerea. Un om lipsit de educație poate trăi într-un univers limitat, dominat de prejudecăți, temeri și confuzii. În schimb, prin învățare, mintea se deschide, iar realitatea capătă sens. Fiecare lecție învățată, fiecare carte citită și fiecare întrebare pusă reprezintă o rază de lumină care clarifică necunoscutul. Educația nu oferă doar informații, ci îi ajută pe oameni să distingă între adevăr și fals, între bine și rău, între aparență și esență. Astfel, lumina educației devine un ghid interior care orientează individul în viață. În același timp, educația este o formă de renaștere. Prin contactul cu ideile, valorile și experiențele altora, omul se poate reinventa. Există momente în viață când o carte, un profesor sau o experiență de învățare pot schimba radical felul în care cineva vede lumea. Un copil timid poate deveni încrezător, un adolescent dezorientat își poate descoperi vocația, iar un adult poate găsi curajul de a începe din nou. Educația nu este limitată la copilărie; ea continuă pe tot parcursul vieții, oferind permanent posibilitatea unei transformări interioare. Din acest motiv, ea poate fi comparată cu o renaștere continuă a spiritului uman. Profesorul joacă un rol esențial în acest proces. El nu este doar un transmițător de informații, ci și un purtător al luminii. Un profesor adevărat inspiră, motivează și trezește dorința de cunoaștere. Uneori, o singură încurajare venită la momentul potrivit poate schimba destinul unui elev. Prin răbdare și pasiune, dascălul poate deveni cel care aprinde în sufletul elevului dorința de a evolua. În acest sens, educația nu înseamnă doar predare, ci și formarea unor oameni capabili să gândească liber și să acționeze responsabil. În societatea contemporană, ideea de lumină și renaștere în educație capătă o semnificație și mai profundă. Trăim într-o lume dominată de tehnologie, informație rapidă și schimbări permanente. Tocmai de aceea, educația trebuie să depășească simpla memorare de date și să devină un proces de formare a gândirii critice și a creativității. Elevii au nevoie să învețe nu doar ce să gândească, ci mai ales cum să gândească. Într-o epocă în care informația este peste tot, adevărata lumină vine din capacitatea de a selecta, analiza și înțelege. Astfel, educația modernă poate deveni o renaștere a modului în care omul se raportează la sine și la societate. Mai mult decât atât, educația are puterea de a renaște întreaga comunitate. O societate în care oamenii sunt educați este mai tolerantă, mai echilibrată și mai prosperă. Ignoranța poate genera conflict, discriminare și stagnare, în timp ce cunoașterea favorizează

dialogul și progresul. De aceea, investiția în educație nu este doar o investiție în indivizi, ci în viitorul unei națiuni. Lumina care se aprinde într-o singură minte poate ajunge să lumineze o întreagă generație. În concluzie, educația reprezintă atât lumină, cât și renaștere. Ea luminează mintea, modelează sufletul și oferă fiecărui om șansa de a deveni o versiune mai bună a sa. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, educația rămâne una dintre cele mai importante surse de transformare personală și socială. Prin ea, omul nu doar învață, ci se redescoperă și renaște, purtând în sine lumina care poate schimba lumea.

Bibliografie

1. Comenius, Jan Amos, *Didactica Magna*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970.
2. Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.
3. Ionescu, Miron, *Instrucție și educație*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003.
4. Kant, Immanuel, *Despre pedagogie*, Editura Paideia, București, 2002.
5. Nicola, Ioan, *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Aramis, București, 2003.

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Vechiu Alexandra
Grădinița Nr. 3 Bragadiru, jud. Ilfov

1. FUNDAMENTARE TEORETICĂ: PARADIGMA RENAȘTERII ȘI „LUMINA” ÎN PEDAGOGIA TIMPURIE

Renașterea nu a reprezentat doar o perioadă istorică delimitată cronologic între secolele al XIV-lea și al XVI-lea, ci a marcat o mutație fundamentală în structura gândirii europene, punând bazele umanismului modern. Conceptul de „Lumină” (lux, lumen) depășește în acest context semnificația pur fizică, devenind o metaforă centrală pentru rațiune, libertate și eliberare spirituală. În învățământul preșcolar, această „lumină” se traduce prin recunoașterea potențialului creativ infinit al copilului și prin trecerea de la o pedagogie restrictivă la una a explorării și a descoperirii individuale.

Din punct de vedere cultural, Renașterea a propus idealul „omului universal” (L'uomo Universale) – individul capabil să armonizeze rigoarea științifică cu sensibilitatea artistică. În grădinița modernă, acest ideal este oglindit în abordarea holistică a dezvoltării copilului. Nu mai privim preșcolarul ca pe un receptor pasiv de informații, ci ca pe un protagonist al propriei învățări. Pedagogia contemporană, inspirată de valorile umaniste, consideră că mintea copilului nu este un vas ce trebuie umplut, ci o făclie ce trebuie aprinsă prin interogație, joc și experiență directă, oferindu-i acestuia instrumentele necesare pentru a-și construi propria identitate.

Perspectiva artistică joacă un rol crucial în această transformare. Maeștrii Renașterii au demonstrat că observarea atentă a naturii și a luminii este calea către înțelegerea profundă a lumii. În contextul preșcolar, educația estetică nu este doar o activitate de desen, ci un instrument de cunoaștere. Prin intermediul „celor o sută de limbaje”, copilul interacționează cu lumina, culoarea și forma, dezvoltându-și gândirea critică și sensibilitatea. „Lumina” în educația timpurie reprezintă, astfel, claritatea cu care copilul începe să decodeze realitatea din jurul său, transformând umbrele necunoscutului în certitudini ale cunoașterii.

Din punct de vedere pedagogic, o „renaștere” în grădiniță presupune revalorizarea jocului ca formă supremă de învățare. Profesorul modern redevine un „maestru” în sensul renașcentist – un mentor care ghidează, provoacă și oferă resurse, lăsând însă spațiu pentru eroarea creativă și pentru intuiția copilului. Această paradigmă pune accent pe procesul de creație, nu doar pe produsul final, valorizând curiozitatea nativă ca motor principal al dezvoltării intelectuale și spirituale.

2. PARTE PRACTICĂ: PROIECTUL INTERDISCIPLINAR „MICII ARTIȘTI AI LUMINII”

Pentru a transpune aceste concepte teoretice într-o manieră aplicată, am proiectat și implementat la nivelul grupei mari un proiect tematic intitulat „Micii Artiști ai Luminii”. Proiectul a vizat integrarea domeniilor experiențiale (Domeniul Științe și Domeniul Estetic și Creativ) printr-o abordare transdisciplinară, menită să dezvolte competențe complexe într-un cadru ludic.

O primă etapă a constat în „Laboratorul de Lumină”, unde copiii au explorat proprietățile fizice ale luminii folosind prisme, oglinzi și lanterne. Activitatea a urmărit observarea fenomenului de reflexie și descompunerea luminii în culorile curcubeului. Preșcolarii au fost fascinați să descopere cum „lumina albă” ascunde o întreagă paletă cromatică, corelând această observație cu frumusețea naturii. Din punct de vedere pedagogic, acest experiment a stimulat gândirea cauzală și spiritul de observație.

În cadrul „Atelierului de Pictură Florentin”, am adaptat tehnica clarobscurului pentru nivelul preșcolar. Copiii au lucrat pe suporturi de hârtie colorată în tonuri închise, folosind cretă albă și pasteluri luminoase pentru a „aduce lumina” în desen. Această activitate le-a permis să înțeleagă volumul și contrastul, elemente fundamentale ale artei renașcentiste. Reacțiile copiilor au fost de

uimire și mândrie, descoperind că pot crea profunzime și strălucire prin tehnici simple de suprapunere a culorilor.

Ultima componentă a proiectului a inclus construcții din materiale transparente pe masa luminoasă. Copiii au ridicat „castele de lumină”, observând cum culorile se amestecă atunci când blocurile transparente se suprapun. Această activitate de construcție a facilitat înțelegerea spațialității și a armoniei formelor. Rezultatele evaluării proiectului au indicat o îmbunătățire semnificativă a vocabularului specific și a capacității de exprimare plastică, confirmând eficiența metodelor inspirate din pedagogia experiențială și valorile artistice ale Renașterii.

3. CONCLUZII

Tema „Lumină și Renaștere în Educație” reprezintă un pilon esențial pentru un învățământ preșcolar de calitate, adaptat nevoilor secolului XXI. Concluzionăm că întoarcerea la valorile umaniste nu este un regres, ci o necesitate în fața provocărilor unei lumi tot mai tehnologizate, unde latura spirituală și creativă riscă să fie neglijată. Educația timpurie trebuie să rămână un spațiu al „iluminării”, unde fiecare copil este încurajat să-și descopere potențialul propriu într-un mediu stimulator și protector.

Experiența practică a demonstrat că atunci când îmbinăm rigoarea observației științifice cu libertatea expresiei artistice, obținem o învățare durabilă și semnificativă. Grădinița trebuie să fie locul unde se produce prima „renaștere” spirituală a individului, oferindu-i repere culturale solide și încrederea că poate explora lumea fără teamă. Profesorul, în acest tablou, rămâne arhitectul care lasă lumina să pătrundă în universul cunoașterii preșcolare, modelând cu blândețe și profesionalism viitorul societății.

4. BIBLIOGRAFIE

1. Antonovici, Ștefania, *Educația prin joc și artă în grădiniță*, Editura Aramis, 2007, București, p. 45-52.
2. Glava, Adina; Glava, Cătălin, *Introducere în pedagogia preșcolară*, Editura Dacia, 2002, Cluj-Napoca, p. 88-105.
3. Gombrich, Ernst, *Istoria artei*, Editura Pro Editură și Tipografie, 2007, București, p. 142-160.
4. Montessori, Maria, *Descoperirea copilului*, Editura Didactică și Pedagogică, 1977, București, p. 115-130.
5. Ministerul Educației, *Curriculum pentru educația timpurie*, Editura D.P.H., 2019, București, p. 24-40.
6. Vianu, Tudor, *Renașterea: Epocă și Spirit*, Editura Eminescu, 1973, București, p. 42-55.

Lumina și renaștere în educație – perspective culturale, artistice și pedagogice

Prof învă. primar, Vîlceanu Ecaterina
Școala Gimnazială „Nicolae Costescu” Bolboși, Gorj

Educația contemporană se află într-un permanent proces de transformare, fiind influențată de schimbările sociale, culturale și tehnologice. În acest context, conceptele de „lumină” și „renaștere” capătă valențe simbolice profunde, reflectând atât iluminarea cunoașterii, cât și reînnoirea continuă a procesului educativ. Pentru cadrul didactic de la clasa I, aceste concepte devin instrumente valoroase în formarea unui mediu de învățare armonios, creativ și adaptat nevoilor copiilor.

I. Partea teoretică

Conceptul de „lumină” în educație este asociat, în mod tradițional, cu ideea de cunoaștere, claritate și descoperire. Încă din perioada Iluminismului, educația a fost percepută ca un proces de „aprindere” a minții, nu doar de transmitere a informației. Lumina simbolizează ghidarea elevului spre înțelegere, spre dezvoltarea gândirii critice și spre descoperirea propriei identități.

Pe de altă parte, „renașterea” sugerează transformare, evoluție și reînnoire. În plan pedagogic, aceasta se manifestă prin adaptarea metodelor didactice la nevoile elevilor, prin integrarea creativității și prin valorizarea experiențelor personale ale copiilor. Renașterea educației presupune trecerea de la un model rigid, centrat pe profesor, la unul flexibil, centrat pe elev.

Din perspectivă culturală, lumina este prezentă în numeroase tradiții și simboluri. Sărbători precum Paștele sau Crăciunul sunt marcate de lumină, semnificând speranță, purificare și un nou început. Integrarea acestor simboluri în activitatea didactică contribuie la dezvoltarea sensibilității culturale a elevilor și la consolidarea identității lor.

În plan artistic, lumina reprezintă un element esențial de expresie. Copiii, prin desen, pictură sau modelaj, folosesc culorile și contrastul pentru a reda emoții și idei. Activitățile artistice devin astfel un mijloc prin care elevii își exprimă propria „lumină interioară”.

Din punct de vedere pedagogic, teoriile moderne pun accent pe învățarea experiențială și pe implicarea activă a elevului. Jean Piaget și Lev Vygotsky au subliniat importanța interacțiunii și a descoperirii în procesul de învățare. Astfel, „lumina” nu mai este oferită direct de profesor, ci este descoperită de elev prin explorare și reflecție.

În plus, în contextul educației moderne, conceptul de „lumină” poate fi corelat și cu dezvoltarea competențelor cheie, precum gândirea critică, creativitatea, colaborarea și comunicarea. Educația devine astfel un proces de „iluminare” progresivă, în care elevul este sprijinit să înțeleagă lumea din jur, să-și exprime ideile și să participe activ la viața socială. Renașterea educației presupune integrarea noilor tehnologii și a metodelor interactive, contribuind la formarea unei personalități autonome și echilibrate.

II. Partea practică

În învățământul primar, conceptele de lumină și renaștere pot fi valorificate printr-o varietate de metode și activități adaptate vârstei elevilor.

Activitățile artistice tematice au avut un rol esențial în stimularea creativității elevilor. Copiii au realizat desene și picturi pe teme precum „Lumina din sufletul meu” sau „Primăvara – renașterea naturii”, exprimându-și emoțiile într-un mod liber și autentic.

Poveștile cu mesaj simbolic au fost utilizate ca instrumente didactice eficiente, contribuind la dezvoltarea empatiei și a gândirii.

Activitățile interdisciplinare au integrat tema luminii în diferite domenii: la limba română prin compuneri simple, la matematică prin exerciții ilustrate și la științe prin observarea schimbărilor din natură.

Un rol deosebit de important l-a avut implicarea elevilor în activități culturale și artistice desfășurate la nivelul școlii. Am urmărit ca fiecare copil să fie parte activă în astfel de contexte. Elevii au participat la evenimente precum „Ziua școlii”, unde au fost implicați în momente artistice: recitări, cântece și scenete. Aceste experiențe au contribuit la dezvoltarea încrederii în sine și la consolidarea spiritului de apartenență la comunitatea școlară.

De asemenea, am organizat proiecte educaționale dedicate unor momente importante:

- Ziua Educației (5 octombrie) – activități de conștientizare a rolului școlii;
- 1 Decembrie – realizarea de colaje și cântece;
- 24 Ianuarie – activități interactive și momente simbolice;
- 8 Martie – confecționarea de felicitări și exprimarea recunoștinței.

Aceste activități au oferit elevilor ocazia de a învăța prin experiență directă, prin emoție și implicare activă.

În completare, elevii au fost implicați și în acțiuni de voluntariat adaptate vârstei lor, precum colectarea de rechizite și jucării, activități de ecologizare sau mesaje pentru persoane aflate în dificultate.

Totodată, utilizarea metodelor digitale moderne a facilitat crearea unor activități atractive și interactive. Prin resurse digitale, jocuri educaționale și materiale multimedia, elevii au fost implicați activ și motivați în procesul de învățare.

De asemenea, au fost realizate proiecte de grup și activități colaborative, iar clasa a devenit un spațiu creativ și stimulat. La final, elevii au fost încurajați să reflecteze asupra experiențelor trăite.

III. Concluzie

„Lumina și renașterea în educație sunt concepte care pot fi integrate concret în activitatea didactică. Prin metode interactive, activități culturale și utilizarea tehnologiei, elevii devin participanți activi în procesul de învățare. Educația devine astfel un proces de transformare continuă, în care fiecare copil este sprijinit să-și descopere potențialul și să devină o sursă de lumină pentru sine și pentru ceilalți.

IV. Bibliografie

1. Cerghit, Ioan – *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006, pp. 45–78.
2. Cucoș, Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014, pp. 112–156.
3. Piaget, Jean – *Psihologia inteligenței*, Editura Științifică, București, 1970, pp. 23–67.
4. Vygotsky, Lev S. – *Gândire și limbaj*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1971, pp. 89–134.
5. Neacșu, Ioan – *Instruire și învățare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1999, pp. 101–145.
6. Ministerul Educației – *Programa școlară pentru învățământul primar*, București, 2013, pp. 5–25.

PERSONALITATEA LUI LUCREȚIU PĂTRĂȘCANU

Profesor Maria Vlad
Școala Gimnazială „Octavian Voicu”, Bacău

Lucrețiu Pătrășcanu, ministru, avocat, sociolog, economist și pentru o perioadă de timp profesor la Universitatea din București, este un personaj al cărui clișeu istoriografic suferă de un pronunțat imobilism, principalele componente ale personalității sale fiind definite, de regulă, prin sisteme de genul: doctrinar și ideolog comunist, patriot, victimă a stalinistilor din partid. În cele ce urmează voi încerca să schițez personalitatea liderului comunist, omul din spatele mitului.

Lucrețiu Pătrășcanu s-a născut la Bacău, la 4 noiembrie 1900. Provenea dintr-o familie de intelectuali : tatăl său a fost istoricul și prozatorul D.D.Pătrășcanu iar mama sa provenea dintr-o familie boierească. Devine membru al grupării comuniste în timpul studenției, în anul 1919, lucrând ca editor al ziarului *Socialistul* . A absolvit Facultatea de Drept din București în anul 1922.

Devenind tot mai radical după Revoluția din Octombrie, a fost unul din membrii fondatori ai Partidului Comunist în 1921. Împreună cu Elek Koblos a participat la al IV-lea Congres al Cominternului la Moscova între noiembrie-decembrie 1922, unde i-a cunoscut pe Ana și Marcel Pauker. Întors în țară este arestat și închis la Jilava în 1924. A fost mutat într-un spital-închisoare după ce a făcut greva foamei.

În 1931 a fost ales membru al Camerei Deputaților. A reprezentat partidul la ședințele Cominternului de două ori, rămânând în URSS până în 1935. A fost închis pe perioada celui de-al doilea război mondial, întâi la Târgu Jiu (unde l-a cunoscut pe Gheorghiu Dej) apoi la Poiana Țapului.

În aprilie 1944 a fost contactat de Ionel Stârcea din partea regelui Mihai care urmărea un tratat cu Aliații înaintea intrării în țară a sovieticilor și a participat împreună cu Emil Bodnăraș la negocierile secrete cu PNL și PNȚ.

După arestarea lui Antonescu pe 23 august 1944, Pătrășcanu a redactat declarația către țară pe care regele Mihai a citit-o la radio. A participat ca reprezentant al

comuniștilor la semnarea armistițiului de la Moscova din 12 septembrie 1944 . Interesant este faptul că la procesul din 1954 a fost acuzat de a fi încercat sa amâne îndepartarea dictaturii militare a lui Antonescu.

Pe timpul ocupației sovietice a servit ca ministru fără portofoliu (1944) și Ministru al Justiției (între 1944-1948). A inițiat de asemenea persecuțiile civililor considerați periculoși și a participat la înființarea Tribunalului Poporului.

Încă de la începutul anilor 1940 a început să-și exprime îndoielile cu privire la controlul strict stalinist. De aceea, la punctul trei al ordinii de zi din ședința plenară a Conferinței Naționale a P.C.R. , din 20 octombrie 1945, figurează ca temă de dezbatere:

*atitudinea tov. Pătrășcanu după critica făcută la Conferința Națională a P.C.R. de către tov. GH. Gheorghiu Dej și Gheorghe Apostol.*¹ Se pare că atitudinea celor doi lideri comuniști, ca și includerea acestui punct pe ordinea de zi a importantei ședințe se făcuse la indicațiile reprezentanților sovietici din România. În concordanță cu uzanțele vieții de partid și cu cererile exprimate, Pătrășcanu și-a făcut autocritica în finalul ședinței.

Se remarcă din sinteza stenogramei că nici unul dintre membrii noului C.C. nu a luat cuvântul în apărarea lui Pătrășcanu, ci s-au întrecut unul pe celălalt în a găsi acuze cât mai grave la adresa lui.

După câștigarea unui loc de deputat la alegerile din 1946, Pătrășcanu a primit critici aspre din partea lui Dej din cauza discursurilor sale electorale considerate *șoviniste* și *revizioniste*.² Treptat a fost tot mai marginalizat. Scrierile sale erau cenzurate iar la ceremoniile publice numele său era publicat după cel al politicienilor mai puțin importanți. Presa a renunțat la termenul *tovarășul Pătrășcanu* , referindu-se la el ca *profesorul Pătrășcanu* , un termen mult mai distant.

A fost arestat în aprilie 1948, fiind acuzat de a nu fi declarat unele *crime politice* , de a fi fost finanțat de *burghezie* sau chiar de a fi fost cumpărat de americani.³ În 1954, după un fals proces, a fost executat la Jilava.

¹ Betea,Lavinia, *Portret în gri. Pătrășcanu-deputat de Arad*, în *Magazin istoric*, iunie 1998

² Frunză, Victor, *Istoria stalinismului în România*, Ed. Humanitas, București, 1990, p.362

³ Betea, Lavinia, *Op. cit.*

A fost reabilitat postum din ordinul lui Nicolae Ceaușescu în 1968 în încercarea de a-și legitima conducerea. Astfel, până în 1989, Pătrășcanu a rămas printre cele mai populare figuri ale Partidului Comunist.

A fost caracterizat de un jurnalist străin prezent în România anilor 1945-1952 drept *un om agreabil și foarte instruit...A fost treptat marginalizat, tocmai din cauza calităților sale intelectuale, de tovarășii săi mai stupizi din P.C.R.*⁴

A avut de suferit pe plan personal atunci când s-a îndrăgostit și a dorit să se căsătorească cu Herta Schwamen, după ce o apăraseră într-un proces. Dar exista și în România legea împrumutată din Germania prin care arienii nu aveau voie să se căsătorească cu evreii. Din fericire preotul-scriitor Gala Galaction a botezat-o Elena și astfel nunta a avut loc. În cercul lor de prieteni se aflau mulți evrei (Marcel Pauker, Lena Constante) iar neparticiparea lui Pătrășcanu la luptele de clasă din interiorul partidului i-au adus în cele din urmă excluderea din partid.

A devenit un pericol după discursurile ținute la Cluj și Sibiu în 1946. Acolo a remarcat *o rezervă dusă până la aversiune față de aparatul administrativ și Statul Român, într-o parte a populației maghiare și în special în Secuime*⁵, relatând apoi că în regiunea secuiască nu a găsit steagul tricolor românesc și nu este de acord cu cei ce arborează numai steagul sovietic⁶. Apoi a clarificat că va urma *o definitivă încadrare a Ardealului de Nord în granițele Statului Român*⁷, după care specifica *Limba oficială în Statul Român este Limba Română*⁸. Poziția sa a fost permanent apăsătoare națională (*Înainte*

⁴ Bourgin, Simion, *Sfârșit de epocă în București*, în *Revista 22*, nr.49, 6 decembrie 1995

⁵ Betea, Lavinia, *Lucrețiu Pătrășcanu. Moartea unui lider comunist*, Ed. Humanitas, București, 2001, p.39

⁶ *Ibidem*

⁷ *Ibidem*, p.40

⁸ *Ibidem*, p.41

*de a fi comunist, sunt român !)*⁹ , nu naționalistă , cum îi imputa, cu ură Dej. Incă din 1928 a intrat în conflict cu cei care argumentau că România Mare este o entitate imperialistă, argumentând istoric și geografic că moldovenii nu sunt o populație diferită, ci tot români¹⁰. Istoricul Ghiță Ionescu a concluzionat simplu: *unele din acuzații erau adevarate , numai că semnificația lor era în favoarea acuzatului*¹¹.

⁹ *Ibidem*, p.42

¹⁰ Betea, Lavinia, *Antisovietismul lui Lucrețiu Pătrășcanu (Lucrețiu Pătrășcanu`s AntiSovietism)*, în *Jurnalul Național*, 1 noiembrie 2005

¹¹ Ionescu, Ghiță, *Comunismul în România* , Ed. Litera, București, 1994, p.183

Bibliografie:

1. Betea, Lavinia, *Antisovietismul lui Lucrețiu Pătrășcanu (Lucrețiu Pătrășcanu`s AntiSovietism)*, în *Jurnalul Național*, 1 noiembrie 2005
2. Betea, Lavinia, *Lucrețiu Pătrășcanu. Moartea unui lider comunist*, Ed. Humanitas, București, 2012
3. Betea, Lavinia, , *Portret în gri. Pătrășcanu-deputat de Arad*, în *Magazin istoric*, iunie 1998
4. Bourgin, Simion, *Sfârșit de epocă în București*, în *Revista 22* , nr.49, 6 decembrie 1995
5. Frunză, Victor, *Istoria stalinismului în România*, Ed. Humanitas, București, 1990
6. Ionescu, Ghiță, *Comunismul în România* , Ed. Litera, București, 1994

ȘCOALA – ROL COMPLEX ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ

VLAD MIRELA - Liceul „Gheorghe Surdu”

Educația este unul dintre fenomenele care a apărut o dată cu societatea umană, suferind pe parcursul evoluției sale, modificări esențiale. De la acțiunea empirică de pregătire a tinerei generații pentru viața socială educația a parcurs un drum lung devenind o adevărată știință cu statut propriu. Epoca actuală a informatizării, a călătoriilor interplanetare, a interdependențelor culturale, economice sau de altă natură, pune probleme cu care omenirea nu s-a confruntat niciodată în istoria sa. Obiectivată în cele trei ipostaze (formală, nonformală și informală), educația este chemată să formeze personalități ușor adaptabile la nou, creative și responsabile.

Realitatea contemporană demonstrează că rolul școlii nu numai că nu s-a diminuat, ci a devenit tot mai complex. Ideile libertății și descătușării, umanismului și creativității în educație ne îndeamnă să distrugem zidul de nepătruns al gândirii materialiste care ani în șir a creat stereotipii eronate. În actualul context, avem nevoie de o educație dinamică, formativă, centrată pe valorile autentice. În societatea actuală, caracterizată prin, mobilitate economică, politică și culturală, noua ordine educațională nu se concepe fără avangarda mișcării pedagogice teoretice și a praxis-ului educațional. Specialiștii sunt de acord cu patru teze pe care trebuie să se bazeze acțiunea constructivă:

- educația este azi în centrul preocupării tuturor popoarelor;
- învățământul trebuie să fie considerat în orice societate, ca un ansamblu omogen, care să reflecte nevoile societății și mijloacele de care dispune pentru satisfacerea lor;
- criza existentă se manifestă pe două planuri: decalajul existent între aspirațiile indivizilor și nevoile societății, pe de o parte, și capacitățile .

Marile probleme cu care se confruntă omenirea cer o rezolvare urgentă, prin folosirea celor mai eficiente mijloace și forme de educație. Se consideră că abandonarea valorilor tradiționale ale educației, lipsa unui sistem axiologic de educație prin valori și pentru valori și criza de conștiință morală și spirituală a adus școala și educația în fața imperativelor lumii contemporane.

S-a considerat că dezvoltarea nu poate fi autentică fără pace, că pacea nu poate fi autentică fără respectarea drepturilor omului și asigurarea libertăților fundamentale, că, la rândul lor , aceste libertăți și drepturi sunt iluzorii acolo unde domnește mizeria, foametea și analfabetismul. Aceste evoluții l-au condus pe Aurelio Peccei la introducerea unui nou concept, acela de *problematică a lumii contemporane*.

A. Toffler afirma că trebuie create „consilii ale viitorului” care au nevoie de planificatori profesioniști, dar și de studenți, de tineri care caută responsabilitățile și le văd ca fiind aducătoare de beneficii și satisfacții.

Conceptul s-a impus și este folosit astăzi în mod frecvent. El pune în lumină tocmai caracteristicile acestei problematice, care se impune atât colectivităților naționale, cât și grupurilor și în cele din urmă persoanelor.

Pe ansamblu, problematica lumii contemporane prezintă:

- caracter universal, în sensul că nici o țară de pe glob și nici o regiune nu se poate plasa în afara acestei problematice;
- caracterul global, în sensul că ea afectează toate sectoarele vieții sociale, constituind o sursă de probleme deschise și, în unele cazuri, de dificultăți atât pentru sfera vieții materiale, cât și pentru cea a vieții spirituale;
- o evoluție rapidă și greu previzibilă, în sensul că oamenii se văd puși în fața unor situații complexe pentru care nu sunt pregătiți, pentru abordarea cărora nu au metode sau soluții adecvate;
- caracterul pluridisciplinar, adică cu conexiuni puternice și numeroase în fața acestor demersuri epistemologice; oamenii, tentați să folosească demersuri unidisciplinare și nu pluridisciplinare, se văd dezorientați;

- caracter prioritar și presant, în sensul că presiunile exercitate asupra comunității mondiale și a fiecărei comunități naționale sunt puternice, de neeludat, cerând răspunsuri prompte, ingeniozitate și deseori eforturi financiare importante.

Viitorul educației constituie o prioritate a comunității mondiale; națiunile au nu numai dreptul, dar și datoria de a se sprijini reciproc pentru ca prin educație, cultură și știință să ajungă la pace, progres și prosperitate și nu la haos, la dehumanizare, la disperarea provocată de un mediu în continuă degradare.

Se afirmă pe bună dreptate, că unul dintre elementele definitorii ale societății contemporane este schimbarea. Noul mileniu în care pășim a moștenit însă multe probleme sociale, economice și politice, care, deși au marcat în mare măsură ultima jumătate de secol, sunt departe de a-și fi găsit soluțiile. Dintre aceste probleme menționăm: terorismul internațional, rasismul, creșterea numărului săracilor, a analfabeților și a șomerilor, etc.

Analfabeți nu sunt doar cei ce nu știu să scrie și să citească, ci și cei care au deficiențe în cunoștințele de bază, vorbindu-se de analfabetismul funcțional, iar mai nou și de cel computerial.

Educația caută să contribuie la ameliorarea acestor probleme prin acțiuni specifice de prevenție. Datorită eșuării în a găsi soluții putem spune că educația se află în situație de criză. Prin criză se înțelege decalajul dintre rezultatele învățământului și așteptările societății. Dintre soluțiile specifice și generale găsite enumerăm:

- inovații în conceperea și desfășurarea proceselor educative;
- introducerea noilor tipuri de educație în programele școlare;
- întărirea legăturilor dintre acțiunile școlare și cele extracurriculare;
- formarea inițială și continuă a cadrelor didactice;
- conlucrarea dintre cadre didactice, elevi, părinți și responsabili de la nivel local;
- organizarea de schimburi de informații între statele europene;
- regândirea procesului de educație în vederea integrării cu succes a tinerilor în viața profesională și socială.

Impasul în care a intrat școala contemporană a fost provocat de trei categorii de explozii: explozia cunoștințelor, explozia demografică și explozia aspirațiilor. Datorită dezvoltării științei și tehnicii, s-a acumulat o imensă cantitate de informație care depășește posibilitățile de asimilare oferite de tehnicile de instruire din trecut.

În vederea facilitării adaptării la schimbare, ideal este ca educația să asimileze direcția, conținutul și ritmul dezvoltării sociale, să-și prefigureze conținutul în funcție de exigențele societății viitoare, să pregătească omul pentru a se adapta la schimbare, prevenindu-se sau limitându-se stresul schimbării.

Prin urmare, modul de dezvoltare a lumii contemporane este legat, în mare măsură, de modul în care educația poate să satisfacă cerințele acestei dezvoltări.

Răspunsurile educației se situează pe două mari planuri: unul al lărgirii ariei și conținuturilor educației și altul constituit din inovațiile în conceperea și efectuarea proceselor educative. În primul caz se impune o elaborare riguroasă a educațiilor, iar în al doilea caz se impune problema regândirii procesului de educație, în privința orientării, dimensionării, instrumentalizării elementelor de conținut, în vederea integrării tinerei generații în viața socială prin intermediul profesiunii.

Problemele lumii contemporane au impus constituirea unor noi tipuri de educație dintre care:

- educația relativă la mediu (educația ecologică);
- educația pentru pace și cooperare;
- educația pentru participare și democrație;
- educația pentru sănătate;
- educația interculturală;
- educația în materie de populație sau demografică;
- educația economică și casnică modernă;
- educația pentru drepturile omului;
- educația pentru schimbare și dezvoltare;
- educația pentru comunicare și mass-media;

- educația nutrițională;
- educația pentru timp liber.

Noile educații s-au impus într-un timp foarte scurt, dat fiind faptul că ele corespund unor trebuințe de ordin sociopedagogic din ce în ce mai bine conturate.

Fără îndoială, lista *noilor educații* nu se încheie aici. Proliferarea lor creează dificultăți autorităților în ceea ce privește includerea lor în planurile de învățământ.

Conținuturile, finalitățile și obiectivele noilor educații propun un demers prin care educația încearcă să răspundă exigențelor lumii contemporane și să producă o schimbare a actului educativ în favoarea educației bazată pe învățare inovatoare, societală și adaptabilă.

Noile educații sunt definite la nivelul programelor și a recomandărilor UNESCO ca răspuns la imperativele lumii contemporane. Procesul declanșat stimulează trecerea de la demersurile specifice la abordările globale, interdisciplinare și permite aprofundarea unor probleme sociale care cer soluții concrete: democrația, pacea, mediul, alimentația, sănătatea etc. aceste educații trebuie să fie gândite în condițiile optimismului pedagogic, putând facilita descoperirea răspunsurilor la problemele cu care se confruntă fiecare generație.

În ciuda situației paradoxale în care se găsește, în pofida obstacolelor cu care se confruntă, educația este invitată să pregătească într-o manieră activă, mai constructivă și dinamică, generația viitoare. În aceste condiții *noile educații* vin să pregătească un comportament adecvat, adică rațional care să atenueze în parte *șocul viitorului*.

BIBLIOGRAFIE

1. Tomșa, Ghe., *Psihopedagogie preșcolară și școlară*, Ministerul Educației și Cercetării, 2005, București, pag. 75.

PROIECTUL EDUCAȚIONAL "DIFERIȚI, DAR LA FEL" – PUNTE INTERCULTURALĂ ÎNTRE GRĂDINIȚE DIN MEDIUL RURAL ȘI MEDIUL URBAN

Weiss Paula Elena, Grădinița cu Program Prelungit "Rază de Soare", Cluj-Napoca

Educația timpurie reprezintă baza dezvoltării copilului, iar grădinița este primul mediu organizat în care acesta interacționează cu diversitatea. În contextul actual, educația interculturală devine esențială, promovând respectul, acceptarea și cooperarea între copii aparținând unor culturi diferite.

La vârsta preșcolară, valorile interculturale se formează prin experiențe directe, joc și activități comune. Într-o grădiniță cu predare în limba română, maghiară și germană, diversitatea este o realitate zilnică, iar cadrul didactic are rolul de mediator, facilitând integrarea și colaborarea.

În anul școlar 2024-2025 am desfășurat proiectul de parteneriat "Diferiți, dar la fel", parteneriat între o grădiniță din mediul urban și o grădiniță din mediul rural, Pata Rîț, grădiniță cu preșcolari de etnie rromă.

În ideea de a obișnui copiii să trăiască în relații pozitive cu cei din jur, să-și dezvolte stări afective-pozitive, să manifeste prietenie și armonie, ne-am propus să lărgim sfera noastră de prietenie prin încheierea unui parteneriat educațional între cele două instituții de învățământ. Astfel preșcolarii au făcut cunoștință cu aspectele din viața copiilor din alte localități și au grădinițele și localitățile.

Realizând întâlnirile dintre copiii și educatoarele celor două grădinițe am reușit să formăm o punte de legătură interjudețeană, preșcolarii au fost îndrumați să înțeleagă prietenia, normele de conviețuire socială precum și adaptarea comportamentului propriu la cerințele grupului cu care vin în contact.

Scopul proiectului a fost : promovarea comunicării între copiii din medii diferite, indiferent de etnie, religie sau statut social; punerea bazelor unei conviețuiri pozitive, care va contribui la păstrarea multiculturalității și a identității fiecăruia în parte, prin respect reciproc; dezvoltarea cooperării și a colaborării între cadre didactice din unități școlare și medii diferite.

Proiectul a fost creat pentru a-I pune pe copiii de diferite etnii și din medii sociale diferite, în situația de comunicare direct, în vederea depășirii barierelor de comunicare create de limbă, comportament și culture diferite.

Obiectivele proiectului privind copiii au fost: să se realizeze o intercunoaștere a copiilor prin intermediul produselor activităților desfășurate de fiecare grupă de copii în parte; să exploreze asemănările și deosebirile generate de cultură, dintre persoanele care conviețuiesc într-un anumit spațiu geografic; să-și formeze o atitudine tolerantă, deschisă, de acceptare și înțelegere; să găsească modalități variate de exprimare a gândurilor și sentimentelor privitoare la anumite teme de interes comun (cântece, poezii, creații plastice etc.).

Competențele specifice urmărite s-au referit la explicarea asemănărilor și deosebirilor dintre oameni; capacitatea de a învăța prin cooperare; comunicare eficientă; empatie; sentimentul identității și al apartenenței; acceptarea diversității.

Pe parcursul proiectului s-au desfășurat următoarele tipuri de activități, cu obiective clar stabilite:

„Diferiți, dar suntem la fel” -să se determine implicarea conștientă a fiecărui membru al grupei în activități, potrivit capacităților psiho-fiziologice și a aptitudinilor existente
 „Ce știm despre etnii”--să adune informații de la părinți, bunici, vecini cu privire la comunitatea din care fac parte
 „Să vorbim despre credință,, -să dezvolte sentimente de dragoste față de aproape
 „Copil ca tine sunt și eu,, - să dezvolte sentimente de acceptare și prietenie cu toții copiii indiferent de etnie, religie, situație materială
 „Toții copiii au drepturi egale,, -să cunoască drepturile copiilor
 „Ziua mamei,, -să dezvolte sentimente de dragoste și apreciere
 „Ziua internațională a romilor” -să dezvolte sentimente de prietenie și colaborare cu copiii din alte medii sociale și de diferite etni
 „9 Mai ziua Europei” -să valorifice cunoștințele însușite în activitățile de educație pentru societate
 „Copilărie fericită” -să cunoască cât mai multe lucruri despre copiii altor state, în special despre cei defavorizați

Monitorizarea și evaluarea proiectului: s-a realizat prin organizare **de** expoziții cu lucrările copiilor , realizarea unui album cu imagini din timpul desfășurării activităților în care s-au prezenta cele mai importante momente. De asemenea s-au organizat și concursuri pentru preșcolari. Activitățile au fost prezentate în cadrul Comisiei metodice din cele două instituții.

Rezultatele obținute în urma derulării proiectului au fost următoarele: stabilirea unor relații de prietenie și cooperare între toți copiii; înțelegerea de către copii , că indiferent de zona în care locuiesc, de naționalitate și religie, trebuie să fie egali în drepturi; părinții copiilor au înțeles că împreună pot construi o lume în care copii se pot bucura de copilărie, în pace și prietenie.

Rezultatele proiectului le-am făcut cunoscute părinților prin afișarea fotografiilor de pe parcursul proiectului la un loc vizibil. Activitățile din cadrul parteneriatului au fost popularizate în mass-media locală.

Parteneriatul desfășurat a adus următoarele beneficii celor implicați: libertatea de exprimare a gândurilor și opiniilor personale despre propria cultură; cunoașterea preocupărilor, opiniilor, ideilor copiilor din altă instituție; familiarizarea copiilor cu o societate deschisă, tolerantă, democratică.

Tema „Lumină și Renaștere în Educație” se reflectă prin deschiderea către diversitate și formarea unor copii empatici, capabili să construiască relații armonioase. Proiectul demonstrează că interculturalitatea poate fi trăită autentic încă din grădiniță. Copiii învață natural să accepte și să valorizeze diversitatea prin experiențe comune. În spiritul temei „Lumină și Renaștere în Educație”, proiectul aduce lumină în formarea copiilor prin promovarea valorilor de toleranță și respect și contribuie la o educație modernă, incluzivă. Grădinița devine astfel un spațiu al acceptării, unde copiii învață să fie împreună, indiferent de limbă sau cultură.

Bibliografie:

- Baran, Adina, *Familia azi. O perspectiva sociopedagogică*, Editura Aramis, București, 2004
- George R. Walther, *Influența limbajului pozitiv*, Editura Curtea Veche, București, 2003
- Băran-Pescaru, A. *Parteneriat în educație familie-scoală-comunitate*, Editura Aramis Print, București, 2004

PERSPECTIVE CULTURALE, ARTISTICE ȘI PEDAGOGICE ÎN EDUCAȚIE

Prof. Zăgărin Raluca-Maria, Liceul Teoretic, Comuna Grădiștea, Județul Vâlcea

Educația contemporană nu mai poate fi limitată la simpla transmitere de informații tehnice sau științifice. Într-o societate globalizată, rolul școlii se extinde spre zona formării identitare. Conceptul de „educație integrală” presupune o simbioză între intelect, emoție și cultură. Această lucrare își propune să demonstreze că integrarea perspectivelor artistice și culturale în actul pedagogic nu este un lux estetic, ci o necesitate metodologică.

Cultura reprezintă „software-ul” minții umane. În context pedagogic, dimensiunea culturală vizează două direcții:

1. **Cunoașterea propriilor rădăcini:** Elevul trebuie să înțeleagă contextul istoric și valorile comunității din care provine.
2. **Dialogul intercultural:** Într-o lume interconectată, educația trebuie să cultive toleranța și înțelegerea față de „celălalt”. Avem în vedere aici modelul lui Geert Hofstede privind dimensiunile culturale aplicate în mediul școlar.

Paradigme Pedagogice Moderne

Trecem în revistă teoriile care susțin învățarea prin experiență culturală:

- **Pedagogia constructivistă:** Elevul își construiește sensul prin interacțiunea cu obiectul cultural.
- **Învățarea bazată pe proiecte (PBL):** Cum pot fi folosite vizitele la muzee sau atelierele de creație pentru a preda concepte de istorie sau literatură.
- **Rolul profesorului:** De la transmițător de date la facilitator de experiențe estetice.

V. Tehnologia și Arta în Educație (Pagina 5)

Digitalizarea oferă instrumente noi pentru explorarea culturală:

- **Muzeele virtuale:** Accesul la patrimoniul mondial din sala de clasă.
- **Arta digitală:** Noile forme de expresie (grafică pe tabletă, modelare 3D) ca punți între tehnologie și creativitate.
- **Riscuri și oportunități:** Cum menținem autenticitatea actului artistic în era inteligenței artificiale?

Interdisciplinaritatea: Artă, Istorie și Literatură

Interdisciplinaritatea nu reprezintă doar o simplă alăturare de materii, ci o **fuziune conceptuală** care îi permite elevului să înțeleagă unitatea cunoașterii umane. În centrul acestei abordări se află „obiectul cultural” (un tablou, o clădire, un poem), care servește drept ancoră pentru multiple perspective.

1. **Tabloul ca document istoric și matematic:** Luând ca exemplu „Școala din Atena” de Rafael, actul pedagogic poate migra de la analiza artistică (compoziție, culori) către **Matematică** (studiul perspectivei liniare și al punctului de fugă) și către **Filozofie/Istorie** (identificarea figurilor lui Platon și Aristotel, înțelegerea contextului Renașterii). Astfel, elevul nu mai memorează date seci, ci vizualizează evoluția gândirii umane.
2. **Literatura ca oglindă a artelor vizuale:** Analiza curentului Modernist în literatură (ex: poezia lui Tudor Arghezi sau Lucian Blaga) capătă valențe noi atunci când este predată în paralel cu **Expresionismul în pictură**. Elevii pot compara „estetica urâtului” din *Flori de mucigai* cu deformările cromatice din lucrările lui Francis Bacon sau Edvard Munch. Această metodă stimulează **gândirea critică** și capacitatea de a face conexiuni între limbaje simbolice diferite.

3. **Proiectarea curriculară integrată:** Această perspectivă presupune ca profesorul să nu mai fie un „insular” al propriei discipline, ci un colaborator. Lecțiile de tip „team-teaching” (doi profesori de specialități diferite la aceeași oră) transformă sala de clasă într-un laborator de idei, unde arta devine liantul care oferă sens datelor istorice sau regulilor gramaticale.

Impactul Educației Estetice asupra Stării de Bine

Într-un context educațional marcat de o competitivitate acerbă și de presiunea performanței cuantificabile, „starea de bine” (*well-being*) a devenit o prioritate a politicilor educaționale internaționale. Educația estetică nu mai este privită doar ca un transfer de cunoștințe despre frumos, ci ca un **mecanism de autoreglare emoțională** și de echilibrare psihică a elevului.

1. **Arta ca spațiu de siguranță (Safe Space):**

Spre deosebire de științele exacte, unde răspunsul este adesea binar (corect/greșit), activitățile artistice oferă un cadru în care eroarea este permisă și chiar valorificată ca formă de expresie personală. Această „pedagogie a libertății” reduce semnificativ **anxietatea de evaluare**. Atunci când un elev pictează sau interpretează un text dramatic, el nu este sub presiunea unei soluții unice, fapt care îi consolidează încrederea în sine și curajul de a inova.

2. **Mecanismele neuropsihologice ale experienței estetice:**

Contactul cu arta stimulează secreția de dopamină și endorfine, neurotransmițători responsabili pentru starea de relaxare și satisfacție. Studiile de **neuro-estetică** demonstrează că simpla observare a unei opere de artă armonioase poate reduce nivelul de cortizol (hormonul stresului). În mediul școlar, introducerea unor momente de audiție muzicală sau de analiză vizuală la începutul orelor poate funcționa ca un „filtru de calmare”, pregătind creierul pentru procesarea informațiilor complexe.

3. **Art-terapia educațională și incluziunea:**

Educația prin artă oferă instrumente prețioase pentru integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) sau a celor care traversează perioade de dificultate emoțională. Prin desen, modelaj sau teatru de păpuși, copiii pot exterioriza traume sau frustrări pe care nu le pot verbaliza. Această formă de **sublimare a conflictelor interioare** transformă actul pedagogic într-un proces terapeutic subtil, prevenind fenomenul de *burnout* școlar și abandonul prematur.

4. **Dezvoltarea rezilienței prin creativitate:**

Procesul creativ presupune depășirea unor obstacole materiale sau conceptuale. Învățând să finalizeze o lucrare artistică în ciuda dificultăților, elevul își dezvoltă **reziliența**. Această capacitate de a „rămâne în sarcină” și de a găsi soluții creative la probleme estetice se transferă ulterior în viața cotidiană și în abordarea altor discipline școlare, transformând rezolvarea de probleme într-o activitate generatoare de plăcere, nu de frustrare.

Studiu de Caz: Proiecte de Succes în România

În peisajul educațional românesc, integrarea dimensiunii culturale a făcut tranziția de la activități extracurriculare opționale la **strategii educaționale structurate**. Analizăm câteva modele care au demonstrat impact real:

1. **Programul „Școala Altfel” și „Săptămâna Verde”:** Deși contestate uneori pentru lipsa de rigoare, aceste intervale au permis parteneriate fără precedent între școli și instituții de cultură. Studiile de caz arată că elevii care au vizitat muzee de artă sau situri arheologice în acest cadru au manifestat o rată de retenție a informațiilor istorice cu **40% mai mare** decât cei care au studiat exclusiv din manuale.

2. **Parteneriatul „Artistul în clasă”:** Inspirat din modelele vestice, acest proiect (implementat în mai multe orașe mari din România) aduce artiști plastici, actori sau muzicieni direct în procesul de predare. De exemplu, un actor care explică mecanismele tragediei grecești prin exerciții de dicție și mișcare scenică transformă o lecție de literatură universală într-o experiență memorabilă, reducând distanța dintre textul arhaic și sensibilitatea modernă a adolescentului.
3. **Educația prin Patrimoniu (Exemplul Fundației Pro Patrimonio):** Proiecte desfășurate în zone rurale (precum restaurarea unor conace sau biserici de lemn) au arătat cum implicarea elevilor în conservarea patrimoniului local dezvoltă un sentiment de mândrie identitară și responsabilitate civică. Aceste inițiative demonstrează că **pedagogia patrimoniului** poate revitaliza comunități întregi, transformând elevul din spectator în protector al culturii.
4. **Digitalizarea Muzeelor (MNAR, Muzeul Satului):** Utilizarea tururilor virtuale și a aplicațiilor de realitate augmentată în timpul orelor de istorie sau geografie reprezintă un punct de cotitură. Aceste instrumente au permis școlilor din mediul rural să aibă acces la „tezaurul național” fără costuri de deplasare, democratizând astfel accesul la cultură.

Concluzii

Perspectivile culturale, artistice și pedagogice nu trebuie privite separat. Ele formează un triunghi al cunoașterii care susține dezvoltarea armonioasă a individului. Concluzionăm că o educație lipsită de dimensiunea estetică este o educație incompletă, incapabilă să pregătească cetățeni critici, creativi și empatici.

Bibliografie :

1. **Eisner, E. W.** (2002). *The Arts and the Creation of Mind*. Yale University Press.
2. **Gardner, H.** (2011). *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. Basic Books.
3. **Hofstede, G.** (2010). *Cultures and Organizations: Software of the Mind*. McGraw-Hill Education.
4. **Cucoș, C.** (2014). *Pedagogie*. Editura Polirom.
5. **UNESCO** (2006). *Road Map for Arts Education*. Conference Proceedings, Lisbon.
6. **Read, H.** (1958). *Education Through Art*. Pantheon Books.
7. **Pânișoară, I. O.** (2015). *Comunicarea eficientă*. Editura Polirom.

Profesorul ca mediator cultural și formator al competențelor de lectură

Profesor: Zbâncă Mihaela

Școala Gimnazială Șieuf

În mediul școlar, lectura devine un proces complex în care se produc întrepătrunderi ale competențelor și ale deprinderilor bazate pe recunoașterea și înțelegerea simbolurilor literare și literale. Aceste competențe și deprinderi țin de nivelul de percepție, de decodare, de experiență, de fond lingvistic, de capacitatea de stocare și de cea de a stabili conexiuni, astfel încât cititorul să se poată autoproiecta prin anticipație sau prin retrospecție pe baza lecturii săvârșite (Costea, 2006, 9).

În limba română, termenul de *lectură* este sinonim cu cel de *citire*, termen ce provine din limba slavă. Specialiștii în domeniu au diferite abordări. Astfel, Crișu și Dascălu susțin că „Citirea e o receptare nespecializată, superficială, pe când lectura e o receptare specializată, în profunzime”(Dacălu, Crișu, 1986, 20). Pentru a-și satisface nevoia de lectură, cel care citește face uz de trăsăturile orientative ale limbajului cu scopul de a explora strategii de construcție a unei situații de înțelegere și de exprimare: „Universul de referință are funcție de comunicare în text, iar cititorul pe măsură ce stăpânește gradual aceste mecanisme de comunicare prin intermediul textului, dobândește anumite competențe de lectură, vizibile la nivelul performanțelor sale de exprimare orală sau scrisă” (Costea, 2006, 9-10).

Citirea sau lectura reprezintă, de asemenea, sinteza unei activități fizice și psihice, sinteză care asigură coordonarea dintre mușchii oculari și anumite funcții cerebrale.

Gradul de înțelegere a textului citit e condiționat de inteligența nativă, de capacitatea de asimilare, de nivelul intelectual al cititorului. Înțelegerea, formă complexă a activității cerebrale, constituie o condiție obligatorie a unei lecturi eficiente. Ea determină o recepționare deplină, dând posibilitatea evidențierii legăturilor, relațiilor semantice transmise prin cuvinte, propoziții, fraze. Citirea/lectura reprezintă cea mai bună investiție intelectuală, deoarece prin ea se dobândește știință și competență.

Limba și literatura română este o disciplină școlară cu un statut particular în raport cu orientările didactice moderne, prin numeroasele domenii de referință ale activităților didactice organizate în cadrul acestei discipline, prin complexitatea finalităților și necesitatea adaptării continue la dinamica procesului educativ.

Cititorul nu numai că se concentrează asupra scenelor, asupra personajelor sau asupra evenimentelor din textul literar, ci prin intermediul acestora, își analizează viața și experiențele proprii. Prin lectură, elevii pot ajunge la o mai profundă cunoaștere a vieții în general, dar mai ales la nuanțarea exprimării, în special. Literatura nu numai că prezintă experiența umană, dar oferă și o interpretare a acesteia. Față de alte discipline care se ocupă cu studierea existenței și experiențelor umane (medicina, psihologia, etc.), literatura întotdeauna filtrează realitatea prin conștiința celui care o creează și prin cea a cititorului. Ființa umană are nevoie de ambele tipuri de cunoaștere, de informațiile obiective oferite de știință, de cunoașterea realității așa cum este ea percepută și

experimentată de către oameni. Fără citire, educația în accepțiunea modernă a conceptului de modelare a personalității nu ar fi posibilă. Literatura bogată ce stă la dispoziția noastră e o adevărată comoară pentru îmbogățirea experienței umane și modelarea personalității, iar școlarii trebuie să-i descopere frumusețea prin lectura suplimentară susținută constant.

În același timp, încă din cele mai vechi timpuri, tradițiile populare românești, miturile, basmele, legendele și obiceiurile cuprinse în literatura orală au constituit motiv de inspirație pentru scriitori și artiști. Această zestre culturală poate fi adusă în actul educativ prin activități în care elevii să descopere complexitatea culturii populare românești.

Considerăm că, dacă elevii sunt stimulați să practice lectura, sensibilitatea și atenția pentru folclorul local se dezvoltă, astfel încât să aprecieze manifestările culturale autentice. Considerăm necesară asocierea lecturii cu folclorul local în această lucrare având în vedere faptul că nu se poate vorbi despre cultura sau dezvoltarea armonioasă a personalității cuiva fără exercițiul lecturii, iar dezvoltarea armonioasă presupune ancorarea în realitate prin sentimentul apartenenței la valorile strămoșești.

Cercetările de specialitate dovedesc faptul că elevii și adolescenții pot fi stimulați să practice lectura, dacă sunt motivați de aplicarea practică a cunoștințelor, iar activitățile din cadrul cercului de lectură de la școala noastră au dovedit acest lucru, determinându-i pe elevi să se implice responsabil în culegerea de folclor și de tradiții din zona noastră.

Cum principalele deprinderi se formează timpuriu, considerăm că folosind folclorul local la clasele gimnaziale elevii pot fi orientați spre lectură. Se știe că în creațiile folclorice exprimarea este armonioasă, iar înțelegerea mesajului se pretează pentru această vârstă. Odată dobândite gustul și interesul pentru lectură, cartea va deveni o prietenă credincioasă care va rămâne peste timp, fiind esențială în formarea individuală.

Îndrumarea spre lectură se formează în familie și în școală și un rol important în dirijarea traseului educațional al elevului, în apropierea acestuia de lectură îi revine, implicit, profesorului de Limba și literatura română.

Lectura operelor folclorice care circulă în comunitatea locală se constituie în demersuri didactice de tip formativ, care pot ajunge chiar și la nivel de performanță, prin implicarea elevilor, atât individual, cât și în grup, în realizarea sarcinilor specifice învățării. În cadrul cercurilor de lectură care promovează folclorul local, elevii se familiarizează cu specificul structurilor lingvistice caracteristice creațiilor folclorice. Creațiile culese de ei de la oamenii locului sunt lecturate în activitățile desfășurate, iar abordarea modului în care se creează imaginea poetică

contribuie la dezvoltarea comunicativ-funcțională a limbajului, dar și la exersarea relaționării în cadrul exercițiilor care vizează comunicarea orală sau scrisă din lecțiile specifice nivelului clasei.

Locuind în mediul rural, am observat o preocupare deosebită a elevilor pentru folclor și pentru operele populare. În cadrul Cercului de lectură, am inițiat o culegere de obiceiuri și tradiții, inițiativă care s-a dovedit a fi un real succes. Aplicațiile didactice în care elevii au fost implicați prin culegerile de folclor realizate au oferit posibilitatea să identificăm calea optimă de a stimula interesul elevilor pentru lectură, o cale interactivă, accesibilă înțelegerii nevoilor și preferințelor elevului.

Activitățile în care elevii au folosit ca modalitate de comunicare folclorul au contribuit la dezvoltarea cunoașterii și la stimularea interesului pentru valorile culturale locale. Astfel, culegerea de folclor a fost un real succes, deoarece elevii au fost mai degajați și metodele folosite le-au oferit posibilitatea să se cunoască pe sine și pe cei apropiați, să devină mai curajoși și să aibă încredere în forțele proprii (bineînțeles că profesorul are aici un rol important).

Prin activitatea desfășurată la clasă s-a pus în evidență importanța valorificării folclorului local în cercuri de lectură în învățământul gimnazial, pentru ca elevii să poată face corelații cu propriile experiențe de viață, aplicând în contexte practice cunoștințele însușite. Astfel, se evidențiază faptul că formele variate de lectură îi atrag pe elevi mai mult, îi determină să citească în mod constant, cu conștiințiozitate, îi fac mai receptivi și astfel cunoștințele însușite sunt durabile și pot fi aplicate în situații concrete de viață. Aplicarea practică a cunoștințelor acumulate prin intermediul lecturii s-a îmbogățit, elevii reușind să-și formeze și să-și consolideze deprinderile de activitate independentă și sistematică. Treptat, progresiv, potrivit particularităților de vârstă și individuale ale fiecărui elev, se remarcă atât dezvoltarea intelectuală, cât și un progres școlar la nivel individual și la nivelul grupului clasei. Raportând rezultatele obținute de către fiecare elev în urma practicării lecturii la posibilitățile lor intelectuale, la capacitatea de învățare, concluzionăm că nivelul dezvoltării psihointellectuale, capacitatea de învățare, cunoștințele, priceperile și deprinderile acestora le vor permite asimilarea în mod diferențiat a noilor cunoștințe prevăzute în curriculumul școlar specific fiecărei clase.

Folosirea diferitelor exerciții aplicative în urma realizării lecturii oferă profesorului o imagine clară asupra performanțelor elevilor. Realizarea evaluării cu ajutorul metodelor moderne face ca elevii să contribuie în mod direct la propria formare. În acest fel se depășește practica evaluării reduse la notare, clasificarea sau stabilirea de ierarhii în cadrul clasei. Acest tip de

evaluare stimulează participarea elevilor în evaluarea performanțelor proprii, respectiv autoevaluarea.

Datele rezultate în urma aplicațiilor didactice întreprinse permit formularea unor concluzii care contribuie la îmbunătățirea demersului didactic și a activității de lectură la clasele gimnaziale.

Lectura poate fi practică în forme elastice și diverse, oferind cadrelor didactice posibilități multiple de manifestare a ingeniozității didactice. Urmărind creșterea eficienței actului educativ, am încercat adaptarea lecturii la particularitățile clasei, ajungându-se la individualizarea acestui demers. În acest fel sunt eliminate efectele stresante pe care le provoacă lectura unor texte cu o întindere mai mare. Faptul că învățarea participativ-creativă a devenit problema centrală a didacticii moderne a demarat numeroase căutări în vederea descoperirii modalităților eficiente de educare a elevilor în spiritul unei atitudini conștiente și active, care să-i antreneze permanent în activitatea de învățare și care să le formeze capacitățile necesare unei activități de învățare productivă.

Utilizarea lecturii în stabilirea obiectivelor viitoarei activități cu elevii se dovedește a fi utilă și benefică pentru realizarea competențelor de limbă și comunicare. Metodele alternative de abordare a lecturii, complementare celor clasice, tradiționale, constituie o provocare pentru elevi și pentru cadrele didactice. Este benefic atât pentru elevi, cât și pentru reglarea activității de predare-învățare-evaluare ca modalitățile și metodele de activitate să fie diversificate, astfel încât activitatea școlară să devină instrument de formare a competențelor de operare cu cunoștințele însușite.

În condițiile în care școala contemporană deplasează accentul de pe memorarea cunoștințelor pe dezvoltarea competențelor și a gândirii creatoare, pe însușirea metodelor și instrumentelor muncii intelectuale, pe dobândirea deprinderilor de muncă independentă, elevul participă activ la propria formare, sub competența îndrumare a cadrului didactic. Reușita școlară a elevilor, satisfacția profesională a profesorilor, precum și mulțumirea sufletească a părinților sunt asigurate prin întreaga activitate desfășurată în școală.

Pedagogia modernă promovează inițiativa, originalitatea, spiritul creator, implicarea omului de la catedră în acțiuni ce-i permit să-și pună în valoare tactul pedagogic și vocația de dascăl. Profesorul trebuie să cerceteze, să organizeze activități sistematice și metodice, să aplice noi soluții circumstanțelor concrete în care este implicat, să formuleze ipoteze pe care să le verifice, să aplice și să valorifice noi variante de lucru cu elevii.

Bibliografie :

- Bârlea, Ovidiu, (1981), *Folclorul românesc*, Editura Minerva, București
- Filip, Vasile, Maximinian, Menuț, (2012), *Cultura imaterială românească din Bistrița-Năsăud- Rituri de trecere*, (volumul I), Editura Eikon, Cluj-Napoca
- Filip, Vasile, Maximinian, Menuț, (2015), *Cultura tradițională imaterială românească din Bistrița-Năsăud, Sărbătorile ciclului social și calendaristic sau Munci și zile în Ținutul Bistriței și Năsăudului*, (volumul II), Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca
- Costea, Octavia, *Didactica lecturii-o abordare funcțională*, Editura Institutul European, Iași, 2006

Anexe:

LUMINĂ ȘI RENAȘTERE ÎN EDUCAȚIE – O ABORDARE INOVATIVĂ PENTRU CICLUL PRIMAR

Zlata Gina, Școala Gimnazială „Alexandru Vlahuță” Gugești

Fundamentare teoretică

Educația contemporană se află într-un proces amplu de transformare, determinat de nevoia adaptării la societatea digitală și la cerințele actuale ale elevilor. Conceptul de „lumină și renaștere” în educație simbolizează accesul la cunoaștere, dezvoltarea armonioasă a personalității și redescoperirea motivației pentru învățare.

În acest context, integrarea resurselor digitale și a metodelor interactive contribuie la crearea unui mediu educațional atractiv, centrat pe elev. Platformele educaționale moderne oferă oportunități variate de învățare, facilitând implicarea activă, colaborarea și dezvoltarea competențelor-cheie. Prin integrarea metodelor interactive, digitale și a activităților creative, cadrele didactice pot stimula atât competențele cognitive, cât și cele socio-emoționale ale elevilor, facilitând o renaștere a interesului pentru școală și cultură.

Astfel, profesorul își asumă rolul de facilitator al învățării, iar elevul este încurajat să exploreze, să descopere și să creeze, transformând procesul educațional într-o experiență semnificativă și durabilă. Actul educațional capătă valențe formative profunde, susținând dezvoltarea intelectuală și emoțională a elevilor.

Exemplu de bună practică – Lecție integrată realizată în platforma Livresq

Exemplul de bună practică prezentat constă în realizarea și implementarea unei lecții integrate în platforma Livresq, la clasa a II-a, având ca scop îmbinarea conținuturilor matematice cu cele de explorare a mediului, prin utilizarea resurselor digitale interactive. Activitatea didactică a fost concepută în manieră integrată, valorificând metode moderne de predare-învățare-evaluare, cu accent pe participarea activă a elevilor, dezvoltarea gândirii logice și stimularea creativității. Lecția a fost concepută astfel încât să stimuleze participarea activă a elevilor, utilizând elemente interactive, exerciții aplicative și activități colaborative.

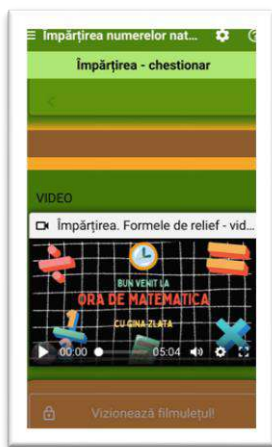
Lecția debutează cu prezentarea titlului și a autorului, oferind elevilor un cadru organizat și clar al activității didactice, așa cum se poate observa în Fig. 1. -Pagina de început a lecției.

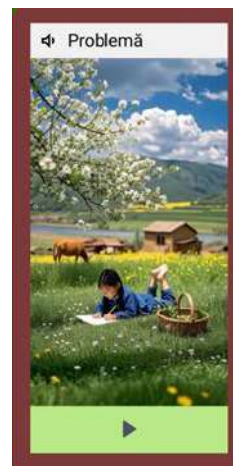
Structura lecției este organizată logic și progresiv, facilitând parcurgerea etapelor de învățare și înțelegerea conținuturilor, aspect evidențiat în Fig. 2.

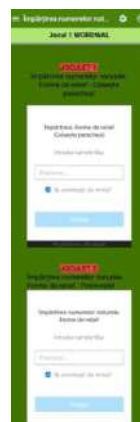
În cadrul activităților de învățare, elevii rezolvă exerciții interactive de matematică, menite să consolideze deprinderile de calcul, după cum se observă în Fig. 3.– Exerciții interactive de împărțire a numerelor naturale.

Integrarea conținuturilor de explorare a mediului este realizată prin activități de asociere și recunoaștere a formelor de relief, ilustrate în Fig. 4. – Activitate de asociere a formelor de relief.

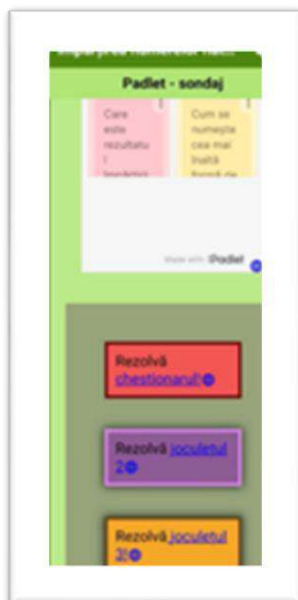

Evaluarea formativă este realizată prin itemi digitali, care oferă feedback imediat elevilor, contribuind la autoreglarea învățării, așa cum se observă în Fig. 5.– Itemi de evaluare digital.

Exercițiile aplicative contribuie la consolidarea cunoștințelor și la dezvoltarea gândirii logice, elevii beneficiind de feedback instantaneu - Fig. 6 – Exercițiu aplicativ cu feedback imediat.

Activitățile colaborative stimulează interacțiunea și lucrul în echipă, dezvoltând competențele sociale ale elevilor - Fig. 7 – Activitate colaborativă.

Etape de consolidare permite recapitularea și fixarea cunoștințelor dobândite, facilitând înțelegerea profundă a conținuturilor - Fig. 8 – Activitate de recapitulare și consolidare.

Evaluarea finală a lecției este realizată printr-un test digital, care evidențiază nivelul de achiziție al competențelor, Fig. 9 – Test de evaluare finală.

Activitatea se încheie cu o etapă de reflecție, în care elevii își exprimă opiniile și trăirile, consolidând dimensiunea formativă a învățării, Fig. 10 – Reflecția elevilor asupra activității.

Impactul observat:

- Creșterea motivației elevilor și a participării active la lecții;
- Dezvoltarea competențelor digitale și colaborative;
- Îmbunătățirea performanțelor la matematică și explorarea mediului;
- Elevii au exprimat satisfacție și entuziasm pentru metoda interactivă, simțindu-se implicați și creativi.

Concluzii

Lecția realizată demonstrează eficiența utilizării tehnologiei în procesul didactic, contribuind la creșterea motivației și a performanțelor elevilor. Integrarea resurselor digitale reprezintă o direcție esențială pentru modernizarea educației și pentru susținerea unei învățări de calitate.

Astfel, conceptul de „lumină și renaștere” capătă o dimensiune practică, reflectată în transformarea actului educațional într-o experiență atractivă, relevantă și eficientă.

Bibliografie

- Bârlădeanu, V., Metode inovative în educația primară”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2020, p. 45-67.
- Tompea, M., „Integrarea tehnologiei digitale în școala primară”, Editura Universitară, București, 2021, p. 78-102.

EDUCAȚIA – DRUM SPRE LUMINĂ, CUNOAȘTERE ȘI DEZVOLTARE PERSONALĂ

ZOTA CORINA

Grădinița cu program prelungit nr.9

Localitatea Bârlad, județul Vaslui

Educația e fost dintotdeauna un spațiu al transformării, al descoperirii și a devenirii umane. Metafora luminii asociată cunoașterii și clarității se împletește armonios cu ideea de renaștere, sugerând un proces continuu de reînnoire, atât individuală, cât și colectivă. Educația a fost percepută ca un mijloc de eliberare a individului de ignoranță și de formare a unei gândiri autonome. Împreună, aceste concepte conturează o viziune modernă asupra educației, în care accentul cade pe dezvoltarea integrală a personalității.

Renașterea ca idee pedagogică, implică transformare, reînnoire și adaptare continuă. În plan cultural, aceasta presupune valorificarea tradițiilor dar și deschiderea către diversitate și interculturalitate. Educația devine astfel un spațiu în care elevul nu este doar un receptor de informații, ci un participant activ care își formează identitatea prin contactul cu valorile culturale universale. Cultura devine o „lumină” care ghidează individul, iar educația facilitează accesul la aceasta.

Din perspectiva artistică, lumina capătă valențe simbolice profunde, fiind asociată cu inspirația, creația și expresivitatea. Educația artistică contribuie la dezvoltarea sensibilității estetice și a creativității, facilitând o „renaștere interioară” a individului. Prin artă, copiii învață să exprime emoții, să interpreteze realitatea și să-și dezvolte gândirea simbolică.

Din punct de vedere pedagogic, educația contemporană se află într-un proces continuu de transformare. Modelul tradițional, centrat pe transmiterea informației, este înlocuit treptat de un model modern, centrat pe elev. Profesorul devine un ghid al învățării, iar elevul este încurajat să gândească critic, să colaboreze și să participe activ. Această „renaștere pedagogică” este susținută și de integrarea tehnologiei în procesul educațional care facilitează accesul rapid la informație și diversifică metodele de predare.

Prin urmare lumina și renașterea nu sunt doar metafore, ci principii fundamentale ale educației moderne, care pun accent pe evoluție, adaptare și dezvoltare continuă.

Aplicarea conceptelor de „lumină și renaștere” în educație presupune utilizarea unor metode didactice moderne, interactive și interdisciplinare. Acestea contribuie la implicarea activă a elevilor și la dezvoltarea competențelor necesare în societatea actuală.

O activitate relevantă este implicarea copiilor în proiectul educațional desfășurat la nivelul unității noastre intitulat „Tradiții și obiceiuri la români”. În cadrul acestuia copiii pot descoperi obiceiuri și tradiții specifice diferitelor zone sau culturi, prin prezentarea de planșe, postere sau scurte filme ppt. Activitatea stimulează interesul pentru cultură, dezvoltă abilități de comunicare, promovează respectul față de diversitate, copiii fiind încântați când sunt îmbrăcați în costume populare specifice diferitelor zone. Ca finalitate și evaluare a proiectului s-a realizat un spectacol cu cântece și dansuri populare interpretate de copii.

O altă activitate cu un puternic impact emoțional a fost activitatea artistică desfășurată cu tema: „Lumina învierii în ochi de copil” în care copiii au realizat desene, picturi, colaje în care să ilustreze bucuria sărbătorilor pascale. Această activitate încurajează exprimarea liberă, dezvoltarea imaginației și explorarea emoțiilor, contribuind la formarea unei personalități echilibrate.

De asemenea, metodele interactive, precum învățarea prin descoperire sau lucrul în echipă, joacă un rol esențial. Cadrul didactic propune situații problemă, în care copiii sunt încurajați să pună întrebări și provocați să găsească soluții. Astfel învățarea devine un proces

activ, mai motivant iar copiii își dezvoltă gândirea critică, capacitatea de colaborare, creativitatea. Potrivit acestei perspective, cunoașterea devine mai durabilă atunci când este rezultatul unui efort personal de înțelegere și investigare, copiii nu doar memorează informații, ci le analizează, le compară și le aplică în contexte diferite. Astfel ei dobândesc competențe esențiale pentru viața de zi cu zi, pentru a rezolva probleme și a lua decizii.

Metoda lucrului în echipă presupune organizarea copiilor în grupuri mici, în care aceștia colaborează pentru realizarea unei sarcini comune. Potrivit acestei viziuni, învățarea este mai eficientă atunci când are loc în context social, prin schimb de idei și cooperare, având avantajul că dezvoltă și abilitățile de comunicare, responsabilitatea și acceptarea ideilor celorlalți. La grădiniță această metodă o folosim în activitățile liber alese pe centre de interes, sau la realizarea unor postere sau lucrări colective.

Integrarea tehnologiei în educație reprezintă un alt aspect al renașterii pedagogice. Utilizarea platformelor digitale, a aplicațiilor educaționale și a resurselor multimedia, face procesul de învățare mai atractiv și mai eficient. Astăzi există acces la informații variate și pot învăța într-un mod adaptat ritmului și nevoilor fiecăruia.

Nu în ultimul rând, este importantă abordarea holistică a educației, care include dezvoltarea emoțională și socială a copiilor. Activitățile de autocunoaștere, de dezvoltare emoțională, de colaborare contribuie la formarea viitorilor indivizi responsabili și echilibrați.

Prin aceste exemple, se evidențiază modul în care educația poate deveni un spațiu al luminii, al cunoașterii și înțelegerii, al renașterii și al dezvoltării personale.

Bibliografie

UNESCO- Rapoarte și studii despre educația contemporană
Ministerul Educației – programe școlare și ghiduri metodice
Curriculum pentru învățământ preșcolar, București 2009
Lespezeanu Monica, Tradițional și modern în învățământul preșcolar, Editura Omfal
Esențial, 2007, București.